

HANDELINGE
VAN DIE
AGTIENDE SINODE
VAN DIE
NED. HERV. OF GEREF. KERK
VAN
SUID-AFRIKA
1937

GEDRUK DEUR WALLACHS' BEPERK,
PRETORIA.

HANDELINGE

VAN DIE

AGTIENDE SINODE

van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika, wat sitting hou te Pretoria,
op Woensdag, die 7de April 1937,
en volgende dae.

HANDELINGE

VAN DIE AGTIENDE SINODE VAN DIE NED.
HERV. OF GEREF. KERK VAN SUID-AFRIKA, WAT
SITTING HOU TE PRETORIA, OP WOENSDAG 7
APRIL, 1937, EN VOLGENDE DAE.

EERSTE SITTING.

In die voormiddag om 10 uur kom die lede van die Sinode in die Voortrekker-Gedenksaal byeen.

Die H.E. Moderator laat Ps. 68 : 10 sing en vra die predikant van Jeppestown om voor te gaan in gebed. Die lede van die vergadering het reeds hulle onderskeidene plekke ingeneem.

Volgens die ingekomme geloofsbriefe, waarvan die meerderheid gister reeds, in gevolge opdrag van die Sinode, nagesien is, blyk dat ter vergadering sou opkom, van die gemeente:

1. Potchefstroom : Ds. G. D. Worst en Ouderling I. H. Vermooten, primarius.
2. Rustenburg : Ds. J. M. Benade en Oudl. J. H. Barnard, primarius.
3. Lydenburg : Ds. T. F. Cronjé en Oudl. W. C. Swart, primarius.
4. Pietersburg : Ds. A. W. Eckard en Oudl. C. F. Naudé, primarius.
5. Pretoria : Ds. C. D. Murray en Oudl. C. H. Groenewald, primarius, en Oudl. H. J. Strauss, primarius.
6. Utrecht : Ds. L. M. Kriel en Oudl. L. v. Niekerk, primarius.
7. Waterberg : Ds. J. A. Koch en Oudl. J. D. Michau, primarius.
8. Wakkerstroom : Ds. Paul Nel Jr. en Oudl. H. J. Moolman, primarius.
9. Heidelberg : Ds. P. J. Viljoen, Dr. A. B. du Preez en Oudl. J. S. Joubert, primarius en J. J. L. Breytenbach (Prim.).
10. Middelburg : Ds. G. W. Hofmeyr en Oudl. M. J. A. de Villiers, primarius.

11. Hartebeestfontein: Ds. S. J. Stander en Oudl. M. J. Smith, primarius.
12. Zeerust: Ouderling A. M. de Waal, primarius.
13. Ermelo: Ds. N. J. Veltman en Oudl. J. H. Bothma, primarius.
14. Standerton: Ds. J. H. Bartlett en Oudl. C. G. Dannhauser, primarius.
15. Bloemhof: Ds. J. D. Cilliers en Oudl. F. C. Clase, primarius.
16. Lichtenburg: Di. T. D. Potgieter, P. L. Lourens en Oudl. W. J. de Wet, primarius, en H. W. J. Jacobs, primarius.
17. Roos Senekal: Ds. J. P. le Roux en Oudl. J. J. Schutte, primarius.
18. Wolmaransstad: Ds. P. v. d. Hoven en Oudl. Ds. E. J. J. v. d. Horst, primarius.
19. Vryheid: Ds. F. J. v. d. Merwe en Oudl. C. J. Combrinck, primarius.
20. Johannesburg: Ds. P. S. Z. Coetze en Oudl. P. J. van Gass, primarius.
21. Schweizer-Reneke: Dr. J. H. Eybers en Oudl. J. P. Nienaber, primarius.
22. Piet Retief: Ds. R. J. Raath en Oudl. J. A. M. Pieterse, primarius.
23. Ventersdorp: Ds. J. F. Hugo en Oudl. J. H. Neethling, primarius.
24. Amersfoort: Ds. J. P. W. de Vries en Oudl. D. W. Steyn, primarius.
25. Klerksdorp: Ds. P. A. Theron en Oudl. B. J. Bester, primarius.
26. Bethal: Ds. J. P. Liebenberg en Oudl. J. S. Grobler, primarius.
27. Barberton: Ds. J. J. Odendaal en Oudl. J. J. van Niekerk, primarius.
28. Carolina: Ds. H. D. A. du Toit en Oudl. D. P. Cronjé, primarius.
29. Krugersdorp: Vakant; Oudl. O. A. Oosthuizen, primarius.
30. Langlaagte: Oudl. Ds. H. J. de Vos, primarius.
31. Boksburg: Ds. J. M. Louw, en Oudl. P. W. J. Joubert, primarius.
32. Fordsburg: Ds. J. C. Pauw en Oudl. J. J. N. de Kock, primarius.
33. Johannesburg Oos: Ds. W. Nicol en Oudl. J. C. van Rooyen, primarius.

34. Jeppestown: Ds. P. A. Roux en Oudl. H. C. Borchers, primarius.
35. Christiana: Ds. H. A. de Wet en Oudl. J. H. Piehaar, primarius.
36. Germiston: Ds. S. de Villiers en Oudl. P. H. Berrange, primarius.
37. Belfast: Ds. C. P. v. d. Merwe en Oudl. J. P. Grobler, primarius.
38. Erasmus: Ds. H. F. Gerryts en Oudl. D. C. L. Jansen van Vuuren, primarius.
39. Roodepoort: Ds. J. C. G. Kotze en Oudl. H. J. Viljoen, primarius.
40. Meru: Vakant.
41. La Rochelle: Ds. A. H. Stander en Oudl. J. F. Jacobs, primarius.
42. Louis Trichardt: Ds. J. J. F. v. Schoor en Oudl. J. D. H. Grobler, Prim.
43. Eloffsdal: Ds. B. H. Swart en Oudl. A. J. J. Lombard, primarius.
44. Vergenoeg: Ds. J. W. Dednam.
45. Greylingsstad: Ds. P. J. Swart en Oudl. D. J. Strydom, primarius.
46. Magaliesberg: Ds. J. F. du Toit en Oudl. S. P. Kloppers, primarius.
47. Amsterdam: Ds. J. P. Joubert en Oudl. J. P. Veldman, primarius.
48. Volksrust: Ds. J. I. de Wet en Oudl. G. A. v. Deventer, primarius.
49. Pauppietersburg: Ds. A. J. V. Burger en Oudl. J. P. G. Dekker, primarius.
50. Zwartruggens: Ds. J. D. Roos en Oudl. A. M. Ellis, primarius.
51. Eendracht: Ds. R. D. Rens en Oudl. D. C. Mouton, primarius.
52. Vereeniging: Ds. H. E. Steyn en Oudl. M. A. Muller, primarius.
53. Morgenzon: Ds. J. J. Griesel en Oudl. W. F. J. Doyer, primarius.
54. Delarey: Ds. S. T. Potgieter en Oudl. J. J. van Niekerk, primarius.
55. Machadodorp: Ds. J. A. Theron en Oudl. J. L. W. Jansen van Vuuren, primarius.
56. Ottosdal: Dr. S. F. Weich en Oudl. F. J. Pieterse, sekundus.
57. Benoni: Ds. R. J. B. Feenstra en Oudl. J. C. van Eck, primarius.

58. Coligny : Ds. M. J. du Preez en Oudl. C. R. v. d. Merwe, primarius.
59. Krokodilrivier : Ds. W. R. Joyce en Oudl. A. Viljoen, primarius.
60. Alberton : Ds. W. C. O. du Toit, en Oudl. J. J. de Bruyn, primarius.
61. Hendrina : Ds. H. J. Piek en Oudl. H. J. J. Combrink, primarius.
62. Dullstroom : Ds. W. H. B. Ebersohn en Oudl. D. G. Steyn, primarius.
63. Mooirivier : Ds. H. R. Barrish en Oudl. C. P. le Roux, primarius.
64. Pietpotgietersrust : Ds. H. L. Webb en Oudl. J. L. Malan, primarius.
65. Charl Cilliers : Ds. B. J. K. Anderssen en Oudl. F. D. Viljoen, primarius.
66. Zoekmekhaar : Ds. D. F. Marais en Oudl. W. M. J. Odendaal, sekundus.
67. Brakpan : Dr. L. P. Snyman en Oudl. J. L. Liebenberg, primarius.
68. Randpoort : Ds. C. H. L. Mouton en Oudl. J. L. v. d. Berg, primarius.
69. Delmas : Ds. M. J. van Niekerk en Oudl. P. L. Potgieter, primarius.
70. Babanango : Ds. G. C. van Schouwenburg en Oudl. H. J. Potgieter, primarius.
71. Koster Derby : Vakant; Oudl. D. J. de V. Bosman, sekundus.
72. Cachet : Ds. P. S. v. d. Westhuizen en Oudl. J. A. Spruyt, primarius.
73. Witbank : Ds. C. B. Brink en Oudl. J. J. Olivier, primarius.
74. Premier Myn : Vakant; Oudl. H. A. Verster, primarius.
75. Springs : Ds. D. J. S. Malan en Oudl. J. H. Coetzee, primarius.
76. Pretoria Oos : Dr. D. J. Keet, Ds. P. F. D. Weiss, en Oudl. Prof. G. M. Pellissier, primarius en J. N. Hamman, sekundus.
77. Malopo : Ds. H. F. Prinsloo en Oudl. S. Hugo, primarius.
78. Burgershoop : Ds. H. C. J. Flemming en Oudl. J. J. Meintjes, primarius.
79. Melville : Ds. S. W. van Niekerk en Oudl. H. J. Nieman's, primarius.

80. Paardekop: Ds. H. J. Moolman en Oudl. A. C. Viljoen, primarius.
81. Waterval: Ds. C. A. v. d. Merwe en Oudl. J. A. v. d. Heever, primarius.
82. Daspoort: Ds. J. S. Krige en Oudl. B. F. v. d. Merwe, primarius.
83. Leeuwoornsstad: Ds. A. P. Pretorius en Oudl. I. J. Snyders, primarius.
84. Warmbad: Ds. Dew. B. Lategan en Oudl. W. P. Marx, primarius.
85. Goedgegun: Vakant; Oudl. H. F. Grobler, primarius.
86. Pretoria Wes: Ds. J. Adler en Oudle. Eerw. A. G. O. Coertse en C. J. Blom, primarii.
87. Amalia: Ds. J. L. v. Wielligh en Oudl. L. W. Kemper, primarius.
88. Chrissiesmeer: Ds. D. R. van der Meulen en Oudl. J. J. Esterhuysen, primarius.
89. Vrededorp: Ds. P. V. Pistorius en Oudl. W. K. v. d. Merwe, primarius.
90. Dalunie: Ds. R. M. de Villiers en Oudl. J. H. Schoeman, primarius.
91. Pretoria Noord: Ds. J. J. G. Loots en Oudl. P. J. Derwig, primarius.
92. Hartsrivier: Ds. N. E. de Kock en Oudl. C. H. Nel, primarius.
93. Laeveld: Ds. D. F. Marais en Oudl. J. v. d. Merwe, primarius.
94. Louwsburg: Ds. H. J. Retief en Oudl. H. A. Meyer, primarius.
95. Waterberg Noord: Ds. J. C. Botha en Oudl. J. J. Roos, primarius.
96. Ohrigstad: Ds. S. P. Schoeman en Oudl. P. A. Burger, primarius.
97. Sabie: Ds. F. H. J. Kriel en Oudl. P. W. Coetser, primarius.
98. Makwassie: Ds. R. P. B. Erasmus en Oudl. H. B. Klopper, primarius.
99. Messina: Ds. A. J. Pienaar en Oudl. C. N. Grobler, primarius.
100. Losberg: Ds. G. Nel en Oudl. G. H. Davidtz, primarius.
101. Piet Renier: Ds. J. P. Stumpfer en Oudl. R. J. Raath, primarius.
102. Biesjesvlei: Ds. H. C. Botha en Oudl. G. J. C. v. Wyk, primarius.

103. Vorentoe: Vakant; Oudl. P. J. J. Fuhri, sekundus.
104. Nigel: Ds. P. J. J. Bruwer en Oudl. H. C. Dreyer, primarius.
105. Boksburg Noord: Ds. G. J. J. Boshoff en Oudl. G. S. v. Heerden, primarius.
106. Waterval Boven: Ds. G. S. v. Heerden en Oudl. B. C. Horn, primarius.
107. Linden: Vakant; Oudl. M. J. Christiane, primarius.

Die Predikante van Langlaagte en Leeuwdoornsstad is afwesig weens krankheid, en die Predikant van Warmbad moet voor die Hof as getuie verskyn.

Ouderling van Melville weens krankheid. Ds. D. J. Retief afwesig weens krankheid in huis.

Die vergadering word also vir gekonstitueer verklaar.

Die vergadering gee verlof dat, ofskoon die vakature van tweede predikant Pretoria Wes nie gevul is nie, die tweede ouderling C. J. Blom sitting mag neem.

Kiesing Moderator.—Die H.E. Voorsitter stel die kiesing van nuwe ampsdraers nou aan die orde. Slegs een groslyst word vir die amp van Moderator en die van Assessor gevorm. Hierop verskyn die name van die predikante van Johannesburg Oos, Brakpan, Eloffsdal, ouderl. Prof. Pellissier, predikante van Wolmaransstad, Utrecht, Pretoria Oos, Pretoria I, Hartebeestfontein, Bethal, Jeppestown, Krokodilrivier, Dullstroom, Potchefstroom, Standerton, Melville, Roodepoort, Schweizer-Reneke en Boksburg.

By die eerste stemming word die Predikant van Johannesburg Oos as Moderator gekies.

Assessor.—By die kiesing van Assessor word 'n tweetal gevorm, en word, by die stemming tussen die Predikante van Boksburg en Heidelberg I, die Predikant van Boksburg gekies.

Scriba.—Op die groslyst vir 'n scriba verskyn die name van die Predikante van Eloffsdal, Heidelberg I, Fordsburg, Wolmaransstad, Lydenburg, Potchefstroom, Schweizer-Reneke, Ouderl. Wolmaransstad, Predikante Zwartruggens, Johannesburg. By die eerste stemming word die Predikant van Eloffsdal gekies as Scriba.

Actuaris.—Uit die groslyst wat bestaan uit die name van die Predikante van Schweizer-Reneke, Pre-

toria Oos, Heidelberg I, Johannesburg, Lichtenburg I, Pretoria I, Klerksdorp, Greylingstad, en Potchefstroom word die Predikant van Schweizer-Reneke by die eerste stemming gekies tot Actuarius.

Die Predikant van Johannesburg Oos, wat so pas tot Moderator gekies is, bedank die Sinode vir die vertroue in hom gestel. Hy sé ons gaan met vertroue en moed die toekoms tegenoet, veral as ons let op die aantal jong predikante wat so pas in diens van ons Kerk getree het, en vir die opoffering en toegewydheid van so groot aantal ouderlinge wat ons Kerk dien. Hierna spreek die H.E. Assessor, Actuarius, en Scriba elkeen 'n woord van dank vir die vertroue in hulle gestel.

Op voorstel van die eerste Predikant van Pretoria sing die vergadering die Moderatuur toe Psalm 134 : 3.

Sittingsure.—Die sittingsure sal as volg wees: 9.30 tot 12.30 n.m., met 'n halfuur vir gebed vooraf, en van 3 n.m. tot 5.30 n.m., wanneer daar 'n aandsitting is, en van 3 n.m. tot 6 n.m. wanneer daar geen aandsitting is nie. Op Saterdag van 9.30 v.m. tot 12.30 n.m.

Assistent Scriba.—Tot assistent scriba word op voordrag van die Moderatuur, gekies die Predikant van Fordsburg.

Welkom geheet.—Die H.E. Moderator heet Ds. Paul Nel, Sr., die Sendingsekretaris, Algemene Armsorgsekretaris, Prop. André McDonald, Studente Predikant, Prop. J. M. du Toit, Sekr. Christen Raad, hartlik welkom in die vergadering, en kry Ds. Paul Nel as Emeritus Predikant en die Kerklike amtenare sitting met adviseerde stem.

Mosie.—Op hierdie stadium dien die Predikant van Wolmaransstad die volgende mosie in wat aangeneem word: „Dit word aan die Kommissie van Revisie opgedra om die nodige artikels in die Kerkwet te voeg waarin duidelik uiteengesit word wat die betekenis is en die gebruik van die uitdrukking van „Mosie van Orde“ in sig sluit.

Verslag van die Kommissie van Orde: (Bylae I). — Die verslag van die Kommissie van Orde word nou aan die orde gestel en puntsgewyse behandel.

Aanbevelinge — (1) **Indeling van tyd** — word goedgekeur, en punt (2) „notule“ — word aan die Moderatuur opgedra om te oorweeg die beste manier vir

die verspreiding van die notule. Nadat punt (3) „kie-sing van amptenare” ens. vir kennisgewing aangeneem is, word ook punte (4) „verslae vir gelees beskou”, (5) „aftik van verslae van tydelike Kommissies,” (6) „be-handeling van verslag van Sinodale Armsorg Kommis-sie,” en (7) „beskrywingspunte 34 en 48” — een vir een goedgekeur.

Hierna verdaag die vergadering tot 3 uur n.m.

NAMIDDACSITTING.

Heropen om 3 uur n.m.

Die tydelike kommissies word as volg benoem:

1. Leiding by Sinodale Bidure om 9 v.m. daagliks.

Di. F. J. van der Merwe, op 8 April.

J. J. van Schoor, op 9 April.

J. J. Griesel, op 10 April.

M. J. du Preez, op 12 April.

J. P. le Roux, op 13 April.

J. H. Piek, op 14 April.

G. C. van Schouwenburg, op 15 April.

P. S. van der Westhuizen, op 16 April.

D. J. S. Malan, op 17 April.

J. S. Krige, op 19 April.

A. P. Pretorius, op 20 April.

de W. B. Lategan, op 21 April.

R. D. van der Meulen, op 22 April.

R. D. Rens, op 23 April.

R. J. Raath, op 24 April.

M. J. van Niekerk, op 26 April.

2. **Sluitingsrede:** Ds. S. W. van Niekerk.

3. Tydelike Kommissie vir **Opvoeding en Onder-wys:**

Di. P. J. Viljoen (Saamroeper).

S. F. Weich.

J. P. Liebenberg.

L. M. Kriel.

D. F. Marais.

J. A. Koch.

J. J. Odendaal.

P. V. Pistorius.

J. P. Stumpfer.

G. D. Worst, en

Ouderlinge A. W. de Waal, J. H. Pienaar, en
P. J. Derwig.

Vergaderplek: Ruskamer.

4. Tydelike Kommissie vir **Sending:**

Di. G. W. S. Hofmeyr.

A. H. Stander.

J. C. Pauw.

S. W. van Niekerk.

H. R. Barrish.

D. J. Retief.

W. R. Joyce.

P. A. Theron.

C. P. v. d. Merwe.

J. Reyneke.

J. P. W. de Vries en

Ouderlinge P. J. van Gass, W. M. J. Odendaal,
en H. J. Potgieter.

Vergaderplek: Kommissiekamer.

5. Inwendige **Sending:**

Di. T. D. Potgieter.

N. J. Veltman.

R. M. de Villiers.

T. F. Cronje.

P. Nel.

J. R. Albertyn.

H. C. J. Flemming.

S. de Villiers.

H. F. Gerryts.

H. J. Moolman.

S. J. Stander.

F. H. J. Kriel, en

Ouderlinge Ds. E. J. J. van der Horst, I. H.

Vermooten en J. N. Hamman.

Vergaderplek: Koffiekamer.

6. Fondse:

Di. R. J. B. Feenstra.

C. B. Brink.

J. H. R. Bartlett.

P. v. d. Hoven.

J. L. von Wielligh.

S. T. Potgieter.

N. E. de Kock.

C. A. v. d. Merwe.

P. J. Swart, en

Ouderlinge C. F. Naudé, J. H. Neethling en H.
C. Borcherdts.

Vergaderplek: Eerste kamer boonste verdieping.

6. Rewisie:

Di. P. S. Z. Coetzee.

J. M. Louw.

Dr. A. B. du Preez.

Dr. J. H. Eybers.

Vergaderplek: Kleedkamer.

7. Regskommissie:

Di. J. I. de Wet.

W. Nicol.

Dr. D. J. Keet, en

Ouderlinge Prof. G. M. Pellissier, J. S. Joubert
en S. Hugo.

Vergaderplek: Tweede kamer boonste verdieping.

8. Algemene Sake:

Di. A. W. Eckard.

A. J. V. Burger.

P. A. Roux.

J. D. Roos.

Dr. L. P. Snyman.

Di. P. L. Lourens.

H. A. de Wet.

J. P. Joubert, en

Ouderlinge O. A. Oosthuizen, J. L. Malan, en
D. J. de V. Bosman.

Vergaderplek: Voorsaal.

9. Herderlike Brief:

Di. C. D. Murray.

J. F. Hugo.

J. J. G. Loots.

H. E. Steyn.

H. D. A. du Toit.

Vergaderplek: Rapporteurstafel.

10. Kosterekening:

Di. J. A. Theron.

J. Adler.

J. M. Benade, en

Die Saakgelastigde.

Vergaderplek: Kantoor van die Saakgelastigde.

II. Broederlike Onderhoud. -- Die tien predikante benoem volgens Art. 101 met Ds. J. C. G. Kotze as naamroeper. -- Donderdag 8 April om 7.30 in

Notule.—Op voordrag van die Moderator besluit die vergadering dat die daelikse notule in die more op die tafel gelê sal word, maar eers by die opening van die Middagsitting goedgekeur sal word.

Portret.—Word besluit dat 'n portret van die lede van die Sinode geneem sal word op Vrydagmore e.k. om 8.30.

Aan die orde word weer gestel die Verslag van die Kommissie van Orde. (Bylae 1).

Indeling—goedgekeur.

I. Verslae—goedgekeur.

II. Onderwys en Opvoeding :

A. Verslae—goedgekeur.

B. Beskrywingspunte—goedgekeur.

III. Die Sending—goedgekeur.

A. Verslae—goedgekeur.

B. Beskrywingspunte—goedgekeur.

IV. Inwendinge Sending—goedgekeur.

V. Fondse—goedgekeur.

VI. Kommissie van Revisie—goedgekeur.

VII. Regskommissie—goedgekeur.

VIII. Algemene Sake—goedgekeur.

Die hele verslag word met dank aan die Kommissie van Orde aangeneem.

Laat Ingekome Stukke.—Die Scriba lê voor die Moderator 'n aantal laat ingekome stukke bedoel vir die Sinode en vra advies omtrent die disponering daarvan. Aangesien die Kommissie van orde g'n geleentheid sal hé om hierdie stukke in te sien nie, so besluit die Moderator om in goedertrou aanbevelings omtrent die wyse van behandeling direk aan die Sinode te doen, met opdrag aan die verskillende Kommissies om supplamenteerde verslae daaromtrent in te dien, sodat, indien die tyd dit toelaat, deur die Sinode behandel kan word. Dit word goedgekeur.

1. Van die Kerkraad van Roossenekal i/s. die afstigting van Loskop, en afskrywing van die £2000 skuld.—Na Kommissie van Fondse.

2. Van ouderling J. P. Nienaber, Schweizer-Recke, oor die handel met Indiërs. (Nie behandel nie. Skrywer verwys na sy Kerkraad).
3. Brief van die Sekretaris van die A.T.K.V. (S.A.S. & H.) oor die aanlê van 'n Kultuurdorp te Hartenbos, Mosselbaai. — (Verwys na die Inwendige Sending).
4. Kerkraad van Belfast oor die voltrekking van huwelike van geskeidenes. (Nie behandel nie, cf. Federale Raad aangevoeg).
5. Van die Kommissie van Melmoth en Babanango wat saamwerk met die oog op die viering van Dingaanfees op Dingaanstad in 1938 vir die oprigting van 'n gebou. — (Verwys na Algemene Sake).
6. Versoekskrif van die Kerkraad van Melville om die Sinode te vra om teen die Kommunistiese gevaar te waarsku. — (Verwys na Inw. Sending).
7. Die Ring van Rustenburg vra afskrywing van alle agterstallige heffinge, kollekties en bydraes van hierdie Ring tot 1935. (Fondse).
8. Mn. P. S. Naudé, Potchefstroom, vra suspendering van Art. 273 (1) a. in sy geval. — (Na Regskommisie).
9. Die Kerkraad van Pretoria Oos vra dat art. 34 (24) van die Kerkwet permissief gemaak word." — (Nie in behandeling geneem nie.)
10. Die volgende verslae: (Afgetik op sitplekke gelê).
 - (a) Gesangbundel in Afrikaans;
 - (b) Verslag van die Kom. vir Studerende Jeug met rapport van die Studente Arbeider, en
 - (c) Bloedrivier Eeu fees. (Hierdie verslae is afgetik en onder die lede versprei).
 - (d) Supplementêre verslag van die Regskommisie.
11. Brief Dr. P. J. S. de Klerk re Sosiale Euwels. — Inw. Sending.
12. Uitnodiging Uniwersiteit. — Direk behandel — Besluit om die uitnodiging aan te neem.
13. Sondagskoolkommissierapport. Dat die verslag van die S.S.S. Kom. eerste aan die orde gestel word op Dinsdag 20 April en dat soveel tyd van die oggendsitting as billik nodig is vir behandeling daarvan met inbe-

grip van 'n toespraak deur een van die S.S. Sekretaries, daarvoor afgestaan word.

14. Pretoria re Bevestiging van Ds. Strauss:—

- (a) Versoek in orde.
- (b) Program pas so goed.

15. Versoek van Kerkraad Vergenoeg: Diaken, Kassier bywoning met adviserende stem nie toegestaan nie. In vergadering verwelkom en ereplaas gegee.

16. Dispensasie word gevra deur die Kerkraad van Pietersburg van Art. 166 vir doop van kind van 9 jaar. Na Regskommissie.

Hierdie aanbevelings van die Moderatuur word goedgekeur.

Aan die Orde word gestel die verslag van die **aftredende Moderator** (Bylae II.)

1. **Algemeen** en
2. **Bykomende Werksaamhede** word albei vir kennisgewing aangeneem.
3. **Predikante Oorlede:** By hierdie punt word kort „In Memoriams“ gelees. Die aanbeveling om wat voorgelees is in die Handelinge van die Sinode opgeneem sal word en afstrifte daarvan aan die agterblywandes gestuur, word besluit van die vergadering.

Die Vergadering betuig sy deelneming deur op te staan en die Moderator gaan voor in gebed.

Die Moderator stel aan die orde die Verslag van die **Moderatuur**. (Bylae III).

1. **Vergaderings**—Kennisgewing.
2. **Biddae.** (a) (b) (c) (d) (e) word vir kennisgewing aangeneem, terwyl (f) **Aanbeveling** goedgekeur word.
3. **Afgevaardigdes na ander Kerke.** Kennisgewing.
4. **Opdragte van die Sinode.**
 - (a) Pamflet Sinodale Toesprake.
 - (b) Onderhoud met Direkteur van Onderwys, en
 - (c) Onderhoud met Administrateur. Word vir kennisgewing aangeneem. (d) Goedgekeur.
5. **Konferensie Dr. J. R. Mott.** Kennisgewing.
6. **Transgariepse Kerkgeschiedenis.**—Goedgekeur.

7. **Aanstelling Eerw. Coertse as Kapelaan** — word vir kennisgewing aangeneem.
8. **Viering Jubileum Uniedag** en
9. **Rasseverhoudingsbond van Afrikaners** — word goedgekeur.
10. **Ned. Hev. Kerk re Subsidies.** — Kennisgewing.
11. **Datum van Sinodale Vergadering.**
12. **Reise van Kinders na Rykstentoonstelling** en
13. **Sluitingsrede** word een vir een goedgekeur.
14. **Ander sake.** — Kennisgewing. Die hele verslag word met dank aangeneem.

Aan die orde word gestel die **Verslag van die Sinodale Kommissie** (Bylae IV).

1. **Vergaderings** — Kennisgewing.
2. **Algemeen** (a) (b) (c) (d) (e) word goedgekeur.
3. **Deelneming** — Kennisgewing.
4. **Opdragte van die Sinode:**
 - (a) **Doopseels as bewys van ouderdom.** Na aanleiding van hierdie punt word besluit, op voorstel van die Predikante van Wollmaransstad en Heidelberg I. „Die Sinodale Kommissie dring andermaal aan by die Proviniale outhalte om doopseels van ons Kerk te erken vir registrasiedoel-eindes.
 - (b) **Vrouelidmate.** — Goedgekeur.
 - (c) **Predikante Pensioenfonds en Klassifikasië van Gemeentes.** — Goedgekeur.
 - (d) **Basis van Saamwerking.** — Word besluit hierdie punt te laat oorstaan, totdat die Verslag van die Raad der Kerke behandel word.
 - (e) **Afkondiging van Huweliksgeboeie.** Voorgestel om hierdie punt te verwys na nuwe Sinodale Kommissie vir afhandeling.
 - (f) **Attestate volgens Art. 70.** — Goedgekeur.
 - (g) **Status Kapelaan Robertshoogte.** — Verwys na Regskommissie.
 - (h) **Cedenkplaat Bybel in Afrikaans,** en

- (i) **Intensiever Bearbeiding van Gemeentes**—word goedgekeur.
5. **Wenings vir Amptenare** — word goedgekeur.
 6. **Status Mn. S. W. Naudé, L.V.**, vir Kennisgewing.
 7. **Brief van die Werkraad Sabie.**
 8. **Bedanking Ds. G. M. Pellissier as Actuarus.**
 9. **Optree Ds. W. C. Malan, en**
 10. **Deputasie A.T.K.V.**—word een vir een goedgekeur.
 11. **Ds. H. C. J. Flemming en Pred. Wed. Fonds.**
Na aanleiding van 'n brief van die Scriba van die Kaapse Kerk gelees, waarin melding gemaak word dat Ds. Flemming deelhebber van die Pred. Wed. Fonds kan word op grond van 'n ooreenkoms met die Transvaalse Kerk in 1906.
 12. **Berlynse Sending.** — Kennisgewing.
 13. **Armsorgsekretaris.** — Goedgekeur.
 14. **Die Teologiese Fakulteits Fonds.**
 15. **Stoffberg Gedenkskoolfonds** en
 16. **Beekkas Uitstalling -Sondagskoolbenodighede,**
---word een vir een vir kennisgewing aangeneem.

Dit het tyd geword om te verdaag. Die ouderling van Fordsburg kry verlof van afwesigheid tot Maandagmore, en die ouderling van Zoekmekaar vir Saterdagmore.

AANDSITTING.

Heropening om 7.30 n.m.

Plegtige Opening.—Die redenaar is die HoogEerw. Moderator en daar is ook enige honderde belangstellende besoekers teenwoordig. Na die votum en die sing van Psalm 89 : 1, 7, lees hy uit Matt. 14:14—21 en gaan voor in gebed. Na die sing van Ges. 4 : 17 spreek die redenaar 'n baie ernstige en boeiende rede uit na aanleiding van Matt. 14 : 16 oor die onderwerp: „Jesus die Algenoegsame”. Hy handel na aanleiding van die teks oor :

- (1) Die Soekende Skare,
- (2) Die Afstotende Dissipels,
- (3) Die Algenoegsame Jesus.

Na slotgebed vra die H.E. Voorsitter die H.E. Assessor om die onthullingsplegtigheid van die Gedenkplaat ter gedagtenis van die „Ingebraukneming van die Bybel in Afrikaans” waar te neem.

Onthulling van die Gedenkplaat.—Na die sing van Ges. 13 : 1, 6 word die Gedenkplaat onthul deur die H.E. Assessor, terwyl die vergadering staan. Hy wys op ons dankbaarheid vir die liefde van God wat vir ons die Bybel gegee het in ons eie taal: dank jeens die vertalers en die Britse en Buitelandse Bybelgenootskap vir die druk en verspreiding van die Bybel in Afrikaans. Hy wys verder op die grote verantwoordelikheid wat op ons rus—naamlik die Bybel te lees en die Evangelie te bring tot alle volkere.

Na die ernstige en paslike toespraak word ons oud-Moderator, Ds. Paul Nel, Sr. gevra om die wydingsgebed te doen.

Hierna word Ges. 155 : 5 gesing en die seënbede uitgespreek. Die vergadering verdaag tot moreoggend.

TWEEDE SITTING.

Donderdag, 8 April 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Vryheid. Skrifgedeelte: enige verse uit Mark. 11 : 1. Toespraak na aanleiding van Mark. 11 : 2, 3, „Maak hom los, want Ek het hom nodig.” Hierop volg enige gebede. Om 9.30 v.m. verklaar die HoogEerw. Moderator die vergadering heropen.

Telegramme — Met dank en waardering word die volgende telegramme van seënwense gelees: Van Oudl. A. Louw, Bethal; Kerkrade van Waterval, Babanango, Amersfoort, Barberton, en Mooirivier; Mevr. Oosthuizen, Lydenburg; M. Visser, Lichtenburg, en Diaken Combrink. Oudl. Gouws, Warmbad, Pastorie, Reivilo.

Vrystaatse Sinode. — 'n Telegram van seënwense word gestuur aan die Vrystaatse Sinode wat vandag geopen word te Bloemfontein.

Notulekommissie. — Die 2de Pred. van Heidelberg en die Predikant van Messina word benoem as Kommissie om die daelikse notule na te sien wat redaksie betref.

Ds. P. du Toit, Kommissaris van Volkswelsyn, word in die vergadering opgemerk, hartlik welkom geheet, en 'n ereplek aangewys.

Verslag van die Sinodale Kommissie (Bylae IV). — Nog aan die orde die verslag van die Sinodale Kommissie. Punt 17 — „Bedanking van 'n sekunduslid Sinodale Sendingskommissie”. In verband met hierdie punt word besluit:— „die Sinode keur nie die beginsel goed wat toegepas is in die verbygaan van 'n sekunduslid in die aanvulling van 'n primarius-vakature, en stap hiermee af van punt 17.”

Na aanleiding van punt 18 — „**Sonop Tehuis**” — rapporteer die Moderator:

„In Desember 1936 het die Moderatuur tesame met die Rektor van die U.P. e.a. 'n onderhoud met die Minister van Onderwys gehad. Die Minister lê neer, dat die volle bedrag van £10,000 eers betaal sal moet word voordat Sonop deur die U.P. aan die Kerk kan oorgemaak word.

Die Sinodale Kommissie het die saak nie weer oorweeg nie, en het nie daarvoor die geleentheid gehad nie. Die Moderator het in Febr. 1937, saam met die Scriba en Saakgelastigde, 'n onderhoud gehad met die Rektor om te verneem of daar 'n uitweg gevind kan word. Dit blyk uit die onderhoud dat die U.P. waarskynlik gereed sal wees om die Bestier van Sonop aan die Sinode oor te maak op dieselfde wyse as dit tans deur die gemeente Pretoria behartig word, maar met wysiginge in die kontrak om die wense van die Sinode so ver moontlik na te kom. Die drie lede van die deputasie het oorengekom om aan te beveel dat aan die Sinodale Kommissie opdrag gegee word om die Bestier van die Inrigting Sonop te probeer oorneem, al kan die eiendom vereers nie op naam van die Kerk geregistreer word nie en om verder te doen, wat nodig mag wees in hierdie verband.”

Na bespreking besluit die vergadering op voorstel van die predikante van Wolmaransstad en Heidelberg I: „Die aanbeveling om Sonop oor te neem word verwys na die Kommissie vir die Fondse op voorwaarde dat dit nie in behandeling geneem sal word voordat die verslag oor die Teologiese Fakulteit afgehandel is nie.”

Met betrekking tot punt 19 — **Appëlsake** — word (a) — „Appèl van die Kerkraad van Mooirivier” en (b) „Appèl Ds. H. R. Barrish” vir kennisgewing aangeneem.

In verband met punt 20 — **Lospredikante** — word ook behandel die Rapport van die Kommissie i/s. „Lospredikante” (Bylae XVI), en word punt A — „Bevindings” — vir kennisgewing aangeneem, en punt B, — „Aanbevelings” — bly oorstaan tot die behandeling van die Appèl van Ds. W. C. Malan.

Na aanleiding van punt (21) — „**Ds. M. P. Loubser** ondersteuningsfonds” — word as volg besluit:

„Die vergadering besluit dat uitgevind sal word hoe dit met Ds. M. P. Loubser gaan en aan hom 'n brief gerig word, hom versekerende van ons simpatie en voorbidding en dat sy antwoord aan die Sinode voorgelê sal word.”

Punte (22) — „**Doopseelvorm vir Geadopteerde Kinders**” — 23 — „**Gekose Komitee**” — 24. „**Geloodsgenote in Rusland**” — word een vir een goedkeur en punt (25) „**Hulpkapelaan Robertshoogte**” word vir kennisgewing aangeneem.

Re Punt (26) — „**Reiskoste Ringskommissielede**” — word die handelwyse van die Sinodale Kommissie goedkeur, en die kwessie van reiskoste (Art. 354) word verwys na die Kommissie van Revisie.

Hierna word punte (27) „**Hulpbetoon aan Totius**” en (28) „**Parallelle Skoolrade**” — goedkeur, en punte 29. „**Subsidie aan Sektariese Skole**” en 30. „**Ander Sake**” — vir kennisgewing aangeneem.

Mosies van Orde. — Op die vraag van die Predikant van Wolmaransstad, gister gestel omtrent die betekenis van 'n „mosie van orde”, lê die Moderator die volgende reëeling neer met die versoek dat dit geldig sal wees vir hierdie Sinodale Vergadering totdat die Kommissie van Revisie se rapport oor die punt afgehandel is. „'n Mosie van Orde is 'n voorstel betreffende:

- (1) Die rangskikkering van sake wat ter tafel moet kom.
- (2) Die beëindiging van die bespreking van 'n punt, en
- (3) Die algehele verbygaan of van die tafel, reëeling van 'n saak.

Sodanige mosie kan te enige tyd ingedien word en moet, indien gesekondeer, dadelik afgehandel word voordat met die werksaamhede van die dag kan voortgaan word.”

Supplementêre Verslag van Sinodale Kommissie. — (Byae IV). — Die H.E. Voorsitter lees nou die supplementêre verslag van die Sinodale Kommissie, wat puntsgewyse behandel word. Daar die eerste punt 'n appèl is van die Kerkraad van Johannesburg Oos, vra die Moderator wat ook voorsitter is van die Kerkraad, dat punt 2 eerste behandel sal word. Dit word toegestaan.

Punt 2. — „Appèl van Ds. H. W. Zervogel” na aanleiding van hierdie punt word besluit: „dat die saak sal bly oorstaan totdat die tyd van appèl verstryk is.” Oor die kwessie of appèlsake, so kort voor die Sinode ingedien, deur die Sinodale Kommissie behandel moet word, word besluit op voorstel Predikant en Ouderling Pretoria Oos: „Die kwessie van beslissing insake tug en ander appèlsake deur die Sinodale Kommissie word na die Kommissie van Revisie verwys om in die desbetreffende artikels die nodige helderheid aan te bring.”

Die aanbeveling by punt 3. „Appèl Ds. W. C. Malan” word goedgekeur.

Die vergadering verdaag tot vanmiddag 3 uur.

NAMIDDAGSITTING.

Vergadering word om 3 uur n.m. vir heropen verklaar.

Notule. — Na etteike klein veranderings en korrekries word die notule goedgekeur en geteken.

Die Assessor neem die stoel in en stel aan die orde
Punt 1 — Appèl van die Kerkraad van die gemeente Johannesburg Oos teen die uitspraak van die Ring van Johannesburg insake grenslyn tussen Johannesburg Oos en Linden.

Die Predikant van Johannesburg vra, namens die Ringskommissie van die Ring van Johannesburg uitleg van Art. 338. Na 'n lang diskussie besluit die vergadering op voorstel van die Predikante van Witbank en Klerksdorp om die Punt in die rapport van die Sinodale Kommissie rakende die Appèl van die Kerkraad van Johannesburg Oos te verwys na die Tydelike Regskommissie om die vergadering te dien met advies oor die procedure wat gevolg moet word en oor die interpretasie van Art. 338.

Die Sinodale Kommissieverslag is voorlopig hiermee van die tafel af.

Die H.E. Moderator stel aan die orde die **Verslag van die Scriba van die Sinode.** (Bylae V).

1. Algemeen.
2. Nuwe gemeentes, en
3. Verklaring tot Predikant van die Kerk, word een vir een vir kennisgewing aangeneem.
4. Huweliksbevestigers — goedgekeur.
5. Beskrywingspunte en ander stukke.
- (1) „**Doop van kinders oor 7 jaar.**” — Hierdie punt word verwys na die Regskommissie.
- (2) „**Datum van Ringsvergaderings.**” — Na kommissie van Algemene Sake vir advies.
- (3) „**Verandering van Lidmate Register.**” — Word verwys na Kommissie van Revisie.
- (4) „**Versoekskrifte.**” — Word verwys na die Regskommissie.
- (5) „**Versoekskrif van Dr. Nienaber.**” — Verwys na Kommissie van Opvoeding en Onderwys.
6. Briefe.
 - (a) Van Mn. G. de V. de Klerk goedgekeur.
 - (b) Mn. T. A. van Niekerk — vir kennisgewing aangeneem.

Die hele verslag van die Scriba word met dank aangeneem.

Verslag van die Actuaris (Bylae VI).

Aan die orde word gestel die Verslag van die Actuaris:

1. Oornname van Aktuariaat, en
2. Ondertekening van Art. 13: word vir kennisgewing aangeneem.
3. **Akte van Bevestiging.** Die Predikant van Standerton wys daarop dat die naam van J. C. G. Steyn ontbreek en die Predikant van Greylingsstad wys daarop dat die naam D. J. Streicher ook ontbreek. Die vergadering versoek die Actuaris om die lys volledig te maak.
4. Statistiek.
 - (a) (b) (c) vir kennisgewing.
 - (d) Na aanleiding van hierdie punt besluit die Vergadering op voorstel van die Predikante van Belfast en Johannesburg: Die opdrag op bladsy 74 lyn 24 van

Akte 1934 word opnuut aan die nuwe Moderatuur opgedra.

Re punt 4 (b) van die Verslag van die Actuarius besluit die Vergadering om met die oog op intensiever bearbeiding weer 'n Kommissie te benoem om in die werkragte van gemeentes van oor die 1000 lidmate in te gaan en aan hierdie vergadering te rapporteer.

4. (2) **Daling in geboortesyfer**, en
(3) **Huwelike**, vir kennisgewing.

6. Algemeen. — Kennisname.

7 **Aanbevelings**. —

- (a) Salarisskaal. — Kennisname.
- (b) Art. 248. — word verwys na Regs-kommissie.
- (c) Kennisname.
is afgehandel.

— „**Byvoegsel**” — word verwys na Kommissie vir Intensiever Bearbeiding.

Die hele verslag word met dank aan die Actuarius aangeneem.

Verslag van die Kommissie vir Eksaminatore. —
Bylae VII.

Aan die orde word gestel die Verslag van die Kommissie van Eksaminatore.

1. **Veranderings**, en

2. **Opdragte**, word vir kennisgewing aangeneem.

3. **Toelating van Kandidate** tot die Heilige Diens,
(a) en (b) goedgekeur.

Slotparagraaf re **Legitimasié**. — Vir kennisname,
aangesien dit reeds verwys is na die Kommissie van Revisie.

4. „**Behoud van Status**.”

- (a) Ds. P. du Toit. --- Goedgekeur.
- (b) Ds. R. Theron. — Kennisgewing.
- (c) Ds. J. F. le Clus, — Goedgekeur.

Ds. R. Theron — advies re Status — word goedgekeur.

Die hele verslag word met dank aan die Kommissie aangeneem.

Verslag Afgevaardigde Raad van die Kerke. (Bylae VIII). — Aan die orde word gestel die Verslag van die Afgevaardigdes van die Raad van die Kerke.

1. Vergadering te Durban.
- (1) en (2) Bylae. — Kennisname.
- (3) Aanbevelings.
- (a) Stofberg-Gedenkskool. — Verwys na Kommissie vir Fondse.

Op aanbeveling van die Kommissie vir die Broederlike Onderhoud besluit die vergadering om vir hierdie Sinodale Sitting dispensasie te gee van Art. 101 en dat vir die aand vir die Broederlike Onderhoud 'n súwer geestelike onderwerp bespreek sal word.

Telegramme: Met groot waardering word kennis geneem van die volgende seénwense van: Kerkraad Paardekop, Ouderling Nel, Wolmaransstad; Ouderling Bosman, Ventersdorp; Moderator Natalse Kerk; Ouderling Eloff, Blysteel; Professore Kweekskool; Grobler, Rustenburg; Scriba Sinode, Bloemfontein; Hoofsekretaris A.T.K.V.; Federasie tak Braamfontein; Kerkraad Nigel; Hanekom, Christiana; en Maré.

Na 'n paar afkondigings sluit die Ouderling van Lichtenburg met dankgebed, en die vergadering word verdaag tot môreoggend.

DERDE SITTING.

VRYDAG, 9 APRIL, 1937.

Die bidstond vind plaas onder leiding van die Predikant van Louis Trichardt, wat enige verse uit Joh. 21 en Matt. 28 : 16—20 lees, en spreek oor die „Teenwoordigheid van Christus” „en kyk, Ek is met julle al die dae” (Matt. 28 : 20).

In die gebede word veral gedink aan die kranke eggenote van die oudl. van Wakkerstroom en kranke dogter van die oudl. van Waterberg.

Om 9.30 v.m. word die vergadering deur die Hoog-Eerw. Moderator heropen.

Dank aan Moderator. — Die Predikant van Hartebeestfontein, gesekondeer deur die Hoog-Eerw. Assessor, spreek die dank van die vergadering uit aan die H.E. Voorsitter vir sy treffende en boeiende rede by die opening van die Sinode uitgespreek, en verder is ons Kerk dankbaar dat die Here hom so genadiglik gelei het om nie die beroep na Kaapstad aan te neem nie, maar onder ons te bly.

Beskrywingspunte. — Dit word besluit om beskrywingspunt 7, „oorleg”, waarvan in Art. 186 gewag gemaak word „weg te neem van die Kommissie van Algemene Sake” en te verwys na Revisie. Beskrywingspunte 4 — „Art. 12, en 6 — „**Predikant Status Eerw. N. P. J. Steyn**” gaan na die Regskommisie.

Ander Lede op Tydelike Regskommisie — met die oog op die besluit van gister (Tweede sitting) insake Supplementäre Verslag van die Sinodale Kommissie oor Art. 338 in verband met die appëlsaak van Johannesburg Oos se Kerkraad, word die Predikante van Standerston en Magaliesberg op die Regskommisie geplaas in die plek van Predikante Pretoria Oos en Klerksdorp wat op die Sinodale Kommissie sitting gehad het.

Verslag van Afgevaardigdes na Federale Raad — Bylae VIII) — Weer aan die orde die verslag van die Afgevaardigdes na die Raad van die Kerke. Punt (3) **Aanbevelinge** — 2(b), A(1) „**Hertrou na Egskeiding**” mag die onderskuldige hertrou” word goedgekeur.

Na aanleiding van punt A(2) „Skuldige nie vry om te trou” word die aanbeveling nie aangeneem nie, maar wel punte (1) en (2) onder afdeling B. van rapport genoem Bylae VII(a) in die notule van die Federale Raad (14de vergadering bl. 61, 62 en 63).

Na hierdie besluit verval aanbevelings A(3), A(4), C en F. Punte B (1) en (2) word aangeneem; en punt D(1), (2) en (3) word goedgekeur met 'n wysiging by D(2) waar die letters „M.A.W.” vervang word deur „en”.

Punt (C) „**Uitbreiding van Gronde vir Egskeiding**,” besluite (a) en (b) re „bevestiging van hulle huwelike” word goedgekeur en word verklaar dat ons predikante vry is, om enige huweliks-bevestiging wat nie volgens ons beskouing bevestig mag word, te weier.

Punt (1) „**Huweliksformulier Afrikaans**” word aangeneem en (e) „**Inseëning van Huwelike**” goedgekeur.

In verband met die kwessie van egskeidinge word die voorstel van die 1ste Predikant van Heidelberg aangeneem: „Hierdie vergadering verkeer diep onder die indruk dat daar misbruik gemaak word van kwaadwillige verlating as grond vir egskeiding, en dring sterk by die owerheid aan om die wetgewing op hierdie punt strenger te maak, en dra dit aan die Moderatuur op om

hierdie saak persoonlik by die Regering te bepleit. Die vergadering gee aan die hand dat die Natalse wetgewing op hierdie punt als leidraad geneem sal word.

By die behandeling van punt (f) „,Sendingbeleid” word die hele stuk — „,Konsepsendingbeleid” aan die vergadering voorgelees; en na bespreking besluit, met 10 teenstemme, — „,hierdie vergadering neem met groot waardering aan die duidelike beleidsverklaring op Sendinggebied soos deur die Raad van die Kerke vasgelê.” Verder word besluit om hierdie stuk — „,Konsep-Sendingbelied” — in ons handelinge op te neem met die wysinge soos deur die Federale Raad aangebring, en dat in samewerking met die ander Sinodale Sendingkommissies van die Gefedereerde Kerke, ons Sinodale Sendingkommissie die Sendingbeleid van die Kerk 'n pamphlet, met 'n vertaling in Engels, sal uitgee.”

Punt (g) „,Jeugbeweging by kleurlinge” word goedgekeur, en na van punt 4 — „,Vergadering te Kaapstad” kennis geneem is, word die verslag in sy geheel aangeneem.

Afgevaardigde na O.V.S. Sinode. — Op voordrag van die Moderatuur benoem die Vergadering die Eerste Predikant van Pretoria Oos om die groete van ons Kerk oor te bring aan die Sinode van die Vrystaatse Kerk.

Die Vergadering verdaag tot 3 uur n.m.

NAMIDDACSITTING.

Om 3 uur n.m. verklaar die Moderator die vergadering vir heropen.

Die notule van die vorige dag word na enige korreksies goedgekeur en geteken. By die behandeling van die notule word besluit dat 'n brief aan Ds. M. P. Loubser gerig sal word, om hom te verseker van ons simpatie en voorbidding. Ook sal poginge aangewend word om uit te vind wat die teenwoordige toestand van Ds. Loubser is, en die also ontvange informasie sal dan aan die vergadering voorgelê word.

Die Moderatuur dra aan die Vergadering voor die volgende **personeel van die Kommissie vir Intensiever Bearbeiding**:

Ds. H. R. C. Barrish (Saamroeper).
Ds. T. F. Cronjé.

Ds. P. S. v. d. Westhuizen.

Ds. J. J. G. Loots.

Dit word goedgekeur.

Verslag Curator Kweekskool. — (Bylae IX). — Aan die orde word gestel die **Verslag van die Curator van die Kweekskool op Stellenbosch.**

Dit word met dank vir kennisgewing aangeneem.

Die H.E. Moderator stel aan die orde die **Verslag van die Lede van die Kieskollege van die Theologiese Kweekskool.** — (Bylae XXXIV).

Dit word gelees en met dank vir kennisgewing aangeneem.

Proponentseksamen. — (Bylae X). — Aan die orde word gestel die **Verslag van die Verteenwoordiger van die Transvaalse Kerk op die Kommissie vir Proponents-eksamen.**

1. **Vergaderings**, en
2. **Werksaamhede**, Kennisname.
3. **Algemene Aanmerkings.** — Kennisname met waardering.
4. **Statistiek.** — Goedgekeur.

Die hele verslag word met dank aangeneem.

Admissie Eksamens. — (Bylae XI). — Aan die orde kom die **Verslag van die Verteenwoordiger op Admissie-Eksamens.**

A, B, C, D, E, word een vir een vir kennisgewing aangeneem. Die hele Verslag word met dank aange- neem.

Kerkbou Kommissie. — (Bylae XXIII). — Aan die orde word gestel die **Verslag van die Sinodale Kerkbou-kommissie.**

1. **Kerkraad Magaliesberg**, en
2. **Kerkraad Amalia** — word albei vir kennisgewing aangeneem. Die hele Verslag word met dank aange- neem.

Afgevaardigde na N.C. Kerk, Kaap. — (Bylae XII). — Die H.E. Moderator stel aan die orde die **Rapport van die Afgevaardigde na die Sinode van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika.** — Kennisgewing met dank.

Permanente Regskommissie. — (Bylae XIV). — Aan die orde word gestel die **Verslag van die Perma- nente Regskommisie.**

1. Personeel en Vergaderings.

Na aanleiding van die punt aan die orde besluit die Vergadering dat die Sinode 'n brief van dank aan Regter J. Murray rig vir bewese dienste en gelukwense met sy bevordering tot die Regbank.

2. Adviese.

- (a) **Brief van Kerkraad van Bloemhof.**
- (b) **Brief van Sinodale Sendingkommissie, en**
- (c) **Brief van Ds. R. M. de Villiers, — word goedgekeur.**

Ook word aan die orde gestel "n **Supplementêre Verslag van die Permanente Regskommissie.**

Dit word gelees en goedgekeur.

Die hele Verslag word met dank aangeneem.

Christelike Milddadigheid. — (Bylae XV). — Aan die orde word gestel die **Verslag van die Kommissie vir Christelike Milddadigheid.**

1. Vergaderings.

2. Publikasie.

3. Lektuur, en

4. Konferensies, — word een vir een vir kennisgewing aangeneem.

5. Voorstel.

- (a) (b) (c) (d) en (e) word goedgekeur.
- (f) met onderdele (1) tot (8) — Kennisname.
- (g) goedgekeur.

(h) Die vergadering besluit dat hierdie punt as volg sal lees: „Dis nie net ons wins wat in berekening moet kom nie, maar ook ons leefweg.”

6. Kruistog — vir kennisname.

7. Begin Vroeg — word goedgekeur.

8. Bydrae per Lidmaat. — Kennisname.

9. Aanbevelings.

(a) Ré die punt aan die orde besluit die vergadering dat die aftredende Kommissie vir Christelike Milddadigheid 'n samevatting oor die kwessie van Tiende opstel om voorgelê te word aan die Sinode, vir plasing in die Besluite Register van die „Wetboek”.

(b) Na aanleiding van hierdie punt word besluit dat dit aan die Moderatuur opgedra word om 'n gesikte aand te vind vir 'n broederlike onderhou oor die onderwerp van Christelike Milddadigheid. Die aftredende Kommissie sal vir die reëling van die program sorg.

(c) Goedgekeur.

(d) Kennisname aangesien die saak weer voor kom.

Die Verslag in sy geheel word met besondere dank aan die Kommissie aangeneem.

Revisie. — (Bylae XXXIII). — Aan die orde word gestel die **Verslag van die Kommissie van Revisie**, deel I.

1. Art. 6.

2. Art. 24, en

3. (a) en (b) word goedgekeur.

4. Verval.

5. Art. 34—21, en

6. Art. 34—24 word goedgekeur.

7. Art. 34—25. Die aanbeveling van die Kommissie word nie aangeneem nie en die Artikel bly onveranderd.

8. Art. 34—32. Word besluit dat die aanhef sal lees: Die notule van alle Kerkvergaderings sal gelees, goedgekeur en geteken word as volg:

By die behandeling van (a) (b) (c) (d) word die aan bevelings goedgekeur met die volgende wysiging bygevoeg: „Die van Kerkraadvergaderings kan, as dit verkies word aan die einde van 'n sitting in klad gelees, en deur die Voorsitter en Scriba geteken word, en sal by die volgende vergadering deur al die lede wat dan teenwoordig is, onderteken word.

9. Art. 45—2 word goedgekeur.

Die vraag omtrent die herstel van die lede wat geskrap is, word gelaat in die hande van die Kommissie van Revisie.

Verlof vir Afwesigheid word toegestaan aan die Ouderling van Pitgittersrust en die Predikante van Delarey en Coligny.

Presensielys: Vir die helc dag was afwesig die ouderling van Fordsburg.

Telegramme: Seënwense is ontvang van Dan Theunissen van Greylingstad, Kerkraad en gemeente Harte-

beestfontein, Fouche, Morgenzon en Pienaar, Scandina-viadrift.

Na dankgebed deur die ouderling van Goedgegun word die vergadering verdaag.

VIERDE SITTING.

Saterdag 10 April, 1937.

Bidstond onder leiding van Proponent J. A. J. McDonald. Skrifgedeelte Markus 6 : 1—6, en spreek hy 'n inleidende woord na aanleiding van vers 3: „Is Hy nie die Timmerman nie?” Soek na die moontlikhede wat in die medemens skuil.”

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die Hoog-Eerw. Moderator heropen.

Mosies.—Die volgende mosies word ingedien:

(a) Van die Predikant van Vergenoeg: „Op versoek van die Kerkraad van Vergenoeg word Art. 298 gesuspender van Sinode tot Sinode weens geografiese redes en word hierdie mosie verwys na die tydelike Regskommissie.

(b) Van die Ouderling van Langlaagte en die Predikant van Klerksdorp:

Dat die H.E. Sinode die volgende besluit stuur aan die Kamer van Mynwese:

„Met groot ontsteltenis het hierdie vergadering, verteenwoordigende die oorgrote meerderheid van die Afrikaanssprekende bevolking van Transvaal, verneem van 'n besluit om „die geslotte deur"-stelsel van toepassing te maak op alle mynwerkers op die Rand. Hoewel ons kan verstaan dat U in 'n moeilike posisie geplaas was, is dit vir ons baie duidelik dat die skynbare uitweg deur U gevind, g'n oplossing maar veeleer 'n verergering van die hele toestand is, daar ons heilig oortuig is, dat die Afrikaner Mynwerkersbond met geen politieke bedoeling in die lewe geroep is nie, maar enkel en alleen om 'n beskermende damwal op te werp teen die dreigende stroom van onchristelike kommunisme, wat g'n gevoel het vir die Dag van die Here nie, en wat nou deur U besluit 'n magtige houvas gekry het op die duisende Afrikaners, wat al meer en meer toestroom na die Rand.

As Afrikaanssprekendes voel ons diep gekrenk deur hierdie diskriminasie teenoor ons deel van die bevol-

king, en ons voorsien dan ook die treurigste gevolge vir die Rand en vir ons land, as hierdie besluit gehandhaaf word.

Gevolglik wil ons U baie beleefd maar ernstig smeek om die gewraakte besluit te herroep, en also 'n gesonde onderlinge samewerking in breër kring onder die verskillende dele van die volk te verseker."

(c) Van Tweede Predikant van Heidelberg: „ „Dat Art. 310 (2) gesuspendeer word in die geval van Di. H. D. A. du Toit, en A. B. du Preez wat Saterdag 10 April weens verpligte werk, afwesig moet wees van die Sinode vanaf 10 uur v.m.

Ds. W. de W. Strauss. — Van die Konsulent van Pretoria en Scriba van die Ring van Pretoria, is berig ontvang, dat die Weleerw. Heer Willem de Wet Strauss, gisteraand as 2de Predikant van Pretoria bevestig is, en word hy deur die H.E. Vergadering verklaar tot lid van die Ring en Sinode.

Rapport van die Kommissie van Revisie. — (Bylae XXXIII). — Weer aan die orde is die rapport van die Kommissie van Revisie. Punt 10. (**Art. 61**). Hierdie punt verval omdat dit later weer voorkom, en punt II (**Art. 63**) word goedgekeur.

Punt 12 — **Art. 65** — word goedgekeur met die byvoeging: „Sal by die Ringscriba indien en aan die gemeente voorlê.”

By punt 13 — **Art. 66** — wat goedgekeur word, moet voor afskrifte die woord „die” ingevoeg word.

Punt 14.—**Art. 69**,—punt 15.—**Art. 70**,—punt 16 —**Art. 78**, punt 17—**Arts. 83 en 112 (3)**,—en punt 18—**Art. 132** — word een vir een goedgekeur.

By punt 19 — **Art. 133 (1)** — word „ex officio” vervang deur „ampshalwe”, en word hierdie punt, asook punt 20 — **Art. 137 (2c)** goedgekeur.

Punt 21 — **Art. 154** — word verwys na die Tydelike Kommissie van Revisie vir heroorweging en rapport, en by punt 22 — **Art. 160 (c)** — wat goedgekeur word, sal die naam wees „Abraham Kriel-Kinderhuis.”

Hierna word punte 23 — **Art. 18, 24 — Art. 34 : 17, 25,—Art. 352**, en 26—**Art. 356** almal goedgekeur.

Punt 27 — **Art. 168** — word nie goedgekeur nie, en gee die Actuarius, na aanleiding van hierdie besluit, ken-

nis van revisie. **Artikels 169 en 177** verval, asook punt 30 — Artikels **232, 233, 234** en **237**.

Punt 28 — Artikels **188—194** — bly oorstaan, en punte 29 — **Art. 199, 21** — **Art. 285**, en 32 — **Art. 286**, word almal goedgekeur.

Punte 33 — Art. 287 en 34 — Art. 288 word saambehandel en word besluit dat onderdeel (1) by punt 33 hier weggeneem word en toegevoeg word by einde van Art. 288 die woorde : „wat onder die beheer van die Kommissie vir die Sending onder Israel sal staan.”

Nadat punte 35 — ré **Art. 289** en 36 — re **Art. 290**, goedgekeur geword is, word besluit om punt 37 — **Art. 290** terug te verwys na die Tydelike Kommissie van Revisie vir verdere oorweging en rapport.

Punt 38 — **Art. 300** — verval omdat die saak reeds afgehandel is.

Punte 39 — re **Art. 310 (2)**, 40 — re **Art. 339**, 41 — re **Art. 346** en 42 — re **Art. 248** word een vir een goedgekeur.

Punt 43 — **Art. 255** word goedgekeur en besluit dat telkens waar in Art. 255 „Sendeling” voorkom, dit vervang sal word deur „Sending Leraar of Inboorlingleraar”.

Punt 44 — re **Art. 256** — word goedgekeur.

Ds. K. T. van der Heever word in die vergadering opgemerk en hartelik welkom geheet met adviserende stem.

Notule. — Na die pouse word die notule van die vorige dag, na enige korreksies, goedgekeur en geteken.

Egskeiding en Hertrou. — Die volgende voorstel van die Eerste Pred. van Heidelberg word aangeneem: „Die besluite van die vergadering re Egskeiding en Hertrou sal opgeneem word in die Handelinge van die Sinode.

Dispensasie van Art. 109. — Op versoek van die Pred. van Melville en die van die Pred. van Burgershoop gee die vergadering verlof aan die twee kerkrade om ander Primarii- en Sekundi-afgevaardigdes te kies daar die eerstes nie kon verskyn nie.

Brief Ds. H. W. Zervogel. — Na aanleiding van 'n brief van Ds. H. W. Zervogel gee die Moderator, na-

mens die Moderatuur, kennis van 'n mosie van Revisie insake die besluit wat reeds geneem is na aanleiding van punt 2 van die Supplementêre verslag van die Sino-dale Kommissie. — (Bylae IV).

Mosie van die Predikant van Wolmaransstad.—Die Pred. van Wolmaransstad gee kennis van die volgende mosie in verband met die besluit insake die „Sendingbeleid”. — „Die 18de Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk aanvaar bostaande beleid met die duidelike verstandhouding dat hy hierdeur nie afsien van die beginsel dat die Kerk nie die koste dra vir die opvoeding en sekulêre onderwys van die naturel nie, maar slegs rigting daaraan wil gee, waar die Staat die nodige fondse beskikbaar stel of die naturel self daarvoor betaal.”

Punt 45 — re **Art. 74 (21)**. In verband met hierdie punt word die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie, maar wel die voorstel van die Predikant en Ouderling van Pietersburg — „Art. 74 (21 : 44) sal lees: „Hoeveel kinders van skoolgaande ouderdom van u gemeente is nie in die Sondagskool nie.”

Mosie.—Die Predikant van Waterberg gee kennis van 'n mosie van revisie oor die besluit op hierdie punt.

Die Moderator reël dat punte 46 — re **Art. 11** en 50 re **Art. 10** nie behandel kan word nie daar die artikels betrekking het op die „Grondslae van die Kerkvereniging.”

Punt 47 — re **Art. 74 (23 en 24)** word goedgekeur met die byvoeging dat die woorde „kollektes” verander word in „bedrae”.

Hierna word punt 48 — **Art. 25** en punt 49 — **Art. 248** met onderdele (1) (2) (3) en (4) goedgekeur.

Punt 51 — **oor Art. 24** — bly oorstaan vir verdere oorweging van die Kommissie van Revisie tot wanneer die Kommissierapport oor Lospredikante behandel word, dan sal ook die mosie van die Pred. van Pretoria Wes, wat vra „om 'n kommissie van ten minste twee ouerlinge” behandel word.

Punt 52 — re **Art. 27 (3)**, punt 53 — **Art. 34 (6)**, punt 54 — re **Art. 64** en punt 56 — re **Art. 74 (25)** word een vir een goedgekeur, terwyl besluit word dat by punt 55 dat **Art. 74 (12)** bly soos dit is.

Punt 57 — re **Art. 83** — word goedgekeur. Na aanleiding van hierdie besluit gee die Pred. van Potchefstroom en Oudl. van Krugersdorp kennis van 'n mosie van Revisie.

Presensielys. — Afwesig vir die dag is die predikante van Magaliesberg, Carolina, Tweede Pred. Heidelberg, en Oudl. van Zoekmekaar en Oudl. van P.P.Rust.

Mosie. — Die predikant van Roos-Senekal gee kennis van die volgende mosie: „om die werk van die Sinode te bespoedig, en om referensie te vergemaklik, besluit die Sinode dat voortaan alle afgehandelde sake in die notule sal genommer word.”

Na die sing van Ges. 120 : 4 en slotgebed deur die 1ste Ouderling van Pretoria Oos, verdaag die vergadering tot Maandagmôre.

VYFDE SITTING.

Maandag, 12 April 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Alberton. Na die sing van Ges. 62 : 9 lees hy uit Esegiël 33 en spreek 'n inleidende woord na aanleiding van verse 7 en 8, oor die „Roeping van die opdrag gegee en die eis aan die profeet gestel.”

Om 9.30 v.m. verklaar die HoogEerw. Moderator die vergadering vir heropen.

Geloofsbrief: Die afgevaardigde van Melville dien sy geloofsbrief in en het verskyn die broeder H. J. Niemann, Prim.

Besoekers: Eerw. Dr. A. Dreyer word in die vergadering opgemerk, welkom geheet en 'n ereplek aangewys. Ook word Eerw. Wedepohl, van die Berlynse-Sending welkom geheet.

Revisie oor Punt 2: — (Bylae IV). — „Supplementêre verslag van die Sinodale Kommissie — re appèl Ds. H. W. Zervogel” — word toegestaan, en met algemene stemme as volg besluit:— „Na aanleiding van die brief van Ds. H. W. Zervogel d.d. 9 April waarin hy afstand doen van sy reg van appèl teen die uitspraak van die Sinodale Kommissie oor sy appèl teen die besluit van die Ring van Zeerust, besluit die Sinode om sy vorige besluit oor punt 2 van die Supplementêre Verslag van

die Sinodale Kommissie in revisie te neem en om daar-
die punt 2 goed te keur, behalwe dat dit nie meer vir
die Ring van Zeerust sal nodig wees om na aanleiding
van die 7de grond van die appèl verder te handel nie."

Verslag van die Kommissie van Revisie — (Bylae XXXIII). — Aan die orde word gestel die Verslag van die Kommissie van Revisie, punt 59 (Art. 92) wat goed-gekeur word.

Punte 59 — **Art. 111 (2)** — en 60 — re **Art. 123 (1)** — bly oorstaan.

Punt 61 — **Art. 123 (2)** — word goedgekeur en by punt 62 — **Art. 189** — bly die art. onveranderd.

Hierna word punte 63 — (**Art. 125**), 64 (**Art. 63**) 65 (**Art. 177**), 66 tot 71 (wat handel oor **Art. 195**) — een vir een goedgekeur.

Punt 72 (**Art. 199**) verval en punt 73 (**Art. 206**) word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 74 (**Art. 227**) word goedgekeur.

By punt 75 (**Art. 231**) word die eerste deel aange-
neem en bly die artikel verder onveranderd.

Hierby is ook punt 76 (**Art. 231**) afgehandel.

Punt 77 (**Art. 245**) word terug verwys na die Kom-
missie van Revisie.

Punte 78 (**Art. 286**) en 79 (**Art. 288**) verval en punt 80 (**Art. 92**) is reeds afgehandel by punt 33.

Punt 81 (**Art. 300**) word goedgekeur.

Die Predikant van Louwsburg verskyn ter vergade-
ring. Die afgevaardigde ouderling van Burgershoop
dien sy geloofsbrief in en kry die Br. Izak Jacobus Meintjies, Prim., sitting in die vergadering.

Dr. de Klerk van die Gereformeerde Kerk word wel-
kom geheet deur die HoogEerw. Voorsitter. Die Pred.
van Ermelo kry verlof vir afwesigheid vir mōre om die
opening van die Kongres van die Vroue Federasie te
Ermelo by te woon, en word gevra om die groete van
die Sinode by die geleentheid oor te bring.

Nou word aan die orde gestel die **verslag van die
Kommissie van Revisie** — (Bylae XXXIII) — „oor voor-
gestelde wetgewing — „vir **Vermeerdering van Gemeen-
tes.**”

Artikels 200, 201, 202, word goedgekeur, asook Artikel 203 met die wysiging dat die woord „of Ringskommissie” geskrap word.

Art. 204 word gewysig en sal lees: „Die betrokke Ring of Ringe sal die reg hè, wanneer genader volgens Art. 203 om te besluit dat matreëls met die oog op die moontlike stigting van 'n nuwe gemeente geneem sal word in die betrokke wyke van die gemeente of gemeentes van daardie Ring of Ringe.

By **Art. 205** word „of Ringskommissie” geskrap, en die laaste woord „neem” verander in „doen”.

Art. 206 word goedgekeur met weglatting van die woorde — „of groepe van gemeentelede”.

Hierna word al die **Artikels van 207 tot 217** goedgekeur.

Artikel 218 word goedgekeur met die wysiging dat „Sinodale Kommissie” moet lees „Sinode” en val die sin verder weg.

Nadat **Artikel 219** goedgekeur geword is, word besluit dat **Artikel 220** sal bly oorstaan.

Na aanleiding van **Art. 220** dien die Pred. van Wolmaransstad die volgende versoek in, wat aangeneem word en na die Regskommissie verwys, met die versoek om saam met hierdie punt ook die behandel punt (7) — „Aanbevelings” — „verslag van die Actuarius punt (a).” Die versoek is: 'n Nuwe Artikel word ingevoeg waarin die vorm van die waarborglys vasgelê word en die betekenis van die waarborglys uiteengesit word.

By **Artikel 221** moet (Art. 210) verander word in (Art. 111), en word hierdie Artikel 221 aangeneem en Artikels 222, 223, 234, en 225 almal goedgekeur.

Saam met Artikel 226 word behandel beskrywingspunt 109 wat handel oor **Art. 206**, en word hierdie aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie, maar wel die voorstel van die Predikant en ouderling van Volksrust: — „Die woorde — „of later kom te woon” in die voorgestelde nuwe Art. 226 word geskrap en die woorde van die ou Art. 206 word ingevoeg n.l. „Lede wat later intrek, en op sulke lynphase kom woon, sorteer vanself onder die jong Gemeente.”

Mosie. — Die Predikant van Pretoria Noord het Saterdag kennis gegee van die volgende mosie: — „Die HoogEerw. Sinode spreek hom uit (a) of aan 'n kerk-

raadslid wat nie gekleed is na eis van Art. 34 : 24 die reg van stemming ontsê moet word in 'n kerkraadsvergadering, en (b) of sou 'n kerkraadsvergadering waar die lede gekleed is instryd met Art. 34 : 24 wettig wees?"

Ouderling Premier Myn kry verlof van afwesigheid van Maandag 12 April tot 19 April.

Die vergadering verdaag tot 3 uur.

NAMIDDACSITTING.

Maandag, 12 April 1937.

Om 3 uur n.m. verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropen.

Die Notule van Saterdag 10 April word goedkeur en geteken.

Seënwense. — Seënwense is ontvang van die gemeente Meru, die Kerkraad van Braamfontein, Kerkraad van Zeerust en die Pastorie van Odendaalsrust.

Mnr. S. W. Naudé. — Ter tafel kom 'n brief van Mnr. S. W. Naudé, met die versoek dat aan hom 'n geleentheid gegee sal word om die Sinode toe te spreek oor die kwessie van sy status. Hierdie versoek word met leedwese van die hand gewys.

Predikante Pensioenfonds. — Ter tafel kom 'n brief van die Saakgelastigde van die Kaapse Kerk insake Predikante Pensioenfonds. Dit word verwys na die Kommissie vir die Fondse.

Plaaslike Keuse. — Ter tafel kom 'n brief van die Sekretaris van die Suid-Afrikaanse Matigheds Bond insake plaaslike keuse. Dit word verwys na die Kommissie vir Inwendige Sending.

Mosie re Mynwerkersondernemingsbond. — Na aanleiding van die mosie insake Afrikaner Mynwerkers besluit die H.E. Sinode die saak na 'n Kommissie te verwys, bestaande uit:—

- die Eerste Predikant van Heidelberg,
- die Armsorg-Sekretaris,
- die Sendingsekretaris,
- die Predikante van Jeppestown, en Klerksdorp,
- en die ouderling van Langlaagte.

Die H.E. Moderator stel weer aan die orde die **Verslag van die Kommissie van Revisie** (Bylae XXXIII).

Art. 227 en 228 word goedgekeur.

Art. 229 en

Art. 230 word goedgekeur.

Art. 232 — 1, 2, 3, 4, goedgekeur.

Art. 233 — Beswaar teen 'n beroep — 1 tot 10 word een vir een goedgekeur.

B. (2). Beskrywingspunte verwys na Kommissie van Revisie.

62. Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

63. Die aanbeveling van die Kommissie word nie aangeneem nie. By Art. 69 word na „wees nie” 'n nuwe sin ingevoeg: „Desverkiesende sal 'n Kerkraad 'n tweede vaste dag mag bepaal.”

71. Art. 42. — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

106. Art. 42. — Die aanbeveling van die Kommissie word nie aangeneem nie.

97. Art. 204 — vir kennisgewing aangeneem.

100. Re die punt aan die orde, word die beskrywingspunt aangeneem, en word dit verwys na die Kommissie van Revisie vir formulering.

103. Art. 331 en 338. — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

112. Art. 200 — Verval.

120. Kennisgewing aangesien dit verwys is na die Regskommissie.

4. ens. Kennisgewing, reeds verwys na die Regskommissie.

Beskrywingspunte 1, 2, 3, 4, is verwys na die Regskommissie.

6. Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

Mosie. — Die Predikant van Potchefstroom gee kennis van die volgende mosie:—

„Dit word aan die Kommissie vir die Fondse opgedra om 'n aanbeveling te doen dat op Staat C die bedrag vir kerkgeboue van so 'n aard sal wees dat dit nie

'n misleidende begrip sal gee van die algemene finansiële toestand van die gemeente nie."

7. (a) en (b) — die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

9. Hierdie punt is verwys na die Kommissie vir Algemene Sake.

11. Nie aangeneem nie, die Artikel bly onveranderd.

15. Hierdie punt is afgehandel.

16. Reeds verwys na Kommissie vir die Fondse.

19. Verwys na die Kommissie vir Fondse.

24. Kennisgewing --- Is by die Kommissie vir Algemene Sake.

31—34. Is verwys na die Kommissie vir Onderwys.

Presensielys. — Die ouderling van Chrissiesmeer was afwesig vir die hele dag.

Eerw. Dr. A. Dreyer. — Die H.E. Moderator heet Eerw. Dr. A. Dreyer welkom, en wens hom geluk met die onderskeiding wat hom onlangs te beurt gevval het met die toekekening van Doktorsgraad. Dr. Dreyer spreek die H.E. Sinode toe en bepleit die bevordering van die belangte van die Jaarboek. Die saak word verwys na die Kommissie vir Algemene Sake vir advies hoe om die belangte van die Jaarboek te bevorder.

Na dankgebed deur die ouderling van Johannesburg word die Vergadering verdaag.

SESDE SITTING.

Dinsdag, 13 April 1937.

Die Predikant van Roos Senekal lei die Bidstond. Hy lees enige verse uit Luk. 10 — en spreek 'n kort woord na aanleiding van vers 41 oor: „die teenstelling tussen baie dinge” en „één ding”. In die gebede word gedink aan du Plessis wat tot die dood veroordeel is.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Algemene Sake.

(Bylae XXXIII). — Aan die orde word gestel die verslag van die Tydelike Kommissie vir Algemene Sake, wat puntsgewyse behandel word.

Punt A. — **Beskrywingspunt 5** — Voortrekkerkerk te Pietermaritzburg — word goedgekeur.

Nadat **Beskrywingspunt 7** vir kennisgewing aange-
neem is, word **Beskrywingspunt 8** goedgekeur.

Punt A. (9) — „**Indeling van Ringe**” word op aan-
beveling van die Kommissie aangeneem, en ook is „**Be-
skrywingspunt 65**” — Indeling van die Ring van
Utrecht.”

Punt A. — „**Beskrywingspunt 13**” word goedge-
keur, en „**Beskrywingspunt 15**” is reeds afgehandel en
verval dus.

By „**Beskrywingspunt 24**” — „**Kleredrag**” — word
die advies van die Kommissie aangeneem.

By die behandeling van „**Beskrywingspunt 28**” —
„Transvaalse Medewerker Kerkbode” neem die Hoog-
Eerw. Assessor die Stoel in. Na bespreking word die
aanbeveling van die Kommissie aangeneem.

Beskrywingspunt 43 — wat handel oor die „bedie-
ning van die awendmaal in private huise” — Hier word
die advies van die Kommissie aangeneem.

Heilige Awendmaal. — Op voordrag van die Mode-
ratuur word besluit om die Nagmaal te vier op Donder-
dag 22 April, om 8 uur n.m.

Tweede Broederlike Onderhoud vind plaas op Maan-
dagaand 7.30, 19 April

Konstituering van Nuwe Ringe. — (Bylae XXXIX).
— Die HoogEerw. Assessor word gevra om later die
Sinode te dien met 'n beredeneerde voorstel in verband
met die konstituering van die Ringe soos nou ingedeel.

Die HoogEerw. Moderator stel nou aan die orde die
voorstel van die Kommissie — insake die „**Mynwerkers
Bond**” — wat 'n opdrag ontvang het om 'n beredeneerde
voorstel voor die Sinode te le na aanleiding van die
mosie van die ouderling van Langlaagte.

Die Predikante van Germiston en Greylingstad dien
'n mosie van orde in om van die saak af te stap. Hier-
die mosie word verworp met 106 teen 77 stemme, en
gaan die vergadering oor tot die bespreking van die
voorstel. Die voorstel is as volg:

„In die oortuiging dat dit die strewe van die Myn-
werkersbond is, om die Afrikaner-mynwerker te help,
om te hou en te waardeer en uit te bou wat sy eie is
op kulturele en godsdienstige gebied en om hom te be-
waar om van sy volk en sy kerk te vervreem en dat so 'n

strewe Afrikaners nie behoort te skei nie, maar behoort aaneen te snoer, besluit die Sinode om—

(1) die bestaansreg van hierdie beweging by volk en regering te bepleit, en

(2) sy afkeuring te kenne te gee van alle poginge om aan hierdie beweging sy regmatige plek en groei te ontsê.

(3) Terwyl die Sinode kennis geneem het van die toepassing van die beginsel van die gesloten geledere en die waarde daarvan erken vir die organiseerde arbeid in die algemeen, spreek hy tegelykertyd die vertroue uit dat hierdie stelsel nie aangewend sal word om die Afrikaners te verhinder om bogestelde ideale te verwesenlik nie.

Nadat die volgende sprekers aan die diskussie deelgeneem het, t.w. Ouderling van Langlaagte, Predikante van Moorivier, die Actuarus en die Ouderlinge van Krugersdorp, verdaag die vergadering vir die pouse.

NAMIDDACSITTING.

Dinsdag 13 April.

Om 3 uur n.m. verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropen.

Die notule word na enige veranderinge goedgekeur en geteken.

By die behandeling van die Notule besluit die vergadering na aanleiding van die punt re Eerw. A. Dreyer om na die woorde „te beurt geväl het” in die voeg: „toe die eregraad van Dokter in die Filosofie hom deur die Universiteit van Suid-Afrika toegeken is”, en na die woorde „Dr. Dreyer spreek die H.E. Sinode toe” in te voeg: „as Hoofkompilator van die Jaarboek en in opdrag van die Raad van die Kerke.”

Mosie. — Die predikant van Christiana gee kennis van die volgende mosie:—

„Die H.E. Vergadering neem die besluit wat hy geneem het in verband met die herverdeling van die Ringe in hersiening.

Seënwense. — Seënwense is ontvang van die Biduursusters Hartebeestfontein, W. L. Jooste, Hartebeestfontein, Ds. le Clus van Bloemhof.

Mynwerkersbond. — Nog aan die orde is die voorstel in verband met die mosie van die Ouderling van Langlaagte. Aan die bespreking neem nog deel die Armesorgsekretaris, die Predikante van Heidelberg (eerste), Roos Senekal, Vrededorp, Nigel, die Ouderling van Melville, Predikant van Brakpan.

'n Mosie van orde van die Predikant van Roodepoort om nou oor te gaan tot stemming word deur die vergadering aangeneem.

Na die Ouderling van Langlaagte repliek gelewer het, besluit die vergadering op voorstel van die H.E. Aktuarius met 106 teen 87 stemme as volg:—

In verband met die geskille tussen die twee mynwerkers-organisasies en die besluit van die Kamer van Mynwese daaromtrent verlede week, wens die Sinode, terwyl hy besef dat dit nie op die weg van sy roeping lê om hom in te laat met die meriete van die vraag of meer as een mynwerkers-organisasie erken moet word al dan nie, die betrokke arbeiders te verseker van die hartelike belangstelling van die Kerk in hulle geestelike, maatskaplike en stoflike welsyn; en hy wens hiermee die lede van die kerk wat tot hulle geledere behoort, ernstig op te roep om, wat ook al die organisasie mag wees waardeur die arbeiders mag soek om hulle regte te handhaaf en hulle regmatige belangte bevorder, steeds getrou en standvastig te bly by die Christelike beginsels en die liefde tot hulle kerk ooreenkomsdig die beste tradisie van ons Afrikanervolk."

Weer aan die orde is die **Eerste Rapport van die Tydelike Kommissie vir Algemene Sake.** — (Bylae XXXVIII.)

A. Beskrywingspunte.

(45) **Viering van die Heilige Awendmaal eenmaal per maand.** — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem:

(47) en (57) **'n Maandblad vir die Transvaalse Kerk.** — (Bylae XL). — Na aanleiding van die punt aan die orde besluit die vergadering op voorstel van die Predikante van Magaliesberg en Greylingstad as volg: Die H.E. Sinode besluit tot die aanstelling van 'n Kommissie van drie of meer lede wat moet ingaan op die moontlikheid van die oprigting van 'n maandblad vir die Transvaalse Kerk, wat eventueel gratis in elke huis deur die verskillende Kerkrade besorg kan word. Die Kommissie rapporteer aan die Sinodale Kommissie wat

volmag sal hê om opdrag te gee om voort te gaan met die publikasie waar hulle tevrede is met die gemaakte voorbereidsels en dat die Kerk nie sal skade ly nie.

78. **Vorm vir Ekstrakte.** — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

79. Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

80. **Inkomstebelasting.** — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

99. **Stigtingsdatum Gemeente Potchefstroom.** — Die vergadering besluit om 'n kommissie te benoem om aan die versoek behels in hierdie beskrywingspunt uitvoering te gee.

102. Hierdie punt is afgehandel.

104. **Art. III (3)** — die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

111. **Afsonderlike Huisbesoek van Ouderlinge.** — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

121. **Standbeelde.** — Re die punt aan die orde, besluit die vergadering dit aan die Scriba Sinodi op te dra om 'n brief van uitleg aan die Br. M. C. Joubert te rig inoorleg met die plaaslike Predikant.

122. **Uniformiteit in Spelling van Doopname.** — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

Verslag van die Scriba 5 (2) Ringsvergaderings. — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

Aan die orde word gestel 'n **Supplementêre Verslag van dieselfde Kommissie.** (Bylae XXXVIII).

(1) **Brief Piet-Retief Eeupees Kommissie** en

(2) **Jaarboek** — die aanbevelinge van die Kommissie insake beide punte word aangeneem.

Presensielys. — Vir die hele dag was afwesig die Predikant van Ermelo en die eerste ouderling van Pretoria.

Na die sing van Ges. 62 : 3 en 'n dankgebed deur die ouderling van Christiana, word die vergadering verdaag.

SEWENDE SITTING.

Woensdag 14 April 1937.

Die Bidstond word geleï deur die Predikant van Hendrina. Skrifgedeelte Matt. 15 — Hoofgedagtes na aanleiding van vers 36 — „n Wonderlike God” — „n Profetiese Daad” en „n Simboliese Betekenis.”

Nou volg enige gebede.

Om 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Kommissie i.s. Kerklike Maandblad. — (Bylae XL). Die Hoogeerw. Voorsitter dra die volgende lede voor as 'n Kommissie om rapport uit te bring by die Sinodale Kommissie insake 'n kerklike Maandblad—t.w. Ds. J. R. Albertyn, Ds. C. A. v. d. Merwe, Ds. J. Reyneke, Ds. J. L. v. Wielligh en Ds. A. J. V. Burger.

Besoekers. — Die volgende besoekers word opgemerk in die vergadering en word deur die HoogEerw. Moderator hartelik welkom geheet en ereplekke aange wys met adviserende stem—t.w. Eerw. G. P. Stegmann (Assessor Sending Kerk), M. W. Theunissen, G. Endemann, L. C. v. d. Merwe, J. J. Kruger, A. J. Rousseau, G. H. J. van Rensburg, C. J. J. van Rensburg, P. J. Bloem, B. Froneman, J. J. de Villiers, H. Hofmeyr, P. J. Maritz, C. L. Brink, W. M. A. van Coller, T. C. Esterhuizen, P. Stander, P. Kohl en Ds. W. A. Malherbe.

Ook word opgemerk en welkom geheet Ds. H. Hofmeyr (Direkteur Stofberg-Gedenkskool), Mn. Steensma (Hoof van die Skool) en van Warmbad — die Prinsipaal van die Skool Mn. B. J. Kriel en onderwyser Eerw. Badenhorst, en Mn. v. d. Spuy (Hoof van die Opleidingskool Bethesda).

Afwezig met kennisgewing : Eerw. P. H. A. Fouche, Moderator Sendingkerk, en die Scriba A. P. Kotze. Die Pred. van Middelburg deel mee dat Eerw. Bruwer ook afwezig is weens krankheid en Eerw. Jandrell is op verlof.

Tydelike Kommissie vir Sending—(Sendingdag) — Aan die orde word gestel die „**Verslag van die Tydelike Kommissie vir Sending:** (Bylae XLI). — Die HoogEerw. Moderator vra verlof van afwesigheid vir die moresitting en neem die H.E. Assessor die stoel in.

Punt — **Aanhef** — „Stukke ontvang” — word van kennisgeneem.

By A. **“Verslag van die Sinodal Sendingkommissie** (Bylae XXII) punt 1. „**Die Veld**” — Inleiding (a) „**Plaaslike Sendingwerksaamhede**”, (b) **Werk op die „Compounds”** en (c) „**Sinodale Sendingwerk**” word van al die punte met dank kennis geneem.

Punt A.I. (1) „**Nuwe Sendingstasie in Soelceland**”, (2) „**Laeveld**”, (3) „**Die Paledistreek**” en (4) „**Nuwe Naturellegebiede**” word saam behandel, en word Punt (1) goedgekeur en by punt (2) die volgende voorstel aan geneem — „Dit word aan die Sinodale Sendingkommissie opgedra om die oog in die seil te hou met die oog op „Laeveld” en so moontlik daar voorsiening te maak.”

By punte (3) en (4) word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur. By (4) word bygevoeg „onder meer ook in Swasieland.”

Besoekers. — Dr. G. B. A. Gerdener, Ds. Gertenbach, Eerw. Jounott en Eerw. J. A. J. Maree word op gemerk in die vergadering en hartelik welkom geheet.

Punt A II. — **Uitbreidung** — word van punt (a) **Belangstelling in Plaaslike Sendingwerk** — (b) „**Bydraes van Moedergemeentes**” en (c) „**Uitbreidung en Sendingkerk**” almal met grote dank van kennis geneem.

Punt A. III. — „**Wetsverandering**” word die aanbeveling goedgekeur.

By Punt A. IV. — „**Opvoeding en Onderwys**” — word (a) „**Laer Onderwys**” die aanbeveling goedgekeur.

Punt IV (b) „**Bethesda Normaalskool!**” — word (I) goedgekeur, (II) **Die Verslag van die Bestuur**, word gelees, en (III) „**Punt 5 van die Verslag**” wat betref die naam van die Inrigting word die volgende besluit geneem:—Hierdie vergadering verwys die hele kwessie van die naam van die Normaalskool na ’n kommissie.

Punt IV (c) „**Sekondêre Onderwys**” word sonder teenstem aangeneem.

By punt IV (d) „**Interdepartementele Kommissie van Onderzoek i.s. Naturelleonderwys**” — word die aanbeveling van die kommissie aangeneem; en punt IV (e) — „**Registrasie Naturelle Skole**” word goedgekeur.

Na aanleiding van Punt IV — „**Opvoeding en Onderwys**” — word nou ook die mosie van die predikant

van Wolmaransstad, waarvan hy Saterdag kennis gegee het in verband met die „Sendingbeleid”, in behandeling geneem en sonder bespreking aangeneem as besluit van die vergadering.

Die vergadering verdaag tot 3 uur n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Woensdag 14 April 1937.

Om 3 uur n.m. verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropen.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Seënwense. — Seënwense is ontvang van Ds. J. H. M. Stofberg, Eerww. Bruwer en P. H. A. Fouche.

Aan die orde is weer die Verslag van die Tydelike Kommissie vir die Sending. (Bylae XLI.)

Mosie. Na aanleiding van Punt IV (a) **Laer Onderwys** stel die Pred. van Christiana voor: „Die H.E. Vergadering dra dit aan die Sinodale Sendingkommisie op, om dadelik stappe te neem om die Departement van Naturelle-onderwys baie dringend te versoek om in die dele van ons land waar daar naturelleskole bestaan, en waar die blanke bevolking oorwegend Afrikaanssprekend is, daar sal die tweede offisiële taal Afrikaans wees, en waar die blanke bevolking oorwegend Engelssprekend is, daar sal die tweede offisiële taal Engels wees.” Dit word eenparig aangeneem.

Na aanleiding van die besluit in verband met Punt III (5), om ‘n Kommissie te benoem, om rapport te doen omtrent die naam van die Normaalskool, dra die Moderaatur die volgende name voor: Di J. H. R. Bartlett, C. D. Murray, J. Reyneke (Oproeper), en J. J. F. van Schoor. Dit word goedgekeur.

Die H.E. Moderator stel aan die Vergadering voor Dr. W. Eisselen, Hoofinspekteur van Naturelle-onderwys, en heet hom hartelik welkom; Dr. Eisselen spreek die Sinode toe oor Naturelleonderwys in die algemeen.

Hy spreek veral oor die ontoereikendheid van die fondse, en die beleid wat gevolg word, n.l. moedertaal-onderwys, die geleidelike invoer van Afrikaans in die laerskole, hande-arbeid en gesondheidsleer. Dr. Eisselen pleit daarvoor dat die Ned. Herv. of Ger. Kerk die leiding moet neem en meer behoort by te dra vir naturelle-onderwys. Die H.E. Moderator bedank Dr. Eisse-

len, en maak gewag daarvan dat ons kerk gereed is om kragtige voorwaartse stappe te doen wat naturelle-onderwys betref. Ons verheug ons daarin dat ons in Dr. Eisselen 'n leier en 'n medewerker gevind het, wat die saak van naturelle-onderwys van dieselfde kant as ons sien.

Na aanleiding van die toespraak van Dr. Eisselen besluit die vergadering op 'n onbestrede mosie van die Predikante van Roodepoort en Johannesburg as volg: „Die H.E. Vergadering stel 'n Kommissie aan om staande die vergadering te dien met 'n beredeneerde voorstel wat hierdie H.E. Vergadering as sy bewoording kan gebruik vir 'n dringende pleidooi by die Regering om 'n gunstiger pro rata verdeling van die geld bestee deur die Unie-Regering aan Naturelle-onderwys vir Transvaal te maak.

Mosie. — Die Predikant van Potchefstroom gee kennis van die volgende mosie:

„Waar die Kerk deur sy mediese Sending belang het by 'n goeie mediese opleiding in Afrikaans, spreek die Sinode homself uit ten gunste van die beweging om 'n Afrikaanse geneeskundige fakulteit aan die Universiteit van Pretoria tot stand te bring.”

V. (a) Die Christenraad van Suid-Afrika.

Die aanbeveling van die Kommissie word aange- neem na breedvoerige bespreking.

V. (b). Rassestudiebond van Afrikaners.

en **V. (c) Jeugbewegings.** Die aanbevelings van die Kommissie word aangeneem.

VI. (a) Publikasies

en (b) Sendingblad vir Transvaal, word albei goed- gekeur. Die Predikant van Wolmaransstad stel voor die finale afhandeling in samewerking met die Kommissie van Christelike Milddadigheid.

Welkom. In die Vergadering word welkom geheet Eerw. Schwellnuss, Hoof van die Berlynse Sending.

Verlof van afwesigheid word toegestaan aan die Predikant van Louis Trichardt vir Saterdag-oggend.

Na die sing van Ges. 43 : 6 word die vergadering verdaag tot vanaand.

AANDSITTING.

Heropening om 7.30 n.m.

Nog aan die orde die **Sending**, en wel na aanleiding van die gedrukte program:

Sinodale Sendingdag—Woensdag, 14 April, 1937.”

Teenwoordig enige honderde besoekers en byna al ons Sendelinge wat in Transvaal arbei.

Na die sing van Ges. 154 : 2, gaan die Predikant van Middelburg voor in gebed. Die HoogEerw. Voorsteller heet al die besoekers hartelik welkom en deel aan die vergadering korteliks mee watter vordering ons Kerk gemaak het op Sendinggebied en noem drie belankrike besluite in verband hiermee deur die Sinode aangeneem, n.l.:

- (1) Ons Sendingbeleid,
- (2) „Sekondêre Onderwys”, en
- (3) „Aansluiting by die Christenraad.”

Die Program. — Die volgende referate word nou gelewer:

1. „Referaat deur Ds. J. Reyneke, Sendingsekretaris, oor: Die Roomse Gevaar en hoe om dit te bestry.”

2. „**Sanksies vir die Sending**”: deur Professor G. M. Pellissier; en noem hy (1) Sanksie van die laaste Gebod: Maak **dissipels** van alle mense.” (2) Sanksie van Sielkunde. (3) Biologiese Sanksie. (4) Sanksie van die Kultuur, en (5) Sanksie van Openbaring.

3. Die derde referaat is: „Die eise wat die heden-daagse Sending aan die Kerk stel” deur Dr. G. B. A. Gerdener, M.A. Hy noem o.a. drie eise: (a) Kennis daarvan, (b) Deelname daaraan, en (c) Opoffering daarvoor.

Die Koor onder begeleiding van Prof. G. Bon lewer twee stukke wat baie waardeer word.

Die H.E. Voorsitter bedank die sprekers vir die leersame en opwekkende referate gelewer, asook die Koor vir die twee stukke vanaand voorgedra.

Terwyl die offers vir die Sending opgeneem word sing die vergadering van Ps. 138 : 13, 14.

Die Sendingsekretaris bedank die Christenvriend, wat deur 'n bydrae al ons Sendelinge in staat gestel het om vandag die Sinodale Vergadering hier by te woon.

Na slotgebed deur die Predikant van Rustenburg verdaag die vergadering tot mōre.

AGSTE SITTING.

Donderdag 15 April 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Babanango. Skrifgedeelte Joh. 11 : 20 — Inleidende woord na aanleiding van vers 40 : „As jy glo sal jy die heerlikheid van God sien”.

Die Vergadering heropen om 9.30 v.m.

Beroep op die Sinode. — Die Predikant van Waterval dien 'n stuk in van die Kerkraad van Linden waarin die Kerkraad hom op die Sinode beroep met opgaaf van redes. Dit word besluit om die stuk na die Tydelike Regskommisie te verwys.

Verslag oor die Gesangboek in Afrikaans — (Bylae XXXVII) — Aan die orde word gestel die „**Verslag oor die Gesangboek in Afrikaans**” wat puntsgewyse behandel word.

Ons verteenwoordiger op die Kommissie vir die Afrikaanse Gesangbundel — Dr. G. B. A. Gerdener — is teenwoordig en lig die verslag op ieder punt toe.

Punt (1) „**Psalms in Afrikaans**” word die voorwoord goedgekeur, asook hulde en dank aan Totius. Verder word besluit om die gebruik van die Gesangbundel in Afrikaans deur die Kerk voorlopig goed te keur hangende die finale besluit van die volgende Sinode.

Punt (2) „**Revisie van die Gesange**” word vir kennisgewing aangeneem.

Met betrekking tot Punt (3) „**Keuring van Gesange**” word die aanbeveling van die Tydelike Kommissie vir Onderwys en Opvoeding nie aangeneem nie, maar wel die volgende voorstel: „Daar word 'n Keurkommisie van twee aangestel om — indien moontlik in samewerking met die Keurkommisies van die ander Gefedereerde Kerke — die vertaling, voor finale publikasie na te gaan”. Die Kommissie sal bestaan uit: Prof. G. M. Pellissier en Ds. R. J. B. Feenstra.

Weëns hierdie besluit verval punt (d).

Die verslag word in sy geheel aangeneem met grote dank en waardering aan ons verteenwoordiger op die Gefedereerde Kommissie, n.l. Dr. G. B. A. Gerdener.

Ter vergadering verskyn. — Die Ouderling van Premier Myn en die Predikant van Leeuwardensstad verskyn ter vergadering.

Ds. A. J. v. Wyk. — Die afgevaardigde van die Kaapse Kerk, Ds. A. J. van Wyk, verskyn in die vergadering, word welkom geheet en 'n ereplek aangewys.

Teologiese Fakulteit. — (Bylae XVII).—Die Hoog-Eerw. Voorsitter stel nou aan die orde die „**Verslag van die Sinodale Kommissie i/s. Teologiese Fakulteit,**” Punt (b).

Aanbevelings. (1) Die Voorsitter kondig aan en reël dat twee sprekers die rapport van die Kommissie sal inlei, en dan twee sprekers wat teen die voorstel van die Kommissie sal spreek. Hierdie vier sprekers kry elk 15 minute vir 'n beurt en die ander sprekers 7 minute elk. Aan die bespreking neem deel die Predikante van Potchefstroom, Pretoria Oos, Wolmaransstad, Greylingstad, Heidelberg I, Roossenekal, Krokodilrivier en Heidelberg II.

Aan die einde van sy toespraak oorhandig die Tweede Predikant van Heidelberg 'n tjek van Mr. F. Pistorius van Heidelberg groot £150, vir die Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria.

Nadat die Predikante van Pretoria Wes, Alberton, Amsterdam en die Ouderling van Pretoria Oos gespreek het, is dit tyd geword om te verdaag en verdaag die vergadering tot 3 uur n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Donderdag 15 April 1937.

Om 3 uur namiddag verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropen.

Die Notule word goedgekeur en geteken. Nog aan die orde is die Verslag van die Sinodale Kommissie insake Teologiese Fakulteit (Bylae XVII) Punt (b), „**Aanbevelings.**”

Aan die bespreking neem nog deel die Predikante van Alberton, Morgenzon, Hartebeestfontein, die Ouderling van Losberg, die H.E. Actuarius, die Predikante van Melville, Witbank, Christiana, Ds. P. Nel, Sr., Predikant van Belfast, Ouderling van Klerksdorp, Predikant van Piet Retief, Ouderling van Krugersdorp, Predikant van Hartsrivier, Ouderling van Brakpan, Predikant van Klerksdorp, Ouderling van Koster-Derby, Predikant van Ottosdal, Eerste Ouderling van Lichtenburg.

Dit het nou tyd geword om te verdaag.

Seënwense. — Seënwense is ontvang van die Scriba van die Kerkraad van Morgenzon.

Uitnodiging Robertshoogte. — Die H.E. Vergadering besluit die vriendelike uitnodiging van Roberts-hoogte, om 'n middagmaal daar te kom geniet, aan te neem, en bepaal die datum Maandag 19de April 1937.

Die Vergadering word verdaag tot vanaand om 7.30 n.m.

AANDSITTING.

Heropening te 7.30 n.m.

Broederlike Onderhoud. — Die eerste deel van die Broederlike Onderhoud, volgens Art. 148, word nou gehou.

Die HoogEerw. Moderator laat sing Ges. 11 : 2, 6 en gaan die Predikant van Potgietersrust voor in gebed. Na die lees van 1 Petr. 4 : 10 en 2 Kor. 5 : 11, lei die Predikant van Roodepoort die onderwerp in: „Gebruik ek as die bedienaar van die veelvuldige Genade van God die kragte wat God tot my beskikking gestel het in die Bediening?”

Nadat ses sprekers deelgeneem het aan die besprekking, wat baie ernstig was, en enige gebede, word die vergadering, na die sing van Ges. 62 : 9, verdaag tot mōre-oggend.

NEGENDE SITTING.

Vrydag 16 April 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Ca-chet. Skrifgedeelte Mark. 1 : 32-35 Hy spreek oor die onderwerp: „Die Heiland in Sy bedrywige lewe, en dan weer alleen met die Vader”. Nou volg enige gebede.

Die vergadering heropen om 9.30 v.m.

Theologiese Fakulteit. — Nog aan die orde die besprekking oor die „**Verslag van die Kommissie insake Teologiese Fakulteit**” — (Bylae XVII) — en neem die volgende lede nog deel aan die besprekking: Predikant van Paulpietersburg, Oudl. van Langlaagte, Predikante van Johannesburg Oos, Amalia, Lydenburg, Malopo, Brakpan, Oudl. van Eendracht, Predikante Piet-Renier, Eendracht, Johannesburg en die Assessor.

Op hierdie stadium kom 'n mosie van orde ter tafel wat vra dat die vergadering sal oorgaan tot stemming. Hierdie mosie word afgestem en duur die bespreking voort.

Afgevaardigde van die Vrystaatse Kerk. — Ds. J. A. v. Z. Viljoen verskyn ter vergadering en word hartelik welkom geheet deur die H.E. Voorsitter.

Broedergroete van die Kaapse Kerk. — Die Moderator van die Kaapse Kerk, Ds. A. J. van Wyk, handig sy geloofsbrief in as afgevaardigde van die Kaapse Kerk. Hy word hartelik welkom geheet deur die HoogEerw. Voorsitter. Ds. van Wyk wens die H.E. Moderator, asook die ander lede van die Moderatuur geluk met hulle verkiesing, en verseker die vergadering van die toege-neentheid van sy Kerk deur die afvaardiging van sy Moderator. Hy verheug hom oor die voorwaartse stappe wat ons Kerk gedoen het op Sendinggebied.

Verder maak hy duidelik hoe die Kaapse Kerk tot hulle besluit in verband met die Teol. Fakulteit aan Pretoria gekom het en gee die versekering dat sy Kerk ons nie sal teenwerk nie. As opsteller van die boek „Uit die Beek” sê hy: „Ons moet ons mense help om naby die Woord van God te lewe.” By die oorbring van die groete verseker hy ons Sinode van die belangstelling en voorbidding van sy kerk.

Die Predikant van Fordsburg bedank die HoogEerw. Broeder, namens die vergadering, vir sy oorkoms en broedergroete wat deur ons hoog op prys gestel word.

Afgevaardigde van die Vrystaatse Kerk. — Die groete van die Kerk in die Oranje Vrystaat word nou oorgebring deur Ds. J. A. van Zyl Viljoen van Parys. In verband met die Teol. Fakulteit deel hy mee, dat ofskoon sy Kerk „nee” gesé het, het sy Moderator gevra om aan ons te sê: „dit is 'n „mooi nee”!” Hy maak verder melding van die baie lede van die Vrystaatse Kerk wat Transvaal toe trek en byname na die Rand. In verband hiermee vra hy die Sinode om te handel volgens opdrag in Spreuk. 24 : 11. Eindelik sê hy: „die Vrystaatse Kerk het die Transvaalse Kerk lief.”

Nadat die Pred. van Johannesburg Ds. Viljoen, namens die Vergadering, baie hartelik bedank het vir die groete en seënwense van sy Kerk aan ons, sing die vergadering die twee Broeders staande toe Ps. 134 : 3.

Die Ouderling van Amersfoort — Br. D. W. Steyn — gee kennis dat hy aan die Sinode 'n Afrikaanse Bybel sal gee om op die groentafel te lê vir gebruik. Dit word met dank aangeneem.

'n **Mosie van Orde** om die bespreking oor die Teologiese Fakulteit uit te stel tot Maandag word afgestem, en word die bespreking nou voortgesit. Nadat die ouderling van Zwartruggens gepraat het, verdaag die vergadering tot 3 uur n.m.

NAMIDDACSITTING.

Vrydag 16 April 1937.

Om 3 uur n.m. verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropend.

In verband met die bespreking oor die Verslag van die Kommissie insake die Teologiese Fakulteit is die vraag aan die Moderator gedoen na aanleiding van punt 3 van die Addisionele Verslag — **Tug en Toesig oor Professore** — of dit wel moontlik sal wees vir die Kerk om doeltreffende toesig te hou oor die Leer en Wandel van Professore nieteenstaande die Gewetensklousule in die Universiteit. Op grond van Art. 34 (6) gee die Moderator die verlangde inligting en wel as volg:

(1) Die bedoelde Gewetensklousule verhinder die **Universiteit** om op grond van die godsdienstige beskouinge van 'n professor handelend teenoor hom op te tree.

(2) Die Univ. is egter gewillig om hulleself vooruit te bind deur die kontrak om as professor aan te stel 'n persoon wat deur die Kerk aanbeveel is. Dit laat die Universiteitswet toe en dit is wat die U.P. reeds doen met die Ned. Herv. Kerk (vgl. voorgestelde ooreenkoms (1) (b)). Dit rus op die Kerk om self te sorg dat professore aanbeveel word wat in leer en wandel swiwer is. (3) As die prof. eenmaal in sy pos aangegestel is en daarna dwaal in leer en wandel sal die **Universiteit** ook verhinder word deur die wet om hom af te sit, tensy natuurlik dat sy openbare lewe ergerlik is.

(4) Die Kerk het egter die reg, voordat hulle die persoon aanbeveel, om met hom 'n persoonlike kontrak aan te gaan waardeur hy homself verbind as die Kerk om een of ander rede nie meer met sy leer of lewe tevrede is nie, om dadelik af te tree. Die Kerk is nie verhin-

der deur die gewetensklousule nie en so 'n kontrak sou wettig en bindend wees.

(5) Die bowestaande is in ooreenstemming met die advies van die regsgelerde adviseur van die Kerk, wat deur ons geraadpleeg is.

(6) Die antwoord op die vraag is dus dat dit wel moontlik sal wees vir die Kerk om doeltreffende toesig te hou oor die leer en wandel van die professore.

Op 'n Tweede Vraag: Of die Minister wel hierdie voorgestelde ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria sal goedkeur, is die antwoord:

Die Minister van Onderwys het in 'n onderhoud met die Moderator en Ds. P. Nel Snr. self eerste aan die hand gegee dat ons Kerk moes probeer om 'n kontrak met die U.P. aan te gaan wat so na moontlik ooreenkommelik met die kontrak tussen die Ned. Herv. Kerk en die U.P.

Dit het ons nou voorlopig gedoen.

Dit was onmoontlik om die Minister se verlof te vra voordat ons wis of die Sinode die ooreenkoms sou goedkeur. Ons het alle rede om te verwag dat die verlof gereeldik gegee sal word.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Weer word aan die orde gestel die **Verslag van die Sinodale Kommissie insake Teologiese Fakulteit**. Punt (b) „**Aanbevelings**“ — (Bylae XVII).

Aan die besprekking neem nog deel die Predikante van Mooirivier, Zwartruggens, Springs, Ouderling van Goedgegun, Predikante van Daspoort, Leeuwdoornstad, tweede van Pretoria Oos, Chrissiesmeer, Oudl. van Melville, Predikante van Bethal, Messina, Warmbad, Jeppestown, Vryheid, Vrededorp, Ouderling van Ventersdorp, Predikante van Ermelo en Eerste van Pretoria, Ouderling van Belfast, Predikant van Standerston. Na repliek deur die Predikant van Potchefstroom en na die ouderling van Malopo en Ds. K. T. v. d. Heever, Emeritus-leraar op versoek, voorgegaan het in gebede, en die leiding van God afgesmeek het, besluit die vergadering met 139 teen 68 stemme, om die aanbeveling van die Kommissie aan te neem, n.l. dat die Kerk nou daartoe sal oorgaan om voorsiening te maak vir die opleiding van Predikante aan die Universiteit van Pretoria.

Die vergadering word verdaag tot vanaand.

Die Ouderling van Amersfoort — Br. D. W. Steyn — gee kennis dat hy aan die Sinode 'n Afrikaanse Bybel sal gee om op die groentafel te lê vir gebruik. Dit word met dank aangeneem.

'n **Mosie van Orde** om die bespreking oor die Teologiese Fakulteit uit te stel tot Maandag word afgestem, en word die bespreking nou voortgesit. Nadat die ouderling van Zwartruggens gepraat het, verdaag die vergadering tot 3 uur n.m.

NAMIDDACSITTING.

Vrydag 16 April 1937.

Om 3 uur n.m. verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropend.

In verband met die bespreking oor die Verslag van die Kommissie insake die Teologiese Fakulteit is die vraag aan die Moderator gedoen na aanleiding van punt 3 van die Addisionele Verslag — **Tug en Toesig oor Professore** — of dit wel moontlik sal wees vir die Kerk om doeltreffende toesig te hou oor die Leer en Wandel van Professore nieteenstaande die Gewetensklousule in die Universiteit. Op grond van Art. 34 (6) gee die Moderator die verlangde inligting en wel as volg:

(1) Die bedoelde Gewetensklousule verhinder die **Universiteit** om op grond van die godsdienstige beskouinge van 'n professor handelend teenoor hom op te tree.

(2) Die Univ. is egter gewillig om hulleself vooruit te bind deur die kontrak om as professor aan te stel 'n persoon wat deur die Kerk aanbeveel is. Dit laat die Universiteitswet toe en dit is wat die U.P. reeds doen met die Ned. Herv. Kerk (vgl. voorgestelde ooreenkoms (1) (b)). Dit rus op die Kerk om self te sorg dat professore aanbeveel word wat in leer en wandel swiwer is. (3) As die prof. eenmaal in sy pos aangegestel is en daarna dwaal in leer en wandel sal die **Universiteit** ook verhinder word deur die wet om hom af te sit, tensy natuurlik dat sy openbare lewe ergerlik is.

(4) Die Kerk het egter die reg, voordat hulle die persoon aanbeveel, om met hom 'n persoonlike kontrak aan te gaan waardeur hy homself verbind as die Kerk om een of ander rede nie meer met sy leer of lewe tevrede is nie, om dadelik af te tree. Die Kerk is nie verhin-

der deur die gewetensklousule nie en so 'n kontrak sou wettig en bindend wees.

(5) Die bowestaande is in ooreenstemming met die advies van die regsegeleerde adviseur van die Kerk, wat deur ons geraadpleeg is.

(6) Die antwoord op die vraag is dus dat dit wel moontlik sal wees vir die Kerk om doeltreffende toesig te hou oor die leer en wandel van die professore.

Op 'n Tweede Vraag: Of die Minister wel hierdie voorgestelde ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria sal goedkeur, is die antwoord:

Die Minister van Onderwys het in 'n onderhoud met die Moderator en Ds. P. Nel Snr. self eerste aan die hand gegee dat ons Kerk moes probeer om 'n kontrak met die U.P. aan te gaan wat so na moontlik ooreenkomm met die kontrak tussen die Ned. Herv. Kerk en die U.P.

Dit het ons nou voorlopig gedoen.

Dit was onmoontlik om die Minister se verlof te vra voordat ons wis of die Sinode die ooreenkoms sou goedkeur. Ons het alle rede om te verwag dat die verlof geredelik gegee sal word.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Weer word aan die orde gestel die **Verslag van die Sinodale Kommissie insake Teologiese Fakulteit**. Punt (b) „**Aanbevelings**“ — (Bylae XVII).

Aan die bespreking neem nog deel die Predikante van Mooirivier, Zwartruggens, Springs, Ouderling van Goedgegun, Predikante van Daspoort, Leeuwdoornstad, tweede van Pretoria Oos, Chrissiesmeer, Oudl. van Melville, Predikante van Bethal, Messina, Warmbad, Jeppestown, Vryheid, Vrededorp, Ouderling van Ventersdorp, Predikante van Ermelo en Eerste van Pretoria, Ouderling van Belfast, Predikant van Standerston. Na repliek deur die Predikant van Potchefstroom en na die ouderling van Malopo en Ds. K. T. v. d. Heever, Emeritus-leraar op versoek, voorgegaan het in gebede, en die leiding van God afgesmeek het, besluit die vergadering met 139 teen 68 stemme, om die aanbeveling van die Kommissie aan te neem, n.l. dat die Kerk nou daartoe sal oorgaan om voorsiening te maak vir die opleiding van Predikante aan die Universiteit van Pretoria.

Die vergadering word verdaag tot vanaand.

AANDSITTING.

Vrydag, 16 April 1937.

Die vergadering heropen om 7.30 n.m.

Ter vergadering het verskyn die Ouderling J. C. P. Mey, sekundus van Boksburg Noord.

Nog aan die orde die „**Verslag van die Kommissie vir die Teologiese Fakulteit** — (Bylae XVII).

Die Predikant van Wolmaransstad wens die volgende verklaring van die 68 lede, wat in die minderheid gestem het, aan die vergadering voor te lê, en word besluit om dit in die Notule op te neem:

(1) „Ons gee nie onse beginsels prys nie.

(2) Ons buig onder die besluit van die Sinode terwille van onse Koning en Sy Kerk.

(3) ons onderneem om, so ver in ons vermoë is, die uitvoering van die besluit te bevorder.”

Op versoek van die Moderator besluit die vergadering om die res van die aanbevelings na die kommissie terug te verwys om verder daarop in te gaan en later rapport te doen.

Op 'n vraag van die Ouderling van Melville insake „werk te verskaf aan die Proponente wat nog leeg op die mark staan,” verduidelik die Voorsitter dat daar 'n Kommissie aangestel is in verband met die „Intensiever Bearbeiding van Gemeentes” wat nog in hierdie Sinode rapport sal uitbring.”

Op versoek gaan die vergadering oor tot gebed om die Here te dank vir Sy leiding in verband met die kwessie aan die orde en goeie gees in die vergadering. Na enige gebede sing die vergadering Ges. 65 laaste vers.

Rapport van die Kommissie van Revisie — (Bylae XXXIII) — word nou aan die orde gestel en word **Beskrywingspunte**:

35 (Art. 4), 36 (Art. 10), 37 (Art. 40), 38 (Art. 50), 39 (Art. 240), 40 (Art. 305), 41 (Art. 315), 42 (Art. 316), 44 (Art. 19) almal goedgekeur.

Beskrywingspunte 45 is reeds afgehandel en 46 (Waarborglys) is na 'n ander kommissie verwys. **Beskrywingspunt** 48 — „Verandering van die naam van die Kerk” — word vir kennis aangeneem, asook 49 — (**Art. 204**), omdat hulle later weer voorkom.

Beskrywingspunt 57 — „Herindeling van Ring van Utrecht” — en 65 — „Vasstelling van Huweliksdae” — is reeds afgehandel.

Beskrywingspunt 74 — (**Art. 265**) vir kennisgewing aangeneem. 75 en 76 is reeds afgehandel.

77 word op aanbeveling van die Kommissie goed-gekeur, en 88 (**Art. 64**) word verwys na die Tydelike Kommissie vir die Fondse.

Nou kom aan die orde **Verslag Tydelike Kommissie vir die Sending** (Bylae XLI) — punt VI **Publikasies (b)**, „**Sendingblad vir Transvaal**” verval.

Punt VII. „**Hulp Sendingvereniging**” (a) „Transvaal Vroue Sendingvereniging” en (b) „Manne Sending Bond” word die aanbevelings van die Kommissie aange-neem.

Punt VIII. — **Finansies**: Word van al die punte (a) — Finansiële Subkommissie — (b) Aandeelhouers — (c) Sinodale Sending Kollektes, — (d) Sendingbasaar — en (e) Miljoen-penniefonds, met dank kennis geneem.

Na die sing van Ps. 42 : 5 spreek die H.E. Moderator die seënbede uit. Die vergadering word verdaag tot môre-oggend.

TIENDE SITTING.

Saterdag 17 April, 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Springs. Skrifgedeelte Hebr. 10 : 19-27, 35-39. Hoof-gedagte vs. 19, 20: „Die toegang tot die Genadetroon.”

Die Vergadering heropen om 9.30 v.m.

Bybel. — Met dank ontvang die Sinode 'n Bybel in Afrikaans vir gebruik by die groentafel van die Br. Ouderling van Amersfoort.

Weer aan die orde „**Verslag van die Tydelike Kommissie vir die Sending**“ (Bylae XLI) — Punt B. „**Verslag van die Kommissie vir sending onder Israel**“ (Bylae XXIII). — By die behandeling van hierdie punt word punte (I) „**Vergaderinge**” — (II) „**Die Arbeider** en sy werk” — (III) „**Ligpunte**” en (IV) „**Besoek van Gemeentes**” — die aanbevelings van die Kommissie aange-neem.

Punt V. — „**Fondse**” — (a) „Heffinge” sal lees £5 per jaar ,en word die aanbeveling so goedgekeur. (b) £60 vir salaris van Sendingsekretaris word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem. Punt (c) „**Begroting**” word goedgekeur en daarby ook die volgende voorstel: „1. Die Sinode het met ontsteltenis kennis geneem van die benarde toestand en die karge ondersteuning wat die fonds geniet. (2) Die Sinode dra dit aan die afgevaardigdes en die predikante op om hulle ernstige aandag aan die fonds te gee, en versoek die Kerkrade dringend om die pro rata verdeling waartoe die Sinode in 1934 besluit het stiptelik na te kom. (3) Die Kommissie vir die Sending onder Israel werd gelas om alles in sy vermoë te doen om die skuld van ongeveer £700 in die loop van die volgende drie jaar uit te delg.” Na behandeling van hierdie punt word die volgende voorstel van die Predikant van Waterval in beginsel aangeneem — „Die Sinode besluit om die Boufonds van die Sending onder Israel te gebruik om 'n huis te bou vir die Sendeling om in te woon.” Punt C. bly oorstaan en D. word vir kennisgewing aangeneem. Die Arbeider — Eerw. Kohl — kry nou 10 minute om die vergadering toe te spreek. Hierna word die „Verslag van die Sending onder Israel” in sy geheel met dank aangeneem.

Herverdeling van Ringe. (Bylae XXXIX). — By die behandeling van die verslag van die HoogEerw. Assessor insake die herindeling van die Ringe word al die punte 1 tot 8 goedgekeur en die verslag in sy geheel met dank aan die Assessor aangeneem.

,,Verslag van die Kommissie vir Fondse”: (Bylae XLII). — Nou word puntsgewys behandel die „Verslag van die Kommissie vir Fondse”, en word by Punt I (Bylae I — punt 2 — „Verslag van die **Kerkkantoorkommissie**” (Bylae XXXII) van punte (1), (2), en (3) kennis geneem. Punt (4) „**Ruskamer**” word goedgekeur, asook punt (5) „**Kantoorstaf**.” Van punte (6) „**Klavier**,” (7) „**Persele Nedersetting**” en (8) „**Verband Roos-Senekal**” — word met dank kennis geneem.

Punte (9) „**Huur van Kantore**” en (10) „**Naturelle Normaalskool Bethesda**” word goedgekeur. Punte (11) „**Skuld Stofberg Gedenkskool**” en (12) „**Koshuis Goed-gegun**” word goedgekeur.

By Punt (13) „**Noodhulpfonds**” word die volgende besluit geneem — „Die HoogEerw. Sinode dring ten sterkste daarop aan dat elke Gemeente die bedrag waarvoor hy gevra is vir die Noodhulpfonds voor die volgende sitting van die Sinode sal stort. By die eerste punt sal „ontbrekende bydraes” lees „Ringsbegrotings”, en verder word al die onderdele van die punt aangeneem.

Punt (14) „**Werksmense Skadaloosstelling Wet**” word vir kennisgewing aangeneem.

Punt (15) — (a), (b) en (c) word goedgekeur.

Punt (16) — „**Begrotingstate**”: — Word die aanbevelings by (a), (b) en (c) goedgekeur.

Punt (17) „Verdeling Sekere Fondse” word die aanbevelings by (a) en (b) goedgekeur, asook aanbeveling by Punt (18) „Andere Sake.”

Punt II — 1. „**Verslag van die Argivaris**” (Bylae XXXI word onderafdelings (1) „**Verandering in Registers**” — (2) „**Kerkorgaan**” en (3) „**Ontvange Stukke**” vir kennisgewing aangeneem. (4) „**Ontbrekende Stukke**” — word goedgekeur en die volgende addendum bygevoeg: „dat die Ringscribas voor die einde van die jaar aan die Sinodale Kommissie sal rapporteer, en as die rapport ongunstig is, sal die Sinodale Kommissie dan pertinente stappe doen om die stukke in die hande te kry.” Hierna word (a) en (b) goedgekeur. Punt (5) „**Algemeen**” word goedgekeur.

Punt III — Bylae I — Punt 1. — „**Verslag van die Saakgelastigde**” (Bylae XXX word die aanbevelings by (1) „**Reglement Beheer Kerklike Goedere**,” (2) „**Predikante Pensioen Fonds**” — (a), (b), (c) en (d) almal goedgekeur. Punt (3) „**Kerklike Jaarboek**” word met leedwese van kennisgeneem Punt (4) „**Transgariepse Kerkgeschiedenis**” word (a), (b), (c) en (d) vir kennisgewing aangeneem, en (e) goedgekeur.

Punt (5) „**Boustowwe vir Kerkgeschiedenis**” word al die onderdele (a), (b), (1), (2), (3), goedgekeur.

By Punt (6) „**Bibiootek**” en (7) „**Heffinge**” — word die aanbevelinge aangeneem.

Bylae B. (bl.) (2) (a) „**Agterstallige Heffinge**” word die aanbevelings hier aangeneem.

8. (b) „**Sinodale Kollektes**” — Punte (1) tot (8) word goedgekeur, ook die aanbeveling (1) en (2).

(9) (a) „**Verdeling Sekere Fondse**” — goedgekeur, en (b) vir kennisgewing aangeneem.

(10) „**Sinodale Fonds**” word (a), (b), (c), (d) vir kennisgewing aangeneem, en (e) „**Koste Kerkraad van Mellville**” goedgekeur.

(11) „**Sinodale Sendingfonds**” word vir kennisgewing aangeneem.

(12) „**Sending onder Israel**” — word (a), (b) en (c) vir kennisgewing aangeneem.

(13) „**Spoorweg-Predikantsalarisfonds**” word die aanbeveling by (a) en (b) vir kennisgewing aangeneem, en (c) bly oorstaan.

(14) „**Voortrekkergedenkfonds**” — bly ook oorstaan.

(15) „**Armsorgfonds**” (a) en (b), (16) „**Hulpbehoewende-Jongelingefonds**” (a) en (b), (17) „**Hulpbehoewende-Gemeentefonds**” (a) en (b), (18) „**Bestryding van Maatskaplike Euwels Fonds**” (a) en (b), word almal die aanbevelings goedgekeur.

(19) „**Studerende Jeug Fonds**” word (a) aange- neem, en tweede deel van (b) bly oorstaan, en van (c) word kennisgeneem.

Punt (20) „**Sondagskoolsendingssalaris**” en (21) „**Sinodale Hulpbehoewende Jongelinge Fonds**” word met onderafdelings goedgekeur.

Mosies — (a) van die Ouderling van Potchefstroom: „Die HoogEerw. Sinode spreek sy diepe teleurstelling uit dat daar in verskillende Gemeentes Nagmaal gevier word tydens die sitting van die Sinode. Talle Predikante word op hulle sitplekke gemis. Gevra word dat die Hoog Eerw. Moderator Maandag e.k. die saak onder die aandag van die Vergadering sal bring.

(b) Van die Predikant van Roos-Senekal — „Dat die besluit insake Beskrywingspunt van Melville in her-siening geneem sal word.”

Presensielys. — Afwesig die Predikante van Cachet, Christiana, Lichtenburg, Charl Cilliers, Roodpoort, Waterberg, asook die Ouderling van Charl Cilliers.

Na die sing van Ps. 100 : 4 en gebed deur die ouderling van Volksrust, verdaag die vergadering tot Maandagmôre.

ELFDE SITTING.

Maandag, 19 April 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Daspoort. Skrifgedeelte Hand. 1 : 8, en spreek na aanleiding van vers 8 enige gedagtes uit: „Oor Krag.” Hierna volg enige gebede.

Om 9.30 v.m. word die vergadering deur die Hoog-Eerw. Moderator heropen.

Verslag van die Kommissie oor die Fondse — (Bylae LXII) Weer aan die orde die Verslag van die Kommissie vir die Fondse, punte 22 — „**Spesiale Evangeliepredikings Fonds**” 23 — „**Noodhulpfonds**” — 24 — „**Ne'dersettingsfonds**” — 25 — „**Kweekskoolfonds**” — 26 — „**Sending Instituutfonds**” — 27 — „**Bybelverspreidingsfonds**” — 28 — „**Saakgelastigde Rekening**” — 29 — „**Nedersetting Spesiale Rekening**” — 30 „**Noodlenigingsfonds**” — 31 — „**Sending Basaarfonds**” — 32 — „**Naturelle Normalskoolfonds**” — 33 — „**Walvaartsfonds** a, b, c” — 34 — „**Teologiese Fakulteitfonds**” — 35 — „**Die Boeke**” (a) en (b), — word almal vir Kennisgewing aangeneem.

IV — Bylae I — „**Beskrywingspunte**” — word punt (5) vir kennisgewing aangeneem, (6) is afgehandel, so ook punt (11).

By (12) en (18) word dit aanbevelinge van die Kommissie goedgekeur.

By beskrywingspunt (19) word die eerste sin goedgekeur en die tweede deel verval.

Beskrywingspunt (20) — hier word die advies van die Kommissie goedgekeur.

Punt (21) word goedgekeur.

Punt (22) — „**Ouditeur vir Kassaboeke**” word die aanbeveling aangeneem.

By **Beskrywingspunte** (46), (51), (83), (85), (91), (64), en (85 (b)), (66), (75), (77) en (94) word die aanbeveling aangeneem, en (95) vir kennisgewing aangeneem.

Punt (98) en (101) is reeds afgehandel.

V. — „**Verslag van die Afgevaardigdes van die Raad van die Kerke**” (Bylae VIII) — hier word by punt

(3) — „aanbevelinge” — (a) 1 en 2 — die aanbeveling goedgekeur.

Verslag Sinodale Kommissie (Bylae IV) Punt VI — Punt 18 — „**Sonop Tehuis**” — word die aanbeveling goedgekeur.

VII. — „**Brief Lagersdrift Kerkraad**” — die aanbeveling van die Kommissie word op hierdie punt weer terugverwys na die Kommissie vir verder oorweging.

Mosie van Revisie — Die Predikant van Lydenburg gee kennis van die volgende Mosie:— „Graag gee ek kennis dat ek sal vra om revisie van die besluit van die Sinode, i/s. die ouditeur van geldelike boeke van gemeentes, waar die H.E. Vergadering blykbaar dit onnodig ag dat dit sal geskied deur 'n geoktrooieerde Rekenmeester.”

Punt (13(c)) — „**Spoorwegpredikantsalarisfonds**” word die aanbeveling goedgekeur.

Punt (11) „**Sinodale Sendingfonds**” — word andermaal terug verwys na die Kommissie vir verdere oorweging.

Punt (14) — „**Voortrekker-Gedenkfonds**” — hier word die aanbeveling re (1) — „Naam” — (2) „Die Fonds te gebruik” — (3) goedgekeur.

Punt (4) „**mikpunt**” — word goedgekeur, en word (a) vir kennisgewing aangeneem. (b) is reeds afgehandel. (c) Dank kennisgeneem (d) en (e) word goedgekeur.

Mosie van die Predikant van Wolmaransstad insake die indeling van die Ringe (sien notule Sesde Sitting) word in behandeling geneem, en na bespreking word besluit om die saak na 'n Kommissie te verwys bestaande uit die Predikante Wolmaransstad (oproeper), Lichtenburg, Magaliesberg, Klerksdorp, Roodepoort en Kroko-dilrivier om so spoedig moontlik rapport uit te bring.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir die Sending (Bylae XLI), Punt C. — „**Verteenwoordiger op Stofberg-Gedenkskool Bestuur**” (Bylae XXIV) punte I, II, III en IV word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur. Nadat die Direkteur van Stofberg-Gedenkskool die vergadering toegespreek het, word die verslag met dank aan die verteenwoordiger aangeneem.

Mosie — Die predikant van Eabnango gee kennis van die volgende: „Mosie van Revisie van die besluit in verband met punt 17 (c), „Verslag van die Kerkkantoor-kommissie re klassifikasie van gemeentes gemerk D.”

Verslag van die Tydelike Regskommissie (Bylae XLIII) word nou aan die orde gestel.

By punt A. **Beskrywingspunte** — (10, 50, 119) word, na 'n lange bespreking, die aanbeveling van die Kommissie aangeneem.

Punt (14) word goedgekeur.

By punt (17) — verval eerste deel, en beskrywings-punte 23, 55, bl. 48 (1) insake Art. 166, word die aan-beveling van die Kommissie goedgekeur.

Punt (25) — insake die **A.E.B.** — goedgekeur en punt (26) **re Oxford Groep** — nog aan die orde toe die vergadering verdaag tot 3 uur n.m.

NAMIDDACSITTINC.

19 April, 1937.

Om 3 uur n.m. verklaar die H.E. Moderator die Vergadering vir heropen.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Nog aan die orde die **Verslag van die Tydelike Regs-kommissie** (Bylae XLIII).

(26) **Oxford Groep** — die advies van die Kommissie word goedgekeur.

(52) **en Verslag van Actuarius Art. 248.** Die aan-beveling van die Kommissie word aangeneem.

(58) **Appél Melville** — In verband met hierdie punt word nou ook behandel die Mosie van die Predikant van Roos-Senekal om revisie van die besluit geneem na aan-leiding van die Verslag van die Kommissie vir die Fondse. Revisie word nie toegestaan nie. Die saak is afgehandel.

(67) Bly oorstaan.

(81) Die aanbeveling van die Kommissie word goedgekeur.

(89) **Ring van Lydenburg** — Die aanbeveling van die Kommissie word goedgekeur.

(105) Afgehandel.

(107) **Doop van Onegte Kinders.** Die advies van die Kommissie word nie aangeneem nie, maar besluit die vergadering om hierdie punt te verwys na die Raad van die Kerk vir advies.

B. Ander Stukke.

(1) **Versoek Ds. W. C. Malan.** Na aanleiding van die punt aan die orde, besluit die vergadering om eers 'n skriftelike verklaring van Ds. W. C. Malan te vra wat hy voor die Sinode wens te verklaar alvorens sy versoek toegestaan kan word.

(2) Die **appel** is terug getrek, en verval dus.

(3) **Appel** van die Ringskommissie Potchefstroom.
Dit bly oorstaan.

C. Ander Sake na die Kommissie verwys.

(1) (a) en (b) Die advies van die Kommissie word goedgekeur.

(2) Toelating van Predikante.

(a) en (b) word goedgekeur en (c) word vir kennisgewing aangeneem.

(3) **Brief Eerw. N. P. J. Steyn.** — Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

(4) Verslag van die Scriba Synodi.

(a) **Brief J. H. Lourens** — verval.

(b) **Versoek J. J. Fourie** — die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

(c) **Versoek van J. J. Struwig** — Die advies van die Kommissie word goedkeur met toevoeging van die woorde:—,,of anders dat hy so spoedig moontlik tot die Proponents-eksamen sal toegelaat word.”

Op 'n wenk van die ouderling van Pretoria Oos word besluit dat die broeder J. J. Struwig gehelp sal word uit die Sinodale Hulpbehoewende Jongelingefonds om hom instaat te stel om sy Proponents-eksamen af te lê ooreenkomsdig die besluit wat nou geneem is.

Die vergadering word verdaag tot vanaand 7.30.

AANDSITTING.

Heropening om 7.30 n.m.

Broederlike Onderhoud — Die tweede deel van die Broederlike Onderhoud (Art. 147) word nou gehou.

Die HoogEerw. Assessor is in die stoel. Hy laat sing Ges. 12 : 1, 2, lees voor 1 Kron. 29 : 10-19 en gaan die Predikant van Ermelo voor in gebed. Die onderwerp vir die aand is:— „Die Christelike Mildadigheid en byname die gee van Tiendes.”

1. Die eerste punt: „Die Bybelse en ander gronde vir die gee van Tiendes, en hoe die tiendes gegee moet word” — word ingelei deur die Predikant van Carolina.

2. Hierna lei die Sendingssekretaris — Ds. J. Reyneke — die tweede punt in; nl.:— „Hoe moet hierdie saak onder aandag van die gemeentes gebring word.”

Aan die bespreking neem deel die ouderlinge van Bethal, Dullstroom, Waterberg, Randpoort en die Predikante van Witbank, 2de Heidelberg, Christiana, Pretoria I, en Piet Renier.

Na gebed deur die Ouderling van Biesiesvlei en die sing van Ges. 68 : 3, en die uitspreek van die seënbede, verdaag die vergadering tot mōre 9 uur.

TWAALFDE SITTING.

Dinsdag, 20 April 1937.

Bidstond onder leiding van die tweede Predikant van Pretoria Oos. Skrifgedeelte Joh. 4 : 31-42. Hoofgedagte vers 34 — „My voedsel is om die wil te doen van Hom, wat my gestuur het.”

Om 9.30 verklaar die HoogEerw. Moderator die vergadering vir heropen.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys — (Bylae XLIV).

Aan die orde word gestel die Eerste Verslag van die Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys.

Punt I. — „**Verslag van die Sinodale Sondagskool-kommissie** (Bylae XVIII) Punte (1), „vergadering,” (2) „Personneel” en (3) „Uitstalling” — word vir kennisgewing aangeneem. Punte (4) „Salaris Alg. Sondagskool-sekretaris” en (5) „Vraelys” word goedgekeur. Punt (6) „Sondagskoolsendindeling Salaris” word (i) aange-neem en (ii) word nie aangeneem nie.

Punte (7) „Konferensies” — en (8) „Organisasie” word altwee goedgekeur.

Punt (9) „**Kinderfeeste**” word goedgekeur.

Punt (10) „**Biddag vir Sondagskole**” word as volg gewysig aangeneem: „dat sodanige Biddae op aanbeveling van die S.A. Kommissie deur die Moderatuur sal bepaal word.”

By punt (11) „Aanbevelings” soos vervat in die verslag van die **Algemene Sondagskoolkommissie** — word al die aanbevelings van (1 tot 8) goedgekeur.

Dr. P. K. Albertyn — Algemene Sondagskoolsekretaris word nou hartlik welkom geheet deur die Hoog-Eerw. Moderator en kry die geleentheid om die Sinode toe te spreek oor die Sondagskoolwerk.

Besoekers:—In die vergadering word opgemerk Eerw. Prop. Joubert, Reisende Sekretaris van die Strewers Beweging, en Eerw. Prop. Kruger, Hulpprediker te Johannesburg. Hierdie twee besoekers word altwee welkom geheet.

Punt (12) „**Jeug Arbeid**” — word gelees en goedgekeur.

Punt (13) (1) (a) „**Sekretaresse**” word goedgekeur en (1) (b) „**Konferensies**” goedgekeur met hierdie byvoeging: „dat die goedkeuring, van die Kerkraad of Kerkrade binne wie se grense die Konferensies gehou word, sal verkry word voor dat sprekers gevra word.”

Punte (2) en (3) word goedgekeur. Punt (4) word met akklamasie aangeneem en sing die vergadering Ds. Albertyn toe Psalm 134 : 3.

Punt (5) „**aanstelling Dr. E. Greyling as S.S. Sekretaris**” en „**Slot**” — „Onderwysers(esse)” — word met dank van kennigeneem.

Mosie.—Die volgende Mosie van die Predikant van Pretoria I. word algemeen aangeneem:—

„Hierdie H.E. Vergadering neem met dankbaarheid en vreugde kennis van die feit dat D.V. in 1940 die Wêreld Sondagskool Konferensie in Suid-Afrika gehou sal word en vertrou dat dit die hele land tot groot seën sal wees.”

Nog na aanleiding van die **Sondagskool Verslag** word ook die volgende voorstel van die Predikante van Carolina en Amsterdam aangeneem: „Dat die vorm van Sondagskool Statistiek so verander sal word dat die

werk van al die jeugverenigings daarin saamgevat sal word."

Sondagskooldag — „Die kwessie van ook 'n volle dag van die Sinode te wy vir Sondagskoolwerk, soos Sending- en Armsorg dae,“ word verwys na die Sinodale Kommissie vir oorweging.“

Proponent F. J. Liebenberg — Algemene Sekretaris van die Christen Studente Vereniging word in die vergadering opgemerk en welkom geheet.“

Bylaag I. — „**Verslag van die Algemene Sondagskoolkommisie**“ (Bylae XVIII) word al die punte vir kennisgewing aangeneem en die aanbevelings goedgekeur.

Punt II. — „**Verslag van die Kommissie vir Bybelverspreiding en Kolportasie** (Bylae XX)“

Punte (1) „**Vergaderings**,“ (2) „**Kollektes**“ (a) word vir kennisgewing aangeneem, en (b) „**Insameling Hervormingsfees**“ word nie aangeneem nie, maar sal gehandel word soos in Art. 159 vasgestel.

Punt (3) — „**Kolporteur**“ — word die advies van die Kommissie aangeneem.

Punt III. — **Rapport van die Nuwe Sangwyses Kommissie** (Bylae XXI) word al die punte (1) (a), (b), (c) en (2) 1, 2, 3, 4 (a), (b), (c) vir kennisgewing aangeneem; met besondere dank aan die twee Broeders vir voltooide werk.

Punt B. Beskrywingspunte:—

(27) „**Handboek Katkisasie**“ word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem.

Punte (31), (33) en (34) — word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem, met die volgende wysiging: voor „kommissie van Revisie“ kom „Tydelike“ en voor „te formuleer“ die woord „verkort.“

(53) „**Geestelike Werkers(sters)**“ — word die advies van die Kommissie, met verwysing na „die nuwe Teologiese Fakulteit Kommissie“ aangeneem.

Punt (54) word later behandel, en punt (56) die advies van die Kommissie aangeneem met verwysing na Kolportasie Kommissie.

Punte (60), (93) en (118) word saam behandel en die aanbeveling aangeneem.

By punt (68) word besluit om die beskrywingspunt en die amendament van die Pred. van Carolina n.l. „Hierdie vergadering neem kennis van die voorgestelde stigting van 'n Christelike Boekwinkel in Pretoria en gee sy ondersteuning aan hierdie onderneming“ na die Sinodale Kommissie te verwys met volmag om te handel.

Punt (73) word by Revisie behandel.

Punt (88), (90), (92) en (116) bly oorstaan.

Punt (96) word goedgekeur.

Punt (108) word die aanbeveling aangeneem.

Punte (110) en (113) bly oorstaan.

Direkteur van Onderwys — Mn. Kuschke, Direkteur van Onderwys, verskyn in die vergadering en word welkom geheet.

Punt (114) „**Kiesing van Skoolrade**“ — word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem.

Mosie — Die Predikant van Wolmaransstad dien die volgende mosie in:— „Die Tydelike Regskommissie adviseer die Sinode hoe Kerkrade sal handel met persone wat in Ds. Scheepers se skool opgelei word.“

Die Vergadering verdaag tot 2.30 n.m.

NAMIDDAG-SITTING.

20 April, 1937.

Om 2.30 n.m. verklaar die H.E. Moderator die Vergadering vir heropen.

Die Notule word goedgekeur en geteken. Dit word besluit om 'n briefie aan Prof. Bon te rig om hom namens die Sinode te bedank vir die musiek wat hy in die Stadsaal verskaf het.

Nog aan die orde is die **Eerste Rapport van die Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys** (Bylae XLIV).

115. **Beherende Rade vir Normaal skole.**

116 en 117. **Skoolkommissies** word één vir een goedgekeur.

C. Verslag van die Sinodale Kommissie vir Opvoeding.
 (Bylae xix).

i, 2 en 3 word vir kennisgewing aangeneem.

4.A. Samewerking met die ander Hollandse Kerke.

--- Die aanbeveling van die Kommissie word aangeneem.

B. Die Manifes — vir kennisname.

C. Beurskwessie — bly oorstaan.

D. Inspekteurs — vir kennisname.

E. Handwerkvakke — vir kennisname.

F. £ vir £ stelsel — word goedgekeur.

G. Skoolkalender — afgehandel.

H. Tanganyika — vir kennisname.

J. Kerkkoshuise (1), (2) en (3).

K. Promosieskema en

L. Hoërskool Louis Trichardt.

word één vir een goedgekeur.

M. Kerklike Onderwys-Kongres.

i, ii, iii word almal vir kennisgewing aangeneem.

(a) Reeds afgehandel.

(b) Word goedgekeur.

(c) **Bybelonderwys.**

i. Dosente, ii. Inspeksie, en iii. Departement se sienswyse — Dit slaan op Normaal skole. Hierdie drie punte word één vir een goedgekeur.

(d) **Onderwysers van Oorsee.**

Kennisname met dank.

(e) Bly oorstaan.

(f) Afgehandel.

(g) **Regte van Ouers** — vir kennisname.

(h) Paralelle Skoolrade — die aanbeveling van die Kommissie word goedgekeur.

N. Subsidie vir Privaat skole — Afgehandel.

O. Onderwys Kommissie --- Kommissie se advies goedgekeur met wysiging van „Ons Moderator” en „Ds. W. Nicol” en dring aan by Kerkrade en Rings en Sinodale Opvoeding Kommissies om memoranda voor die Kommissie te lê.

P. Beskrywingspunte.

1. Vir kennisname.
2. Afgehandel.
3. Afgehandel.
4. Afgehandel.
5. Bly oorstaan.
6. Afgehandel.

Q. Aanbevelings.

- i. Vir kennisname.
- ii, iii, iv word één vir een goedgekeur.

Aan die orde word gestel die **Tweede Verslag van die Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys** (Bylae XLIV).

Beskrywingspunte.

88. Saam met hierdie punt word behandel Beskrywingspunte 116 en 119 en 4(c): Verslag Sinodale Kommissie vir Opvoeding en Onderwys (Bylae XIX).

1. **Aanhef:**—Die aanbeveling van die Kommissie word goedgekeur met invoeging van die woorde „van vorm III tot V“ na die woorde „vir opleiding in middelbare onderwys.“

Beskrywingspunte.

Direkteur van Onderwys. Die H.E. Moderator verwelkom in die vergadering die Direkteur van Onderwys en gee hom die geleentheid om die Vergadering toe te spreek. Hy wys met waardering op wat die Kerk in die verlede vir die Onderwys gedoen het, en wens die Kerk geluk dat sy Moderator benoem is tot Voorsitter van die Proviniale Onderwys Kommissie. Hy spreek o.a. ook oor sentralisasie en skoolplase. Die H.E. Assessor spreek 'n woordjie van dank aan die Direkteur.

Presensielys. — Vir die dag gister was afwesig die Ouderling van Greylingsstad.

Om 4.15 n.m. verdaag die Vergadering vir die ontvangs wat gereël is by die Universiteit.

AANDSITTINC.

Die Vergadering heropen om 8.15 n.m. Nog aan die orde „Tweede Verslag van die **Tydelike Kommissie vir Opvoeding**“ (Bylae XLIV) punt 1 (a) „**Skoolplose**“ word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem met die wysiging dat die woord **alleen** vervang word met „**merendeels**“ na „aangewend word.“

Punt 1(b) „**Middelbare en Hoërskole nie verminder word nie**“ en 1 (c) „**200 leerlinge**“ word goedgekeur.

Punt 1(d) „**Bereikbare Hoërskole**“ en 1(e) „**Merietebeurse**“ word goedgekeur.

Punt 1 (2) „**Inkrimping van magte van Skoolkommissies**“ word (a) „**Skoolkommissies**,“ (b) „**Aanbevelings**,“ (c) „**Toekenning van beurse**“ en (d) „**Aanstelling op Skole**“ almal goedgekeur.

Beskrywingspunte 90 en 92 — „Oorneem van Kerk-koshuise“ — word punte 1—6 vir kennisgewing aange-neeem. Die aanbevelings (paragraaf 7) word op grond van die ses genoemde punte (1) „**Beleid van die Dept.**“, goedgekeur. (2) „**Fasilitete te verleen,**“ (3) „**Billike behandeling**“ en (4) „**Beheer van Koshuise**“ — word almal goedgekeur, met die wysiging by (4) waar „n billike getal“ verander word in „**die meerderheid van —**.“ Hierna word twee voorstelle besluit van die Sinode wat as punte (5) en (6) sal bekend wees, nl.:—

(5) „Vir Koshuise oor die algemeen sal nie „Rade van Advies“ maar wel „Rade van Beheer“ aangestel word waarop die Kerkraad verteenwoordig sal wees.“

(6) „Die nuwe Kommissie vir Opvoeding en Onderwys kry opdrag om die hele kerklike standpunt in verband met die onderwys soos in die Rapport voor ons beliggaam kragtig voor te dra by die Administrateur en Uitvoerende Komitee asook by die nuwe Onderwyskommissie onlangs deur die Administrateur aangestel.“

Ondertussen word die tydelike kommissie gevra om die vraag te oorweeg of dit nie wenslik en prakties uitvoerbaar is om die Outoriteite te nader om waar Kerkrade dit versoek die bestuur van Koshuise weer aan hulle terug te gee.“

Ook word die volgende voorstel van die Predikant van Swartruggens algemeen aangeneem: „Die Sinode neem met dank en instemming kennis van die ernstige

poging deur die Departement aangeneem om die peil van ons Volksonderwys te verhoog van St. VI tot St. VIII, en die finansiële steun, met daardie doel, beskikbaar gestel — ons vertrou egter dat nog milder steun verleen sal word."

By Punt (113) — word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur.

Na die sing van Ges. 12 : 5 en gebed deur die Ouderling van Potgietersrust, verdaag die vergadering tot more om 9 uur v.m.

DERTIENDE SITTING.

Woensdag, 21 April, 1937.

Die Bidstond word geleei deur die Predikant van Warmbad. Hy lees voor Matt. 28 : 1—10. Spreek enige gedagtes uit na aanleiding van vers 5: „Moenie vrees nie, want ek weet julle soek Jesus wat gekruisig is.”

Om 9.30 v.m. verklaar die Hoog Eerw. Moderator die Vergadering vir heropen.

Armsorgdag.

„Eerste Verslag van die **Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending**” (Bylae XLV).

Punt A.1. Verslag van die **Sinodale Kommissie vir Algemene Armsorg** — (Bylae XXV) word nou aan die orde gestel.

Punte 1. „**Vergaderinge**,“ 2. „**Besoek van Ringe en Gemeentes**,“ 3. „**Personeel**“ — en 4. „**Bedankting van die Armsorgsekretaris**“ — word één vir een vir kennisgewing aangeneem.

Die Armsorgsekretaris spreek 'n inleidende woord om die vyf Hoofpunte, waaroor die verslag gaan, te verduidelik.

.....Punt 1. „**Die opvoeding van elke Gemeente in belang van sy eie arme**“ — word (1) „**Diakonale Konferensie**,“ (2) „**Ringsarmsorgkonferensies**“ vir kennisgewing aangeneem, en „**aanbevelings**“ (1) en (2) word goedgekeur.

Punt (3). „**Gemeentelike Armsorgkommissies en Armsorgdag**“ word ingelei deur die Predikant van Wol-

maransstad. Van hierdie punt word kennisgeneem en „aanbevelinge 3” „**Diakonie en die hou van Armsorg-dag**” — word goedgekeur.

Uitsaai — Op hierdie stadium word die bespreking onderbreek deurdat aan die Hoog Eerw. Voorsitter geleentheid gegee word om 'n boodskap namens ons Kerk uit te saai. Na die sing van Ps. 68 : 10, spreek eers die Moderator en na hom Ds. J. R. Albertyn, Armsorgsekretaris.

In die Vergadering word opgemerk en welkom geheet — Ds. P. du Toit (Kommissaris van Volkswelsyn), Mn. A. v. d. Horst (van die Dept. van Arbeid), Ds. H. J. Strauss (van Loskop), Mn. P. J. Verster (Superintendent Lagersdrift), en Proponente J. J. Booysen, J. J. Louw en Barnard. By die behandeling van Punt I (4) — „**Christelike Maatskaplike werksters**” (Bylae XXV) — kry Prof. Dr. G. Cronje die geleentheid om die Vergadering toe te spreek oor — „Die Sosiale Roeping van die Kerk.” Die H.E. Voorsitter bedank Dr. Cronje.

Hierna spreek die Ouderling van Pretoria Oos oor die „Opleiding van Sosiale Werksters.”

Hierdie punt word aangeneem.

Die Vergadering verdaag tot 3 uur n.m.

NAMIDDAGSITTINC.

Woensdag, 21 April, 1937.

Heropening om 3 uur n.m.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Nog aan die orde die **Verslag van die Sinodale Kommissie vir die Algemene Armsorg** (Bylae XXV).

VI — Aanbevelings: 4. Insake punt.

I(4) **Christelike Maatskaplike Werksters** (Bylae XXV). Punt 4 word goedgekeur met die volgende wysiging: dat die toesig oor die Kursus opgedra word aan 'n Kommissie bestaande uit verteenwoordigers van die Sinodale Armesorg-Kommissie en die Fakulteits-Kommissie.

(5) Insake punt 1:4. **Steun van die Regering** — Die aanbeveling van die Kommissie word goedgekeur.

(6) Insake punt I : 4. **Indiensneming van Christelike Maatskaplike Werksters** — Die aanbeveling van die Kommissie word goedgekeur.

(7) Insake punt I : 5. **'n Maandblad** --- is afgehandel.

Na aanleiding van I : 6 kry Ds. P. du Toit, Kommissaris van Volkswelsyn, die woord, en spreek hy die Vergadering toe oor „Die Noodgeroep van die Stad.”

8. Insake punt I : 6. **Stedelike Agterbuurtes.** Die advies van die Kommissie word goedgekeur.

9. Insake punt I : 6. Die advies van die Kommissie word goedgekeur.

Na aanleiding van die punt aan die orde besluit die Vergadering op voorstel van die Predikant van Waterval en die Ouderling van Langlaagte. „Die H.E. Sinode het kennis geneem van die besluit van die Stadsraad van Johannesburg op 9 April, j.l. om sekere stadsgedeeltes, wat grens aan die Gemeente Waterval, en in die nabijheid van die kerkgebou van die gemeente geleë is, om te skep in 'n Naturelle- en kleurling-gebied.

Die Sinode is oortuig dat so 'n stap geweldige nadelige gevolge vir die kerk moet hê, n.l.

(1) Die blanke bevolking van die betrokke dele sal deur die gekleurdes uitgedruk word.

(2) Die bestaan van die gemeente Waterval word daardeur ernstig bedreig.

(3) Kosbare eiendomme van die Gemeente sal daardeur hulle waarde verloor tot groot nadeel van die Kerk. Die Sinode dra dit aan die Sinodale Kommissie vir Armsorg op om alle pogings aan te wend om hierdie nooddottige stap te voorkom.

10. Insake punt II : 4. **Stigting van Nuwe Gemeentes.** — Hierdie punt is afgehandel. Ds. P. Nel, Sr. spreek oor die gemeentes wat te groot is, en langs watter weg die Kerk hulp sal kan verleen. Die Vergadering besluit ré die punt aan die orde dit aan die Sinodale Kommissie op te dra om uitvoering te gee aan die genome besluit insake Sustentasiefonds.

11. Insake punt III : 3, en

12. Insake punt III : 4 (c) --- word albei goedgekeur.

13. Insake punt III : 4 (d) — bly oorstaan.

14. Insake punt III : 5 — word goedgekeur.

15. Insake punt III : 6 — **Spoorweg predikant.**

Na aanleiding van hierdie punt besluit die Sinode 'n klein Kommissie aan te stel om op die hele saak ré die aanstelling van 'n Spoorweg Predikant, wat ook permanente arbeider op die Rand sal wees, in te gaan, en die vergadering met 'n beredeneerde voorstel te dien. Die Kommissie sal bestaan uit die Eerste Predikant van Lichtenburg (saamroeper), die Ouderling van Langlaagte, en die Predikante van Witbank en Greylingstad.

Na 'n paar afkondiginge word die Vergadering verdaag tot vanaand.

AANDSITTING.

21 April 1937.

Die vergadering heropen om 7.30 n.m.

„Tweede Verslag Tydelike Kommissie vir Opvoeding” — (Bylae xliv) —

Aan die orde kom die „Tweede Verslag van die Tydelike Kommissie vir Opvoeding” wat handel oor die „verslag van die Sin. Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug” (Bylae xxxv).

By punte 1—8 word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur. By punt 8 — „**verslag van die Arbeider**” — kry Prop. McDonald, ons Arbeider, die geleentheid om die vergadering toe te spreek. Die H.E. Voorsitter bedank die Broeder namens die vergadering.

By punt 9 — „**Aanbevelings**” van die Permanente Studente-Predikant beroep kan word,” word die voorstel van die Permanente-Kommissie goedgekeur, asook die onderdele (a), (b), en „verdere aanbevelings” (a) en (b) van Rapport van die Tydelike Kommissie Opvoeding. Met betrekking tot aanbeveling (c) word as volg besluit: „Die Kommissie vir bearbeiding van Studerende Jeug word opgedra om die Sinodale Kommissie te nader teneinde 'n woning aan te koop vir die Studente Predikant.”

Christelike Strewers Beweging — Prop. Joubert, Reisende Sekr. van die Strewers Beweging word welkom

gehect en kry die geleentheid om die Vergadering toe te spreek in verband met die bogenoemde beweging.

Christen-Studente Vereniging — Die volgende voorstel van die Predikante Carolina en Heidelberg II — word algemeen aangeneem:—

„Die HoogEerw. vergadering spreek sy waardering uit vir die voortreflike werk van die Christen-Studente Vereniging onder die Studerende Jeug van ons land; beskou dit as één van die hoopvolste tekens van ons tyd dat so'n vereniging jaar in jaar uit met onverdrote ywer die aandag van die studente vestig op die Woord van God as norm en rigsnoer vir die lewe van die mens; wens sy gelukwensung uit te spreek met die veertigjarige feesviering van die Beweging van verlede jaar en spreek sy vertroue uit dat hierdie vereniging ooreenkomsdig sy beleid altyd in die beste verhouding tot die Kerk sal staan en altyd in nouste samewerking met die Kerk sal lewe.”

Studente Probleme — Op voorstel van die Predikante Heidelberg II en Carolina word as volg besluit: „Die H.E. Sinode dra dit aan die Sinodale Kommissie op om die samewerking met die Kommissie vir Studente Bearbeiding 'n Boekie uit te gee oor „Studente Probleme“ as hulpmiddel vir die Studentebearbeider.”

Die volgende voorstel van die Predikant van Melville word onbestrede aangeneem: „Ré die „**Gewetensklousule**“ herhaal die HoogEerw. Sinode in alle erns sy besluit van 1931, en dra dit aan die Sinodale Kommissie op, om die samewerking van al die Protestantse Kerke in die Unie te soek, om met volharding by die Unie Regering aan te dring totdat die wens van die Sinode uitgevoer is insake die wysiging van die Klousule.”

Addendum — „Tweede Verslag van Tydelike Kommissie vir Opvoeding“ (Bylae XLIV) word besluit om hierdie punte 1—4 te verwys na die nuwe Kommissie vir Opvoeding.

Hiermee is die verslag afgehandel, en word die verslag met grote dank aan die Permanente Kommissie vir Opvoeding aangeneem.

Mosie. — Die volgende mosie van die Predikant van Piet Retief word aangeneem: „Insake die aanbevelings van die Tydelike Kommissie vir Opvoeding besluit die

Sinode om 'n sterk deputasie af te vaardig om die betrokke owerheid te ontmoet en die volgende punte sterk namens die Kerk te bepleit, nl.:

- (1) Punt M(iii)(c) insake Bybelonderwys op Normaalsskole.
- (2) Punt M(h) insake „Parallelle Skoolrade.”
- (3) Aanbeveling No. 2(a) van verslag op Beskrywingspunt (88) i/s Skoolkommissies, Beherende Liggeme en Skoolrade.
- (4) Aanbevelings Nos. 2, 4, en 5 op Beskrywingspunte 90 en 92 insake Koshuise.”

Brief Ds. W. C. Malan — 'n Brief van Ds. W. C. Malan insake sy appéls word verwys na die Tydelike Regskommissie om te adviseer hoe daarmee gehandel sal word.

Herverdeling van Ringe. — Die Nuwe Kommissie vir die indeling van Ringe dien rapport in. Na bespreking word besluit om die aanbeveling van die Kommissie van Algemene Sake (Bylae xxxviii) punt 9 „Verslag van Kommissie vir Algemene Sake” aan te neem.

Telegramme. — Telegramme van seënwense word met dank ontvang van Ds. Kotze, Piet Retief, en Eerw. Strethern en Garnisoen, Robertshoogte.

Na die sing van Ges. 81 : en gebed deur die Ouderling van Carolina, verdaag die Vergadering tot mōre.

VEERTIENDE SITTING.

Donderdag, 22 April 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Chrisiemeer. Skrifgedeelte 2 Petr. 3 : 10—16. Hoofgedagte vs. 11: „Hoedanig moet julle nie wees in heilige wandel en godsvrug nie?” Nou volg sewe gebede.

Om 9.30 verklaar die HoogEerw. Moderator die vergadering vir heropen.

Verslag van die Kommissie vir Fondse (Bylae XLII). Weer aan die orde die „Verslag van die Kommissie vir die Fondse” — punt 11. „**Sinodale Sendingfonds,**” en word (a), (b), (1), (2), (3) en (c), almal goedgekeur, en (d) vir kennisname.

Punt (19) „**Bearbeiding van Studerende Jeug Fonds**” wat nog oorgestaan het is reeds afgehandel en word hiervan kennis geneem.

Brief van die Kerkraad van Roos Senekal — (vergelyk Supplementêre verslag van die Scriba. (Bylae V) — punt II van die „**Tweede Verslag van die Tydelike Kommissie vir die Fondse**” (Bylae XLII) — word die advies van die Kommissie nie aangeneem nie, maar wel die amendement nl. „die hele bedrag word afgeskrywe.”

Punt III van Tweede verslag vir Fondse” (Bylae XLII) word die aanbeveling aangeneem, en hiermee is die Eerste en Tweede Verslag van Tydelike Kom. vir Fondse afgehandel en word met dank aan die Kommissie aangeneem.

Met dank word ook die verslag van die Tydelike Kommissie vir Algemene Sake aangeneem.

Ondersteuning Ds. M. P. Loubser — 'n Brief van Ds. G. J. Rudolph van die Strand insake die toestand en behoefte van Ds. Loubser word gelees en as volg besluit:

„Aan die Sinodale Kommissie word opgedra om vir die volgende drie jaar stappe te doen om behoorlike voorsiening te maak vir die onderhoud van Ds. M. P. Loubser.”

Normaalskool Bethesda (Bylae XLI) — Na aanleiding van die „Rapport van die Kommissie i/s Naam van Bethesda Gedenkskool (Bylae XLIV) word besluit dat die naam van die Normaalskool sal wees: „Die Bethesda Normaalskool.”

Hiermee is ook die Tydelike Kommissie vir Sending afgehandel en word dit met dank aan die Kommissie aangeneem.

Tweede Verslag van die Permanente Regskommissie (Bylae XIV) word nou behandel. Die verslag handel oor Beskrywingspunte 34 en 48: „**Naamsverandering van ons Kerk**” kom drie voorstelle ter tafel:

(a) „Die saak van die verandering van die Naam van ons Kerk word in die reses na Kerkrade verwys om daaroor hulle opinie uit te spreek” en

(b) „Die Sinode voel dat die Naamsverandering van die Kerk op hierdie tydstip van sy geskiedenis of in die onmiddellike toekoms, onwenslik sal wees.”

(c) „Die advies van die Permanente Regskommissie word aangeneem.”

Na bespreking wat 'n halfuur geduur het, besluit die vergadering om van die saak af te stap.

Na aanleiding van hierdie besluit word aan die Sinodale Kommissie opdrag gegee om te doen wat moontlik is om te bewerk dat lede van die Gefedereerde Kerke wat uit die ander Provinssies in Transvaal intrek betyds bekend is met die feit dat hulle behoort aan te sluit by die N.H. of G. Kerk van Suid Afrika.

Groete van die Ned. Herv. Kerk. — Ds. L. E. Brandt, voorsitter van die Algemene Vergadering van die Ned. Herv. Kerk, word deur die Voorsitter welkom geheet en kry die geleentheid om die groete van sy kerk oor te bring. Die H.E. Moderator aanvaar, namens ons Kerk, die groete van die Ned. Herv. Kerk.

Groete Pretoria Ministers Fraternal. — Die Pretoria Ministers Fraternal bring die groete oor van die Engelse Kerke deur die volgende sprekers — Dr. MacMillan, The Dean of Pretoria, en Rev. J. B. Webb. Die Predikant van Middelburg bedank die drie Eerww. sprekers vir die groete en vriendelike woorde.

Mosie — die volgende onbestrede mosie van die Predikant van Potchefstroom word aangeneem: „Na aanleiding van die besluit om 'n Studente-predikant te beroep en te bevestig word aan die Sinodale Kommissie opgedra om van die Kommissie van Revisie te ontvang en goed te keur die nodige wetgewing vir die dadelike uitvoering van hierdie besluit.”

Aanbevelings van die Vyftiende Vergadering van die Raad van die Kerke (Bylae VIII) — word nou aan die orde gestel.

Punt 1. — „Legitimasié — Die Toelating tot die Evangelie Bediening.

Die Voorsitter reël dat nou eers behandel word punt III. — **Beskrywingspunt 18 — Art. 10** — van die Tweede Verslag van die Tydelike Regskommissie. (Bylae XLIII). Na bespreking word besluit om die advies van die Kommissie aan te neem, en die Scriba opgedra om volgens wet die saak voor die aandag van die Kerk

te bring sodat dit op die volgende Sinodale Vergadering behandel kan word."

Punt (4) — „Aansluiting by die Christenraad” van die aanbevelings van die Raad van die Kerke, is reeds aangehandel.

Punt 5. — „Inskrywing name van Doopouers” — word nie aangeneem nie.

Die Vergadering verdaag tot 3 uur n.m.

NAMIDDACSITTING.

Donderdag, 22 April, 1937.

Heropening om 3 uur n.m.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Aan die orde word gestel 'n mondelinge Verslag van die Tydelike Regskommissie.

Hierdie Kommissie het die brief van Ds. W. C. Malan in behandeling geneem.

By monde van die Predikant van Volksrust adviseer die Kommissie dat aan Ds. Malan 30 minute gegee sal word om sy standpunt te verduidlik ré

- (a) Sy uitdienstreding uit die Kerk;
- (b) Handoplegging en salwing.

Dit word goedgekeur.

Nadat Ds. Malan vir ongeveer 25 minute gespreek het, word wat mondeling voorgedra is verwys na die Tydelike Regskommissie om die Vergadering met advies te dien.

Mosie van die Ouderling van Pretoria-Oos.

Met die oog op die volgende:

(a) Dat binnekort waarskynlik 'n tweede veldprediker op Roberts Hoogte sal aangestel word, van weë die Militêre outoriteite;

(b) Dat hy die status van 'n Predikant (of proponent) van ons kerk sal moet hê;

(c) Dat hy as tweede veldprediker onder die teenwoordige veldprediker (wat die eerste is) sal moet staan, en

(d) Dat dit 'n onmoontlike posisie sal skep op Robertshoogte — besluit die Vergadering die hele saak van die geestelike bearbeiding te Robertshoogte terug te

verwys na die Sinodale Kommissie met opdrag om deeglik op die hele kwessie in te gaan en ook met die volmag om te handel en te besluit na eis van omstandighede en belang van die Kerk.

Aan die orde word gestel 'n **Aanvullende Verslag van die Kommissie insake die Teologiese Fakulteit.** (Bylae XVII).

Vooraf besluit die Vergadering op voorstel van die Predikant van Potchefstroom en die ouderling van Pretoria-Oos, met een teëstem: Die Sinode keur die voorgestelde ooreenkoms met die Universiteit te Pretoria insake die Teologiese Fakulteit (Bylae XVII) voorlopig goed, en dra dit aan die Sinodale Kommissie op, om die nodige veranderinge aan te bring as omstandighede dit mag vereis voordat dit onderteken word.

1. Finansies:

(a) Benodigde Bedrag.

Hierdie punt word aangeneem met die volgende verklaring van die H.E. Moderator:

(i) Dat die aanslag onder die nuwe omstandighede sal wees vir £1,600.

(ii) Die kollekte vir die Teologiese Kweekskool word nou vervang deur 'n kollekte vir die Teologiese Fakulteit.

(iii) Die beloftes deur die gemeentes gedoen sal as die minimum bedrag beskou word.

(iv) Die gemeentes wat nog nie beloftes gedoen het nie, sal ook gevra word om 'n gunstige belofte te doen.

(v) Oor 'n moontlike balans sal by die volgende Sinode besluit word. Ook word nog besluit op voorstel van die Predikant van Potchefstroom: Waar die Transvaalse Kerk nou besluit het om 'n eie Teologiese Fakulteit te stig, word die Kaapse Kerk versoek om die Transvaalse gemeentes te wil verskoon van die jaarlikse kollekte vir die Teologiese Seminarie op Stellenbosch. Intussen, hangende die toestemming van die Kaapse Kerk, sal die kollekte bestem word vir die Teologiese Fakulteit.

(b) **Vaste Bedrae** — word aangeneem met die byvoeging dat hierdie werk afgedaan sal wees by die volgende Sinodale Sitting en dat met die Teologiese Fakulteitsfonds alleen sal voortgegaan word in die reses.

1. FINANSIES.

A. Personeel.

- (1) Dit word goedgekeur.
- (2) (a) word goedgekeur met byvoeging van die woorde: „op voordrag van die Moderatuur.”
- (b) word goedgekeur met weglatting van die woorde: „die aftreding geskied by loting.”
- (c) word goedgekeur, met toevoeging van die woorde: „op koste van die fonds vir hierdie saak.”
- (3) en (4) word albei goedgekeur.
- (5) (a) word goedgekeur en (b) word goedgekeur met verandering van die woordjie „hy” in „die Voor-sitter.”
- (c) word goedgekeur.

B. Pligte.

- (1) Goedgekeur.
- (2) Word goedgekeur met die volgende wysiginge, lees: doen dit na 'n verkiesing op 'n vergadering en by (a) lees: „die Teologiese Professore benoem op voor-drag van ons Kerk.”

Welkom. Prop. Streicher word in die Vergadering welkom geheet.

Presensielys: Vir die hele dag was afwesig die eerste ouderling van Pretoria.

Die Vergadering verdaag tot vanaand 8 uur, vir die viering van die Heilige Awendmaal.

VYFTIENDE SITTING.

Vrydag, 23 April 1937.

Die Bidstond vind plaas onder leiding van die Predikant van Eendracht. Hy lees voor uit Exodus 19: Hoofgedagte vs. 1—3 „Maar Moses het opgeklim na God toe.”

Heilige Awendmaal. — Die HoogEerw. Moderator rapporteer dat die Heilige Awendmaal (Art. 110 (8), gisteraand onder sy leiding gevier is en dat deur die Predikant van Utrecht by die geleentheid 'n gepaste woord gespreek is, ook dat hy 'n woord van dank gerig het aan die Diakens van Pretoria wat met die bediening behulpsaam was.

Deputasie na Universiteits Raad. — Op 'n wenk van die Ouderling van Pretoria Oos besluit die vergadering om 'n deputasie te stuur om vanmiddag die Universiteits Raad te ontmoet insake die besluit in verband met die Teologiese Fakulteit.

Aan die orde die „Aanvullende verslag van die **Kommissie i/s die Teologiese Fakulteit** — (Bylae XVII).

Punt B. „**Pligte**” — (3) — „Toesig oor wandel van Professore” — word goedgekeur met die wysiginge (a) „hulle” word „sodanige professor of professore” en (b) „as wanneer” sal wees „en in hierdie geval sal van die Gefedereerde Kerke wees.”

Punte (4) en (5) word goedgekeur.

By punte (6) „**Fondse**” word (a), (b), (c) goedgekeur, en ook 'n (d) bygevoeg — nl. „die koste vir die administrasie van die fonds gevind sal word.” Na aanleiding van hierdie punt word besluit — „dat aan die Kerkkantoorkommissie opgedra word om die saak versigtig te ondersoek en as die tyd daarvoor ryp word te rapporteer by die Sinodale Kommissie om handelend op te tree.

Punte (7) — „**Nakom van kontrak**,” (8) „Tekening van kontrak” en (9) „wie aanbeveel word” — word goedgekeur met die wysiging by (9) „sal hulle” voor die woord „predikante” en skrapping van „wat” in 2e reël.

Hierna word ook (10), (11) en (12) goedgekeur, met die wysiging dat (11) en (12) wat orde betref, omgeruil word.

Punt 2: „**Kommissie van Eksaminateure**” word Art. 140 goedgekeur, asook Art. 141 met die wysiging dat „Beide” sal lees „sowel” en die woord „en” verander na „as.”

Arts. 142, 143, 144, 145, 146, en 147 word een vir een goedgekeur.

Punt (3) „Algemeen” — (a), (b) en (c) word goedgekeur met die invoeging by (c) die woordjie „verder” voor „nodig.”

Ook word besluit dat by „Art. 141” na „Heilige Diens” sal ingevoeg word „as ook die Sendelingseksemamen Art. 273.”

In verband met I (b) word besluit dat die bedrag sal wees £30,000."

Hiermee is die verslag afgehandel en word die grote dank van die Sinode gebring aan hierdie Kommissie.

Weer aan die orde „**Aanbevelings**” van die **Vyftiende Vergadering van die Raad van die Kerke** (Bylae VIII) — punt 6 — „**Brosjure** — Heiligeid van die Huwelik,” en punt 7 — „**Afrikaanse Formulierboek**” word goedgekeur.

By die aanbeveling punt 8: „**Volksgenote in Argentinië**” — word die volgende voorstel aangeneem: Die Sinode is oortuig dat die tyd nou aangebreek het om kragtige pogings aan te wend om die uitgewekene Afrikaners in Argentinië, wat verlang om terug te keer na hulle Vaderland te repatrieer. Die Sinode wens daarom sy heelhartige instemming en morele steun aan die pogings van die Kaapse Kerk ten opsigte hiervan te verleen, en dra dit aan die Sinodale Armsorgkommissie op om in hierdie beweging met die Suster Kerk saam te werk.”

Punt 9. „**Dankdag, 2 Mei, 1937**” word goedgekeur.

Aanbeveling 10. — „**Besluit i/s Oorlog en Vrede**” — bly oorstaan.

Punt 11.—„**Interkerklike Kommissie**” — word aangeneem met die verstandhouding en opdrag dat ons verteenwoordigers sal pleit vir die aanname van ons Basis van Samewerking. (Sien Akte van Sinode 1934).

Hierna word punt 12 — „**Jaarboek**” en punt 13 — „**Acta Synodi**” goedgekeur.

Aan die orde: „**Eerste Verslag van die Tydelike Regskommissie**” (Bylae XLII) punt B (3) „Appél van die Ringskommissie van Potchefstroom.” Die Predikant van Melville is in die stoel (Art. 34 : 8) en word die lede van die Ring van Potchefstroom en die van die Sinodale Kommissie buite die vergadering gereël.

Die Predikant van Klerksdorp lig die standpunt van die Regskommissie toe. Nadat die H.E. Actuarius Predikante van Moorivier, Johannesburg en Pretoria Oos gespreek het, word besluit om die Sinodale Kommissie se besluit goed te keur, en die appél van die Ring van Potchefstroom van die hand te wys.

Die vergadering verdaag om die Ringe geleentheid te gee vir die kiesing van hulle verteenwoordigers op die Sinodale Kommissie.

NAMIDBACSTTING.

Vrydag, 23 April, 1937.

Heropening om 3 uur n.m.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Mosie Predikant van Potchefstroom ré Mediese Fa-kulteit. — Hierdie mosie, waarvan daar enige dae gelede kennis gegee is, kom nou voor die Vergadering en die mosie word besluit van die Vergadering met die toevoeging dat die betrokke Minister baie beleefd maar dringend versoek sal word om sy steun aan die saak te verleen.

Aan die orde word gestel die **Tweede Verslag van die Tydelike Regskommissie** (Bylae XLIII).

1. Uitspraak van die Sinodale Kommissie i/s Appél van Johannesburg Oos teen die uitspraak van die Ring van Johannesburg, i.v.m. grenslyn tussen Johannesburg Oos en Linden.

(A) **Die Prosedure** — word goedgekeur. Die Predikant van Vereeniging neem nou die stoel in.

(B) **Interpretasie van Art. 338.** Die bespreking word hier onderbreek deurdat die Predikant van Johannesburg Oos op Kommissie werk afwesig moet wees.

Aan die orde word gestel die **Verslag van die Sinodale Kommissie vir Algemene Armsorg** (Bylae XXV).

III. Geestelike Bearbeiding van Spesiale Groepe van Armes.

4. (a) **Personnel** — vir kennisname.

(b) **Nedersetters.** Huurgelde afgeskryf. — Dit word goedgekeur.

'n Petisie van Nedersetters.

Na aanleiding van hierdie punt besluit die Sinode op voorstel van die Predikant van Lydenburg en Belfast dat met die beleid van Lagersdrift Nedersetting sal voortgegaan word, soos tot hiertoe en dat indien die nuwe Armsorg Kommissie met 'n uitgewerkte en verstandige plan voor die dag kom omtrent die toekoms van die Nedersetting, dat die Sinodale Kommissie volmag sal hê om daaroor te besluit.

- (c) **Kosinrigting** — is afgehandel.
- (d) **Plaasskuld** — bly oorstaan.
- (e) **Behuisingskema** en
- (d) **Ouditeursverslag** word albei vir kennisgewing aangeneem.

5. Noodleniging in N, Transvaal is afgehandel.

6. **Spoorwegarbeid** — bly oorstaan.

Aan die orde word gestel die **Eerste Verslag van die Tydelike Regskommissie** (Bylae XLIII).

5. **Versoek van P. S. Naude.**

Hierdie punt word goedgekeur met die toevoeging dat aan ons Verteenwoordiger op die Bestuur van die Instituut te Wellington opgedra word om hierdie geval in besonder onder die oog van die Bestuur te bring.

6. **Appél van Ds. W. C. Malan.**

Die punt is nog aan die orde toe dit tyd geword het om te verdaag.

Die Vergadering besluit om 'n aandsitting te hê.

AANDSITTING.

Heropening om 7.30.

Nog aan die orde „**Eerste Verslag van die Tydelike Regskommissie**“ (Bylae XLIII) — punt 6 — „Appél Ds. W. C. Malan teen die uitspraak van die Ring van Pretoria. Nadat verskillende sprekers aan die diskussie deelgeneem het, en Ds. W. C. Malan ook die vergadering toegespreek het, word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem.

Na aanleiding van hierdie besluit dien die Predikant van Roodepoort die volgende voorstel in: Die H.E. Vergadering aanvaar met vreugde die skulderkentenis van Ds. W. C. Malan, skenk hom in liefde volle vergifenis, en versoek hom hiermee in alle erns: (a) om voortaan hom stiptelik te hou aan alle kerklike verordeninge en wette, en (b) moontlike deure wat die Meester vir hom mag oopmaak om tot die aktiewe bediening terug te keer soos enige proponent in heilige erns te oorweeg. Ook beveel die vergadering intussen sy dienste aan by ons geagte Kerkrade om hom so instaat te stel om intussen vir die

Meester te werk en 'n lewensbestaan te vind langs 'n deur die Kerk goedgekeurde weg." Die vergadering besluit hierdie voorstel te laat oorstaan tot later.

Weer aan die orde „**Tweede Verslag van die Tydelike Regskommissie**“ (Bylae XLII) punt I B. — „Appél van die Kerkraad Johannesburg Oos“ teen die uitspraak van die Ring van Johannesburg insake grense Linden — „Die Predikant van Vereeniging is in die stoel (Art. 34 : 8) en die lede van die Ring van Johannesburg en die van die Sinodale Kommissie is buite die Vergadering. Na 'n lange besprekking word die aanbeveling van die Kommissie op hierdie punt aangeneem.

Punt II.A. „'n Beroep op die Sinode deur die Kerkraad van Linden in verband met die uitspraak van die Sinodale Kommissie i/s. appél van die Kerkraad Johannesburg Oos, word die uitspraak van die Sinodale Kommissie goedgekeur met 6 teenstemme.

Met betrekking tot punt B „Die besware van die Gemeente Linden“ — word besluit om punt (c) (1) goed te keur, met byvoeging van drie arbiters wat deur die Moderatuur voorgedra sal word, en punt c (2) — „hulp uit Hulpbehoewende Gemeentefonds“ word nie aangeneem nie.

Hierna is die „Supplementêre Verslag van die Sinodale Kommissie“ afgehandel.

Na die sing van Ges. 189 : 4 en gebed deur die ouderling van Ventersdorp, verdaag die vergadering tot mōre om 9 uur.

SESTIENDE SITTING.

Saterdag, 24 April 1937.

Eidstond onder leiding van die Predikante van Piet Retief. Skrifgedeelte Esegiel 34 : 1—10. Hoofgedagte vss. 2, 3 : „Kenmerke van die getroue Herder.“

Versoek om Revisie. — Die Predikant van Melville gee kennis van die volgende mosie — „dat hy op Maandag, eerskomende (26/4/37) om revisie sal vra van die besluit van die H.E. Sinode, wat op Maandag, 19 deser, geneem is i/s. sy beskrywingspunt No. 58.“

Eerste Verslag Inwendige Sending — (Bylae XLV) — Aan die orde word gestel die „Eerste Verslag van

die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending" — punt 2 — „Rapport van die Kommissie vir Spesiale Evangelie Prediking" — (Bylae XXVII) — Punte 1, 2 en 3 word vir kennisgewing aangeneem.

Punte 4 — „Konferensie" — 5 — „**Aanstelling Spesiale Evangelieprediker**" en 6 — „Metode van werk" word goedgekeur.

Punt 7 — „Finansies" — eerste deel word goedgekeur en tweede deel vir kennisgewing aangeneem.

Punt 8 — „**Rapport Arbeider**" vir kennisname aangeneem.

By punt 9 — „Aanbevelings" word (a) en (b) goedgekeur.

Hierdie verslag word in sy geheel met dank aan die Kommissie aangeneem.

Punt 3 — „**Verslag van die Sinodale Kommissie vir die opleiding van Christelike-Sosiale werkers(sters)**" — (Bylae XXIX) — Punte I—VII word van kennisgewing.

Punt VIII — „Aanbevelings" (a) is reeds afgehandel. (b) word goedgekeur met die wysiging: „aan die Kuratorium" word verander in: „aan die verantwoordelike kommissie." By (c) en (d) — „Koste" — word bygevoeg: „met die verstandhouding dat die bron van inkomste sal wees: (1) Die beloofde £50 — (punt VI), (2) Die Kommissie sal verder inkomste soek en (3) die Sinodale Fonds as sekuriteit vir die tekort.

Punte (e) en (f) word goedgekeur, en die verslag met dank aan dié Kommissie aangeneem.

Hiermee is die „Eerste Verslag van die Tydelike Kommissie" afgehandel.

Tweede Verslag van die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending — (Bylae XLV) — Hierdie Verslag kom nou aan die orde en wel punt A 2: „Verslag van die Kommissie vir **Bestryding van Openbare Euwels**" — (Bylae XXVI).

„Inleiding" en „Personeel" word van kennis geneem.

Punt I „**Dobbelary**" word al die punte (a) tot (j) vir kennisgewing aangeneem, en ook as volg besluit:

„Die Hoog Edele Administrateur word hartelik bedank vir die ferme standpunt wat hy ingeneem het in

verband met die mosie oor loterye wat op 4 Maart, 1937, in die Provinciale Raad ingedien is en sy onomwonde veroordeling van die euwel van loterye."

Punt VII „Aanbevelings” word by (1) die jaartal 1937 verander na 1938, en word aanbevelings (1), (2) en (3) i/s. „Dobbelary” goedgekeur.

By punt II „**Drankbestryding**” word al die punte (a) tot (g) vir kennisgewing aangeneem.

Punt VIII — „Aanbevelings” oor „**Drankmisbruik**” --- word die aanbevelings 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11 almal goedgekeur, met die volgende wysiging by (10) dat die laaste betwiste reëls weggelaat word, en by 9 „Dat die Sinode die gebruik van druiewesap beskou as die . . . geleenthede” en die ander woorde val weg.

By punt 5 word na bruilofte ingevoeg: „en feestelike geleenthede.”

Die nuwe kommissie word gevra om hulle aandag te gee aan die kwessie van private stokerye.

Punt III „**Rolprente**” — vir kennisgewing aange- neem.

Skenking van portrette van Teologiese Professeure. — „Die Sinode neem met dank kennis van die skenking aan die kerk deur 'n onbekende vriend van portrette van die Teologiese Professeure Hofmeyer, de Vos, Marais, Muller en Moorrees, en gee aan die Kerkkantoor-kommis- sie opdrag om genoemde portrette op geskikte plekke in die gebou te vertoon.”

Klassifikasie van Gemeentes — „op 'n wenk van die Moderator word besluit dat nieteenstaande die goed- keuring van die klassifikasie van Gemeentes vir die ver- deling in verband met Sekere Fondse (Agenda bl. 263) die Kerkkantoor-kommisie in die reses voor die Sinode volmag sal hê om wysiginge wat mag nodig word van tyd tot tyd in genoemde klassifikasie te maak.”

In verband met punt 5 — „**Aanstelling Spesiale Evangelieprediker** (Bylae XXVII) — „**Finansies**” ver- klaar die H.E. Voorsitter dat die £12.10.0, waarvan daar melding gemaak word, die minimum bedrag moet wees wat deur 'n gemeente, wat besoek word gestort moet word.

Punt IV — „**Sabbats-ontheiligung**” --- van die „ver- slag van die Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike

Euwels (Bylae XXVI) word (a), (b) en (c) goedgekeur. Hier word die voorstel van die Predikant van Klerksdorp oor „**wedrenne op Dingaansfees**” — aangeneem.

„Dat die H.E. Vergadering ten sterkste protesteer teen die voorgestelde moter wedrenne op Dingaansdag op Johannesburg en dring by die lidmate van die Kerk daarop aan om die wedrenne nie te ondersteun nie.”

„Die aanbeveling” — punt VII. „**Sabbatsontheiliging**” — word goedgekeur.

By die behandeling van punt V. „**Sekse Verhouding**” word (a), (b) en (c) vir kennisgewing aange- neem.

Punt VI. „**Ceboortebeperking**” word goedgekeur met die aanname van die volgende twee voorstelle:—

(a) Voorstel van die Predikant van Wolmaransstad:

„Na aanleiding van die Rapport van die Kommissie vir die Bestryding van Sosiale Euwels stel ondergetekendes voor:

A. Dat die nuwe Kom. in die reses sy spesiale aan- dag sal gee aan ondergenoemde sake, n.l.:

(1) Die sonde en gevaar van toordery, waarseggery en raadpleging van s.g. slamse dokters.

(2) Die ondersteuning van Naturelle geneeshere deur Blankes.

(3) Die gevaar van te noue omgang tussen Blankes en gekleurdes ook en veral op die gebied van die handel.

(4) Die versameling van uitgebreide statistiek ten einde die kerk in staat te stel om behoorlik getuenis af te lê met betrekking tot die Asiate- en Naturelle-wetgeving, wat waarskynlik a.s. jaar weer voor die parlement sal dien.

B. Die Kommissie sal in oorleg en samewerking met die Sinodale kommissie 'n brosjure uitgee, waarin die nodige in verband met bostaande onder die lede van onse kerk sal versprei word.

(b) Predikant van Germiston: — „Dit word aan die nuwe Sinodale Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike Euwels” opgedra om 'n grondige ondersoek in te stel na die aard van die lektuur wat orals in kafees en restaurante te koop aangebied word, en dra dit aan hom op om die betrokke Minister te nader met die versoek om die toevoer in ons land van onsedelike leesstof te verbied.”

Die voorstel van die Predikant van Waterberg Noord: „Gesien die toenemende euwel van Sondagont-heiligeing en dat dit geen ander gevolg kan hê as die algehele ondermyning van die godsdiensstige en sedelike lewe van die volk, so besluit die Sinode om ernstig by die Regering daarop aan te dring dat die reeds bestaande Sondagswette in die vervolg strenger gehandhaaf sal word, en indien nodig nuwe wetgewing ingedien word,” word verwys na die nuwe Kommissie vir oorweging en handeling na bevind van sake.”

Die Notule van die Vyftiende Sitting word goedgekeur en geteken.

Aan die orde — „Derde Verslag van die Tydelike Regskommissie” — (Bylae XLIII).

Punt 2. „Insake verklaring Ds. W. C. Malan” word die aanbevelings (1), (2), (3) en (4) almal goedgekeur.

Sinodale Kommissie. — Die H.E. Moderator kondig aan dat die nuwe Sinodale Kommissie as volg saamgestel is (Art. 121)—

Die lede van die Moderatuur en van die Ringe die volgende:

- (1) **Ring van Potchefstroom:** Primarii: Ds. P. v. d. Hoven, Oudrl. J. H. Pienaar. Secundi: Ds. S. J. Stander, Ourl. Ds. E. J. J. v. d. Horst.
- (2) **Ring van Rustenburg:** Primarii: Ds. W. R. Joyce, Oudl. D. J. de V. Bosman. Secundi: Ds. J. D. Roos, Oudrl. J. H. Barnard.
- (3) **Ring van Lydenburg:** Primarii: Ds. G. W. S. Hofmeyr, Oudrl. J. J. v. Niekerk. Secundi: Ds. C. B. Brink, Oudrl. J. J. Olivier.
- (4) **Ring van Pietersburg:** Primarii: Ds. A. W. Eckard, Oudrl. J. L. Malan. Secundi: Ds. J. J. F. v. Schoor, Oudrl. C. F. Naudé.
- (5) **Ring van Pretoria:** Primarii: Dr. D. J. Keet, Oudrl. H. J. Strauss. Secundi: Ds. C. D. Murray, Oudrl. Prof. Pellissier.
- (6) **Ring van Utrecht:** Primarii: Ds. J. I. de Wet, Oudrl. H. J. Moolman. Secundi: Ds. A. J. V. Burger, Oudrl. G. A. v. Deventer.

- (7) **Ring van Heidelberg:** Primarii: Ds. P. J. Viljoen, Oudrl. J. S. Joubert. Secundi: Ds. J. H. R. Bartlett, Oudrl. C. J. Dannhauser.
- (8) **Ring van Ermelo:** Primarii: Ds. N. J. Veltman, Oudrl. W. F. J. Doyer. Secundi: Ds. J. P. Joubert, Oudrl. D. P. Cronjé.
- (9) **Ring van Lichtenburg:** Primarii: Ds. T. D. Potgieter, Oudrl. W. J. de Wet. Secundi: Dr. S. F. Weich, Oudrl. G. J. C. v. Wyk.
- (10) **Ring van Johannesburg:** Primarii: Ds. P. S. Z. Coetzee, Oudrl. Ds. H. J. de Vos. Secundi: Ds. P. A. Roux, Oudrl. O. A. Oosthuizen.
- (11) **Ring van Boksburg:** Primarii: Dr. L. P. Snyman, Oudrl. P. H. Berrange. Secundi: Ds. S. de Villiers, Oudrl. J. L. Liebenberg.

Permanente Kommissies. — Die volgende Permanente Kommissies word nou op voordrag van die Moderatuur benoem:—

Orde. — Di. J. C. Pauw, J. Adler, P. L. Lourens, en G. W. S. Hofmeyr.

Revisie. — Prof. G. M. Pellissier, Ds. P. S. Z. Coetzee, en Dr. J. H. Eybers.

Armesorg.

Potchefstroom: Di. P. van der Hoven, primarius, en H. A. de Wet, sekundus.

Rustenburg: Di. W. R. Joyce, primarius, en J. M. Benade, sekundus.

Lydenburg: Di. T. F. Cronjé, primarius, en F. H. J. Kriel, sekundus.

Pietersburg: Di. A. W. Eckard, primarius, en A. J. Pienaar, sekundus.

Pretoria: Di. B. H. Swart, primarius, en H. F. Gerrets, sekundus.

Utrecht: Di. A. J. V. Burger, primarius, en G. C. v. Schouwenburg, sekundus.

Heidelberg: Di. J. H. R. Bartlett, primarius, en R. D. Rens, sekundus.

Ermelo: Di. J. J. Griessel, primarius, en H. J. Piek, sekundus.

Lichtenburg: Di. J. L. van Wielligh, primarius, en
S. T. Potgieter, sekundus.
Johannesburg: Di. H. J. de Vos, primarius, en J. C.
G. Kotzé, sekundus.
Boksburg: Di. S. de Villiers, primarius, en M. J. v.
Niekerk, sekundus.
en die Armsorgsekretaris.

Sondagskole.

Potchefstroom: Di. H. R. C. Barrish, primarius, en
R. B. P. Erasmus, sekundus.
Rustenburg: Di. J. M. Benade, primarius, en R. M.
de Villiers, sekundus.
Lydenburg: Di. J. A. Theron, primarius, en G. S.
van Heerden, sekundus.
Pietersburg: Di. H. L. Webb, primarius, en J. C.
Botha, sekundus.
Pretoria: Di. C. D. Murray, primarius, en W. de W.
Strauss, sekundus.
Utrecht: Di. J. P. W. de Vries, primarius, en J. I.
de Wet, sekundus.
Heidelberg: Di. H. E. Steyn, primarius, en B. J. K.
Andersson, sekundus.
Ermelo: Di. D. R. van der Meulen, primarius, en
W. H. B. Ebersohn, sekundus.
Lichtenburg: Di. J. F. Hugo, primarius, en J. P.
Strümpfer, sekundus.
Johannesburg: Di. P. V. Pistorius, primarius, en
A. H. Stander, sekundus.
Boksburg: Di. P. S. v. d. Westhuizen, primarius, en
G. J. J. Boshoff, sekundus.

Sending.

Potchefstroom: Di. P. A. Theron, primarius, en A.
P. Pretorius, sekundus.
Rustenburg: Di. R. M. de Villiers, primarius, en J.
F. du Toit, sekundus.
Lydenburg: Di. C. B. Brink, primarius, en S. P.
Schoeman, sekundus.
Pietersburg: Di. D. F. Marais, primarius, J. A.
Koch, sekundus.
Pretoria: Di. J. J. G. Loots, primarius, en P. F. D.
Weiss, sekundus.
Utrecht: Di. D. J. Retief, primarius, en F. J. v. d.
Merwe, sekundus.

Heidelberg: Di. P. J. Swart, primarius, en H. J. Moolman, sekundus.

Ermelo: Di. J. P. Joubert, primarius, en R. J. Raath, sekundus.

Lichtenburg: Di. N. E. de Kock, primarius, en H. C. Botha, sekundus.

Johannesburg: Di. J. C. Pauw, primarius, en C. A. v. d. Merwe, sekundus.

Boksburg: Di. J. M. Louw, primarius, en C. W. O. du Toit, sekundus,
en die Sendingsekretaris.

Kommissie vir Teologiese Fakulteit.

Ds. W. Nicol, Dr. J. H. Eybers, Di. P. van der Hoven, P. J. Viljoen, G. D. Worst, Dr. D. J. Keet, Di. J. H. R. Bartlett, P. J. Swart, Adv. L. J. Jacobsz. 1940: J. H. R. Bartlett, Dr. J. H. Eybers, L. J. Jacobsz; **1943:** Dr. D. J. Keet, W. Nicol, P. J. Swart; **1946:** P. J. Viljoen, P. van der Hoven, en G. D. Worst.

Kommissie van Eksaminateure.

Primarii: Dr. D. J. Keet, Dr. S. F. Weich, Ds. J. J. Odendaal, Ds. J. F. du Toit, Dr. J. H. Eybers.

Secundi: Di. P. A. Roux, L. M. Kriel, P. J. Viljoen, H. F. Prinsloo, H. D. A. du Toit.

Opvoeding: Di. J. D. Roos, C. A. van der Merwe, S. J. Stander, P. Nel, Jnr., M. J. du Preez, Mn. A. C. W. Stroh, Ds. H. C. J. Flemming.

Sending Onder Israel: Di. S. W. van Niekerk, G. C. le Roux, J. D. van Niekerk, A. H. Stander, C. H. L. Monton, C. D. Murray en Sendingsekretaris.

Bybelverspreiding en Kolportasie: Di. R. J. B. Feenstra, T. D. Potgieter, P. J. Bruwer, G. Nel, D. de Beer en die Heer S. Martin.

Maatskaplike Euwels: Di. P. S. Z. Coetzee, De W. Lategan, J. S. Krige, J. J. F. van Schoor, J. P. le Roux, J. D. Celliers, P. du Toit, en Adv. G. de V. Hugo.

Teologiese Kweekskool:

Kurator: Di. W. Nicol, primarius en J. M. Louw, sekundus.

Kieskollege: Di. J. I. de Wet en J. M. Louw.

Stofberg Gedenskool: Ds. J. Reyneke, en Eerw. P. H. A. Fouche, Prim. en Ds. J. H. R. Bartlett en Eerw. L. H. M. Jandrell, secundi.

Proponentseksamen (Kaapse Kerk): Dr. S. F. Weich, primarius en Dr. D. J. Keet, secundus.

Admissie-eksamen: Ds. J. J. Odendaal, prim. en Dr. A. B. du Preez, sec.

Regskommissie: Di. Wm. Nicol, Adv. H. de Villiers, Prof. G. M. Pellissier en Dr. J. H. Eybers.

Spesiale Evangelieprediking: Di. J. P. Liebenberg, P. S. Z. Coetzee, G. W. S. Hofmeyr, H. J. de Vos en A. H. Stander.

Kerkkantoorkommissie: Di. Wm. Nicol, en J. M. Louw, en die Here A. C. Vlok, J. J. Bosman, en Dr. D. F. du T. Malherbe.

Kerkboukommissie: Ds. P. Nel, Snr., B. H. Swart en die Here J. C. Tribelhorn en J. S. Joubert.

Studerende Jeug: Dr. D. J. Keet, Ds. G. D. Worst, Dr. A. B. du Preez, Ds. H. D. A. du Toit, Dr. P. de V. Pienaar en Ds. J. C. Pauw.

Kurator Sending Instituut: Ds. J. Reyneke, primarius en Ds. R. J. B. Feenstra, secundus.

Christelike Mildadigheid: Di. N. J. Veltman, J. C. G. Kotze, Dr. L. P. Snyman, P. du Toit, en J. R. Albertyn.

Opleiding Christelike Sosiale Werksters:

Armesorg: Di. H. J. de Vos en J. R. Albertyn.

Teol. Fakulteit: Dr. D. J. Keet en Ds. C. B. Brink.

Kommissie Eeupees Bloedrivier: Di. W. Nicol, L. M. Kriel, F. J. v. d. Merwe, J. P. W. de Vries, G. C. van Schouwenburg, Sen. A. T. Spies en Oudl. L. van Niekerk.

Presensielys: Die volgende lede is vir die hele dag afwesig: Predikante van Cachet, Vereeniging, Warmbad, en Pretoria Wes.

Na die sing van Ges. 127 : 5, en gebed deur die Ouderl. van Wolmaransstad, verdaag die vergadering tot Maandagmôre om 9 uur.

SEVENTIENDE SITTING.

Maandag, 26 April 1937.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Delmas. Skrifgedeelte Filip. 1 : 27. Hoofgedagte: „Gedra julle waardig die Evangelie van Christus.” — Nou gaan ses broeders voor in gebed.

Om 9.30 verklaar die H.E. Moderator die Vergadering vir heropen.

Ds. Loubser Fonds.—Die Moderator kondig aan dat die Kerkraad van La Rochelle 'n tjak groot £22.10.0 aan hom oorhandig het vir die ondersteuning fonds vir Ds. M. P. Loubser. Dit word met grote dank ontvang.

Tweede Verslag van die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending (Bylae XLV)—Punt 13 „Beskrywingspunte” — van hierdie verslag word nou aan die orde gestel, en word die aanbevelinge by 59, 16, 61, 69, 70, 76, 82, en 84 almal aangeneem. By 82 (b) word ingevoeg na geregverdig is . . .” ooreenkomstig die Christelike Moraal.”

Punt C „**Laat ingekome stukke**” — Punte (3) Brief A.T.K.V. en 6 — „Versoekskrif van die Kerkraad van Melville” — word die aanbevelings goedgekeur. No. 11 — „Brief Dr. P. J. S. de Klerk” — is reeds afgehandel en Brief Ds. P. J. Greyling word die aanbeveling hier goedgekeur.

Hiermee is die Tweede Verslag van die Kommissie vir Inwendige Sending afgehandel, en word grote dank aan die Kommissie aangeneem.

Eerste Verslag van die Tydelike Regskommissie — (Bylae XLIII) Beskrywingspunt 67 — word die aanbeveling goedgekeur. Die advies van die Kommissie in die Tweede Verslag word aangeneem met byvoeging dat die Ringskommissie saam met 'n kommissie van drie aangestel deur die Sinode in die saak sal ingaan. Punt 2 „**Tweede Verslag van Regskommissie**” (Bylae XLIII) word goedgekeur „asook punt 4—„**Model waarborglys**” met die byvoeging — „gedurende ons verblyf in hierdie gemeente.”

Nou aan die orde „**Derde Verslag van die Tydelike Regskommissie**” — (Bylae XLIII) — punt 1. Leerlinge

Ds. C. F. Scheepers, waar die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur word, en die verslag met dank aan die Kommissie aangeneem word.

Raad van die Kerke.—Die HoogEerw. Moderator deel mee dat uit die groslys (sien notule van Saterdag) die volgende gekies is as Primarii lede saam met die vier lede van die Moderatuur vir die Federale Raad — Ds. P. J. Viljoen, Prof. G. M. Pellissier en Dr. D. J. Keet.

Verslag van die Bloedrivier-Eeufeeskommisie (Bylae XXXVI) word nou behandel. Na bespreking word die Verslag aangeneem met die byvoeging: (1) 'n Voorskot van plus minus £100 vir die viering van die Eeu fees. (2) Die plaaslike Kommissie kry verlof om die oordak 'n paar honderd treë te verskuif, en (3) Verlof aan die plaaslike Kommissie om op eie koste 'n monumentjie daar op te rig.

Verslag van Tydelike Kommissie vir meer Intensiever Bearbeiding van Gemeentes (Bylae XLVI) — word aan die orde gestel.

Punte A, B, en C, met alle onderdele word aange- neem.

Punt D „Opsomming” — word onderdele (a), (b), (c) en (d) vir kennisgewing aangeneem, asook die volgende voorstel van die Predikant van Barberton — „Die Sinode gee volmag aan die Sinodale Kommissie om die naam van die gemeente Barberton te verander in Nelspruit indien die Kerkraad van Barberton daarom ver- soek.”

Punt E — „Aanbevelings” (a), (b) en (c) word goedgekeur, en 'n nuwe punt (d) word bygevoeg: „Dat die Ringe jaarliks in April oor die voortgang van hierdie werk aan die Sinodale Kommissie rapport sal doen.” Hierdie verslag word met dank aan die Kommissie aangeneem.

Besoeker.—Ds. G. C. le Roux (Jeppestown) is in die vergadering en word welkom geheet.

Kommissie i/s. Linden.—Die drie lede, wat as arbiters sal saamwerk met die Ringskommissie insake die gemeente „Linden,” — word benoem: Ds. P. J. Viljoen, Ds. P. J. Swart, en Ds. J. H. R. Bartlett.

,,Verslag van die Tydelike Kommissie ré die Aanstelling van 'n Spoerwegpredikant — (Bylae XLVII) nou behandel. (vgl. Beskrywingspunte 13 en 15) Punt A — „Be vindings” (1), (2), en (3) word vir kennisge wing aangeneem.

Punt B — „Aanbevelings” — (1) word goed gekeur met die byvoeging: „sodat hy en die Armsorgsekretaris wederkerig spoorweg en armsorgwerk sal doen.” Punte B. — 2, 3, (I, II, en III) word goed gekeur.

Punt 10 — „**Supplementäre Verslag Vyftiende Vergadering van die Federale Raad**” — (Bylae VIII) word as volg besluit — „Die besluit van die Kaapse Sinode i/s. „**Oorlog en Vrede**” word aangeneem met weg lating van „die aanhef.”

Hierna word (a) „Die Verslag van die Sinodale Kommissie,” (Bylae IV) (b) „Die Supplementäre Verslag van die Sinodale Kommissie” en (c) „Die Verslag van die Kerkkantoorkommissie” almal met dank aan die Kommissies aangeneem.

Brief Mn. van der Berg, L.V., word vir kennisge wing gelees.

Afvaardiging na die Vrystaatse Kerk — insake hulle besluit ré die „Teologiese Fakulteit Pretoria” word gelees en besluit om hierdie brief te oorhandig aan die Kommissie vir die Teol. Fakulteit om 'n tegemoetkomende antwoord te stuur.

Publikasies. — Die uitvoering en hoeveelheid van die publikasies van die „Handelinge van die Sinode en Kerk wet” word opgedra aan die Moderatuur.

,,Verslag Kommissie i/s. Lospredikante” (Bylae XVI) punt B „Aanbevelings van die Federale Raad oor legitimasie (Kaapstad 1937) verwys word na volgende Sinode (vgl. Grondslae Byl. L).

Punt 28 — „Artikels 188-194” — van die Verslag van die Kommissie van Revisie (Bylae XXXIII) verval.

Artikels oor die Sendingkerk — Art. 255 (5) word so gewysig dat dit sal lees:—

Die Argivaris van die Moederkerk sal ook Argivaris wees van die Sendingkerk.”

Artikels 256, 259, 260, 263, 265 (a) en (b) word goed gekeur.

By Art. 265 (c) --- word goedgekeur met die byvoeging: „waar die Kerkraad van die Sendingkerk nie bydra vir die Salaris van die Sendeling nie, daar sal hulle nie deel hê aan die beroep van 'n Sendeling nie.

Die Vergadering verdaag nou tot 3 uur n.m.

NAMIDDACSITTING.

Maandag, 26 April, 1937.

Heropening om 3 uur n.m.

Die Notule word goedgekeur en geteken.

Punt 16 van die **Verslag van die Armesorgkommisie i/s. Volkswelsyn** (Bylae XXV).

Hierdie punt word bespreek met geslote deure.

Ré die punt aan die orde besluit die vergadering op voorstel van die Predikant en Ouderling van Wolmaransstad:

Die Sinode wil ten sterkste by die Regering aandring op die onmiddelike uitvoering van die plan tot die daarstelling van 'n selfstandige Departement van Volkswelsyn.

Daar hierdie Departement hoofsaaklik te doen sal hê met die opheffing van die Afrikaanssprekende arme, ag die Sinode dit absoluut nodig dat aan die Hoof daarvan sal staan iemand wat 'n grondige begrip het van, en ten nouste saamvoel met die Afrikaanssprekende arme, sy taal, tradisies, en boweal sy godsdiens, waarsonder, volgens die heilige oortuiging van die Kerk, hy nooit waarlik opgehef sal kan word nie.

Indien 'n onsimpatieke persoon aan die hoof van so 'n Departement benoem word, dan vrees die Sinode dat die grootse skema van samewerking tussen Staat en Kerk in sosiale opheffingswerk ernstig bedreig sal word.

Die Vergadering gee opdrag dat hierdie besluit aan die betrokke Minister sal oorgesein word, en versoek die Armsorgraad om die Minister persoonlik daaromtrent te ontmoet so spoedig moontlik.

Aanbeveling 12. Verkoping van Koshuise. — Die verdere uitvoering van die Sinodale besluit oor aanbeveling 12 van die Armsorgkommissie Verslag, word aan die Sinodale Kommissie opgedra.

Aan die orde word gestel die „**Verslag van die Permanentie Kommissie van Revisie** (Bylae XXXIII).

Art. 265 (c) sal lees: In oorleg met die Kerkraad of Kerkrade van die Blanke Gemeente of Gemeentes, Sendingleraars te beroep, vir die plaaslike Sending Gemeente. Waar die salaris van die beroepe Leraar of die grootste gedeelte daarvan bygedra word deur die Sino-dale-, Rings- of Plaaslike Sending-Kommissie, sal hierdie liggame seggenskap hê in die uitbring van die beroep deur minstens twee name te stel waaruit beroep sal word deur die Kieskollege. Die Plaaslike Sending Kommissie sal ook die reg hê, om tot drie name op die groslyk te stel, waar hy vir die inkomste sorg, en die Sending Gemeente minstens die helfte bydra.

Art. 266, 267, 269, 272, 274, 275, 276, 277, 278, word een vir een goedgekeur.

Na aanleiding van die mondelinge verslag van die Kommissie vir **Kosterekening** besluit die vergadering om die aanbeveling van die Kommissie van laaste Sinode (Notule 1934, bl. 310) goed te keur.

Op die Christen Sendingraad word geplaas op voordrag van die Moderatuur, Di. W. Nicol en J. Reyneke.

Mosie van die Predikant van Vergenoeg. Dispensasie Art. 298: Dit word goedgekeur.

Beskrywingspunt Kerkraad Pretoria Oos (Eerste) i/s. Art. 34 bly oorstaan.

Mosie Predikant van Waterberg i/s. Art. 74 — verval.

Mosie van die Predikant van Lydenburg. Ouditeer van boeke — verval.

Mosie Eerste Ouderling van Pretoria Oos ré Veldprediker, Roberts Hoogte. Revisie word toegestaan en die mosie aangeneem.

Welkom.—Ds. Rumpff word in die Vergadering welkom geheet.

Dispensasie Art. 200 — Waar die Ringskommissie vir 'n tydperk by die stigting van die Gemeente Makwassie, die grens tussen Makwassie en Wolmaransstad oopgelaat het, en die Ring hierdie reëling goedgekeur het, word hiermee dispensasie van Art. 200 toegestaan.

Mosie Predikant van Melville ré Beskrywingspunt 58: Revisie word toegestaan.

Die Sinode besluit: Aangesien die Kerkraad van Melville in gebreke gebly het om die koste in verband met die sitting van die Sinodale Kommissie te betaal, (Art. 32) besluit die Vergadering om nie met die behandeling van die Beskrywingspunt van die Predikant van Melville voort te gaan nie.

Aan die orde die „**Tweede Rapport van die Tydelike Kommissie van Revisie**“ (Bylae XXXIII).

A. Korter Formulering i/s. Artt. 31-34 — goedgekeur.

B. Funksie van Sinodale Kommissie — goedgekeur.

C. Beteenis Mosie van Orde — Dit word goedgekeur met byvoeging van die woorde: en dat dit as staande reël in Art. 34 opgeneem word.

D. Artikel ré Reiskoste. (Art. 354).

Word besluit die Artikel bly soos dit is.

E. Verandering van Lidmateregister. Dit word goedgekeur.

F. Herstel van Lidmaatskap van Gekombineerde Kerkraad — Dit word goedgekeur.

G. Art. 290 — goedgekeur.

Die hele Verslag met dank aangeneem.

Beskrywingspunt van Eerste Predikant van Pretoria Oos i/s. Art. 43. — Dit verval.

Brief van Ds. W. C. Malan — word gelees en besluit dit te verwys na die Sinodale Kommissie vir behandeling.

Mosie Predikant van Wolmaransstad: Die besware wat geopper is teen die vorm ens. van die Voortrekkermonument, word verwys na die Sinodale Kommissie met opdrag om na bevind van sake te handel.

Mosies.—(a) van die Tweede Predikant van Heidelberg.

Dispensasie Art. 310 (2) — verval.

(b) van die Predikant van Roos Senekal.

Nommers in Notule — verval.

(c) van die Predikant van Pretoria Noord.

Kleredrag Art. 34 — verval.

(d) van die Predikant van Potchefstroom.

Kerkgebou in Staat C. — verval.

(e) van die Predikant van Roodepoort.

Geldverdeling vir Naturelle onderwys — verval.

(f) van die Ouderling van Potchefstroom.

Nagmaal tydens Sinode. — Die Vergadering besluit dat Nagmaalsvieringe nie sal plaasvind tydens die Sinodale sitting, waar dit vereis dat afgevaardigdes vir een of meer sittings afwesig moet wees nie.

Op voorstel van die Predikante van Greylingstad en Witbank, besluit die Sinode om in die „Verslag van die Sinodale Kommissie punt 18, Sonop.” Die aanbeveling van die Kommissie vir die Fondse (Bylae XLII) ré Sonop

— so sal lees: Die Sinode dra dit aan die Sinodale Kommissie op om met die Kerkraad van Pretoria Oos te onderhandel met die oog op die oorname van die beheer oor die inrigting, mits daardeur geen bydraes uit die Sinodale Kas geëis sal word nie.

Die Vergadering verdaag tot vanaand om 7.30.

AANDSITTING.

Plegtige Sluiting. — Met 'n groot aantal belangstellende vriende neem die plegtige sluiting om 7.30 n.m. 'n aanvang.

Die Redenaar is die Predikant van Melville.

Na die votum laat hy sing Ps. 119 : 1, lees voor uit Rom 11, en gaan die Scriba voor in gebed. Na aanleiding van vers 13 spreek hy 'n treffende en besielende rede uit oor: „Die Verheerliking van ons Bediening.”

Na dankgebed word gesing Ges. 127 : 5.

Die HoogEerw. Voorsitter spreek 'n woord van dank en waardering uit aan die Weleerw. Redenaar vir die slotwoord, en bid hom toe Gods seen in sy verdere bediening.

Kommissie i/s. Losberg — word benoem die H.E. Assessor en Eerste Pred. van Heidelberg.

By die „**Kommissie vir Studerende Jaug**” word toegevoeg die Pred. van Fordsburg.

Dit word besluit dat die Professore wat aangestel sal word aan die Teol. Fakulteit, Universiteit Pretoria, sitting sal hê in ons Sinodale Vergadering met adviseerde stem.

Dankbetuiging. — Die Pred. van Standerton spreek 'n woord van dankbetuiging namens die vergadering uit aan die H.E. Moderator vir die bekwame wyse waarop hy die vergadering gelei het.

Herdelike Brief. — Die Kommissie vir die Herdelike Brief dien nou sy verslag in wat gelees word deur die Predikant van Carolina. Na enige wysiginge en byvoeging van die „Bybeljaar“ word die stuk met grote dank aan die Kommissie aangeneem en opgedra aan die Moderatuur vir finale redaksie en ondertekening.

'n Onbestrede Mosie word ingedien deur die Eerste Pred. van Pretoria en aangeneem:—

„Die H.E. Vergadering bring sy hartelike dank toe aan Ds. Paul Nel, Snr., vir sy getroue en bekwame dienste aan ons Kerk bewese gedurende sy lange dienstyd in die Kerk van Transvaal, in sonderheid gedurende die reses toe hy hom so beywer het in raad en daad ten bate van ons Kerk in die algemeen, en meer bepaald in belang van die Teologiese Fakulteitkommissie, die werkzaamhede van die Regskommissie en die Eeuveeskommisie.“

Dankbetuiging. — Hierop volg enige dankbetuigings aan die Moderator, die Assessor, Actuarius en Scriba's, asook aan die Amptenare van die Kerk en aan die Pers.

Die Susters van Elofsdal bied 'n geskenk aan die Sinode aan as blyk van waardering vir ondersteuning geniet by die skinkery van tee ens. By monde van die Moderator aanvaar die Sinode met grote dank die geskenk.

Na die lees, goedkeuring en tekening van die notule, die sing van Ges. 156 : 1 en die uitspreek van die seenbede, word die verrigtinge van die Agtiende Vergadering van die Sinode om 9.30 n.m. geëindig.

Wm. NICOL, Moderator.

J. M. LOUW, Assessor.

J. H. EYBERS, Actuarius.

B. H. SWART, Scriba.

J. C. PAUW, Ass. Scriba.

G. D. Worst.

I. H. Vermooten.

J. H. Barnard.

J. M. Benade.

Thos. F. Cronje.

W. C. Swart.

C. F. Naudé.	D. C van Vuuren.
A. W. Eckard.	H. F. Gerryts.
Charles D. Murray.	H. J. Viljoen.
H. J. Strauss.	J. C. G. Kotze.
W. de W. Strauss.	A. H. Stander.
C. H. Groenewald.	J. F. Jacobs.
L. van Niekerk.	J. D. H. Grobler.
L. M. Kriel.	J. J. F. van Schoor.
J. P. Nienaber.	A. J. J. Lombard.
R. J. Raath.	J. W. Dedman.
J. A. Koch.	M. J. Smith.
J. D. Michau.	J. P. Liebenberg.
Paul Nel.	J. S. Grobler.
H. J. Moolman.	J. J. Odendaal.
A. B. de Preez.	J. J. van Niekerk.
J. J. L. Breytenbach.	H. D. A. du Toit.
P. J. Viljoen.	D. P. Cronje.
J. S. Joubert.	O. A. Oosthuizen.
G. W. S. Hofmeyr.	H. J. de Vos.
P. A. Theron.	G. H. Davidtz.
B. J. Bester.	T. D. Potgieter.
D. W. Steyn.	W. J. de Wet.
J. P. W. de Vries.	F. C. Clase.
J. F. Hugo.	J. D. Cilliers.
J. A. M. Pieterse.	J. H. Bartlett.
S. J. Stander.	N. J. Veltman.
P. S. Z. Coetzee.	J. H. Bothma.
C. J. Combrinck.	A. W. de Waal.
F. J. v. d. Merwe.	B. J. K. Anderssen.
P. v. d. Hoven.	F. D. Viljoen.
E. J. J. v. d. Horst.	H. L. Webb.
J. J. Schutte.	J. L. Malan.
J. P. le Roux.	C. J. P. le Roux.
P. L. Lourens.	H. R. Barrish.
H. W. J. Jacobs.	W. H. B. Ebersohn.
J. J. de Kock.	D. G. Steyn.
J. C. van Rooyen.	H. J. J. Combrink.
P. A. Roux.	H. J. Piek.
H. C. Borchards.	J. C. Pauw.
J. H. Pienaar.	P. J. Swart.
H. A. de Wet.	D. J. Strydom.
P. H. Berrange.	J. F. du Toit.
S. de Villiers.	S. P. Kloppers.
C. P. v. d. Merwe.	J. P. Joubert.
J. P. Grobler.	J. P. Veldman.

G. A. van Deventer.	P. F. D. Weiss.
J. I. de Wet.	G. M. Pellissier.
J. P. G. Dekker.	D. J. Keet.
J. D. Roos.	H. F. Prinsloo.
A. W. Ellis.	H. C. J. Flemming.
R. D. Rens.	I. J. Meintjes.
D. C. Mouton.	H. J. Nieman.
M. A. Muller.	S. W. van Niekerk.
J. J. Griesel.	S. Hugo.
W. F. J. Döyer.	R. M. de Villiers.
J. J. van Niekerk.	J. J. G. Loots.
S. T. Potgieter.	P. J. Derwig.
J. A. Theron.	N. E. de Kock.
J. L. W. Jansen van Vuuren.	C. H. Nel.
F. J. Pieterse.	D. J. Retief.
S. F. Weich.	H. A. Meyer.
J. C. van Eck.	P. W. Coetser.
C. R. v. d. Merwe.	F. H. J. Kriel.
W. C. O. du Toit.	C. N. Grobler.
J. J. de Bruyn.	A. J. Pienaar.
W. R. Joyce.	G. Nel.
J. S. Krige.	R. J. Raath.
C. A. v. d. Merwe.	J. P. Strümpfer.
J. A. v. d. Heever.	Harold C. Botha.
A. C. Viljoen.	G. J. C. van Wyk.
H. J. Moolman.	P. J. J. Führi.
L. P. Snymans.	P. J. J. Bruwer.
J. L. Liebenberg.	H. C. Dreyer.
J. L. v. d. Berg.	G. J. J. Boshoff.
C. H. L. Mouton.	G. S. van Heerden.
M. J. van Niekerk.	B. C. Horn.
Paul L. Potgieter.	M. J. Christiane.
H. J. Potgieter.	B. F. v. d. Merwe.
G. C. van Schouwenburg.	P. Pistorius.
D. J. de V. Bosman.	L. W. Kemper.
J. A. Spruyt.	John Adler.
C. B. Brink.	C. J. Blom.
J. J. Olivier.	H. F. Grobler.
H. A. Verster.	D. R. v. d. Meulen.
D. J. S. Malan.	J. J. Esterhuysen.
J. N. Hamman.	

BYLAE I.**VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN ORDE.****Skema van Werksaamhede, 1937.**

HoogEerw. Heer,

Die Kommissie van Orde het die eer die volgende skema van werksaamhede, volgens Art. 132, aan u voor te lê.

Aanbevelinge:—

1. **Indeling van Tyd.** Op 'n wenk van die Moderatuur beveel u Kommissie aan dat die tyd as volg ingedeel word:

Woensdag, 7 April, 10 v.m. Konstituering en Kiesing van Moderatuurslede.

3 n.m. Voordrag van Tydelike Kommissies en behandeling van Verslae van Amptenare en Kommissies wat die Sinode besluit om direk in behandeling te neem.

Donderdag, 8 April. } Direkte Verslae, soos o.a.
Vrydag, 9 April. } van die Moderator, Moderatuur, ens. ens. (sien onder I.)
Saterdag, 10 April. }

Maandag, 12 April. Revisie I.

Dinsdag, 13 April. Algemene Sake.

Woensdag, 14 April. Sendingdag, en **7.30** aandsitting.

Donderdag, 15 April. Verder afhandeling van Sendingverslae.

7.30. Broederlik Onderhoud (Art. 101).

Vrydag, 16 April. Fondse, en na tee-pouse, Groete van Susterkerke.

3 n.m. Fondse.

Saterdag, 17 April. Fondse.

Maandag, 19 April. Regskommissie.

Dinsdag, 20 April. Onderwys en Opvoeding.

Woensdag, 21 April. Armsorgdag.

Donderdag, 22 April. Afhandeling Armsorg-verslae.

Vrydag, 23 April. Verder Armsorg en Revisie II.

Saterdag, 24 April. Revisie II en Benoeming van Permanente Kommissies.

Maandag, 26 April. Kiesing van Sinodale Kommisie. Verslag van Kom. van Revisie en verder uitstaande sake.

7.30 n.m. Sluitingsrede.

2. Dat die daelikse notule weer, soos in die verlede, afgetik en op die tafels aangelewer word.
3. Dat die kiesing van amptenare en kommissies sal plaasvind terwyl met die werksaamheid voortgegaan word en dat die stemme buite die vergadering getel word deur 'n Kommissie daarvoor benoem.
4. Dat, omdat die skema van werksaamhede en Kommissieverslae in boekvorm uitgegee is, en reeds voor die Sinode in hande van die lede gestel is, alle verslae as gelese beskou word.
5. Dat die tydelike Kommissies verslae so gou as moontlik — al moet dit deelsgewyse geskied, — by die Scriba Synodi moet ingehandig word, en dat kopieë daarvan ten minste één dag vóór die behandeling daarvan, in hande van die lede van die Sinode gestel sal word.
6. Dat, op versoek van die Algemene Armsorg Kommissie, sy verslag direk voor die Sinode sal dien, en nie na die tydelike Kommissie oor die Inwendige Sending verwys sal word nie.
7. Dat beskrywingspunte No. 34 en No. 48 na die Permanente Regskommissie verwys sal word.

Omdat die Kommissie nie van die Kommissie van Revisie (volgens Art. 132 parag. 2) verneem het watter stukke as sy deel uitgehaal is, so het u Kommissie ettelike beskrywingspunte na ander kommissies verwys, wat moontlik ook deur die Kommissie van Revisie behandel is.

INDELING.

Die stukke vir behandeling het u Kommissie as volg gerangskik:—

- I. Verslae van enige Sinodale Kommissies.
- II. Onderwys en Opvoeding.
- III. Die Sending.
- IV. Inwendige Sending.
- V. Die Fondse.
- VI. Kommissie van Revisie.
- VII. Regskommissie.
- VIII. Algemene Sake.
- IX. Teologiese Fakulteit.
- X. Kommissie vir Eeufeesviering te Bloedrivier.

I.—Verslae van:—

1. Die Kommissie van Orde.
2. Die Moderator van die Sinode.
3. Die Moderatuur.
4. Die Sinodale Kommissie.
5. Die Scriba van die Sinode.
6. Die Actuarius.
7. Die Kommissie van Eksaminateure.
8. Die Afgevaardigdes na die Raad van die Kerke.
9. Die lid van die Curatorium van die Teologiese Kweekskool.
10. Die lede van die Kieskollege van die Teologiese Kweekskool.
11. Ringe oor die Staat van die Godsdiens. (Sien Broederlike Onderhoud Artt. 101 en 148).
12. Die Lid van die Kommissie vir die Proponents-eksamen.
13. Die Lid van die Kommissie vir die Admissie-eksamen.
14. Die Kommissie vir Kerkbou.
15. Permanente Regskommissie.
16. Kommissie vir Christelike Milddadigheid.

II.—Onderwys en Opvoeding.

A. Verslae van:

1. Die Sinodale Sondagskoolkommissie.

2. Die Kommissie vir Opvoeding.
3. Die Kommissie vir Bybelverspreiding en Kolportasie.
4. Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug.
5. Kommissie vir die Afrikaanse Gesangbundel.
6. Die Kommissie vir Sangwyses.

B. Beskrywingspunte :—

27. „Die H.E. Sinode word versoek om „Die Handboek by die Katekisasie van Dr. Gerdener“ te laat uitbrei, sodat ook die Nederlandse Geloofsbelijdenis en Dordtse Leerreëls daarin opgeneem kan word.”

— *Predikante Pretoria Wes.*

31. „Art. 175 word geskrap en 'n nuwe Art. 175 word ingevoeg wat as volg lui:

- (1) Godsdiensonderwys is een van die vernaamste pligte van die Kerkraad.
- (2) Die Sondagskool is 'n werkzaamheid in die gemeente waarvoor die Kerkraad verantwoordelik is en staan onder direkte beheer van die Kerkraad.
- (3) Die Kerkraad sal Sondagskole oprig en in stand hou sowel op die dorp(e) as in die buitewyke.
- (4) Die plaaslike leraar is hoof van die dorp- sowel as wyksondagskole. Die finale goed- of afkeuring van die aanstelling van 'n onderhoof en Sondagskoolonderwysers berus by die Kerkraad.
- (5) Die Kerkraad sal jaarliks 'n verslag van die Sondagskool-werkzaamhede in sy gemeente opeis en behandel.
- (6) Die Kerkraad sal die nodige fondse voorsien vir die behoorlike instandhouding van die Sondagskole.
- (7) Die Kerkraad sal alle gevraagde inligting omtrent sy Sondagskole aan die Rings Sondagskoolkommissie verskaf.”

— *Sinodale Sondagskool Kommissie.*

32. „Art. 97 word genommer 97 : I, en 97 : 2 word bygevoeg :—

In verband met die Sondagskool sal die werk van die Kommissie wees:

- (a) Die aanmoediging van Sondagskoolwerk in die Ringsresort.
- (b) Die organiseer en hou van konferensies en, in oorleg met die Gefedereerde Sondagskoolkommissie, studiekursusse vir die Sondagskoolonderwysers van die Ring.
- (c) Die inlewing van 'n verslag by elke gewone Ringsvergadering oor die werk van die Kommissie en die toestand van die Sondagskole in die Ringsgemeentes.

— *Sinodale Sondagskool Kommissie.*

33. Art. 143 word as volg verander:

Art. 143: I. Daar sal 'n Sinodale Sondagskoolkommissie wees, wat sal bestaan uit soveel lede met hulle secundi as daar Ringe is.

II. Die werksaamhede van die Sinodale Sondagskoolkommissie sal wees:—

- (a) Die behartiging en bevordering van Sondagskoolsake wat die kerk as geheel raak.
- (b) Die hou van provinsiale Sondagskoolkonferensies, en in oorleg met die Gefedereerde S. Kommissie, studiekursusse vir Sondagskoolonderwysers van die provinsie.
- (c) Die inlewing van 'n verslag by elke gewone Sinodale vergadering oor die werk van die Kommissie asook oor die werksaamhede van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.
- (d) Die kiesing uit sy midde van lede om te dien op die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.
- (e) Die toesig hou oor bestaande Kristelike vereniginge en daaroor te rapporteer en, waar nodig, die te help organiseer.

— *Sinodale Sondagskool Kommissie.*

34. „'n Nuwe Artikel word ingevoeg waar dit pas en sal as volg lui:—

1. Daar bestaan 'n Gefedereerde Sondagskoolkommissie om die noodaaklike samewerking tussen die Sondagskoolkommissies te bewerkstellig.

2. Die Gefedereerde Kommissie word saamgestel uit vyf lede van die Kaapse Kerk, drie van Transvaal, twee van die Vrystaat en een van Natal. Die lede van elke Kerk moet gekies word uit die lede van die Sinodale Sondagskoolkommissie. Die Algemene Sondagskoolsekretaris sal ex officio lede wees van die Kommissie.
3. Die werksaamhede en pligte van die Gefedereerde Kommissie sluit in :
 - (a) Die behartiging van die algemene belang van die Sondagskool in oorleg met die bestaande kerklike besture en Sondagskoolkommissies.
 - (b) Die aanstelling en toesig hou oor die werk van die Algemene Sondagskoolsekretaris en amptenare.
 - (c) Die bestuur van en toesig hou oor die Sondagskool Depôt.
 - (d) Die uitgee van sekere publikasies soos „Die Kindervriend“, „Môrelig“, ens.
 - (e) Die opstel en uitgee van die Sondagskoollesse en roosters.
 - (f) Die hou van konferensies en studiekursusse vir Sondagskoolonderwysers en die afneem van eksamens in verband daarmee.
 - (g) Die afneem van die jaarlikse Bybelkennis-eksamen vir kinders.
 - (h) Die insameling van gegewens en bevordering van die werksaamhede van die Sondagskole in die gemeentes.
 - (i) In naam van die Sinodes te doen wat sy hand vind om te doen om die Sondagskool die plek in ons Kerk te laat inneem wat hy verdien en wat hom sal laat word 'n kweekplek van die gemeente.

— *Sinodale Sondagskool Kommissie.*

53. „Die HoogEerw. Sinode maak voorsiening vir die opleiding van jongmanne en dogters van ons Kerk, wat verlang om geestelike arbeid te verrig sonder om predikant te word.

— *Predikant van Hartebeestfontein.*

54. „Die HoogEerw. Sinode stel 'n Kommissie aan om die heilswaarheid van die Wederkoms van Christus in 'n pamflet uiteen te sit vir verspreiding met die oog op uiteenlopende beskouinge soms selfs in die Kerkbode gelug.

Ook word die leerstuk van die Heiligmaking so uit-eengesit in pamflet.

— *Predikant van Hartebeestfontein.*

56. Die Kerk sluit hom aan by die poging van die Brits en Buitelandse Bybelgenootskap, wat reeds die ondersteuning van die Kaapse Kerk verkry het, om hierdie jaar te maak tot 'n Bybeljaar deur buitengewone planne te beraam om die verspreiding en gebruik van Gods Woord, insonderheid by die huisgodsdienst, te bevorder.

— *Predikant van Johannesburg Oos.*

60. Die Kerkraad van Koster spreek sy teleurstelling uit dat die Normaal Kolleges en al die ander skole op Maandag open, want dit veroorsaak dat studente op Sondae reis, en versoek die HoogEerw. Sinode om met die betrokke ouoriteite te onderhandel om dit in die toekoms so te verander dat die skole op 'n Dindag sal open.

Kerkraad van Koster Derby.

68. Die Ring besluit die HoogEerw. Sinode ernstig te versoek om 'n Bybel en Christelike Lektuur Depôt in die Voortrekkergedenksaal te open ten bate van die hele Kerk om voorsiening te maak in die geestelike behoeftes van Ons Kerk.

— *Ring van Pretoria.*

73. Dat die laaste vraag in Art. 74:21 i.p.v. die bestaande sal lui: „Hoeveel kinders van u Kerk is nie in die Sondagskool nie?”

— *Ring van Heidelberg.*

88. Die HoogEerw. Sinode word gevra om hom duidelik uit te spreek oor die nuwe beleid op Onderwysgebied en die stelselmatige vermindering van fasiliteite, op die platteland, veral wat betref middelbare onderwys.

— *Ring van Rustenburg.*

90. Die Eerw. Kerkraad van die Ned. Herv. of Geref. gemeente Belfast versoek die H.E. Sinode vriendelik om baie sterk aan te dring by die Provinciale owerheid dat die Reglement vir die beheer van Provinciale

Koshuise so gewysig sal word, dat Kerkrade wat in die verlede die inisiatief geneem het, behoorlik op die Nuwe Adviserende Kommissie verteenwoordig sal wees.

— *Kerkraad van Belfast.*

92. Die Ring versoek die H.E. Sinode om by die Proviniale Administrasie aan te dring:

1. Dat by die oorneem van Kerkkoshuise die betrokke Kerkrade baie simpatiek sal behandel word, met inagneming van hulle groot opofferings en risiko in die verlede, en nie die indruk sal wek dat die Staat die Kerk medesegging-skap in sake van opvoeding wens uit te skakel nie;
2. dat die reglement vir die beheer van Prov. Koshuise so sal gewysig word dat daardie kerkrade wat die inisiatief in die verlede geneem en die risiko gedra het, die reg sal hê om hulle verteenwoordigers op die Adviserende Kommissie te benoem.

— *Ring van Lydenburg.*

93. Die Sinode dring by die Direkteur van Onderwys aan in vervolg nie weer skole op Maandae te laat begin nie.

— *Ring van Potchefstroom.*

96. Die HoogEerw. Sinode teken sterk protes aan teen die besluit van die Proviniale Raad om staatsteun te gee aan private skole.

— *Predikant van Potchefstroom.*

108. Die Ringe versoek die Sinode om die Raad der Kerke te vra om te bespreek die wenslikheid om die Sinodes van die Gefedereerde Kerke te versoek om 'n sterk interkerklike kommissie aan te stel, om die verskillende rigtinge in ons kerke, in verband met die Kerkleer, soos o.m. aanhangig gemaak in die Kerkstryd van 1928, die Sektewese, die Vraagstuk van die Wederkoms van Christus, die verskilpunte na vore gebring deur die s.g. Bekommerde Korrespondensie, die vraag of ons Kerk 'n Volkskerk is of nie, ens. ens., grondig te ondersoek, en 'n beredeneerde rapport aan die genoemde Sinodes so spoedig doenlik voor te lê.

— *Predikant van Wolmaransstad.*

110. Dat die teenwoordige stelsel van studentebearbeiding op gesonder basis geplaas word, b.v. dat die

arbeider onder die studente georden sal wees en medeleraar van Pretoria-Oos sal wees.

— *Ring van Ermelo.*

113. Die Sinode spreek hom uit tegenunte van die Christelike Nasionale Onderwysbeginnels.

— *Sin. Kom. Onderwys.*

114. Die Sinode verklaar hom ten gunste van Skoolraad-verkiesings deur Skoolkommissies.

— *Sin. Kom. Onderwys.*

115. Die Sinode spreek hom ten gunste van Beherende Rade vir Normaalskole uit.

— *Sin. Kom. Onderwys.*

116. Die HoogEerw. Sinode dring sterk aan by die Departement van Onderwys vir die behoud van Ouerregte op skoolkommissies.

— *Sin. Kom. Onderwys.*

117. Die HoogEerw. Sinode spreek hom uit teen die inkrimping van die magte van Skoolkommissies, Beherende liggeme en Skoolrade, soos die Departement van Onderwys dit tans voorstaan.

— *Sin. Kom. Onderwys.*

118. Die HoogEerw. Sinode dring ernstig aan by die Departement van Onderwys om die openingsdag van skoolkwartale in geen geval op Maandae te laat geskied nie, omdat dit Sondagsontheiligung in die hand werk.

— *Ring van Johannesburg.*

III.—Die Sending.

A. Verslae van :

1. Die Sinodale Sendingkommissie.
2. Die Kommissie vir Sending onder Israel.
3. Die Kommissie vir Stofberg Gedenkskool.
4. Die Kommissie vir Eksaminateure vir Sendeinge re Inboorlingtale (cf. Art. 274).
5. Sendinginstituut te Wellington.

B. Beskrywingspunt :

72. Aangesien die Kerkraad van die Sendinggemeente die opdrag van Art. 265 nie kan vervul nie, word die hele opdrag van hierdie artikel alleen tot die plaaslike Sendingkommissie beperk, met die bepaling dat

'n kopie van die verslag aan die Sending-kerkraad gestuur word om hom op hoogte te hou.

— *Ring van Heidelberg.*

IV--Invendige Sending:

A. Verslae van :

1. Die Kommissie vir Armsorg.
2. Die Kommissie vir Waaksamheid en Maatskaplike Euwels.
3. Die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking.
4. Die Kommissie vir Opleiding van Christelike sosiale werksters.

B. Beskrywingspunte :

16. „Insake Art. 74 : 25 (b) versoek die Ring die Sinode om die naam van die fonds so te verander, dat dit duidelik sal aantoon waarvoor dit gebruik word.”

— *Ring van Johannesburg.*

59. Oorweënde, dat die geestelike behoeftes van die personeel (amptenare en arbeiders) van die S.A. Spoorweë en Hawens in die Transvaal dringend bearbeiding eis, is dit nodig dat die Sinode besluit sonder verdere versuim 'n Spoorwegpredikant aan te stel.

— *Kerkraad van Wakkerstroom.*

61. „Dat die Sinode hom uitspreek teen die wyse waarop Dingaansdag vandag as Sabbatdag ontheilig word en by die Regering sal aandring om wetgewing te passeer wat Dingaansdag onder die Sabbatswette sal plaas.”

— *Kerkraad van Johannesburg Oos.*

69. „Die HoogEerw. Sinode word versoek stappe te neem om die Sondagnamiddag-vuisgevekte onder naturelle onder toesig van die polisie stop te sit deur die betrokke autoriteite daaroor te nader.

— *Ring van Pretoria.*

70. „Die Ring vra die Sinode om die betrokke autoriteite te nader met die ernstige versoek om alle onnodige militêre bewegings op Sondaë stop te sit.

— *Ring van Pretoria.*

76. Die H.E. Sinode word gevra om die verpligte teenoor die Neersettingsfonds te verminder.

— *Ring van Heidelberg.*

82. 1. Lettende op die sterk gevool en groeiende verbittering wat tans in ons land gaande gemaak word teen die Jode; en
 2. Lettende op die twyfeling en onsekerheid wat by vele lede van ons Kerk gewek is in verband met die bearbeiding van die Jode deur ons Kerk ten gevolge van die agitasie;
 3. Om die H.E. Sinode te versoek, ten einde verdere beroering te voorkom en gemoedere te kalmeer, onomwonde te verklaar:
 (a) Wat die plig en roeping van ons Kerk is in verband met die Evangelisasie van die Jode, en
 (b) Wat die gedragslyn van die lede van ons Kerk behoort te wees, as Kristene, teenoor die Jode in die daelikse lewe.

— *Ring van Pretoria.*

84. Die Ring versoek die H.E. Sinode dringend, om jaarliks 'n Sinodale Kollekte vir Hospitaalwerk te laat opneem.

— *Ring van Johannesburg.*

V.—Fondse:

A. Verslae van:

1. Die Saakgelastigde en Argivaris.
2. Die Kerkkantoorkommissie.

B. Beskrywingspunte:

5. „Waar die Regering nou 2/6 eis op 'n uittreksel uit die huweliksregister, die Sinode sy eis van 2/6 sal terugtrek, of die Regering versoek word om sy eis terug te trek.”

— *Ring van Potchefstroom.*

6. „Waar dit 'n onjuiste waardering in die hand werk, word die HoogEerw. Sinode versoek om „Kerkgebou” op die Jaarlikse Oorsig (Staat C) in vervolg weg te laat.”

— *Ring van Potchefstroom.*

11. „Die Ring versoek die H.E. Sinode om te bepaal dat by geleentheid van Doopregistrasie, doopseels gratis aan doopouers uitgereik word.”

— *Ring van Pretoria.*

12. „Die Ring dring by die H.E. Sinode daarop aan dat 'n ernstige poging aangewend word om deur konsolidasie van sekere fondse, b.v. Sinodale Sending, Sending onder Israel, Spoorwegpredikantsalaris en Hulp-behoewende Gemeentefonds—die getal Sinodale kollettes te verminder, en voorts deur die oprigting van een sterk sentralefonds — b.v. Voortrekker-Gedenkfonds — te voorkom dat daar telkens weer nuwe kruistogte vir aparte doeleinades in die gemeentes onderneem word, waardeur die kerklike publiek swaar belas en moedeloos gemaak word.”

— *Ring van Pretoria.*

18. „Die Ring versoek die Sinode om die ou agterstallige bydraes vir Nedersettingsfonds en Spoorwegpredikantsalaris voor 1933, vir Morgenzon af te skryf.

— *Ring van Ermelo.*

19. „Die Ring versoek die Sinode om 'n herverdeling onder die Ringe te maak van die Nedersettingsfonds en die Spoorwegpredikantsalaris.”

— *Ring van Ermelo.*

20. „Die Ring beveel by die Sinode aan dat in elke Ring daar 'n permanente finansiële Kommissie sal wees. Aan hierdie Kommissie sal alle finansiële stukke van die gemeentes gestuur word, om die voorsitter ag dae voor die sitting van die Ring te bereik, so kan die stukke deeglik deurgegaan word.”

— *Ring van Ermelo.*

21. „Die H.E. Sinode besluit: „Dat die koste verbonde aan die werk van scribas van kommissies van die Ring, deur die Ringscriba vergoed sal word met geld, wat hy daarvoor van die Saakgelastigde sal ontvang.

— *Ring van Johannesburg.*

22. „Die H.E. Sinode word gevra om 'n Artikel in die Wetboek te plaas, wat sal vereis, dat die geldelike boeke van gemeentes jaarliks deur 'n bevoegde ouditeur nagesien en geteken sal word.”

— *Ring van Johannesburg.*

46. „Die bewoording en vorm van 'n waarborglys (Art. 204) word in die wetboek opgeneem vir gebruik van lidmate wat versoek om die stigting van 'n nuwe gemeente.”

— *Ring van Potchefstroom.*

51. (bl. 83 : 22) „Die beskrywingspunt van die Ring van Boksburg om by die Sinode aan te dring, dat, waar die Voortrekker-Gedenksaal nou al 'n geruime tyd ten volle afbetaal is, die nodige stappe gedoen sal word, om die Sustentasiefonds so spoedig moontlik tot op 'n bedrag van minstens £30,000 te bring.”

— *Deur die Sinodale Kommissie na Sinode verwys.*

64. „Art. 61. Laat weg die woorde: „...tot 31 Desember 1938.”

— *Kerkkantoorkommissie.*

66. „Insake Sinodale Heffinge — waar die Voortrekkergedenksaal te Pretoria, so ver ons bekend, reeds betaal is, en jongere gemeentes dit moeilik vind om op finansiële gebied die hoof bo water te hou, so word die HoogEerw. Sinode eerbiediglik gevra om die besluit van die vorige Sinode in revisie te neem en die gemeentes te onthef van die een-derde van die heffinge.”

— *Kerkraad van Springs.*

75. Dat die H.E. Sinode alle Buitegewone leges vir Doop, Aanneming en Huwelike sal afskaf.

— *Ring van Heidelberg.*

77. Die Ring versoek die Sinode om die ontbrekende Sinodale Kollektes, wat Premier Myn betref, af te skrywe.

— *Ring van Pretoria.*

83. Die Ring steun die versoek van die Ring van Boksburg i.s. sustentasiefonds, maar meen dat die som van £30,000 te klein is, om iets groots mee te kan doen, derhalwe moet die vasstel van die verlangde bedrag oorgelaat word aan die H.E. Sinode.

— *Ring van Pretoria.*

85. Met die oog op die beter bearbeiding van baie van ons snel-uitbreidende gemeentes dring die Ring by die H.E. Sinode aan, om die nodige stappe te doen om die Sustentasiefonds so spoedig moontlik tot op 'n bedrag van minstens £30,000 te bring. Hy gee aan die hand dat by Art. 61 die woorde „tot op Des. 1938” sal wegval.

— *Ring van Johannesburg.*

91. Die Ring van Lydenburg dring aan by die H.E. Sinode om die nodige stappe te neem om die Sustenta-

siefonds so spoedig moonlik op minstens £30,000 te bring.

— *Ring van Lydenburg.*

94. Die HoogEerw. Sinode word versoek om Kerkjaar op 31 Oktober in plaas van 31 Desember te laat beëindig.

— *Ring van Potchefstroom.*

95. Die Sinode word versoek om in die nabye toekoms geen verdere laste op die gemeentes te lê nie omdat die draagkrag van die gemeentes dit nie toelaat nie.

— *Ring van Potchefstroom.*

98. Die HoogEerw. Sinode neem die nodige stappe om gemeentes, wat nog nie daaraan voldoen het nie, te beweeg om die bedrae waarvoor hulle aangeslaan was vir die Noodhulpfonds, ten volle in te betaal.

— *Ring van Potchefstroom.*

101. Die HoogEerw. Sinode besluit dat verhoogde heffings vir die Sinodale Fonds, na 1938 weer sal teruggebring word tot wat dit vroeër was.

— *Kerkraad van Potchefstroom.*

VI.—Kommissie van Revisie.

A. Verslag van die Kommissie van Revisie.

B. Beskrywingspunte:

1. Die volgende beskrywingspunte is reeds in hande van die Kommissie van Revisie, t.w. Nos. 29, 30, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 44, 49, 74, 86, 87 (—volgens Art. 132).

2. Ook word die volgende beskrywingspunte na die Kommissie van Revisie verwys:—

62. „Dat Kerkraadslede wat twee jaar gedien het nie herkiesbaar sal wees nie.”

— *Kerkraad van Ermelo.*

63. „Die Sinode word gevra om twee huweliksdae vas te stel”.

— *Ring van Heidelberg.*

71. „In art. 42 word die woorde „geen skoonvader en skoonseun” geskraap.”

— *Predikant van Standerton.*

97. Artikel 204 word so verander, dat dit sal lees: „Nuwe gemeente sal nie gestig word nie tensy die lede gereed is om 'n waarborglys te gee van tenminste £400 jaarliks, vir die salaris van die leraar, behalwe die genot van vrye inwoning en die Ring oortuig is dat die gemeente as gemeente sal kan bestaan en sal toetree tot die Predikantepensioenfonds.”

— *Ring van Potchefstroom.*

100. 'n Artikel word ingevoeg, sodat 'n protes geen opening sal gee tot appèl nie as nie skriftelik volgens wet daarvan kennis gegee is nie.

— *Ring van Potchefstroom.*

103. Artikels 331 en 338 word so omskrywe dat die Appellant alle stukke in duplikaat moet indien, waarvan één kopie van alle stukke in die hande van die party teen wie geappelleer word, sal gestel word.

— *Ring van Potchefstroom.*

106. Artikel 42.—Die alinea „geen vader en seun, geen skoonvader en skoonseun en geen broers sal gekies word om tegelyk te dien nie”, word geroyeer.

— *Ring van Potchefstroom.*

109. Die Sinode word gevra om uit Artikel 206 te royeer die woorde „Lede wat later intrek en op sulke lynplase kom woon sorteer vanself onder die jongere gemeente”.

— *Ring van Ermelo.*

112. Dat Art. 200 as volg sal gewysig word: „Na „Opgeroep is” word ingevoeg „nadat die Ringskommisie die betrokke Kerkraad of kerkrade en die betrokke lidmate wat afgestig mag word geraadpleeg het”.”

— *Predikant van Moorivier.*

120. Die H.E. Sinode word beleefd gevra om Art. 207 te suspendeer in die geval van twee huisgesinne oor die lyn in die Gemeente Charl Cilliers, wat verlof het van die Sinode om hulle kerklike voorregte in die Gemeente Bethal te geniet, sodat die broeders en kerkraadslede in die Gemeente Bethal sal kan dien.

— *Kerkraad van Bethal.*

4. (bl. 82-15). Brief van die Kommissie van Eksaminatore oor die toelating van Predikante (Art. 12.)

6. 'n Brief van Eerw. N. P. J. Steyn, d.d. 10 Febr. 1937, vragende om verlening van die Predikantsstatus.

VII.—Regskommissie.

A. Beskrywingspunte:

1. „Bylae I. Grondslae van die Kerkvereniging, paragraaf 2 oor „Die Legitimasié (vgl. p. 130, Kerkwet 1934) lees:—„Dit is aangegee in Art. 10,” en laat weg uit die grondslae Arts. 11—18 en 20—22”,

—*Predikant van Johannesburg Oos.*

2. „Bylae I. Grondslae van die Kerkvereniging”
4. „Die Sending” (III)—Geleenheid word gegee vir die wysiging van hierdie paragraaf in verband met spesiale arbeid deur die Kerk as geheel onderneem.”

—*Predikant van Johannesburg Oos.*

4. „Die HoogEerw. Sinode dra aan die Regskommissie op om 'n model waarborglys op te trek, wat in die wetboek opgeneem sal word, om by die stigting van nuwe gemeentes gebruik te word.”

—*Ring van Potchefstroom.*

10. Op versoek van die Eerw. Kerkraad van Pretoria Wes beveel die WelEerw. Ring van Pretoria by die H.E. Sinode aan dat:

„Eerw. A. G. O. Coertse sal bevestig word as Hulp-prediker van Pretoria Wes-gemeente met behoud van sy teenwoordige status, en sonder enige finansiële verantwoordelikheid van die Pretoria Wes-gemeente.”

—*Ring van Pretoria.*

14. „Dispensasie word gevra in die geval van 'n kind, No. 118/1934, gemeente Krookodilrivier, wat ouer was as 7 jaar toe dit gedoop is.”

—*Ring van Rustenburg.*

17. „Die Ring keur goed dat dispensasie van Art. 45 (2) sal gevra word van die Sinode in die geval van twee oud-kerkraadslede van Hendrina, t.w. F. P. J. de Clerq en S. J. Grobler”.

—*Ring van Ermelo.*

23. „Die Sinode gee dispensasie van Art. 166 vir die doop van Leon Paul de Kock, nou $10\frac{1}{2}$ jaar, en Eunice de Kock, nou $8\frac{1}{2}$ jaar.

—*Kerkraad van Eloffsdal.*

25. „Die H.E. Sinode keur die gebruik van die A.E.B.-wersers en -werksters deur Kerkrade sterk af. Sien Bylae 8 Sinode 1934. Asook die gebruik van oorsese en ander predikars met ongerefommeerde belydenis.”

— *Predikante van Pretoria Wes.*

26. „Aangesien die Sinode van 1934 in sy besluit oor die Oxford Groep die feit erken dat die beweging nie voorgee om enige bepaalde leer voor te staan nie, en aangesien ons Kerk 'n konfessionele kerk is, so word die Sinode versoek om alle kerkrade te maan om hulle steun aan die Groep te ontsê.“

— *Predikante van Pretoria Wes.*

50. (bl. 27 : 11) „Met betrekking tot die status van die Kapelaan te Robertshoogte word aanbeveel: „dispensasie van die betrokke artikels om dit moontlik te maak dat Eerw. Coertse as hulpprediker van die betrokke gemeente kan aangestel word, en hom die reg verleen word om lidmate namens en onder toesig van die Kerkrad aan te neem en voor te stel.”

— *Sinodale Kommissie.*

52. „In die Kerkwet word voorsiening gemaak, sodat by die afstigting van 'n nuwe gemeente dit geoorloof sal wees vir die drie betrokke partye, t.w.

1. die memorialiste wat die lede van die nuwe gemeente sal wees;
2. die Kerkrad van een van die afstigtende gemeentes en
3. 'n predikant of permanente hulpprediker wat in diens van daardie afstigtende gemeente is; om onder leiding van die Ringskommissie wat geroep sal wees om die afstigting te behartig, 'n ooreenkoms te maak waardeur die verpligte van die afstigtende gemeente teenoor genoemde predikant deur die nuwe gemeente oorgeneem word en die stigting onder daardie bindende ooreenkoms geskied.

— *Predikant van Johannesburg-Oos.*

55. „Die Sinode gee dispensasie van Art. 166 vir die doop van:

- (1) Israel Louis Lewis, geb. 31 Mei 1927.
- (2) Victor Immanuel Munnik, geb. 17 Febr. 1927;

- (1) Marius Jacobus v. d. Merwe, geb. 14 Febr.
1925; en
(4) Azetta Max v. d. Merwe, geb. 21 Maart 1927.
— *Kerkraad van Waterberg.*

58. Die HoogEerwaarde Sinode herroep die besluit van die vorige Sinode (1934), waardeur die besluit van die Sinodale Kommissie goedgekeur is, insake hulle weiering om die Appèl van die Kerkraad van Melville te behandel, synde die redes, wat die Sinodale Kommissie vir hulle weiering opgegee het, geen redes "vir" hulle weiering nie, maar wel redes „teen“ die weiering.

— *Predikant van Melville.*

67. Die Kerkraad van Mooirivier trek sy appèl teen die uitspraak van die Sinodale Kommissie „ré lyn tussen Mooirivier en Losberg, en ré oortreding van Art. 24“, terug, maar om die versoek in sy appèl te handhaaf t.w. „die Kerkraad van Mooirivier vra beleef aan die Sinode om aan sekere lidmate van Mooirivier wat nou binne die grense van Losberg val met suspendering van Art. 207, volle lidmaatsregte toe te ken.“

— *Kerkraad van Mooirivier.*

81. Die Ring verneem dat in Pretoria Wes gemeente 'n groot aantal jong mense aangeneem en voorgestel is deur Eerw. Coertse, van Robertshoogte, wat nie 'n predikant, diensdoende en lid van die Sinode is nie.

Die Ring beskou dat dit 'n onwettige handelwyse is en besluit—

- (1) Dat die H.E. Sinode versoek sal word dispensasie te verleen ten einde die betrokke jongmense tot lidmate van die Kerk verklaar kan word.
- (2) Dat die saak ernstig onder aandag van die Kerkraad van Pretoria Wes gebring sal word, sodat so'n handelwyse nie in vervolg sal plaas vind nie.

— *Ring van Pretoria.*

89. Met die oog op die moontlike sitting van die Ring in die gemeente in Oos-Afrika voor 1940, versoek die WelEerw. Ring van Lydenburg die H.E. Sinode om suspensasie van Art. 84 om genoemde Ring daartoe in staat te stel gedurende die maande wat vir die Ring geskik is.

— *Ring van Lydenburg.*

105. Die Sinode sit duidelik uiteen wie na egskeiding mag trou en wie nie.

— *Ring van Potchefstroom.*

107. Die Sinode spreek hom uit oor die vraag of kinders van wie ouers onbekend is, mag gedoop word.

— *Ring van Potchefstroom.*

119. Die HoogEerw. Sinode word versoek om aan die Kapelaan van Robertshoogte die status van predikant toe te ken en adviseer die wyk Robertshoogte om te handel volgens Art. 200 teneinde as afsonderlike gemeentes afgestig te word.

— *Kerkraad van Pretoria Wes.*

B. Andere Stukke.

1. (bl. 51 : 4). Brief van Ds. W. C. Malan, d.d. 16 Julie 1935, as antwoord op 'n skrywe van die Sinodale Kommissie in verband met sy optrede as los predikant, en waarin hy vra om hom voor die Sinode te verantwoord.

2. (bl. 64 : 3). Appèl van die Kerkraad van Moerivier teen die besluit van die Sinodale Kommissie insake die afdeling van sekere deel van die gemeente om te sorteer onder die nuwe gestigte gemeente Losberg.

3. (bl. 66-4). Appèl van die Ringskommissie van Potchefstroom teen die besluit van die Sinodale Kommissie, wat die appèl van Ds. Barrish gehandhaaf het, waar Ds. Barrish, as Voorsitter van die Ring, geweier het om die beroep van die Predikant van Losberg goed te keur, omdat die salaris onder die £300 was.

VIII.—Algemene Sake.

A. Beskrywingspunte:

5. 'n Brief van die Kerkraad van Pietermaritzburg, Natal, waarin verlof gevra word om te kollekteer in ons gemeentes vir 'n Voortrekkerkerk te Pietermaritzburg ter gedagtenis aan die Voortrekker-Eeufees in 1938.

Beskrywingspunte:

7. „Die HoogEerw. Sinode word versoek om baie duidelik te omskrywe (a) hoedanig die „oorleg“ waarvan in Art. 186 gewag gemaak word in verband met die beroeping van 'n Algemene Armesorgsekretaris sal wees,

en (b) dat dieselfde prosedure ook sal toegepas word by die beroeping van 'n Algemene Sendingsekretaris. Art. 258 (3.a).

— *Ring van Potchefstroom.*

8. „Die HoogEerw. Sinode besluit, dat na 'n sekere aantal jare verloop het, die Ringscribas die reg sal hê om die vergaderingspapiere te vernietig.”

— *Ring van Potchefstroom.*

9. „Met die oog op die uitgestrektheid van die Ring van Rustenburg, en die groot aantal gemeentes tans in die Ring, word die Hoogeerw. Sinode versoek om 'n nuwe indeling van die Ringe te maak.

— *Ring van Rustenburg.*

13. „Die Ring versoek die Sinode om opdrag te gee aan die Saakgelastigde om in verband met die gedeelte van die Ringsverslae, wat betrekking het op Art. 74 van die Kerkwet, vorms te laat druk wat dan elke jaar deur kerkrade ingevul kan word.”

— *Ring van Pretoria.*

15. „Die Ring versoek die HoogEerw. Sinode om die laaste gedeelte van Art. 74 (21) n.l. „Hoeveel kinders van ons Kerk kry na skatting in die dagskole in u gemeente onderwys”, te skraap.

— *Ring van Johannesburg.*

24. „Die H.E. Sinode word dringend versoek om hom duideliker uit te spreek oor die noodsaaiklikheid dat die bedoelde kleredrag sal bestaan uit 'n manelpak en wittdas, en dat die Kerkraadslede hulle aangewese sitplekke in die plek van aanbidding, sodanig gekleed, sal inneem.

— *Predikante van Pretoria Wes.*

28. „Die Sinode bespreek die wenslikheid om die bestaande verstandhouding tussen die Redakteur van „Die Kerkbode” en die Transvaalse medewerker te verbreek teneinde korrespondente in die geleenthid te stel om regstreeks stukke vir publikasie in „Die Kerkbode” aan die Redakteur op te stuur.”

— *Predikante van Pretoria Wes.*

43. „Die Sinode bespreek en neem 'n besluit oor: die uitdeel van die Awendmaal aan Krankes en hoogbe-

jaardes by private huise, met die oog op eenstemmigheid deur die hele Transvaalse Kerk.”

— *Predikant van Louis Trichardt.*

45. „Die Sinode oordink en beveel aan by die gemeentes, dat die Heilige Awendmaal, soos die Heilige Doop, eenmaal per maand gevier sal word.”

— *Predikant van Louis Thrichardt.*

47. „Die HoogEerw. Sinode besluit om 'n eie maandblad vir die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika op te rig.”

— *Predikant van Potchefstroom.*

57. 'n Maandblad as Propagandamiddel vir die Transvaalse Kerk.

Die Sinode besluit tot die aanstelling van 'n Kommissie van drie of meer lede wat moet oorgaan tot die oprigting van 'n Maandblad vir die Transvaalse Kerk, wat gratis in elke huis deur die verskillende Kerkrade besorg kan word.

1. Die doel van die blad sal wees:

- a. Om die lidmate van ons Kerk op die hoogte te hou in verband met die werk wat deur die Sinode, die Ringe en veral deur die verskillende Kommissie gedoen word.
- b. Om daardeur die belangstelling van ons lidmate in hulle Kerk te bevorder en hulle te beweeg om ook meer te bid en te gee vir die werksaamhede van die Kerk.
2. Die koste van die blad kan hoofsaaklik bestry word deur middel van advertensies wat die drukkers werf.
3. Die leesstof kan deur die scribas van die verskillende kommissies van tyd tot tyd verskaf word.
4. Die Redaksie kan opgedra word aan die twee vaste Algemene Sekretarisse van die Armsorg-en Sendingkommissies, of aan 'n ander predikant.

— *Predikant van Paulpetersburg.*

65. „Die HoogEerw. Sinode word beleefdlik versoek om 'n her-indeling van die Ring van Utrecht'.

— *Kerkraad van Amersfoort.*

78. Die Ring versoek die Sinode om opdrag te gee dat die vorms vir ekstrakte uit die doopregisters so ver-

beter word dat ruimte gelaat word vir die naam van die Predikant wat die doop bedien het.

— *Ring van Pretoria.*

79. Die Sinode word gevra dat in verband met die Immigrasiewet, soos onlangs deur die Parlement aangeneem, onmiddellik stappe gedoen word teneinde by die Regering aan te dring dat die volgende vraag gevoeg word by die aantal vrae wat deur immigrante beantwoord moet word, n.l. „Aan welke Kerklike genootskap behoort u?”

— *Ring van Pretoria.*

80. Die Ring versoek die HoogEerw. Sinode om die Regering te nader met die oog daarop om die inkomstebelastingswet sodanig te wysig dat aan belastingbetalers, wat tot die fondse van 'n erkende kerkgenootskap bydra, vrystelling van inkomstebelasting verleen sal word op alle inbetalings waarvoor kwitansies vertoon kan word.

— *Ring van Pretoria.*

99. Die HoogEerw. Sinode neem die nodige stappe om die korrekte stittingsdatum van die gemeente Potchefstroom vas te stel volgens die jongste geskiedkundige gegewens en dit neer te lê as die stittingsdatum van die Nederduits Gereformeerde Kerk in Transvaal.

— *Ring van Potchefstroom.*

102. Art. 34 (24) die laaste alinea „die predikante ook met mantel of toga en bef” word geskraap.

— *Predikant van Wolmaransstad.*

104. Artikel III(3) word so gewysig, dat die stemmetting van 'n Moderator, Assessor en Scriba plaasvind terwyl die Sinode dadelik voortgaan met sy werkzaamhede onder die aftredende amptenare totdat die verkiesing plaasgevind het.

Die Permanente Sekretarisse en die Saakgelastigde word benoem as 'n verkiesingskommissie.

— *Ring van Potchefstroom.*

111. Die Kommissie vir die Herderlike Brief sal daarin iets opneem oor die werk van ons ouderlinge en by name oor die afsonderlike huisbesoek.

— *Ring van Ermelo.*

121. Ek versoek die H.E. Sinode om sig uit te spreek of dit Gods Kinderen geoorloof is om standbeelde en andere beelde te maak of te laat maak, of op te rig.

— *M. C. Joubert (Gem. Belfast).*

122. Die Sinode bespreek ernstig die wenslikheid van uniformiteit in spelling by die registrasie van doopname.

— *Predikant van Chrissiesmeer.*

Hier volg beskrywingspunte No. 3 en No. 48, wat u Kommissie beveel sal verwys word na die Permanente Regskommissie :—

3. „Die H.E. Sinode besluit om die naam van die Kerk te verander, sodat die naam, in plaas van „Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika”, sal wees „die Nederduits Gereformeerde Kerk van Transvaal”.

— *Predikant van Riet Retief.*

48. „Die HoogEerw. Sinode verwys die kwessie van die verandering van die naam van die Kerk van Ned. Herv. of Geref. na die oorspronklike naam „Nederduits Gereformeerde” na die Kerkrade vir 'n hoofdelike steuning oor die saak.”

— *Predikant van Potchefstroom.*

U dienswillige dienaars en Broeders in Christus,

J. M. LOUW (Voors.)

F. J. VAN DER MERWE.

J. P. W. DE VRIES.

G. W. S. HOFMEYR (Scriba).

BYLAE II.**VERSLAG VAN DIE AFTREDENDE MODERATOR
AAN DIE HOOGEERW. SINODE, 1937.**

Hoogeerw. Heer en Broeder,

In ooreenstemming met Art. 114 het ek die eer om as volg verslag te doen:—

1.—Algemeen.

Oor die werk wat ek as voorsitter van u Sinodale Kommissie, u Moderatuur en u Afgevaardigdes na die Federale Raad verrig het, sal langs 'n ander weg aan u verslag gedoen word. Verder het ek niks om te rappoerter wat binne die opdragte van die Sinode of van die Kerkwet gevall het nie.

2.—Bykomende Werksaamhede.

Die persoon wat laas in die stoel van die Moderator gesit het, moet egter telkens ontdek dat daar vanweë die bedrywighede van sy voorgangers groot eise op sy tyd gemaak word en dat die pos geen sinekuur is nie. Ook die tans aftredende Moderator het ruimskoots geleentheid gehad om vanweë die pos wat hy beklee het die belang van die Kerk en van die Koninkryk van God in wyer kring te verteenwoordig.

3.—Predikante Oordele.

Die volgende predikante en emeriti van ons Kerk en van inrigtinge waarin ons Kerk deel het, het sedert die laaste Sinode heengegaan deur die dood. Sekere lede van die Sinode is gevra om 'n kort In Memoriam van elkeen van hulle voor te dra. Ek wil versoek dat die geleentheid daarvoor gegee word by die behandeling van hierdie punt dat wat voorgelees word in die Handelinge van die Sinode opgeneem sal word en afskrifte daarvan aan die agterblywendes gestuur. Die bedoelde gevalle is: Ds. A. J. Louw, Prof. J. du Plessis, Ds. A. M. Hofmeyr, Ds. H. J. de Villiers, Ds. W. P. Struwig, Ds. J. le R. Retief, Ds. J. J. Krige.

Met toebidding van Gods seën op die werksaamhede van die Sinode.

WM. NICOL,
Aftredende Moderator.

IN MEMORIAM.
(Punt 3 Bylae II)

(a) **Ds. A. J. Louw.**

Op die 30ste September 1935, is die waardige Godsman **Die Welew, Ds. A. J. Louw.** emeritus leraar van die gemeente Heidelberg, onthonde en sy ewige rus ingegaan. „Salig die dode wat in die Here sterwe. Ja sê die Gees, sodat hulle kan rus van hul arbeid, en hulle werke volg met hulle.”

Van sy lange en eervolle dienstyd van 46 jaar, het hy meer as 40 aan die Transvaalse kerk kon gee.

Ds. Attie Louw was 'n groot man, met sterke persoonlikheid, grote wilskrag en deursettingsvermoë; karaktereienskappe wat 'n groot rol in sy lewe gespeel, en baie bygedra het tot die sukses van sy werk as Evangeliedienaar, Herder, en Leraar.

Hy was 'n gevierrede predikter en 'n man van gebed. Hy kon kragtig en stigtelik bid en sy gehoor met hom in die gees meevoer na die genadetroon. As 'n toegewyde en geesvervulde arbeider, het sy prediking dikwels diep in die harte van sy hoorders ingeslaan, en kon baie getuig van kragtige herlewing in sy bediening, wat blywende vrugte afgewerp het.

Hy was groot as **Kerk- en Volksman.**

Hy het sy kerk en volk liefgehad, en vir hulle op byna elke gebied van die samelewe groot en troue dienste bewys.

Besonder sterk het hy hom 25-30 jare gelede bewer, en kragtige pleidooie gelewer vir die organiese vereniging van die vier gefedereerde kerke. Groot en bitter was die teleurstelling, toe na jare van voorbereiding en arbeid deur die sinodes en Federal Raad die groot kerksaak op byna onverklaarbare wyse misluk het.

Meer as 30 jaar het hy die hoogste betrekings in ons kerk beklee: Actuarius, Moderator en Assessor en met voorbeeldige ywer en toegewydhed die kerk gedien.

Hy was groot as 'n **opvoedkundige**, en het ontsaglik baie gepresteer vir die opvoeding en onderwys in Transvaal, en onuitwisbare spore agtergelaat. Niemand kan sy laaste staanplek besoek sonder om onder die

indruk te kom van sy onvermoeide werkkrag en toege-wyde liefde en erns vir die welvaart van die kind nie. Tot sy eervolle nagedagtenis staan daar dan ook vandag vaste en onbeweeglike monumente op Heidelberg, waardeur sy naam en gedagtenis onvergetelik gemaak is.

Hy was 'n hartstogtelike vriend van die Sending, om nie meer te sê nie.

In die Ring van Heidelberg was hy, as gevolg van gesonde oordeel en welspreekendheid, 'n krag en het sy Ringsbroeders hom geëer as vader en leier van die Ring.

Deur sy werke spreek hy nog nadat hy heengegaan is.

(b) Wyle Professor J. du Plessis, D.D., Litt.D.

Graag wil hierdie H.E. Vergadering die lewe van 'n talentvolle, godvrugtige, geëerde, en geliefde seun van ons Kerk en volk in dankbaarheid herdink, en hulde aan sy nagedagtenis bring. Ons dink aan wyle Prof. Johannes du Plessis, wie se lewe betreklik kort, dog daarby so vol gewees is. Gebore te Cradock op die 25ste Julie 1868, is hy nog geen 67 jaar oud gewees, toe hy so onverwags op Saterdagmôre, 16 Februarie, 1935, aan sy woning op Stellenbosch heengegaan is. Alom moet erken word, deur almal in ons land, asook in ander lande, wat hom geken het, dat hy g'n gewone persoon gewees is nie, maar iemand wat met buitegewone gawes, en dit in baie ruime mate, van die Heer begiftig was, — 'n groot gawe van God aan ons Kerk en Volk. Talentvol soos hy was, is hy 'n gebore student gewees, en dit het hy tot aan die einde van sy lewe gebly. Groot is die veelsydigheid van sy bedrywige lewe gewees. Ons dink aan hom o.a. as geleerde, teoloog, predikant, professor, sendingstaatsman, reisiger, en skrywer. G'n wonder is dit nie, dat hy van weë sy vele talente en grote bekwaamheid, as vanself daartoe aangewys, van tyd tot tyd tot verskillende betrekkinge in die diens van sy kerk, wat hy so innig lief gehad het, geroep werd, en dat hy orals en in alles 'n sieraad vir ons kerk, ons volk, en Gods Koninkryk gewees is. Wat nie versuim mag word om van melding gemaak te word nie, is dat sy hoogstaande wetenskaplikheid altyd gepaard gegaan het met diepe godsvrug en kinderlike vroomheid. Dit is veral diegene, wat as leerlinge aan die voete van hom as hul Professor in die Teologie gesit het, wat hierdie kombinasie van

kennis en godsvrug nie hoog genoeg kan roem nie, en wat die Here dank vir die inspirasie, wat altyd van hom tot hulle uitgegaan het. Nog lang sal die gedagtenis van hierdie godsalige Professor vir vele in ons, en in ander lande, tot seëning wees. Ons dank die Here vir so'n gawe, wat Hy aan ons Kerk en Volk en Sy Koninkryk geleen het.

(c) **Ds. Andrew Murray Hofmeyr, B.A.**

Andrew Murray Hofmeyr het die eerste lewenslig gesien op 15 Junie 1866 in die Pastorie te Murraysburg. Sy vader was die bekende Ds Jan Hendrik Hofmeyr van Somerset Oos, wat in die tweede helfte van die vorige eeu so 'n leidende posisie in die Kaapse Kerk ingeneem het; — terwyl hy van Moederskant 'n kleinseun van die eerste Ds. Andrew Murray van Graaff-Reinet, oorspronklik uit Skotland, was.

Dit is dan ook geen wonder dat die jonge Andrew Hofmeyr hom tot die predikamp geroepe gevoel het, en daar hy toegeurus was met buitengewone gawe van verstand, en blyke gegee het van diepe godsvrug, was die verwagting algemeen gekoester dat ook hy 'n uitstaande persoonlikheid op kerklike gebied sou word. Dit het dan ook gebeur — maar op 'n heel besondere manier.

Toe hy na voltooide studie aan die Kweekskool te Stellenbosch moes besluit watter werkkring hy uit die verskeie beroepe sou kies, was vir hom die enige vraag, waar sy Heer en Meester hom die meeste nodig sou hé .. en hy het die Sendingwerk van die Natalse Kerk onder die Soeloes op hom geneem!

Welk 'n erns en entoesiasme, wat 'n ywer en toewyding het hy nie vir hierdie werk te Emandhleni en later op Stofberg aan die dag gelê! Nie verniet nie is van hom getuig dat hy eweveel werk gedoen het as drie ander manne.

Die groot werk van sy lewe was die Stofberg-Gedenkskool, wat in die sewe-en-twintig jaar wat hy dit bestuur het, gegroei het tot 'n Inrigting waarop die Ned. Geref. Kerk in veel opsigte kan trots wees. Meer as 'n kwarteeu het hy met karakteristiese beskeidenheid, maar met trou en volharding sy werk daar gedoen. Sy persoonlikheid het die hoogagtig en liefde van almal wat hom geken het, afgedwing, — veral van sy leerlinge en staf. Sy betekenis vir die Sendingwerk van die Ned.

Geref. Kerke is onskatbaar; die gedagte alleen dat elke Naturelleleraar en Evangelis van ons Kerk van Tafel Baai tot aan die Limpoporivier, van die Indiese Oseaan tot in die Kalahari-woestyn, deur sy hande gegaan, en by hom sy opleiding en vorming gekry het, is oorweldigend.

Nog was sy kragte nie gesloop nie toe hy hom aan die einde van 1934 genoodsaak gevoel het om sy emeritaat te aanvaar; nog was dit almal se hoop en verwagting dat die Sendingssaak veel gebaat sou word deur sy ryp ondervinding en groot bekwaamheid — maar Gods weg was anders. Na nouliks een jaar van rus, (wat tog ook geen rus was nie, want alreeds het hy hom met sy gewone toewyding geïnteresseer vir die saak van Gods Koninkryk in Natal) was sy aardse taak afgedaan en het hy die ewige heerlikheid ingegaan — „want God nam hem weg.”

(d) **Wilhelmus Petrus Struwig**

12 Januarie 1907—4 Oktober 1936.

Op 30 Maart 1935 is hierdie begaafde seun van ons Kerk tot herder en leraar van die gemeente Goedgegun georden en bevestig en wel onder blyke van groot belangstelling van die kant van die gemeente en die Ring.

Die gemeente was lang vakant gewees en het 'n swaar skuld gehad, maar die jonge broer het met die ywer van sy jeugdige krag sy dagtaak aanvaar en wel so dat hy 'n moedeloze gemeente met nuwe moed besiel het en tot groot ideale aangespoor het.

Sy innemende geaardheid, sy vriendelikheid, blymoedigheid, en takt, het nie alleen die liefde en agting van die gemeente gewen nie, maar hom ook tot vriend van die hele gemeenskap gemaak.

Hy het as sy ideaal gestel om ander tot Jesus te lei, hoe jammer dan dat sy Lewenslamp so gou uitgeblus is, want na 'n korte 18 maande in die diens van die Meester is hy op 4 Oktober 1936 in die vreugde van sy Here ingegaan.

In die hoek van die Kerkplein te Goedgegun, daar rus sy stof, in die nabijheid van die huis waar die gemeente aanbid.

Hy het nagelaat 'n eensame jong weduwee, vir wie daar in Desember 1936 'n seuntjie gebore is — mag hy vir haar van God gegee wees as 'n seun van vertroosting.

(e) **Johannes le Roux Retief.**

Johannes le Roux Retief is op 28 Okt. 1885 op Klapmuts, naby Stellenbosch gebore. In die volgende jaar het sy ouers na Johannesburg verhuis en daar het hy opgegroei. Onder die bediening van Ds. Paul Nel in die gemeente Jeppe het die roeping tot hom gekom om Evangeliedienaar te word.

In 1905 het hy na Stellenbosch gegaan om in die Teologie te studeer. Daar was hy baie gewild onder sy medestudente weens sy opgeruimheid, oorborrelende lewenslus en aansteeklike geesdrif. Na volbragte studies is hy aan die begin van 1912 tot hulpPrediker van die gemeente Boshof aangestel. Aan die einde van hierdie jaar is hy bevestig tot leraar van die gemeente Eendracht.

Na 'n geseënde en toegewyde bediening van tien jaar het hy in 1922 na Dullstroom verhuis. Hier is hy aangetas deur die geheimsinnige krankheid wat hom na 'n lang en pynlike lyding na die graf sou sleep. In 1928 moes hy sy bediening neerlaai. Toe was hy reeds so swak dat die konsulent sy afskeidswoord aan die gemeente moes voorlees. By die afskeid het 'n ouderling uitgeroep: „Ons vrees hy het hom teveel vir ons uitgesit!”

Die Kerk was besonder geroer deur die weg in die see waarlangs die Heer hom geleei het en van alle kante het hydraes ingestroom, sodat hy eerlang vir hom 'n huisie kon koop op Heidelberg, waar hy hom met sy gesin metterwoon gevestig het.

In daardie huisie het hy sy bange lydensjare deurgeworstel totdat die dood verlossing gebring het op 1 Okt. 1936. Met besondere opgewektheid en blymoedigheid het hy sy langdurige krankheid gedra. Eers het die krankheid die liggaam aangetas en toe die verstand. Selfs by die einde toe die geheue byna weg was en dit moeilik gegaan het om 'n samehangende sin te praat, was hy nog altyd so innig dankbaar vir die geringste liefdediens en het hy onophoudelik die goedheid van God en mens geroem. Die woorde wat elke besoeker tot op die end van sy lippe gehoor het was: „Ek het jou lief. Ook by hom het die verdrukking lydsamheid gewerk, en die lydsamheid beproefdheid en die beproefdheid hoop; en die hoop het nie beskaam nie, omdat die liefde van God in sy hart uit gestort is deur die Heilige Gees wat aan hom gegee is.

(f) **Ds. J. J. Krige, B.A.**

Menige hart het met leedwese die treurige nuus ontvang dat ons vriend en medearbeider, Jacobus Joubert Krige, B.A., daar nie meer is nie. Dit pas dat ons by die geleenheid as 'n laaste eerbewys iets omtrent sy godsvrugtige lewe sal sê. Nie net by wyse van eerbewys nie maar ook om sy lewe voor te hou as navolgingswaardige voorbeeld.

Wie, wat aan hom denk, kan sy vriendelikheid en opgeruimdheid vergeet — ryke vrugte van 'n hart en 'n lewe wat die vrede, wat Christus alleen kan skenk, as bronwel gehad het.

Sy medemens het hy teegekom met opgewektheid wat gepaard gegaan het met 'n heilige erns. Sy nederigheid is dit wat hom minlik gemaak het by almal wat met hom in aanraking gekom het.

Getrou het hy sy Heer in Sy gemeente gedien, met reg kon hy pastoor genoem word. Met die innigste meegevoel het hy by menige krankbed neergekniel en g'n uur was vir hom ongeleë om 'n beproefde te besoek nie.

As kindervriend was sy Sondagskool vir hom altyd 'n vreugde, 'n werk wat hom na aan die hart gelê het.

Hierdie man kon sy kerk dien, omdat hy sy kerk liefgehad het, omdat die belydenis van sy kerk vir hom dierbaar was.

In die Ring van Johannesburg en in die Sinode sal sy plek moeilik aangevul word. Saam met sy dierbares voel sy vriende en sy kerk die groot verlies, maar daar is troos want ons glo dat sy Heer aan hom gesê het: „Goeie en getroue slaaf oor weinig was jy getrou oor veel sal ek jou aanstel.”

(g) **Ds. Hendrik Jacobus de Villiers.**

In lewe leraar van die N.H. of G. gemeente Delmas, waar hy bevestig werd in 1929, en plotseling oorlede is op Sondag, 28 Junie 1936, ongeveer 3 uur voor die aanvang van die oggenddiens.

Hierdie getroue, toegewyde dienskneg van Christus werd gebore te Worcester op 12 Mei 1883. Op 17 jarige leeftyd het hy tot bekering gekom. Daarna was hy in besigheid, toe die roeping tot die evangeliebediening so sterk werd dat hy, na voorbereidende studies tot die Kweekskool toegelaat werd, waar hy sy studies, deur

swakke gesondheid onderbreek, voltooi het, en in 1923 geligitimeer werd. As hulppredikant te George en predikant van Umtali, S.R., het hy vyf jaar gearbei.

In 1929 werd hy predikant van Delmas, Transvaal, waar hy met grote vrug en toewyding gearbei het, totdat hy deur geknakte gesondheid plotseling die tyd met die ewigheid verwissel het om ewig met sy Heiland te wees.

Hy was 'n besondere toegewyde Herder en Leraar. Op kerklike kommissies van Ring en Sinode was hy baie nougeset en deeglik. Sy ywer vir die redding van siele het hy, kort voor sy dood as volg uitgedruk: „As ek nie siele kan red nie deur my lewe, mag ek dit dan doen deur my dood.”

Onmoontlik is dit om enigsins die betekenis van sy dood te beskryf as vader en eggenoot van die gesin, wat hy agterlaat het om sy heengaan diep te betreur.

Deur sy dood spreek hy nog na sy dood.

(h) Professor D. G. Malan, B.A., B.D.

Toe die berig van die heengaan van die geliefde hoogleraar, Prof. Daniel Gerhardus Malan ons hier in die Noorde bereik het, was dit met 'n gevoel van droefheid en teleurstelling. Welk 'n verlies vir sy huisgesin, vir die Teologiese Kweekskool in die besonder en vir die kerk in die algemeen! Reeds lank gelede het ons verneem dat die broeder aan 'n inwendige kwaal ly, maar nooit gedink dat die einde so naby is nie.

Gebore uit 'n besonder godvrugtige huis, het die jonge Danie reeds vroeg bewys gelewer dat hy die evangeliebediening sou binnegaan. Nadat hy sy studies op Stellenbosch en Princeton voltooi het, was hy agtereenvolgens predikant op Wellington, Kaapstad en die Paarl, waar vele nog getuig van die geseënde en getroue arbeid wat hy daar verrig het.

In 1931 is hy beroep tot hoogleraar in die Nu-Tesamentiese wetenskap aan die Teol. Seminarie van Stellenbosch, waar hy deur die genade van die Here vir 6 jaar kon help aan die vorming van ons toekomstige evangeliedienaars. Eerlikwaar ons het veel van hom verwag as professor, want Danie Malan het as predikant nog altyd student gebly en sy vak goed geken. Daarby was hy steeds vriendelik, tegemoetkomend en uiters takvol. Verder was hy ook Hoofredakteur van die enigste teologiese blad van ons kerk „Die Gereformeerde Vaan-

del," waardeur hy in 'n wye kring 'n geseënde invloed laat uitstraal het.

In die laaste jare is daar 'n toestroming van jong predikante na die Transvaalse kerk, wat aan die voete van hierdie Gamaliel gesit het en wat sy gedagtenis in eer hou. Ons is dankbaar aan die Here vir hierdie gawe aan ons geliefde kerk.

Mag God self die bedroefde weduwee en kinders vertroos met sy hemelse vertroostinge. Mag die Kweekskool verseker wees van ons innige leedwese met hul verlies!

BYLAE III.**VERSLAG VAN DIE MODERATUUR.**

HoogEerw. Heer en Broeder,

Die Moderatuur het die eer om die volgende verslag van sy werkzaamhede aan die HoogEerw. Sinode voor te lê:—

(1) **Vergaderinge**.—Sedert die laaste vergadering van die Sinode het die Moderatuur dertien vergaderinge gehou.

(2) **Biddae** (Art. 120(2))—

(a) Op versoek van die Kaapse Kerk, en in oorleg met die ander Gefedereerde Kerke, is 'n biddag bepaal op 5 Augustus 1934 vir die bestendiging van die wêrelvdvrede, en ook 'n biddag vir die Volkskongres op die laaste Sondag van Augustus 1934.

(b) Op 'n skrywe (Jan. 1935) van die Kerkraad van Erasmus insake 'n biddag oor die Sprinkaanplaag het die Moderatuur geantwoord dat hy nie geneë is om nou dadelik 'n biddag oor die sprinkaanplaag te oorweeg nie, omdat daar reeds 'n biddag oor die saak was in April en in Desember 1934.

(c) Op versoek van die N.G. Kerk in die O.V.S. is besluit om per omsendbrief die gemeentes te vra om 'n Dankdag te hou in verband met die verlossing uit die sprinkaanplaag.

(d) Op versoek van die Kerkraad van Johannesburg Oos d.d. 10/9/35 is 'n biddag bepaal op 17 Novr. 1935 vir die spoedige herstel van die vrede en die beëindiging van die oorlog tussen Italië en Abessinië.

(e) Drie briewe is ontvang insake 'n biddag in verband met die groot droogte in Transvaal — t.w. van die Kerkraad van Paarlpietersburg (d.d. 3 Des. 1935), van Geref. Kerk (d.d. 2/12/35) en van die Kerkraad van Heidelberg (d.d. 28/1/36). Die Moderatuur het dadelik telegrafies navraag gedoen aan predikante in die verskillende dele van Transvaal, en uit die antwoorde het geblyk dat 'n biddag nie meer nodig is nie.

(f) **Aanbeveling**.—Na aanleiding van versoekte van Kerkrade om biddae, wil die Moderatuur vra dat die Sinode 'n aanbeveling aan Kerkrade doen, om as daar plaaslike nood is, nie te wag nie, maar om in die eie

omgewing tydig 'n dag van verootmoediging en gebed vas te stel of te reël.

(3) **Afgevaardigdes na ander Kerke** — Art. 120(3)) — In April 1934 het die Moderatuur die Weleerw. Heer. Ds. F. J. v. d. Merwe na die N.G. Kerk in die O.V.S. afgevaardig, die HoogEerw. Moderator en Assessor op 22/9/34 na die Presbyteriaanse Sinode te Pretoria; die Scriba na die Ned. Herv. Kerk, Pretoria, op 16 Mei 1934, en die HoogEerw. Assessor na die Moeder-Kerk in Oktober 1936, te Kaapstad.

(4) **Opdragte van die Sinode—**

(a) **Pamflet Sinodale Toesprake.** (Notule 1934—bl. 44). Drie duisend eksemplare is gedruk en versprei van die vier toesprake — n.l. die bevestigingsrede deur die H.E. Moderator by die bevestiging van die Sendingsekretaris, die intree-rede van laasgenoemde, die openings- en sluitings-redes van die Sinode deur die aftredende Moderator en die H.E. Actuarus respektiewelik.

(b) **Onderhoud met die Direkteur van Onderwys.** (Notule 1934, bl. 59). Op Vrydag 27 April 1934, het drie lede van die Moderatuur (die Actuarus kon nie teenwoordig wees nie) 'n onderhoud met die Direkteur van Onderwys (Prof. S. P. E. Boshoff) gehad insake sekere uitlatings in sy toespraak voor die Sinode. Uit die onderhoud het geblyk (1) dat die Direkteur van Onderwys die samewerking van die Kerk verwelkom en waardeer en (2) die Direkteur meen, sonder dat dit 'n grief is wat uitsluitlik teenoor ons Kerk gevoel word, dat daar wel deur Kerke en groepe van persone, onbillike invloed gebruik word om seksionele belangte bevorder deur middel van onderwys-aangeleenthede.

(c) **Onderhoud met die Administrateur.** (Notule 1934, bl. 29). 'n Onderhoud is gereel met sy Edele die Administrateur vir 27 April 1934 om 11 uur v.m., insake „Predikante op Skoolrade wat ook voorsitters is van Skoolkommissies” — Nadat die Moderatuur 40 minute gewag het, kon hy nog nie Sy Edele te sien kry nie.

(d) **Persverslag Leerkommissie.** (Notule 1934, bl. 58). Aan Dr. Eybers is opgedra om 'n persverslag van

die besluite van die Leerkommissie op te trek, wat in die Kerkbode verskyn het.

(5) **Konferensie Dr. J. R. Mott.** — Die HoogEerw. Moderator is afgevaardig geword om ons Kerk te verteenwoordig op die Uniale Konferensie te Bloemfontein op 15 en 16 Mei 1934, in verband met die besoek van Dr. Mott. Aldaar is besluit om 'n Christenraad vir Suid-Afrika te stig.

(6) „**Transgariepse Kerkgeskiedenis.**” Op 23 Oktober 1934 het die Moderator gerapporteer dat die „M.S.S. van die Transgariepse Kerkgeskiedenis” deur Dr. G. B. A. Gerdener gereed is, en is besluit om 3000 eksemplare te laat druk. 'n Afsonderlike verslag hieroor sal aan die Sinode voorgelê word deur die Scriba i.s. gesamelike Moderatuur.

(7) **Aanstelling Eerw. Coertse as Kapelaan.** — Na aanleiding van 'n brief van Generaal Majoor Brink, Sekr. van Verdediging, d.d. 3 Sept. 1934, waarin beswaar gemaak word teen die bewering van Ds. Paul Nel, Sr. — „dat die Moderator nie geraadpleeg is nie in verband met die aanstelling van Eerw. Coertse as Kapelaan te Robertshoogte,” tesame met 'n verklarende brief van Ds. Paul Nel, d.d. 24 Sept. 1934, word besluit om aan Genl. Majoor Brink as volg te antwoord:—

(a) „Die saak het nie in die Sinode voorgekom in die vorm van 'n beswaar teen die handelwyse van die Departement van Verdediging nie. Inteendeel is die Kerk dankbaar vir die wyse waarop die Departement ons die geleentheid gegee het om te adviseer omtrent die aanstelling. Die vorige Moderator (Ds. Nel) het alleen geantwoord op die beswaar van die predikant van Pretoria Wes, wat gemeen het dat die Moderatuur met sy Kerkraad in oorleg moes gehandel het.

(b) Ds. Nel kannie met u verslag van sy woorde saam stem nie. Hy ontken dat hy gesê het: „dat u nie die Moderator geraadpleeg het nie,” maar wat hy wel gesê het is: „dat die naam van Eerw. Coertse nie deur hom aanbeveel is nie.”

(c) Die onderhandelinge is deur die Kerk aan Ds. Nicol opgedra en hy het binne sy bevoegdheid gehandel om eers vier name van proponente aan u voor te dra en daarna in te stem met u nominasie van Eerw. Coertse.

(d) Dit spyt ons van harte dat die saak in die pers gerapporteer, of deur ander oorgedra is, as of daar beswaar teen die handelwyse van u Departement gemaak is. Dit was in geen deel die geval nie. Ons wil van harte vertrou dat u dit sal aanvaar as die ware toedrag van sake en daarin sal berus.

(8) **Vierung Jubileum Uniedag.** — Na aanleiding van 'n brief van die Eerste Minister, d.d. 11 April 1935, insake die Kerklike-vierung van die 25-jarige stigtingsdag van die Unie van Suid-Afrika het die Moderatuur besluit om hieraan gehoor te gee.

(9) **Rasseverhoudingsbond van Afrikaners.** — Die inhoud van 'n brief d.d. 15/5/35, van die Rasseverhoudingsbond van Afrikaners met betrekking tot 'n konferensie te Pretoria, is onder die aandag gebring van die Sinodale Sendingkommissie en die Bond is gevra om ook 'n uitnodiging te stuur aan die Sinodale Armesorgkommissie en aan die Kommissie vir Opvoeding en Onderwys.

(10) **Ned. Herv. Kerk re Subsidies.** — 'n Brief van die Ned. Herv. Kerk insake die besluit van die Departement van Onderwys, Tvl. om nie subsidie te gee aan kinders wat met nagmaalsgeleenhede uit die skool gehou word," is na die Sinodale Kommissie vir Opvoeding en Onderwys verwys.

(11) **Datum van die Sinodale Vergadering.** Art. 107(1)). — Aangesien Paasfees so vroeg in die jaar val, en die Federale-Raad in Kaapstad op 10—14 Maart gehou word, so word besluit om die datum van samekoms van die Sinode op Woensdag, 7 April 1937, te bepaal.

(12) **Reise van kinders na die Rykstentoonstelling.** — In verband met die besoek van die Rykskou deur die skoolgaande jeug van ons land, het die Moderatuur die betrokke Departemente genader met die versoek, dat sake so gereel sal word, dat dit nie vir genoemde besoekers nodig sal wees, om op Sondae na of van die tentoonstelling te reis nie. Hierop het die Departement van Onderwys, Tvl. baie gunstig geantwoord, en die Moderateure van die O.V.S. en Natalse Kerke hulle mee-werking beloof.

(13) **Sluitingsrede** (Art. 111(9)). Die sluitingsrede van die H.E. Sinode sal D.V. deur Ds. S. W. van Niekerk, gehou word.

(14) **Ander Sake.** — Bostaande in hierdie verslag, tesame met die een en ander waaroor ander kommissies sal rapporteer, deel nagenoeg alle sake van belang mee, wat vir behandeling voor die Moderatuur gekom het.

U Dw. Dienaars en Brs. in die Here,

WM. NICOL, Moderator.

J. M. LOUW, Assessor.

J. H. EYBERS, Actuarius.

B. H. SWART, Scriba.

Pretoria,
4 Maart, 1937.

BYLAE IV.**VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE.**

HoogEerw. Heer en Broeder,

Die Sinodale Kommissie het die eer, om hierby, die volgende verslag van sy werksaamhede aan u voor te lê:—

1. Vergaderings.—Sedert die laaste vergadering van die Sinode in 1934, is daar ses vergaderinge gehou.

2. Algemeen.—

(a) Vir die benoeming van sekundi-lede van die Raad van die Kerke (Art. 150), en vir die aanvulling van tyd tot tyd van vakatures (Art. 126 : 4), het u Kommissie gesorg.

(b) Ook het hy gelet op die nakoming van Artikels 130 en 137(9).

(c) In 'n aantal gevalle is dispensasie van Artikel 42 verleen vir die voorstelling van sekere Kerkraadslede (Art. 127(2)).

(d) Etlke versoek om veranderings in Gemeentelike Registers is behandel en toegestaan (Art. 68(b)).

(e) Aanbevelings insake veranderinge in Registers.—Met betrekking tot „die prosedure wat gevolg moet word by aansoeke om veranderinge in gemeentelike Registers, wens die Sinodale Kommissie deur die Sinode onder die aandag van Kerkrade te bring, dat: „Nadat voorlopige goedkeuring deur die Sinodale Kommissie gegee is, sal die Kerkraad die Sinodale Kommissie moet bevredig dat die verandering waartoe verlof verleen word, by die Burgerlike registrasie gemaak is, voordat finale opdrag gegee sal word deur die Sinodale Kommissie om die verandering by die kerklike registrasie aan te bring. In geen geval moet 'n applikant vir enige registrasieverandering die Kerk verbygaan en hom eers na die Burgerlike outhalte wend nie.”

3. Deelneming.—Mosies van deelneming is aangeneem en brieve aan die familiebetrekkinge geskrywe by die afsterwe van die volgende persone:—

Mevr. Ds. J. F. le Clus; Mevr. Dr. H. S. Bosman; Ouderling A. S. Roux; Professor J. du Plessis; Mevr.

P. S. Z. Coetzee; Ds. A. J. Louw; Mevr. die weduwe Verster; Mevr. C. F. Naude; Ds. H. J. de Villiers; Ds. W. P. Struwig, en Ds. J. R. le R. Retief.

4. Opdragte van die Sinode.—

(a) **Doopseëls as Bewys van Ouderdom** (Notule 1934, bl. 31, 264). „Die Minister van Binnelandse sake verklaar dat die algemene bepaling van die Wet is dat staatsampotenare moet toesien om die beste bewyse van geboorte-datum te kry wat beskikbaar is; dat daar geen algemene verbod is teen die aanmerking van die Kerklike Doopseël as bewys van ouerdom nie. Die Direkteur van Onderwys van Transvaal het egter daarop gewys dat Doopseëls alleen dan in aanmerking kan kom, wanneer geen Staatsregistrasie plaasgevind het nie.

(b) **Vrouelidmate.**—(Notule 1934, bl. 33 en 256). —Met betrekking tot die kwessie of vrouelidmate mag stem insake die „Reglement vir die Beheer van Kerklike Goedere en Fondse“ is 'n omsendbrief aan al die Kerkrade gestuur in November 1934, om die gemeentes in 'n gemeente-vergadering oor die saak te laat stem. Van 86 gemeentes is antwoorde ontvang; 83 het daarvoor en 3 daarteen gestem. Van 17 gemeentes is geen antwoord ontvang nie.

(c) **Predikante-Pensioenfonds en Klassifikasie van Gemeentes.**—(Notule 1934, bl. 302 en 60).

In onderhandeling met die Kaapse Kerk is die volgende wysinge aangebring: (Sien volle besonderhede in aanhangsel (A)).

(d) **Basis van Samewerking:** Ned. Herv. Kerk — Notule 1934, bl. 13). Op 27 April 1934, is aan die Ned. Herv. Kerk geskrywe:—

„Na aanleiding van 'n besluit deur die pasafgelope Sinode geneem, word u Kerk gevra of u gereed is om nou voort te gaan met die onderhandelinge vir die aanname van 'n Basis van Samewerking? So ja, of u 'n datum vir die volgende samekoms aan die hand sal gee, met toesending van die beloofde notule van die laaste vergadering.“ Die beloofde notule is ontvang, met 'n begeleidende brief d.d. 23/1/35, van Ds. A. Oosthuizen van Heidelberg, scriba die Kommissie van die Ned. Herv. Kerk, waarin hy sê, dat die lede van sy Kommissie op verlof is, maar sodra hulle terugkom, sal hy ons kennis

gee sodat 'n vergadering vir samespreking gereel kon word, sê in Maart of April. Verder was niks meer gehoor nie.

(e) **Afkondiging van Huweliksgebooeie.** — (Notule 1934, bl. 13). Die Minister van Binnelandse Sake het die billikheid van ons versoek, n.l. die parogiale afkondiging van Huweliks Gebooeie erken, en het beloof om die saak verder te ondersoek en met die Regsadviseurs te bespreek. Ons het nog nie verneem met watter gevolg nie.

(f) **Attestate volgens Art. 70.** (Notule 1934, bl. 74). By ondersoek deur die Sinodale Kommissie het geblyk dat die uitreik van attestate in onbruik geraak het en dat lidmate, waar hulle praat van attestate, byna sonder uitsondering sertifikaat van Lidmaatskap in die oog het. U Kommissie is egter van oordeel dat sodraas die gebruik van attestate volgens Art. 70 by die Kerklike publiek aangeprys word, die deur oopgemaak sal word vir allerhande moeilikhede; daarom beveel die Sinodale Kommissie aan: „dat daar 'n skrywe gerig word aan die Kerkrade, om die verskil tussen die twee soorte van bewys van lidmaatskap te verduidelik, en tot groot versigtigheid aan te maan in die uitreik van Attestate.”

(g) **Status Kapelaan Roberthoogte.** — (Notule 1934, bl. 75, 262). — „Die Sinodale Kommissie wens by die Sinode aan te beveel, dat aan Eerw. Coertse, met dispensasie van die nodige Artikels, die status van Hulp-prediker verleen sal word.”

(h) **Cedenkplaat Bybel in Afrikaans.** — (Notule 1934, bl. 74). — Dit word besluit dat so'n gedenkplaat aangebring sal word in die paneel aan die westekant van die groentafel, met die woorde: „In dankbare herinnering aan die ingebruikneming van die Bybel in Afrikaans deur ons Kerk op 27 Augustus 1933. Hand. 2 : 11” — „In ons eie taal die groot dade van God.” Reëlings is getref vir die onthulling tydens die Sinodale Vergadering.

(i) **Intensiewer Bearbeiding van Gemeentes.** — (Notule 1934, bl. 318(f)). In oorleg met die Hooforganiseerder van die Noodhulpfonds is 'n sirkulêre op 3 Julie 1934, aan al die gemeentes gestuur in verband met

hierdie saak. In Mei 1936 is in die Offisiële orgaan van die Kerk 'n oproep in verband met die geldeklieke sake van die Kerk gepubliseer, wat ook aan elke kerkraad gestuur is.

5. Wonings vir Amptenare.—By die behandeling van die Huishuur vir die pasaangestelde Sendingsekretaris is tot die wenslikheid van die aankoop van permanente wonings vir die Sendingsekretaris en vir die Armesorgsekretaris besluit, en is toe later, in oorleg met die Kerkkantoorkommissie, twee wonings vir die twee genoemde Amptenare aangekoop.

6. Status Mnr. S. W. Naude, L.V.—Insake 'n brief d.d. 19/4/34 van Mnr. S. W. Naude, L.V., re sy status het u kommissie geantwoord: „dat dit nie in die bevoegdheid lê van die Sinodale Kommissie om enige verandering te maak in die besluit van die Sinode nie; dat wat die aanhaling uit die pers betref, die Sinodale Kommissie oortuig is dat die eerste gewraakte uitdrukking nie kon gebruik gewees het nie.”

7. Brief van die Kerkraad Sabie.—In dié brief protesteer die Kerkraad teen die versending van Kerkwette, ens., aan die Kerkraad sonder dat dit bestel gevord is. U Kommissie het aan die Kerkraad geskryf, en sy teleurstelling uitgespreek oor die houding van die Kerkraad omtrent die Kerkwette en Handelinge van die Sinode, en hom vriendelike versoek om te help met die verspreiding van die Kerkwette en ander publikasies van die Sinode.”

8. Bedanking Ds. G. M. Pellissier as Actuarus.—Die bedanking van Ds. G. M. Pellissier as Actuarus vanaf 1 Desember 1934, weens sy benoeming tot Professor aan die Teologiese Fakulteit van die Universiteit van Pretoria word met leedwese aangeneem. Namens die Kerk het die HoogEerw. Moderator Ds. Pellissier bedank vir sy gewaardeerde en getroue dienste aan die Kerk bewys, wens hom geluk met sy benoeming tot Professor en verseker hom van onse beste wense en voorbidding. In sy plek as Actuarus is benoem Dr. J. H. Eybers.

9. Optree Ds. W. C. Malan.—Na aanleiding van die verslag van die Moderatuur met betrekking tot hulle opdrag om met Ds. Malan 'n onderhoud te hou oor sy

verhouding tot die Kerk, word besluit om aan Ds. Malan as volg te skryf:—

„Die Sinodale Kommissie wil Ds. Malan daarop wys dat die Kerk dit as ongesond en ongewens beskou dat 'n gewese leraar van 'n gemeente met behoud van sy status, dog sonder kerklike roeping en opdrag, op eie verantwoordelikheid tussen gemeentes rondgaan om geestelike werk te doen. As sekere wetgewing wat tans oorweeg word, op Ds. Malan van toepassing moes gewees het, sou sy status met sy aftreding verval het. Die Sinodale Kommissie wil Ds. Malan egter verseker dat hulle graag sou sien dat die weg vir hom oopbly om te enige tyd tot reëlmatige diens in die kerk terug te keer, en vertrou dat hy niks sal doen om die moontlikheid daarvan te belemmer nie. Veral word Ds. Malan ten sterkste aangeraai om die gesag van Kerkrade met nougesetheid te eerbiedig. Die Sinodale Kommissie wil daarop wys dat die salwing en hand-op-legging by die gebed vir die krankes nie 'n noodsaaklike eis van die Skrif is nie, en daar die feit, volgens verslag van die Moderatuur, deur Ds. Malan erken word, dit seker nie gerade is om teen die usansie van die Kerk te handel nie.”

10. Deputasie van die Afrikaanse Taal en Kultuur Vereniging.—(S.A.S. en H.) Na aanleiding van 'n skrywe van A.T.K.V. (S.A.S. en H.) d.d. 20 April 1935, in verband met die aanstelling van 'n Predikant van ons Kerk as Hoofamptenaar van die vereniging, en na 'n onderhoud van 'n deputasie van die vereniging, met die Sinodale Kommissie insake die status van so'n predikant, is as volg besluit: „Aangesien dat die A.T.K.V. die Afrikaans Kulturele lewe van ons volk soek te bevorder en aangesien hy as een van die beginsels van sy konstitusie duidelik verklaar dat dit sal wees Christelik en dit 'n Calvinistiese — d.i. Gereformeerde — sin, oordeel die Kommissie dat die doel wat hierdie vereniging beoog, in ooreenstemming is met en bevorderlik sal wees vir die doel waarvoor die Kerk bestaan, en besluit daarom om die Kommissie van Eksaminatore te versoek om aan 'n Predikant van ons Kerk, wat as Organiserende Sekretaris sou aangestel word, verlof te gee vir behoud van sy ampstatus as Predikant. Hy sal dan onderworpe wees aan die wetsartikels wat op gevalle van hierdie aard van toepassing is en sal staan onder toesig van

die Kerkraad en Ring van die gemeente waarin hy woon. Verder word besluit, met die oog op moontlike dienste wat deur hom in die geestelike belang van spoorwegmense kan verrig word om tydelik, tot die volgende Sinode, die bevoegdheid aan sodanige predikant te verleen om Woord en Sakramente te bedien, met verlof en onder toesig van betrokke Kerkrade, met die bepaling egter dat, indien daar 'n Spoorwegpredikant mag aangestel word, die verhouding waarin hy in verband met geestelike werk tot bowebedoelde amptenaar van die A.T.K.V. sal staan van weé die Kerk sal bepaal word. Die Sinodale Kommissie sal dit op prys stel indien die A.T.K.V. sy aanstelling in oorleg met die Moderatuur wil doen."

11. Ds. M. C. J. Flemming en Pred. Wed. Fonds.—

Met betrekking tot 'n brief van Ds. Flemming re sy lidmaatskap aan die Predikante-Weduweefonds, word aan die HoogEerw. Actuarius opgedra, om deur korrespondensie, met die Kaapse Kerk te reel dat ook Predikante, deur ons Kerk geligitimeer, mag deelhebbers word van die Pred. Wed. Fonds.

12. Berlynse Sending. —Na aanleiding van 'n brief van die Berlynse Sending-genootskap insake geldelike ondersteuning in verband met hulle eeu fees, is 'n afskrif van hierdie brief aan die Kerkrade van ons Kerk gestuur vir hulle simpatieke oorweging.

13. Armesorgsekretaris. —Die vakature van Armesorgsekretaris, wat ontstaan het deur die aanstelling van Ds. P. du Toit as Kommissaris van Volkswelsyn, is weer opgevul, en wel deur die aanname deur Ds. J. R. Albertyn, B.A., B.D., van die beroep wat in Oktober 1935, op hom uitgebring is. Hy het werk in Januarie 1936 aanvaar.

14. Die Teologiese Fakulteitfonds.—

(a) U Kommissie het kennis geneem dat Ds. Paul Nel, Sr., op versoek van die Teologiese Fakulteitkommissie, besig is om insameling te doen deur die Kerk vir die Teol. Fak. Fonds.

(b) Die Sinodale Kommissie het geoordeel dat die tyd aangebreek het om, altans in sommige dele van die land, voort te gaan met die insameling vir die Voortrek-

kergedenksfonds (Sien Notule 1931), en het 'n oproep gemaak vir die insameling vir die Voortrekker-Gedenksfonds gelyktydig met die van die Teologiese Fak. Fds.

15. Stofberg Gedenkskoolfonds.—Na aanleiding van 'n skrywe d.d. 2/9/35, van die Direkteur van die Stofberg Gedenkskool, insake die deel van die skuld wat nog op ons Kerk rus, is die gemeentes, wat nog nie die volle bedrag gestort het nie, gevra om hulle tekort aan te suiwer, en ander wat nog niks gestort het nie, om die bedrae, agter hulle name, te stort.

16. Boekkas Uitstalling Sondagskoolbenodighede.—Op die versoek van die Sinodale Sondagskoolkommissie, insake die plasing van 'n Boekkas vir Sondagskool Benodighede in die Voorportaal van die Voortrekker-Gedenksaal, is na raadpleging met die Argitek as volg besluit: (a) U Kommissie is beslis teen die plasing van so'n vertoonkas tussen die pilare van die voorportaal, weens gebrek aan plaasruimte, en (b) as daar so 'n kas in die Voortrekkergebou moet kom, moet dit by voorkeur in die teekamer teen die muur aan die oostekant van die deur van die argiekamer aangebring word.

17. Bedanking van 'n Sekunduslid Sinodale Sendingkommisie.—Aan Ds. Paul Nel, Jr., wat as sekunduslid van die Sinodale Sendingkommisie bedank het omdat hy verbygegaan is by die benoeming van 'n primariuslid, het u kommissie geantwoord:—

(a) Dat die Sin. Kommissie dit geensins bedoel het as 'n minagtig van die broeder nie toe hy verbygegaan is by die benoeming van 'n primariuslid op die Sinodale Sendingkommisie.

(b) U Kommissie is van oordeel dat Art. 123 : 2 nie hier van toepassing is nie, maar alleen sien op die lidmaatskap van die Sinodale Kommissie.

(c) Gevolglik het u Kommissie die bedanking van Ds. Nel nie aangeneem nie, en vertrou dat hy die saak in heroorweging sal neem.

18. Sonop Tehuis vir Universiteitstudente. — Die Sonop-Tehuis vir Universiteitstudente is die eiendom van die Kerkraad van Pretoria-oos. Terwille van die nodige uitbreiding het die Kerkraad later die Universiteit en die Regering genader om hulp. Die Regering was gewillig

om £12,000 voor te skiet, maar kon dit volgens wet alleen aan die Universiteit doen. Gevolglik het die Kerkraad die eiendom oorgemaak op naam van die Universiteit. Vir die doeleinde bestaan daar 'n kontrak tussen die Kerkraad en die Universiteit. Die bestaande kontrak het soms gedreig om te lei tot wanverhouding tussen die Kerkraad en die U.P.; en wou die Kerkraad die Tehuis oormaat aan die Universiteit. Toe U Kommissie dit verneem, is daar onderhandelinge gewees tussen 'n kommissie van die Sinodale Kommissie en afgevaardigdes van die Kerkraad en die Universiteitsraad. Die Kerkraad en U.P. was altwee gewillig om die bestaande kontrak te vernietig, en die Tehuis oor te maak aan die Kerk. Daarom beveel die Sin. Kommissie as volg aan:—

(a) Dat die goedkeuring van die Regering vir die oornname verseker sal word. Hierdie opdrag bly in die hande van die bestaande kommissie.

(b) Dat U kommissie die voorgestelde oorname by die Sinode sterk aanbeveel.

(c) Dat die Sinode aan die Kerkkantoor Kommissie opdrag sal gee om die oorname van die eiendom te laat geskied en om daarvoor 'n verband te gee vir die lening van die benodigde bedrag van ongeveer £5,000. Ook om te sorg vir die oorname van die bybehorende besittings van die Inrigting.

(d) Dat die Sinodale Kommissie opdrag sal kry, om wanneer nodig, 'n Kommissie van Beheer vir Sonop aan te stel en om daarvoor 'n reglement te laat opstel.

10. Appelsake.—(A) Die Appèl van die Kerkraad van Mooirivier teen sekere besluite van die Ring van Potchefstroombin in verband met die stigting van die gemeente Losberg, op die volgende gronde: „dat die Ring nie lidmate van Mooirivier kan inlyf by Losberg nie, omdat Mooirivier gestig is sonder lyne, en dat die Predikant dus kan dienste hou in die nuwe gemeente sonder verlof” —word van die hand gewys.

Na aanleiding van die appéel van Mooirivier oor opgehefte lyne, en met die oog op toekomstige afdelingswaar hierdie twee gemeentes betrokke mag wees, besluit u Kommissie—(a) die Sinodale Kommissie besluit (Sien Notule 1919) het baie duidelik alleen betrekking op die lyn wat met die stigting van Mooirivier tussen

Potchefstroom en Mooirivier getrek is; (b) Die Ringskommissie het met die stigting van 'n nuwe gemeente onteenseglik die reg om grenslyne te bepaal (Art. 200); (c) Die Sinodale Kommissie wil egter daarop wys (Art. 202) dat met die moontlike afstigting van 'n gemeente rakende die grense van Potchefstroom en Mooirivier, altwee die betrokke Kerkrade geraadpleeg moet word.

(B) Die Appél van Ds. H. R. Barrish, aftredende voorsitter van die Ring van Potchefstroom, teen besluit van die Ring, waarin die Ring sy afkeuring uitspreek omdat Ds. Barrish geweier het om die beroep van Prop. G. Nel na Losberg, goed te keur, word gehandhaaf en die besluit van die Ring vernietig.

(20) **Lospredikante.** — Sekere stukke van drie Ringskommissies oor die onreelmatige optree van Lospredikante in gemeentes onder daardie Ringe, is gestel in die hande van 'n Kommissie om na aanleiding daarvan en van verdere verkrybare informasie, 'n rapport met aanbevelings voor te berei, om direk aan die Sinode vir oorweging voor te lê.

(21) **Ds. M. P. Loubser Ondersteuningsfonds.** — 'n Skrywe is gerig aan die Kerkrade van ons Kerk om 'n ondersteuningfonds vir Ds. M. P. Loubser, wat al sy kragte gewy het in die diens van ons Kerk in Oos Afrika, en tans, weens swakke gesondheid, moes aftree sonder pensioen.

(22) **Doopseelvorm vir Geadopteerde kinders.** — Met betrekking tot hierdie saak beveel u kommissie aan dat by die registrasie van geadopteerde kinders alle besonderhede, wat bekend is, aangeteken moet word, en dat geen besonderhede op die doopseel gegee mag word voordat dit langs wettelike weg (Art. 68(b)) in die doopregister aangebring is nie. Die volgende doopseelvorm vir geadopteerde kinders word by die Sinode aanbeveel:—

DOOPSEEL.

Die ondergetekende, Leraar by die Nederduits Herformde of Gereformeerde Gemeente, verklaar hiermee dat dit blyk uit die Doopregister van genoemde gemeente dat die Heilige Doop op datum 19..., toegedien is aan die kind, gebore op 19..., en dat genoemde kind op

datum 193... wettelike geadopteer is deur die volgende persone:

..... as vader, en
..... as moeder.

As verder getuie by die Doopsbediening is aangegee:

.....
.....
Gegee op (plek), vandag die
..... 19.... V.D.M.

(23) **Gekose Komitee.**—Insake die benoeming van 'n Gekose Komitee, waartoe die Regering besluit het, om op die kwessie van publieke vakansie dae in te gaan, en daaromtrent te rapporteer en te adviseer, is Ds. P. G. J. Meiring gevra om oor bostaande saak, namens ons Kerk getuenis af te lê, veral met die oog op die verklaring van Dingaansdag as 'n publieke vakansiedag.

(24) **Geloofsgenote in Rusland.**—Na aanleiding van 'n skrywe van Ds. D. N. Kotze, namens die Gereformeerde Kerk, d.d. 30 Junie 1936, oor geloofsgenote in Rusland, en die vorming van 'n skakelkomitee om namens die Hollandse Kerke met die Eerste Minister te onderhandel in verband met hierdie saak, word Ds. W. Nicol benoem om ons Kerk op die Skakelkomitee te verteenwoordig.

(25) **Hulpkapelaan Robertshoogte.**—Insake hulpkapelaan te Robertshoogte (brief van die Ring van Pretoria 23/4/36) rapporteer die Moderatuur dat hulle 'n onderhoud gehad het met Generaal A. J. Brink, Sekretaris van Verdediging, op 10 Sept., 1936, dat die Generaal die saak met hulle op 'n tegemoetkomende wyse bespreek het, en verklaar het dat hy gereed is om die saak noukeurig te ondersoek. As dit blyk dat die saak spoedeisend is sal hy probeer voorsiening maak dat die aanstelling reeds teen 1 Jan., 1937 geskied.

(26) **Reiskoste Ringskommissie-lede.**—Die Ringskommissie van Lydenburg het 'n beroep gedoen op die Sinodale Kommissie om die Kerkkantoorkommissie te

vra, om sekere reiskoste per motor van die Ringskommissieledle uit te betaal. U Kommissie het besluit om die Ring te antwoord, dat, as hulle die eis instel volgens Art. 354, die rekening uitbetaal sal word.

(27) **Hulde-Betoon aan Totius.**—Aan die F.A.K., in verband met die „insameling huldebetoon aan Totius” is geantwoord; „Aangesien die vergadering verneem dat die versoek reeds voor al die Kerkrade gelê is, ag hy dit te laat om enige aanbeveling te doen, maar wens die F.A.K. alle sukses toe in sy poging om geld in te samel as huldeblyk.”

(28) **Parallelle Skoorrade.**—U Kommissie het by die Administrateur aangedring, dat op die agenda van die aan te stelle Provinsiale Onderwyskommissie geplaas sal word, die vraag omtrent die stigting van parallelle skoorrade in distrikte waar die belang van die twee voertale dit eis.

(29) **Subsidie aan Sektariese Skole.**—Aan die Sinodale Kommissie vir Opvoeding en Onderwys is opgedra, om op die besluit van die Provinsiale Raad re die Subsidiering van Sektarieseskole in te gaan en te sien wat gedoen kan word om die besluit kragteloos te maak of indien dit onmoontlik blyk, dan die afkeuring van die Kerk hieroor te laat hoor.”

(30) **Ander Sake.**—Verskillende ander sake het nog voor U Kommissie gedien. Daaroor word egter nie gerapporteer nie, en wel omdat dit sake van minder algemene belang is, of omdat dit sake is wat na ander permanente Kommissies verwys is en waарoor hulle sal rapporteer.

U Dienswille dienaars en Broeders in die Heer,

Wm. NICOL, Moderator.

J. M. LOUW, Assessor.

J. H. EYBERS, Actuarius.

B. H. SWART, Scriba.

P. A. THERON.

I. H. VERMOOTEN.

A. W. ECKARD.

J. L. MALAN.
 C. B. BRINK.
 P. J. VERSTER.
 D. J. KEET.
 D. F. DU T. HALHERBE.
 J. I. DE WET.
 H. J. POTGIETER.
 J. P. LIEBENBERG.
 G. F. KUUN.
 J. D. ROOS.
 D. J. DE V. BOSMAN.
 N. J. VELTMAN.
 J. J. JOUBERT.
 P. S. Z. COETZEE.
 J. L. JOUBERT.
 R. J. B. FEENSTRA.
 P. H. BERRANGE.

Pretoria,
 4 Maart 1937.

Supplementêre Verslag van die Sinodale Kommissie
 (Bylae IV)
 (Sien bladsy 516)

**AANHANGESEL — SINODEALE KOMMISSIE VER-
SLAG Punt 4.**

„OPDRAGTE VAN DIE SINODE” (c).

Klassifikasie van Gemeentes

(1) Die volgende wysiginge word aanbeveel:

Burgershoop van klas I. na klas III.
 Fordsburg van klas I. na klas II.
 Klerkdorp van klas I. na klas II.
 Erasmus van klas II. na klas III.
 Roossenekal van klas II. na klas III.
 Amersfoort van klas II. na klas I.
 Belfast van klas II. na klas I.
 Brakpan van klas II. na klas I.
 Carolina van klas II. na klas I.
 Hartsrivier van klas III. na klas II.

(2) Die volgende Klassifikasies sal dan as volg wees:

Eerste Klas:

Amersfoort	Lydenburg
Belfast	Middelburg
Benoni	Mooirivier
Bethal	Ottosdal
Boksburg	Pietersburg
Brakpan	Potchefstroom
Carolina	Pretoria
Delarey	Pretoria Oos
Eloffsdal	Pretoria Wes
Ermelo (2 aandele)	Rustenburg
Germiston	Schweizer Reneke
Greylingsstad	Standerton
Hartebeestfontein	Utrecht
Heidelberg (2 aandele)	Ventersdorp
Jeppestown	Vereeniging
Johannesburg	Volksrust
Johannesburg Oos	Vryheid
Krugersdorp	Wakkerstroom
La Rochelle	Waterberg
Lichtenburg	Wolmaransstad

Tweede Klas:

Charl Cilliers	Krokodilrivier
Christiana	Langlaagte
Eendracht	Louis Trichardt
Fordsburg	Machadodorp
Hartsrivier	Morgenzon
Hendrina	Roodepoort
Klerkdorp	Waterval

Derde Klas:

Alberton	Koster-Derby
Amalia	Leeuwdoornsstad
Amsterdam	Louwsburg
Babanango	Magaliesberg
Barberton	Malopo
Burgershoop	Paardekop
Cachet	Paulpietersburg
Chrissiesmeer	Pretoria Noord
Coligny	Randpoort
Dalunie	Roossenekal
Daspoort	Springs
Delmas	Witbank
Dullstroom	Zoekmekaar
Erasmus	

(3) Die volgende gemeentes is nog nie deelhebbers nie:

Bloemhof	Vergenoeg
Goedgegun	Vrededorp
Laeveld	Warmbad
Makwassie	Waterberg Noord
Melville	Zeerust
Meru	Zwartruggens
Messina	Pretoria (2de)
Sabie	Ohrigstad.

(4) Die gemeentes Piet Retief, Pietpotgietersrust en Premier Myn het hulle aandele laat verval.

(5) Gemeentes wat nog nie deelhebbers is nie:

Klas I. Melville; Zeerust; Zwartruggens.
Klas II. Pretoria (2de); Pretoria Wes (2de); Lichtenburg (2de).
Klas III. Goedgegun; Laeveld; Makwassie; Meru; Messina; Vrededorp; Warmbad; Waterberg-Noord; Ohrigstad; Losberg; Piet-Renier en Vorentoe.

BYLAE V.

VERSLAG VAN DIE SCRIBA VAN DIE SINODE.

HoogEerw. Heer en Broeder,

Hiermee het ek die eer om, soos deur Artikel 114 vereis, verslag te doen van wat, sedert die laaste vergadering van die Sinode in 1934, deur my, as Scriba van die Sinode, gedoen is.

(1) **Algemeen.**—Met die waarneming van my werk het ek steeds op al die vereistes van Artikel 117, asook op al die ander artikels aldaar genoem, gelet en voldoen.

(2) **Nuwe Gemeentes.**—Gedurende die laaste drie jaar is daar 10 nuwe gemeentes gestig, t.w.:—

Makwasie, Saterdag, 9 Junie 1934.

Messina, Saterdag, 8 September 1934.

Losberg, Donderdag, 11 April 1935.

Pietrenier, Donderdag, 18 April 1935.

Biesiesvlei, Woensdag, 21 Augustus 1935.

Vorentoe, Saterdag, 19 Oktober 1935.

Nigel, Donderdag, 26 Maart 1936.

Boksburg Noord, Woensdag, 1 April 1936.

Waterval Boven, Saterdag, 18 April 1936.

Linden, Donderdag, 8 Oktober 1936.

(3) **Verklaring tot Predikant van die Kerk.**—Ooreenkomsdig Artikel 247(1), het ek in die Kerkbode van 10 Junie 1936, die WelEerw. Heer Ds. Johannes Rudolf Albertyn, B.A., B.D., wat op 19 April 1936, plegtig bevestig is in sy amp as Algemene Armsorg-sekretaris, verklaar tot Predikant van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika.

(4) **Huweliksbevestigers.**—Daar is voor gesorg dat al die Predikante, wat sedert die laaste Sinode in diens van ons Kerk getree het, en ook Hulppredikers, waar Kerkrade daarom gevra het, as Huweliksbevestigers aangestel is, en wel vir die hele Unie van Suid-Afrika.

(5) **Beskrywingspunte en ander stukke.**—(a) Al die Beskrywingspunte en ander stukke, wat ek tot op 17 Februarie j.l. ontvang het, het ek in „Die Kerkbode” volgens Art. 112(1), gepubliseer. (Sien Kerkbode van die 17de en 24ste Februarie en 3 Maart). Wat ek na genoemde datum ontvang het, het ek sonder publikasie

daarvan in die Offisiële Orgaan van die Kerk, in hande van die Kommissie van Orde gestel. (b) Op 4 Maart het ek nog die volgende, laat ingekome stukke, ontvang:—

(1) Beskrywingspunt van die Kerkraad van Pietersburg wat vra om drie kinders te doop wat 14 jaar, 11 jaar, en 9 jaar oud is.

(2) Die Kerkraad van Pretoria Wes vra dat die Ringe nie voor begin Maart vergader nie.

(3) Versoekskrifte vir „toelating tot die Evangelie-Bediening in ons Kerk deur aflegging van Colloquim Doctum” van Proponente J. J. Struwig, J. H. Lourens en J. J. Fourie.

(4) Ring van Zeerust versoek die Sinode om, in die Lidmate Register, in die Kolom „deur wie aangeneem”, te verander in: „deur wie voorgestel.”

(5) Versoekskrif aan die Sinode van Prof. P. Nienaber, Universiteit van die Witwatersrand insake „Die geskiedenis van die Afrikaanse Bybelvertaling.”

(6) Briefe.—

(a) Op 'n brief van Mn. G. de V. de Klerk, Drie Anker Baai, Kaapstad, d.d. 24/9/35, 'n Agent vir die verkoop van erwe te „Bloedrivier Dorp,” waarin hy vra om die Kerk se sedelike steun by die verkoop van erwe, het ek geantwoord:— „Die Kerk het in 1917 geweier om in enige verband te staan tot die verkoop van Standplase op Bloedrivier. Amptelik het die Kerk geen kennis van Predikante wat as trustees vir enige fonds in verband met hierdie saak optree nie. As die verkoop van Standplase sou geskied as 'n gewone besigheidsonderneming kan die Kerk daar geen beswaar teen inbring nie, maar die Kerk sal ten sterkste daarop aandring dat die naam van die Kerk nie in die saak genoem word nie en veral ook dat dit nie sal dien as argument waarom kopers die Standplase moet aanskaf nie.

(b) In 'n brief, d.d. 18/4/36, gee Mn. T. A. van Niekerk, Hoofstraat, Christiana, kennis dat hy sy Appél, teen die uitspraak van die Ring. v. Potchefstroom in die saak tussen hom en die Predikant van Christiana, terugtrek, en het ek op sy versoek, sy stukke aan hom teruggestuur.

U Dw, Dienaar en Broeder in die Heer,
Pretoria, B. H. SWART, Scriba v/d Sinode.

4 Maart 1937.

BYLAE VI.**VERSLAG VAN DIE ACTUARIUS**

aan

DIE MODERATOR VAN DIE SINODE

Wel-Eerwaarde Heer,

Na eis van Art. 114 doen die ondergetekende verslag van sy werksaamhede as volg:

(1) Oornname van die Aktuariaat:

Op 24 Oktober, 1934, is die ondergetekende benoem tot opvolger van Ds. G. M. Pellissier as Actuarius.

In die begin van November is die boeke en stukke in verband met die betrekking deur hom in ontvangs geneem en het hy sy werksaamhede aanvaar.

(2) Ondertekening van Art. 13:

Die voorlopige ondertekening van Art. 13 is ontvang van:—

Prop. C. H. L. Mouton, B.A., get. 24 Februarie, 1934.

Prop. P. J. J. Bruwer, B.A., get. 17 Junie, 1934.

Prop. W. H. B. Ebersohn, B.A., Th.B., get. 25 Augustus 1934.

Prop. R. P. B. Erasmus, B.A., get. 10 November, 1934.

Prop. A. J. Pienaar, B.A., get. 26 Januarie, 1935.

Prop. M. J. van Niekerk, B.A., get. 26 Januarie, 1935.

Prop. J. C. Botha, B.A., get. 2 Januarie, 1935.

Prop. H. D. A. du Toit, B.A., get. 20 April, 1935.

Prop. W. P. Struwig, B.A., get. 30 Maart, 1935.

Prop. H. F. Prinsloo, M.A., get. 9 Desember, 1933.

Prop. C. H. L. Mouton, B.A., get. 24 Februarie, 1934.

Prop. G. S. van Heerden, B.A., get. 13 April, 1935.

Prop. J. W. Dednam, B.A., get. 26 Mei, 1935.

Prop. J. M. Benade, get. 8 Junie, 1935.

Prop. P. F. D. Weiss, M.A., B.D., get. 22 Junie, 1935.

Prop. P. A. de Wet, B.A., get. 8 Junie, 1935.

Prop. A. B. du Preez, M.A., Th. Dr., get. 7 September, 1935.

Prop. H. J. Strauss, B.A., get. 9 September, 1935.

Prop. W. C. O. du Toit, M.A., get. 9 November, 1935.

Prop. P. H. Gertenbach, B.A., get. 16 November, 1935.

Prop. G. Nel, B.A., get. 12 Oktober, 1935.

Ds. H. J. Piek, M.A., get. 31 Januarie, 1936.

Prop. M. H. Horak, B.A., get. 9 November, 1935.

Prop. H. C. Botha, M.A., get. 18 Januarie, 1936.

Ds. J. R. Albertyn, B.A., B.D., get. 19 April, 1936.

Prop. W. de W. Strauss, M.A., get. 14 Maart,

1936.

Prop. G. J. Boshoff, B.A., get. 28 Augustus, 1936.

Prop. B. J. M. Brits, B.A., get. 10 Mei, 1936.

Prop. J. D. Cilliers, B.A., get. 30 Januarie, 1937.

Die ondertekenaars hierboven genoem, word verwys na Art. 242 en vriendelik versoek om die Kerkboek tydens die sitting van die Sinode by die Actuarius te teken.

Die afgelope drie jaar het 28 predikante in diens van die kerk getree, vergelyk met 20 gedurende die voorafgaande triënnium.

Dit blyk dat daar in die verslag van die Actuarius aan die laaste Sinode geen melding gemaak is van die ondertekening van Art. 13 deur Ds. J. Reyneke, Sekretaris nie.

(3) Akte van Bevestiging:

Aktes van Bevestiging volgens Art. 246 is uitgereik aan:

Coenraad Hendrik Lourens Mouton, B.A., op 16 Maart,

1934.

Paul Nel, B.A., B. Th., op 4 April, 1934.

Petrus Johannes Jacobus Bruwer, B.A., op 26 Junie, 1934.

Willem Hendrik Boshoff Ebersohn, B.A., B.Th., op 22 Okt., 1934.

Andries Jacobus Pienaar, B.A., op 28 Maart, 1935.

Marthinus Jacobus van Niekerk, B.A., op 28 Maart,

1935.

Johannes Cornelius Botha, B.A., op 28 Maart, 1935.

Hendrik Daniel Alfonso du Toit, B.A., op 6 Mei, 1935.

Wilhelmus Petrus Struwig, B.A., op 6 Mei, 1935.
 Hendrik Francois Prinsloo, M.A., op 9 Desember, 1933.
 George Sebastiaan van Heerden, B.A., op 19 Junie,
 1935.
 Jan Willem Dednam, B.A., op 19 Junie, 1935.
 Johannes Mattheus Benade, op 19 Junie, 1935.
 Paul Friedrich Detlev Weiss, M.A., B.D., op 7 Aug.,
 1935.
 Petrus Arnoldus de Wet, B.A., op 9 Oktober, 1935.
 Andries Bernardus du Preez, M.A., Th. Dr., op 3 Jan.,
 1936.
 Hendrik Johannes Strauss, B.A., op 17 Januarie, 1936.
 Petrus Herculaa Gertenbach, B.A., op 17 Januarie,
 1936.
 Wessel Charles Oswald du Toit, M.A., op 12 Februarie,
 1936.
 Gideon Nel, B.A., op 17 Februarie, 1936.
 Hendrik Johannes Piek, M.A., op 8 April, 1936.
 Michiel Hendrik Horak, B.A., op 9 April, 1936.
 Harold Christiaan Botha, M.A., op 16 April, 1936.
 Willem de Wet Strauss, M.A., op 24 Junie, 1936.
 Earend Johannes Marthinus Brits, B.A., op 7 September,
 1936.
 Gideon Jacobus Boshoff, B.A., op 7 September, 1936.
 Jan Daniel Cilliers, B.A., op 18 Februarie, 1937.

(4) Statistiek:

(a) Ringsscriba's het hulle verpligtings onder Art. 90 (7) nagekom, in enkele gevalle egter eers na 'n herinnering. Die besonderhede is in die offisiële orgaan gepubliseer.

(b) Die getal gemeentes in ons kerk staan tans op 107. Hiervan is 7 vakant, terwyl gemeentes 'n ledetal van minder as 1000, 33 tussen 1000 en 1,500, 14 tussen 1,500 en 2000 en 9 meer as 2,000 belydende lidmate. In 13 gemeentes arbei daar twee predikante in 'n gemeente, Hulppredikers meegerek; 4 gemeentes van oor 2,000 lidmate het net een predikant elk.

In die afgelope 3 jaar is daar 9 nuwe gemeentes gestig.

(c) Die gemiddelde getalsterkte van belydende lidmate in 'n gemeente in ons kerk was: in 1925—880; in 1928—960; in 1931—960; in 1931—1,063; in 1934—1,137; en aan die end van 1936—1,130.

Hieruit blyk dat daar 'n gestadige styging in die gemiddelde getalsterkte van die gemeentes was tot in 1934. Daar is dus 'n klein daling gedurende die laaste triennium.

(d) Uit die statistiek soos in die Byvoegsel opgegee blyk (1) dat die getal persone in drie jaar vermoeerder het met 7 persent en die getal belydende lidmate met 9 persent. In 1934 was dit 4.8 en 9 persent; in 1931 was dit 15.2 en 17.7 en in 1928 was dit 7.7 en 14.2 persent respektiewelik.

(2) Een verskynsel wat die aandag van die Kerk verdien, is dat daar veral in sommige gemeentes, 'n merkbare daling is in die geboortesyfer in verhouding tot die getal lidmate. In 1919 was die verhouding 1 dopeling vir elke 10.5 lidmate; in 1934, 1 dopeling vir elke 16.2 lidmate, en in 1937 1 dopeling vir elke lidmate.

(3) Die persentasie huwelike wat kerklik bevestig word was vir geruime tyd gaandeweg aan 't afneem. In 1928 was die verhouding 17.3 huwelike per 1000 lidmate; in 1933 is die verhouding 13.2 per 1000 lidmate. In 1936 is dit 17.5 per 100 lidmate, wat 'n verbetering aantoon. In 1934 was dit 15.5; in 1935 was dit 16.5 per 1000. Daar was dus in die laaste drie jaar 'n gereeldige styging.

(6) Algemeen.

(a) Onder datum 30 Mei, 1934, het die laaste uitgawe van die „Wette en Bepalings“ van ons kerk verskyn. Die noukeurigheid en sorg waarmee die uitgawe bewerk is, verdien seker die waardering van die Sinode jeëns my voorganger in die Aktuariaat. By hierdie stadium in die ontwikkeling van die Afrikaanse skryfwyse, blyk dit noodsaklik te wees om op 'n groot aantal verandering in die leestekens aan te bring. En, wat van meer praktiese belang is, die sakeregister of „bladwyser“ behoort aanmerklik uitgebrei te word.

(b) Afskrifte van antwoorde op vrae en ander korrespondensies, en ook van adviese oor wetspunte, ens. is in bewaring gehou.

(c) Aan al die ander opdragte het die ondergetekende na vermoë voldoen.

(7) Aanbevelings.

Beskeidenlik wens ek onder die aandag van die Sinode te bring:

(a) die feit, soos blyk uit die beroepsbriewe, dat die salaris-skaal in die algemeen, selfs in die geval van ouere en sterker gemeentes, so laag blyk te wees dat dit te betwyfel is of die leraar in menige geval, wat 'n familie het om te onderhou, of wat 'n studie-skuld het, daar-mee inderdaad „van wêrelde beslommeringe en sorge gevrywaar” word. Hierdie verskynsel is vermoedelik grotendeels die gevolg van die verlaging van die vereiste „waarborg” (Art. 204) (by die stigting van nuwe gemeentes) van £400 tot £300—'n verlaging in 'n tyd van depressie gemaak om dit selfs vir die allerswakste groep christene nie onmoontlik te maak om hulle tot 'n gemeente te organiseer nie, maar wat blykbaar nou veelal as 'n maatstaf by benadering geneem word van die salaris wat in die algemeen behoorlik is om aan 'n predikant te betaal. Aanbeveel word dat die Sinode hom hieroor uitspreek.

(b) Ook moet ek daarop wys dat, waar Art. 248 sê dat Kandidate tot die Heilige Diens „in baie besondere gevalle” „met oplegging van hande bevestig” mag word as Hulppredikers, en dit, „mits dat hulle met skriftelike bewys aantoon dat hulle deur die Kerkraad van 'n gemeente **permanent** aangestel is,” dit nou blyk dat sodanige bevestiging met oplegging van hande (1) nie alleenlik geskied in „baie besondere gevalle” nie, maar dat dit op 'n betreklike groot skaal plaasvind, blykbaar net so dikwels as 'n gemeente die dienste van 'n ekstra leraar nodig het, en nie bereid is om aan hom al die voorregte en magte van 'n volledige herder en leraar toe te ken nie. (11) Wat die praktiese waarde is van die woorde: „mits dat hulle met skriftelike bewys aantoon dat hulle deur die Kerkraad **permanent** aangestel is,” en of dit altyd geskied, is vir my nie duidelik nie. (111) En in verband met hierdie Artikel kom 'n ander vraag op, naamlik: As 'n reeds geordende predikant tot Hulpprediker aangestel word, en hy is dus alreeds bevoeg om die sakramente te bedien, en die Kerkraad ag dit om hierdie rede nie nodig om ook hom te laat bevestig, soos die kandidaat tot die Heilige Diens nie, dan moet dit seker vir elkeen al dadelik in die oog val dat die posisie van die reeds vroeër geor-

dende Hulpprediker baie ongunstiger is as die van die kandidaat tot die Heilige Diens wat, met sy ordening bevestig word.

Om bogenoemde redes wens ek aan te beveel dat Art. 248 en tewens die hele vraagstuk aangaande Hulppredikers deur die sinode tans in grondige oorweging geneem sal word. Onder andere behoort m.i. die kerkregtelike status van 'n Hulpprediker, en ook van 'n bevestigde permanente Hulpprediker bepaal te word.

(c) Dit sal opgemerk word dat daar sedert die laaste sinodesitting geen aktes van Bevestiging deur die Actuarius aan Sendelinge of Inboorlingeleraars uitgereik is nie. Geen stukke in verband met hierdie klas arbeiders is ontvang nie. Indien 'n voorstel tans deur die Kommissie van Revisie in hierdie verband gedaan, sou aangeneem word, sal aan Sendingarbeiders wat nog onder die toesig van die Moederkerk staan (b.v. die wat na die buiteland gestuur word of wat arbei in „Sendingwerksaamhede“ of „Werkkringe“), die Aktes van Bevestiging deur die Actuarius van hierdie kerk uitgereik word, en Art. 13 sal by die Sending Sekretaris in die kerkboek moet geteken word.

(d) Aan die Actuarius is in die reses deur die Sinodale Kommissie opgedra om met die bevoegde outoriteite van die Kaapse Kerk te onderhandel in verband met 'n versoek om deelname aan die Predikante Weduweefonds deur Ds. H. J. C. Flemming, vir wie die aansoek geweier is op grond van die feit dat hy deur die Transvaalse en nie deur die Kaapse Kerk tot die Evangeliebediening geadmitteer is nie. Hoewel dit nou ruim twee jaar is dat ek erkenning van ontvangs van my brief oor hierdie saak van die Saakgelastigde in Kaapstad ontvang het met belofte om die versoek voor die desbetreffende liggaam te lê, en ek op 29 Mei, 1935 weer aan die Actuarius van die Kaapse Kerk 'n beredeneerde versoek gestuur het, is daar nog geen verdere kommunikasie van die kant van die Kaapse Kerk daaromtrent ontvang nie. Die aangewese weg skyn my nou te wees dat die Sinode 'n besluit sal neem in verband met die geval van Ds. Flemming en oor die beginsel wat sal geld tussen die twee kerke in gelykstaande gevalle.

U dienswillige dienaar in die Here,

J. H. EYBERS,

Actuarius.

5 Maart, 1937.

Byvoegsel.

	1934	1935	1936
Sieletal:	217,409	217,018	225,999
Ledetal:	113,508	117,630	120,910
Aangeneem:	5,688	6,019	6,076
ATTESTATE:	3,964	—	5,378
GEDOOP:	6,856	7,251	7,361
HUWELIKE:	1,760	1,942	2,128
SONDAGSKOOL:			
(1) Getal	874	—	844
(2) Onderwysers ...	3,089	—	2,896
(3) Kinders	37,520	—	37,932
DAGSKOOL:	49,550	—	46,983

OPMERKING.—Die syfers onder sommige hoofde van hierdie statistiek is nie volledig nie, omdat sommige gemeentes hulle opgawes nie in alles volledig gedoen het nie, en ook omdat die laaste Ringstatistieke van een van die Ringe nog nie ontvang is nie. In hierdie geval moes die statistiek van 1935 geneem word om dan maar by benadering 'n berekening te maak. Veral die syfers in verband met die Sondagskool is onvolledig.

J. H. EYBERS.

5 Maart, 1937.

BYLAE VII.**VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN
EKSAMINATORE.****Aan die Moderator van die Sinode**

WelEerwaarde Heer en Broeder,

Die Kommissie van Eksaminatore het die eer om die volgende verslag van sy Werksaamhede sedert die laaste sitting van die Sinode aan U voor te lê:

(1) Vergaderings.— Die Kommissie het viermaal vergader, naamlik op 28 Augustus, 1934, 6 November, 1934, 25 Februarie, 1935 en 18 Desember, 1935.

(2) Opdragte.— Die Kommissie het geen bepaalde buitengewone opdragte van die Sinode ontvang nie, en het derhalwe alleenlik in behandeling geneem sake wat onder sy staande algemene opdragte voor hom gekom het.

(3) Toelating van Kandidate tot die Heilige diens.

Die volgende drie persone is na 'n Colloquium Doctum toegelaat as Kandidate tot die Heilige Diens: (a) J. M. du Toit, (op 25 Februarie, 1935), wat, na 'n driejarige voorbereiding aan New College, Edinburgh, al die kwalifikasies verkry het wat vereis word om beroepbaar te wees in die Presbiteriaanse Kerk in Skotland, behalwe dat hy nie deur 'n Ring (Presbyterium) geëksamineer en toegelaat is tot die predikdiens in die kerk van Skotland nie, en dit wel om die rede dat hy hom nie as lid van die Skotse Kerk wou laat inlyf nie.

(b) W. H. Grey en (c) S. J. Henrico, wat beide hulle theologiese studies voltooi en hulle eindeksamens afgelê het onder die theologiese Professore van die Ned. Herv. Kerk op Pretoria, is op 25 Februarie en 18 Desember, 1935 respektiewelik toegelaat. Ook hulle is net-soos student J. M. du Toit en om dieselfde redes, nie kerklik geëksamineer en beroepbaar gestel in die kerk waardeur hulle opgelei is nie. Hulle het dus almal in dié opsig op gelyke voet gestaan met die studente H. J. C. Flemming en P. Nel, wie se toelating deur die vorige twee Sinodes (resp.) goedgekeur is. Maar omdat die omstandighede so was soos hierbo vermeld, het die Kommissie die drie kandidate 'n meer dan gewoonlik uitgebreide en deurtastende toets laat deurgaan by die Colloquium Doctum.

In verband met die vraag of daar moet voortgegaan word met die toelating tot die Bediening van Kandidate uit ander Gereformeerde Kerke, wat al die onder Art. 12 vereiste kwalifikasies besit behalwe hulle kerklike toelating in daardie Kerk, het die Kommissie die Sinodale Kommissie om advies gevra, en daarop onder datum 26 November, 1936, die volgende antwoord ontvang; „Dat die Kommissie van Eksaminatore, tot by die volgende Sinode, hulle sal hou aan die ruimere interpretasie van Art. 12 wat by die laaste Sinode gegee is, en dat die brief van die Kommissie voor die Sinode gelê word.”

U Kommissie wil aan die hand gee dat die tyd gekom het dat die Sinode in hierdie verband 'n duidelike reël vir dergelike gevalle sal neerlê, waaraan sy Eksamienkommissie hom in die vervolg sal hou. Moontlik kan daar 'n aanneemlike gedragslyn voorgestel word deur die Raad van die Kerke by sy aanstaande sitting, waar die hele vraagstuk van die Legitimasië van Predikante sal behandel word.

(d) Van die Kandidate, J. H. Lourens, J. J. Struwig en J. J. Fourie, wat met kwalifikasies uit die Buiteland gekom het waarop hulle versoek het om kragtens Art. 12 met 'n Colloquium Doctum tot die Bediening by ons toegelaat te word. Daar hulle egter voor hulle vertrek na die Buiteland in die Kweekskool op Stellenbosch as studente ingeskrywe was, en ons, by navraag by die kollege Professore aldaar, meegeedeel is dat hulle nie voldoen het aan die vereiste wat betref die tyd wat 'n student aan die Kweekskool moet bly alvorens hy vir verdere studie na die Buiteland gaan nie, het die Kommissie besluit om hulle aansoek te weier en het hulle aangeraai om hulle vir toelating by die Eksamienkommissie van die Kaapse Kerk aan te meld.

(4) Behoud van Status.—Aan drie Predikante wat die diens van die Kerk bedank het, is verlof tot behoud van hulle status gegee, t.w.:—

(a) Op 4 September, 1935, aan Ds. P. du Toit, Armesorg Sekretaris, wat die betrekking van Kommissaris van Volkswelsyn onder die Regering aanvaar het.

(b) Op 18 Mei, 1936 aan Ds. R. Theron van Alber-ton, wat 'n aanstelling as organiserende Sekretaris van die S.A. Matigheids-Alliansie aangeneem het.

(c) Op 2 November, 1936, aan Ds. J. F. le Clus van Bloemhof, wat om gesondheidsredes afgetree het, maar tog van voorneme was om die betrekking van Sekretaris van die plaaslike Volkswelsyn-Kommissie te aanvaar en hom ook vir die Munisipaliteit verkiesbaar te stel.

Van Ds. R. Theron is op 3 Maart, 1937, 'n skrywe ontvang waarin hy kennis gee dat, waar hy van plan is om die einde van April of in Mei 'n gewone burgerlike betrekking te aanvaar, sy versoek om behoud van status, wat vir finale goedkeuring na die Sinode sou gaan, teruggetrek. „Ek sal by afloop van die Sinode,” sê hy, „my status as predikant eenvoudig en natuurlik volgens Kerkwet as vervalle beskou.”

Ons adviseer, dat van hierdie verklaring deur die Sinode sal kennis geneem word, en dat 'n besluit sal geneem word dat sy status soos van die dag na die sluiting van die Sinode as vervalle sal beskou word en dat hiervan deur die Scriba van die Sinode dan onverwyld kennis sal gegee word in die offisiële orgaan.

Ons vertrou dat ons hiermee aan ons pligte voldoen het.

U dienswillige dienare en broeders,

D. J. KEET (Voorsitter).

S. F. WEICH,

P. A. ROUX,

J. H. EYBERS (Scriba).

4 Maart, 1937

BYLAE VIII.

VERSLAG VAN DIE AFGEVAARDIGDES VAN DIE RAAD VAN DIE KERKE

HoogEerw. Heer en Broeder,

Hiermee het ons die eer om die volgende verslag aan u voor te lê:—

I. Vergadering te Durban:

(1) Sedert die laaste vergadering van die Sinode het die Raad van die Kerke sy Veertiende Vergadering gehou te Durban op Donderdag, 16 Mei, 1935, en volgende dae. Al sewe die Primarii-lede was teenwoordig.

(2) **Bylae.**— 'n Eksemplaar van die gedrukte Handelinge van die Veertiende Vergadering van die Raad is aan elke lid van die Sinode gestuur.

(3) **Aanbevelinge.**—Die volgende is die aanbevelinge van die Veertiende Vergadering van die Raad te Durban:

(a) Geldelike ondersteuning aan Stofberg-gedenkskool.

(1) „Dat die vier Gefedereerde Kerke gevra word om hulle verantwoordelik te stel, na eweredigheid met hul ledetal, vir die minimum noodsaaklike uitgawes van die skool, bereken teen £2,000 p.a. vir die volgende paar jaar, en wel also dat die Kaapse Kerk hom verantwoordelik stel vir £900, die Transvaalse en Vrystaatse Kerke vir £500 elk en die Natalse vir £100; met die verstande dat bestaande beloftes van gemeentes, sendingvereniginge e.a. sover moontlik, in stand gehou sal word en bygereken sal word om die kwota te vind van die kerk waaruit daardie bydrae afkomstig is.”

(2) „Dat die Sinodes versoek sal word om toe te staan dat uit „Die Kerkbode“-winstte jaarliks die rente van die kapitale skuld (op die oomblik 5 persent op £4,000-£200) betaal sal word voordat die verdeling tussen die Kerke gemaak word, met die verstande dat die bedrag also gestort nooit meer as £200 p.a. sal wees nie.”

(b) Egskeiding, Hertrou en Tug (Sien Handelinge van die Raad, bl. 19, 20, 21). Aanbevelinge A (1), A (2), A (3), A (4). Sien bl. 80. Aanbeveling B (1),

B (2) (gedeeltelik), bl. 80. Aanbeveling C, bl. 81. Aanbevelinge D (1), D (2) (Gewysig), D (3), bl. 81. Aanbeveling F, bl. 81.

(c) Uitbreiding van Gronde vir Egskeiding; Besluite (a) en (b) bl. 20—21.

(d) Huweliksformulier in Afrikaans; Besluit, bl. 21.

(e) Kerklike Inseëning van Huwelik : Besluit, bl. 21.

(f) Sendingbeleid: (1) Bylae A, bl. 94—99. Gewysig; sien wysigings bl. 24, 25, 28. (2) Bylae B, bl. 99—103 (Mott. Christian Council). Veranderinge in B, Bylae C, bl. 104—106. Besluit bl. 25, insake Christenraad (Mott. Christian Council).

(g) Jeugbeweging by Kleurlinge en Naturelle in teenstelling met die „Wayfarers”-beweging. Aanbeveling, besluit bl. 27.

(4) **Vergadering te Kaapstad.** --Die Vyftiende Vergadering van die Raad word D.V. gehou te Kaapstad op Woensdag 10 Maart 1937 en volgende dae. Ons hoop dat die Handelinge en Aanbevelinge gereed sal wees om die Sinode op 7 April, e.k. voorgelé te word.

Met toebidding van die Seen van die Heer op al die verrigtings van die HoogEerw. Sinode.

Noem ons ons, HoogEerw. Heer,

U Dw. Dienaars en Broeders in die Here,

Wm. NICOL, Moderator,

J. M. LOUW, Assessor,

J. H. EYBERS, Actuarus,

B. H. SWART, Scriba,

D. J. KEET,

P. J. VILJOEN.

Pretoria,

4 Maart, 1937.

BYVOEGSEL.

Handelinge van die Raad van die Kerke te Durban, 1935.

(Bylae VIII)

(Sien bladsy 518)

SUPPLEMENTÆRE VERSLAG VAN DIE AFGEVAARDIGDES NA DIE FEDERALE RAAD. (Bylae VIII)

AANBEVELINGS VAN DIE RAAD VAN DIE KERKE.
van vergadering in die Kaapstad op 10 Maart, 1937.

I. Legitimasié — Die toelating tot die Evangeliebediening.—

Artt. 139, 140 en 143 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel.

Artt. 144 tot 155 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel.

Art. 156 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel.

Art. 157 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel met byvoeging van die woorde „namens die Eksamen Kommissie” na die woord „Voorsitter” in reël 2.

Art. 158 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel.

Art. 159 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel, net die rangskikking van die punte is veranderd — punt 2 word punt 3 en punt 3 word punt 2.

Art. 160 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel.

Die Artt. in die Kaapse Kerkwet waarna verwys word lui as volg:—

Art. 139.

Met betrekking tot die aanstaande Predikante van ons Kerk ag die Sinode dit sy plig om 'n duidelike getuenis af te lê dat hy die wedergeboorte en die persoonlike ondervinding van Gods genade as die hoofvereiste van die Evangeliedienaar beskou.

Art. 140.

Niemand sal as Predikant van die N.G. Kerk in Suid-Afrika toegelaat word nie, tensy hy deur die Actuarious Synodi van een van die Gefedereerde Kerke in Suid-Afrika gelegitimeer is.

Art. 143.

By die aanstelling van die Kommissie sal sewe Secundi benoem word, wat iedereen sy eie vak van die

Eksamen met sy Primarius sal hê. Die Secundus sal deur die Scriba opgeroep word as die Primarius verhinder word om aan die Eksamen deel te neem.

Art. 144.

Die Kommissie vergader eenmaal in die jaar, en wel in of omtrent die maand Desember, ingeval Kandidate hulle betyds aangemeld het. Ook vergader die Kommissie, indien nodig, tot gemoetkoming van studente wat in die buiteland gestudeer het, eenkeer in die loop van die jaar, mits die betrokke student of studente onderneem om die koste aan die samekoms verbonde, te dra.

Die Kommissie bepaal gedurende hoeveel dae die Eksamen sal afgeneem word, en hoe lank in ieder vak sal geëksamineer word.

Art. 145.

Die doel van die Eksamen is om te sorg dat geen ander persone toegelaat word as dié wat die vereiste godsvrug en kundigheid besit nie, en tewens dat aan diegene wat hul met loflike vlyt voorberei het, die geleentheid gegee word om hulle bekwaamhede aan die dag te lê, en vir hul daardeur enige gunstige aanbeveling te verwerf.

Art. 146.

(1) Die Eksamen sal in twee dele afgeneem word, t.w.:—

(a) 'n Wetenskaplike deel deur die Professore, met byvoeging, vir elkeen van die vakke, van één lid van die Kommissie as mede-eksaminator.

(b) 'n Praktiese deel deur die Kommissie.

(2) Die Wetenskaplike deel sal gaan oor die volgende vakke:—

(a) Inleiding tot en Inhoud van die Boeke van die Oue Testament.

(b) Uitlegging van voorgeskrewe Hoofstukke uit die Oue Testament — een uit 'n Geskiedkundige en een uit 'n Digterlike of Profetiese Boek — met grammatische en tekskritiese vrae.

(c) Inleiding tot en Inhoud van die Boeke van die Nuwe Testament.

- (d) Uitlegging van voorgeskrewe Hoofstukke uit die Nuwe Testament — een uit die Geskiedkundige Boeke en een uit die Brieue — met grammatisiese en tekskritiese vrae.
- (e) Kerkgeskiedenis, insluitende Geskiedenis van die Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika en Sendinggeskiedenis.
- (f) Leerstellige Godegeleerdheid en Ensiklopedie.
- (g) Geskiedenis van die Kristelike Dogmata.
- (h) Presbiteriaanse Kerkreg.
- (i) Kristelike Moraal.
- (j) Praktiese Teologie.

Art. 147.

Die Wetenskaplike deel sal in die maand November afgeneem word. Die Hoofstukke vir daardie deel word deur die Professore een maand voor die Eksamens aangegee.

Art. 148.

Die Praktiese deel van die Eksamens sal behels 'n ondersoek na die kundigheid van die Kandidaat in die beoefening van die Predikkunde, die Pastoraal en die Homiletiese Bybelverklaring; asook na sy beweegredes en sy geskiktheid vir die Evangeliebediening, ten opsigte van persoonlike godsvrug en gehegtheid aan die leer van die Kerk.

Art. 149.

Die Eksaminandus sal deur oorlegging van 'n skriftelike opstel in die Nederlandse of Afrikaanse taal en één in die Engelse taal, asook deur mondelinge voordrag in altwee tale, sy geskiktheid vir die Predikdiens laat blyk.

Art. 150.

Vir toelating tot die praktiese deel van die eksamen word van elke kandidaat vereis:—

- (a) Bewys dat hy die graad van Kandidaat in die Godegeleerdheid verkry het.
- (b) Bewys dat hy vier jaar lank die lesse met vrug bygewoon het aan die Teologiese Seminarium van die Nederduits Gereformeerde Kerk in

Suid-Afrika, sowel oor die Uitlegging van die Oue en Nuwe Testament, die Leerstellige Godgeleerdheid, die Kristelike Sedekunde, die Kerklike geskiedenis, waaronder begrepe is Geskiedenis van die Kristelike Sending en Praktiese Godgeleerdheid, asook oor die Uitlegkunde en die Oordeelkunde van die Bybel, die Geskiedenis van die Bybelboeke en die Natuurlike Godsgeleerdheid.

- (c) Bewys dat hy die Wetenskaplike deel van die Eksamen met goeie gevolg afgelê het.
- (d) Bewys dat hy tweemaal onder voorsitting van een van die Hoogleraars gepreek het — eenmaal in die Nederlandse of Afrikaanse en eenmaal in die Engelse taal.
- (e) Bewys van goeie sedelike gedrag, afgegee deur die Teologiese Professore van die Akademies of Seminariaums waar hy sy studies volbring het.
- (f) Kerklike attes met bewys dat hy minstens drie jaar lidmaat van 'n Gereformeerde Kerk is. Die attes mag by die oorlegging daarvan nie ouer as een jaar en ses weke wees nie.
- (g) Bewys dat die klasgelde vir die studietyd aan die Seminarium betaal is.

Art. 151.

Hierdie stukke, met uitsondering van dié vereis kragtens Art. 150 c, moet deur die Eksaminandus minstens een maand voor die Eksamen by die Scriba van die Kommissie ingelewer word; dié sal, nadat hy dit in orde bevind het, dit terstond aan die Voorsitter van die Kommissie opstuur; en ná verkreeë toestemming sal hy aan die Eksaminandus berig dat hy voorlopig tot die Eksamen toegelaat word, met kennisgewing van die dae wat vir die Eksamen bepaal is. Die Scriba lê die getuigskrifte aan die Kommissie voor, wat die voldoende moet vind voordat met die Eksamen 'n aanvang gemaak word. Het hy aan die voorskrifte van die wet nie voldoen nie, dan sal terstond hiervan aan hom kennis gegee word, met opgaaf van die redes waarom hy nie tot die Eksamen kan toegelaat word nie.

Art. 152.

Die toelating geskied met meerderheid van stemme en wel met gesloten briefies wat „ja” of „nee” behels.

Art. 153.

By die kennisgewing van die besluit tot afwyzing sal aan die geëksamineerde aangedui word in watter vakke hy te swak bevind is.

Art. 154.

’n Sodanige persoon sal nie binne een jaar weer tot die Eksamen toegelaat word nie, en hy sal hom intussen van die openbare Evangelieprediking moet onthou. Nadat hy driemaal afgewys is, kan hy nie weer tot die Eksamen toegelaat word nie.

Art. 155.

Die geëksamineerde, as hy toegelaat is, sal met ’n plegtige eed verklaar dat hy, om ’n standplaas te verkry, geen ooreenkoms aangegaan of gifte gegee het nie, of ooit sal aangaan of gee nie; en dat hy nie daarvan bewus is dat dit deur iemand van sy kant, of in sy belang, aangegaan of gegee is, of aangegaan en gegee sal word nie; en dat hy ook nimmer ’n standplaas sal soek of aanneem waarvan hy kan vermoed dat dit deur enige voorwaarde, belofte of watter middele ook van ’n vooraf gegane ooreenkoms, aan hom opgedra word.

Art. 156.

Hy sal bowedien die navolgende plegtige verklaring en belofte aflê, en met sy naamtekening bekragtig:—

„Ons, ondergetekendes, deur die Kommissie van Eksaminatore van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika tot die openbare Predikdiens in die Gereformeerde Kerk geadmitteer, verklaar opreg en in goeie gemoede voor die Heer, met ons naamtekening, dat ons van harte geloof dat al die Artikels en Stukke van die Leer vervat in die Belydenisskrifte en Formuliere van Enigheid—naamlik, die Nederlandse Geloofbelydenis (*Confessio Belgica*), die Heidelbergse Katechismus en die Dordtse Leerreëls, deur die Sinode van Dordrecht in die jare 1618 en 1619 aangeneem — ooreenkom met Gods Woord. Ons belowe om die voornoemde Leer naarstig te leer en in ons wan-

del getrou te handhaaf, sonder om iets teen dié Leer, hetsy direk of indirek, te leer of te skrywe. En gelyk ons hierdie Leer te goeder trou aanneem en hartlik ge-loof, so verwerp ons alle dwalinge wat teen hierdie Leer stry, en is ons geneë om dié te weerlê, tee te spreek, en alle arbeid aan te wend om dié uit die Kerk te weer. Ons belowe om ons op die uitbreiding van die Ryk van die Verlosser, deur die bevordering van godsdieneskennis, Kristelike sedes, orde en eendrag, met alle ywer toe te lê; en om ons aan die Verordeninge deur die Sinode van die Nederduits Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika ge-maak, te hou. Ons verbind ons deur ons handtekening tot al die voormalde.

En indien dit mag gebeur dat ons later enige be-swaar of ander insig omtrent hierdie Leer kry, so belowe ons dat ons dit nog openlik nog heimelik sal voorstaan, leer of verdedig, deur prediking of geskrif, voordat ons dit aan die Sinode sal openbaar, om aldaar nader onder-soek te word.

En indien enige bevoegde Kerklike liggaam te eniger tyd, ten einde die enigheid en suiwerheid van die Leer te bewaar, dit goedvind om 'n nadere verklaring van ons gevole omtrent een of meer van die voormalde Artikels te eis, so belowe ons hierby plegtig dat ons daartoe altyd gewillig en bereid sal wees.

En indien dit gevind word dat ons teen enige ge-deelte van hierdie verklaring en belofte dienaangaande gehandel het, so belowe ons om ons aan die uitsprake van die bevoegde Kerklike Vergaderinge te onderwerp.”

Art. 157.

Die geëksammeerde sal hierop, met 'n gepaste toe-spraak deur die Voorsitter, tot die Evangeliebediening toegelaat word, en die navolgende getuigskrif, deur die Voorsitter en die Scriba van die Kommissie onderteken, sal aan hom afgegee word:—

„Aangesien voor die Kommissie van die Nederduits Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika verskyn is N.N., wat versoek het om tot die Eksamen toegelaat te word, ten einde admissie tot die predikdiens te bekom, en ons be-vind het dat die Kerklike attestasie, benewens die getuigskrifte afgegee deur die Professore in die Heilige Godgeleerdheid in..... besonder ook aan-gaande sy sedelike gedrag, in goeie orde was, het ons

geen swarigheid gemaak om hom tot die Eksamens toe te laat nie, en het ons hom, volgens die Reglement op die Eksamens, noukeurig ondersoek ten opsigte van al die vakke wat in gemelde Reglement opgenoem word, en dit met die uitslag dat ons gemelde N.N. tot die predikdiens toegelaat het, nadat hy die plegtige eed by Art. 155 gevorder, gedaan het, en ook die vereiste verklaring (Art. 156) van ooreenstemming met die Leer wat, ooreenkomsdig Gods Heilige Woord is, en in die aangename Formuliere van Enigheid van die Nederduits Gereformeerde Kerk vervat is, plegtig afgelê het en geteken het.”

Art. 158.

Nadat hy toegelaat is, betaal die geëksamineerde aan die Sinodale Fonds die som van vyf pond (£5) sterling.

Art. 159.

Die aldus geadmitteerde verkry die titel van Kandidaat tot die Heilige Diens en word as sodanig deur die Actuarius gelegitimeer.

Van die uitslag van die Eksamens, sowel as van sy legitimasie, sal terstond in die Offisiële Orgaan van die Kerk kennis geskied.

Solank hy egter nie deur handoplegging as Predikant bevestig is nie, sal hy nie geregtig wees om die Bondseëls te bedien nie.

Art. 160.

Predikante of Kandidate tot die Heilige Diens wat hulle aan die Ned. Geref. Kerk aanbied, en wat nog nie by ons, soos hierbo vermeld, gelegitimeer is nie, sal hulle, om beroepbaar te wees, by die Actuarius Synodi moet laat legitimeer. By hulle legitimasie sal 'n Kerklike bewys gevorder word dat hulle van goeie sedelike gedrag is; en verder bewys dat hulle aan 'n erkende Universiteit of Seminarium al die aldaar vereiste studies volbring en die Eksamens afgelê het, en dat hulle Kandidate tot die Heilige Diens by 'n Provinsiale of Klassikale Kerkbestuur, of Provinsiale Konsistorie of Presbyterium is, en ook beroepbaar is in die Kerk waarin hulle tot die Bediening toegelaat is. Voordat hulle kan gelegitimeer word, sal hulle aan 'n colloquium doctum met die Kommissie van Eksaminateure moet onderwerp. En eers na-

dat 'n voldoende getuigskrif van die Kommissie ontvang en alles in orde bevind is, sal die Actuarius hulle legitimmeer en as gelegitimeer bekendstel.

Hulle sal nie beroepbaar gestel word nie, alvorens hulle die ouderdom van twee-en-twintig jaar bereik het. En by hulle legitimasie sal hulle die plegtige verklaring en belofte in Art. 156 vervat aflê en met hulle naamtekening bekratig.

2. Verlies van Regte. Art. 164 sal lees as volg: „n Predikant verbeur sy Akte van Toelating wanneer hy:—

- (a) Skriftelik kennis gee aan die Actuarius van die Sinode dat hy die amp van Predikant van die Ned. Geref. Kerk neerlê.
- (b) deur die Sinode afgesit word.
- (c) Sy werk in diens van die Kerk neerlê om enige ander loopbaan, hetsy geestelik of sekulér, te volg, indien hy nie van die Sinode, of tussen die sittings in voorlopige en voorwaardelik — hangende die beslissing van die Sinode — van die Sinodale Kommissie vergunning verkry het om sy Akte van Toelating te behou nie.

Artt. 166, 167, 168 en 169 (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel.

Art. 166.

'n Predikant wat in 'n ander Gereformeerde Kerk as die Gefedereerde Kerke as Predikant van 'n gemeente werksaam is, sal nie opnuut beroepbaar wees nie, behalwe ná die oorlegging van 'n bewys van goeie sedelike gedrag en van sy Akte van Demissie, en nadat 'n colloquium doctum met die Kommissie van Eksaminateure gehou is om sy gehegtheid aan die leer van ons Kerk te laat blyk.

Art. 167.

Predikante en Kandidate tot die Heilige Diens wat hulle studies aan 'n Buitelandse Universiteit voortgesit het, sal, as hulle beroep word, nie bevestig mag word nie, behalwe ná die oorhandiging van 'n bewys van goeie sedelike gedrag, en die vernude ondertekening van die Akte vervat in Art. 156.

Art. 168.

In geval van die skorsing van 'n Predikant vir 'n onbepaalde tyd, met verlies van traktement, het die Ring die mag en reg om hom uit die diens van die gemeente te ontslaan, met verlies van al die regte en voorregte wat aan die standplaas verbonde is. (Sien Art. 368 (1) e).

Art. 169.

As die legitimasie van die Predikant om die een of ander rede verval, of as 'n Predikant wie se legitimasie verval is, opnuut gelegitimeer word, sal die Actuarius Synodi daarvan offisieel berig doen. En die status van sodanige Predikant sal in die ander Gefedereerde Kerke dieselfde wees as in die Kerk waarin sy legitimasie verval is, of waarin hy opnuut gelegitimeer is.

3. Herstel van Regte. Art. 368 (7) (Kaapse Kerkwet) aangeneem en aanbeveel.

Art. 368.

- (7) Die herstel van 'n afgesette bedienaar van die Woord geskied deur die Sinode op aanbeveling van die Ring, wat hom geskors het, en wel op die volgende voorwaardes:—
 - (a) Na gebleke grondige boetvaardigheid.
 - (b) Na die opheffing van die sensuur deur die Ring, wat dit opgelê het.
 - (c) Nadat hy 'n getuigskrif van die Kerkraad, waaronder hy ressorteer, getoon het dat hy in ieder opsig onberispelik is.
 - (d) Indien die sonde, waaroor hy afgesit is, nie tot die mees ergerlike gevalle van oortreding behoort nie.

In gevalle van die mees ergerlike wangedrag (soos owerspel, moord, meineed, growwe diefstal en wat verder deur die Sinode as sodanige ergerlike misdrywe beskou mag word) sal daar geen herstel van 'n afgesette bedienaar van die Woord geskied nie, omdat die eer van God en die welsyn van die Kerk dit verbied.

Onder bedienaar van die Woord is begrepe Hoogleraars, Predikante, Sendelinge en Kandidate tot die Heilige Diens.

4. **Aansluiting by Christenraad.** „Die Raad het gelet op die aanbeveling van sy Kommissie vir Naturelle-sake—,,dat aansluiting by die Christenraad van Suid-Afrika by die verskillende Sinodes sal aanbeveel word” — asook op die besluit van die Kaapse Sinode (Oktober, 1936) „om op hierdie tydstip nie by die Christenraad aan te sluit nie, maar om wel opening te laat vir samewerking.”

Die Raad besluit om by die Sinodes van die 4 Federeerde Kerke vereers aan te beveel dat hulle, op grondslag van die Sendingbeleid, soos neergelê in die Raad sitting op Durban in 1935, met die Christenraad sal saamwerk.”

5. **Inskrywing Name van Doopouers.** Die Raad van die Kerke beveel by die verskillende Sinodes aan dat daar eenvormigheid sal wees by die inskrywing van die name van doopouers, en dat dit meer in ooreenstemming is met die wese van die huwelik dat die moeder se „van” dieselfde sal wees as die van die vader, met byvoeging van haar geboorte-van, b.v. Marais, geb. van Dyk.

6. Brosjure — Heiligeid van die Huwelik.

VOORWOORD.

Geliefde broeder en suster, om u onder die ernstige besef te bring van die stap wat u wil doen, lê ons hierdie woord oor die Heiligeid van die Huwelik, saam met die Huweliksformulier in u hand, met die versoek om dit aandagtig en biddend te lees, te bewaar, en van tyd tot tyd te herlees.

Die Heiligeid van die Huwelik.

„Toe kom die Fariseërs na Jesus om Hom te versoek, en sê vir Hom: Is dit 'n man geoorloof om oor allerhande redes sy vrou te skei? en Hy antwoord hulle dit: Het julle nie gelees dat Hy wat hulle gemaak het, hulle van die begin af man en vrou gemaak het nie, en gesê het: om hierdie rede sal die man sy vader en sy moeder verlaat en sy vrou aankleef, en hulle twee sal een vlees wees; sodat hulle nie meer twee is nie, maar een vlees? Wat God dan saamgevoeg het, mag geen mens skei nie.” Matt. 19 : 3-6.

I. Daar is drie groot goddelike instellings wat onafskeidbaar verbind is met die maatskaplike lewe, naam-

lig die **Huisgesin**, die **Staat** en die **Kerk**. Van hierdie drie is die Huisgesin die oudste.

Die welsyn van die maatskaplike lewe in al sy afdelings hang af van die suwerheid van die Huisgesin, wat die bron van alles is. Die Staat en die Kerk kry hulle lede uit die Huisgesin. As die bron onsuiwer is, dan is die stroom noodwendig onsuiwer. Hoe belangrik is dus die Huisgesin, en gevolelik ook die Huwelik, wat die grondslag van die Huisgesin is.

God het in die begin man en vrou geskape en hulle as egliese daargestel (Gen. 1 : 28; 2 : 18, 22). Hy het hulle bymekaar gebring (Gen. 2 : 22). Ons kan dus met reg sê dat die Here God die eerste huwelik voltrek het.

2. Die huwelik bring iets wonderliks teweeg. Dit maak twee persone één. Van die huwelik wat God voltrek het tussen die eerste mensepaar het Hy verklaar: „En hulle sal een vlees wees.” (Gen. 2 : 24). Die Here Jesus het gesê: „En hulle **twee** sal één vlees wees.”

’n Huwelik op christelike grondslag is dus ’n eenwording van twee persone. So wesenlik is die vereniging of eenwording tussen man en vrou deur die heilige eghand dat die Woord van God sê, „Wie sy eie vrou liefhet, het homself lief.” (Efesiërs 5 : 28).

3. So heilig is die huwelik dat dit gebruik word as ’n beeld om die tere, onverbreekbare verhouding voor te stel wat daar bestaan tussen die Here en die gelowige. (a) In die Ou Testament word die verhouding tussen God en Israel dikwels voorgestel onder die beeld van die huwelik. Daarom ook word afdwaling van God dikwels beskryf as geestelike ontug. (b) In die Nuwe Testament word die huwelik eweneens gebruik as beeld van die noue vereniging, ja die eenheid, tussen Christus en die verlostes. Hoor hoe die Apostel Paulus dit uitdruk: „Want ons is lede van sy liggaam (Christus se liggaam), van sy vlees en van sy been. Daarom moet die man sy vader en sy moeder verlaat en sy vrou aankleef, en hulle twee sal een vlees word. Hierdie verborgenheid is groot, maar ek sê dit met die oog op **Christus en op sy gemeente**. (Ef. 5 : 29-32). Die huwelik dien dus om die heiligste van alle verhoudings, die naamlik tussen Christus en sy Bruid — die verlostes — uit te beeld.

4. Uit die voorgaande blyk dat die huwelik nie ’n bloot siviele kontrak is wat so aanstonds weer kan ver-

breek word nie, soos maklik kan afgelei word uit die gebruik van die persone wat huwelike in die Magistraatskantoor sluit. Inteendeel, in die plegtige Huweliksformulier, wat gegrond is op die Woord van God, beloof die egliede **voor God** om mekaar nooit te verlaat nie. „Wat God dan saamgevoeg het, mag geen mens skei nie,” het die Here Jesus gesê.

Die Heilige Skrif sê dat net die dood, en niks anders as die dood die huweliksband mag verbreek nie (1 Kor. 7 : 39, „’n Vrou is deur die wet gebind solank as haar man lewe; maar as die man ontslaap het, is sy vry om te trou met wie sy wil, maar net in die Here”) Sien ook Rom. 7 : 1-3.

5. Hoe groot is dus die sonde van die persoon wat ’n huwelik breek. Teen daardie groot sonde waarsku die Woord van God herhaaldelik. In die Tien geboeie wat God self neergeskryf het word gesê „Jy mag nie egbreek nie” (Ex. 20 : 14), „Jy mag nie jou naaste se vrou begeer nie.” (Ex. 20 : 17).

Ja, die Woord van God veroordeel in die sterkste bewoording die ontheiligung van die huweliksband. Ononder die Ou Testament moes die egbreker selfs met die dood gestraf word. (Lev. 20 : 10), omdat hy of sy die huwelik verbreek, die huislike lewe ruineer, die maatskaplike lewe verontreinig en die fontein wat Kerk en Staat voed, besoedel. In die Nuwe Testament staan daar ook uitdruklik „God sal hoereerders en egbrekers oordeel.” (Hebr. 13 : 4). Sien ook 1 Kor. 6 : 10.

Aan die ander kant hou die Skrif vir ons lieflike taferelen van huweliksgeluk en huweliksgetroouheid voor. Geen skoner ideaal kan daar bestaan as om die verhouding tussen man en vrou te laat wees soos die tussen Christus en Sy Kerk, ’n verhouding van onderlinge liefde en onderlinge getrouwheid. As die huweliksverpligtings in hierdie gees nagekom word, dan is die huwelik ’n middel tot groot seën en tot verheerliking van die Naam van die Here. Huweliksgeluk is verseker as albei persone in die gees van liefde saamwerk. Albei sal moet opoffer, albei sal christelike selfbeheer moet beoefen, albei sal moet waak en bid, en albei sal enige sweem van ontrouheid en onkuisheid moet bestry en verwerp. Dan is daar voor albei ’n ryke beloning van huweliksvreugde.

Ja, blywende huweliksgeluk is alleen moontlik as die heiligeid van die huwelik steeds voor oé gehou word, en die lewe, met die vrees van God in die hart, na sy woord ingerig word. Aangesien dit alleen die genade van God is wat daartoe in staat kan stel, moet daar gedurig in diepe afhanklikheid tot God opgesien word in die gebed.

Waar liefde woont, gebiedt de Heer den zegen:
Daar woont Hij self, daar wordt zijn heil verkregen,
En 't leven tot in eeuwigheid.

Met die bede dat die seën van God by voortduring op u mag rus.

Gebed (Afrikaans) sien bygaande gebed soos deur die Raad van die Kerke vroeër goedgekeur.

GEBED.

Almagtige God, Gewer van alle goeie gawes en volmaakte gifte, Leidsman en Steun van almal wat op U vertrou! Ons bid U, dat U genadiglik U seén wil laat neerdaal op hierdie egpaar; dat U die liefde, wat U in hulle harte vir mekaar gewek het, wil heilig en bestendig, sodat hulle mekaar altyddeur mag dra en verdra, in voor- en in teenspoed, in gesondheid en in krankheid, onder vreugde en leed, en so vir mekaar 'n steun en bemoediging mag wees op die weg van die ewige lewe. Laat U aanskyn steeds oor hulle lig, en laat alle dinge vir hulle meewerk ten goede. Bewaar hulle, Hemelse Vader, van die verleiding van die rykdom, en van die bekommernis van die armoede. Laat hulle in hul beroep naarstig arbei tot voorsiening in hulle eie behoeftes, en tot vervulling van die nooddruk van andere. Maak hulle woning 'n huis Gods, en gee dat U Woord die rigsnoer van hulle lewe mag wees. Mag hulle op waardige wyse die pligte van die lewe vervul, die sorge van die lewe verdra, die versoekinge van die lewe bestry, en die vreugde van die lewe geniet. Spaar hulle genadiglik, O Ewige God, gedurende vele jare in gesondheid vir mekaar en vir hulle dierbares, en mag hulle, namate die jare aan hulle lewe toegevoeg word, toeneem in die genade, en tot in hoë ouerdom self geseën, en vir andere tot 'n seën wees. En as hulle hul geslag en U raad op aarde gedien het, verleen hulle dan 'n ruime ingang in die Ewige Koninkryk van ons Heer en Saligmaker, Jesus

Christus. Verhoor ons, Vader van alle barmhartigheid, deur Jesus Christus, U liewe Seun, onse Heer. Amen.

7. Afrikaanse Formulierboek. „Die Raad wens met beskeidenheid aan te beveel:

- (a) dat die H.E. Sinode die Afrikaanse Formulierboek, sonder om dit tans finaal goed te keur, in gebruik sal neem;
- (b) dat die H.E. Sinode sal versoek dat 'n kommissie uit die Raad van die Kerke die Formulierboek sal nasien, en die vrug van hulle arbeid (desnoods met aanbevelings) sal voorlê aan die geagte vertalers, om also gesamentlike optrede en samewerking te verseker, met die oog op die verkryging van 'n Formulierboek (by die éersvolgende herdruk) wat in beide vorm en inhoud so goed as moontlik sal wees.
- (c) dat die aangestelde kommissie eindelik die resultaat van sy arbeid aan die Sinodes van die Gefedereerde Kerk sal voorlê;
- (d) dat die H.E. Sinode intussen sy ingenomenheid oor die eindelike verskynning van 'n Formulierboek in Afrikaans, sal uitdruk, en 'n woord van innige dank rig tot die vertalers vir hulle arbeid ook in hierdie opsig;
- (e) dat die inhoud van hierdie rapport gebring sal word onder die aandag van:
 - (i) die Sinodes van die ander Gefedereerde Kerke.
 - (ii) die vertalers.
- (iii) die Scriba van die Raad van die Kerke, vir voorlegging aan die eersvolgende sitting van hierdie Raad.
- (iv) die Suid-Afrikaanse Bybelvereniging, die uitgewers.”

8. Volksgenote in Argentinië. „Na aanleiding van die besluit van die Sinode van die Kaapse Kerk 1936, insake die uitgeweken van ons volksgenote in Argentinië, en aangesien die Regering sy weg nie ope sien om die repatriasie self te onderneem nie, hoewel hy hom bereid verklaar het om alles in sy vermoë te doen, onder bestaande landswette, en terugkerendes daadwerkelik behulpsaam te wees, so spreek hierdie vergadering sy

genoeë uit dat van Kerkweë 'n kragtige poging nou sal aangewend word ten behoeve van diegene wat verlang om terug te kom, en wil hy die betrokke kommissie verseker van sy hartelike steun."

9. Dankdag, 2 Mei, 1937. „Aangesien ons land, na enkele jare van depressie, 'n tyd van buitengewone voorspoed op stoffelik gebied ingetree het, en aangesien dit baie opmerklik is, dat dit gedurende die afgeloopende jaar nie noodsaklik geag werd om selfs 'n enkele dag van veroortmoediging en gebed te bepaal nie, so besluit hierdie vergadering om aan die hand te gee dat die Moderature van die ander drie gefedereerde Kerke saam met die Kaapse Kerk, die eerste Sondag van Mei, 1937 as 'n Algemene Dankdag sal bepaal.”

10. Besluit Kaapse Sinode i/s. Oorlog en Vrede.
Aanbeveel deur die Raad.

Die Raad wens voorop te stel die engeleboodskap op die velde van Efrata uitgespreek met die geboorte van die Vredevors: „Ere aan God in die hoogste hemele en vrede op aarde, in die mense 'n welbehae!”

In die lig van hierdie woord wens u kommissie dus aan te beveel dat die H.E. Sinode hom as volg uitspreek:

- (1) Dat die benarde wêreldtoestand en die gespanne verhouding tussen die volke te wyte is aan die toenemende afvalligheid van God en Sy Woord.
- (2) Dat die Sinode die heersende gees van wantroue en suspisie tussen die volke van die wêreld diep betreur en sy besorgdheid uitspreek oor die huidige wedloop in bewapening.
- (3) Dat dit die oortuiging van die Sinode is dat van wapengeweld in 'n wêreldkrisis soos die huidige geen heil te wagte is nie, en dat regerings alles behoort in die werk te stel om die oorskade van wrywing en naywer onder die volke te ondersoek en uit die weg te ruim deur middel van internasionale onderhandelinge, arbitrasie, en deur die instituut van die Volkebond --- en nie deur oorlog nie, wat die wêreld slegs in ongekende ellende sal dompel.
- (4) Dat ons Regering gevra word om in hierdie gees daadwerklik op te tree deur sy verteenwoordiger in die Volkebond.

- (5) Dat daar samewerking met ander christelike Kerke en vredesorganisasies sal wees in die bevordering van vrede tussen die volkere van die wêreld en om met vertroue op God in die gees van hierdie oproep aktief werksaam te wees.
- (6) Dat ons Kerk in sy prediking 'n duidelike klank sal laat hoor ten opsigte van die verwydering van die mure van misverstand, haat en nyd en die aansporing tot vrede.

Die Raad is van gevoele dat die volgende toelighting van die skriftuurlike standpunt omtrent oorlog by die rapport oor „Vrede“ op sy plek is, nl.:

- (1) Dat op grond van die Skrif nie aan alle oorlog die bestaansreg onvoorwaardelik ontsê kan word nie. Volgens die Ou Testament is dit die Heer wat Israel lei en help in die stryd (Rigt. 4 : 14; Ps. 18 : 35), en aan die volk die oorwinning gee. En nêrens in die Nuwe Testament word die krygsmanstand veroordeel nie. In Luk. 3 : 14 sê die Doper nie dat die soldate hul bedryf moet staak nie, maar wel hoe hulle hul daarin moet gedra. Jesus het Hom verwonder oor die geloof van die kaptein van Kapernaum (Matt. 8 : 10). Paulus ontleen sy beeldde vir die christen se stryd aan die krygstdiens (Ef. 6 : 10-18).
- (2) Dat die christelike etiek steeds aan die noodweer sy plek toegeken het en 'n regverdigde oorlog as sedelik geoorloof beskou het, d.w.s. 'n oorlog wat aan die eis van hoërs beginsels voldoen, tot handhawing van die geregtigheid dien, en nie anders as in die uiterste nood onderneem word nie. Immers die owerheid dra die swaard — ook die oorlogswaard wanneer die nood dit vereis — nie tevergeefs nie (Rom. 13 : 4).
- (3) Dat die strewe van die pasifisme na 'n duursame wêreldvrede in hierdie bedeling geen steun in die Skrif vind nie. Die mag van die sonde wat verantwoordelik is vir die oorlog werk voort tot die voleinding. En volgens die profetiese woord van Christus sal daar selfs

in die laaste tye wees oorloë en gerugte van oorloë (Matt. 24 : 6, 7; Luk. 21 : 9, 10; Openb. 6). Wel mag hierdie woorde nie opgevat word as 'n aanmoediging om kryg te voer nie, maar hulle is dan tog 'n profesie wat ons vir misrekening moet bewaar.

- (4) Nietemin is die oorlog eweas elke ander lewensramp, hoewel nie altyd 'n etiese nie, dan tog steeds 'n fisiese kwaad wat huis daarom moet en mag bestry word. En hier rus op die Kerk wat tot roeping het die verkondiging van die Evangelie van vrede, 'n dure plig, nl. om die goeie in elke vredesbeweging te steun, en hom te kant teen alle oorlogsverheerliking, en teen die aanval van die oorlogsges.

II. Interkerklike Kommissie: Reglement. —

1. Dat die Raad van die Kerke die stigting van 'n Tussen-kerklike Kommissie by die verskillende Sinodes en by die Sinodale Kommissie of Sinode van die Kaapse Kerk sal aanbevel met die hoop dat daar spoedig verteenwoordigers deur elkeen van die ses Kerke benoem sal word.

2. Dat daarby aan die hand gegee word dat so'n liggaaam uit hoogstens **twee** lede van die Sinodes van die Kaapse Kerk, O.V.Staatse, Transvaalse, Hervormde en Gereformeerde Kerke sal bestaan en **een** van die Natalse; tesame dus elf lede.

3. Dat die vergadering also in die lewe geroep geen administratiewe of wetgewende mag sal hê nie, maar enkel ten doel sal hê die bespreking van punte van algemene belang tot onderlinge stigting en opbouing en tot nouere toehaling van die broederband.

4. Dat indien die onderlinge besprekinge aanleiding mag gee tot besluite, dit dan vir nader oorweging, as gevolg verwys sal word: wat betref die Ned. Herv. en die Gereformeerde Kerke — na die Sinodes van daardie Kerke, wat betref die Gefedereerde Kerke Ned. Geref. Kerke — na die Raad van die Kerke met die oog op deursending na die Sinodes.

5. Dat die tyd en wyse van samekomste deur die benoemde vergadering self sal bepaal word. Dit word vir die te stigte kommissie in bedenkning gegee dat dit 'n

tegemoetkoming sou wees as hulle vergadering, wanneer enigsins moontlik, net voor die vergadering van die Raad van die Kerke gehou kan word, dit ook met die oog op verder broederlike omgang met mekaar en verder konferensie oor punte van gemeenskappelike belang.

Die eerste samekoms van die kommissie sal opgeroep word deur die Moderatuur van die Federale Raad, wat ook, in oorleg met die afgevaardigdes, die Agenda vir die eerste samekoms sal opstel.

Die hoop word gekoester dat die Tussenkerklike Kommissie nog voor die einde van hierdie jaar (1937) saamgestel sal word.

6. Dat elke Sinode voorsiening sal maak vir die uitgawes van sy respektiewe afgevaardigdes na die vergaderings van die Kommissie, en dat ander uitgawes betaal sal word deur die Sinodes in eweredigheid met die getal van hulle afgevaardigdes.

12. **Jaarboek — Verspreiding van.** „Die Raad van die Kerke beveel beskeidenlik aan by die Sinodes dat die kerklike Jaarboek by die verskillende kerkrade sal gebruik word by die katkisasie klasse, om die toekomstige lidmate beter bekend te stel met aangeleenthede en werksaamhede van die kerk. Also sal vanself die waarde van die genoemde uitgawe onder die lidmate van ons kerk gebring word.”

Meerder Verspreiding Jaarboek.

„Hierdie H.E. Vergadering doen 'n dringende be-roep op al ons Kerkrade om alle moontlike pogings aan te wend om ons Kerklike Jaarboek in elke huis in hulle ressort te probeer kry.”

„Kerkrade sal veel hulp vind in die verspreiding van ons Kerklike Jaarboek. Die Sinode verwag dat ons Kerkrade hierdie saak met meer erns sal aanpak.”

13. **Acta Sinodi. Aan Iede van die Raad van die Kerke.** „Die 4 Sinodes van die Gefedereerde Kerke word vriendelik versoek om aan elke lid van die Raad van die Kerke 'n eksemplaar van die Akta van die verskillende Sinodes te stuur, na afloop van elke Sinodale Vergadering.”

J. P. VAN DER SPUY,
Reitz,
6 April, 1937. Scriba van die Raad.

BYLAE IX.

**VERSLAG VAN DIE CURATOR VAN DIE KWEEKSKOOL OP STELLENBOSCH AAN DIE SINODE,
1937.**

HoogEerw. Heer,

As Curator van die Teologiese Kweekskool op Stellenbosch het ek die eer om te rapporteer dat ek sedert die laaste Sinode in 1934 twee gewone en twee buitengewone vergaderinge van die Curatorium bygewoon het en na die beste van my vermoë behulpsaam was met die uitvoering van die pligte wat aan die Curatorium opgedra is. Een buitengewone vergadering in Desember, 1936 kon nog ek nog die sekundus-lid bywoon.

'n Afskrif van die verslag aan die Kaapse Sinode voorgelê in Oktober, 1936, waarvan ek een van die medondertekenaars was, is aan die Scriba Synodi oorhandig vir bewaring by die Kerklike stukke.

Ek vertrou dat ek aan my opdragte in hierdie verband voldoen het en noem my met toebidding van Gods seën op die werksaamhede van die Sinode,

U dienswillige Dienaar in die Heer,

Wm. NICOL,
Lid van die Curatorium.

Johannesburg,
16 Februarie, 1937.

BYLAE X.

**VERSLAG VAN DIE VERTEENWOORDIGER VAN DIE
TRANSVAALSE KERK OP DIE KOMMISSIE VIR
PROPONENTSEKSAMEN.**

Die Scriba Sinodi,

Van die Ned. Herv. of Geref. Kerk in S.A.,
Pretoria.

HoogEerwaarde Heer,

Hiermee het U verteenwoordiger op bogenoemde Kommissie die eer om aan die HoogEerw. Sinode, sitting hebbende te Pretoria op 7 April, 1937 en die volgende dae, verslag te doen van sy amptelike werksaamhede gedurende die tydperk April, 1934 tot Maart, 1937, en wel as volg:

(1) Vergaderings.—In 1934: Op 7 en 8 Des., 1934, het die Prop.-Eksamens-Kommissie sy gewone jaarlikse vergadering gehou in Kaapstad.

In 1935: Op 25 en 26 Februarie., en andermaal op 18 Desember, 1935, het ons eie Kommissie van Eksaminateure ter vergadering byeengekom te Pretoria, by watter geleenthede Kandidate vir die Evangeliebediening ondersoek en gelegitimeerd is geword.

In dieselfde jaar het die Algemene Prop.-Eksamens-Kommissie insgelyks tweekeer vergader, te wete op 5 en 6 Desember, en op 18 Desember, resp. in Kaapstad.

1936: Die gereelde Proponents-Eksamens is op 3 en 4 Desember van hierdie jaar afgeneem in Kaapstad.

U verteenwoordiger kon al hierdie vergaderings bywoon.

(2) Werksaamhede.—U verteenwoordiger is verantwoordelik gehou geword vir die afneem van eksamen in die volgende disiplines: Isagogiek van die O.T.; Eksegese van die O.T.; en die Theologie van die O.T., en Hereneutiek.

As „de facto” lid van die Kommissie van Eksaminateure van die Transvaalse Kerk het hy eweneens vir sy rekening gehad Pastoraal.

(3) Algemene Aanmerkings.—By geleentheid van die afsonderlike eksamens is telkenmale deur verreweg die meerderheid van die Examinandi ’n werklik

hoe peil van deeglikheid en van verworwe kennis ten toon gestel. Die indruk wat in hierdie oopsig op skrywer agtergelaat is, het die oortuiging by hom gevestig dat van die kant sowel van HoogEerw. Professore as van here Studente daar met die werk van afrigting vir die Bediening van die Woord grote erns gemaak word aan die betrokke inrigtings. Die Kerk kan, blykens wat by haas alle die bedoelde geleenthede aan die lig gestel het, haarself gerus stel op die punt dat die huidige rekrute tot die Leraarsamp uitgestuur sal word wel en grondig toegerus vir hulle hoogwigtige lewenstaak na hoof en hart beide.

(4) Statistiek:

Getal gelegitimeerd aan einde 1934	36
Getal gelegitimeerd aan einde 1935	41
Getal gelegitimeerd aan einde 1936	19
Totaal gelegitimeerd gedurende drie jare	96

Van hierdie groot totaal was ongeveer 69 (66%) in besit van die B.A. graad, en 25 (24%) van die M.A.-graad; terwyl in elkeen van die jare 1935 en 1936 daar tewens 'n drietal kandidate was wat reeds vooraf tegelyk die graad van Dr. Th. behaal het.

Wat betref die indiensneming van voormalde nuwe werkragte, is dit verblydend op te merk op hoe uitgebreide skaal daar teenswoordig in die gefedereerde Kerke gebruik gemaak word van die dienste van jonge Hulp-predikers in die bearbeiding van gemeentes.

So bevind ons dat van die meergemelde 96-tal Proponente soveel as 23 besig is om hulle Kerk te dien in die bevoegdheid van Hulppredikers, ses van wie te werk gestel is in die Transvaalse Kerk.

Benewens laasgenoemdes staan nog vyf van die Proponente in die gereelde Bediening van die Kerk in hierdie Provincie.

Uit statistieke opgawes, soos die op die oomblik voorhande is, moet ons oënskynlik die gevolgtrekking aflei, dat van die globale aantal nuwe werkragte wat in die afgelope termyn van drie jaar hulle vir plasing in kerklike werkkringe kom aanmeld het, daar omstreeks nog 48 is wat op die lys van wagtendes staan. Hier teenoor kan, egter, gestel word enersyds, die genoemde feit dat 'n immer aangroeiende getal kerkrade in die

jongste tydgewrig oorgaan tot die aanstelling van Hulp-leraars in hulle afsonderlike gemeentelike ressorte en, andersyds, die versnelde tempo waarin hierdie dae werk gemaak word van die stigting van nuwe gemeentes oor heel ons land, en in besonder in die industrialiseerde streke van die Transvaal. In die verstreke termyn van drie jare het tien nuwe gemeentes al so tot stand gekom in laasgenoemde Provincie.

(5) Aanbevelings. Soos by die vorige Sinode alreeds geskied het, blyk dit nodig te wees om ook die huidige Sinode se aandag te vestig op die uiterste wenslikheid dat daar op die Proponentseksamen-Kommissie 'n sekundus-lid benoem sal word in belang van die Transvaalse Kerk.

Die Hoog-Eerw. Sinode des Heren seën en leiding in al sy verrigtinge toebiddende, noem die ondergetekende hom met verskuldigde eerbied,

U Diensw. Dienaar in Christus,

S. F. WEICH.

Ottosdal,

20 Februarie, 1937.

BYLAE XI.

VERSLAG VAN DIE VERTEENWOORDIGER OP DIE ADMISIE-EKSAMEN.

Die Moderator,

Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van S.A.
Hoogeerwaarde Heer,

Ek het die eer om die volgende rapport voor te lê van die werkzaamhede van die Transvaalse Verteenwoordiger op die Admissie-Eksamens-Kommissie aan die Hoogeerwaarde Sinode wat sitting hou op Pretoria op 7 April, 1937, en volgende dae: A. in Februarie, 1935, en Februarie 1936 was Ds. J. C. Cronje, vroeër van Rustenburg, u verteenwoordiger op bogenoemde kommissie.

A. In 1935 was hy verantwoordelik vir Ou Testament Gewyde Geskiedenis, en in 1936 vir Nuwe Testament Gewyde Geskiedenis. B. In Desember 1936, en Februarie 1937 is Eksamens afgeneem deur ondergetekende en was hy verantwoordelik vir Nuwe Testament Gewyde Geskiedenis.

C. In die afgelope drie jare is die volgende getalle studente toegelaat tot die Kweekskool:

(1) In Februarie 1935 is 21 jongmanne toegelaat:

7 uit Transvaal,
7 uit Kaapland,
7 uit die O.V.S.

(2) In Februarie 1936 is 20 jongmanne toegelaat:

3 uit Transvaal,
9 uit Kaapland,
8 uit die O.V.S.

(3) In Februarie 1937 is 13 jongmanne (waaronder drie provisioneel) toegelaat:

5 uit Transvaal,
4 uit Kaapland,
3 uit die O.V.S.
1 uit Rhodesië.

D. In die meeste gevalle was die studente goed voorberei vir die mondelinge eksamen, maar in enkele gevalle was dit 'n pynlike plig om toegang tot die Kweekskool aan kandidate te weier op grond van gebrekkige

Skrifkennis, hoewel hulle aan al die Akademiese vereistes voldoen het.

E. Die daling in die getal kandidate behoef geen sorg te baar nie, daar dit tred hou met die normale styging en daling van die aantal wat toetree tot die Kweekskool.

Met die toebidding van Gods seën op u werksaamhede,

Dienswillig die Uwe in Christus,

J. J. ODENDAAL.

Nelspruit,

3 Maart, 1937.

BYLAE XII.

**RAPPORT VAN DIE AFGEVAARDIGDE NA DIE
SINODE VAN DIE NED. GER. KERK IN
SUID-AFRIKA.**

Die HoogEerw. Heer,
Ds. B. H. Swart,
Scriba Sinodi,
Pretoria.

HoogEerw. Heer en Broeder,

Waar dit my voorreg was, om die groete van ons Kerk na die jongste vergadering van die Sinode van die Moederkerk te Kaapstad oor te bring, het ek tans die eer, om daaroor aan u rapport te doen.

By my aankoms in die vergadering, asook toe ek enige dae later 'n geleentheid gekry het om die H.E. Vergadering toe te spreek, is die ontvangs wat my gegee is, besonder hartlik gewees.

By my oorbring van ons groete op Dinsdag, die 3de Nov., 1936, het ek vooraf, o.m. met verwysing na die „Skema van Werksaamhede en Rapporte,” refereer na die groot omvang van die Moederkerk, haar werk, haar bedrywige kerklike lewe, die seën van die Here, wat so kennelik op al haar werk rus, en gesê hoe ons die Here dank vir alles wat Hy aan en deur haar doen.

Komende tot onsself, het ek melding gemaak van die kerklike en maatskaplike lewe in Transvaal, wat so vol is, en het ek in verskillende rigtinge voorbeeld hiervan gegee. Ek het daarop gewys hoe dit in meer as een opsig, en in meer as een rigting, somtyds by ons 'n bietjie vinnig gaan, en hoe ons wakker moet wees om by te hou, en nie agter te raak nie. Vinnig b.v. in die rigting van agteruitgang op godsdienstig en sedelik gebied, en die verarming van ons Volk, en dan ook i.v.m. die geweldige groei van verskillende nywerhede, veral van die goudindustrie, en, in verband daarmee, die magtige toestroming van Afrikaanssprekende families uit ander dele van die Unie na Transvaal.

Sake soos die Armesorg, Opvoeding, die Sending en ook die voorgestelde oprigting van 'n Teologiese Fakulteit i.v.m. ons Kerk aan die Pretoria Universiteit, het ek vlugtig aangeraak.

My toespraak het ek geëindig met betuiging van ons opregte toegeneentheid aan die Moederkerk, en toebidding van die Seën van die Here na Hebr. 13:20, 21.

Op versoek van die H.E. Moderator het die predikant van Montagu, namens die Sinode, ons groete aanvaar, en my versoek, om, wat ek tans hiermee wens te doen—hul groete aan ons Sinode oor te bring.

Hoogagtend,

U dienswillige dienaar en Broeder in die Here,

J. M. LOUW.

Boksburg,

5 Maart, 1937.

BYLAE XIII.

**VERSLAG VAN DIE SINODALE KERKBOU
KOMMISSIE 1934—1937.**

Die HoogEerw. Heer,

Die Moderator Synodi.

HoogEerw. Heer,

Die Sinodale Kerkbou Kommissie het die eer hiermee verslag van sy werksaamhede te doen.

Slegs in twee gevalle is ons geraadpleeg:

(1) Deur die Eerw. Kerkraad van die gemeente Magaliesberg in verband met die voorgestelde Kerkbou.

Ons het geadviseer dat dit raadsaam is die bestaande Kerkskuld eers uit te delg, en dan fondse in te samel vir die voorgestelde nuwe kerk te Magaliesberg, en dat met die bou nie begin word voordat ruime fondse in hande is nie.

(2) Die Eerw. Kerkraad van die gemeente Amalia het ons geraadpleeg aangaande die verligting van die kerkgebou. Ons het aanbeveel die verligting met „acetylene”-gas.

Menende hierdeur voldoen te hê aan ons opdrag, het ons die eer ons te noem,

Met verskuldigde eerbied,

U diensw. dienaars,

PAUL NEL.

J. C. TRIBELHORN.

J. S. JOUBERT.

BYLAE XIV.

VERSLAG VAN DIE PERMANENTE
REGSKOMMISSIE.

Aan die Moderator van die Sinode

WelEerwaarde Heer en Broeder,

Die Regskommissie het die eer om die volgende verslag van sy werkzaamhede by U in te dien:

(1) Personeel en vergaderings. Een vergadering is gehou sedert die laaste Sinode, en wel op 29 April, 1936, die ander adviese, hieronder gerapporteer, is per rondskrywing met algemene instemming gegee.

Op die gehoue vergadering was teenwoordig Ds. P. Nel, W. Nicol en die scriba. Adv. J. Murray was afwesig met onvermydelike ampswerk.

(2) Adviese.—Omtrent die volgende sake is advies gegee:

(a) In 'n brief van die Kerkraad van Bloemhof gedateer 18 Junie, 1935, was die vraag: Waar die Doop- en Lidmateregisters van die gemeente in die Anglo-Boere oorlog vernietig is en daar nou nie meer altyd 'n destyds dienende Kerkraadslid kan gevind word om die gebruiklike „Deklarasie” te teken nie, hoe moet nou gehandel word waar Doop- of Lidmaatsertifikate moet uitgereik word? Die antwoord van die Kommissie hierop was as volg: „Dat die Kerkraad, by die konstateer van die ouderdom van enige persoon wat daar gedoop is voordat die registers vernietig is, sulke getuienis sal gebruik wat na sy oordeel betroubaar is, en, is sodanige getuienis nie verkrybaar nie, dat hy dan aan enige applikant sal verklaar dat hy nie instaat is om enige sertifikaat van geboorte of ouderdom uit te reik nie. In so'n geval sal dan die enigste ander weg wees om uit te vind of die persoon ergens elders geregistreer is, b.v. by 'n Regeringskantoor (plaaslik of sentraal), of by die Kerklike Argief te Pretoria.”

Die Regskommissie kan natuurlik in ieder geval nie adviseer dat enige onbetroubare of willekeurige middel om die datum van 'n geboorte of die doop te konstaate nie.”

(b) Onder datum 17 April, 1936, is 'n brief ontvang van die Scriba van die Sin. Send. Kommissie met die vraag, na aanleiding van 'n beroep wat pas uitgebring was deur die Pl. Send. Kommissie van Pietersburg saam met die Kerkraad van die Sending gemeente Bethesda: Of die kieskollege (Pl. Send. Kom. en Kerkraad van die Sendinggemeente gesamelik), waar die Sin. Send. Kommissie die volle salaris betaal, die reg het, soos daar geskied het, om een of meer name op die groslyst te plaas en dan 'n ander persoon te kies as een van die twee waarvan die name deur die Sin. Send. Kommissie opgestuur is om van te kies.

Hierop was die antwoord van U Kommissie as volg:
 „Die Regskommissie besef dat die Kerkwet geen voor-siening maak vir die beroeping van 'n Leraar onder dié omstandighede, naamlik dat die liggaam wat verantwoordelik is vir die salaris, 'n beslissende seggenskap sal hê by die uitbring van 'n beroep. Aangesien daar hier in die wet dié leemte bestaan, ag ons dit gerade dat daar onder die omstandighede geen beswaar teen die nou reeds te Bethesda uitgebragte beroep deur die Sinodale Sending Kommissie sal gemaak word nie.”

Volgens hierdie advies is toe deur die Sin. Send. Kommissie gehandel.

(c) In 'n brief gedateer 11 September, 1936 is ontvang van Ds. R. M. de Villiers, namens die Kerkraad van Dalunie, word om advies gevra omtrent hoe gehandel mag word waar 'n geskeie persoon onder sekere omstandighede met 'n ander geskeie persoon deur die Staat in die huwelik bevestig is.

Die Kommissie het hierop as volg geantwoord:

„Na oorweging van U brief van 11 September, 1936, waarin U advies vra omtrent die aangewese en wettige weg om te volg ten opsigte van sekere eggeskeie persone, wat na kwaadwillige verlating—soos U Kerkraad blykbaar die gevalle beskou — weer onder sekere omstandighede in die huwelik getree het (deur die Staat daarin bevestig), wens die Regskommissie U te adviseer as volg:

(1) Die breek van die Huweliks-verbintenis, anders as uit oorsaak van owerspel of kwaadwillige verlating deur die ander party is in stryd met die Woord van God soos deur ons Kerk opgevat, en met die ondernemings

en verpligtinge wat die huwelik veronderstel, soos o.a. uitgedruk in ons Huweliksformulier. Die Regskommisie is derhalwe van oordeel dat 'n Kerkraad hom op die weg van plig en gewettigde reg bevind, as hy in sulke gevalle handelend optree, en ook as hy selfs sover sou gaan om sensuur toe te pas (volgens Art. 292), te meer nog waar persone wat op sondige en onverantwoordelike wyse die wederhelf in die huwelik verlaat het, weer in die huwelik tree met 'n ander instede van hom (haar) na beroubetoning met die verlatene te versoen en die versakte huweliksverhouding te herstel.

Op U verder vraag: „wat 'n regmatige sensuur sou wees, in 'n geval soos deur U genoem, moet ons antwoord dat dit nie in die bevoegdheid van die Regskommisie lê om hier 'n vaste voorskrif te gee nie, maar hy wil dit tog as sy oordeel uitspreek dat sensuur vir onbepaalde tyd, om mee te begin, in sulke gevalle nie misplaas sal wees nie.”

Ons meen dat ons hiermee aan ons opgelegde taak voldoen het en noem ons met hoogagting,

U dienswillige dienare en broeders,

P. NEL Sr. (Voorsitter),

Wm. NICOL.

J. M. MURRAY,

J. H. EYBERS, (Scriba).

5 Maart, 1937.

BYLAE XIV.

TWEEDE VERSLAG VAN DIE PERMANENTE RECSKOMMISSIE.

Na aanleiding van Beskrywingspunte 34 en 48, (Bylae I, pt. VIII) is die Kommissie van oordeel dat die tyd aangebreek het vir die Sinode om sy ernstige aandag te gee aan die verandering van die naam van die Kerk, sodat dit in ooreenstemming gebring sal word met die naam van die ander drie Gefedereerde Nederduits-Gereformeerde Kerke.

Die voordele wat die Kommissie van hierdie naamsverandering verwag is:—

1. Dit sal groot bevrediging gee aan baie lede van die Kerk wat 'n sterk voorliefde voel vir die naam wat in die ander Gefedereerde Kerke gangbaar is.

2. Dit sal die misverstand verwyder by nuwe intrekende lede wat nie weet watter een die Kerk is waarby hulle moet aansluit nie.

3. Dit sal die band nouer trek tussen die Transvaalse en die ander drie Gefedereerde Kerke.

4. Dit sal 'n terugkeer wees na die historiese naam waaraan die Voortrekkers 'n eeu gelede reeds die voorkeur gegee het en waaronder die eerste Sinodale Vergadering in Transvaal gehou is.

As die verandering gemaak word, meen die Kommissie dat die naam van die Kerk moet wees:

„Die Nederduits-Gereformeerde Kerk van Transvaal.”

Die Kommissie besef dat daar 'n moontlikheid bestaan dat die min of meer onverwagte verandering van die naam van die Kerk stoornis sal veroorsaak in sommige gemeentes, maar is oortuig dat die Sinode dit kan voorkom deur nie te haastig te handel nie.

Dit is duidelik dat die naam van die Kerk nie een van die Grondslae van die Kerkvereniging is nie en dat die Sinode die reg het om die verandering te maak sonder raadpleging met die Kerkrade. Die Kommissie oordeel ook dat dit onnodig sou wees om hierdie punt na die Kerkrade te verwys vir 'n hoofdelike stemming.

Die Kommissie adviseer dat die saak vireers by hierdie voorlopige behandeling gelaat word en dat die Sinode by sy volgende samekoms in 1940 'n finale besluit sal

neem daaroor. Intussen sal die saak vanself by Kerkrade onder bespreking kom.

Omtrent die kerklike eiendomme mag gerapporteer word dat die Kommissie regsgelerde advies ingewin het omtrent die voorgestelde stap. Die versekering kan gegee word dat die Kerklike en gemeentelike eiendomme nie daardeur in gevaar gestel sal word nie. Voorts het in onderhandeling met die Registrateur van Aktes blyk dat Art. 46 van die gewysigde Registrasiewet, Wet 13 van 1918, die prosedure aangee waaryvolgens gehandel moet word om die naam op grondbriewe te verander. Teen 'n fooi van 5/- vir elke transport kan die nodige endorsement verkry word.

Ons vertrou dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het en noem ons, met hoogagting,

Lede van die Permanente Regskommissie,

P. NEL, Sr. (Voorsitter).

W. NICOL.

J. H. EYBERS (Scriba).

BYLAE XIV.

SUPPLEMENTÆRE VERSLAG VAN DIE PERMANENTE REGSKOMMISSIE.

Wel-Eerwaarde Moderator,

Benewens wat reeds van ons werkzaamhede gerapporteer is, is daar nog 'n vergadering wat weens 'n oorsig nie vermeld is nie: Die Kommissie het naamlik op 28 Augustus, 1934, byeengekom te Pretoria. Daar was teenwoordig Ds. P. Nel, Sr., Adv. J. M. Murray en Ds. G. M. Pellisier (Scriba). Ds. Nel is tot Voorsitter gekies. Op hierdie vergadering is behandel sekere vrae gestel deur die Kerkraad van Pretoria in verband met geskille wat in die gemeente ontstaan het. Op verskillende punte, veral omtrent prosedure, is advies gegee, en die moeilikhede is later, na ons verneem, opgelos.

Ons moet tot ons leedwese rapporteer dat Adv. J. M. Murray as gevolg van sy aanstelling as Regter op die Transvalse Regbank op 17 deser bedank het as lid van die Permanente Regskommissie. U Kommissie wens aan te beveel dat 'n brief van dank en waardering vir sy dienste as Regsadviseur van die Kerk aan hom sal gerig word.

As gevolg van die bedanking van Adv. Murray sal 'n ander persoon as Regsadviseur deur die Sinode moet benoem word.

Dienswillig die Uwe,

P. NEL, Sr. (Voorsitter).
W. NICOL,
J. H. EYBERS (Scriba).

20 Maart, 1937.

BYLAE XV.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR CHRISTELIKE
MILDDADICHEID.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer:—

(1) Vergaderings.—U Kommissie het viermaal vergader.

(2) Publikasie.—U Kommissie het die saak voor die aandag van die gemeentes gebring deur verskeie artikels in die Kerkbode. Ook is 'n skrywe gerig aan alle predikante en Kerkrade om die saak by hulle te bepleit.

(3) Lektuur.—'n Beroep is gedoen deur middel van die Kerkbode op predikante en lidmate wat belangstel in die saak, om die Kommissie te help om 'n boeklyst op te stel van boeke wat oor die saak handel en met vrymoedigheid aanbeveel kan word. As gevolg van die op-roep word die volgende boeke aanbeveel:

The whole Tithe: Thomson.
 Our Giving: F. B. Moncrieff;
 The Law of the Tithe: Balls;
 The Tithe in Scripture: H. Lonsdale;
 Christian Stewardship: Report of the Commission of the Church Assembly;
 Church Finance: G. H. Cameron;
 Gold and the Gospel: Usher Prize Essays (1856), James Nisbet;
 Geld: Dr. A. Murray.

(4) Konferensies.—In oorleg met die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking is 'n geseënde konferensie in 1935 by Hartebeestpoortdam gehou, waar die saak prominent onder die aandag van die afgevaardigdes gebring is. Ook het U Kommissie die saak bepleit op die Diakonale Konferensie te Pretoria in 1936.

(5) Voorstel.—Op albei byeenkomste is die volgende voorstel eenparig aangeneem:

(a) Armoede is nie die oorsaak dat daar so'n tekort is in die fondse vir die werksaamhede van die kerk nie. Dis omdat belydende christene nie aan die Heer die aandeel in hul besittinge gee wat Hom toekom nie.

- (b) 'n Groeiende Kerk behoort nie met moeite en gesukkel die bestaande werksaamhede aan die gang te hou, maar sy fondse behoort so saam met sy lede te groei dat hy steeds sy werksaamhede kan uitbrei.
- (c) Die geleenthede vir sodanige uitbreiding in alle rigtinge is ontsaglik groot en die noodgeroep van alle kante oorstelpend.
- (d) Die nodige fondse sal maklik gevind word as lidmate van die Kerk een Tiende van hul inkomste wil afsonder vir die werk van die Heer.
- (e) Van die Jood het die Heer dit gheeis op grond van die Verbondsbetrekking waarin hy tot Hom gestaan het. In Jesus het die gelowige in 'n nuwe Verbond met God getree en in daardie Verbond is ook sy besittinge opgeneem. Gee is daarom geen saak van willekeur vir die christen nie. Hy wat soveel meer ontvang het as die Jood en toegetree het tot die Verbond van genade in plaas van die Verbond van die Wet, moet minstens soveel gee as die Jood.
- (f) Vir hom wat aan die Heer die regte aandeel in sy besittinge gee is daar ryke loon.
- (1) Dit verseker tydelike voorspoed; Mal. 3:10, Spr. 3:9, 10, Luk. 6:38.
- (2) Dit bewaar vir die aanbidding van die goudgod en vir toegee aan die sug na weelde en genot; Pred. 5:12—15, Luk. 12:33, 34, Luk. 18:18—25.
- (3) Dit hou die hart teer en ruim: Deut. 15:7—11, Spr. 11:24—25, 2 Kor. 8:9.
- (4) Dit bewerk blymoedigheid: Spr. 14:21, 2 Kor. 9:7—8.
- (5) Dit verleen toegang tot die Heer: Ps. 41:1, Spr. 21:13—24, Spr. 24:11—12, Mat. 10:8, Heb. 13: 5—6.
- (6) Dit gee geloofsversekering: 2 Kor. 9:6.
- (7) Dis 'n uitvloeisel van die genade van die Heer in ons harte uitgestort; 1 Joh. 3:17—18, Mat. 25:31—46.
- (8) Dit leer ons om in diepe afhanklikheid van die Heer te lewe en om ons seninge te tel; 1 Kor. 19:14—16, Ps. 116:12, 1 Kor. 16:2.

- (g) By die berekening van die Tiendes moet daar allereers volle en heelhartige toewyding wees van een tiende van ons inkomste aan die diens van die Heer. Dan sal ons berekening beheers word deur die begeerte om aan die Heer die volle som te gee wat Hom toekom, en dit sal ver van ons wees om te probeer om die som so laag moontlik te hou.
- (h) Dis nie net ons wins wat in berekening moet kom nie maar ook ons leefstog. Voedsel, kleding, huisvesting, ontspanning en baie ander dinge wat die daelikse lewe meebring verteenwoordig 'n bepaalde geldwaarde. Ook daarvan kom minstens een tiende aan die Heer toe.

(6) Kruistog.—U Kommissie het keer op keer die vraag bespreek of dit nie moontlik is om 'n kruistog in belang van die saak deur die hele Kerk te organiseer nie, en het tot die oortuiging gekom dat dit net sal kan geskied as een of meer persone vir 'n bepaalde tyd daar toe afgesonder word.

(7) Begin Vroeg.—U Kommissie het tot die oortuiging gekom dat dit gebiedend noodsaklik is dat die idee van sistematies gee vir die werk van die Heer van jongsaf by die kind ingeskerp moet word, en dat nie gewag moet word tot hy eers lidmaat is nie.

(8) Bydrae per Lidmaat.—Met die gegewens tot ons beskikking het U Kommissie gevind dat die opbrings per lidmaat vir die hele Kerk £1.1.4½ is vir die werk van die Heer in die gemeentes, en 11/1½ vir die werk van die Heer buite die gemeentes. Die skuld van die Kerk per lidmaat is £2.9.7 en die rente wat elke lidmaat hierop moet betaal is 2/11½.

(9) Aanbevelinge.—(a) dat voormalde voorstel onder par. 5 in die Besluite Register van die wetboek opgeneem word;

- (b) dat oor hierdie saak gehandel sal word op die broederlike onderhoud tydens die Sinode;
- (c) dat die Ringe versoek word om dit die onderwerp van bespreking te maak op Kerkraadskonferensies;
- (d) dat permanente finansiële Kommissies vir die verskillende Ringe deur die Sinode vereis sal word.

Met toebidding van genade van God dat ons Kerk nie beskaamd sal staan in die dag nie as die Heer reken-skap eis van ons rentmeesterskap.

Bly ons met verskuldigde hoogagting,

U Dienswillige dienaars in die Heer,

P. VAN DER HOVEN, Voorsitter.

G. D. WORST,

P. DU TOIT,

P. J. SWART,

A. H. STANDER,

P. J. VILJOEN, Scriba.

BYLAE XVI.**RAPPORT VAN KOMMISSIE I/S. LOSPREDIKANTE.**

HoogEerw, Heer,

Die kommissie i/s. Lospredikante, wat van die Sinodale Kommissie opdrag ontvang het om die rapporte van die verskillende Ringskommissies oor die optree van Lospredikante na te gaan en 'n rapport met aanbevelings voor te berei om aan die eerskomende Sinodale Vergadering vir oorweging voorgelê te word, wens as volg te rapporteer:—

A. Bevindings:

(1) Twee Ringskommissies t.w. die van die Ringe van Utrecht en Ermelo rapporteer onreëlmatighede in verband met die optree van Ds. W C. Malan in die gemeentes Vryheid en Goedgegun.

(2) Ds. W. C. Malan se optrede in die Gemeente Vryheid het uiteindelik daartoe geleid dat die Ring van Pretoria 'n klag teen hom in behandeling moes neem en hom 'n broederlike vermaning moes toedien om hom in die toekoms te onderwerp aan die Kerklike gesag.

(3) Verskillende ander getuienisse, wat die Kommissie skriftelik voor hom gehad het, versterk die oortuiging dat die optree van Lospredikante nie oral in die verlede bevorderlik was vir die bewaring van die goeie orde in die Kerk en nie altyd bygedra het om die verkondiging van die Evangelie op stigtelike wyse te laat geskied nie.

B. Aanbevelings:

Derhalwe wens u Kommissie aan te beveel dat:

(1) Aangesien daar verskil bestaan oor die uitleg en toepassing van Art. 24, die Sinode sal bepaal dat die woorde „in die gemeente“ in gemelde Artikel sal beteken „binne die vasgestelde grense van die gemeente.“

(2) In Art. 24 die woorde „in die gemeente“ vervang sal word deur „binne die vasgestelde grense van die gemeente.“

(3) Art. 16(c) as volg verander sal word:

„As hy sy bediening neergelê het, of met die doel om 'n sekulêre amp of burgerlike betrekking te aanvaar; of om hom aan geestelike werk te wy, waartoe hy nie

deur enige Kerklike liggaam beroep of aangestel is nie, sonder dat hy van die Kommissie van Eksaminatore verlof gekry het om sy status as Leraar van die Ned, Herv. of Geref. Kerk te behou."

(4) 'n Nuwe punt (d) in Artikel 16 ingevoeg sal word, wat as volg sal lees:—

„As hy om enig ander rede sy bediening neergelê het en daarna beroepe of versoek tot vaste werk in die Kerk sonder genoegsame rede in die oordeel van die Kommissie van Eksaminatore van die hand gewys het.”

Hiermee hoop ons aan ons opdrag voldoen te hè en noem ons ons, Hoogeerw Heer,

U dw dnrs. en broeders in die Heer,

(w.g.)

J. D. ROOS,
G. M. PELLISSIER,
C. B. BRINK.

BYLAE XVII.**VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE I/S
TEOLOGIESE FAKULTEIT.**

HoogEerw. Heer,

Die Kommissie i/s die Teologiese Fakulteit het die eer ooreenkomstig die Sinodale besluit (Hand. Pag. 65 (2)) sy bevindings ses maande voor die vergadering van die HoogEerw. Sinode as volg te publiseer.

Waar egter op verskeie punte nog informasie verwag word sal die Kommissie 'n addisionele rapport by die HoogEerw. Sinode indien.

1. Personeel.—Die lede van die Kommissie, benoem deur die Sinode van 1934, was:—Di. W. Nicol, P. Nel, Sr., Dr. J. H. Eybers, Di. P. v.d. Hoven, J. I. de Wet, J. H. M. Stofberg en G. D. Worst. Deur die verhuisning van Ds. J. H. M. Stofberg na Wellington moes die kommissie van die tweede helfte van 1935 sy gewaardeerde dienste mis. Op aanbeveling van die kommissie het die HoogEerw. Sinodale Kommissie Dr. D. J. Keet benoem ter vulling van die vakature.

2. Vergaderings.—U Kommissie het agt vergaderings gehou. Op twee daarvan was die Kaapse Kerk verteenwoordig deur Ds. E. G. Malherbe en die Kerk van Natal agtereensvolgens deur Di. Geo. Thom en L. N. Botha; terwyl een vergadering bygewoon is deur Di. J. H. P. Steyn en G. W. Koornhof, as 'n kommissie van ondersoek van die Vrystaat se Kerk. Prof. G. M. Pellissier het van sy indienstreding ook die vergadering in 'n adviserende hoedanigheid bygewoon.

3. Opdragte.—Die opdragte volgens besluit van die HoogEerw. Sinode (Hand. Sinode 1934, pag. 374) lui as volg:—

- ,,1. Met die Kaapse Kerk te onderhandel oor alle punte, wat die twee Kerke raak, om also tot 'n goeie verstandhouding te kom en die eenheid en samewerking te behou; tewens samewerking soek met die susterkerke van Natal en Vrystaat.
- 2. Oor die nodige reëlinge met die Universiteit te onderhandel insake Leerstoele, Kursus, ver-

- deling van vakke, opsig en tug, aanstelling van professore, ens.
3. Stappe te neem om die gemeentes oor hierdie saak in te lig.
 4. Planne te beraam om die nodige fondse te vind.
 5. Met die Regering te onderhandel oor moontlike Staatsteun.

Met die oog op die voorgaande, en omdat aan die Universiteit van Pretoria 'n aantal teologiese studente van ons Kerk is; en omdat 60 persent van die studente in die algemeen aan die Universiteit van Pretoria aan ons Kerk behoort, word die Outoriteite van die Universiteit versoek om die huidige vakature in die teologiese fakulteit aan te vul in oorleg met en op aanbeveling van die kommissie hierbo genoem."

Die Vakature in die Teologiese Fakulteit.

Na aanleiding van die laaste paragraaf van die opdragte het die Kommissie die versoek gedoen dat die vakature in die Vergelykende Godsdienstwetenskap en Wysbegeerte van die Godsdienst in die Teologiese Fakulteit op ons aanbeveling sou gevul word. Hierin het die Raad van die Universiteit toegestem en het ons die name van Ds. G. M. Pellissier (Carolina) en twee ander voorgelê, waaruit Ds. Pellissier, wat reeds aan die begin van 1935 die professoraat aan die Universiteit aanvaar het, aangestel is.

Opdrag 1.

„Met die Kaapse Kerk te onderhandel oor alle punte wat die twee Kerke raak, om also tot 'n goeie verstandhouding te kom en die eenheid en samewerking te behou; tewens samewerking soek met die susterkerke van Natal en Vrystaat.”

U Kommissie het die hierondergaande stukke aan die HoogEerw. Sinodale Kommissies van die drie susterkerke gerig en tewens deputate gestuur om die saak met die HoogEerw. Kommissies te bespreek.

Voortrekkers-Gedenksaal,
Visagiestraat,
Pretoria,
23 Oktober 1934.

Aan die HoogEerw. Sinodale Kommissies van:—

Die Ned. Geref. Kerk van S.A.
Die Ned. Geref. Kerk in die O.V.S. en
Die Ned. Geref. Kerk in Natal.

HoogEerw. Broeders,

Dit is reeds by u bekend dat die Sinode van die Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika in sy vergadering van April, 1934 sekere besluite geneem het omtrent die wenslikheid om, in verband met die Teologiese Fakulteit van die Universiteit van Pretoria, Predikante te laat oplei vir die Evangeliebediening. Ons ag dit nodig om die besluite aan u mee te deel. Dit was as volg:—

„Die Sinode is oortuig dat ons hier te doen het met 'n saak wat nie gekeer kan word nie, dat die Kerk nouer verbind moet word aan die Universiteit van Pretoria, en dat uitstel waarskynlik die saak moeiliker sal maak. Gevolglik besluit die Sinode om die saak te verwys na 'n Kommissie vir ondersoek om op die volgende Sinode rapport te doen, en wel om die volgende redes:—

1. Die Kerk as Kerk in sy geheel besit nie die informasie waарoor hierdie vergadering beskik nie en 'n drastiese besluit kan maklik 'n skok veroorsaak.
2. Daar bestaan weinig kans om onmiddellik die benodigde fondse te vind.
3. Die Kaapse Kerk sal so'n besluit maklik misverstaan onder die huidige omstandighede.

Aan die Kommissie word opgedra om:—

1. Met die Kaapse Kerk te onderhandel oor alle punte, wat die twee Kerke raak. Om also tot 'n goeie verstandhouding te kom en die eenheid en samewerking te soek met die Susterkerke van Natal en Vrystaat.
2. Oor die nodige reëlinge met die Universiteit te onderhandel insake Leerstoele, Kursus, verdeling van vakke, opsig en tug, aanstelling van professore, ens.
3. Stappe te neem om die gemeentes oor hierdie saak in te lig.

4. Planne te beraam om die nodige fondse te vind.
5. Met die Regering te onderhandel oor moontlike Staatsteun.

Met die oog op die voorgaande, en omdat aan die Universiteit van Pretoria 'n aantal teologiese studente van ons Kerk is; en omdat 60 persent van die studente in die algemeen aan die Universiteit van Pretoria aan ons Kerk behoort, word die Outoriteite van die Universiteit versoek om die huidige vakature in die teologiese fakulteit aan te vul in oorleg met en op aanbeveling van die Kommissie hierbo genoem."

Na aanleiding van die laaste paragraaf van hierdie besluit kan nou verder meegedeel word dat die Hoog-Eerw. Heer G. M. Pellissier, tans Predikant op Carolina, Actuarius van ons Kerk en lid van die Proponentsekseksame-kommissie van die Kaapse Kerk, sedert die Sinode op ons aanbeveling benoem is deur die Universiteit van Pretoria tot Professor in die Godgeleerdheid en op 1 Januarie 1935 in die betrekking sal intree.

Met betrekking tot ons eerste opdrag hierbo genoem, ag ons dit nodig, HoogEerw. Broeders, om die volgende verklaring te maak, sodat die motiewe wat die Kerk beweeg in die rigting van opleiding van Predikante hier in Transvaal amptelik bekend mag wees en die verlange van ons Kerk na die samewerking van die ander Gefedereerde Kerke in hierdie onderneming openbaar mag word.

Vereers moet die volgende

GEOPPERDE BESWARE

uit die weg geruim word:—

1. Die Kaapse Kerksaak.—Die gedagte is uitgespreek dat die verlange om predikante alhier te laat oplei, ontstaan het as gevolg van die Kaapse Kerksaak. Dit kan die kommissie met vrymoedigheid ontken; 'n voorstel in dieselfde rigting het reeds in die Sinode van 1922 veel steun gekry, terwyl die bogenoemde besluite in die Sinode van 1934 met 'n groot meerderheid van stemme aangeneem is, nadat sekere amendemente van die hand gewys is.

2. Waarom 'n opleiding deur 'n Teologiese Fakulteit en nie in 'n Teologiese Seminarium nie?—Die koste van 'n eie volledige Seminarium, bygereken die koste van geboue, biblioteek en administrasie, sou vir die

Transvaalse Kerk tans heeltemal te hoog wees, terwyl in verband met die Teologiese Fakulteit ons slegs die salarisje van twee professore sal moet bekostig; drie van die ses professore op ons voordrag aangestel sal word en die dienste van al ses professore tot beskikkings van ons studente sal wees, in sover ons dit verlang.

3. Waarom nou addisionele evangeliedieniare oplei terwyl die Kweekskool op Stellenbosch meer oplewer as wat die Kerk onmiddellik in diens neem?—In die loop van die jare het die grootte van die klasse in die Kweekskool baie verskil. Op die oomblik is die klasse groot, maar dit sal nie noodwendig so bly nie. Ook moet daarop gelet word dat die skynbare surplus van kandidate te wye is aan die vertraging van die stigting van nuwe gemeentes as gevolg van die depressie. Ons beskou dus die surplus slegs as tydelik.

4. Die stigting van 'n nuwe geleentheid vir die opleiding van predikante in die Noorde hoef geen verdeeldheid te bring nie, maar sal 'n nuwe geleentheid vir samewerking skep. Die meeste groot Kerke het meer as één inrigting: Hie Hervormde en Gereformeerde Kerke in Holland, die Presbiteriaanse Kerk in Skotland, die Presbiteriaanse Kerke in Amerika en ander. In hierdie gevalle bring dit geen verdeeldheid nie; ook by ons kan verdeeldheid betyds voorkom word deur same-werking.

Nadat ons nou hierdie besware uit die weg geruim het, soos ons meen, wil ons verder aantoon, wat

DIE MOTIEWE VAN DIE SINODE

met die voorgestelde stigting is:—

- I. TERWILLE VAN DIE UNIVERSITEIT moet ons dit onderneem. Die Universiteit van Pretoria is reeds by uitnemendheid die Afrikaner-Universiteit van die Noorde. Daarheen stroom die Afrikaanse studente van Transvaal en die O.V.S. in hulle honderde. Daar word die meeste van ons Afrikaanse onderwysers opgelei. Daar ook word die Welvaart-werkers opgelei wat in die naaste toekoms seker 'n belangrike rol gaan speel in verband met die opheffing van ons veragterdes. Temidde van dit alles is die invloed wat ons tans uitoefen betreklik gering. Die doeltreffendste manier om ons daar te laat gelde is, na ons oordeel, om daar in te

dring met 'n aantal van ons eie professore en met studente wat in die gees van ons Kerk opgelei word. Daarmee sal ons, net soos op Stellenbosch, 'n betekenisvolle invloed op die Universiteit tot nut van ons volk kan laat geld.

- II. TERWILLE VAN ONS KERK en die plek wat ons Kerk in hierdie Provinse inneem, moet ons dit onderneem. Beide die Nederduits Hervormde en die Gereformeerde Kerke het inrigtings vir opleiding van hulle predikante hier in Transvaal. In hierdie oopsig het ons Kerk in Transvaal 'n teënkanting wat die ander Gefedereerde Kerke nie tref nie en die broeders moet hulle in ons plek stel wanneer hulle ons besluit beoordeel.
- III. TERWILLE VAN DIE STUDENTE IN DIE GOD-GELEERDHEID wat reeds aan die Universiteit van Pretoria behoort, moet ons dit onderneem. Net soos by die drie ander Gefedereerde Kerke, bepaal ons Wette ook dat die Beroepbare Predikante van 'n ander Kerk met Gereformeerde Belydenis by ons Kerk gelegitimeer kan word na 'n Colloquium Doctum. Nou gebeur dit in die laaste jare dat studente van ons Kerk hulle laat oplei by Hervormde Professore van die Universiteit van Pretoria en hulle by die Hervormde Kerk beroepbaar stel, en dan deur middel van 'n Colloquium Doctum by ons gelegitimeer wil word. So sal vanjaar in Desember een student ondersoek word en, indien geadmitteer, onmiddellik beroepbaar wees in al vier die Gefedereerde Kerke. Ons weet reeds dat in die volgende paar jaar 'n aansienlike aantal sulke studente by ons Kommissie van Eksaminateure hulle sal aanbied vir Colloquium Doctum. Dit is tog nie bevredigend nie en dit dwing ons om te besluit om die opleiding van daardie studente in ons eie hande te neem.
- IV. TERWILLE VAN ONS TOEKOMSTIGE PREDIKANTE moet ons dit onderneem. Ons het nikks as lof vir die opleiding op Stellenbosch. Byna al ons Predikante is daar gevorm. En tog is Transvaal anders as die Kaap. Die twee hoofstede lê 1,000 myl van mekaar. Transvaal het sy eie geskiedenis, waarby 'n persoon hom moet inleef om dit te verstaan. Transvaal het twee-miljoen naturelle teen-

oor die kleurlinge van die Kaap. Die helfte van die gemeentes in Transvaal is in sterk geïndustrialiseerde gebiede teenoor die byna uitsluitlike landelike gemeentes van die Kaap. Transvaal het drie Afrikaanse Kerke, terwyl die grootste deel van die Kaap slegs een is. En daar is ander diep-ingrypende punte van verskil. Die student wat in Transvaal 'n gedeelte van sy opleiding geniet, het 'n groot voorsprong wanneer hy eenmaal optree as praktiese Evangeliedienaar in 'n gemeente hier in die Noorde.

DIE SKEMA WAT TANS OORWEEG WORD is dat die Universiteit van Pretoria op ons voordrag één professor sal aanstel en voorts twee professore, wat deur ons Kerk aangestel is, sal aanvaar as lede van hulle staf. Die eerste een sal deur die Universiteit gesalarieer word, die ander twee deur die Kerk, al drie sal egter, wat lewe en belydenis betref, onder kerklike toesig staan. Alles sal in 'n behoorlike ooreenkoms vooraf beskrywe word tot bevrediging van ons Sinode. Ons besef die belangrikheid van hierdie ooreenkoms en sal dankbaar wees as die Gefedereerde Kerke, en veral die Kaapse Kerk met sy lang ondervinding in verband met die opleiding van Evangeliedienare, ons wil adviseer by die optrek van hierdie ooreenkoms. By die verdeeling van vakke sal ons sekere onderwerpe kan uithou vir behandeling deur ons kerklike professore.

Die studente sal dan op aanbeveling van die Teologiese Fakulteit hulle grade en sertifikate van die Universiteit ontvang en die wat verlang om by ons Kerk gelegitimeerd te word, sal by ons 'n Proponents-eksamen moet aflê. Waar ons namens die Sinode hierdie verklaring aan die HoogEerw. Sinodale Kommissies van die Gefedereerde Ned. Gereformeerde Kerke voorlê, is dit met die versoek dat hulle die volgende vorm van samewerking, by hulle respektiewe Sinodes sal aanbeveel:

- (a) Die Suster Kerke benoem elk 'n lid om sitting te neem op ons Kuratorium, ons Kommissie vir toelating tot die Teologiese Fakulteit en ons Kommissie vir die Proponents-Eksamens.
- (b) Die Sinodale Kommissies benoem elk een dadelik 'n lid om met ons Kommissie te raadpleeg omtrent die wetsbepalinge vir opleiding van Evangeliedienare, wat lengte van kursus betref, wat ons in 1937 aan ons Sinode sal voorlê.

- (c) Die Kaapse Kerk ontslaan ons van die belofte om 'n jaarlikse Sinodale kollekte vir die Teologiese Seminarium op Stellenbosch te hou.

Eindelik wil ons versoek, as een of meer, van die Sinodale Kommissies dit verlang, om een of meer lede van ons Kommissie te stuur na u vergadering om hierdie saak verder toe te lig.

Met die bede dat ons versoek om samewerking 'n gunstige antwoord van u vergadering mag ontvang en dat dit mag strek tot groter verheerliking van Gods naam.

U Dienwillige Dienare in die Here,
Die Kommissie i/s die Teologiese Fakulteit.

Die afgevaardigdes na Kaapland en die Vrystaat het gerapporteer dat hulle besonder broederlik ontvang en aan hulle die geleentheid gegee is om die saak baie deeglik toe te lig en te bespreek.

(a) Die HoogEerw. Sinodale Kommissie van die Kaapse Kerk het as volg besluit:—

„In die oortuiging dat wat ons ook mag besluit, die Transvaalse Kerk tog die opleiding van haar eie lerare ter hand sal neem, en aangesien sy trouens die eerste stappe daartoe reeds gedoen het, besluit die Sinodale Kommissie om aan die versoek van die Transvaalse Sinode te voldoen, en 'n lid van die vergadering, en indien nodig geoordeel ook een van die professore van die Kweekskool, te benoem om saam met die Kommissie van die Transvaalse Sinode die wetsbepalings vir die opleiding van Evangeliedienare, ens., te oorweeg, dragende die Transvaalse Sinode die reis- en verblyfkoste. Hiervan sal 'n rapport aan die skriba oorhandig word, ook is Ds. E. G. Malherbe benoem om u beraadslagings by te woon, en een van die Theologiese Professore op Stellenbosch. Die Professore sal gevra word om self een uit hulle midde te kies.”

Na aanleiding van die aanvang van hierdie besluit mag ons sê, dat ons deputate duidelik verklaar het, dat hulle niks gesê het om die Kaapse Sinodale Kommissie onder die indruk te bring dat hy voor 'n voldonge feit staan nie. Op die eerste vergadering waar die verteen-

woordiger van die Kaapse Kerk aanwesig was het ons voorsitter tewens duidelik verklaar:—

„Dat ons kommissie hom nog aan niks gebind het nie; selfs die aanstelling van Prof. Pellissier het ons nie gebind om met die saak verder te gaan nie.”

U Kommissie het, soos die besluit aan die hand gee, versoek dat een van die Professore van die Kweekskool ons vergaderings in 'n adviserende hoedanigheid sou bywoon, later het ons egter van die HoogEerw. Scriba Sinodi berig ontvang dat geen een van die Professore hiervoor kon gevind word nie.

(b) Die HoogEerw. Sinodale Kommissie van die Vrystaat het besluit:—

„Met die oog op die besluit van die H.E. Sinode (sien Notule, Sin. 1922 — waarin die hoop uitgespreek word, dat ons Teologiese Seminarium op Stellenbosch as die enige inrigting van die Ned. Geref. Kerk, in ons land sal bestaan), besluit die H.E. Sin. Komm. om hierdie aktuele en belangrike saak van 'n Teologiese Fakulteit van die Ned. Herv. of Geref. Kerk te verwys na die H.E. Sinode, en sonder om ons met die stigting van so'n Teologiese Fakulteit te kompromitteer benoem hy intussen 'n kommissie om met raadpleging van die Transvaalse Konmissie, verder op die saak in te gaan, en later te rapporteer.”.

(c) Sonder dat ons deputaat die HoogEerw. Sinode van Natal kon bywoon het hy op ons skriftelike versoek besluit:—

„Die uitnodiging van die Transvaalse Kerk tot samewerking word aangeneem, en ons benoem 'n lid op die kuratorium ook om te waak oor die belang van die Godsryk, betalende die Transvaalse Kerk die reis- en verblyfkoste.”

Die Kommissie kan dus met vrymoedigheid verklaar dat hy alles gedoen het wat moontlik was om die goeie gesindheid en medewerking van die Susterkerke vir die saak te verkry, en dit nie geheel sonder sukses nie.

Opdrag 2.

Oor die nodige reëlinge met die Universiteit te onderhandel insake Leerstoele, Kursus, verdeling van vakke, opsig en tug, aanstelling van Professore, ens.

U Kommissie verdeel die bogenoemde sake in drie groepe, t.w.:—

(I) Kursus en verdeling van vakke, (II) Leerstoele en aanstelling van Professore en (III) Opgig en tug.

(I) 'n Sub-kommissie het na onderhandeling die volgende kursusse en verdeling van vakke aanbeveel, wat die Kommissie voorlopig goedgekeur het:—

Die hele kursus vir toelating tot die Evangeliebediening sal loop oor 'n periode van sewe jaar. Na die eerste drie jaar sal 'n Teologiese B.A. verkry word en die suwer teologiese opleiding sal daarna gaan oor vier jaar. Vir drie jaar sal die kursus vir B.D. gevvolg word plus kerklike vakke, soos mag besluit word. Vir die vierde jaar sal vier vakke gekies word, waarin 'n persoon sal inskrywe vir 'n deel van die D.D. Kursus en in één van vier rigtings kan spesialiseer. Die Teol. Dr.-graad sal, met indien van tesis bygereken, kan verkry word in nege jaar.

Die vier kursusse, met die termyn waарoor elke vak gedoseer word, is as volg:—

1. Dogmatiese Groep.

Geref. Dogmatiek	... 4 jaar.
Dogmageskiedenis	... "
Etiek	... "
Praktiese Teologie	... "
Inleiding O.T.	... 3 jaar.
Alg. Kerkgeskiedenis	"
Kerkreg	"
Apologetiek	"
Godsdienstwetenskap	"
Sendingwetenskap	"
Ensiklopedie	... 2 jaar.
O. T. Teologie	"
N. T. Teologie	"
Vaderlandse Kerkgeskiedenis	"
Kanon O. of N.T.	1 " jaar.
Argeologie O. of N.T.	"
Tekskritiek	"

2. Ou-Test. Teologiese Groep.

Inleiding Ou-Test	... 4 jaar.
Eksegese Ou-Test.	... "
Dogmageskiedenis	"
Praktiese Teologie	"
Dogmatiek	... 3 "
Inleiding N. T.	... "
Eksegese N. T.	... "
Alg. Kerkgeskiedenis	"
Kerkreg	"
Apologetiek	"
Etiek	"
Godsdienstwetenskap	"
Sendingwetenskap	... 2 jaar.
Ensiklopedie	"
O. T. Teologie	"
N. T. Teologie	"
Vaderlandse Kerkgeskiedenis	"
Kanon O. T.	... 1 " jaar.
Argeologie O. T.	"
Hermeneutiek	"

3. N. T. Wetenskaplike Groep.

Inleiding N. T.	4 jaar.
Eksegese N. T.	"
Dogmageskiedenis	"
Praktiese Teologie	"
Dogmatiek	3 jaar.
Inleiding O. T.	"
Eksegese O. T.	"
Alg. Kerkgeskiedenis	"
Kerkreg	"
Apologetiek	"
Etiek	"
Godsdienstwetenskap ..	"
Sendingwetenskap ...	2 jaar.
Ensiklopedie	"
O. T. Teologie	"
N. T. Teologie	"
Vaderlandse Kerkgeskiedenis	"
Kanon N. T.	1 jaar.
Argeologie	"
Tekskritiek	"
Hermeneutiek	"

4. Historiese en Kerkgrote-like Groep.

Alg. Kerkgeskiedenis	4 jaar.
Kerkreg	"
Dogmageskiedenis	"
Praktiese Teologie	"
Dogmatiek	3 jaar.
Inleiding O. T.	"
Inleiding N. T.	"
Eksegese O. T.	"
Eksegese N. T.	"
Apologetiek	"
Etiek	"
Godsdienstwetenskap ..	"
Sendingwetenskap ...	2 jaar.
Ensiklopedie	"
O. T. Teologie	"
N. T. Teologie	"
Vaderlandse Kerkgeskiedenis	"
Kanon O. of N. T.	1 jaar.
Argeologie O. of N.T.	"
Tekskritiek N. T. of	"
Hermeneutiek ..	"

Aan studente sal in hulle laaste jaar ook die vryheid gegee word om onder toesig van die Departement van Sosiologie maatskaplike werk te doen.

(II) Wat leerstoele en aanstelling van Professore betref, lê die Kommissie die volgende Konsep-kontrak, wat ons by die Universiteits-Raad ingedien het vir behandeling, aan u voor as ons sienswyse van wat die Sinode behoort te verkry:

OOREENKOMS.**Voorgestelde Ooreenkoms tussen die Universiteit van Pretoria en die Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika.**

Die Universiteit van Pretoria (hierna genoem die Universiteit) aan die een kant en die Nederduits Hervormde of Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika (hierna genoem die Kerk) aan die anderkant, kom hierby ooreen met betrekking tot die Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria as volg:

I. DIE FAKULTEIT.

- (a) Daar sal vereers hoogstens ses akademiese Professore in hierdie fakulteit aan die Universiteit wees.
- (b) By die aanstelling van tenminste drie van die Professore in die Akademiese professorate in die Teologiese Wetenskappe onder hierdie fakulteit sal die aanstelling deur die Universiteit geskied uit 'n drietal op versoek van die Universiteit deur die Kerk aanbeveel vir die professoraat.
- (c) Sodra as daar twee Professore in hierdie fakulteit diens doen wat op aanbeveling van die Kerk deur die Universiteit aangestel is, sal die Dekaan van hierdie fakulteit van Teologie beurtelings gekies word, die een keer uit die Akademiese Professore wat aangestel is op aanbeveling van die Kerk en die ander keer uit die Professore wat nie op aanbeveling van die Kerk aangestel is nie.
- (d) Hoewel die Professore wat in verband met hierdie Fakulteit aangestel word almal tesame sal fungeer as een Fakulteit vir die doeleindes van :—
 - (1) Vasstelling van leergange, desnoeds parallelle leergange.
 - (2) Afneem van eksamens.
 - (3) Verslaggewing aan die Senaat; sal dit nogtans die Professore wat op aanbeveling van die Kerk aangestel is vrystaan om hulle te konstitueer tot 'n **afdeling** met die doel om :—
 - (1) In aanraking te bly met die Kerk.
 - (2) Te ywer vir die nakoming van hierdie Kontrak.
 - (3) Te sorg vir die belang van die studente wat hulle laat oplei as predikante van die Kerk, en **om onder die Senaat toesig te hou oor hulle wandel.**
 - (4) Ander huishoudelike sake te behartig.

2. SALARISSE.

- (a) Die salaris wat verbind is aan die drie onder 1b genoemde Professore sal deur die Universiteit betaal word. Met die oog hierop sal die Kerk jaarliks die bedrag van £1100 aan die Universiteit oorbetaal en hierdie bedrag sal die Univer-

siteit aan die Kerk kan verhaal. Die Kerk sal die reg hê om op 'n later tyd deur die betaling van 'n kapitale som waaromtrent die kontrakante alsdan ooreen sal kom, hierdie verpligting af te los, met die verstande dat as die ooreenkoms volgens 5.b. binne 15 jaar daarna beëindig word, die balans tussen hierdie bedrag en die jaarlikse betaling van £1100 aan die Kerk terug betaal sal word.

- (b) By die later aanstelling van meer Professore in die oorblywende moontlike professorate (vgl. 1.a.) sal die salarisste betaal word uit 'n fonds wat in sy geheel deur die Kerk bygedra word, en hierdie bedrag sal deur die Universiteit van die Kerk kan verhaal word.

3. DOSENTE.

- (a) Die Universiteit sal aan die professorate wat te enige tyd in die Fakulteit van Teologie bestaan 'n verder Dosent of Dosente toevoeg, wanneer die Kerk, met die oog op die Onderwys, en opleiding van sy toekomstige predikante, dit nodig ag en 'n daartoe strekkende versoek by die Universiteit ingedien het; hierdie Dosent(e) sal as assessor lid (lede) sittung hê op die Fakulteit.
- (b) Die salarisste van enige verder aan te stelle Dosent (e) soos onder 3.a. voorsien sal betaal word deur die Universiteit uit 'n fonds wat die Kerk onderneem om in sy geheel te betaal, en watter die Universiteit van die Kerk kan verhaal.
- (c) Die onderwys in die vak of vakke, ten behoewe waarvan die verder aan te stelle Dosent(e) aangestel sal kan word, sal opgedra word aan sodanige Dosent of Dosente wat as voltydse of deeltydse Dosent(e) sal kan aangestel word. Hierdie Dosent(e) sal aangestel word deur die Universiteit uit 'n drietal deur die Kerk op versoek van die Universiteit aanbeveel vir elke pos.
- (d) Die beslissing of die onder 3.b. genoemde Dosent of Dosente vol- of deeltydse sal optree, sal berus by die Kerk, met goedkeuring van die Universiteit, en die beslissing sal verband hou met die omvang van die onderwys in die vak of vakke wat aan die Dosent(e) opgedra word.

- (e) Indien die Kerk besluit om 'n end te maak aan die opdrag aan 'n Dosent wat nie op aanbeveling van die Kerk aangestel is nie, om onderwys te gee aan Sy toekomstige predikante, sal die Universiteit op 'n daartoe strekkende versoek van die Kerk, van die begin van die volgende jaar die betrokke Dosent onthef van die genoemde opdrag vir sover dit die onderwys van die toekomstige predikante van die Kerk betref.

4. STUDENTE.

Studente wat voornemens is om in diens van die Kerk te tree sal hulle studies vir Teologiese grade voltooi onder die professore aangestel op aanbeveling van die Kerk, en indien die Kerk daarvoor toestemming gee, ook onder ander professore. Die Universiteit onderneem om die nodige roosterreëlings vir die uitvoering van hierdie doel te tref.

5. VERDER BEPALINGS.

- (a) Enige dispoot wat uit hierdie ooreenkoms mag ontstaan, sal besleg word deur arbitrasie in terme van die Arbitrasiewet van 1904-Transvaal.
- (b) Beëindiging van hierdie ooreenkoms is onderhevig aan kennisgewing van minstens drie kalenderjare, bindend vir beide partye.
- (c) Hierdie ooreenkoms sal notarieel opgestel word op onkoste van die Kerk en die Universiteit om die helfte.
- (d) Die Kerk vrywaar die Universiteit teen enige eise vir skadevergoeding wat ingestel mag word ten gevolge van die uitvoering van die bepalings in hierdie ooreenkoms vervat.

III. Wat betref die nodige Opsig en Tug vanweë die Kerk beveel ons aan dat:—

- (a) Die Kandidaat by die Admissie-eksame 'n getuigskrif sal inlewer van die Kerkraad waaronder hy sorteer.
- (b) Studente na aflegging van die Admissie-eksame onder die toesig sal geplaas word van die Kerkraad binne wie se resort hulle woonagtig is, en sal by hulle aanmelding vir die Toelatings-

eksame tot die Heilige Diens 'n getuigskrif moet indien van die genoemde Kerkraad of Kerkrade om die tussenperiode te dek.

- (c) Kerkrade by die opstelling van die hierbo (in b.) genoemde getuigskrifte sal raadpleeg met die Professore wat op voordrag van die Kerk aangestel is by die Universiteit.
- (d) Die Proponents-eksame nie slegs sal rekening hou met akademiese bevoegdheid nie, maar ook met die leer en wandel van die kandidaat soos deur die betrokke Kerkraad in oorleg met die Professore betuig.
- (e) Wetsbepalinge verder sal gemaak word in verband met Admissie- en Proponents-eksame.
- (f) Professore wat op voordrag van die Kerk benoem is vir doeleinnes van oopsig en tug sal val val onder Artt. 315 en 316.
- (g) Met die Professore 'n ooreenkoms sal aangegaan word voordat hulle aanstelling bekratig word, dat hulle hul professoraat sal neerlê as die Kerk nie meer met hulle tevrede is nie.

Opdragte 3 en 4.

„Stappe te neem om die gemeentes oor die saak in te lig en planne te beraam om die nodige fondse te vind.”

U kommissie rapporteer oor die twee opdragte onder één hoof omdat hy hulle gesamentlik behandel het.

- (a) Verskeie stukke, ter verduideliking van die saak aan die algemene kerklike publiek, het in die loop van die tyd in die Offisiële Orgaan verskyn.
- (b) Ds. Paul Nel, Sr., het goedgunstig ingewillig om gemeentes en ook Ringsvergaderings te besoek teneinde inligting te verstrek en die geladelike steun van die Kerk vir die saak te verseker.
- (c) Die hierondergaande Ope Brief is aan al die Kerkrade gestuur:—

OPE BRIEF**insake die Teologiese Fakulteit op Pretoria.**

Aan die Lede van
die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika.

Geliefde Broeders en Susters in die Here,

Dit is reeds by u bekend dat die HoogEerw. Sinode in sy vergadering van April 1934 sekere besluit geneem het omtrent die wenslikheid om in verband met die Teologiese Fakulteit van die Universiteit van Pretoria predikante te laat oplei vir die evangeliebediening. Ons ag dit nodig om die besluite aan u mee te deel.

Dit is as volg :—

Die Sinode is oortuig dat ons hier te doen het met 'n saak wat nie gekeer kan word nie, dat die Kerk nouer verbind moet word aan die Universiteit van Pretoria, en dat uitstel heel waarskynlik die saak moeiliker sal maak. Gevolglik besluit die Sinode om die saak te verwys na 'n kommissie vir ondersoek om op die volgende Sinode rapport te doen, en wel om die volgende redes :—

1. Die Kerk as Kerk in sy geheel besit nie die informasie waарoor hierdie vergadering beskik nie en 'n drastiese besluit kan maklik 'n skok veroorsaak.
2. Daar bestaan weinig kans om onmiddellik die benodigde fondse te vind.
3. Die Kaapse Kerk sal so 'n besluit maklik misverstaan onder die huidige omstandighede.

Aan die Kommissie word opgedra :—

1. Met die Kaapse Kerk te onderhandel oor alle punte wat die twee Kerke raak, om also tot 'n goeie verstandhouding te kom en die eenheid en samewerking te behou; tewens samewerking te soek met die Susterkerke van Natal en die Vrystaat.
2. Oor die nodige reëlings met die Universiteit te onderhandel insake leerstoelle, kursus, verdeling van vakke, opsig en tug, aanstelling van professore, ens.

3. Stappe te neem om die gemeentes oor hierdie saak in te lig.
4. Planne te beraam om die nodige fondse te vind.
5. Met die Regering te onderhandel oor moontlike staatsteun.

Met die oog op die voorgaande, en omdat aan die Universiteit van Pretoria 'n aantal teologiese studente van ons Kerk is; en omdat 60 persent van die studente in die algemeen aan die Universiteit van Pretoria tot ons Kerk behoort, word die outhouerlike van die Universiteit versoeuk om die huidige vakature in die teologiese fakulteit aan te vul in oorelog met en op aanbeveling van die kommissie hierbo genoem.— Tot sover die Sinodale besluit.

Na aanleiding van die laaste paragraaf van hierdie besluit kan nou verder meegedeel word dat die Hoog-Eerw. Heer G. M. Pellissier, vroeër predikant van Carolina, Actuaris van ons Kerk en lid van die Proponents-eksamenkommissie van die Kaapse Kerk, sedert die sitting van die Sinode op ons aanbeveling benoem is deur die Universiteit tot Professor in die Godgeleerdheid en reeds aan die begin van 1935 in die betrekking ingetree het.

Met betrekking tot ons eerste opdrag hierbo genoem, het ons dit nodig geag, geliefde broeders en susters, om die volgende verklaring aan die Susterkerke te maak, sodat die motiewe wat die Kerk beweeg het in die rigting van opleiding van predikante hier in die Transvaal amptelik bekend mag wees en die verlange van ons Kerk na die samewerking van die ander Gefedereerde Kerke in hierdie onderneming openbaar mag word. Die volgende verklaring is aan die Susterkerke gestuur en met hulle bespreek:—

Vereers moet die volgende **geopperde besware** uit die weg geruim word.

I. Die Kaapse Kerksaak.—Die gedagte is uitgespreek dat die verlange om predikante alhier te laat oplei, ontstaan het as gevolg van die Kaapse Kerksaak. Dit kan die Kommissie met vrymoedigheid ontken; 'n voorstel in dieselfde rigting het reeds in die Sinode van 1922 veel steun gekry, terwyl die bogenoemde besluite in die Sinode van 1934 met 'n groot meerder-

heid van stemme aangeneem is nadat sekere amendeamente van die hand gewys is.

2. Waarom 'n opleiding deur 'n Teologiese Fakulteit en nie 'n Teologiese Seminarium nie?—Die koste van 'n eie volledige Seminarium, bygereken die koste van geboue, biblioteek en administrasie, sou vir die Transvaalse Kerk tans heeltemal te hoog wees, terwyl in verband met die Teologiese Fakulteit ons slegs die salarisste van twee professore sal moet bekostig, drie van die ses professore op ons voordrag aangestel sal word en die dienste van al ses professore tot beskikking van ons studente sal wees, in sover ons dit verlang.

3. Waarom nou addisionele evangeliedienbare opleiding terwyl die Kweekskool op Stellenbosch meer oplewer as wat die Kerk onmiddellik in diens neem?—In die loop van die jare het die grootte van die klasse in die Kweekskool baie verskil. Op die oomblik is die klasse groot, maar dit sal nie noodwendig so bly nie. Ook moet daarop gelet word dat die skynbare surplus van kandidate te wye is aan die vertraging van die stigting van nuwe gemeentes as gevolg van die depressie. Ons beskou dus die surplus slegs as tydelik.

4. Sal dit nie verdeeldheid veroorsaak nie?—Die stigting van 'n nuwe geleentheid vir die opleiding van predikante in die Noorde hoef geen verdeeldheid te bring nie, maar sal 'n nuwe geleentheid vir samewerking skep. Die meeste groot Kerke het meer as een inrigting: Die Hervormde en Gereformeerde Kerke in Holland, die Presbiteriaanse Kerk in Skotland, die Presbiteriaanse Kerke in Amerika, en ander. In hierdie gevalle bring dit geen verdeeldheid nie; ook ons kan verdeeldheid betyds voorkom deur samewerking.

Nadat ons nou hierdie besware uit die weg geruim het, soos ons meen, wil ons verder aantoon, wat **die motiewe van die Sinode** met die voorgestelde stigting is:—

I. Terwille van die Universiteit moet ons dit onderneem.—Die Universiteit van Pretoria is reeds by uitnemendheid die Afrikaner-Universiteit van die Noorde.

Daarheen stroom die Afrikaanse studente van Transvaal en die O.V.S. in hulle honderdtalle. Daar word ook die welvaartswerkers opgelei, wat in die naaste toekoms seker 'n belangrike rol gaan speel in verband met die opheffing van ons veragterdes. Te midde van dit alles

is die invloed wat ons tans uitoefen betreklik gering. Die doeltreffendste manier om ons daar te laat gelde is, na ons oordeel, om daar in te dring met 'n aantal van ons eie professore en met studente wat in die gees van ons Kerk opgelei word. Daarmee sal ons, net soos op Stellenbosch, 'n betekenisvolle invloed op die Universiteit tot nut van ons volk uitoefen.

2. Terwille van ons Kerk en die plek wat ons Kerk in hierdie Provinse inneem, moet ons dit onderneem. Beide die Nederduits Hervormde en die Gereformeerde Kerke het inrigtings vir die opleiding van hulle predikante hier in Transvaal. In hierdie oopsig het ons Kerk in Transvaal 'n teenkanting wat die ander Gefedereerde Kerke nie tref nie en daardie Kerke moet hulle in ons plek stel wanneer hulle ons besluit beoordeel.

3. Terwille van die studente in die Godgeleerdheid wat reeds aan die Universiteit van Pretoria behoort, moet ons dit onderneem. Net soos by die drie ander Gefedereerde Kerke, bepaal ons Wette ook dat die beroepbare predikante van 'n ander Kerk gelegitimeer kan word na 'n **Colloquium Doctum**. Nou gebeur dit in die laaste jare dat studente van ons Kerk hulle laat oplei by Hervormde Professore van die Universiteit van Pretoria en hulle by die Hervormde Kerk beroepbaar stel, en dan deur middel van 'n **Colloquium Doctum** by ons gelegitimeerd wil word. So het verlede jaar in Desember een student aansoek gedoen, is hy geadmitteer en nou beroepbaar in al vier die Gefedereerde Kerke. Ons weet reeds dat in die volgende paar jaar 'n aansienlike aantal sulke studente by ons Kommissie van Eksaminateure hulle sal aanbied vir **Colloquium Doctum**. Dit is tog nie bevredigend nie en dit dwing ons om te besluit om die opleiding van daardie studente in ons eie hande te neem.

4. Terwille van ons toekomstige predikante moet ons dit onderneem. Ons het niks as lof vir die opleiding op Stellenbosch nie. Byna al ons predikante is daar gevorm. En tog is Transvaal anders as die Kaap. Die twee hoofstede lê 1,000 myl van mekaar. Transvaal het sy eie geskiedenis, waarby 'n persoon hom moet inleef om dit te verstaan. Transvaal het twee miljoen naturelle teenoor die kleurlinge van die Kaap. Die helfte van die gemeentes van die Transvaal is in sterk geïndustrialiseerde gebiede teenoor die byna uitsluitlike landelike gemeentes van die Kaap. Transvaal die drie Afrikaanse Kerke, terwyl die grootste deel

van die Kaap slegs een het; en daar is ander diep ingrypende punte van verskil. Die student wat in Transvaal 'n gedeelte van sy opleiding geniet, het 'n groot voorsprong wanneer hy eenmaal optree as praktiese evangeliedienaar in 'n gemeente hier in die Noorde.

Die skema wat tans oorweeg word, is dat die Universiteit van Pretoria op ons voordrag een professor sal aanstel en voorts twee professore, wat deur ons Kerk aangestel is, sal aanvaar as lede van hulle staf. Die eerste een sal deur die Universiteit gesalarieer word, die ander twee deur die Kerk; al drie sal egter, wat lewe en belydenis betref, onder kerklike toesig staan. Alles sal in 'n behoorlike ooreenkoms vooraf beskrywe word tot bevrediging van ons Sinode. Ons besef die belangrikheid van hierdie ooreenkoms en wil in die optrek daarvan graag in oorleg met die Gefedereerde Kerke werk. ('n Versoek is aan die ander Gefedereerde Kerke gerig, waarop die Kaapse en Natalse Kerke reeds elk 'n lid aangestel het om met ons kommissie saam te werk. Die Vrystaatse Kerk het ook 'n kommissie benoem om informasie in te win en aan sy Hoog Eerw. Sinode te rapporteer.)

Die studente sal dan op aanbeveling van die Teologiese Fakulteit hulle grade en sertifikate van die Universiteit ontvang, en dié wat verlang om by ons Kerk gelegitimeer te word, sal by ons Proponentseksamen aflê. Tot sover die verklaring.

Die lede van ons Kerk sal meteens sien dat dit 'n uiters gunstige aanbod is wat vir ons gemaak word. Vir 'n bedrag van minder as £2,000 per jaar sal ons 'n deeglike opleiding kan verskaf. Ons maak hiermee 'n beroep op alle leraars, kerkraadslede en ander belangstellendes om die saak gunstig voor te stel by die kerklike publiek en om te sorg dat behoorlike inligting aan al die lede van ons Kerk gegee word.

Die Sinode het dit ook aan ons opgedra om planne te beraam om die nodige fondse te vind. Met die oog hierop het ons die toestemming ontvang van ons geliefde emeritus-broeder, Ds. Paul Nel, om op te tree as organiseerde en kollektant vir die fonds vir die Teologiese Fakulteit.

Ons verlang egter dat lede van ons Kerk wat saam met ons oortuig is van die noodsaaklikheid van hierdie onderneming nie sal wag om genader te word nie, maar onmiddellik hulle bydrae sal stuur aan Ds. Paul Nel, Pos-

bus 433, Pretoria. Waar kerkrade verlang dat Ds. Nel die saak in hulle gemeente moet bepleit, sal hy graag hulle uitnodiging aanneem.

Veral verlang die kommissie dat 'n aantal gemeentes vaste beloftes sal maak om vir 10 jaar jaarliks 'n vaste bedrag by te dra vir die Teologiese Fakulteit, sodat daar 'n kapitaal kan opgebou word vir die toekoms.

Mag die liefde vir ons Kerk en veral die liefde vir die Heer van ons Kerk dit vir ons maklik maak om 'n oopoffering vir hierdie nodige saak te doen.

Met verskuldigde hoogagtting,

U dienare in die Here,

WM. NICOL, Voorsitter,
 PAUL NEL,
 J. H. EYBERS,
 J. I. DE WET,
 P. VAN DER HOVEN,
 J. H. M. STOFBERG,
 G. D. WORST, Scriba.

Voortrekker-Gedenksaal,

Pretoria,

7 September 1935 .

Die gevolge op hierdie handelwyse wil ons soos volg korteliks samevat :--

- (a) Ongelukkig het maar iets meer as die helfte (d.i. vyf-en-vyftig) van die Kerkrade van hulle laat hoor.
- (b) Drie-en-dertig Kerkrade het hulle ten gunste van die opleiding op Pretoria uitgespreek en gesamelik die som van £643 vir tien jaar belowe.
- (c) Twaalf Kerkrade het vir die saak besluit maar geen geldelike ondersteuning toegesê nie.
- (d) Tien Kerkrade het teen die opleiding van Predikante aan die Universiteit van Pretoria besluit.
- (e) van die tien Ringe het ses vir die opleiding besluit, één het die saak na die Kerkrade verwys en drie het geen besluite geneem nie.

Opdrag 5.

„Met die Regering onderhandel oor moontlike Staatsteun”.

’n Sub-kommissie het ’n onderhoud gehad met die HoogEdele Minister van Onderwys, waaruit geblyk het dat met die huidige reëeling daar geen Staatsteun kan verwag word nie, maar as die s.g. Adamson-rapport sou in werking tree, waardeur Universiteite van Regeeringsweë op ’n vaste basis gesubsidieer word, daar dan addisionele Staatsteun sal kom as gevolg van die bedrac wat ons inbetaal en ook deur die fooie wat van Teologiese Studente sal ontvang word.

Die HoogEdele Minister het verder aanbeveel dat ons ’n soortgelyke ooreenkoms as wat die Herv. Kerk het, met die Universiteit sal verkry.

Gevolgtrekkings en Aanbevelings.

- (a) U Kommissie het in die tyd, waarin hy hom besig gehou het met die saak, tot die volgende gevolgtrekkings gekom:—
- (1) ’n Aansienlike getal predikante en ook lidmate van die Susterkerke erken die wenslikheid en noodsaaklikheid van die stigting van ’n Teologiese Fakulteit op Pretoria en ons kan seker op hulle heelhartige steun reken.
Origens is ons oortuig dat al die besware teen die voorgestelde stap sowel in ons Kerk as in die ander provinsies mettertyd sal verdwyn.
- (2) Al sou die Sinodes van een of meer van die Susterkerke besluit om nie saam te werk nie, vertrou ons tog dat daar geen verwydering sal volg nie.
- (3) Sommige Kerkrade het nog nie genoegsaam inligting in verband met die saak ontvang nie omdat hulle nog nie die geleentheid gehad het om Ds. Nel te hoor nie.
- (4) Met baie min uitsonderings stem die Kerkrade wat beswaar maak ook in met die wenslikheid en die noodsaaklikheid van die stigting, maar meen hulle dat dit onuitvoerbaar is weens die tekort aan fondse.

- (5) Die teenwoordige Universiteits-Outoriteite is die stigting beslis welgesind en is dit nou ongetwyfeld die geleë tyd om daar toe oor te gaan.

Dit blyk tewens by nadere kennismaking met die inrigting, dat meer as negentig persent van die studente aan die Universiteit aan ons Kerk behoort. Daar is nou ook sewentien teologiese studente van ons Kerk, sommige uit die Vrystaat. Gevolglik sal ons Kommissie van Eksaminatore, as die bestaande wetsbepaling volgens artikel 12 gehandhaaf word, vir minstens die volgende sewe jaar gereeld kandidate tot die Evangeliebediening moet toelaat wat 'n opleiding geniet waарoor ons geen seggenskap het nie. As die Kerk wil voortgaan met die onderneming is dit nou die aangewese tyd.

(b) **Aanbevelings.**

- (1) Na aanleiding van die bestaande gevolgtrekkings wil die Kommissie met die meeste vrymoedigheid aanbeveel dat die Kerk nou daartoe sal oorgaan om voorsiening te maak vir die opleiding van Predikante aan die Universiteit van Pretoria.

As hierdie aanbeveling aangeneem word dan beveel die Kommissie verder aan:—

- (2) Dat die benodigde bedrag vir die besoldiging van die Professore en die verdere bekostiging van die onderneming tydens hierdie sitting onder die Ringe verdeel word en elke Ring versoek word om sy bedrag proporsioneel onder die gemeentes in sy resort te herverdeel indien nodig.

En

- (3) Dat die Sinode 'n persoon benoem om die gemeentes van ons Kerk te besoek ten einde lidmate te vind om jaarlikse vaste bedrae vir 'n fonds te gee, met die rente waarvan hierdie saak geheel of gedeeltelik sal bekostig word.
- (4) Dat die Sinode 'n Kommissie van Toesig (Kuratorium) in verband met die opleiding van

predikante aan die Universiteit van Pretoria sal aanstel, waarvan die funksies in verband met die toepassing van die kursusse vir Kerklike vakke en die toelating van kandidate tot die volle teologiese kursus met die oog op die Evangeliebediening in ons Kerk nader sal bepaal word. As ook toesig oor Professore en Studente. Aan die Gefedereerde Kerke, wat daarvan gebruik wil maak, sal volle reg van sitting op hierdie Kommissie van Toesig verleen word, vir één of meer verteenwoordigers. Hierdie Kommissie van Toesig sal by die toelating van kandidate behoorlik ondersoek doen na die kennis van Bybelse Geskiedenis.

- (5) Dat daar 'n Kieskollege sal samegestel word, waarop al die Gefedereerde Kerke reg van verteenwoordiging sal hê.
- (6) Dat artikel 140 van ons Kerkwet so sal verander en uitgebrei word, dat verteenwoordigers van die Gefedereerde Kerke op ons Eksaminerende Kommissie kan dien en dat sy werkzaamhede sal insluit die toelating van kandidate tot die Heilige Diens.
- (7) Dat aan die Kommissie van Revisie opgedra word om die nodige wetgewing in te dien of wetswysigings aan te bring vir die behoorlike uitvoering van die besluit in verband met die opleiding van Predikante aan die Universiteit van Pretoria.

Waar die lede van die Kommissie hierdie verslag van hulle werkzaamhede aan die Hoogeerw. Sinode voorlê, is dit met die ernstige bede dat die Kerk by hierdie tydstip in sy geskiedenis baie duidelik deur die Gees van God gelei mag word en dat die besluit wat oor ons werk val na die sin van God mag wees of dit die mens bevredig of nie. Ons eerste „Bevinding“ en ons eerste „Aanbeveling“ word deur een van ons lede, Ds. P. van der Hoven, met voorbehoud onderteken.

Die lede van die Kommissie i/s Teol. Fak.

Namens die bovenoemde Kommissie,

Wm. NICOL,
Voorsitter.

G. D. WORST,
Scriba.

ADDISIONELE VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE i/s TEOLOGIESE FAKULTEIT.

HoogEerw. Heer,

Die Kommissie i/s die Teologiese Fakulteit het die eer die volgende addisionele verslag aan die HoogEerw. Vergadering voor te lê in verband met wat onder sy aandag gekom het sinds die eerste verslag gepubliseer is.

(i) Die HoogEerw. Sinode van die Kaapse Kerk.

U Kommissie het kennigeneem van die wyse waarop die Kaapse Kerk gereageer het op die versoek om samewerking. Nie minder as 172 stemme is uitgebring ten gunste van samewerking. Met 'n klein meerderheid is nietemin 'n ongunstige besluit geneem wat as volg lui:

„Die H.E. Vergadering verneem met innige leedwese van die voorgenome plan van die Transvaalse Kerk om 'n Teologiese Fakulteit in die lewe te roep, waardeur die broederband moontlik kan verbreek word. Hy doen 'n ernstige beroep op die Kerk om van sy voorgenome plan af te sien.

Word dit egter nie moontlik gevind nie, dan dra die H.E. Sinode dit aan sy Sinodale Kommissie op om geen stap te neem wat verklaar kan word as 'n blyk van onvoorwaardelike samewerking nie; hoewel die genmelde Kommissie tog in voeling met die Transvaalse Kerk sal bly in afwagting van die volgende sitting van die Kaapse Sinode.”

(2) Ooreenkoms met die Universiteit. Die hieronder staande enigsins veranderde ooreenkoms met die Universiteit (vgl. eerste verslag, pag. 11) is deur die Universiteits-Raad op 19/11/36 goedgekeur en word nou vir kerklike goedkeuring voorgelê. As die Kerk dit goedkeur, wat die Kommissie aanbeveel, sal die Rektor die nodige stappe neem om die goedkeuring van die Minister van Onderwys te verkry vir die instelling van die nuwe professorate in verband met die onderneming.

VOORGESTELDE OOREENKOMS TUSSEN DIE UNIVERSITEIT VAN PRETORIA EN DIE NEDERDUITS HERVORMDE OF GEREFORMEerde KERK VAN SUID-AFRIKA.

Die Universiteit van Pretoria (hierna genoem die Universiteit) aan die een kant en die Nederduits Herformde of Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika (hierna genoem die Kerk) aan die anderkant, kom hierby ooreen met betrekking tot die Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria as volg:—

(1) Die Fakulteit:

(a) Daar sal hoogstens ses akademiese Professore in hierdie Fakulteit aan die Universiteit wees.

(b) By die aanstelling van tenminste drie van die Professore in die Akademiese Professorate in die Teologiese Wetenskappe onder hierdie fakulteit sal die aanstelling deur die Universiteit geskied uit 'n drietal op versoek van die Universiteit deur die kerk aanbeveel vir die professoraat.

Sodra hierdie kontrak in werking tree sal die huidige bekleer van die leerstoel van Vergelykende Godsdienstwetenskap en Wysbegeerte van die Godsdienst beskou word as een van die akademiese professore wat aangestel is op aanbeveling van die Kerk.

(c) Sodra as daar twee Akademiese Professore in hierdie Fakulteit diens doen wat op aanbeveling van die Kerk, deur die Universiteit aangestel is sal die Dekaan van hierdie Fakulteit van Teologie beurtelings gekies word, die een keer uit die Akademiese Professore, wat aangestel is op aanbeveling van die Kerk en die ander keer uit die Akademiese Professore wat **nie** op aanbeveling van die Kerk aangestel is nie.

(d) Hoewel die Professore wat in verband met hierdie Fakulteit aangestel word almal tesame sal fungear as een fakulteit vir doeleinades van:—

- i. Vasstelling van leergange, desnoeds parallele leergange.
- ii. Afneem van eksamens.
- iii. Verslaggewing aan die Senaat; sal dit nogtans die Professore wat op aanbeveling van die

Kerk aangestel is vrystaan om hulle te konstitueer tot 'n afdeling met die doel om:—

- i. In aanraking te bly met die Kerk.
- ii. Te ywer vir die nakoming van hierdie Kontrak.
- iii. Te sorg vir die belang van die studente wat hulle laat oplei as predikante van die Kerk, en
- iv. Ander huishoudelike sake te behartig.

(2) **Salarisse.**

Die salarisse wat verbind is aan die drie onder 1.(b) bedoelde Professorate sal deur die Universiteit betaal word. Met die oog hierop onderneem die Kerk om jaarliks die bedrag van £1,100 aan die Universiteit te betaal en hierdie bedrag sal die Universiteit op die Kerk kan verhaal. Die Kerk sal die reg hê om op 'n later tyd deur die betaling van 'n kapitale som waaromtrent die kontrakteurs alsdan ooreen sal kom, hierdie verpligting af te los met die verstande dat as die ooreenkoms volgens 5.(b) binne 15 jaar daarna beëindig word die balans tussen hierdie bedrag en die jaarlikse betaling van £1,100 aan die Kerk terug betaal sal word.

(3) **Dosente.**

(a) Die Universiteit sal aan die professore wat te enige tyd in die Fakulteit van Teologie bestaan 'n verder Dosent of Dosente toevoeg, wanneer die Kerk, met die oog op onderwys en opleiding van sy toekomstige predikante, dit nodig ag en 'n daar toe strekkende versoek by die Universiteit ingedien het; hierdie Dosent(e) sal as assessor lede (lid) sitting hê op die Fakulteit.

(b) Die salarisse van enige verder aan te stelle Dosent(e) soos onder 3.a. voorsien sal betaal word deur die Universiteit uit 'n fonds wat die Kerk onderneem om in sy geheel te betaal, en watter bedrag die Universiteit op die Kerk kan verhaal.

(c) Die onderwys in die vak of vakke, ten behoeve waarvan die verder aan te stelle Dosent(e) aangestel sal kan word, sal opgedra word aan sodanige Dosent of Dosente wat as voltydse of deeltydse Dosent(e) sal kan aangestel word. Hierdie Dosent(e) sal aangestel word deur die Universiteit uit 'n drietal deur die Kerk op versoek van die Universiteit aanbeveel vir elke pos.

(d) Die beslissing of die onder 3.a. en 3.b. genoemde Dosent of Dosente vol of deeltyds sal optree,

sal berus by die Kerk, met goedkeuring van die Universiteit, en die beslissing sal verband hou met die omvang van die onderwys in die vak of vakke wat aan die Dosent(e) opgedra word.

(e) Indien die Kerk besluit om 'n end te maak aan die opdrag aan 'n Dosent wat nie op aanbeveling van die Kerk aangestel is nie, om onderwys te gee aan sy toekomstige predikante, sal die Universiteit op 'n daartoe strekkende versoek van die Kerk, van die begin van die volgende jaar die betrokke Dosent onthef, van die genoemde opdrag vir sover dit die onderwys van die toekomstige predikante van die Kerk betref.

(4) Studente.

Studente wat voornemens is om in diens van die Kerk te tree sal hulle studies vir Teologiese grade voltooi onder die professore aangestel op aanbeveling van die Kerk, en indien die Kerk daarvoor toestemming gee, ook onder ander professore. Die Universiteit onderneem om die nodige rooster-reellings vir die uitvoering van hierdie doel te tref.

(5) Verder Bepalings.

(a) Enige dispuut wat uit hierdie ooreenkoms mag ontstaan, sal besleg word deur arbitrasie in terme van die Arbitrasiewet van 1904 — Transvaal.

(b) Beëindiging van hierdie ooreenkoms is onderhewig aan kennisgewing van minstens drie kalender jare, bindend vir beide partye.

(c) Hierdie ooreenkoms sal notarieel opgestel word op koste van die Kerk en die Universiteit om die helfte.

(d) Die Kerk vrywaar die Universiteit teen enige eise vir skadevergoeding wat ingestel mag word ten gevolge van die uitvoering van die bepalings in hierdie ooreenkoms vervat.

3. Tug en Toesig oor Professore.

In gewone regadvies stel u Kommissie te vrede dat 'n bindende kontrak kan gemaak word, waardeur 'n op kerklike aanbeveling aangestelde professor verplig sal wees om af te tree as die Kerk dit van hom eis. U Kommissie beveel dus aan dat, as die Kerk besluit om oor te gaan tot die aanbeveling van Professore vir aanstelling, dit aan die verantwoordelike kommissie opgedra

word om 'n kontrak, tot bevrediging van die Sinodale Kommissie, op te trek vir ondertekening deur die Kerk te worde aanbevole Professore.

4. Antwoorde van Gemeentes.

Dit spyt u kommissie dat van 'n aansienlike aantal gemeentes nog geen antwoorde ontvang is nie op die ope brief in verband met die onderneming.

Die HoogEerw. Vergadering die leiding van die Heer toebiddend.

Die lede van die Kommissie:

WM. NICOL, (Voorsitter).

J. H. EYBERS.

P. v. d. HOVEN (met voorbehoud).

J. J. DE WET.

PAUL NEL.

G. D. WORST (Scriba).

BYLAE XVII.

**AANVULLENDE VERSLAC VAN DIE KOMMISSIE
I/S. DIE TEOLOGIESE FAKULTEIT.**

HoogEerw. Heer,

Ter uitvoering van die besluit van die H.E. Vergadering in verband met die stigting van die Teologiese Fakulteit (Agenda bls. 101 — b (1)) het die Kommissie die eer as volg aan te beveel:—

1. FINANSIES.

(a) Dat, waar die Kommissie van oordeel is dat die maksimum benodigde bedrag £1,600 per jaar sal wees, hierdie bedrag onder die Ringe sal verdeel word en elke Ring versoek word om sy bedrag volgens die klassifikasie van gemeentes weer proporsioneel onder die gemeentes in sy ressort te herverdeel.

(b) Dat aan die Sinodale Kommissie opdrag gegee word om 'n persoon of persone te benoem om die gemeentes van ons Kerk te besoek teneinde lidmate, ander persone en liggeme te vind om vaste bedrae vir 'n fonds te gee met die rente waarvan hierdie saak geheel of gedeeltelik sal bekostig word.

2. KOMMISSIES.**(1) Kommissie vir die Fakulteit.****A. PERSONEEL.**

1. Daar sal 'n Kommissie wees om toesig te hou oor die opleiding van Predikante van ons Kerk in Transvaal. Hy sal bekend wees onder die naam van die **Kommissie vir die Teologiese Fakulteit**.

2. (a) Hierdie Kommissie sal bestaan uit nege lede deur die Sinode gekies.

(b) By geleentheid van elke Sinodale Vergadering sal drie van die benoemde lede aftree maar hulle sal herkiesbaar wees. (Die aftreding geskied by loting.)

(c) Aan elk van die ander drie Gefedereerde Susterkerke word die reg verleen om, des verkiesende, elkeen een lid by die Kommissie vir die Teologiese Fakulteit te voeg.

3. Vakatures op hierdie Kommissie word deur die Sinode aangevul; maar wanneer hy nie vergader nie, deur die Sinodale Kommissie, en sy benoeming bly van krag, tensy dit deur die Sinode tersyde gesit word.

4. Die Kommissie verkieks uit sy midde 'n Voorsitter en Scriba.

5. (a) Hierdie Kommissie vergader so dikwels as wat vereis word en op 'n plek waar dit die beste kan geskied.

(b) Die vergadering word belé deur die Scriba in opdrag van die Voorsitter; en ook wanneer hy daartoe versoek word deur minstens drie lede van die Kommissie met opgaaf van redes.

(c) Een meer as die helfte van die lede maak 'n kworum uit.

B. PLIGTE.

1. Die Kommissie behartig al die belang van die Kerk in verband met die Teologiese opleiding in die Transvaal van toekomstige predikante van ons Kerk.

2. Hy beveel aan die professore wat deur die Raad van die Universiteit van Pretoria aangestel word en doen dit in 'n vergadering waarin ook reg van stemming sal hê: (a) die professore; (b) die lede van die Moderatuur; (c) die primariilede van die Kom. van Eksaminateure en (d) 'n afgevaardigde van elke Ring wat nie reeds op die kieskollege verteenwoordig is nie.

3. Hy hou toesig oor die wandel en leer van die Professore en sal wanneer daar nadelige gerugtes en klagtes omtrent hulle bestaan terstond daarvan kennis gee aan die voorsitter van die Kerkraad binne wie se ressort hy woonagtig is en sal, indien vereis, as klaer by tugsake mag optree, as wanneer die verteenwoordigers van die Susterskerke op die Kommissie vir die Teologiese Fakulteit slegs 'n adviserende stem sal hê.

4. Hy vorm met die Professore 'n raad van toesig en tug oor die handel en wandel van die Teologiese studente maar uitsluitelik in soverre dit hulle status as toekomstige predikante van ons Kerk betref.

5. Hy het insage in en kan adviseer insake die voorstudie vir en die nakoming van, die voorgeskrewe Teologiese kursusse.

6. Hy is belas met die insameling van fondse waaruit:—

- (a) Die jaarlikse storting vir die Universiteit van Pretoria sal geskied.
- (b) die nodige reis- en verblyfkoste van die personeel gedeck kan word, en
- (c) 'n jaarlikse toelae vir die biblioteek van die Universiteit gevind kan word.

7. Hy waak vir die getroue nakoming van die kontrak met die Universiteit.

8. Hy sorg dat die kontrak met die professore, wat sal aangestel word, geteken is voordat die aanstelling deur die Universiteit van krag is.

9. Hy sal toesien dat die wat aanbeveel word as Professore in die Teologie gekies is uit een van die Gereformeerde Kerke, dog wat, voordat hulle hul werk aanvaar, predikante van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika sal moet wees, voorsien van goeie getuigskrifte aangaande hulle bekwaamheid en Godsvrug en gehoue om hulle te onderwerp aan die verordeninge van die Sinode.

10. Hy sal sorgdra dat die onderwys deur die professore gegee sal gaan, ooreenkomsdig besluit van die Sinode, nie alleen oor die vakke deur die Universiteit vir die B.D eksamen voorgeskrywe en ook ander kursusses wat daarop mag volg maar ook oor sodanige kerklike vakke as die Sinode van tyd tot tyd nodig mag ag.

11. By elke Sinodale Vergadering lewer hy 'n verslag van sy werksaamhede in.

12. Hy bepaal in oorleg met die professore in welke suiwerkerklike vakke van jaar tot jaar eksamen deur die Kerk sal afgeneem word.

2. KOMMISSIE VAN EKSAMINATORE.

Art. 140 word geroyeer, en word vervang deur die volgende:—

Art. 140.

Om as student in die teologie met die oog op die Evangelie Bediening in die Ned. Herv. of Geref. Kerk aan die Universiteit van Pretoria toegelaat te word, word vereis die aflegging van 'n Admissie-eksamen; en voor-

dat iemand tot die bediening van die Woord in die Kerk toegelaat word, sal hy, benewens die vereiste Akademiese Eksamen, 'n kerklike eksamen moet aflê wat bekend sal staan onder die naam van: **Eksamen van Kandidate tot die Heilige Diens.**

Art. 141.

Beide die Admissie-eksamen en die Eksamen van Kandidate tot die Heilige Diens sal afgeneem word deur 'n Kommissie wat sal genoem word: **Die Kommissie van Eksaminatore.**

Art. 142.

Hierdie Kommissie sal bestaan uit minstens vyf lede, waarvan niemand in die eerste twee grade van bloedverwantskap tot enige eksaminandus sal staan nie.

Die Actuarius Synodi sal steeds lid en scriba van die Kommissie wees.

Elkeen van die Gefedereerde Kerke sal die reg hê om desverkiesende een lid by die Kommissie te voeg mits die reis- en verblyfkoste van sodanige lid deur sy Kerk betaal word.

Art. 143.

Vir elke primariuslid sal 'n secundus benoem word; en dit sal by hulle benoeming bepaal word in watter vak of vakke elke primarius en sy secundus sal eksamineer.

Art. 144.

Die Kommissie vergader vir die afneem van eksamen op 'n datum wat van tyd tot tyd sal bepaal word na eis van omstandighede, en bepaal gedurende hoeveel dae die eksamen sal duur en hoeveel tyd aan elke vak gegee sal word, en ook of dit skriftelik of mondeling sal geskied.

Art. 145.

Die doel van die eksamen wat deur die Kommissie afgeneem word, is om te sorg dat geen ander persone sal toegelaat word nie, as die wat die nodige godsvrug, kennis, regskapenheid, en gehegtheid aan die Gereformeerde Christelike Leer soos dit deur die Kerk bely word, besit.

Art. 146.

Die akademiese eksamen word afgeneem deur die Professore, die kerklike deur die Kommissie van Eksaminatore in oorleg met die Professore.

Art. 147.

Die Kommissie van Eksaminatore (Art. 141 en 142) is ook belas met die Legitimasié van Predikante wat inkom (Artt. 12, 14, 15, 17, 18). Vir hierdie doel sal die Kommissie alleen bestaan uit die lede wat deur die Ned. Herv. of Geref. Kerk daarop benoem is.

3. ALGEMEEN.

Verder word aanbeveel dat die Sinode dit aan die Sinodale Kommissie opdra om:—

- (a) 'n vorm van kontrak met die Professore goed te keur.
- (b) te sorg vir die behoorlik ondertekening van die kontrak met die Universiteit.
- (c) alles te doen wat nodig mag wees om die besluite van die Sinode in hierdie verband uit te voer.

Die HoogEerw. Vergadering die seën van die Here toebiddende,

U dienswillige dienaars en Broeders,

W. NICOL (Voorsitter).
 P. NEL, Snr.
 P. v. d. HOVEN.
 J. I. de WET.
 J. H. EYBERS.
 D. J. KEET.
 G. D. WORST (Scriba).

BYLAE XVIII.

VERSLAG VAN DIE SINODALE SONDAGSKOOL-KOMMISSIE.

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie het die eer die volgende verslag voor die H.E. Sinode te lê:

(1) **Vergadering.** Sedert die laaste Sinodale vergadering het u kom. sewe maal vergader. Die bywoning van die vergaderings was besonder goed en 'n paar keer het secundi lede die vergaderings bygewoon waar primarii lede verhinder was teenwoordig te wees.

(2) **Personeel.** (a) Met leedwese moet melding gemaak word van die afsterwe van Ds. H. J. de Villiers, die verteenwoordiger van die Ring van Boksburg op die Kommissie. Ds. P. S. v. d. Westhuizen die secundus lid het sy plek ingeneem.

(b) Di. C. D. Murray, H. R. C. Barrish en J.A. Theron was ons verteenwoordigers op die Algemene Sondagskoolkommissie.

(3) **Uitstalling.** Op die laaste Sinode is aan u Kom. opdrag gegee om in oorleg met die Kerkkantoor-kommissie 'n behoorlike kas in die Voortrekker Gedenk-saal te plaas, waarin Sondagskool publikasies en benodighede tentoongestel kan word. Op elke vergadering was die saak behandel en die voorsitter opgedra om selfs die Sinodale Kommissie daaromtrent te ontmoet, maar dusver is nog nie 'n bevredigende oplossing gevind nie. Die Kerkkantoor-kommissie het een hoek onder in die koffiekamer vir die doel aangewys, maar u kom. het nie vrymoedigheid die aanbod aan te neem nie, omdat die uitstalling daar nie aan sy doel sal beantwoord nie. Die saak word dus aan die volgende Sondagskoolkommissie oorgedra.

(4) **Salaris Algemene Sondagskoolsekretaris.** In opdrag van die laaste Sinode het u Kom. die pro-rata deel vir die salaris van die Alg. Sondagskoolsekretaris onder die Ringe verdeel en 'n beroep op die gemeentes gedoen om tot die fonds by te dra. Op die Ringsvergaderings is die saak behandel en almal het belowe om dit te ondersteun. Tot ons spyt moet ons egter rapporteer dat ons pro-rata bedrag van £180 nog nie een jaar

opgebring is nie. Daar is nie minder as twintig gemeentes wat nog niks tot die fonds bygedra het nie, en die helfte van hulle is ou en sterk gemeentes van wie ons dit seker nie verwag nie.

(5) **Vraelys.** Jaarliks het u Kom. 'n vraelys deur die Rings Sondagskoolkommissies na die gemeentes gestuur om die gegewens in verband met die Sondagskool werk in ons kerk in hande te kry. Tot ons spyt moet ons maar weer rapporteer dat baie kerkrade nie die gevraagde gegewens verskaf het nie. Gevolglik is dit onmoontlik vir u Kom. om 'n volledige statiestiek voor die vergadering te lê. Van die sewe ringe van wie die gegewens by ons ingekom het blyk dat daar 788 sondagskole, 24,977 kinders en 1985 onderwysers is. Die 10 Ringe sou dan hê omtrent 1125 S.skole, 35,680 kinders en 2836 Onderwysers.

(6) **Sondagskool Sendeling Salaris.** U kommissie het herhaaldelik probeer om by die Ringsvergaderings die belangstelling in Saulspoort op te wek. Die tekort is ook onder die aandag van die gemeentes gebring en Sondagskole aangemoedig om meer by te dra. Maar met die oog op die tekort het die kommissie nie kans gesien om meer finansiële verpligte op hom te neem nie. Daar was voor ons 'n aansoek om op die sendingstasie nog 'n werkster en 'n verpleegster te plaas, en 'n nuwe motorkar vir Eerw. Stegman. Wat betref die oproep van die opperhoof Offentse word nou deur u Kom. 'n beroep op die Sondagskole gedoen om 'n spesiale kollekte te hou vir die boufonds as blyk van die belangstelling van die Sondagskole. Vir die staat van inkomste en uitgawe refereer u Kom. u na die verslag van die Saakgelastigde oor die Sondagskool Sendeling Salaris Fonds.

(7) **Konferensies.** In die afgelope termyn het ons wel nie 'n provinsiale konferensie vir Sondagskool onderwysers kon hou nie, maar die vierjaarlikse kongres is in 1936 weer op Bloemfontein gehou vir al vier die provinsies. Die bywoning, belangstelling en die gees was besonder goed. Dan is daar verder Rings en Gemeente konferensies gehou, wat almeer en meer die vorm van leerkursusse aanneem.

(8) **Organisasie en Voorbereidingsklasse.** Dis baie opmerklik dat in die gemeentes waar die organisasie in

verband met die Sondagskole in die haak is en waar gereeld Voorbereidingsklasse vir die onderwysers gehou word, die sondagskool in al sy wese bloei. Dis daarom dat u kommissie met die grootste vrymoedigheid die stigting van Sondagskool unies en die hou van voorbereidingsklasse aanbeveel. Viral die Unies kan meewerk om die kerkrade meer belang in die Sondagskool te laat stel.

(9) **Kinderdienste en Kinderfeeste.** Verblydend is dit om uit die verslae te merk dat kinderdienste al meer en meer nie net met nagmale gehou word nie, maar dat selfs gewone Sondae vir Kinderkerk afgestaan word.

Kinderfeeste het by baie gemeentes 'n jaarlikse instelling geword. Dit het in ons Kerk gekom om te bly, en met die genadige seën van die Here kan dit groot vrug nog afwerp vir die Kerk.

(10) **Biddag vir Sondagskole.** Deur die Algemene Sondagskoolkommissie is 'n biddag vir Sondagskole aan beveel. U kommissie steun die aanbeveling heelhartig, en sal graag sien dat die H.E. Sinode sy goedkeuring daaraan heg.

(11) Verder wens u Kom. u ernstige aandag te bepaal by bylae een wat hierdie rapport vergesel, n.l. die Verslag van die Algemene Sondagskoolkommissie.

(12) **Jeug Arbeid.** Met die nuwe werk wat die laaste Sinode aan die kommissie opgedra het is ook in erns 'n begin gemaak. Die besture van die verskillende jeugverenigings n.l. die Strewers, die Christelike Studente Vereniging, die Christelike Jongeliede Vereniging, die Kinderkrans en die Mede-sending Arbeidsters is genader en die besluit van die Sinode aan hulle meegedeel. Die verenigings wat nie onder toesig van die Kerk staan nie is gevra om saam te werk. Al die verenigings is versoek geword om jaarliks hulle rapporte en programmas van werksaamhede aan die Kom. te stuur. Verder moedig die Kom. verenigings aan om 'n lid van ons Kom. op hulle Provinciale Bestuur te ontvang as erelid. U Kom. is ook verteenwoordig geword op die konferensie van die Strewersvereniging in 1936.

(13) **Aanbevelings.** (I) Die Sinode dring aan by die Provinciale Bestuur van die C.S.V. dat (a) by die aan-

stelling van sekretaresse dit as 'n vereiste gestel word dat sulke persone 'n degelike opleiding in ons kerkleer en Gods Woord sal geniet in Friedenheim of in 'n ander goedgekeurde inrigting.

(b) Dat by die aanstelling van sprekers op C.S.V. konferensies gesorg sal word dat hulle persone is wat in belydenis ooreenstem met die Geref. Geloofbelydenis.

(2) Die Sinode moedig die gereelde bydrae tot die kas van die Algemene Sondagskoolkommissie aan.

(3) Die algemene Sondagskool Sekretaris word gevra om die H.E. vergadering te kom bywoon wanneer hierdie rapport behandel word.

(4) Aangesien ons Alg. Sondagskoolsekretaris Ds. P. K. Albertyn aan die end van hierdie jaar sy emeritaat sal aanvaar, so spreek die H.E. vergadering sy waardering uit vir die grote diens wat hy aan die kerk bewys het tot bevordering van die Sondagskoolwese as Algemene Sondagskoolsekretaris, koester die hoop dat hy nog selfs na sy aftreding sy talente vir die heil van die Sondagskool sal gebruik, en bid hom en sy gade die rykste seën van God toe vir die toekoms.

(5) Die H.E. vergadering verwelkom Dr. E. Greyling as medesondagskoolsekretaris en bid hom en sy gezin die seën van die Here toe op sy grote en heerlike werk.

Slot. Met innige dankbaarheid teenoor die Here die Herder van die lammers van die gemeente, en teenoor die duisend en meer onderwysers(esse) wat so getrou gehelp het in die groot werk van die Sondagskool, en die H.E. vergadering Gods rykste seën toebiddende, het ons die eer ons te noem,

U dienswillige dienaars in Christus,

C. D. MURRAY.
H. R. C. BARRISH.
D. F. MARAIS.
A. J. V. BURGER.
H. E. STEYN.
N. E. DE KOCK.
D. R. v. d. MEULEN.
A. H. STANDER.
P. S. v. d. WESTHUIZEN.
J. A. THERON (Sekr.)

Bylaag I.

VERSLAG VAN DIE ALCEMENE SONDAGSKOOL-KOMMISSIE.

Hierdie verslag gaan oor die werksaamhede van die Algemene Sondagskool-kommissie van die Gefedereerde Kerk.

1. **Die Kommissie** bestaan uit elf lede wat aangestel is deur die Sinodale Sondagskool-kommissies van die onderskeie kerke. Die Kaap Provincie word verteenwoordig deur vyf lede, die Vrystaat deur twee, Transvaal deur drie en Natal deur een.

2. **Die hoofkwartiere** van ons werksaamhede is in Bloemfontein. In die afgelope jaar is gesikter kantore gehuur, nl. in die Koffiehuisgeboue, aangrensende aan die Jubileum-saal.

3. **Amptenare.** Met die oog op die snelle vooruitgang en doeltreffender behartiging van die werk, en met die oog op die voorgenome aftreding van Ds. P. K. Albertyn aan die einde van hierdie jaar, het die kommissie 'n mede-sekretaris, in die persoon van Dr. E. Greyling aangestel. Dr. Greyling het sy werk in Jan. 1935 aanvaar.

4. **Die Kindervriend.** Die sirkulasie van hierdie onderwysers-maandblad vorder goed, ons mog sê bo verwagting. In 1934 was die sirkulasie 9,000, in 1936 is dit 10,055. Dr. Greyling is die redakteur. Lesuiteen-settings vir groter kinders word geskrywe deur Ds. Albertyn en vir kleiner kinders deur Dr. Greyling. Deur die meerderheid van kerkrade word die Kindervriend gratis aan die Sondagskoolonderwysers van die gemeente, as erkenning en aanmoediging van hulle arbeid, verskaf. Vroeër is die Kindervriend op rekening van een of ander drukkersfirma uitgegee, maar vanaf die begin van 1937 word die blad in ons eie kantoor en op eie rekening geadministreer. Die blad is aanmerklik vergroot soos broeders reeds sal gemerk het. Algemene belangstelling in ons maandblad het, tot ons vreugde, besonder mooi toegeneem, wat 'n aanduiding is van vermeerderde belangstelling in die S.Skoolarbeid.

5. **Môrelig.** Hierdie kinderblaaitjie staan onder redaksie van Ds. Albertyn. Die sirkulasie is tussen 9,000 en 10,000. Die doel is om leeslus vir gesonde, christelike lektuur by die kinders van ons volk aan te kweek. Aan belangstelling by die jonge lesertjies ontbreek dit nie, soos die briewebus van die redakteur kan getuig. In sommige gemeentes, waar propaganda gemaak is, is daar honderde intekenaars, terwyl in andere die getal bitter klein is.

6. **Ander publikasies.** Die kommissie het ook enige boeke gepubliseer, as volg:

(1) **Die Sondagskool**, 'n boek deur Ds. P. K. Albertyn, oor die geskiedenis, bestuur en moontlikhede van hierdie arbeid. Omtrent 2,000 eksemplare is reeds van die hand gesit.

(2) **Môrelig-Kinderpreke**, 52 kinderpreke deur 'n dertigtal bekende predikante van ons kerk.

(3) **Marie in Nyasaland** ('n verhaal vir kinders).

(4) **Goue Appels**, (toneeltjies vir kinders).

Ons vertrou dat lede van hierdie H.E. vergadering ons sal help deur die verspreiding van hierdie boeke te probeer bevorder.

7. **Die S.Skoolrooster** word nog steeds deur ons hele kerk gebruik. 150,000 word jaarliks gedruk en versprei.

7. **Bybelkennis-eksamen.** Deelname aan hierdie eksamen het baie toegeneem soos blyk uit die volgende syfers: 320 uit 13 gemeentes het hulle in 1935 laat inskrywe, en 875 uit 60 gemeentes in 1936.

9. **S.Skoolkongres.** In 1936 is die vierjaarlikse Uniale S.Skoolkongres te Bloemfontein gehou. Die belangstelling en bywoning het onse verwagtings oortref, daar was 650 afgevaardigdes insluitende 100 predikante van ons Kerk.

10. **Wêreld S.Skoolassosiasië.** As gevolg van representasies uit S. Afrika, hou hierdie Assosiasië, wat gewoonlik deur 2,000 of meer afgevaardigdes uit alle dele van die wêreld bygewoon word sy volgende Konvensie in 1940 in S. Afrika, waarskynlik in Kaapstad.

11. Leerkursus vir S.Skoolonderwysers. Gevoelende die groot behoefté aan kundige leerkragte in ons S.Skole het die kommissie besluit om 'n leerkursus in elementêre opvoedkunde, geloofs en sedeleer, bybelkennis, en nog enige vakke op te stel. Reeds sowat tien kursusse oor Christelike Opvoedkunde is op sentraal geleë plekke gehou, eksamens afgeneem en diplomas aan geslaagde kandidate uitgereik. (Sien bylae I vir verdere besonderhede).

12. Die Sondagskool-depôt sit sy besigheid nou voort in die genoemde kantore in die Koffiehuis. Die uitbreiding van hierdie besigheid het alle verwagtings oortref en het bewys hoe groot die behoefté aan so 'n Depôt was. Die werk is begin met behulp van 'n voor-skot van £200 deur die Algemene Kommissie. Jaar na jaar het die omset gestyg, in die laaste boekjaar was dit £2009.6.0. Die netto wins beloop gemiddeld £359.0.11 p.a. £790 verteenwoordig die voorraad op hande.

13. Finansieël. Met die aanstelling van 'n medesekretaris is die koste van die kommissie byna verdubbel, tog word die werk voortgesit sonder direkte geldelike ondersteuning van die Sinodes. Die vrywillige bydraes van 'n groot aantal gemeentes en S.Skole is egter 'n groot hulp. In Bylaag II vind u die geldelike verslag van die afgelope boekjaar. Die kommissie het gevrees dat daar 'n tekort van enige honderde ponde sou wees. Die werklike tekort egter was slegs £83.6.11. Tot nogtoe is niks getrek uit die winste van die Depôt nie, maar in die toekoms sal die Depôt goed in staat wees om £200 p.a. in die algemene kas te stort. Met hierdie ekstra hulp en die verwagting dat gemeentes en S.Skole met hulle vrywillige bydraes die kommissie by voortdureng sal ondersteun, is daar geen rede tot bekommernis nie. ('n Verslag van die bydraes van gemeentes en S.Skole sal op die tafel gelê word.)

14. Statistiek. Vir informasie word die volgende statistieke opgawes voorgele. Dit geld al vier provinsies.

S.Skoolonderwysers	11,625
S.Skooldinders	154,072
Intekenaars: Kindervriend	10,055

Intekenaars: Môrelig	9,200
Roosters versprei	150,000

Alhoewel dit nie huis in hierdie verslag van pas is nie sal die vergadering belang stel in die Sondagskool-Statistiek van ons Sendingkerke (binne- en buiteland).

S.Skoolonderwysers	3,189
S.Skoolkinders	100,626

15. Algemene Biddag vir Sondagskole. Die kommissie het daar toe oorgegaan om 'n jaarlikse biddag vir S.Skole aan te beveel, en wel die derde Sondag in Augustus. Ons vertrou dat dit in elke gemeente waargeneem sal word.

16. 'n Aansienlike getal gemeentes in hierdie provinsie is tydens Kinderfeeste of Onderwysers-konferensies deur een van die twee Sekretarisse tot bevordering van arbeid onder kinders, besoek.

17. Wetgewing. Op 'n wenk van die Kaapse Sinode (sien Akta 1932, pag. 230c) het die kommissie sekere aanbevelings oor veranderings in en toevoegings tot die Wette en Bepalings in sake Sondagskole aan daardie Sinode voorgestel. Hierdie aanbevelings is met enige geringe veranderings aangeneem. Voorts het die kommissie gedwonge gevoel om dergelike aanbevelings ook vir die Sinode van hierdie provinsie te doen. Hulle is aan die kommissie van revisie voorgelê en ons verwag dat hulle onder de aandag van u H.E. vergadering gebring sal word.

Aanbevelings.

Die kommissie wens die vryheid te neem om die volgende aanbevelings te doen:

1. Dat gemeentes aangemoedig sal word om by voortdurende werk van die kommissie deur die opname van 'n kollekte te ondersteun en dat S.Skole soos in die verlede gevra word om 'n jaarlikse kontribusie.
2. Dat die Sinode die voorstel i.s. die leerkursus vir onderwysers sal steun en die Ring-Sondagskoolkommisies sal aanmoedig om sodanige kursusse in hulle ressort te organiseer.
3. Dat die stigting van gemeentelike S.Skoolonderwysers-unies, veral met die oog op die behoeftes van

kinders in die buitewyke van elke gemeente, aangemoedig sal word.

4. Dat kerkrade vir hulle onderwysers op die dorp en in die buitewyke sal inteken op **Die Kindervriend**.

5. Dat kerkrade **Môrelig** bekend sal stel en intekening aanmoedig.

6. Dat waar kerksale gebou word, kerkrade versoek word om aandag te gee aan die behoorlike huisvesting van hulle S.Skole.

7. Dat S.Skole aangemoedig word om die leerlinge deel te laat neem aan die jaarlikse Bybelkennis eksamen.

8. Dat bywoning van die gewone ere-dienste deur kinders aangemoedig sal word veral deur eenmaal in die maand of minstens eenmaal in die kwartaal die gewone diens in te rig met die oog op die behoeftes van die kinders.

Namens die Algemene S.Skoolkommissie,

en met verskuldigde hoogagting,

P. K. ALBERTYN,

E. GREYLING,

Alg. S.Skoolsekretarisse.

Bloemfontein,

Jan. 1937.

BYLAE XIX.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR OPVOEDING EN ONDERWYS.

Aan die Hoog Eerwaarde Moderator Synodi,
Hoog Eerwaarde Heer,

U kommissie het die eer om as volg te rapporteer oor sy werk sinds die laaste Sinodale Vergadering.

1. Vergaderings. U kommissie het ses keer vergader, behalwe een keer toe die Sub-komitee vergader het om die opdragte van die Kerklike Onderwyskongres uit te voer.

2. Die Personeel. Die Transvaalse Onderwysersverteenwoordiger op ons kommissie het ipso facto verval as lid, en in sy plek is benoem en goedgekeur deur die Sinodale Kommissie Mnr. A. C. v. W. Ströh, met Prof. J. S. van Heerden. Op ons laaste vergadering moes ons egter 'n Mosie van Roubeklag aanneem in die afsterwe van Ds. J. J. Krige, predikant van Krugersdorp, en ook die bedanking aanneem van Ds. J. F. le Clus, predikant van Bloemhof omdat hy sy emeritaat aanvaar het.

Hulle dienste was vir u kommissie van groot waarde.

3. Deputasies. U Kommissie het twee keer 'n deputasie gestuur na die Administrateur en Direkteur van Onderwys.

4. Werksaamhede. Die volgende belangrike sake het die aandag van u kommissie ernstig in beslag geneem:

A. 'n Kategismus; vir Laerskole. 'n Eenvoudige Kategismus, opgestel vir die gebruik in Laerskole is deur 'n gesamentlike kommissie van die Protestantse Kerke in Suid-Afrika waarop ook u kommissie verteenwoordig was om 'n verenigde front in die Onderwys te kry teen die ongelooft en bygeloof wat soms op skole verkondig word, maar die saak het afgespring omdat daar nie eenstemmigheid verkry kan word nie met die doel, die inhoud, die vorm ens.

B. Die Manifes vir C.N.O. U kommissie het hierdie Manifes behandel en na enige veranderings goedgekeur. Daar u kommissie geen offisiële Kerklike gesag beklee

nie, is die saak toe by die bespreking gelaat. Op 'n goed-bygewoonde C.N.O. Kongres, gehou te Braamfontein op 4 Oktober, 1935, was u kommissie verteenwoordig om also op hoogte van sake te bly en sy belangstelling te toon. Die saak was weer in die vorm van beskrywings-punte, voor die Kerklike Onderwyskongres, gehou te Pretoria, 9 en 10 September, 1936, waar die saak toe verwys is na die Sinode as die hoogste mondstuks van ons Kerk. U kommissie het gesorg dat elke lid van die Sinode 'n Manifes van die C.N.O. in hande het voor die sitting, om dit deur te werk.

C. Die Beurskwessie. U Kommissie het gevoel dat met die afskaffing van die Leningsbeurse en die hoë eise gestel vir meriete-beurse, die voorbestaan van ons onmisbare Hoërskole op die platteland bedreig word, en het daarom die Onderwysdepartement ernstig versoek om:

(1) Die eise vir 'n meriete-beurs vir Vorm III te verminder tot 50% i.p.v. 60% met die oog op die afname van die Leningsbeurse.

(2) die voorbestaan van ons Hoë-skole op die Platteiland nie sistematies te laat sterwe nie deur aan kinders met meriete-beurse die vryheid te gee om na enige Hoëskool te gaan.

(3) die uitdeling van beurse steeds te laat geskied deur die Beherende Liggeme, en Skoolrade, wat met die plaaslike omstandighede op hoogte is, en nie regstreeks vanuit Pretoria nie.

Hierin het u kommissie nie geslaag nie.

D. Eenvormigheid van Inspekteurs-besoek by Std. VI.

Daar verskillende inspekteurs by verskillende skole nadruk lê op verskillende sake, onderwerpe, vakke, ens., het u kommissie aangedring by die Onderwysdepartement vir eenvormigheid van Inspekteurs-besoeking by Std. VI.

Die saak is deur die departement verwys na 'n Inspekteurs-konferensie.

E. Handwerkvakke op Primêreskole. U kommissie het die Departement van Onderwys genader in verband met bogenoemde saak, en die Departement het goed-gunstig toegestaan dat die kinders gedurende skool-

ure hulle handwerkvakke prakties sal laat aansluit by die omstandighede en behoeftie van die omgewing.

F. Die Pond vir Pond Stelsel. Die Administrateur het ons andermaal verseker dat hy hierdie stelsel aanmoedig en steun.

G. Die Skoolkalender. Hierdie saak was met erns deur u kommissie aangepak, om te verkry dat die openingsdag van skoolkwartale nie op Maandae sal val nie. Eers het u kommissie 'n skriftelike versoek gerig aan die Direkteur van Onderwys, daarna onderhandel met die Kalender-kommissie van die Transvaalse Onderwysersvereniging en eindelik 'n deputasie gestuur na Pretoria. Tensypte van dit alles, moet ons meld dat drie Skoolkwartale vir 1937 op 'n Maandag begin, hoewel ons hierdie mooi-klinkende antwoord voor u kan lê: „Die Departement sal alles in sy vermoë doen om die wense van u kommissie in hierdie saak na te kom. Hy kan egter nie gedooog dat die toestaan van hierdie wense tot 'n kalender sal voer wat vir die oorgrote meerderheid van leerlinge onbevredigend is nie.”

H. Onderwys-Tanganyika. 'n Skrywe is ontvang van die Algemene Armsorgsekretaris insake ondersteuning teneinde die Afrikaner kinders in Tanganyika-gebied die nodige onderwys te gee, maar daar u kommissie nie oor fondse beskik nie, is die saak terugverwys na die Algemene Armsorgkommissie.

J. Die Kerkkoshuise: i) **Die toestand.** Die krasse uitlatings van sy edele die Administrateur oor die toestande van koshuise in Noord Transvaal het u kommissie ter harte geneem, en het navraag gedoen wie die eienaars van die betrokke koshuise is en wat **die oorsaak** is dat die toestande so haglik is.

Sy Edele die Administrateur het geantwoord: (a) „Die Koshuise behoort aan privaat persone, andere behoort aan koshuiskomitees, onderwysers en aan die Departement.” (b) Dit is moeilik om te sê wie skuld het daar dit aan baie oorsake toe te skrywe is, en Sy Edele nie die blaam op enige liggaam of persoon wil lê nie.” U Kommissie het dus aangeneem **dat geen Kerkkoshuis** onder hierdie Kategorie val nie.

ii) **Die oorname deur die Administrateur.** Nadat u kommissie hierdie saak bespreek het, en voor die Kerk-

like Kongres van Onderwys gelê het, het u kommissie 'n deputasie afgevaardig om sy Edele die Administrateur in hierdie saak te ontmoet. Die volgende offisiële antwoord: „In die oornname van die koshuise word, so ver as moontlik, die belang gehandhaaf van die persone en liggeme wat in die verlede die verantwoordelikheid van hierdie inrigtings gedra het. Hiermee word egter nie bedoel dat die administrasie bereid is geboue en inrigtings aan te koop of oor te neem wat hy as ondoeltreffend vir koshuisdoeleindes beskou.”

iii) **Koshuis-komitees.** U Kommissie het die administrateur versoek om ons Kerkrade of gemeentes op die koshuiskomitees billike verteenwoordiging te gee, waarop ons as volg geantwoord is: „Die koshuis-komitees word deur die Direkteur van Onderwys aangestel. Daar word na gestreef om al die belanghebbendes verteenwoordiging op die koshuis-komitees te gee.”

K. Die Promosie-skema. Op die skema van bevordering in diens vir onderwysers(esse) (Departementele omsendbrief No. 9, 1935) het u kommissie gereageer, en het die Direkteur van Onderwys om gegronde redes versoek om genoemde skema nie in werking te stel in plaas van die reeds bestaande stelsel nie. U Kommissie het ook 'n konsep-voorstel opgetrek en gestuur aan al die Kerkrade om, na bekragtiging die onmiddellik op te stuur aan die sekretaris van die Transvaalse Onderwys Departement.

Hierop het u kommissie geen finale antwoord gekry nie.

L. Hoërskool Louis Trichardt. U Kommissie het 'n versoekskrif van die Ring van Rustenburg ontvang om invloed by die Departement van Onderwys te gebruik, om indien geregtig, 'n Hoërskool te Louis Trichardt daar te stel. U Kommissie het egter gevoel dat die saak nie allereers hier huis hoort nie, maar het nogtans aan die Algemene Armsorgsekretaris opgedra om die saak by die Departement te bepleit aangesien hy op hoogte is van daardie plaaslike omstandighede.

M. Kerklike Onderwyskongres. (i) **Saamgeroep.** Die Teenwoordige Onderwys-rigting het u kommissie gedring om 'n kerklike onderwyskongres saam te roep om onderwyssake te bespreek. 'n Goedbygewoonde

en baie suksesvolle kongres was gehou te Pretoria op 9 en 10 September 1936. Dit het die buitewêreld laat sien en hoor hoe groot en intensief die Kerk se belangstelling en arbeid in sake onderwys is. Die gouedraad dwarsdeur die referate, besprekings en besluite was: wat ons kerk **reeds gedoen het, nog doen, en nog wil doen**, nie-teenstaande baie struikelblokke op sy pad tot bevordering van die Onderwys.

ii) **Die Kongresbesluite.** Die besluite is gestuur aan alle Kerkrade wat op die kongres verteenwoordig was. Dit was ook deur die Scriba van die kommissie volledig gepubliseer in „Die Gereformeerde Vaandel“ en „Die Kindervriend.“

iii) **Die Kongres-opdragte.** Tot uitvoering van die Kongres-opdragte het u kommissie drie van sy lede as deputasies afgevaardig na die Direkteur van Onderwys en die Administrateur. Die volgende sake was bespreek op 16 Oktober 1936, met die volgende resultaat:

(a) **Skoolraadsverkiesing deur middel van skool-kommissies.** „Die voordele van die voorgestelde wyse van verkiesing word erken. In die verlede was daar egter sterk opposisie daarteen. As wetgewing aanvaar word sal u voorstel verdere aandag geniet.“

(b) **Rade van beheer vir Normaalskole.** „Die Departement is in simpatie hiermee en sal verder op die uitvoerbaarheid van die voorstel ingaan.“

(c) **Bybelonderwys op skole en Normaalskole.** i) „Die Onderwyswet verlang dat genoemde Onderwys deur die gereëlde staf van die Kollege gegee moet word.“

ii) Die Inspekteurs doen gereeld navraag of Bybelonderwys volgens die voorskrifte van die wet gegee word.“

iii) „Die Departement is teen die instelling van 'n Eksamen vir Bybelonderwys op skole.“

(d) **Onderwysers van Oorsee.** U Kommissie het hom uitgespreek teen die invoering van Onderwyser(es) van Oorsee, en was verseker deur die Administrateur: „Aandag word weer daarop gevvestig dat geen onderwysers van oorsee ingevoer word as daar gekwalfiseerde applikante in Suid-Afrika is nie.“

(e) **Koshuise.** Sien 4, J, (ii) en (iii).

(f) **Die skoolkalender.** Sien bo 4 (G.).

(g) **Regte van Ouers.** „Die departement erken die regte van ouers i.v.m. die onderwys van hulle kinders en is tewens ook begerig om die raad en aanbevelings van skoolkommissies, as die verteenwoordigers van die ouers, aan te neem in so ver dit nie die professionele kant van die saak raak nie.”

(h) **Parallelle skoolrade op die Rand.** Die Administrateur voel nie op die oomblik ten gunste van hierdie saak nie.

N: Subsidie vir Privaatskole. U Kommissie het onmiddellik protes aangeteken teen die besluit van die Proviniale Raad om (privaat) seksionele skole te subsidiéer, en het 'n konsep-protes aan al die Ringsscribas gestuur om, na bekragtiging, dit onmiddellik op te stuur aan die Administrateur.

O. Die Proviniale-Onderwyskommissie. U Kommissie het aan die Administrateur in Uitvoerende Komitee, wat binne kort hierdie kommissie sou aanstel, versoek om sterk verteenwoordiging van ons Kerk daarop. Die Ring van Johannesburg het telegrafies op 9 September 1936 verteenwoordiging gevra vir die Afrikanerdom op die Rand.

P. Beskrywingspunte. U kommissie het die voorreg om 'n aantal belangrike beskrywingspunte te lê voor die Hoog Eerw. Sinode:

1. Die Sinode spreek hom uit tegenste van die Christelike Nasionale Onderwys-beginsels.

2. Die Sinode verklaar hom tegenste van skoolraadverkiesings deur middel van skoolkommissies.

3. Die Sinode spreek hom uit tegenste van Beherende Rade vir Normaalskole.

4. Die Hoog Eerw. Sinode dring sterk aan by die Departement van Onderwys vir die behoud van ouerregte op skoolkommissies.

5. Die Hoog Eerw. Sinode spreek hom uit teen die inkrimping van die magte van Skoolkommissies, Beherende Liggeme en Skoolrade, soos die Departement van Onderwys dit tans voorstaan.

6. Die Hoog Eerw. Sinode dring ernstig aan by die Departement van Onderwys om die openingsdag van skoolkwartale in geen geval op Maandae te laat geskied nie omdat dit Sondagsonthilging in die hand werk.

Q. Aanbevelings. i) U Kommissie beveel aan dat bogenoemde beskrywingspunte almal besluit van die Hoog. Eerw. Sinode word.

ii) U Kommissie beveel aan dat daar 'n skakel van Kontinuiteit in hierdie kommissie sal bly.

iii) U Kommissie beveel aan dat waar die Onderwysprobleem so veelsydig is dat daar by die benoeming van die Nuwe Kommissie só daarmee rekening gehou sal word dat daar tenminste benoem word: 'n lid wat die Plateland verteenwoordig, 'n lid wat dorpe verteenwoordig waar daar Normaalskole staan, en 'n lid wat met die Randse onderwysbehoeftes in verbinding staan.

iv) U Kommissie beveel aan dat die Nuwe aangestellde kommissie die steeds hangende sake met spoed en met mag sal aanpak.

Hopende aan ons opdrag voldoen te hê,

U dienswillige dienare in Kristus,

G. D. WORST (Voorsitter).

P. S. v. d. WESTHUIZEN.

C. P. v. d. MERWE.

A. C. v. W. STROH,

L. A. du T. MALHERBE.

H. C. J. FLEMMING (Scriba).

BYLAE XX.

**VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE
VIR BYBELVERSPREIDING EN KOLPORTASIE.**

HoogEerw. Moderator,

U Kommissie het die eer om die volgende verslag aan u voor te lê:—

(1) **Vergaderings:** U Kommissie het in die afgelopene drie jaar sewe maal vergader.

(2) **Kollektes:** (a) Die opbrings van die kollektes en bydraes vir die afgelopene drie jaar was as volg:

1934	£396	14	9
1935	£341	14	9
1936	£402	13	11

£1141 3 3

Na aftrek van die koste in verband met kommissievergaderings en die heffing aan die Sinodale Fonds is aan die Brits en Buitelandse Bybelgenootskap 'n bedrag van £1044.4.11 oorbetaal.

(b) Met die oog op ruimere kollektes wil U Kommissie versoek dat die HoogEerw. Sinode sal bepaal dat die insameling van hierdie kolekte met Hervormingsfees sal geskied.

(3) **Kolporteur:** Met leedwese moet gerapporteer word dat Mr. Christo Kriel bedank het as Kolporteur en op 31 Augustus 1936 uit diens getree het. Die loop van sake was as volg: Toe dit tot die kennis van U Kommissie gekom het dat Mr. Kriel deelgeneem het in samewerking met Ds. W. C. Malan aan spesiale dienste in 'n sekere gemeente sonder eers die goedkeuring van die betrokke Kerkraad te kry, waарoor hy Mr. Kriel tot versigtigheid gemaan het, het U Kommissie met die oog op die onderhandelinge van die Sinodale Kommissie met Ds. W. C. Malan, die Kolporteur versoek om, totdat die Sinode hom oor sekere punte uitgespreek het, in geen geval deel te neem aan spesiale dienste in samewerking met Ds. Malan nie. Onmiddellik daarna het Mr. Kriel skriftelik bedank sonder egter enige redes te noem. 'n Spesiale vergadering is toe dadelik belé en 'n openhartige en breedvoerige besprekking met Mr. Kriel het plaasgevind toe hy die volgende redes genoem het:

- (a) Ontoereikende vergoeding.
- (b) Verlies veroorsaak deur slytasie van boeke.
- (c) Vertraging in resensie van boeke.
- (d) Bepaling dat alle boeke deur die Brits & Buitelandse Bybelgenootskap moet bestel word.
- (e) Bepaling i.s. bywoning van kinderfeeste buite die Transvaal.
- (f) Besluit i.s. Spesiale dienste.

Op hierdie besware het U Kommissie as volg geantwoord:

(a) Die vergoeding is volgens 'n vasgestelde basis wat aan al die Kolporteurs van die Genootskap betaal word, maar pogings sal aangewend word om ruimere kollektes te kry sodat die vergoeding ook ruimer kan wees.

(b) en (d) Sal na die Genootskap verwys word met die versoek om dit met die Kolporteur te bespreek en indien moontlik op 'n gunstige wyse af te handel.

(c) en (f) Van die bepaling, dat alleen deur die Kommissie goedgekeurde boeke verkoop mag word, asook die bepaling i.s. Spesiale dienste kan nie afgesien word nie.

(e) Aangesien hy 'n voltydse amptenaar van die Genootskap is, is die Kommissie nie by magte om verlof te gee om vir spesiale geleenthede en kinderfeeste oor die grens van die Transvaal te gaan nie.

Na hierdie onderhoud is Mr. Kriel gevra om sy bedanking in hersiening te neem. Hy het egter nie sy weg oopgesien om onder die onistandighede aan te bly as kolporteur nie.

U Kommissie het nog nie daarin geslaag om 'n opvolger te kry nie.

Met toebidding van die seën van die Heer op die vergadering van die HoogEerw. Sinode, noem ons ons,

U dw. Dienaars, en Brs. in Christus,

R. J. B. FEENSTRA.
J. J. GRIESEL.
N. J. VELTMAN.
T. D. POTGIETER.
S. MARTIN.

BYLAE XXI.

RAPPORT VAN DIE NUWE SANGWYSIES
KOMMISSIE.

Voorgelê aan die HoogEerw. Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika by sy Sitting te Pretoria op 7 April 1937 en volgende dae.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer om die volgende te rapporteer :—

I. Vergaderings.

(a) Bywoning daarvan. Daar die vergaderings te Kaapstad gehou was het u Kommissie, om koste te bespaar, één van die vergaderings nie bygewoon nie.

(b) Personeel. Behalwe lede van die Kommissies van die Gefedereerde Kerke het ook afgevaardigdes van die Susterkerke deelgeneem aan die besprekings en besluite.

(c) Duur. Genoeg tyd en aandag is bestee aan die ondersoek en keuring van die ingekome stukke (wysies), en ons is dankbaar om te kan meld dat by die laaste vergadering, end September 1936 gehou, finaliteit met die werk bereik is.

II. Werksaamhede: Keuse van nuwe melodieë.

1. Omvang. Talryke wysies is ontvang van komponiste binne sowel as buite ons vaderland.

2. Beperking. U Kommissie het hom beperk tot die vinding van wysies, in die eerste plek net vir die moeilik-singbare in ons Psalm- en Gesangbundel, om dié anders weinig gesonge Psalms en Gesange singbaar te maak. Oor die uitgawe en in-gebruik-neming daarvan sal die HoogEerw. Sinode ter bestemder tyd sy eie oordel uitspreek. Dog dit sy ons vergun om aan te haal wat Totius daaroor gesê het: Dit n.l.: „dis egter seker dat sommige van die wysies vir die gewone man tref-fend skoon en maklik singbaar is.”

3. Verskeidenheid. Weens die ryke verskeidenheid van stukke wat ingekom het, het die gesamentlike kommissies dit nodig geoordel om soms meer dan één nuwe wysie vir dieselfde Psalm of Gesang te kies; soms saam met die ou weinig-gesonge melodie 'n nuwe by te plaas;

soms is net één nuwe wysisie die keuse gewees, en dan verder is selfs bekende melodieë uit ons Kerkboek aangewend om hier en daar 'n onbekende wysisie te vervang.

4. Vasstelling van Singtrant. M.a.w. moes note met vrywel gelyke tydduur (koralias), of korte en lang note (ritmies) gesing word. Die Kommissie het tot die eerste besluit, hoewel daar van sy lede was wat die ritmiese vorm sou verkies het. Deur 'n ongelukkige voorval egter wat ons in hierdie rapport nie verder sal noem nie was die gesamentlike kommissie genoodsaak om sy vroeëre besluite te wysig en sommige Psalms alleen ook ritmies te laat druk. Die verstandhouding met die voorsitter van die S.A.B. Vereniging, wat verantwoordelik sal wees vir die uitgawe, is nou so: daar sal gedruk word:

- (a) 'n Bundel waarvan die eerste versies van elke Psalm ritmies met musiek sal verskyn.
- (b) Vierstemmige musiek vir Psalms en Gesange koralias.
- (c) Die hele bundel sonder musiek.

5. Versmaat en -vorm. Aangesien die Afrikaanse berymers verse soms geheel omgeset het of selfs totaal verander of verdeel het in kortere verse, was aan komponiste gevra om dit in ag te neem by die insending van hulle komposisies.

Vra iemand eindelik wanneer die Nuwe Sangbundel kan verwag word, is ons antwoord: dit hang van die vertalers af.

Wat u Kommissie betref meen ons dat ons taak afgedaan is.

Met betuiging van ons opregte dank vir die eer en voorreg waarin die HoogEerw. Sinode ons gestel het om te kon deelneem aan die arbeid tot vermeerdering en verbetering van ons sangwysies en met toebidding van Gods seën, noem ons ons,

U dw. drs. en Broeders in Christus,

R. J. B. FEENSTRA, Voorsitter.

H. L. WEBB, Scriba.

BYLAE XXII.

1934-1936 VERSLAG.
SINODALE SENDINGKOMMISSIE.

Aan die HoogEerw. Moderator,
18de Sinode van die
Ned. Herv. of Geref. Kerk.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer met innige dankbaarheid tot God en onder 'n diepe besef van sy onbekwaamheid vir die taak hom drie jaar gelede opgelê, as volg te rapporteer oor die sendingaangeleenthede van ons Kerk, en sy werk in verband met die behartiging daarvan sedert sy aanstelling by die laaste Sinodale Vergadering:

I. Die Veld: Soos blyk uit aangehegte statistiek het die sendingwerksaamhede van die Ned. Herv. of Geref. Kerk gedurende die laaste drie jaar gestadig uitgebrei, en arbei daar vandag 26 sendelinge, 10 naturellerare, en 108 evangeliste binne die grense van Transvaal en Soeloeland.

(a) Wat betref die **Plaaslike Sendingwerksaamhede** binne die grense van moedergemeentes, mag ons rapporteer dat daar merkbare vooruitgang was. In etlike gemeentes is nuwe werkkringe gestig, nuwe sendingkerke gebou, en evangeliste beroep wat plaaslik ondersteun word.

(b) Die werk op die „**Kompounds**“ het met die geweldige uitbreiding van die goudmyne na eweredigheid gegroei, en danksy die voortou geneem deur die Ring van Heidelberg, en die vermeerderde belangstelling in die Ringe van Boksburg en Johannesburg, werk daar nou behalwe die 16 evangeliste en twee naturelle-leraars, drie blanke sendelinge onder die naturelle van die Rand, — waar daar vroeër net één gestaan het. Dit word gehoop dat 'n vierde binnekort beroep sal word.

(c) Wat die buitegemeentelike **Sinodale Sendingwerk** in die groot naturellegebiede betref, moet ons rapporteer dat op die ouer stasies soos Kranspoort, Seleka, Bethesda, Saulspoort, ens. die werk sy gereelde gang gegaan het, en dat die T.V.S.V. nog steeds sorg vir die hele Sekokoensland, maar dat dit noodsaklik geword het om die werk op Nkonjaanstasie in Noord-Soeloeland

in te kort, sodat dáár nou nie meer 'n sendingstasie is nie, maar 'n gewone buitepos onder toesig van die Sending van Louwsberg.

(1) U Kommissie het die moontlikheid oorweeg om i.p.v. Nkonjaan 'n **nuwe sendingstasie** naby Dingaanstad verder suid te stig, maar dit het geblyk dat 'n stasie daar geleë nie veel strategiese waarde sal hê nie. Daarna het die gedagte ontstaan om die doelmatige geboue van die Z.N.T.I. naby die koning se stad in Soeloeland in hande te kry om te dien as 'n hoof sendingstasie, maar onoorkomelike moeilikhede het ook hierdie poging tot uitbreiding laat misluk. Op die oomblik dink u Kom. daarvan om, sodra fondse beskikbaar is, 'n nuwe sendingstasie te stig halfpad tussen Nongoma en Thlabisa in die nabijheid van die onderhoof Bokwe se kraal. Hierdie ligging is gesond, sentraal en dig bevolk. Reeds arbei 3 evangeliste in die nabijheid en woon daar etlike honderde lidmate van ons Sendingkerk wat uit Transvaal getrek het, in die omgewing. Verlof om die stasie te stig is reeds van die betrokke naturellehoof ontvang, en dit is alleen geldelike konsiderasies wat nog oorweeg moet word. Oor die algemeen het, nieteenstaande die inkorting van die werk op Nkonjaan, ons werksaamhede in Soeloeland as 'n geheel gestadig uitgebrei. Daar werk nou in Soeloeland een naturelleleraar en 6 evangeliste of onderwysers.

(2) Ook in **die laeveld**, suidwes van die Kruger Wildtuin het daar vir ons deure oopgegaan en byna het die Kommissie daartoe oorgegaan om, aangemoedig deur beloftes van ondersteuning deur belangstellende sendingvriende, 'n sendeling daar te plaas, — maar veral weens die bestaande tekort in die sendingkas het die kommissie nie vrymoedigheid gehad om die voorwaartse stap te doen nie. Voorlopig word die veld deur 'n evangelis onder toesig van Eerw. Kruger vanuit Nelspruit, bearbei.

(3) Dergelike deure het oopgegaan in **die Paledistreek**, noord van Premierny, waar die Ringssendingskommissie van Pretoria alleen nie kon ingaan nie. Daardie kommissie het hulp gesoek by die M.S.B. en by die Sinodale Sendingkommissie, maar totnogtoe is ondersteuning nie beloof nie.

(4) Met 'n oog op die **nuwe Naturellegebiede** wat geskep word as 'n gevolg van die Goewerments-segregasiebeleid, voel u kommissie dat dit noodsaaklik is in

verskeie rigtinge 'n voorwaartse beweging op tou te sit, mits Gods rentmeesters in Transvaal dit vir hom moontlik maak.

II. Uitbreiding: U Kommissie het die eer om met groot dankbaarheid te kan rapporteer dat die sendingwerksaamhede van die Transvaalse Kerk gedurende die laaste drie jaar aanmerklik uitgebrei het.

(a) Die **belangstelling in Plaaslike Sendingwerk** het volgens ringsverslae in byna al ons gemeentes toege neem; nuwe werkkringe is aangelê, nuwe gemeentes gestig en addisionele evangeliste aangestel. Soos blyk uit die finansiële verslag het die bydraes vir die sending ook geleidelik gegroeи.

(b) Die **Moedergemeentes** van Transvaal het gedurende die afgelope drie jaar £50,185.3.0 of 3/4 per lidmaat, ingesamel vir die uitbreiding van Gods Koningryk onder die heidene, teenoor £40,195.8.7, of 2/8 per lidmaat, gedurende die vorige drie jaar. Sien Bylae E bladsy 132.

(c) Die getal lede van die **Sendingkerk** het gedurende die afgelope drie jaar gegroeи van 17,943 tot 21,194, en die bydraes van die naturelle self vir hulle eie kerk het gedurende daardie tydperk die aansienlike som van ongeveer £10,000 beloop. Die verteenwoordigers van die Sinodale Sendingkommissie op die Sinode van die Dogterkerk, het diep onder die indruk gekom dat die stigting van ons Sendingkerk ses jaar geleden, onder Gods leiding die middel gewees het om die uitbreiding van Sy Koninkryk in Transvaal grootliks te bevorder en die hande van ons arbeiders in die sendingveld wonderlik te sterk.

III. Wetsverandering: Met die stigting van die Sendingkerk het geblyk dat dit noodsaaklik is sekere wetsveranderinge aan te beveel om ongerymdhede uit die weg te ruim. Na bespreking met die Regskommissies van beide Moeder- en Sendingkerk het u kommissie 'n reeks van veranderinge in die wetsbepalinge van beide Moeder- en Sendingkerk by die sendingsinode aanbeveel. Hierdie aanbevelinge is deur ons sendingsinode op sy jongste vergadering goedgekeur, en sal voor hierdie HoogEerw. vergadering kom vir bekragtiging. U Kommissie vertrou van harte dat die H.E. vergadering daardie voorgestelde veranderinge nie enkel uit die standpunt van die Gereformeerde Kerkreg sal beskou nie, maar ook die nodige gewig sal heg aan die praktiese moeilikhede

wat onder besondere omstandighede ontstaan het deur die verlening van 'n grondwet aan 'n sendingkerk wat in sekere opsigte nog in wording, en op finansiëel gebied, afhanklik van die steun van kommissies van die moederkerk is.

IV. Opvoeding en Onderwys:

(a) **Laër Onderwys:** Waar die kerk in 'die verlede Sendingwerk geïnterpreter het as die verkondiging van die Evangelie aan die heidene, en die standpunt gehuldig het dat die saak van opvoeding en onderwys 'n staatskwessie is, waar die kerk hom as sodanig nie mee bemoei nie, het u kommissie tot die oortuiging gekom dat die sinode van 1934 reg besluit het toe hy die naturellebeleid van die Naturellesakekommissie van die Gefedereerde kerke onderskryf het, deur n.l. te erken „waar die staat die kooste dra van sekulêre onderwys, daar moet die kerk so ver moontlik meewerk om daardie onderwys in godsdienstige rigting te stuur.“ U Kommissie voel egter dat hierdie besluit nie geïnterpreter moet word as 'n verklaring dat die kerk moet trag om alleen bestaande naturelleonderwys-aangeleenthede in godsdienstige rigting te stuur nie, maar dat die kerk daadwerklik belang in naturelle-opvoeding en -onderwys moet stel, deur hom te beywer vir die stigting en registrasie van soveel naturelleskole as moontlik onder toesig van ons kerk in Transvaal. U Kom. is daar oortuig van dat ons kerk nie die vertroue van die naturellebevolking kan kry of behou nie, as hy nie daadwerklik meedoen in die kwessie van naturelle-opvoeding en -onderwys nie. As die naturellekind op skool nie vir ons kerk gewin word nie, sal ons Sendingkerk uiteindelik daaronder ly. Die ondervinding het ook geleer dat 'n geheel-en-al ongeletterde naturel wat as gevolg van ons sendingarbeid tot bekering kom, makliker die prooi raak van allerhande sektes en verkeerde bewegings, as 'n behoorlik onderwese lidmaat van die Sendingkerk wat sy Bybel en ander christelike lektuur kan lees en verstaan. Wat laer onderwys betref, versoek u kommissie die sinode hom duidelik uit te spreek oor die kwessie of die kerk hom moet beywer vir die stigting en uiteindelike registrasie van soveel sendingskole moontlik in Transvaal. Uit die verslag van die Transvaalse Onderwys Dept. blyk dat uit die 651 goewermanns ondersteunde Sendingskole in Tvl. slegs 83 onder toesig van ons kerk staan.

(b) Melding moet gemaak word van die stigting van die **Normaalskool te Bethesda** wat op aanbeveling van die Sendingsinode die offisiële naam dra van die „Bethesda-Hofmeyrgedenkskool”. U Kommissie het 'n bestuur vir daardie inrigting wat onder sy toesig staan as volg benoem: Die Voorsitter van die Sinodale Sendingkommissie, die Moderator van die Sendingkerk, en die Algemene Sendingsekretaris (ex officio), en daarby 'n „man-van-sake”, in die persoon van die heer S. Martin (Saak-gelastigde van ons Kerk) en 'n opvoedkundige in die persoon van Dr. H. J. van Schouwenburg, (Hoof van die Middelbare skool, Pietersburg). Ook dien op die bestuur in adviserende kapasiteit, die superintendent van die inrigting (Eerw. C. L. Brink). U Kommissie het met die Kerkkantoorkommissie gereël om 'n kapitaal van £4000 tot beskikking van daardie bestuur te stel vir die oprigting van die nodige geboue, en het aan die bestuur die opdrag gegee om uit huurgelde van die regering en die personeel ontvang, en uit die skoolgelde deur die leerlinge betaal, asook uit ander goewermentstoelae, die kapitaal geleidelik af te betaal. Behalwe spesiale bydraes deur die onderwysers en ander belangstellendes vir die doel gestort, het geen geld uit die Sendingkas in die inrigting gegaan nie. Aangeheg is 'n verslag van die bestuur van daardie inrigting, en u kommissie sal dankbaar wees as die Sinode na aanleiding van gemelde verslag hom verder sal uitspreek oor hierdie eerste normaalinstelling van ons kerk. Sien Bylae „A”. Bl. 130.

(c) **Sekondêre Onderwys:** Behalwe vir die opleiding van onderwysers te Bethesda het ons kerk in die verlede niks gedoen aan hoër onderwys vir die naturel nie. Die vraag het egter ontstaan of ons kerk hom nie ook in daardie saak moet interesseer nie. As gevolg van vertoë wat van verskillende kante gekom het in verband met die daarstelling van 'n Sekondêre skool vir naturelle te Warmbad, wens u kommissie die saak onder die aandag van die HoogEerw. vergadering te bring. Die sendeling van ons kerk te Warmbad het **voorlopige** registrasie van so'n skool aldaar onder naam en toesig van ons kerk verkry, betalende die Regering die volle salaris van die personeel, maar op voorwaarde dat die Kerk die nodige geboue sal oprig waarvoor ook huur deur die Departement van Onderwys betaal sal word. Nie alleen 'n plaaslike kommissie te Warmbad, maar ook die Kongres van die M.S.B., die Kongres van die T.V.S.V. en die Sinode van die Sendingkerk het eenpa-

riglik u kommissie versoek om sy steun aan hierdie saak te verleen. Veral is daarop gewys dat die massa van naturelle van Transvaal vaak onder verkeerde invloede kom omdat hul geleerde leiers nie die standpunt van die ouere bevolking van Transvaal verstaan en die belangstelling van ons kerk in die geestelike welvaart van die naturel waardeer nie. Dit is grootliks te wyte aan die feit dat daardie naturelleleiers nie hulle opvoeding onder toesig van ons kerk ontvang het nie. Verder is daarop gewys dat hulle tog die hoër geleerdheid sal kry, so nie onder ons toesig nie, dan onder die van ander wat maar te gewillig is om die verantwoordelikheid op hulle te neem en daarby die geldelike steun van die Regering daarvoor te ontvang. **U Kommissie het hom oor hierdie saak nie uitgespreek nie**, veral omdat die saak op die lappe gekom het so kort vóór die Sitting van hierdie Sinode, maar hy sal dit waardeer as die Sinode hom **leiding in hierdie saak** wil gee. Dit word bereken dat omtrent £2,000 nodig sal wees om die geboue wat die Dept. van Onderwys vereis, daar te stel.

(d) 'n Belangrike rapport oor die kwessie van Naturelleopvoeding en Onderwys is deur die **Interdepartementele Kommissie van Ondersoek insake Naturelleonderwys** uitgebring. U Kommissie as 'n geheel het nie die geleentheid gehad om daardie rapport behoorlik te bestudeer nie, maar het dit aan sy Sendingsekretaris oorgelaat om, in oorleg met die Waaksamheidskommisie van die Sendingkerk, die sienswyse van ons kerk oor die rekommendasies in daardie rapport vervat, te formuleer, en saam met verteenwoordigers van Vrystaat, Natal en Kaapland as lid van die Naturellesakkommisie van die Raad van die Kerke 'n memorandum oor die aanbevelinge van die rapport op te trek en voor die Eerste Minister te lê. Hierdie Kommissie ontmoet D.V. op 23 Junie in Kaapstad.

(e) Van verskillende kante kom daar klagte van plaaslike sendingkommissies dat hulle groot moeilikheid vind i.v.m. **die registrasie van naturelleskole**, selfs nadat sommige van die skole al vir jare as privaat ondersteunde skole aan die gang is. U Kommissie vertrou dat die Regering spoedig die nodige voorsiening sal maak vir die registrasie van sulke skole, en dat by die toekenning van registrasie, gelet sal word op die feit dat ons sendingskole onder toesig staan van die kerk van die permanente bevolking van die land, wat 'n besondere aanspraak maak op die reg om seggenskap te hê in die saak

van naturelle-onderwys,—meer dan miskien 'n vreemde kerk van oorsee wat, hoewel ryk aan geld en dus instaat om beter geboue op te stel, nie so'n groot aandeel gehad het in die verkondiging van die Evangelie onder die swart nasies van Suid-Afrika nie. Die vraag word soms ook geopper of in 'n Protestantse land soos Suid-Afrika, **protestantse Kerke nie as regeringsbeleid voorkeur behoor te kry** in verband met die registrasie van Sendingskole nie.

V. Inter- en buitekerklike beweginge: (a) **Die Christenraad van Suid-Afrika:** Van die begin af het u kommissie belang gestel in die Christenraad van S.A. wat op 24 Junie 1936 te Bloemfontein gestig is. Die naturellesake-kommissie van die Federale Raad van die kerke wat die saak grondig ondersoek het, het aanbeveel dat die vier N.G. Kerke en die drie N.G. Sendingkerke van Suid-Afrika by daardie raad sal aansluit. U kommissie het, na grondige oorweging, die sinodale kommissie versoek om aansluiting van ons kerk by die Christenraad goed te keur, en die Sinodale kommissie het daarop besluit dat ons kerk voorlopig, tot die sitting van hierdie sinode, by die Christenraad aan sal sluit, en het die moderator van die sinode saam met die sendingsekretaris benoem as offisiele verteenwoordigers van die N.H. of G. Kerk van S.A. op daardie liggaam. U kommissie vertrou dat die sinode die handelwyse van die sinodale kommissie sal goedkeur en die aansluiting en verteenwoordiging bekragtig.

Op voetspoor van die sinodale kommissie van die moederkerk het die N.G. Sendingkerk van Transvaal ook besluit om by die Christenraad aan te sluit met die voorbehoud dat as die Moederkerk terugtrek, hy dit ook doen.

(b) **Rassestudiebond van Afrikaners:** Van hierdie liggaam het u kommissie 'n uitnodiging ontvang om by hom aan te sluit. Hoewel u kommissie die werk en bedoeling van daardie bond hoog ag, het hy hom nie geroepe gevoel om daarby aan te sluit nie, onder meer omdat hy nie seker was watter indruk samewerking met daardie Bond (wat deur sommige naturelle miskien misverstaan word), op lede van ons sendingkerk sou maak nie, en ook omdat die Naturellesakekommissie van die Raad van Kerke nie vrymoedigheid gehad het om op hierdie stadium aansluiting by gemelde Bond aan te beveel nie.

(c) **Naturelle Jeugbewegings:** U kommissie het gevoel dat hy kennis moes neem van die feit dat die sogenaamde „Wayfarer”-beweging onder naturellemeidjies aangesluit het by die blanke „Girl Guide”-beweging en het die standpunt ingeneem dat so'n gemengde swart en wit beweging nie ooreenstem met die erkende beleid van ons kerk nie, en gevvolglik sy morele ondersteuning aan die gesamentlike beweging onttrek. Nadat die offisiële verteenwoordiger van ons kerk as lid van die hoofbestuur van die „Wayfarers” bedank het, het daar 'n skeuring in die „Girl-Guide-Wayfarer”-beweging ontstaan, en het 'n deel van die „Wayfarers” weer uit die amalgamasie uitgebreek, en ons kerk gevra om met hulle, (hierdie gesuiwerde „Wayfarers”) saam te werk. Daar ons kerk nie 'n jeugbeweging van sy eie vir natuurlike het nie, en daar so'n beweging veel waarde het veral in die stedelike gebiede en by die grotere skole op ons sendingstasies, het u kommissie **samewerking met die gesuiwerde „Wayfarers” goedgekeur**, en op voetspoor van hierdie goedkeuring het die sendingsinode ook besluit om met die Gesuiwerde „Wayfarers” saam te werk.

VI. Publikasies: (a) Sedert die laaste sinode het u kommissie 'n vlugskrif, getitel „**Teen die Sending**” opgestel en 25,000 eksemplare daarvan gratis in ons gemeentes versprei. U kommissie is van oordeel dat daardie boekie vooroordeel teen die sending uit die weg geruim het, en het besluit om op voetspoor daarvan **'n tweede boekie** uit te gee wat bereken sal wees om die kinders van die Heer te wys op die seëninge verbonde aan die **gee** vir die Heer, as deel van die ware Godsdiens. Die boekie sal nie huis die saak van **gee vir die Sending** bepleit nie maar van **gee aan die Heer** vir die instandhouding van Sy Kerk, en van die kerklike werksamehede in die algemeen.

(b) U kommissie voel egter dat al word sulke boekies versprei, daar tog groot behoefte is aan 'n behoorlike **Sendingblad vir Transvaal**. Kaapland het sy „**Koningsbode**” en die Vrystaat sy „**Basuin**,” maar in die Transvaal bestaan daar slegs die maandbrief van die M.S.B., die „**Voog**”, wat geen erkenning van die Kerk het nie en ook baie klein is. U kommissie het gehoop dat 'n gesamentlike sendingblad deur die Raad van die Kerke uitgegee sal word, maar dit skyn of daar onoorkomelike moeilikhede in die weg gekom het. U kom-

missie wil dus by die sinode in oorweging gee die publikasie van 'n offisiële sendingblad vir Transvaal, of anders **'n eie kerklike maandblad** wat al die belangte van die kerk sal behartig en naas „**Die Kerkbode**“ gelees sal word.

VII. Hulp Sendingverenigings. Met waardering moet u kommissie melding maak van die werk van die hulp-sendingverenigings waarsonder dit seker nie moontlik sou gewees het vir ons kerk om op sendinggebied te doen wat hy gedoen het nie.

(a) Takkie van die **Transvaalse Vrouesendingvereniging** bestaan in byna elke gemeente van ons kerk. Op die oomblik is daar 99 takke met 'n ledetal van 4,614.

Behalwe die steun aan plaaslike sendingkommissies deur die individuele takke verleen, het die vereniging as 'n geheel hom verantwoordelik gestel vir al die sendingwerk in Sekoekoenieland, vir die salaris van die sending te Louwsburg, en vir sekere werksaamhede op die kompounds, asook vir 'n deel van die salaris van die sendingsekretaris.

Die T.V.S.V. het gedurende die laaste drie jaar £17,513.14.4 ingesamel vir die uitbreiding van Gods Koninkryk onder die heidene. Dit sluit in gelde deur takke plaaslik bestee. In verband met die T.V.S.V. bestaan daar ook die **Mede-Sendingarbeidsters**, (30 takke, 467 lede, insameling vir 1936 £238), en die **Kinderkransse** (4,240 lede, insameling vir 1936: £1,236.6.9), wat help om belangstelling in die sending onder die jong dogters en kinders op te wek.

(b) **Die Mannesendingbond** tel 49 takke met 1,236 lede en het gedurende die afgelope drie jaar £4,257 vir die sending bymekaar gemaak. Hierdie liggaam ondersteun plaaslike sendingwerk in die gemeentes waar daar takke is, en help die Sinodale Sendingkommissie in sy verantwoordelikhede. Die M.S.B. publiseer ook die Sendingblaadjie „**Die Voog**“ waarvan 3,000 eksemplare maandeliks in Transvaal versprei word.

VIII. Finansies: Wat die sinodale sendingsfonds betref, gee die verslag van die saakgelastigde alle besonderhede daaromtrent. U kommissie wil egter die volgende opmerkinge maak:

(a) Teneinde sake op meer bevredigende wyse te behartig, werk die kommissie nou volgens 'n begroting en is 'n **Finansiële Sub-kommissie** aangestel wat maan-

deliks bymekaar kom om also 'n oog te kan hou op die toestand van die fondse.

(b) Die inkomste op die begroting kan nie met juistheid bepaal word nie, maar tog voel die Kommissie dat as die **aandeelhouers** hulle bydraes gereeld stuur, en die verskillende gemeentes, vrywilliglik die bydrae van hulle gevra as kollekte vir die sinodale sending of „pro rata bydrae” stort, daar nie gevaar kan bestaan vir groot tekorte nie.

Met die groei van belangstelling in plaaslike sendingwerk gebeur dit somtyds dat aandeelhouers hulle aandeelgelde plaaslik bestee ten koste van die sinodale sendingfonds. U kommissie reken op die aandeelgelde as hoofbron van inkomste en is besig om die hele sisteem te reorganiseer sodat dit op meer bevredigende wyse sal kan werk, en daar 'n gedurige verbinding tussen die kerkkantoor en die aandeelhouers sal wees.

(c) Wat betref die **Sinodale Sendingkollektes**, somtyds „**pro-rata**” bydrae” genoem, wil u kommissie daar-aan herinner dat hierdie die enigste gereeld bydraes is wat die kommissie eenmaal per jaar van elke gemeente vra, en hy vertrou dat elke kerkraad die beste kollekte-geleenheid, liefs tydens die Aprilnagmaal, vir daardie doel sal afstaan; en as die bedrag van die kollekte self miskien kleiner is as wat die kommissie verwag het, 'n verdere kollekte sal hou om also die verwagte bedrag aan te suiwer, **tensy natuurlik die Kerkraad reeds toegestem het om die gevraagde bedrag volgens begroting te stuur**.

(d) Gedurende die jaar is daar '**n groot Sendingbasaar**' gehou, maar omdat **al** die gemeentes nie saamgewerk het nie, het die basaar nie die verwagte bedrag van £1,800 opgebring nie. Na aftrek van die onkoste (wat 'n aansienlike som beloop het), word verwag dat as alles ingekom het, die opbrings van die „Weg-met-die-tekort”-basaar ongeveer £1,000 sal wees.

(e) Ons sendingsekretaris is in onderhandeling met die sendingsekretaris van die Kaapprovincie in verband met 'n **Miljoen-pennie-fonds**, waaromtrent u kommissie nog nie volle besonderhede het nie.

By die behandeling van hierdie rapport sal die skema seker al uitgewerk wees en die sinode sal geleenheid hê om hom oor die saak uit te spreek. Die idee is om deur middel van „**Die Kerkbode**” een of meer miljoen

pennies deur die kinders van die verskillende provinsies te laat insamel vir die uitdelging van al die sending-tekorte, en dat bywyse van drie thermometers in „**Die Kerkbode**” aangedui sal word hoe hierdie fondse styg namate die pennies van die drie provinsies instroom.

Na hierdie opmerkings voel u kommissie tog dat as die kinders van die Heer die saak van „Gee” reg verstaan, en as die geestelike lewe van die Kerk is wat dit behoort te wees, die saak van finansies in verband met die uitbreiding van Gods Koninkryk geheel en al opgelos sal word.

„Zoo, zoo, zien wij het Godsrijk komer . . .
enz. ”

t.w.g. J. M. LOUW (Voorsitter)
P. A. THERON.
H. L. WEBB.
C. B. BRINK.
A. ADLER (Met voorbehoud
punt VI (b)).
G. C. VAN SCHOUWENBURG.
J. H. R. BARTLETT.
M. J. DU PREEZ.
J. P. JOUBERT (Met voorbe-
behoud punt VI (b)).
J. C. PAUW.
J. REYNEKE (Sekretaris)

Bylae „A”.

BETHESDA-HOFMEYRGEDENKSKOOL

Verslag van die Bestuur 1935-36.

(21 Maart 1935 tot 1 Maart 1937).

Aan die Voorsitter

Sinodale Sendingkommissie.

WelEerw. Heer,

As lede van die Bestuur van die Bethesda-Hofmeyrgedenkskool op 21 Maart 1935 benoem, het ons die eer as volg oor die inrigting onder ons toesig, te rapporteer:

1. Staf: Die inrigting is deur die Regering geregistreer as van 1 Januarie 1935, en u Bestuur het op 18 Junie van dieselfde jaar die heer D. S. A. v. d. Spuy, B.A., aangestel as eerste Prinsipaal.

Ander lede op die staf was toe Mej. M. Eybers en R. v. d. Merwe, terwyl Eerw. J. A. J. Steenkamp ook tydelik behulpsaam was.

’n Addisionele leerkrag in die persoon van die Heer P. A. Laubscher is op 18 Jan. 1937 met ’n oog op Industriële- en Landbou-onderwys aangestel.

Die Superintendent van die inrigting is Eerw. C. L. Brink, leraar van die gemeente Bethesda.

2. Leerlinge: Op die oomblik word 76 leerlinge opgeleid as naturelle-onderwysers. Hierdie leerlinge het almal Std. 6 gepasseer en moet drie jaar op Bethesda bly om behoorlik gekwalifiseer te word.

3. Regeringstoelaag: Van die Regering word jaarliks ontvang omrent £1,600 vir die instandhouding van die inrigting. Hierdie bedrag sluit in:

(a) Die salarisse van die blanke staf van 4, plus £100 vir ’n matrone.

(b) £2 per student per jaar.

(c) £35 per jaar huurgeld vir bestaande klaskamers.

Deur die Staflede word jaarliks £68 aan huur betaal.

4. Kapitaal: Met die bedrag van £4,000 deur bemiddeling van die Sinodale Sendingkommissie tot ons

beskikking gestel, is die inrigting van 'n behoorlike watervoorraad voorsien en is sekere doelmatige geboue opgetrek onder toesig van 'n plaaslike boukommissie. Nog is in hande 'n bedrag van ongeveer £430, maar twee addisionele klaskamers asook 'n ekstra onderwyserswoning moet nog opgetrek word. Vir hierdie geboue sal ook huur betaal word.

Dit is die beleid van die Bestuur om die kapitaal en rente geleidelik af te betaal uit ontvange huurgelde en uit besparings op skool en losiesgelde deur studente betaal.

5. Aard van Opleiding op Bethesda gegee: Die Staf is grotendeels gebind deur departementele bepalings wat betref vakke gedoseer en dergelike sake, maar die beleid van die Bestuur is om naturelle-onderwysers op te lei wat hulle sal aanpas by landsomstandighede, liever dan om hulle te ontvreem van hul eie kultuur. Daarby moet daar wees Christelike karaktervorming, sodat die produkte van die Bethesda-Hofmeyrgedenkskool sal kan help om die regte leiding te gee aan die jong geslag van hul volk. Daartoe is grote wysheid en takt nodig, en u Bestuur vra om die voorbidding van die Sinodale Sendingkommissie vir homself en vir die hele inrigting.

U dienswillige dienare en Broers in Christus.

J. M. LOUW, (Voors.)

P. H. A. FOUCHE.

H. J. v. SCHOUWENBURG.

S. MARTIN.

J. REYNEKE, (Scriba).

Bylae „B.”**SENDINGBYDRAES VAN DIE N.H. OF C. KERK.****Vergelykende Statistiek.**

(Gebaseer op Ringsverslae.)

Ring.	1931	1932	1933
Potchefstroom	£1,427 14 10	£1,582 2 7	£1,570 16 3
Rustenburg...	763 7 1	717 19 5	757 14 2
Lydenburg	1,581 9 4	1,520 6 3	1,294 19 5
Pretoria	559 0 11	1,554 6 4	1,411 10 5
Utrecht	893 4 0	1,012 7 1	1,245 5 3
Heidelberg	1,680 5 0	2,315 17 0	1,922 12 4
Zeerust	1,264 10 1	1,104 5 0	1,387 19 5
Ermelo	1,500 0 0	1,658 0 9	1,709 10 10
Johannesburg	1,777 19 4	1,600 0 0	1,763 19 9
Boksburg	800 16 6	899 2 10	917 15 5
Totaal	£1,2248 7 1	£13,964 18 3	£13,982 3 3

Ring.	1934	1935	1936
Potchefstroom	£1,559 9 11	£1,961 5 2	£2,146 2 1
Rustenburg	814 5 5	861 11 1	805 18 9
Lydenburg	1,482 19 8	1,491 0 1	1,924 3 3
Pretoria	1,638 16 11	1,953 15 5	1,940 1 3
Utrecht	1,555 3 2	1,473 5 7	1,672 17 1
Heidelberg	2,334 12 10	2,549 3 1	2,677 8 11
Zeerust	1,603 18 2	1,887 8 10	1,887 8 10
Ermelo	1,568 15 11	1,526 9 0	1,581 0 4
Johannesburg...	1,791 12 2	2,125 4 0	2,225 19 6
Boksburg	895 13 2	1,002 19 0	1,246 16 5
Totaal	£15,245 7 4	£16,832 1 3	£18,107 14 5

BYLAE XXIII.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR
DIE SENDING ONDER ISRAEL.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer die volgende te rappor-
teer:

1. **Vergaderinge.** Sedert sy benoeming het hy tienmaal vergader ter behartiging van die Sending onder die Jode. Daar Ds. E. C. Anderssen sy emiritaat op 31.12.35 aanvaar het, het hy bedank as lid van die Kommissie. Sy plek was deur niemand opgevul nie.

2. **Die Arbeider en sy werk.** Eerw. Kohl het in die afgelope drie jaar ongestoord met sy werk onder die Jode kon voortgaan. Hy het volgehou met die besoek aan Joodse-koffiehuise, winkels, privaatwonings en hospitale. Ook het hy opelug-dienste gehou.

Hy het hom veral toegelê op persoonlike arbeid wat hy die vrugbaarste vind. Dit is vir die Jood moeilik om te verstaan waarom ons ons bemoei met sy geestelike belang omdat sy denkswyse, godsdienstige begrippe, tradisies en aspirasies so verskil van die van ons. Sy onverdraagsaamheid teenoor die bekeerling tot die Christendom, as gevolg van sy oordrewe volksgevoel, is die oorsaak dat bekeerlinge bevrees is om hulle te laat doop en by die christelike Kerk aan te sluit. Die Jood wat christen word, moet die Sinagoge verlaat, of liever, word uitgewerp uit die Sinagoge, en is feitlik dood vir sy nasie en sy familie, want nasionaliteit en Sinagoge is onskeibaar met mekaar verbind. Dit skyn of die Jood enige ander geloof of godsdiens toegedaan kan wees maar hy moet nie christen word nie. Die aansluit by die christelike Kerk is die groot struikelblok, want daardeur word hy gedenasionaliseer en afgesny van sy volksverband. Die deur word hierdeur oopgemaak vir rassevermenging en assimilasie en daarvoor sidder hy.

'n Joodse vriend van ons arbeider sê aan hom: „Ek mag nie die hart van my ou moeder breek nie, anders sou ek openlik vir Christus uitkom en by die Kerk aansluit.”

'n Ander sê: „Ek is oortuig dat Christus my Messias en Saligmaker is, maar die moed om dit openlik te bely, ontbreek my. Ek weet wat ek van my volk kan verwag.”

Verlang word na die dag wanneer daardie bitterheid vervang sal word deur 'n gevoel van meer toegewendheid, sodat die bekeerling die moed kan vat om Christus openlik te bely.

3. **Ligpunte.** Al is dit dat volgens ons kortsigtige oordeel hierdie werk oënskynlik onvrugbaar is of maar min vrugte afwerp, tog kan ons arbeider nogtans getuig van die seën van die Heer wat kennelik op sy werk rus. Sedert die laaste Sinode is twee Jode na belydenis gedoop en in die Kerk opgeneem. Hy maak ook melding van 'n ander geval, wat vir 'n geruime tyd onder sy bearbeiding was en toe na elders verhuis het, waar hy onder die invloed van iemand anders besluit het om die Here Jesus as sy Saligmaker aan te neem en eersdaags gedoopt te word.

Iemand sê die ander dag aan Eerw. Kohl. „Bemoedigend is die feit dat baie Joodse vriende vandag wedywer met mekaar om iets goeds van Christus te sê.“

4. **Besoek van Gemeentes.** Sedert die laaste Sinode het Eerw. Kohl 'n hele aantal van die gemeentes van die Kerk besoek in belang van sy werk. Oral is hy vriendelik deur die plaaslike leraars ontvang, en hulle het sonder uitsondering probeer om hom in aanraking met die plaaslike Jode te bring. Hierdie Jode het dan ook gebruik gemaak van die geleentheid om die dienste van Eerw. Kohl by te woon.

U Kommissie voel dat die gemeentes van ons Kerk die arbeider moet sien, hoor en leer ken teneinde 'n besef te kan kry van die groot saak, sodat hulle kan help om die saak te bevorder, uit liefde, deur voorbidding, getuienis en veral deur 'n heilige en voorbeeldige lewenswandel. So vaak mis die Jood die beeld van die Christus wat ons bely in ons lewe. Daarom is ons baie bly om te verneem dat by die afsterwe van een van ons predikante in Transvaal in die afgelope jaar, die plaaslike Jode 'n kransie na sy graf gebring het met die volgende opskrif: „In sy lewe het ons die Christus van die christenene gesien.“

5. **Die Fondse.** Met leedwese moet gerapporteer word dat die fondse van hierdie Sending gladnie in 'n gesonde toestand is nie.

Die lopende uitgawes vir die afgelope drie jaar was:

Aan Salaris	£1,500	0	0
Aan Assuransie	120	0	0
Heffing salaris Sendingsekretaris	180	0	0
Heffing Sinodale-fonds	60	0	0
Rente en ander uitgawes	96	0	5
Totaal	£1,956	0	5

En vir hierdie tydperk het die gemeentes van die Kerk aan kollektes opgestuur £1,271 19 7. Gevolglik is die fondse oortrek met die groot som van £684 0 10. op 31 Des. 1936.

Die Kommissie meen dat die oorsaak van hierdie ongunstige toestand o.a. toegeskryf moet word:

1. Aan die feit dat die enigste bron van inkomste wat die Sinode aan die kommissie voorgeskrywe het, die jaarlikse kollekte is, wat in die maand Julie, die swakste maand vir Kollektes, geskied.
2. Dat 'n groot aantal gemeentes van die Kerk tot nogtoe geweier het om die pro rata verdeling, wat deur die Sinode aan die hand gegee is, op sy vergadering van 1934, te aanvaar.
3. Dat dit vir die Sendingsekretaris, volgens sy eie verklaring, feitlik onmoontlik is om hierdie saak, saam met sy gewone werk by sy besoek aan die gemeentes, te behartig.
4. Dat om hierdie rede die beroep, wat op die fondse vir sy salaris gemaak word, te hoog is.
5. Dat met die oog op die swak toestand van die fonds die administrasie heffing te hoog is.

Die Kommissie is genoodsaak om die Sinode daarop te wys dat die Boufonds, wat seker nie bedoel was om lopende uitgawes te dek nie, gevaaar loop om uitgeput te word.

As hierdie werk moet voortgesit word, dan sal die Sinode verplig wees om voorsiening te maak dat hierdie fonds op 'n gesonde basis sal kom.

Met toebidding van die seën van die Heer op die
verrigtinge van die Sinode.

U dw. B.B. in die Heer,

S. W. van NIEKERK, Voors.

C. v.d. MERWE,

PH. PISTORIUS,

J. REYNEKE,

P. H. A. FOUCHÉ, Scriba.

Lede van die Kommissie.

BYLAE XXIV.

**VERSLAG VAN DIE VERTEENWOORDICERS VAN
ONS KERK OP DIE STOFBERG-GEDENKSCHOOL
BESTUUR.**

HoogEerw. Heer,

U verteenwoordigers het die eer die volgende verslag u voor te lê.

1. **Aftree van Direkteur.** Na 'n geseënde en vrugbare dienstyd van 26 jaar as Direkteur aan die Stofberg-Gedenkskool, het Ds. A. M. Hofmeyr aan die end van 1934 sy emeritaat aanvaar. Die rus was egter nie lank nie, want in Februarie 1936 is hy tot hoér diens opgeroep. Ons gun die getroue en toegegewye dienskneeg van die Heer die rus wat hy ingegaan het.

2. **Nuwe Direkteur.** Die Bestuur was gelukkig om Ds. H. M. Hofmeyr as opvolger van sy waardige vader te kry om as Direkteur op te tree. Dit blyk dat die keuse op die regte man gevallen het. In Februarie 1935 is hy daar bevestig. Hy het hom gou ingeleef in die werk en in die administrasie van die Inrigting en sake met mannemoed aangepak. Beide hy en Mev. Hofmeyr is 'n groot aanwins vir die Inrigting op elke gebied.

3. **Werksaamhede.** Die getalle in die Normaal-skool was bevredigend. Met moeite kon al die leerlinge behoorlik gehuisves word, uit gebrek aan die nodige geboue.

In die Bybelskool waar Evangeliste opgelei word was die getalle in 1934—17, in 1935—15 en in 1936—26. Hierdie vermeerdering kan toegeskrywe word aan die besoek van ons Direkteur aan 'n belangrike Sendingkonferensie te Molteno in 1935 waar hy nuwe belangstelling by die Kaapse Kerk kon opwek.

Aan die end van 1935 het twee kandidate van die Teologiese klas hulle eindeksamen afgelê en is toegeelaat tot Inboorlingleraars van ons Kerk. Altwee is werksaam in die Transvala.

4. **Finansies.** Daar het 'n groot verandering ten goede i.v.m. die fondse van die Inringting gekom as gevolg van 'n verandering van beleid. In die begin van 1935 is ferme stappe geneem. Die leerlinge is gewaarborg om in die begin van Julie hulle skool- en losies-

gelde te betaal. 'n Veertigtal het in gebreke gebly en is toe weggestuur met die duidelike verstandhouding dat niemand van hulle in die Inrigting toegelaat sal word as hy nie sy geld saambring nie. Met die uitsondering van 3 of 4 het almal na die wintervakansie teruggekom met hulle geld. Niemand word toegelaat om vir sy eksamen te skryf as sy rekening nie vereffen is nie. Hierdie standpunt word streng gehandhaaf met die beste gevolge.

Deur die aktiwiteit van die Direkteur neem die belangstelling in die Inrigting toe en word nuwe bronne van ondersteuning ontsien.

In Mei 1935 het hy die sitting van die Raad der Kerke bygewoon, die ongunstige finansiële posisie van die Inrigting aan die lig gebring en gepleit dat £2,000 jaarliks vir die eerste paar jaar aan die Inrigting verseker sal word om sy lopende uitgawes te dek. Die Raad het toe goedgunstig besluit om aan te beveel by die verskillende Sinodes dat die Kaapse Kerk £900.0.0, Transvaal en O.V.S. elk £500.0.0 en Natal £100.0.0 p.a. sal bydra.

Die Transvaalse Kerk het deur sy Sinodale Sendingkommissie ingewillig om die som wat van hom verwag word te gee. Die Kaapse Kerk het, by wat hy reeds gee, besluit om 'n jaarlikse kollekte vir die Inrigting te hou. Verwag word dat meer as £900.0.0 op die wyse sal inkom. Die Kerk in die O.V.S. en in Natal is nog besig om 'n weg te vind om uitvoering te gee aan die besluit van die Raad der Kerke.

Daar is noodsaklike dinge wat gedoen moet word soos byvoorbeeld die bou van meer slaapvertrekke; die sanitasie-stelsel is 'n gevaar vir staf en leerlinge en moet in orde gebring word; baie reparasies moet gedoen word, maar dit ontbreek aan die nodige fondse. Dan kom daar nog by die rente op £4,000.0.0 wat die Bestuur vir uitbreiding moes leen.

As die Bestuur die nodige hulp van die verskillende Kerke kry, hoop ons om ons geldelike sake op 'n gesonde basis te kry.

Met hoogagtig,

U dw. Broeders in die Heer,

J. REYNEKE,
P. H. A. FOUCHE.

Verteenwoordigers van die Ned. Herv. of Geref Kerk

BYLAE XXV.

**VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR DIE
ALGEMENE ARMSORG**

voorgelê aan die H.E. Sinode 1937.

Die Kommissie vir die Algemene Armsorg het die eer om die volgende verslag van sy werkzaamhede gedurende die afgelope drie jaar aan die H.E. Sinode voor te lê:

INLEIDING.

1. **Vergaderinge.** Sedert die Sinode in 1934 het die Kommissie agtmaal vergader, en die Sub-kommissie vir die Nedersetting sewemaal.

2. **Besoek van Ringe en Gemeentes.** Deur die agetrede en teenwoordige Armesorgsekretarisse is al die Ringe een of meermaal besoek sedert die laaste Sinode, en ongeveer 88 gemeentes. By al hierdie besoeke is die werk van die Kommissie onder die aandag gebring.

3. **Personnel.** Weens die vertrek van Ds. J. H. M. Stofberg uit die Ring van Ermelo, is Ds. J. J. Griesel tot lid van die Kommissie benoem.

4. **Bedanking van die Armsorgsekretaris.** In 1935 is aan die Sekretaris Ds. P. du Toit die pos van Kommissaris van Volkswelsyn in die staatsdiens aangebied. Na lange en ernstige oorweging en na raadpleging ook met hierdie Kommissie, het hy hom die benoeming laat welgeval, en het hy in Oktober 1935 as Armsorgsekretaris bedank. Die Kommissie wil te boek stel sy hoë waardering van sy werk gedurende sy dienstyd van byna vyf jaar. Hy het die armsorgwerk van die Kerk georganiseer en op 'n wetenskaplike basis gebring, en het die oog van die ganse Kerk geopen vir 'n besef van sy verpligting jeens die minderbevoorregtes. (Sien Aanbeveling 1).

In die volgende verslag het die Kommissie hom ten doel gestel om te rapporteer oor elkeen van die volgende vyf hoofpunte waarin sy werk volgens sy beskouing saamgevat kan word:

I. Die opvoeding van elke gemeente tot die verstandige en liefdevolle versorging van sy eie armes.

- II. Die geestelike bearbeiding van spesiale groepe van armes.
- III. Geestelike bearbeiding van Spesiale groepe van armes.
- IV. Die verteenwoordiging van die armsorgbelange van die Kerk by staat en volk.
- V. Die insameling van fondse vir al hierdie werkzaamhede.

I. DIE OPVOEDING VAN ELKE GEMEENTE IN BELANG VAN SY EIE ARMES.

Hierdie arbeid beskou die Kommissie as sy ver-naamste taak. Dit is trouens ook die hoofopdrag hom deur die H.E. Sinode opgelê volgens Art. 185 (1). So-doende kan elke gemeente kostelike voorbehoedende werk verrig deur betyds diegene wat deur bittere armoede dreig om tot algehele armlankedom te versink, deur die liefde van Christus terug te win, en te behou vir Kerk en Volk.

Sedert die laaste Sinode is belangrike werk in hierdie rigting gedoen.

(1) **Die Diakonale Konferensie.** Die eerste georganiseerde poging om al die gemeentes van ons Kerk insake ware armsorg op te voed was die byeenroeping deur hierdie Kommissie van die algemene Diakonale Konferensie in November 1935. In alle oogpunt mag dit 'n merkwaardige byeenkoms genoem word. Dit was bygewoon deur 189 afgevaardigdes, meesal diakens, uit 79 gemeentes van die Kerk. Deeglike referate is gelewer, en hartlike, belangstellende diskussies is gevoer. Aan die eind is 'n reeks besluite geneem. Al die referate en besluite is vervat in 'n pamphlet van 95 bladsye genoem „Wees Sterk” waarvan 'n paar duisend versprei is. Ons dank God vir die geesdrif wat opgewek is, en bid dat die ywer gelei mag word in vaste kanale diens en liefdebetoon.

(2) **Ringamsorgkonferensies.**—Een van die vrugte van hierdie samekoms was die organisasie van 'n Ringskonferensie in elkeen van die tien Ringe van die Kerk verlede jaar, waarop armsorgbelange bespreek is. Hierdie samekomste was bygewoon deur tussen 300 en 400 afgevaardigdes, behalwe baie ander lede van die gemeentes waar die konferensies gehou is. Vrugbare be-

sprekinge van een of ander onderwerp, asook van die besluite van die groot kongres, het plaasgevind. Ook is die werk van die Ringsarmesorgkommissie verduidelik.

Die Kommissie gevoel dat die diakens van die Kerk meer seggingskap moet kry nie alleen wat betref die armsorg in elke gemeente nie, maar ook in die armsorg van die Ring. (Sien Aanbeveling 2).

(3) **Gemeentelike Armsorgkommissies.**—Die ver- naamste saak waarop oral aangedring is, was dat elke gemeente sy diakonie behoorlik sou organiseer deur middel van 'n armsorgkommissie. Hierdie Kommissie moet deur die Kerkraad benoem word, en moet saam- werk met andere liefdadigheidsliggeme, byname die Vroue-Federasie. Sterk is beklemtoon die behoefté aan vertroubare statistieke van alle hulpbehoewende gesinne in die gemeente, en daarna hulle stelselmatige geestelike bearbeiding; asook die hou van 'n jaarlikse Armsorgdag.

As gevolg van die samekomste in al die Ringe is daar vanjaar 'n toename in die getal gemeentes waar **Armsorgdag** gehou is, en **waar armsorgkommissies bestaan**; maar nog lank nie wat dit behoort te wees nie. Uit die jongste Ringsverslae blyk dat 34 gemeentes uit meer as 100 Armsorgdag gehou het, en dat 38 Armsorgkommissies besit. Die laaste syfer staan in direkte verband met die eerste; want dit is gewoonlik daar waar die diakonie behoorlik georganiseer is in 'n kommissie dat die organisasie van 'n spesiale dag vir die behartiging van die belangte van die armes ook tot sy reg kom. (Sien Aanbeveling 3.).

(4) **Christelike Maatskaplike Werksters.**—'n Groeiende aantal gemeentes gevoel die behoefté aan opgeleide kerklike werksters vir die beter bearbeiding van veragterde gesinne. Die Kommissie wens sy innige dank te betuig dat 'n kerklike kursus vir die opleiding van sulke werksters aan die Universiteit van Pretoria ingestel is, soos sal blyk uit 'n ander rapport, en wil graag 'n medeseggingskap kry in die verdere uitvoering van die kursus (Sien Aanbevelings 4, 5 en 6).

(5) **Propagandawerk.**—Die Kommissie gevoel die grote behoefté aan **Christelike lektuur** om christelike en sosiale deugde soos liefde tot God en Sy Kerk, selfstandigheid, spaarsin, sedelike reinheid, en huislike liefde in

te boesem. Hy vertrou dat hy instaat sal wees om in hierdie behoefté te voorsien.

Ook dink hy ernstig aan die uitgee van 'n **handboek vir sosiale workers**, bevattende die voorsiening van ons landswette vir behoeftiges soos wese, gebreklikes, verwaarloosdes, weduwees ens., asook die voorsiening van tegniese opleiding vir arm seuns en dogters, werkverskaffing, versorging van gebreklikes, afgeleefdes ens.

Die oprigting van 'n **maandblad** om armsorgbelange te bepleit is baie gewens. Die Kommissie meen dat 'n kerklike maandblad, behalwe hierdie belang, ook die van die Kerk in die algemeen kan behartig en die van die Sending. (Sien Aanbeveling 7).

(6) **Stedelike Agterbuurtes.**—Die Kommissie het kennis geneem van die geweldige toestroming van armes uit die ganse Unie na die Witwatersrand en—in geringer mate—na Pretoria in die laaste jare. Hy besef die sware verpligting wat daar deur op hom en op die betrokke Ringe en gemeentes gelê word. Op die Armsorgkonferensies verlede jaar gehou op Johannesburg en Pretoria is gepoog om die nuwe kerklike situasie wat also geskep is onder die oë te sien. Dit het geblyk dat hewel enorme somme jaarliks in die twee stede aan liefdadigheid uitgegee word, grotendeels aan armes van ons Kerk, die Kerk self baie min seggingskap in die besteding daarvan het. Sekere besluite is daarop na die Ringe deurgestuur, wat onlangs deur die Ringe van Johannesburg, Boksburg, en Pretoria bekragtig is. Dit kom hierop neer dat in Pretoria sowel as op die Rand so spoedig moontlik 'n Armsorgraad verteenwoordigende al die gemeentes, met 'n sentrale kantoor gestig sal word. Dit word gehoop dat daar spoedig voltydse workers aangestel sal word. Op die Armsorgrade sal verteenwoordiging verleen word aan andere Christelike Afrikaanse liggeme, byname die S.A. Vroue-Federasie. Die hoop word gekoester dat langs hierdie wyse met Gods hulp die belang van ons eie stadsarmes by die autoriteite en ander welvaartliggame verteenwoordig sal word, en dat hulle liggaaamlik en geestelik na wens versorg sal word. (Sien aanbevelings 8 en 9).

(7) **Statistieke opgawes.**—Uit die volgende twee tabelle, saamgestel uit die Armsorgvorms van al die gemeentes vir die jaar 1936, sal blyk hulle deelname

aan die armsorg-aktiwiteite van die Kerk. Die Kommissie voel baie dankbaar vir die groot ywer deur die meeste Ringe en gemeentes aan die dag gelê in die beantwoording van die vraelys. Daar was hier en daar 'n mate van misverstand met betrekking tot sekere vroeë, wat afdoen aan die vertroubaarheid van sommige statistieke. Die Kommissie sal trag dit in die toekoms uit die weg te ruim.

TABEL No. 1.—Syfers vir 1936.

Ring	Getal Lidmate	Total bygedra vir armsorg.			Bedrag per Lidmaat		Bedrag aan alimentasie bestee		Getal Gemeentes wat armsorgdag gehou het	Getal Gemeentes wat Armsorgkommissies het
1. Heidelberg	9,588	£3,692 19	4	7/9	£370 14	1	3	2		
2. Ermelo	6,276	£1,708 17	6	5/6	£460 2	2	4	6		
3. Johannes- burg	14,263	£3,255 13	3	4/7	£659 12	8	7	4		
4. Potchef- stroom	11,213	£2,182 4	4	3/11	£449 14	0	8	8		
5. Pretoria	11,654	£1,738 18	4	3/-	£434 18	0	2	3		
6. Lydenburg	11,299	£1,435 7	1	2/7	£328 13 11	4		7		
7. Utrecht	6,661	£858 3	6	2/7	£226 12 3	2		1		
8. Zeerust	13,317	£1,577 12	1	2/7	£194 0 3	2		3		
9. Boksburg	14,803	£1,622 0	10	2/2	£408 15 0	1		0		
10. Rustenburg	10,424	£720 7	1	1/5	£180 0 0	2		4		
TOTAAL		109,498	£18,792	3 4	3/5 £3,713	2	4	35	38	

TABEL No. 2.

Ring		Persentasie baie arm gesinne	Getal onge- skikte wonings	Getal afhank- like gesinne
1. Potchefstroom	45	1,238	571	
2. Rustenburg	57	1,267	400	
3. Lydenburg	43	704	419	
4. Pretoria	38	964	502	
5. Utrecht	33	112	234	
6. Heidelberg	16	175	432	
7. Zeerust	35	655	550	
8. Ermelo	29	132	326	
9. Johannesburg	onmoontlik om te bereken			
10. Boksburg	onmoontlik om te bereken			
TOTAAL	36%	5,247		3,434

Uit die opgawes van die twee tabelle blyk dat die Kerk in die afgelope jaar £18,792 **vir die armes** bygedra het, soos vir alimentasie, weeshuise, opvoeding, armesorgwondse ens.

Aan **alimentasie** is bestee — £3,713.

Die persentasie **baie arm-gesinne** in die Kerk afgesien van die Rand word bereken op 36%. Die getal woonhuise wat as ongeskik vir fatsoenlike lewenswyse beskou word, is bereken op 5,247. Die getal gesinne wat afhanglik is van liefdadigheid tel 3,434.

Wat betref die laaste vraag op die Armesorgvorm, n.l. wat deur kerkrade gedoen word om **beroepsleiding** aan hulle jeug te gee, is weinige antwoorde ontvang. Hier en daar word gesê dat die predikant iets daaraan doen. Die Kommissie is van oordeel dat elke kerkraad 'n dure roeping het om sy jeug te oortuig dat God 'n doel het met hulle lewe, en om hulle prakties te help in die keuse van 'n lewenswerk. By gemis aan enige leiding dryf duisende jongeliede sonder stuur of doel rond op die breë lewensoseaan. Die Kommissie verwys Kerkrade na die praktiese uiteensetting van Dr. Eybers, van die Unie-Onderwys Departement, van wat elke Kerkraad kan doen om rigting te gee aan hulle jonge lieude.

II. DIE BEHARTICING VAN DIE BELANCE VAN ALLE HULPBEHOEWENDE GEMEENTES.

(1) Die beheer oor die Hulpbehoewende-Gemeente-fonds is deur die laaste Sinode aan hierdie Kommissie opgedra. By die oornname daarvan in 1934 was die nadelige balans £1,948.10.0. Egter met ondersteuning uit die Noodhulpfonds, en met verdere versigtige beleid, het die tekort gedaal in 1937 tot £803.12.8. Die Kommissie wil egter daarop wys dat dit alleen moontlik gemaak is deur die toekenning aan behoeftige gemeentes tot 'n minimum af te bring. Bowendien moes talle van versoek uit gebrek aan fondse geweier word.

(2) **Kollektes.**—Ons is dankbaar om te kan meld dat die bydraes van die gemeentes tot hierdie fonds stelselmatig aangegroei soos uit die volgende staat blyk:

Hulpbehoewende-Gemeentefonds.

Jaar	Gemeentelike kollektes	Som bestee
1934	£431 9 10	£745 0 0
1935	£598 16 7	£906 13 4
1936	£770 19 8	£807 5 0
TOTAAL	£1,801 6 1	£2,458 18 4

Hoewel egter die kollektes toegeneem het, is hulle nog lang nie voldoende om selfs in die allernodigste behoeftes te voorsien nie. Elke jaar was die Kommissie verplig om meer te bestee as wat ontvang is.

(3) Een gemeente, Malopo, het te kenne gegee dat hy sal streef om voortaan sonder verdere hulp uit die fonds klaar te kom. Dit is 'n bemoediging vir die Kommissie, asook om te sien die streewe van andere baie behoeftige gemeentes om deur gelowige opsien tot God self hulle moeilikhede te bowe te kom sonder om aan te klop om steun.

(4) **Uitbreiding van die Kerk.** Totnogtoe was ons fondse nie eers toereikend vir **bestaande** behoeftes nie. Dog ooral is daar moontlikhede tot die stigting van nuwe gemeentes, veroorsaak deur die groot instroming in Transvaal van lede van ons Kerk uit die ander Pro-

vinsies. Maar waar sulke moontlikhede bestaan word opgesien teen die groot aanvankoste, soos kerk- en pastoriebou. Wat dringend nodig is, is om die Sustentasiefonds van die Kerk met mag te versterk om nuutgestigte gemeentes te hulp te kom.

Die Kaapse en Vrystaatse Kerk is self oortuig dat hulle werkkringe te groot is vir deeglike bearbeiding. Dog waar die Kaapse Kerk een geordende predikant vir elk 896 lede besit, en die Vrystaatse Kerk een vir elke 900 lede, het die Transvaal slegs een vir elke 1,060 lede. As ons Kerk ewe goed as die twee genoemde Provinsies beman was, sou ons dadelik nog twintig predikante nodig hé.

(Sien Aanbeveling 10).

(5) **Uitgewekenes:**

Meru.—Die gemeente van Meru in Oos-Afrika tel ongeveer 550 siele, versprei oor 'n afstand van meer as 1000 myl. In 1936 is die gemeente deur Ds. T. F. Cronje van Lydenburg besoek, en as gevolg van sy rapport het die Kommissie besluit £200 p.j. vir drie jaar by te dra tot die salaris van 'n vaste leraar op voorwaarde dat die gemeente self minstens ook soveel sal byeenbring.

Swasieland.—Na 'n korte dog vrugbare bediening is die ywerige en minsame jonge leraar van Goedgegun, Ds. W. P. Struwig, verlede Okt. oorlede. Die Kommissie treur oor sy heengaan en bid dat die vakature spoedig gevul sal word. Tot die arbeid aldaar word jaarliks £235 bygedra.

Argentinië.—In die Kaapse Sinode van verlede Oktober is weer bepleit die repatriasie van onse geloofsgenote in Argentinië. Tot op datum van hierdie verslag is egter nog geen vertoe daaromtrent tot die Kommissie deur die Kaapse Kerk gerig nie.

III. GEESTELIKE BEARBEIDING VAN SPESIALE CROEPE VAN ARMES

1. Konstruksiewerke:

(a) **Vaalhartz-besproeiingskema.**—Gedurende die laaste twee jaar is, in samewerking met die Kaapse

Kerk, 'n geordende predikant Ds. P. A. de Wet, op die Vaalhartz-skema deur die Kommissie aangestel, wat 'n geseende arbeid onder die bykans 1,500 arbeiders aldaar verrig. Daar die werk nou egter byna heeltemaal oor die Transvaalse grens in die Kaapprovinisie oorgegaan het, het die Kommissie die Kaapse Kerk versoek om dit oor te neem. Ons bydrae in 1936 was £160.

(b) **Loskop-besproeiingskema.**—Ds. H. J. Strauss arbei ywerig onder die 1,000 werkers op die Loskop-skema in Middelburg. Die werkers woon in vier kampe langs die kanaal af. Veel word gedoen aan die verspreiding van goeie lektuur, wat gretig ontvang word. Tot onderhou van die werk is deur die mense self in 1936 £175 bygedra. Die res van die koste, ongeveer £255 word gevind deur die Kommissie. Die susters van Pretoria Oos het in 1936 deur middel van hulle tessekakels meer as £100 tot die werk bygedra. Daar is 'n sterke beweging onder die mense om tot 'n afsonderlike gemeente afgestig te word; die hoop is dat dit eerlang sal kan geskied.

(c) **Pongola-besproeiingskema.**—Hierdie skema op die grens van Swasieland tel nog nie baie werkers nie. Skikkinge was getref dat ds. Struwig van Goedgegun hulle gereeld sou besoek, dog weens sy betreурde aferwe is dit verydel.

(2) **Diamantdelwerye.**—Volgens die jongste statistieke is daar 2,891 siele en 1,268 lede op die Lichtenburg-delwerye. Met veel toewyding arbei Ds. J. L. Lourens en Br. A. H. du Preez, bygestaan deur twee susters van die Vroue-Sending Vereniging onder hulle. Na 'n geseende arbeid van ses jaar sal br. du Preez nou die werkkring verlaat. Die hoop is dat spoedig 'n propo-
nent in sy plek benoem sal word. Deur die Kommissie word £300 p.j. tot die werk bygedra. Dog as bewys dat die delwers trag om self in hulle geestelike behoeftes te voorsien, mag gemeld word dat hulle kerkkollektes in 1936 £191 beloop het; hulle dankoffers en basaaropbrengste was £448; terwyl hulle nog £112 vir die sending en armsorg byeengebring het.

(3) **Bosbou-Nedersettings.**—In die gemeente Sabie, Barberton en Ohrigstad is daar sewentien bosbouneder-
settings, met 1,005 bewoonbare huise, en 'n sieletal van

2,454 behorende tot ons Kerk. Nege van hierdie nedersettings val in Sabie. 'n Spesiale hulpprediker vir Sabie is in 1936 met ondersteuning van die Kommissie benoem. Gedurende die laaste paar maande het egter 'n groot uit tog van nedersetters plaasgevind, wat op ander plekke 'n verdienste gekry het, sodat die hulpleraar nou nie meer nodig is nie. Die kerkrade van die betrokke gemeentes wy veel aandag aan die geestelike versorging van die nedersetters, wat, op hulle beurt, die Kerk ook goed ondersteun. Groot ontevredenheid heers onder die mense oor die groot afstande wat hulle daeliks moet loop na hulle werkplekke en terug. Vertoë is gerig aan die betrokke Departement, en verstaan word dat voor siening vir motorvervoer op die volgende begroting gemaak is.

Die Kommissie is van oordeel dat waar die Kerk op verskillende onderstandswerke en nedersettings van die regering spesiale arbeiders plaas en salarieer, die regering met die Kerk behoort saam te werk deur te sorg vir 'n behoorlike woning en vervoer van die arbeiders op hulle werkkringe (Sien aanbeveling 11).

(4) **Lagersdrift-Nedersetting:**

(a) **Personnel.**—Die Superintendent, Mn. P. J. Verster is toegewyd en onvermoeid in sy werk, taktvol dog beslis in sy optrede en nougeset in sy administratiewe arbeid; hy is waarlik 'n seën vir die nedersetting. Hy word bygestaan deur Mn. M. J. du Toit, winkelbestuurder, en nog 'n paar bekwame klerke. Die distriksgeneesheer, Dr. G. M. Malan het 'n baie simpatieke hart vir die armes. In 1936, toe 'n epidemie van maagkoers geheers het, was hy onvermoeid in sy arbeid aan die krankes, sodat slegs twee sterfgevalle plaasgevind het.

(b) **Nedersetters.**—Daar is 76 nedersetters, en altesaam 630 siele. Vir bykans twee jaar het Ds. O. S. A. Robertson, as spesiale hulpprediker in hulle geestelike behoeftes voorsien. Op die ent van Februarie het hy vertrek na Rhodesië, en met die oog op die verminderde sieletal, is besluit om sy pos nie weer op te vul nie.

Wat die tydelike betref was daar in 1936 'n mislukking van die koring- en mielieoste, sodat die Kommissie verplig was die helfte van die huurgelde vir laaste jaar af te skryf. Owerigens streef die nedersetters om

steeds hulle skuldelas te verminder; 32% van hulle is nou sonder skuld, en byna al die andere het hulle skuld kleiner gemaak.

By die Kommissie **het 'n petisie** van 38 nedersetters ingekom met die versoek dat die koopsomme op die erwe sodanig verminder sal word dat hulle instaat mag wees om hulle persele te koop. Hierdie petisie word na die H.E. Sinode verwys. Die Kommissie wil aanbeveel dat sake sal bly voortbestaan soos tothiertoe, en dat die verkoop van persele nie aangemoedig sal word nie.

(c) **Kosinrigting.**—Meer as 100 kosgangers woon in die inrigting. Vertoë is aan die Kommissie gerig deur die Proviniale Administrasie om die kosinrigting te koop. Hulle stel voor dat indien die Kerk daar toe gewillig mag wees, drie arbiters benoem sal word om die koopprys vas te stel, een deur die Administrateur, een deur die Kerk, tesaam met 'n grondwaardeerdeerder deur albei aangewys. Hoewel die Kommissie die verkoop van die inrigting by die H.E. Sinode wil aanbeveel, kan hy bogenoemde voorstel nie aanvaar nie, daar die inrigting gebou is met fondse vir die griepwese bygedra. Dit in Trustgelde, en daarom kan die som bestee aan boukoste, £13,334.13.10, nie verminder word nie. (Sien Aanbeveling 12).

(d) **Plaasskuld.**—Deur die voorwaardelike afskrywing van die resterende skuld van £13,825 deur die regering, kan die som van ongeveer £330 p.j. voorheen aan rente betaal, nou aangewend word vir noodsaklike verbeteringswerke op die nedersetting. Die Kommissie meen dus dat daar 'n verandering kan kom in die besteding van die £1,000 wat jaarliks van die gemeentes verlang word vir die Nedersettingsfonds. (Sien aanbeveling 13).

(e) **Behuisingskema.**—Onder die Plattelandse Rehabilitasie- en Behuisingskema van die Departement van Arbeid en Volkswelsyn is nou toegestaan dat onder seker voorwaardes ook aan goedgekeurde nedersetters 'n bou-toelaag vir nuwe woninge gegee kan word. Dit word gehoop om dus spoedig meer gerieflike huise vir die nedersetters te kry.

(f) **Ouditeursverslag.**—Uit die jongste ouditeursverslag blyk dat die finansies van die Nedersetting in 'n

gesonde toestand verkeer, soos uit newensgaande op-somming sal blyk.

Besigheid	Jaarstaat 1936			Krediet balans in Bank Des. 1936			Krediet balans in Bank Des. 1935		
	Wins	Verlies							
Nedersetting			£401 0 9	£590 1 9	£848 11 10				
Winkel	£433 1 2			£359 0 8	£631 2 4				
Meule	£82 15 5			£148 19 3	£155 9 0				
Koshuis	£101 16 11			£405 2 1	£276 0 6				
	£617 16 6	£401 0 9	£1,503 3 9	£1,911 3 8					

(5) **Noodleniging in Noord-Transvaal.**—Tengevolge van die lyding veroorsaak deur die langdurige droogte in Noord-Transvaal, het die Kommissie 'n jaar gelede 'n oproep gedoen om hulp. Die kerklike- sowel as die dagpers het saamgewerk om aan die oproep ruime publiseit te gee. As gevolg is milde gifte uit die ganse Unie ontvang. Aan geld is bygedra £1,580:3:1, behalwe nog sowat 1,200 sakke graan, ander eetware, klerasie en komberse. Hierdeur was die Kommissie in staat om honderde behoeftige gesinne te help. Deur die milde reëns van die afgelope maande het die nood nou grotendeels verdwyn. (Sien Aanbeveling 14).

(6) **Spoorwegarbeid.**—Voor die Kommissie het gedien twee peticies, een van die Spoorwegsending-konferensie, en die ander van enige spoorwegamptenare, met die versoek dat ons by die Sinode sal aanbeveel dat 'n spoorwegpredikant vir die Transvaal weer benoem sal word. Die Kommissie het hierdie versoek toegestaan. (Sien Aanbeveling 15).

IV. DIE VERTEENWOORDIDING VAN DIE ARMSORGBELANCE VAN DIE KERK BY STAAT EN VOLK.

(1) **Deelname aan Volkskongres.** In samewerking met die Armsorgkommissies van die ander Provincies het hierdie Kommissie in Oktober 1934 'n algemene Volkskongres oor die Armlanke-vraagstuk op Kimberley byeengeroep, en al ons gemeentes tot deelname daaraan uitgenooi. Dit was 'n merkwaardige samekoms,

bygewoon deur meer as 400 afgevaardigdes uit 83 aparte liggeme: Kerke, staatsdepartemente, stadsrade, onderwysliggame en welvaartsgenootskappe. Die bevindinge van die kongres is verwat in 109 besluite, wat vir verdere uitvoering opgedra is aan 'n Voortsettingskomitee wat nog bestaan, en wat reeds belangrike verbeteringe in die sosiale beleid van staat en volk teweeg gebring het.

Onmiddellik na die Volkskongres is 'n **Kerk-konfrensie** gehou wat as 'n spoorslag gedien het vir ons Kerk oor die hele Unie wat betref die organisasie van die diens van barmhartigheid.

(2) **Armsorgraad.**—Kort voor bogenoemde samekomste is aan die behoefte tot beter samewerking tussen die vier gefedereerde N.G. Kerke op armsorggebied voldoen deur die stigting van 'n Armsorgraad van agt lede, waarvan drie lede deur die Kaapse Armsorgkommissie benoem word, twee elk deur die Kommissies van Vrystaat en Transvaal, en een deur Natal. Hierdie liggaaam het reeds geblyk van veel nut te wees om die armsorgbeleid van al vier Kerke te bepaal, en veral om die armsorgbelange van die Kerk as geheel by die regering te verteenwoordig.

(3) **Samewerking tussen Kerk en Staat.**—Gedurende die jare 1934 en 1935 is in twaalf areas in die Unie 'n proefneming van samewerking tussen die regering en ons Kerk op sosiaal gebied gedoen. In elke area—ongeveer so groot as die oppervlakte wat vier of vyf gemeentes beslaan—is 'n armsorgkommissie van lede van ons Kerk benoem, met 'n kantoor en voltydse sekretaris, en met duidelik-omskrewe funksies. Die koste is gedra deur albei liggeme op so'n wyse dat vir elke pond wat die Kerk bydra, die Regering vier pond gee.

Na die proeftyd van twee jaar was die ruseltate sodanig dat tot 'n permanente ooreenkoms oorgegaan is wat in 1936 'n aanvang geneem het. Volgens die nuwe skema is dertien areas bepaal, waarvan vier in Transvaal val n.l.:

1. Die magistraatsdistrikte van Pietersburg en Soutpansberg, insluitende vier gemeentes.
2. Die magistraatsdistrikte van Potgietersrust en Waterberg, insluitende vier gemeentes.
3. Die magistraatsdistrikte van Lichtenburg, Ventersdorp en Klerksdorp, insluitende ses gemeentes.

4. Die magistraatsdistrikte van Wolmaransstad, Bloemhof, Schweizer Reneke, en Christiana, insluitende agt gemeentes.

Die gedagte is dat die getal areas van tyd tot tyd vermeerder sal word. 'n Voltydse welvaartsbeamppte staande onder toesig van 'n Kommissie doen in elke area diens, en hy word bygestaan in elke gemeente deur 'n plaaslike armsorgkommissie.

U Kommissie is van oordeel dat die areas te groot is, en is besig vertoë daaromtrent tot die outhalteite te rig.

Verder versoek die Kommissie die steun van die Sinode om by die regering aan te dring op die stigting van 'n selfstandige Departement van Volkswelsyn om al die suwer welvaartsaktiwiteite van die Staat te behartig, en om met die Kerk saam te werk. (Sien Aanbeveling 16).

V. INSAMELING VAN FONDSE.

I. Daar is vier kerkfondse wat deur hierdie Kommissie administreer word. In die volgende twee tabelle word die toestand van elke fonds gedurende die laaste drie jaar weergegee.

In die eerste word getoon die inkomste en uitgawes van die vier fondse van 1934—1936, en in die tweede die toestand van elke fonds aan die end van elk van die drie jare.

TABEL No. 1.

Fonds	1934					1935						
	Inkomste			Uitgawes		Inkomste			Uitgawes			
1. Armsorg	£3,427	7	3	£3,497	1	5	£5,491	0	11	£4,415	0	1
2. Hulpb. Gemeente	£432	9	10	855	12	0	2,168	1	4	906	2	8
3. Spoorwegpred. Sal	£516	11	6	715	0	0	470	5	3	302	10	0
4. Nedersettings-	£1,787	13	7	1,338	11	1	2,216	3	10	1,367	12	0
Totaal	£6,164	2	2	£6,406	4	6	£10,345	11	4	£6,991	4	9

Fonds	1936					
	Inkomste			Uitgawes		
1. Armsorg-	£3,995	2	11	£3,651	12	5
2. Hulp Gemeente-	878	7	1	875	8	5
3. Spoorweg. Pred. Sal.-	492	6	11	602	10	0
4. Nedersettings-	1,986	14	8	1,398	12	11
Totaal	£7,352	11	7	£6,526	3	9

TABEL No. 2.

Fonds	1934		1935	
	Tekort	Batig saldo	Tekort	Batig saldo
1. Armesorg-	£1,076 0 10			£108 6 0
2. Hulpb. Gemeente-	£1,948 10 0		£786 11 4	
3. Spoorwegpred. Sal.-		£338 5 2		£506 0 5
4. Nedersettings-		£449 2 6		£848 11 10

Fonds	1936	
	Tekort	Batig saldo
1. Armsorg-		£451 16 6
2. Hulpb. Gemeente-	£803 12 8	
3. Spoorweg pred. Sal.-		£395 17 4
4. Nedersettings-		£590 1 9

Uit bostaande tabelle sal dit blyk dat die Hulpbehoewende-Gemeentefonds die enigste is wat aan die end van 1936 'n tekort toon; maar ook dat hierdie tekort, dank sy die ondersteuning verleen uit die Noodhulpfonds, aanmerklik verminder is in die afgelope drie jaar. Dog die Kommissie gevoel sterk dat die Kerk geensins mag verslap nie, maar met die oog op al die behoeftes wat reeds in hierdie verslag behandel is, eerder sy werk moet uitbrei. Die Kommissie betuig sy hartelike dank vir die steun hom verleen uit die Noodhulpfonds. (Sien aanbeveling 17).

VI. AANBEVELINGS.

1. I/s. „Inleiding” punt 4: Die Sinode betuig sy hartelike dank aan Ds. P. du Toit vir sy toegewyde dienste as Algemene Armsorgsekretaris gedurende 'n tydperk van byna vyf jaar, en bid hom toe Gods genadige leiding in sy nuwe en gewigtige betrekking as Kommissaris van Volkswelsyn.

2. I/s. punt 1:2: Die Sinode beveel by die Ringe aan om op hulle Ringsarmsorgkommissies ook die dia-

konaat te laat verteenwoordig deur een of meer diakens daarop te benoem.

3. I/s. punt 1:3: Die Sinode dring by elke kerkraad aan om sy diakonie behoorlik te organiseer deur middel van 'n Armsorgkommissie, en herhaal sy besluit dat elke gemeente jaarliks 'n armsorgdag sal hou.

4. I/s. punt 1:4: Die Sinode besluit om die verdere toesig oor die uitvoering van die kerklike kursus vir maatskaplike werksters aan die Universiteit van Pretoria, aan die Algemene Armsorgkommissie op te dra, in oorleg met die benoemde dosente en die Senaat.

5. I/s. punte 1:4: Die Sinode versoek die steun van die Regering in die salariëring van alle opgeleide sosiale werksters.

6. I/s. punt 1:4: Die Sinode beveel hartlik by die kerkrade aan die indiensneming van christelike maatskaplike werksters tot beter bearbeiding van veragterde gesinne.

7. I/s. punt 1:5: U Kommissie wil aanbeveel dat deur samewerking van die Moderatuur, die Sending- en Armsorgkommissies 'n maandblad vir ons Kerk sal uitgee word om die algemene kerklike-, sending- en armsorgbelange te behartig.

8. I/s. punt 1:6: Die Sinode verkeer onder die ernstige besef van die gevaar dat die duisende armes wat toestroom na die Witwatersrand en Pretoria verlore sal raak vir Kerk, volk en Gods Koningryk, en wek die betrokke Ringe en gemeentes op tot die aanwending van alle middels tot hulle geestelike redding.

9. I/s. punt 1:6: Die Sinode verseker die stadsrade op die Rand en Pretoria van sy waardering van hulle poginge om ellendige stedelike agterbuurtes uit te roei, en wens ook die regering te dank vir sy milde gelde-like steun om hierdie doel te bereik.

10. I/s. punt 111:4 U Kommissie wil ernstig aanbeveel by die H.E.Sinode dat die Sustentasiefonds van die Kerk grootliks versterk sal word, tot aanmoediging en hulp vir die stigting van nuwe gemeentes; of waar sodanige stigting om geldelike redes vireers onmoontlik

is, vir die vermeerdering van werkkragte in grote dog behoeftige gemeentes.

11. I/s. punt 111:3: Die Sinode versoek die regering om, waar die Kerk spesiale arbeiders na onderstandswerke en nedersettings uitstuur en salarieér, behulpsaam te wees met die voorsiening van wonings en vervoer vir sodanige arbeiders op hulle werkkringe.

12. I/s. punt III:4:(c): U Kommissie beveel aan die verkoop van die Lagersdrift-kosinrigting aan die Proviniale Administrasie mits 'n bevredigende ooreenkoms oor die koopprys getref kan word, en mits die Kerk geraadpleeg sal word by die benoeming van 'n Superintendent en van 'n bestuur vir die inrigting.

13. I/s. punt III:4:(d): U Kommissie beveel aan 'n verandering in die allokasie van die £1,000 jaarliks van die Kerk verwag vir die Nedersettingsfonds, op so 'n wyse dat genoemde Fonds voortaan £670 per jaar sal ontvang, en dat £330 per jaar sal bygevoeg word by die Armsorgfonds.

14. I/s. punt III:5: Die Sinode spreek die dank uit van die Kerk aan die milde gewers oor die ganse Unie wat bygedra het tot die leniging van die nood in Noord-Transvaal, asook aan die Spoorweg-administrasie vir die kosteloze vervoer van produkte vir noodlydendes, en aan die Afrikaanse pers vir die publisiteit wat hulle aan die oproepe om hulp verleen het.

15. I/s. punt III:6: Die Sinode besluit om weer 'n spoorweg-predikant aan te stel, en dat die benoemde persoon sy werk onder toesig van die Algemene Armsorgkommissie sal doen.

16. I/s. IV:3: Die Sinode versoek die Regering om so spoedig moontlik die bestaande afdeling „Volkswellsyn“ tot 'n selfstandige Staatsdepartement te verklaar, wat al die suwer welvaartsbelange van die Staat sal behartig, en wat met die Kerk in sy armsorgbeleid kan saamwerk.

17. I/s. punt V:1: Die Sinode druk sy innige dank uit vir die steun deur die gemeentes verleen aan die Noodhulpfonds, waardeur die grote tekort in Kerkfondse, veroorsaak deur die depressie, aanmerklik verminder

is, en aan die organiseerder daarvan, Ds. P. du Toit, en al die ringsorganiseerders.

U dienswillige dienaars en broeders in Christus,
Die lede van die Sinodale Kommissie vir Armsorg:

P. v. d. HOVEN, Voorsitter,
W. R. JOYCE,
T. F. CRONJÉ,
B. H. SWART,
J. I. de WET,
P. J. SWART,
J. D. ROOS,
J. J. GRIESEL,
H. J. de VOS,
L. P. SNYMAN,
P. du TOIT,
J. R. ALBERTYN, Sekretaris.

en namens die Sub-kommissie vir die Nedersetting.

T. F. CRONJÉ, Voorsitter,
C. P. v. d. MERWE,
I. van HEERDEN,
J. R. ALBERTYN, Sekretaris.

BYLAE XXVI.

VERSLAC VAN DIE KOMMISSIE VIR BESTRYDING
VAN OPENBARE EUWELS.**Inleiding.**

HoogEerwaarde Moderator,

U Kommissie vir bestryding van openbare euwels het gedurende die laaste drie jaar met 'n wakende oog gelet op die sedelike gevare wat ons volkslewe bedreig. U kommissie is diep oortuig dat die enigste doeltreffende wapen teen die gevare 'n ernstige boetprediking is wat tot waaragtige bekering lei, gepaard met 'n troue, liefdevolle, individuele sielsorg. Tog maak die kommissie met dankbaarheid melding van die volgende werk wat hy namens die kerk kon doen. Die kommissie het tweemaal elke jaar vergader. Die meeste van die werk in die tussen tyd is deur afsonderlike lede met opdrag van die kommissie gedoen.

Personnel.

Die Sinode van 1934 het as Kommissie vir Bestryding van Sosiale Euwels benoem: Di. Wm. Nicol, J. A. Koch, S. J. Stander, G. N. P. Cloete, R. J. Theron, de W. Lategan en J. F. Hugo, Ds. Nicol het weer gedien as voorsitter en ds. R. J. Theron as Scriba. Ds. Cloete het later 'n beroep aangeneem na 'n ander provinsie; sy plek is opgevul deur ds. P. du Toit, Kommissaris van Volkswelsyn. Ook is advokaat G. F. de Vos Hugo toegevoeg tot die kommissie. Laasgenoemde was in staat om met sy wetskennis die kommissie groot dienste te betoon.

1. Dobbelary.

(a) **Toestand.** Die dobbelgees neem ontsettend toe en deurdring al die stande en klasse van die samelewing meer en meer. Politieke vergaderinge en kongresse dring gedurig aan op 'n staatslotery van oorweldigende meerderhede van stemme; ons kan nie anders as om ons waardering uit te spreek teenoor die teenswoordige Regering vir die sterke standpunt wat hulle inneem teen hierdie geroep om 'n staatslotery, en dat hulle hul verantwoordelikheid besef om in hierdie saak die volk tot heil te lei en nie om deur die massa gelei te word tot hulle ondergang nie. Maar die wette teen lotery en

doppelary word nie streng gehandhaaf nie. Die verkoop van kaartjies in uitlandse loterye word oogluikend deur die owerheid gedoog. Die uitslae van sulke loterye word gepubliseer deur die koerante en bioskope. Onlangs het twee vriende, wat in die Ierse geld gewen het, twis gekry oor die verdeling van die buit en die voorbarigheid gehad om met hul geskil na die gereghof te gaan. Die gereghof het geduldig die moeilikheid behandel en uitgepluis sonder om die verkoper en koper van die kaartjies te bestraf, wat beide teen die landswet gehandel het. Nuwe dobbelmasjiene word gedurig uitgevind en oorstrom in die land. Meer as £6,000 is bestee aan sogenaamde outomatiese masjiene vir die Rykskou. Daar verdring die kinders van die land mekaar om hul sakgeld te verkwis. Die bedrag wat deur die totalisators van die hondewedrenne gaan klim gedurig. Die som wat deur die totalisator van die Wanderers-hondewedrenne elke Vrydag aangegaan, daal selde tot onder die £20,000 terwyl dit al geklim het tot oor die £26,000 vir een enkele aand. Uit betroubare bron word verneem dat daar geen ander stad in die wêreld is wat in verhouding met die populasie soveel spandeer op hondewedrenne nie. Wat kan die kommissie doen om so'n magtige stroom te stuit?

Die pogings deur ons aangewend was as volg:—

(b) **Sirkulere oor Staatsloterye.** In Mei 1934 het die kommissie die pamphlet van die Bloemfonteinse Kongres oor staatsloterye aan alle kerkraadslede gestuur en 'n beroep gedoen op die Kerkrade om die stryd teen die gedurige agitasie vir die invoering van staatslotery aan te bind, met aanbeveling van die wyse waarop die werk gedaan kan word.

(c) **Mnr. J. de Villiers Roos.** Mnr. J de Villiers Roos, president van die spaarsaamheids beweging en gewese ouditeur-generaal van die Unie het op uitnodiging van die kommissie op sy vergadering van 28 November, 1935 verskyn om die kommissie te dien met advies hoe om die dobbelgees met al sy praktyke doel trefwend te bestry. Mnr. Roos het baie waardevolle informasie aan die kommissie verstrek. Hy het die dobbelwette duidelik uiteengesit vir die kommissie en die swak punte daarvan aangetoon.

(d) **Speldetafels.** De dobbelgees het 'n kragtige spoorslag vorentoe gevind in die speldetafel (Pintables,

cranes) en dergelyke outomatiiese toestelle wat skielik alom ingevoer is in restaurante en vrugtewinkels. Hierdie dobbeltoestelle oefen 'n magtige bekoring uit op kinders en jongmense. Hier leer die kinders van hul jeug af om te dobbel en etlike gevalle is bekend waar kinders geld gesteel het om op hierdie toestelle te verkwijs. Mn. de Villiers Roos deel mee dat dergelyke toestelle onwettig verklaar is in Amerika. Aldaar is in die vorige jaar 2,500 toestelle in beslag geneem en 1,500 persone gearresteer.

Daar bestaan by ons 'n landswet teen dobbelary en die hou en besoek van speeltafels waar die speler geld opsit teen die geld van enige ander persoon om wins te behaal. Die swakpunt van ons wet is dat dit alle gevalle vrylaat waar daar net 'n sweem van kundigheid is in die bewerking van die dobbeltoestel. 'n Houer van so'n spel-detafel is vervolg in Transvaal in 1934 maar die saak het skipbreuk gely. Die Engelse staatswet gaan juis uit van die teenoorgestelde begrip, en sê dat waar daar 'n sweem van kuns, toeval of geluk is in die bewerking van die toestel, dit onwettig is en die besitter skuldig maak onder die wet en dat die toestel moet verban word en deur die polisie verbrand word.

(e) **Deputasie na Administrateur.** Waar daar geen Uniale Konsoliderende dobbelwetgewing bestaan nie en elke Provinse sy eie dobbelwette het, was die kommissie van mening dat veranderinge in die dobbelwet by die Provinciale Raad berus. Op 7 Desember, 1935 het 'n deputasie van die kommissie Sy Edele die Administrateur ontmoet en onder sy aandag gebring die nadelige invloed van spel-detafels en dergelyke dobbel-toestelle op die jeug en hom versoek om die betrokke wette te hersien teneinde hierdie ewwels te bestry. Sy Edele die Administrateur het die kommissie simpatiek ontvang en sy persoonlike simpatie met ons strewe uitgespreek, maar het ontken dat die Provinciale Raad die nodige wetgewende mag in hierdie saak het en ons aangeraai om met die Minister van Justisie in aanraking te kom.

(f) **Korrespondensie met Minister van Justisie.** In Junie, 1936 is 'n brief aan Gen. Smuts, Minister van Justisie, waarin met nadruk gewys is op die sedebederf, veral uitgeoefen op die jeug van die dobbeltoestelle wat nou oral hoogty vier in cafes en vrugtewinkels. Daar is

op gewys hoe in Amerika gehandel is met dergelike toestelle en die versoek is gedoen dat die euwel ook hier uitgeroei mag word deur wetgewing. In dieselfde brief is ook gevra dat die publikasie van informasie deur die pers en bioskope aangaande weddenskappe, en die name van die pryswenners in loterye verbied mag word.

Daar is verder gekla oor die skielike en slinkse wyse waarop hondewedrenne hier te lande ingevoer is. Ten slotte is aan die hand gegee dat na deeglike ondersoek daar 'n konsoliderende wet teen dobbelary vir die hele Unie opgestel moet word.

Hierop het die Minister gevra dat die kommissie hom die besonderhede moet verskaf van die Wetgewing in Amerika insake speldetafels, sodat die kwessie in die Unie oorweeg kan word. Hierdie informasie is verkry deur middel van Mr. de Villiers Roos en ons gesantskap in Washington en is toe aan die Minister gestuur. Hierop het die Minister geantwoord dat dit onwaarskynlik is dat dit moontlik sal wees om wetgewing in hierdie verband by die eerskomende Parlementsitting in te dien, dit sal egter daarna in oorweging geneem word.

(g) **Medewerking van die Kaapse Kerk.** Die eerste predikant van Kaapstad is gevra om die Kaapse Sinode te beweeg om net soos ons kommissie die Minister van Justisie te versoek om wetgewende aksie te neem teen die toenemende dobbelary, veral teen speldetafels. Die predikant van Kaapstad het sy medewerking in hierdie saak beloof. Ook is besluit om die saak voor die aandag van die Federale Raad te bring. Dit is dan te hope dat die Federale Raad ook die gevoelens van die Vrystaatse en Natalse kerke hierin sal uitlok.

(h) **Protes teen Dobbeltostelle op Rykskou.** Toe die kommissie verneem het dat duisende ponde bestee is om speldetafels en dergelyke outomatiese toestelle in ontsettende aantal op te stel op die Rykskou-vermaakklikheidspark, het die kommissie sonder versuim protes daarteen aangeteken by die Minister van Justisie, die Minister van Onderwys, die Direkteur van Onderwys en die Voorsitter van die Rykskou-kommissie. Dit was natuurlik te laat om hierdie speldetafels van die Rykskougronde te weer, maar die agitasie waaraan vele andere liggeme ook deelgeneem het, het 'n heilsame uitwerking gehad. Uit goeie bronne word nou verneem

dat hierdie geval die Minister van Justisie beweeg het om sy ernstige aandag te skenk aan die euwel van speldetafels en dergelyke toestelle, waaromtrent daar allerwee soveel klagte verneem word.

(i) **Provinsiale Verkiesing.** Die laaste Sinode het dit aan die kommissie opgedra „om met alle krag op te tree om dobbelary by perde- en ander wedrenne belet te kry.” Waar die Provinsiale Raad uitgebreide mag het om hierdie euwel te beperk en selfs dood te smoor deur belasting, het die kommissie die Provinsiale eleksie beskou as 'n goeie geleentheid om ons kerk sy invloed te laat gebruik om manne in die Raad te kry wat gewillig is om hierdie euwel te onderdruk. 'n Rondskrywe is toe gerig aan al die predikante van ons kerk om hul te vra of hul persoonlik gewillig sou wees om 'n poging aan te wend om van al die aspirant kandidate (van alle partye) in hul kiesafdeling belofte te kry om hierdie vorm van dobbelary te bestry, en wel in 'n openbare vergadering waar die publiek getuie is, of om die kommissie in verbinding te stel met 'n invloedryke gemeente-lid wat gewillig sou wees om dit te doen. Die kommissie het toe gehandel na gelang van die antwoorde wat ingekom het. Maar die kommissie betreur dit dat net tien van die predikante dit die moeite werd geag het om op hierdie versoek te antwoord, hoewel byna al die predikante op die laaste Sinode daarvoor gestem het dat die weddenskappe op perde- en ander wedrenne met alle krag bestry moet word.

(j) **Standpunt van ons Kerk ten opsigte van Dobbelaary.** Met die oog op 'n versoek van 'n kerkraad aan die kommissie „dat die kommissie die argumente teen dobbelary moet opneem in hul verslag aan die Sinode, en dat hulle moet aanbevel dat die argumente teen dobbelary soos vervat in hul verslag van tyd tot tydanneer nodig gebruik moet word in preke teen dobbelary,” en met die oog op die geweldige toeneem van dobbelary in al sy vorme en skynbare laksheid van die gewete van vele kerklede met betrekking tot die onsedelikheid van hierdie euwel, ag die kommissie dit nodig om weer hierdie keer die standpunt van ons kerk oor dobbelary in al sy vorme uiteen te sit, met die redes waarom die standpunt ingeneem is as volg:—

Die wat die Woord van die Koninkryk van God hoor en dit nie verstaan nie is soos die saad wat langs die pad

val. Soos die voëls kom en die saad wegpiк so kom die Bose en neem die Woord weg wat gesaai is 'n hart wat nie verstaan nie. (Matth. 13:19) Die Christen is dus geroepe om die dinge van die Koninkryk van God te verstaan, nie noodwendig met sy verstand alleen nie, maar met beide, sy verstand en sy gemoed, sodat hy oortuigings kan kry en daadkrag kan hê. Een van die dinge wat so verstaan moet word is die argument teen dobbelary, want die wortel van die euwel van dobbelary is geleë in 'n oppervlakkige en onberedeneerde Christelike lewe.

Die argument self. Doppelary is nie te regverdig nie op Bybelse, Maatskaplike en Wetenskaplike gronde.

I. Bybelse gronde: Hier het ons hoofsaaklik te doen met 'n botsing tussen die ideaal van die Christelike strewe en dobbelary.

I. Die Christelike ideaal. Die ideaal wat Christus vir die mense kom stel het is kindskap van God. Dit is die verhouding waarin die mens tot God moet staan, en hierdie verhouding lei daar toe:

(I) dat ons God bo alles moet liefhê; die eerste groot gebod. Ons moet besig wees met die dinge van ons Vader in die gees waarin Christus dit gedoen het. Ons moet Hom vertrou soos 'n kind sy vader vertrou.

(II) dat ons te staan kom onder die verpligting van liefde tot die naaste; die tweede groot gebod. Ons moet dien en gee i.p.v. bedien te word en te ontvang. Gewinsug het hier geen plek nie. Verder is ons almal kinders van God en gevvolglik elkeen ons broer se hoeder.

(III) dat ons rentmeesters is van die lewe en die goed wat God aan ons toevertrou het, en ons moet ons lewe en ons goed gebruik vir die bevordering van Sy Koninkryk.

2. Die Botsing.

(I) Ons moet God bo alles liefhê en ons vertroue op Hom alleen stel. As ons dit op enig iets anders stel is dit afgodery. Die motief agter dobbelary is die sug na rykdom ten einde vertroue te kan stel op aardse skatte in plaas van op God; op sy minste is dit 'n gebrek aan vertroue op God. Jesaja (65:11) sê dat die wat 'n tafel aanbring vir God (geluk) verwoes sal word.

(II) Ons moet ons naaste liefhê en eerder gee as neem. Die sug na rykdom en die begeerlikheid verydel hierdie strewe en maak die dobbelaar 'n berower van sy broer en nie sy hoeder nie. Gewinsug is 'n openbaring van selfsug en ons voel ons kannie bid dat God dit so moet bestier nie dat ons die lottery-prys wen nie; en as ons nie kan bid dat God 'n ding moet seën nie is daar-die ding sondig.

(III) Ons is rentmeesters oor ons lewe en ons goed en ons sal verantwoording moet doen oor ons rentmeesterskap. Ons moet ons verstand gebruik in die vervulling van ons rentmeesterlike pligte en ons moet onder Gods leiding handel. As ons die beskikking oor ons goed aan die lot onderwerp, skakel ons ons verstand uit en God moet dan maar self die rentmeesterskap oorneem want ons gee dit op. Dit is pligsversaking. Die neiging vandag is om te verseker teen die element van onsekerheid; die dobbelaar intendeel wil sekerheid hê. Die byhaling van 'n liefdadigheids oogmerk in lotterye trag om die skyn van vervulling van rentmeesterlike pligte voor te hou; dit verbloem die saak en sus die gewete.

2. Maatskaplike Gronde:

Hier het ons hoofsaaklik te doen met die maatskaplike gevolge van dobbelary, met die gewone nasleep van misdadicheid. Daarby kom nog die karakterverwoestende effek van dobbelary. Dit is daaraan toe te skrywe dat dobbelinste verkry word sonder dat iets daarvoor gegee word. Daar is niks veredelends in die verkryging van vermoë op so 'n manier nie. Engeland het staatsloterye vroeg in die neentienda eeu afgeskaf omdat dit nadelige maatskaplike gevolge gehad het. Die groot kultuurvolke is vandag nog teen staatsloterye.

3. Wetenskaplike Gronde:

Die Wetenskap wat ons hier hoofsaaklik mee te doen het is die ekonomie, en hierdie wetenskap leer ons dat die basis van die ekonomiese lewe is die gelykwaardigheid van die prestasie en teenprestasie in die skepping van ekonomiese waardes; b.v. in die skepping van ekonomiese waarde deur arbeid is dit nie gelykwaardigheid van die arbeid en die loon wat daarvoor gegee word; en in die geval van koop en verkoop is dit

die gelykwaardigheid van die prys en die artikel. Dit is die enigste basis wat, mits dit nie versteur word nie, 'n gesonde ekonomiese en sosiale lewe moontlik maak; enige ander basis werp anti-sosiale vrugte af; b.v. vermoeë verskuif ook volgens die wet van liefdadigheid, b.v. erfnis en geskenk, maar die gevare hieraan verbonde is bekend. Die element van waardeskepping ontbreek.

Hierdie leer van gelykwaardigheid van prestasie en teen-prestasie gee ons dan ook die beste definisie van dobbelary, naamlik alles wat in stryd is met hierdie vergelyking van waardes, behalwe natuurlik verskuiwings van vermoë volgens die wet van liefdadigheid. Dobbelary word meteens veroordeel deur hierdie definisie. Die hoofkenmerk van die vergelyking bestaan daarin dat enige ekonomiese handeling waarop dit van toepassing is ekonomiese waarde skep; direk, soos in die geval van arbeid, of indirek, soos in die geval van verskuiwing van vermoë. Dobbelary skep geen ekonomiese waarde nie; altans nie soveel dat aan die gelykwaardigheidseis voldoen word nie.

Die kommissie het die vraagstuk van dobbelary hierdie keer meer breedvoerig as gewoonlik behandel omdat hy graag die aandag van die kerk wil vestig op 'n kanker wat vreet aan die sedelike lewe van ons volk. Die hoop word gekoester dat hierdie uiteensetting van die saak sal lei tot 'n nuwe, ernstige bestryding van die euwel van dobbelary onder ons volk.

II. DRANKBESTRYDING.

(a) **Wetgewing.** Sedert die laaste Sinode is daar op voorstel van Gen. Smuts, Minister van Justiesie, sekere veranderings aangebring in die drankwet. Daardeur is die dreigende gevare van die uitbreiding van die dopstelsel na Transvaal, die cafe lisensie, die verlof aan drankhandelaars om uit te gaan om bestellings te werf, vir 'n tyd van die toneel verwyder. Dit was 'n oorwinning vir die matigheidsbeweging, hoewel ons op sekere ondergeskikte punte moes toegee. Gen. Smuts het aan die wynboere verduidelik om vir goed af te sien van die naturelle van Transvaal as 'n afsetgebied vir die drank. Op die vooraand van die Sinode lyk dit of daar weer 'n felle stryd sal ontbrand in die Volskraad oor drankwetgewing, veral oor seksie 55 van die huidige drankwet.

Volgens hierdie seksie moet alle los kantiene wat nie verbonde is aan 'n restaurant of hotel nie, aan die einde van 1937 gesluit word. Daar word nou geweldige pogings aangewend deur die belanghebbendes om hierdie kantiene te bestendig. Verder is dieselfde party vasbeslote om aan te dring op die invoer van wyn en bier in gewone restaurants en op verlof vir drankhandelaars om rond te gaan om drankorders te werf.

(b) **Onderwys.** Die kommissie het opdrag gekry van die laaste Sinode om toe te sien dat die onderwys oor die verderlike uitwerking van alkohol, soos vasgestel in die leerplan, tot sy reg sal kom op die laer skole. In die uitvoering van hierdie opdrag het die kommissie in noue samewerking met die S.A. Matighedsalliansie gewerk. Saam met die liggaam het die kommissie 'n deputasie gestuur na die Direkteur van Onderwys op 7 September, 1934, om hom te vra om maatreels te neem om die onderwys oor die verderlike uitwerking van alkohol, op primêre skole ernstiger te laat behartig en om dit 'n onderwerp vir inspeksie te maak waaroor die skool-inspekteurs behoort te rapporteer. Die uitwerking van die deputasie was dat die Direkteur, volgens belofte, op 'n konferensie van inspekteurs op 15 Februarie 1935, nadruk gelê het op die noodsaaklikheid van onderrig in die vak, en 'n spesiale sirkulêre oor die saak op 25 Maart, 1935, aan alle inspekteurs gestuur het.

In medewerking met die S.A. Matighedalliansie het die kommissie 'n afgevaardigde gestuur in 1935 na die Kongresse van die Onderwysersvereniging en van die Transvaal Teachers Association om die belangrikheid van hierdie vak op die vergaderings te bepleit.

(c) **Kafferbierkantiene.** Toe die Stadsraad van Johannesburg die vraag oorweeg het in September 1935, of hy sal oorgaan tot die oprigting van munisipale kafferbierkantiene, het die kommissie 'n deputasie na die stadsraad gestuur om hom te vra om af te sien van die plan. Na lange deliberasie in felle stryd het die stadsraad besluit om nie tot die stap oor te gaan nie.

(d) **Strewersvereniging.** Die kommissie het per omsendbrief sterk aanbeveel dat daar matighedskomitees gevorm sal word in die Strewersvereniging-takke wat in verband met ons Kerk staan. Lede van die Kommissie het tien Strewerstakke besoek en sulke matighedskom-

mittees gestig. Ook is die Strewersvereniging nou direk verteenwoordig op die uitvoerende raad van die S.A. Matighedsalliansie.

(e) **Druiwesap.** In opdrag van die kommissie het die voorsitter in die Kerkbode gepleit vir die gebruik van druiwesap en die lede van die Kerk daarop gewys dat as die druiwesap nie gebruik word nie daar groot gevaar bestaan dat die groot kosbare fabriek gesluit sal word met die gevolg dat ons hoop verydel sal word, om te voorkom dat die land oorstrom word met sterke drank. Pogings is aangewend om die prys van druiwesap verlaag te kry, maar sonder sukses.

(f) **Nagmaalswyn.** Volgens opdrag van die kommissie het die voorsitter ook in die Kerkbode gepleit vir die gebruik van wyn van lae alkoholiese graad vir nagmaalswyn, wat in die tyd van Jesus in Palestina was. As hiervan afgewyk word, kan ongegiste druiwesap liewer gebruik word as gefortifiseerde swaar soet wyn. Laasgenoemde was onbekend in die tyd van Jesus, omdat die distilasie van spiritualië toe nog nie ontdek was nie.

(g) **Vraelys.** Uit die antwoorde op die vraelys uitgestuur deur die kommissie aan Kerkrade, blyk die volgende belangrike besonderhede:—

(a) Dat drankmisbruik onder die lede van ons kerk langsamerhand afneem en beperk is tot 'n kleine aantal.

(b) Dat sterk drank die vernamste faktor is wat verwoesting aanrig onder padmakers en onderstandswerkers.

(c) Dat die grootste euwel wat hieruit voortvloeи is die lyding van hul vroue en kinders.

(d) Dat in vele gemeentes Matighheidsondag nie waargeneem word nie.

(e) Dat onwettige drankhandel in die buitegemeentes selde voorkom maar,

(f) Dat onwettige Stokery nog nie uit ons provinsie verdwyn het nie.

III. ROLPRENTE.

Die kommissie was in korrespondensie met die Raad van Sensors om aan te dring op strenger toesig oor films. Die kommissie is ewewel oortuig dat die sedelike gehalte

van die films wat nou vertoon word beter is as jare gelede. Dit tref die kommissie ook dat films met besondere edele strekking altyd buitengewone byval vind by die groot publiek. Uit die korrespondensie met die Raad van Sensors blyk dit dat hul hul werk ernstig opneem, en die dank van die Kerk verdien. So is 1,414 as volg gesensureerd:—

Rolprente goedgekeur sonder uitsnyding:

Vir algemene vertoning	1,172
Vir vertoning slegs aan Blankes	13
Vir vertoning aan Blankes en nie-Blankes (Uitsluitend naturelle)	83
Vir vertoning slegs aan persone oor die ouderdom van 16 jaar	6
Vir vertoning slegs aan persone oor die ouderdom van 12 jaar	5
Vir vertoning slegs aan persone oor die ouderdom van 16 jaar (uitsluitende naturelle)	11
Vir vertoning slegs aan persone oor die ouderdom van 12 jaar (uitsluitend alle naturelle)	15
Vir vertoning slegs aan Blankes oor die ouderdom van 16 jaar	19
Vir vertoning slegs aan Blankes oor die ouderdom van 12 jaar	1
	— 1,330

**Rolprente goedgekeur nadat sekere stukke
uitgesny is:**

Vir algemene vertoning	29
Vir vertoning slegs aan Blankes	6
Vir vertoning aan Blankes en nie-Blankes (uitsluitend alle naturelle)	20
Vir vertoning aan persone oor die ouder- dom van 16 jaar (uitsluitend alle naturelle)	1
Vir vertoning slegs aan Blankes oor die ouderdom van 16 jaar	2
	— 58

Afgekeurde Rolprente.

Totale getal rolprente afgekeur	26
	—

Totale getal Rolprente gesensureer

(1 Januarie tot 31 Desember 1934) 1,414

Rolprent-Advertisies.

Advertisies	Plakkate.	Plate.	Handbil-	Skuif-	Jette.	plate.
goedgekeur	1,666	10,880	23	—	—	9
Advertisies						
afgekeur	168	349	3	—	1	1
	—	—	—	—	—	—
Rolprent-adverten-						
sies gesensureer						
(1 Jan. tot 31						
Des. 1934)	1,834	11,229	31	—	1	10

IV. SABBATSONTHEILICING.

(a) **Regerings-bouwerk op Sondag.** Die kommissie het per brief aan die Minister van Pblieke Werke die afkeuring van die Kerk te kenne gegee dat daar op Sondae gewerk is aan die huis van die Minister van Finansies te Rondebosch, omdat dit die gevoelens van die christelike publiek kwes.

(b) **Sports op Sondae.** Volgens die vraelys van die kommissie blyk dit dat daar 'n neiging by sommige Kerklede is om Sondag 'n dag van sport, piekniek en visvang te maak.

(c) Met die oog op hierdie neiging onder sommige lidmate van die kerk, ag die kommissie dit nodig om die standpunt van ons kerk ten opsigte van die Sabbatsontheilicing as volg te verklaar:

Die Sabbath is 'n weldadige instelling van God, ingestel nie alleen ter wille van die liggaamlike rus van die mens nie, maar ook vir sy sieleheil. Die Sabbath is dus nie 'n blote rusdag nie, maar 'n heilige dag afgesonder vir die diens van die Heer veral volgens die nuwe betekenis wat dit verkry het onder die Nuwe Bedeling. Dit is nog meer 'n kerkdag as 'n rusdag. En die groot vraag is, in watter stemming bring ons die dag deur? Watter nut het ons siel uit die waarneming van die dag getrek? Was die dag ons tot seën? Die siel is meer as die liggaam en die groot vraag omtrent die Sondag is nie; het my liggaam ontspanning gehad nie, maar het

my siel 'n seën ontvang in Gods ^{naam}? Die heililing van die Sabbat is nie alleen 'n gebod van God nie maar hang ten nouste same met die voortbestaan van die Kerk.

Geen Sondag geen Kerkdag: Geen Kerkdag geen Kerk. Voltaire wat sy groot talente gebruik het om godsdiens te bestry, het altyd gesê dat die enigste manier om die christelike godsdiens uit te roei was om die christelike Sondag af te skaf.

Dit word beweer deur christene in Rusland, dat die verandering van kerkgeboue as bioskope, die versmelting van kerkklokke, die verbanning van alle godsdiens, dit alles het die godsdiens nie so 'n dodelike steek gegee nie as die afskaffing van die Sondag. En soos die heililing van die Sondag essensieel is vir die Kerk, so is dit ook absoluut onontbeerlik vir die geestelike lewe van die individuele christen. In dieselfde proporsie as wat die Sabbat uit jou lewe verdring word, word die godsdiens uit jou lewe en siel verdring.

V. SEKSE VERHOUDING.

(a) **Strafbaarheid van oorspel.** Die laaste Sinode het na die kommissie die volgende beskrywingspunt van die Ring van Utrecht verwys:—

„Dat die H.E. Sinode versoek word om representasies te maak by die bevoegde outhoornste om voorsiening te maak deur wetgewing dat in gevalle waar gehude mans openlik in oorspel leef dat dit strafbaar sal wees.”

Na ondersoek vind die kommissie dat die wet voorheen oorspel strafbaar gemaak het, maar omdat daar geen vervolging geskied het van 1828 onder hierdie wet het dit in onbruik geraak en dus kragteloos geword.

Die kommissie het aan die Minister geskryf dat volgens die gevoelens van die kerk, met die verdwyning van oorspel as 'n misdaad, 'n waardevolle stuk van ons Romeins-Hollandse regserfenis tot niet gegaan het en dat 'n poging aangewend moet word om die reg herstel te kry. Op hierdie feite is daar gewys:—

(a) Oorspel is 'n maatskaplike euwel wat nie minder verderflik is nie as sterk drank en dobbelary, wat wel strafbaar is. Die krag van 'n volk lê in die getal gelukkige huisgesinne waaruit dit bestaan. Maar die oorspeler gaan nou ongestraf rond en knaag aan die wortels van die volkslewe.

(b) Die ~~verwyning~~ van oorspel as 'n misdaad is nie die gevolg van 'n bewuste wetgewende handeling nie. Die volk en die wetgewende liggeme was nie bewus van die feit dat 'n proses van regsverwording aan die gang was nie en het nie die geleentheid gehad om hul uit te spreek oor die saak nie.

(c) Ons het rede om te glo dat die volk, altans die lede van ons kerk, nie tevrede is met hierdie toestand van sake nie, en dit is daarom wenslik dat aan die volk geleentheid gegee sal word om hom oor die saak uit te spreek. Die kommissie versoek dus die minister om die saak aan te pak.

Hierop het die Minister geantwoord dat in die verre verlede toe oorspel as 'n misdaad met sware straf bedreig geword het, die owerheid, die wetgewer en die publiek in die algemeen nog nie die prinsipiële, diepgaande verskil tussen regsvorm en moraal, misdaad en sonde besef het nie, en dat die wetgewer toe byna elke laakbaar-beskoude handeling of versuum tot 'n van regswêe strafbare daad gemaak het — selfs b.v. die versuum van gereeld Sondags na kerk te gaan. In die laaste twee eeuë het die mensdom egter meer en meer tot die insig gekom dat talle van laakbare handelinge buite die bestek van die wetgewer val, en dat die middele van bestryding van sulke euwels op godsdienstige en sedelike gebied en nie in die strafreg gesoek moet word nie. Dit is daardie insig wat allengs daar toe gelei het dat oorspelers nie meer strafregtelik vervolg geword het nie. Die opvatting dat oorspel wel 'n ernstige sonde maar geen van regswêe strafbare handeling is nie, het in die volk van S.A. so diep gewortel dat niemand vandag in staat sou wees om die wetgewer te beweeg om 'n Wetsontwerp wat oorspel met boete, gevangenis of lyfstraf bedreig, aan te neem nie, en al sou die wetgewer ook 'n wet in die sin invoer, dan sou die owerheid daardie wet tog nie doeltreffend kan handhaaf nie, omdat hy die volksopvatting sou trotseer.

(b) **Vroue in mansklere.** Volgens opdrag van die vorige Sinode het die kommissie die Minister van Justisie versoek dat die wette teen onbehoorlike kleredrag beter gehandhaaf sal word en dat dit so gewysig sal word dat dit die onbehoorlike verskyning van dames in mansklere sal belet.

Die Departement van Justisie het 'n beampte van die polisie gestuur om 'n onderhoud te hê met die voorstitter en Scriba van die kommissie en nader te verneem wat die grief eintlik is. Daarna is 'n brief ontvang van die Sekretaris van Justisie dat die saak na die Prokureur-Generaal, Pretoria verwys is vir sodanige optree as nodig en moontlik mag wees; en dat die kwessie van die indiening van enige wetgewing wat wenslik mag wees die aandag van die Departement geniet.

(c) **Vraelys.** Uit die antwoorde op die vraelys gestuur aan die gemeentes blyk dit dat waar onsedelikheid plaasvind, dit meesal voorkom onder ongehude mense en toe te skryf aan uithuisigheid losheid in die verhouding van die sekse, gebrek aan ouerlike toesig en danspartye.

VI. GEBOORTEBEPERKING.

Die laaste Sinode het dit aan die kommissie opgedra om gedurende die reses 'n deeglike ondersoek in die vraagstuk van geboortebeperking in te stel en die volgende Sinode te dien met 'n beredeneerde voorstel waarin aan die standpunt van ons kerk, in die lig van Gods Woord uitdrukking gegee sal word.

Om uitvoering aan die opdrag te gee het u kommissie besluit om die sienswyse van deskundiges op die gebied van sielkunde en sosiologie in te wen. Drie vooraanstaande manne van aansien in die samelewing is gevra om die kommissie met advies te dien. Hulle getuenis word hier meegedeel sonder kommentaar. (Dit moet egter bygevoeg word dat hulle nie in die geleentheid gestel was om hul getuenis soos hier gegee na te sien en goed te keur nie). Prof. Hoernlé van die Witwatersrandse universiteit het die saak van die sielkundige oogpunt toegelig. Hy gaan van die standpunt uit dat daar gevalle voorkom waar geboortebeperking noodsaaklik of uiters wenslik is, en bepaal hom alleen by die vraag of onthouding of kontrasepsie toegepas moet word in gevalle waar dit erken is dat verdere geboortes onwenslik is. Hy noem drie punte wat die probleem raak.

(1) Dit is veral waar van die man en die vrou wanneer hulle verlief is. 'n Normale geslagsverhouding tussen man en vrou is essensieel 'n element vir 'n gelukkige lewe, heeltemal afgesien van die idee van voortplanting.

Dit is nie 'n konsessie tot die dierlike in die mens nie, maar die draer en periodieke versterking van die liefde.

(2) By die diere is voortplanting die enigste funksie van geslagsverkeer en is ook beperk tot sekere tye, n.l. alleen wanneer konsepsie moontlik is. By die mens is die geslagsdrif en daad betreklik onafhanklik van die begeerte en doel om 'n kind te verwek, ja selfs ook waar konsepsie onmoontlik is laat die geslagsbegeerte hom geld.

(3) Voorbehoedmiddels, wanneer hulle op die regte manier gebruik word, sal nie die normale geslagsdaad onderbreek of beïnvloed nie. Daar kan dus geen kwessie wees van dat hulle onnatuurlik sou wees of dat hulle die normale liefdesfunksie van die geslagsdaad sal verydel, afgesien van die voortplantingsfunksie.

Vervolgens het dr. G. van der Merwe, vrouearts, die vraagstuk toegelig van 'n mediese standpunt. Sy sienswyse is in kort dit:—

Om na geboortebeperking te kyk as een van die middels om die armlanke vraagstuk op te los is om na die grens van sotheid te kom. Dit gaan net die familielewe ondermyn en growwe onsedelikheid in die hand werk. Waar daar gesonde families is uit 'n gesonde geslag moet die staat sorg dat daar werk om 'n lewensbestaan is, selfs vir die grootste families. Hy steun geboortebeperking in die vorm van geboorteverbod deur operatiewe sterilisasie om die uitskakeling te bewerkstellig van persone wat weens liggaamlike en geestelike minderwaardigheid 'n las vir die staat word. Operatiewe sterilisasie is al geboortebeperking wat gesond en doeltreffend is. Syns insiens is daar net een instansie wat dit nie alleen regverdig nie maar vereis—die eliminering van oorerflike minderwaardigheid in sy oorerflike vorme. Hier moet sterilisasie nie beperk wees tot getroude pare nie, en mag nie opsioneel wees nie. Ook moet dit nie oorgelaat word aan enige dokter of iedereen om te besluit wie gesteriliseer word nie. 'n Klein verantwoordelike kommissie moet staatsweë aangestel word om die kandidate vir die operasie te ondersoek. So werk dit in Duitsland, en dit werk daar goed. Vele vrae is aan dr. van der Merwe gestel wat hy deeglik en beslis beantwoord het. Uit die vrae blyk dat hy ook 'n voorstander van sterilisasie is om die lewe en gesondheid van 'n vrou te red waar moontlik is en nodig mag wees. Dat die in-

voer van kontraseptiewe middels behoort verbied te word. Dat waar 'n egpaar, om watter rede ook nou eenmaal besluit om hulle gesin te beperk sonder om sterilisatie toe te pas, daar is die gebruik van kontraseptiewe middels minder skadelik vir liggaam en gees as onderbroke geslagsomgang of algehele onthouding.

Dr. Cronjé van die Universiteit van Pretoria het die probleem bespreek van 'n sosiologiese standpunt. Sy sienswyse kom hierop neer—die seksuele vraagstuk is nog meer 'n sosiologiese as 'n sielkundige of mediese vraagstuk. Oral is die geboortesyfer aan daal. Die onwettige geboortesyfer daal nog meer as die wettige; in die stede daal dit nog meer as op die platteland. Alles toon aan 'n wydverspreide gebruik van kontraseptiewe middels. Kontrasepsie kan reg gebruik of misbruik word. Dit word met reg gebruik in die huwelik waar die liggaamstoestand van die moeder verder swangerskap uiters onwenslik maak, of om die geboorte van minderwaardige kinders te voorkom. Dr. Cronjé is oortuig dat binne die huwelik die moederskap vrywillig moet wees. Dit is maar net 'n deel van die emansipasie van die vrou. Die moderne ontwikkelde vrou sê tereg dat sy nie aan haar volle roeping teenoor die huisgesin kan beantwoord nie as sy immer en altyd óf swanger óf 'n sogende kindjie het nie. Sy wil haar kinders goedopgevoed sien, goed gekleed en goed gevoed en weet dat sy die doel nie kan bereik as sy oorrompel word met 'n onbeperkte getal kinders. So'n vrou wat konsensieus en doelbewus, met 'n gevoel van haar verantwoordelike roeping as moeder, kontraseptiewe middels gebruik, doen reg. Misbruik word daarvan gemaak waar 'n vrou dit aanwend vir selfsugtige doeleinades om los te wees van verantwoordelikheid, haar pligte te ontduiik om des te beter te kan deelneem aan die plesierslewe. Maar die hedendaagse gebruik van kontrasepsie is meer 'n misbruik geword as iets anders, en neem in vele opsigte 'n verkeerde wending. Dit is die oorsaak van verskriklik veel onsedelikheid by ongetroudes, en moedig ook oordrywing van seksualiteit by getroude's aan. Van die sosiologiese oogpunt het dit 'n aller verderflike uitwerking op die volkslewe. Die gegoede ontwikkelde klas beperk hul huisgesinne op buitensporige wyse daarmee. Die onontwikkelde onkundige verarmde en verwaarloosde klasse steur hulle nie daaraan nie en hul huisgesinne

lewer talryke kinders wat net so verarmd versleg, minderwaardig en geneig tot dronkenskap en misdaad sal wees as hul ouers en voorouers. Die uitwerking is dan dat die maatskappy as geheel degenereer. Die redmiddel is voorligting deur die kerk, skoolopvoeding en maatskaplike ekonomiese opheffing. Inkort die verarme gesonke klasse moet aangemoedig word om hul gesinne te beperk. Die hoër klasse moet aangemoedig word om 'n groter kroos in die wêreld te bring. Verstandige voorligting waarby alle omstandighede in aanmerking geneem word is brood-nodig. In hierdie voorligting behoort die heil van die kind wat gebore moet word die vernaamste konsiderasie te wees. Dr. Cronje wys daarop dat vele onder die swakke klas vandag die toevlug neem tot vrugafdrywing omdat hulle nie ingelig is in die verstandige gebruik van kontraseptiese middels nie.

Chamber of Horrors.

Die kommissie het 'n brief gerig aan die minister van Justisie en hom gevra om deur wetgewing te belet dat die wasbeelde en portrette van moordenaars en misdadigers uitgestal sal word vir vertoning in sulke plekke as die sogenaamde „Chamber of Horrors,” omdat dit grawwend is vir die naasbestaandes wat in alle onskuld reeds swaar genoeg gely het onder die wandade van die skuldige.

Op hierdie brief is nog geen antwoord ontvang nie.

VII. AANBEVELINGS.

Dobbelary.

(1) Dat die Regering gevra word om nog in die sitting van die Parlement in 1937 die wet teen dobbelary sodanig verander moet word dat waar daar 'n sweek van toeval in 'n spel is, waar daar vir geld of goed as beloning gespeel word, sodanige spel en sulke toestelle b.v. speldetafels en dergelyke outomatiese masjiene deur die wet verbied sal word.

(2) Dat nie alleen lottery nie maar hasardspelle vir wins, skattings, toetse ens., op Kerk-basaars ten sterkste afgekeur word.

(3) Dat die Regering gevra word om te verbied dat publikasie van lotterye deur die pers en bioskope geskied.

Drankmisbruik.

(4) Dat die Sinode hom uitspreek teen die herroeping van seksie 55 van die drankwet, asook teen die verkoop van wyn of bier in die gewone restaurants en die vergunning aan drankhandelaars om uit te gaan om drankorders te werf.

(5) Dat die Sinode bly by sy standpunt om die gebruik van sterk drank op bruilofte af te keur, en die kerkrade vra om die gebruik van sterk drank in kerk-sale, hostels en kerklike eiendomme by bruilofte en ander resepsies te verbied.

(6) Dat die Sinode aandring op die waarneming van Matigheidsondag in die gemeentes.

(7) Dat die Sinode die Departement van Arbeid en Volkswelsyn vra om alle arbeiders op Regering-onderstandswerke en op onderstandswerke wat deur die Regering gesubsidente word onder drankverbod te plaas.

(8) Dat die nuwe kommissie in saamwerking met die S.A.M.A. die brandstofnavorsingsburo nader om uit te vind watter pogings gemaak kan word om alkohol in die Unie geproduseer aan te wend vir nywerheids-doel-eindes.

(9) Dat die Sinode sy genoeë uitspreek oor die toenemende gebruik van druiewsap en dit beskou as die aangewese weg vir die verbruik van die produk van die wynstok, veral by bruilofte en dergelyke geleenthede.

(10) Dat die Sinode by die kerkrade aanbeveel om ligte droeë wyn te bestel vir nagmaalsdoeleindes, omdat dit die naaste kom aan die wyn van Palestina in die tyd van Christus, waar swaar soet gefortifiseerde wyn onbekend was omdat distilasie toe 'n onontdekte kuns was. As van die reel afgewyk word kan druiewsap gebruik word liever as swaar soet wyn.

(11) Dat die Skoolkommissies en skoolrade versoek word om daarop aan te dring dat skoolinspekteurs in hul rapporte spesifiek sal melding maak waaromtrent die onderwys in gesondheidsleer en by name die uitwerking van alkohol op die menslike liggaam.

Sabbatsontheiligung.

(12) **Opvoeding en Prediking.** Die kommissie, oortuig daarvan dat die vernaamste werkmetode in hier-

die verband die opvoeding en prediking is, beveel aan dat die Sinode 'n dringende beroep doen op onderwysers wat lede van ons Kerk is om ernstig behulpsaam te wees in die bevordering van die heiligeing van dié sabbat. Voorts dat die Sinode dit aan die leraars van die kerk opdra om van tyd tot tyd in die gees en strekking van die uiteensetting van ons standpunt in 4c van hierdie verslag die handhawing van die Sabbat by die gemeentes te bepleit.

Geboorthebeperking.

Die kommissie beveel aan dat die Sinode hom as volg uitspreek:—

(13) **Verwerping van Algemene kontrasepsie.** Die Sinode verwerp die algemene gewetenlose gebruik van kontraseptiewe middels as 'n verderflike euwel. Die Sinode is oortuig dat so'n algemene gewoonte die moraliteit van die volk geweldig na benede sou druk, vrye liefde in die hand werk, en die huwelikslewe ondermyn. Die huwelikslewe met sy kroosvorming bring met sig mee liefde, blydskap, samehorighed, inisiatief, tevredeheid, beskermingssin vir die individu. Die Sinode sien in die algemene verspreiding en gebruik van kontraseptiewe middels 'n gevaar vir die huwelikslewe. Waar die gevolge van die natuurlike seksuele lewe, nl. voortplanting met die daarmee gepaard gaande verantwoordelikheid, deur die algemene gebruik van kontraseptiewe middels verwyder word, daar kan verwag word dat die egoistiese seksuele wellus beide binne en buite sal hoogty vier.

(14) **Cesagsontaarding as gevolg van teenwoordige gebruik van Kontrasepsie.** Die Sinode spreek dit as sy oortuiging uit dat die wyse waarop geboortebeperking tans toegepas word die snelle degenerasie van die volk in die hand werk, omdat die gegoede en vooruitstrewende stande van die samelewing deur kunsmatige middels hul kroos beperk tot 'n seer geringe aantal, terwyl die huise van die armes 'n oorvloed van kinders het, omdat hulle op onverantwoordelike wyse sonder selfbeseersing of voorsorg die natuur eenvoudig sy gang laat. Die gevolg is dat die populasie van die Unie meesal opgebou word deur ouers wat sosiaal en ekonomies en al te dikwels ook liggaamlik en verstandelik op 'n baie lae peil staan en wat van alle klasse die minste in staat is om

kinders in die wêreld te bring met gesonde, sterke liggings en hul te voorsien van behoorlike onderhoud en opvoeding.

In hierdie verband wil die Sinode 'n beroep maak op al die getroue lede van die kerk wat deur Gods genade in die posisie is om 'n huisgesin te onderhou en te versorg, om aan die volk, vaderland en samelewing die beste te gee wat in hul vermoë is om te gee, nl. 'n rede-like groot kroos van welopgevoede gesonde kinders wat aan die Heer toegewy is.

(15) Geboortebeperking geen oplossing van Armlanke Probleem. Die bewering word algemeen gemaak dat die Armlanke vraagstuk opgelos kan word deur geboortebeperking en sommige sou hierdie middel ook wil toepas op Afrikaner-families wat nog kerngesond is, maar tydelik agteruitgegaan het op ekonomiese gebied. Die Sinode spreek egter die oortuiging uit dat die eerste poging tot volkome rehabilitasie van sulke gesinne gemaak moet word deur die staat en verwerp die gedagte dat die toevlug geneem moet word na geboortebeperking. Daarom doen die Sinode 'n beroep op die departement van Arbeid en Volkswelsyn en op die Provinciale Administrasie om toe te sien dat daar 'n lewensbestaan is vir selfs die grootste huisgesinne, en beloof sy voortdurende steun aan die poging van daardie departemente.

(16) Gevalle waar Geboortebeperking Noodsaaklik is. Die Sinode is oortuig dat daar gevalle voorkom in die huwelik waar geboortebeperking nie alleen wenslik is nie maar absoluut noodsaaklik, b.v. waar 'n gekwali-seerde geneesheer oortuig is dat swangerskap noodlottig sou wees vir die moeder. Daar is gevalle waar ouers liggaamlik en geestelik degeneratiewe eienskappe op die kroos kan oordra. In hierdie verband let die Sinode op die volgende feite:— Een mediese outhouer beweer dat daar 29 soorte senuwee-siektes is wat oorflit is. Na onderzoek van 4,000 gevallen is dit gevind dat 60% van die kinders van epileptiese ouers ook epilepties is. In 'n ander geval het gevlyk dat 500 kinders gebore van epileptiese ouers 125 in hul prille jeug kindsheid en stuip-trekings getref het. Die kieme in die bloed van sifili-tiese ouers dra die siekte oor tot die foetus sodat die kind reeds sifilites gebore word. Die Sinode steun dus die geboortebeperking in die vorm van geboorteverbod

waar dit geld die uitskakeling van persone wat weens liggaamlike en geestelike minderwaardigheid 'n las word vir die samelewing. Die Sinode vra die Regering om in sulke gevalle operatiewe sterilisasie deur wetgewing toe te laat as beide egtelinge daarom vra en 'n gekwalifiseerde geneesheer dit om genoemde redes aanbeveel. Waar daar sulke knypende armoede is, dat die kinders van die huisgesin wesenlik gebrek ly en ondervoed word, daar is dit redelik en reg dat verdere geboortes tydelik vermy sal word, totdat omstandighede vir die gesin sodanig verbeter dat die familie op eerbare wyse kan bestaan.

(17) **Die Swaksinnige** veroorsaak in hierdie oopsig 'n baie ernstige probleem. Hul gebrek is oorerflik, maar juis omdat hul swaksinnig is en onverantwoordelik bekommer hul hulle glad nie oor geboorte beperking nie. Die kommissie wil aanbeveel dat die Sinode opdrag gee aan die volgende kommissie om die wenslikheid en moontlikheid van verpligte sterilisasie te ondersoek en aan die volgende Sinode te rapporteer met 'n aanbeveling.

(18) **Spasieering van Geboortes.** Bowendien is dit na die oordeel van die Sinode geoorloof om gesinne wat wel verlang om hulle plig teenoor die volk te doen deur die kweking van 'n behoorlike getal kinders, tog die nodige planne sal ter hand neem om die geboorte van hulle kinders op behoorlike periodes van mekaar te spasieer sodat die gesondheid van die moeder steeds op sy beste mag bly en die opvoeding van die klein kindjie nie deur die te spoedige geboorte van die volgende kind belemmer mag word nie.

(19) **Metode van Geboortebeperking.** Die Christelike huwelik is die geestelik en liggaamlike gemeenskap van die getroude man en vrou op die grondslag van liefde. Geslagomgang is dus 'n integrale, fondamentele deel van die volmaakte, voluitgeleefde huwelik. Gods Woord bevestig dat man en vrou een vlees is.

Paulus verbied feitlik permanente geslagonthouing tussen Christelike egaire (1 Cor. 6, 7). Die Sinode is verder oortuig dat geslagsomgang tussen 'n egaar nie bloot 'n voortplantingsfunksie is nie, maar ook 'n paringsfunksie wat die spesifieke menslike doel het om die draer te wees van die huweliksliefde en die periodieke versterking daarvan; sodra geslagsomgang in die huwe-

lik, nog meer 'n sielsgemeenskap is as 'n liggaamlike gemeenskap en die liggaam feitlik net die medium daarvoor is. Daarom kan die Sinode nie daarop aandring dat onthouding en veral permanente onthouding die enigste doel moet wees wat toegepas moet word in huwelike waar dit 'n dure sedelike verpligting is om die geboorte van kinders te voorkom nie; tensy die Heer 'n buitengewone gawe van onthouding skenk.

(20) **Christelike Vryheid.** Die Sinode erken in hierdie saak die Christelike vryheid voorgelig deur die Heilige Gees en die individuele gewete. Of geboortebeperking toegepas moet word in 'n konkrete geval is nie bloot 'n mediese vraagstuk nie maar 'n gewetensvraag. Waar dit plig is dat geboortebeperking moet toegepas word, daar moet die egpaar met 'n goeie gewete en onder biddende opsien tot God die vraag beantwoord of dit deur onthouding alleen of ook met hulp van kontrasepsie of operatiewe sterilisasie moet geskied. In hierdie gewigtige saak, soos in alles, geld vir die Christen die reel:— En wat jul ook doen in woord of daad doen alles in die Naam van die Heer Jesus, en dank God die Vader deur Hom.”

U dienswillige Dienaars in Christus,

Lede van die Kommissie,

W. NICOL, (Voorsitter),
 DE V. LATEGAN,
 S. J. STANDER (met voorbehoud).
 J. HUGO,
 G. F. DE VOS HUGO
 J. A. KOCH,
 P. DU TOIT,
 R. THERON, (Scriba).

BYLAE XXVII.

RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE VIR SPESIALE
EVANGELIE-PREDIKING.

**Aan die HoogEerw. Sinode wat sitting hou te Pretoria
op 7 April, 1937 en volgende dae.**

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer oor die werk aan sy sorg toevertrou:—

1. **Vergaderinge:** Gedurende die reses is daar vyf vergaderinge gehou. Daar was egter 'n Sub-kommissie, wat namens die Kommissie in dringende gevalle gehandel het.

2. **Ds. J. C. Cronje:** Een van die lede, Ds. J. C. Cronje het die beroep na Richmond aangeneem en dus die Kerk van Transvaal verlaat. Graag wil die Kommissie hier melding maak van sy nuttige en troue dienste aan die saak van Spesiale Evangelie Prediking en van die Kerk as geheel.

3. **Gemeente Roossenekal:** Daar het 'n versoek gekom van die gemeente Roossenekal om iemand daarheen te stuur vir Spesiale dienste. U Kommissie was van oordeel dat die versoek geregtig was en het Ds. J. H. M. Stofberg gekry om die werk te gaan doen. Die Broeder het, tot vreugde van die Kommissie, baie gesinne werk daar gedoen.

4. **Konferensie:** U Kommissie, het in samewerking met die Kommissie van Christelike Milddadigheid, 'n konferensie vir Evangelie-dienaars en hulle eggenotes by die Hartebeestpoortdam georganiseer. Die konferensie is vry goed bygewoon. Die onderwerp daar behandel het gegaan oor „Die gebed en Christelike Milddadigheid.“ Dit is op deeglike wyse daar behandel en die vertroue is daar gewek dat die vrug nie sou uitbly nie.

5. **Aanstelling Spesiale Evangelie Prediker.**—Nadat U Kommissie herhaalde male die Sinodale Kommissie tevergeefs genader het om, volgens Sinodale besluit, oor te gaan tot die aanstelling van 'n permanente Spesiale Evangelie Prediker, het U Kommissie eindelik noodgedwonge aangedring by die Sinodale Kommissie op 'n tydelike aanstelling, en so is Ds. J. F. Botha, emeritus leraar van Molteno, aangestel.

6. Methode van Werk.— U Kommissie het, na raadpleging van die Spesiale Evangelie Prediker van die Kaapse Kerk, besluit om die werk Rings gewys te laat doen, en, dan sover moontlik volgens ouderdom van die Gemeentes en so is kennis gegee in die offisiële orgaan

7. Finansies.—Om die finansies te kan reel het U Kommissie by die gemeentes £12.10.0 as minimum aanbeveel.

Tot ons leedwese moet ons konstateer dat daar gemeentes was wat nie aan die versoek voldoen het nie.

8. Rapport Arbeider.—Aangeheg vind u 'n rapport van die Arbeider.

9. Aanbevelings:—

(a) Dat die besluit van die laaste Sinode sonder versuim uitgevoer sal word, en dat oorgegaan sal word tot die aanstelling van 'n permanente Spesiale Evangelie Prediker.

(b) Dat die werk in die toekoms nie meer Ringsgewys sal gedoen word nie, maar dat die Kerkraad wat spesiale dienste verlang 'n sodanig versoek aan die Kommissie sal rig.

Menende aan ons opdrag te voldoen het, het ons die eer ons te noem,

HoogEerw. Heer,

Dw. U dienaars in die Heer,

C. A. v. d. MERWE,

H. J. de VOS,

J. C. G. KOTZE.

BYLAE XXVIII.

RAPPORT VAN DIE SPESIALE EVANGELIE-PREDIKER.

Van die Ned. Herv of Geref. Kerk vir die jaar 1936.

Aan die Voorsitter en lede van die Kom. vir Spes. Evangelieprediking.

Geagte Broeders,

Dis my 'n groot genoeë om rapport te doen oor die werk van die Spes. Evangelieprediking, wat ek in die afgelope tien maande mog doen. Dit was vir my 'n aangename taak en ek dank die Heer dat ek die werk mog doen en ek dank u dat u my daartoe die geleentheid gegee het.

Ek het die werk begin op die 28ste Feb. en tot die einde van die jaar het ek 17 gemeentes besoek, t.w.:

1. Melville van 28 Feb. tot 8 Maart;
2. La Rochelle van 13 Maart tot 22 Maart;
3. Johannesburg Oos van 27 Maart tot 5 April;
4. Langlaagte van 9 tot 19 April;
5. Krugersdorp van 24 April tot 3 Mei;
6. Burgershoop van 8 tot 17 Mei;
7. Roodepoort van 21 tot 31 Mei;
8. Vrededorp van 5 tot 14 Junie;
9. Waterval van 24 Julie tot 2 Aug.; en van 4 tot 13 September;
10. Randpoort van 7 tot 16 Augustus;
11. Johannesburg van 23 tot 30 Augustus;
12. Wolmaransstad van 15 tot 27 Sept.;
13. Mooirivier van 4 tot 11 Okt.;
14. Potchefstroom van 11 tot 18 Okt.;
15. Klerksdorp van 24 Okt. tot 1 Nov.;
16. Schweizer-Reneke van 6 tot 22 November;
17. Losberg van 27 Nov. tot 6 Desember.

Die getal sou 18 gewees het maar, nadat die program opgetrek en ek al 4 maande met die werk besig was, het daar van een kerkraad berig gekom dat hy reeds ander skikkings gemaak had en dit vir my nie nodig sou wees om die gemeente te besoek nie. Onder

die omstandighede het ek, om nie ledig op die mark te staan nie, op instruksie van die Voorsitter, aan een gemeente twee beurte gegee en, by die tweede beurt, die buite wyke van die gemeente besoek.

Gemiddeld het ek in elke gemeente, soos deur u bepaal, 10 dae deurgebreng, met 'n klein afwyking hier en daar, waar dit verlang was. Ek het van 28 Feb. tot 6 Des. 183 dae aan die dienste kon wy en in die tyd 288 dienste gehou. As ek daarby voeg dat ek in die vakansietyd nog 14 dienste ekstra kon hou sal u verstaan hoe grote dankbaarheid ek aan die Here verskuldig is vir die krag wat Hy my daartoe genadiglik verleen het.

As vrug op die dienste kan ek nie van uitstaande of in die oogvallende resultate melding maak nie, wat missien enigsins teleurstellend is. By al die dienste was daar egter getuienis van seen — in sommige gemeentes meer en in andere minder. In die prediking het ek gewoonlik die eerste 5 of 6 dae die woord tot die kinders van die Heer gerig om hulle te help tot self-ondersoek, verootmoediging en toewyding. Ek besef dat die eerste grote behoefté is dat hulle moet reg wees teenoor die Heer. Die Heiland het duidelik gesê dat die H. Gees eers dan die wêreld sou oortuig van sonde en geregtigheid en oordeel, as Hy tot die gelowiges gekom het en Hy kan tog nie besit neem van die gelowiges as hulle 'n vormelike, wêrelde, ontoegewyde, sondige lewe ly nie. Die bevel van die Heer om vervuld te word met die Gees was nooit nodiger vir die Kerk as vandag nie.

Dit was dan ook bemoedigend om te sien dat die meeste, wat agter gebly het om hulp, kinders van die Heer was, wat ontevrede was met hul gebrekkige geestelike lewe en begerig was om hulle opnuut aan die Heer te wy, en na die krag van die H. Gees verlang het. Waar ek die getalle vergelyk het, het dit geblyk dat meer as 90% van bekommertes, wat agter gebly het, kinders van die Heer was, wat na 'n beter lewe verlang en gesoek het. Dit is meteen 'n bewys dat Gods Woord, wat in die gereelde prediking tot die gemeente kom, na Sy belofte, nie ledig tot Hom terugkeer nie maar steeds lei tot bekering van siele. Dit is ook bemoedigend vir die Brs. Predikante wat nie altyd kennelik vrug op hul arbeid sien nie; en dit bewys ook dat dit onbillik is om die werk van die Spesiale Evangelieprediker met die van die Pastor Loci te vergelyk tot nadeel van laasgenoemde.

Ek het nie probeer om getalle aan te teken nie, omdat ek nie veel nut daarin sien nie en die bekendmaking daarvan so na 'n advertensie lyk. Ek het my ook nie daarop toegelê om groot getalle te beweeg om by die dienste agter te bly nie. (Miskien kan ek dit ook nie doen nie al wou ek). Natuurlik nie omdat ek nie sterk verlang dat baie tot besliste oorgawe moet kom nie, maar omdat die ondervinding geleer het dat waar daar te veel pressie uitgeoefen en te veel op die gevoel gewerk word, daar wel groot getalle kom tot oorgawe aan die Heer, soos dit skyn, maar die resultate vir 'n groot deel nie van blywende waarde is nie. Ek glo dat ook in hierdie werk die reel geld: nie deur krag of deur geweld nie maar deur die Gees van die Heer. Dan alleen het dit blywende waarde. Ons het seker almal al verneem van die teleurstellende ondervinding dat, 'n tydjie na spesiale dienste in 'n gemeente, die spore daarvan byna almal verdwyn het. Dit gee aanleiding tot teleurstelling met en vooroordeel teen spesiale dienste en dit wil ek graag, soveel in my vermoë is vermy.

Ek het ook gemerk dat spes. dienste nie in 'n goeie reuk by sommige broeders in die Transvaal is nie. In een gemeente het 'n ouderling my berisp en sy teleurstelling uitgespreek oor die „metodistiese opsweepery” waaraan ek my, volgens hom, skuldig maak en waarvan hy die ongewenste vrugte by ondervinding ken. Uit gesprekke met brs. predikante het ek ook gemerk dat hulle bevrees is vir te veel opwinding: een br. het die wens uitgespreek dat ek tog nie die mense deur opstaan of handopstekking sou laat te kenne gee dat hulle begerig is tot oorgawe aan die Heer nie. Ek het dus gevoel dat spes. dienste nog die proef moet deurstaan, ten minste by sommige brs., en dat ek nie deur opwinding of sensasiewekkende metodes die goeie saak moes benadeel nie.

Op die vraag of daar behoefte is in onse Kerk aan spes. dienste sou ek met vrymoedigheid bevestigend antwoord en dat 'n gemeente trou en ernstig bearbeid word maak die verlange na en die vrug op spes. dienste nie minder nie. Waar daar getrou gesaai is moet ook gemai word, en die plaaslike Leraar kry nie gemakkelik die geleentheid om in sy eie gemeente spes. dienste te hou nie. Wat my in sommige gemeentes getref het is dat Kerkrade na spesiale dienste verlang het omdat ander, wat nie altyd in verband met ons Kerk is nie en

soms leringe verkondig en praktyke beoefen wat die Kerk afkeur, dienste in die gemeentes kom hou en die indruk maak dat hulle meer belangstel in ons mense en ernstiger pogings aanwend tot redding van siele en op bouing van gelowiges, as die Kerk self. Nou het die Kerkrade die kans om aan die mense te sê dat die Kerk wel belangstel in hul siele heil en ook sorg vir spes. dienste wat onder sy sanksie en deur sy offisiele arbeider gehou word.,

Ek meen dat die behoefté aan en belangstelling in die dienste sodanig is dat dit nie lank hoef te duur nie voordat 'n permanente arbeider kan aangestel word nie, en as hy geestelik en besadig en versigtig is, hy die vertroue van die verskillende kerkrade en gemeentes gou sal win. Ek meen egter dat dit goed sal wees om nog 'n tydjie voort te gaan met 'n tydelike arbeider (nie noodwendig die teenwoordige nie) minstens totdat al die gemeentes, wat dit verlang of die proefneming wil maak, besoek is.

Aan geldelike ondersteuning meen ek ook nie dat dit sal ontbreek nie. Waar die harte geroer word gaan die beurse oop en dit sal steeds beter gaan. Waar ek met brs. gespreek het, omdat hulle tevreden was om met die minimum bydrae op te stuur, was hulle antwoord dat hulle 'n groter som tans nie nodig ag nie, maar gewil lig en gemaklik 'n groter bydrae sal lewer wanneer dit nodig word om die hoëre besoldiging van 'n permanente arbeider te vind. In die buite gemeentes sal dit seker veel makliker gaan as op die Rand; maar selfs op die Rand, as daardie gewenste belangstelling en geesdrif by predikante en kerkrad is, sal dit nie moeilik gaan nie. Bewys daarvan is die feit dat een gemeente op die Rand (Waterval) £50 vir die saak gevind het en twee gemeentes £21 en £20.

Ek is dankbaar om te kan sê dat ons oral met grote vriendelikheid en hartelikheid ontvang is. In sommige gemeentes was daar skynbaar minder belangstelling en geesdrif as by andere, maar vriendelikheid en hartelikheid was daar oral. Ek het gemerk dat sommige kerkrade die dienste nie genoegsaam bekend gemaak het nie. In een gemeente was dit net eenmaal afgekondig, n.l. die Sondag van die week waarin die dienste aangevang het. Die gemeente was dus nie onder die indruk dat dit 'n saak van enig belang was nie en natuurlik was daar maar min voorbereiding en voorbidding ge-

wees. By andere gemeentes was dit blybaar ettelike male afgekondig maar nie genoegsame maatreëls ge-neem om seker te maak dat dit ook in die buitewyke goed bekend was nie.

Miskien is dit meer weens gebrek aan vertroue dan aan belangstelling dat ons in 'n paar gemeentes nie eers al die kerkraadslede in die dienste gesien het nie. Moontlik is die agterdog veroorsaak deur ongewenste gevolge van dienste, wat deur andere gehou is en soms wel teen die wens van die kerkraad. Hoe dit ook mag wees dis duidelik dat ons met geduld en voorsigtigheid moet te werk gaan om die vertroue van al die kerkrade en gemeentes te win en alles moet vermy, wat die goeie saak kan benadeel of selfs belemmer.

Die ondervinding van die afgelope jaar het geleer dat daar nie veel seen op die dienste rus nie waar predikant en kerkraad nie van harte daarvoor is nie, en dit behoort 'n duidelike verstandhouing te wees dat die, wat vra om die dienste, dit van harte sal ondersteun en aanbeveel by die gemeentes. Nie alleen is dit wenslik dat die gemeentes sal opgewek word om alle bestellings vir die tyd, so veel moontlik, uit te skakel, maar ook dat Kerkrade self alle kerkelike werksaamhede of funksies, soos kategisasies, basaars, ens., sal verskuif we tot ander datums. Dit spreek vanself dat alles wat die aandag aftrek of verdeel die belangstelling, ernst, gebed en verwagting verminder.

Dan sou ek beskeidenlik aan die hand wil gee dat elke kerkraad, wat om die dienste vra, 'n skriftelike onderneming sal gee om die vereiste minimum in die Fonds te stort. Dis baie teleurstellend as ons merk dat 'n kerkraad so min waarde aan die werk heg dat hy nie eers 'n enkele Sondagskollekte daarvoor wil afstaan nie, of, dit verskuif tot die allerlaaste diens en, as die weer dan ongunstig is, omtrent niks bydra nie.

Met toebidding van Gods seen op die Kommissie en sy verdere werksaamhede,

Noem ek my

U dnw. Dnr. en Br. in die eer,

J. F. BOTHA.

Coetzenburg, Cradock,
31 Des., 1936.

BYLAE XXIX.

**VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR DIE
OPLEIDING VAN CHRISTELIK-SOSIALE
WERKERS(STERS).**

Aan die HoogEerw. Sinode,
Ned. Herv. of Geref. Kerk,
Pretoria.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer oor sy werkzaamhede gedurende die afgelope drie jaar.

I. (a) **Vergaderings en Samesprekings.** U Kommissie het vyf vergaderings gehou. Ook is samesprekings gehou met verteenwoordigers van die Universiteitsraad en die Hoofbestuur van die S.A. Vroue Federasie.

(b) **Personnel.** Prof. G. M. Pellissier is met goedkeuring van die Sinodale Kommissie toegevoeg tot die Kommissie.

II. **Medewerking.** (a) Die medewerking is verkry van die Universiteit van Pretoria, deurdat die instelling van 'n aanvullende kerklike kursus by die Universiteitsgraadkursus in sosiologie en maatskaplike werk, goedgekeur is, asook deur die goedgunstige toestaan van die nodige lesure en die gebruik van die nodige lokale en biblioteek.

(b) Die medewerking is ook verseker van die S.A. Vroue Federasie deur die toesegging van geldelike hulp, asook die morele steun om deur middel van hulle takke belowende dogters aan te moedig om van die kursus gebruik te maak.

III. Die Kursus.

(a) **Inhoud van die Kursus.** Na rype oorweging en nadat verskillende voorstelle en wysigings oorweeg gevord is, is die inhoud van die kursus as volg vasgestel:

1. **Bybelstudie.**

- (a) Vir persoonlike geestelike groei.
- (b) Vir siele-arbeid.
- (c) Hoop punte van die Bybelse geskiedenis.
- (d) Hoop punte van die gereformeerde kerkleer.

2. Die Christelike Armsorg in die geskiedenis.

(a) **Sy Skriftuurlike grondslag** — in die Mosaïse wetgewing — in die Profete — in die Leer en Lewe van Christus — in die Kerklike diakonie.

(b) **Sy geskiedkundige ontwikkeling** — in die eerste christelike Kerk, — in die Middeleeue — in die tyd van die Kerkhervorming en daarna — in die N.G. Kerk in Suid-Afrika.

3. Die Christelike Armesorg in Werking.

(a) In die christelike Kerk in ander lande.

(b) In ons eie land. (Interne en eksterne Armsorg, nedersettings-, hulpbehoewende gemeentes-, die aandeel van die kerklike hulpvereniginge-, die samewerking tussen Kerk en Staat-, Kerklike Armesorgorganisasies, en Kommissies-, die Kerklike Diakonie-, Ko-ordinasie met ander liefdadigheidsliggame).

III. (b) Duur van Kursus.

Die kursus duur die volle drie jaar tesaam met die drie jaar van die Universiteitsgraad-kursus. Aan hierdie kursus is toegeken twee lesure per week, vir die eerste akademiese jaar en drie lesure per week vir die tweede en derde jaar.

IV. Leerkragte. Vir die begin sal van vrywillige leerkragte gebruik gemaak word. U Kommissie is dankbaar om te kan rapporteer dat die dienste van die volgende Broers-Leraars verkry is vir die aanvangsperiode, t.w.:

Prof. G. M. Pellissier, Dr. J. D. Keet, Dr. A. B. du Preez, Ds. J. R. Albertyn, Ds. P. F. D. Weiss, en Ds. P. du Toit.

V. Studente. Aan die begin van 1936 is 'n begin gemaak van hierdie werk aan die Universiteit en 8 studente (almal dames) het die eerste jaar van hierdie aanvullende kerklike kursus afgeskryf.

VI. Geldelik. Die Alg. Armesorgkommissie en die Hoofbestuur van die S.A. Vroue Federasie het elk £25 per jaar belowe in verband met moontlike onkoste verbonde aan die opleiding, soos b.v. onkoste i.s. dosente en aanvulling van die biblioteek met christelik-sosiologiese lektuur.

VII. Bylaes. Twee bylaes word vir informasie angeheg n.l. Bylae "A".—Kopie van brief van die Uni-

versiteitsraad en Bylae "B"—die Sillabus van die Graadkursus in sosiologie en Maatskaplike-werk aan die Universiteit van Pretoria.

VIII. **Aanbevelings.** U Kommissie lê die volgende aanbevelings voor die H.E. Vergadering:

(a) 'n Afsonderlike Sinodale Kommissie vir hierdie saak word as onnodig beskou, en die verdere toesig oor hierdie werk word gestel onder die beheer van die Kuratorium in ons Kerk in verband met die Teologiese Fakulteit.

(b) Volmag word aan die Kuratorium verleen om 'n Diploma uit te reik aan studente wat die Kerklike aanvullende kursus met sukses voltooi.

(c) 'n Honorarium van 10/- per lesuur word aan die dosente in verband met hierdie Kerklike kursus toegeken.

(d) Reiskoste in verband met dosente van elders, d.w.s buite Pretoria, word bestry uit die Sinodale Fonds.

(e) Aan die Sinodale afgevaardigdes word opgedra om die gemeentes van die Kerk aan te wakker om van die dienste van sosiale-werksters, wat ook die kerklike kursus voltooi het, gebruik te maak.

(f) Kerkrade word versoek om jongmense in die gemeentes wat aanleg toon vir die werk, aan te moedig om van die kursus gebruik te maak, veral ook met die oog op die noodsaaklikheid om jongmense van die regte stempel te kry vir hierdie arbeidsveld.

Hiermee vertrou ons dat ons aan ons opdrag voldoen het.

Die H.E. Vergadering die leiding en voorligting van Gods Gees toebiddende en met die meeste hoogagting,

U dienswillige broers in die Heer,

Lede van die Kommissie.

(w. g.) P. J. VILJOEN, (Voors.)

G. M. PELLISSIER.

P. DU TOIT, (Scriba).

Pretoria, 12 Febr. 1937.
Bylaes A en B.

Bylae A.**AFSKRIF.**

5-11-3.
Universiteit van Pretoria.
22/viii/35.

Ds. P. du Toit,
Algemene Armesorgsekretaris,
Voortrekker-Gedenksaal,
Visagiestraat,
Pretoria.

Waarde Heer,

Dit is my aangenaam om u die onderstaande besluit van die Senaat, wat ook deur die Raad bekratig is op sy jongste vergadering, mee te deel:—

,,Word besluit dat

- i. die Ned. Herv. of Geref. Kerk die gebruik van die Universiteitslokale toegestaan word vir die lesings in verband met die Kerklike Diploma;
- ii. sover moontlik in die rooster voorsiening gemaak sal word vir die leisure;
- iii. die betrokke Kerk versoek word om, indien moontlik,
 - (a) die naam van die Diploma te maak „Kerklike Diploma vir Christelik-Maatskaplike Werkers(sters) i.p.v. „Kerklike Diploma vir Christelik-Maatskaplike Werk”, om moontlike verwarring met die Universiteitopleiding vir Maatskaplike Werk te voorkom;
 - (b) die aantal lesings per week vir die diploma nie meer te laat wees as twee in die eerste en drie in die tweede en derde jaar nie;
 - (c) die eindeksamen na die groot vakansie af te neem.”

Verder het ek opdrag van die bogenoemde liggaam om teenoor u Kerk hulle waardering uit te spreek vir die samewerking i.v.m. die opleiding aan hierdie Universiteit van Maatskaplike Werkers(sters).

Met hoogagtig,
die uwe,
(w. g.) G. D. HUGO,
Sekretaris van die Raad.

Bylae B.

SOSIOLOGIE (MAATSKAPPYKUNDE). — Dr. G. Cronjé en Dr. W. A. Willemse.

ALGEMENE SOSIOLOGIE.**Jaarkursus I.**

- i. Teoretiese Inleiding tot die Sosiologie: Sosiologie as wetenskap en sy verhouding tot ander wetenskappe. Die taak en metodes van sosiologie. Die mens as maatskaplike wese. Die menslike persoonlikheid in die maatskappy. Determinisme met betrekking tot die menslike persoonlikheid en die maatskappy. Die menslike samelewing.
- ii. Maatskaplike Ontwikkeling: Die algemene kenmerke van maatskaplike ontwikkeling. Die ontwikkelingsgeskiedenis van die voedselvoorsiening, woning, kleding, werktuig- arbeidsorganisasie en arbeidsverdeling.
- iii. Misdaad as Maatskaplike Verskynsel: Die aard van misdaad. Die kriminologiese indeling van antisosiale handelinge. Krimineel-sosiologiese bestudering van ekonomiese, agressiewe, sekuele, politieke en patologiese misdrywe.
- iv. Arbeid en Werkloosheid: Die aard van arbeid. Die rol wat arbeid speel in die lewe van die mens en die gemeenskap. Die oorsake en uitwerking van werkloosheid.
- v. Verarming as Maatskaplike Verskynsel: Afhanklikheid, armoede en verarming, armlastigheid. Die omvang en koste van verarming. Die veroorsaking van verarming. Die natuuromgewing, die bevolkingsvraagstuk, oorlog, die nywerheidstelsel, natuurlike hulploosheid, oorerwing, siekte, liggaamsgebreke, geestesgebreke, anti-sosiale gedrag (drankmisbruik en misdaad), verkwisting, ondoeltreffende maatskaplike sorg.
- vi. Die Verarming in Suid-Afrika: Die aard van die grondbesit en die boerdery. Die stadswaartse trek. Moeilikhede verbonde aan die boerdery. Agterlike boerdery. Die armes in

die landelike lewe. Die diamantdelwerye. Die nedersettings. Die aanbod en gebruik van nie-blanke arbeidskragte. Die landelike armes in die dorpe en stede. Die persoonlikheidstrekke van die armes. Die gesinslewe van die armes. Onderwys, opvoeding en verarming. Verarming as kulturele en nasionale vraagstuk. Hulpverlening en verarming.

- ii. Bestudering van besondere maatskaplike verskynsels en vraagstukke.

Vier lesings per week.

Jaarkursus II.

- i. Die huwelik, die familie en egskeiding in die primitiewe samelewing. Die ontwikkeling van die huwelik en die familie.
 - ii. Die geskiedenis van die huweliksinstelling in die westerse samelewing, met besondere bestudering van die beskouinge en wetgewing oor egskeiding.
 - iii. Die familielewe in die hedendaagse samelewing. Besondere bestudering van die egskeidingsprobleem.
 - iv. Vraagstukke in verband met die inkome, uitgawe en lewenspeil van die familie.
 - v. Kinder- en vrouearbeid as familievraagstukke.
 - vi. Kinderverwaarloosng en jeugmisdaad, met besondere bestudering van die veroorsaking daarvan in die familieverband.
 - vii. Onegtelikhed en vrugafdrywing as maatskaplike vraagstukke.
 - viii. Die geskiedenis van die pre-sosiologie.
 - ix. Die metodes van maatskaplike ondersoek.
- Vier lesings per week. Praktiese ondersoek ekstra.

Jaarkursus III.

- i. Historiese rigtinge in die sosiologie.
- ii. Hedendaagse rigtinge in die sosiologie.
- iii. Historiese en moderne rigtinge in die kriminologie, met die bestudering van besondere vraagstukke uit die kriminale sosiologie.
- iv. Landelik-sosiologiese vraagstukke.
- v. Landelike verarming in verskillende lande.

- vi. Die stadswaartse trek in verskillende lande.
 - 'vii. Vergelyking van verskynsels in die landelike en stedelike lewe.
 - viii. Stedelik-sosiologiese vraagstukke.
 - ix. Die maatskaplike veroorsaking van selfmoord.
 - x. Prostitusie en drankmisbruik as maatskaplike vraagstukke.
- Vier lesings per week. Seminare ekstra.

MAATSKAPLIKE WERK.

Jaarkursus I.

- i. Die geskiedenis van maatskaplike werk.
- ii. Die wetenskaplike fondering van maatskaplike sorg.
- iii. Die beginsels en metodes van maatskaplike sorg.
- iv. Die maatskaplike betekenis van die gesin. Die verskillende aspekte van familiesorg.
- v. Die skool as maatskaplike instelling, en maatskaplike sorg in verband met die skool.
- vi. Psigologie en maatskaplike behandeling van moeilike, agterlike en swaksinnige kinders tot die puberteitsleeftyd (Familiekoplekse, weerstand, skoolmoeilikhede, spesiale klasse en skole vir agterlikes, versorging van swaksinniges.)
- vii. Die bestryding van verarming in Suid-Afrika.
- viii. Algemene kriminele beleid (penologie). Historiese ontwikkeling van strafbeginsels en -metodes. Hedendaagse behandeling van misdadigers met spesiale verwysing na toestande in die Unie.
- ix. Maatskaplike werk as beroep.
Vier lesings per week. Seminare en praktiese werk ekstra.

Jaarkursus II.

- i. Kinderverwaarloosing en kinderbeskerming.
- ii. Behandelingswyse van jeugmisdaad.
- iii. Die maatskaplike versorging van abnormale mense.
- iv. Volksgesondheid en gesondheidsorg.

- v. Maatskaplike beleid met betrekking tot prostitutie, vrugafdrywing, onegtelikheid, drankmisbruik.
- vi. Die administrasie van maatskaplike werk. Fondse en subsidiëring. Organisasie. Vrywillige en professionele werkers.
- vii. Koördinasie van en beheer oor maatskaplike sorg.
- viii. Gemeenskapsorganisasie.
- ix. Die verskillende vertakkinge van maatskaplike sorg.
Vier lesings per week. Seminare en praktiese werk ekstra.

N.B.—Spesiale kursusse vir maatskaplike werk(sters):

Fisiologie (S.W.) 1: Fisiologie met gesondheidsleer, voedingsleer, eerstehulp en verpleging.

Regte (S.W.) I. Romeins-Hollandse Reg I met sosiale wetgewing.

Huishoudkunde (S.W.) I: Die studie en toebereiding van voedsel (Huishoudkunde 1, 1e semester); die studie van geweefde stowwe en die beginsels van kleremaak (Huishoudkunde 2, 1e semester); was, skoonmaak, stryk en versorging van die huis (Huishoudkunde 3, 2e semester). Die Huishoudkunde 1 (1e semester) moet in die eerste jaar geneem word.

BYLAE XXX.

VERSLAG VAN DIE SAAKGELASTIGDE.

HoogEerw. Moderator,

Die ondergetekende het die eer om hiermee verslag te doen oor sy werkzaamhede gedurende die afgelope drie jaar:

(1) Reglement vir Beheer vir Kerklike Goedere:

Behalwe Barberton, van wie daar nog geen definitiewe berig ontvang is nie, het al die gemeentes nou die Reglement vir Beheer van Kerklike Goedere goedgekeur en is die Registrateur van Aktes daarvan in kennis gestel.

(2) Predikante Pensioenfonds:

(a) Die volgende gemeentes is nog nie deelhebbers nie:

Bloemhof, Goedgegun, Laeveld, Losberg, Makwasie, Melville, Ohrigstad, Meru, Pietrenier, Vorentoe, Vrededorp, Warmbad, Waterberg Noord, Zeerust, Zwartruggens en Linden.

(b) Erasmus, Piet Retief, Pietpotgietersrust en Premier Myn het hulle aandele laat verval maar op 'n Kerkraads- sowel as 'n gemeentevergadering het Erasmus besluit om die agterstallige met die rente en boetes aan te suiwer.

(c) Wat betref Bloemhof, Losberg en Vrededorp geniet die saak reeds aandag terwyl die Kerkraad van Goedgegun reeds besluit het om deelhebber te word.

(d) Die volgende besluite van die Sinode van 1936 van die Kaapse Kerk verdien die aandag van hierdie Sinode:

(1) **Beskrywingspunt 210 vgl. 267.** „Die Sinode dra dit aan die Kerkkantoorkommissie op om so spoedig moontlik ondersoek in te stel na die wenslikheid en moontlikheid om die aandele van die gemeentes en ander van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Transvaal aan genoende Kerk oor te dra. Die Kerkkantoorkommissie sal hulle bevinding aan die Sinodale Kommissie rapporteer wat volmag sal hê om te handel na goedvinding.”

(2) „Met die oog op die pas genome besluit, en die groot aantal nie-deelhebbende gemeentes in Transvaal, wie se toetreding op hierdie tydstip die ewentuele verdeling van die Fonds vir die Kaapse Kerk nadelig

kan affekteer, so sal moontlike aansoeke van genoemde gemeentes om tot die Fonds toe te tree in die tussentyd alleen voorwaardelik mag geskied."

(e) Aan die hand word gegee dat die Sinode sal versoek dat aan hierdie Kerk die geleentheid gegee sal word om 'n grondige actuariële ondersoek in die hele fonds deur 'n daartoe opgeleide rekenmeester te laat instel as die Sinodale Kommissie van die Kaapse Kerk mag besluit om die voorgestelde verdeling uit te voer.

(3) **Kerklike Jaarboek:** In die uitgawe vir 1937 ontbreek die opgawes van die blanke gemeentes Piet-Retief en Waterberg-Noord en van die Sendinggemeente Vryheid.

(4) **Transgariepse Kerkgeskiedenis:**

(a) Vir die informasie van die HoogEerw. Sinode gaan hierby die verslag van die Scriba van die Kommissie insake Kerkgeskiedenis wat tydens die vergadering van die Raad der Kerke te Durban aan die Moderature van die Kerke in die Noordelike Provinssies voorgelé was op die 7de Mei 1935 (Gemerk „A“).

(b) Op versoek het die ondergetekende onderneem om hierdie saak verder af te handel.

(c) Met die uitsondering van twee rekeninge van £5 en £3 is al die rekenings in verband met bestellings vereffen en die rekening van die drukkers en vergoeding aan Dr. G. B. A. Gerdener ten volle betaal.

(d) Aan die Transvaal is 607 eksemplare van die onverkoopte oplaag gestuur wat nou nog in voorraad is.

(e) Om die uitgawes uit die Sinodale Fonds gemaak n.l. 'n balans van £18.1.3 plus £103.10.0 aan Dr Gerdener tesame £121.11.3 te dek, sal hierdie boeke teen 4/- per eksemplaar moet verkoop word.

(5) **Boustowwe vir Kerkgeskiedenis:**

(a) Daar is nog 'n groot voorraad van hierdie boeke op hande.

(b) Aangesien die koste in verband met hierdie oplaag deur die Kerkbodewinste gedra was voordat elke kerk sy pro rata deel gekry het om oor te beskik en gevvolglik nie werklik 'n verlies vir die Sinodale Fonds sal beteken nie, word beskeidenlik aan die hand gegee:

(1) dat 50 eksemplare in voorraad gehou word vir moontlike aanvrae gedurende die loop van jare;

(2) dat met die doel om kerkrade aan te moedig in die aanlē van gemeentelike biblioteke een eksemplaar aan elke Kerkraad gegee sal word;

(3) dat aan elke Teologiese student 'n eksemplaar gegee sal word, wat hy persoonlik by die Kerkkantoor sal moet kom afhaal.

(6) **Biblioteek:** Daar dien op gewys te word dat die besluit van die Sinode van 1931 dat 'n biblioteek, veral op kerkregtelike gebied, ergens in die Sinodale gebou gevestig sal word. (Sien Notule bladsye 168 en 48) nog nie aandag geniet het nie.

(7) **Heffinge:** Daar is nog 'n aantal kerkrade wat versuim het om hulle heffinge, ooreenkomsdig Artikel 61 van ons Kerkwet, voor 15 Januarie te verantwoord, nie-teenstaande daar weer, soos in vorige jare, 'n skrywe gerig was aan al die Voorsitters van Kerkrade en gemeente-kassiers, waarin hulle vriendelik gevra was om tog te sorg dat die Heffinge voor die genoemde datum gestort word. Besonderhede van alle agterstallige heffinge word op bylae „B“ aangegee.

(8) **Sinodale Kollekties en Bydraes:** Aan al die Kerkrade word jaarliks per skrywe aan die voorsitters en gemeente-kassiers in die maand November volle besonderhede van kollekties, wat nog nie gestort is nie, verskaf; wat betref die Nedersettings- en Spoorwegpredikantsalarisfondse word die temingestorte bedrae aangegee. Hierdie besonderhede word ook jaarliks aan die Ringe voorgelê en word nou in bylae „B“ gespesifieer.

(9) Verdeling in verband met Sekere Fondse:

(a) Die bedrae vir die jaar 1936, (1) van die Ringe gevra; (2) deur die Ringe verdeel en (3) van die Ringe ontvang vir die betrokke fondse; t.w. Sinodale Sending, Hulpbehoewende Gemeentes, Armesorg, Sending onder Israel, Sondagskoolsendelingsalaris en Bestryding van Maatskaplike Euwels, was as volg:

Ring.	Gevra.	Verdeel.	Ontvang.
Potchefstroom	£583 2 6	£442 0 0	£458 5 11
Rustenburg	466 10 0	466 10 0	226 9 9
Lydenburg	349 17 6	—	330 19 10
Pretoria	349 17 6	235 18 10	244 15 0
Utrecht...	466 10 0	466 10 0	418 19 8
Heidelberg	583 2 6	511 0 0	554 9 3
Zeerust	466 10 0	—	344 9 9
Ermelo	466 10 0	466 10 0	300 3 0
Johannesburg	583 2 6	683 2 6	584 6 10
Boksburg	349 17 6	349 17 6	271 13 4
	£4,665 0 0	—	£3,734 12 4

Waar die bedrae onder die hoof „Verdeel” nie aangegee word nie, het die Ring nie aan die Kerkkantoor die besonderhede van die verdeling verskaf nie.

(b) Dit verdien spesiale melding dat die Ring van Johannesburg die verdeling soos deur die Kerkkantoor-kommissie gemaak, ten volle nagekom het.

Potchefstroom en Heidelberg het, alhoewel hulle die verdeling, wat die Kerkkantoor-kommissie gemaak het, nie aanvaar het nie, meer as die bedrag wat die Ringe verdeel het gestort.

10) (a) **Sinodale Fonds:** Die totale inkomste en uitgawes van hierdie fonds vir die afgelope drie jaar was as volg:

Balans	5702 9 5
Drukwerk...	631 13 0
Rente	615 14 0
Heffinge	9327 13 6
Rente op heffinge	15 6 2
Hef. Salaris Saakgelastigde	1227 10 0
Assuransie Saakgelastigde	415 15 9
Kerkbodewinstes... ...	1400 0 0
Registersveranderings ...	128 0 0
Salarisse...	2390 0 0
Kommissies	1047 14 0
Ringskoste	103 14 1
Hef. Armesorgfonds ...	750 0 0
Telefoon...	53 7 8
Benodighede...	176 2 1
Seëls	244 15 0
	13 6 9

Pred. Wed. Pensioenfonds	1436	1	5			
Ouditeursfooie	97	1	0			
Scribaat Sinode	8	10	6			
Honoraria	481	13	4			
Reiskoste	143	1	0	4	0	9
Bearbeiding Stud. Jeug.	496	7	1			
Koste Sinode 1934	2105	1	10			
Actuariaat-uitgawes	8	4	3			
Leerkommissie-rapport	31	0	0			
Bloedrivier Eeu fees	87	15	3	2	3	0
Herderlike Brief	2	4	0			
Pensioen Ds. M. L. Fick	687	10	0			
Dr. G. B. A. Gerdener	78	10	0			
Posbus	7	11	8			
Seëls op tjeks	9	10	0			
Tikmasjien	35	11	0			
Vegkop	3	1	6			
Kransie Ds. Theron	2	2	0			
Werksmense Assuransie	3	2	0			
Roneo-masjien	47	10	0			
Reiskoste na Oos-Afrika	40	0	0			
Bankkoste	0	5	0			
Tydelike hulp	2	15	0			
Boeke (Kerkgeskiedenis)	29	4	7	3	3	4
Verband Roossenekal				125	0	0
Verband Mev. H. J. Joubert				1000	0	0
Doopseels				1	0	1
Koste Appèl Mooirivier				6	0	0
Diverse	16	3	11	7	11	0
Balans	8804	8	0			
	<u>£20538</u>	5	11	<u>£20538</u>	5	11

(b) Die bankbalans skyn besonder groot te wees maar dit moet in ag geneem word dat gedurende die drie jaar verbande ten bedrae van £1125 terugbetaal is.

(c) Die storting vir die Predikante Weduwefonds was as volg:

1934	£355	4	3
1935	£446	18	10
1936	£552	18	4
	<u>£1355</u>	1	5

Dit is £65.15.0 meer as vir die vorige drie jaar.

(d) Die koste van Kommissies was £95.2.1 meer as vir die vorige drie jaar. Hierdie vermeerdering is veroorsaak omdat daar op die laaste Sinode drie ekstra kommissies benoem was.

(e) Die koste (£12.19.3) in verband met die appèl van die Kerkraad van Melville, wat op die vergadering van die Sinodale Kommissie van die 3de April 1934 behandel was, is nog nie betaal nie.

(11) Sinodale Sendingfonds:

(a) Die Inkomste en Uitgawes vir die afgelope drie jaar was as volg:

Jaar.	Uitgawes.	Inkomste.
1934	£6353 9 1	£4474 10 2
1935	£6222 17 4	£9685 16 1
1936	£6485 8 9	£6405 19 10
	£19061 15 2	£20566 6 1

(b) As die bedrae wat uit die Noodhulpfonds £4187.2.11, by wyse van spesiale bydraes van gemeentes vir die Basaarfonds £788.11.7 en legate £555.14.2, tesame £5531,8,8 ingekom het, afgetrek word, dan was die gewone vaste inkomste £4026.17.9 minder as die uitgawes.

(c) Die oortrekking van hierdie fonds op 31 Desember 1936 was £1912.8.3.

(d) Aan aandele het ingekom gedurende die afgelope drie jaar £1208.7.3 minder as in die vorige drie jaar, terwyl aan kollekte £583.14.11 meer ingekom het, wat ongetwyfeld toegeskrywe moet word aan die sisteem van verdeling van fondse.

(12) Sending onder Israel Fonds:

(a) Die totale inkomste vir die drie jaar was maar £1325.17.10, terwyl die uitgawes £1934.14.10 bedra het. Die uitgawes was dus £608.17.0 meer as die inkomste.

(b) Daar dien op gelet te word dat hierdie fonds twaalf jaar gelede toe die teenwoordige arbeider aangestel was, 'n voordeelige balans van £1573.3.4 gehad het, wat byeengebring is deur kollekte en bydraes gedurende die jare toe daar nie 'n arbeider was nie.

Die uitgawes het jaar na jaar die inkomste oortref met die gevolg dat die voordeelige balans vier jaar gelede verdwyn het en die oortrekking sedert 1932 gegroei het tot £684.0.10.

(c) Die Boufonds, wat heeltemal as 'n afsonderlike fonds behandel word, staan nou op £1159.18.10.

(13) Spoerwegpredikantsalaris Fonds:

(a) Die inkomste vir die drie jaar was £1478.3.8 en die uitgawes £1619.0.0.

(b) Die balans voorhande het in die drie jaar gedaal van £536.13.8 tot £395.17.4.

(c) Volgens Sinodale besluit gaan daar jaarliks £270 vir die salaris van die Armesorgsekretaris en word op outhorisasie van die Armesorgkommisie £300 gegee vir die bearbeiding van die delwerye, wat tesame met die heffing vir die Sinodale Fonds (£20) en die kontribusie vir die Predikante Pensioenfonds (£12.10.0) die jaarlikse uitgawes op £602.10.0 bring, terwyl die vasgestelde inkomste, as al die gemeentes hulle verpligte ten volle nakom, maar £500 bedra.

(14) Voortrekker-Gedenkfonds:

(a) Hierdie fonds toon nou 'n voordeelige balans van £4533.1.10. Op die 31ste Desember 1933 was daar nog 'n oortrekking van £361.7.0, dus is die fonds gedurende die drie jaar versterk met £4894.8.10.

(b) As die storting van die 25% van registrasiegelde, waaraan die gemeentes nou gewoon geword het, voortduur, sal op hierdie wyse, sonder dat die gemeentes dit juis agterkom, oor 'n tydperk van 10 jaar hierdie fonds versterk word met ongeveer £15000.

(c) Die gemeentes Piet Retief en Zwartruggens het nog nie hulle £10 vir die sitplekke gestort nie.

(d) Bloemhof, Daspoort en Langlaagte is nog verskuldig £4.1.6, £5 en £5 respektiewelik.

(e) Die volgende gemeentes het nog nie ingewillig om vir hulle sitplekke te betaal nie:

Barberton, Goedgegun, Leeuwdoornsstad, Pretoria Noord, Springs, Messina, Piet Retier, Nigel, Linden, Rustenburg (2de), Paulpietersburg, Dalunie, Louwsburg, Roossenekal, Vereeniging, Makwassie, Meru, Waterval Boven, Pretoria Oos (2de), Ohrigstad, Laeveld, Pietpotgietersrust, Sabie, Zoekniekaar, Losberg, Vergenoeg, Boksburg Noord, Pretoria Wes (2de).

(15) **Armesorgfonds:**

(a) Die inkomste en uitgawes vir die drie jaar was as volg:

Jaar.	Uitgawes.	Inkomstes.
1934	£3497 1 5	£3427 7 3
1935	4415 0 1	5491 0 11
1936	3051 12 5	3995 2 11
	£11563 13 11	£12913 11 1

(b) Met die hulp uit die Noodhulpfonds is die oortrekking van £1006.6.8 uitgewis en toon die fonds nou 'n voordeelige balans van £451.16.6.

(16) **Hulpbehoewende Jongelinge Fonds:**

(a) Aan kollektes het in die afgelope drie jaar ingekom £1075.11.9.

(b) Die wenslikheid om die verskillende Rings Hulpbehoewende Jongelinge Fondse met die Sinodale Hulpbehoewende Jongelinge Fonds te amalgameer, was voor die jongste Ringsvergaderings gelê.

Vyf Ringe het onder sekere voorwaardes dit goedgekeur terwyl vyf Ringe dit afgekeur het. Alhoewel die redes vir afkeuring nie in elke geval gegee word nie, blyk dit tog dat as 'n reëling getref kan word waardeur die seggenskap in die toekenning van studieloningen nie heeltemal van die Ringe weggeneem word nie die grootste beswaar teen die amalgamasie sal wegval. Dus word aan die hand gegee dat die Kommissie vir Fondse tydens die Sinode 'n onderhoud met die verskillende Ringskommissies sal hê en dat, as aanneenlike reëlings getref kan word, die hele saak weer na die Ringe verwys word.

(17) **Hulpbehoewende Gemeentefonds:**

(a) Die totale inkomste en uitgawes vir die afgelope drie jaar was as volg:

Balans	1525	7	10
Kollektes			1801 6 1
Bydraes			14 13 8
Noodhulpfonds			1662 18 6
Sabie	325	0	0
Meru	337	10	0
Goedgegun...	251	13	4
do. koshuis	292	10	0

Noord Swasiland	95	0	0	
Malopo	100	0	0	
Witbank	130	0	0	
Roossenenkal	100	0	0	
Warmbad	300	0	0	
Vrededorp	132	5	0	
do (Rente) ...	60	0	0	
Waterberg Noord ...	110	0	0	
Barberton ...	25	0	0	
Vorentoe	200	0	0	
Hef. Sinodale Fonds...	60	0	0	
Rente	210	10	5	
Diwerse	27	14	4	
Balans		803	12 8	
	£4282	10 11	£4282	10 11

... (b) Soos in die staat hierbo gesien word, het hierdie fonds £1652.18.6 uit die Noodhulpfonds ontvang en is die oortrekking afgebring van £1525.7.10 tot £803.12.8.

(18) Bestryding van Maatskaplike Euwels Fonds:

(a) Gedurende die drie jaar het daar ingekom aan kollekties £499.9.11 en aan rente £39.1.4, tesame £538.11.3.

(b) Die balans voorhande het gegroeи van £384.2.0 tot £599.18.9.

(19) Bearbeiding van Studerende Jeug Fonds:

(a) Hierdie fonds toon 'n voordeelige balans van £11.9.10.

(b) Die bydraes van gemeentes, wat verwag word om die helfte van die jaarlikse uitgawes van ongeveer £500 te dek, het nog maar op sy meeste £147.6.1. bereik.

(c) As hierdie fonds in die toekoms nie beter ondersteuning van die gemeentes geniet nie, sal daar ook spoedig met 'n oortrekking gesukkel word.

(20) Sondagskoolsendelingsalaris Fonds:

(a) Uit die Noodhulpfonds is £480.13.5 toegeken, wat daartoe gehelp het om die oortrekking van £440 14s. 11d. af te bring na £216.1.1.

(b) Die gemeentelike bydraes vir die drie jaar was £1073.3.2. Dit is wel £132.14.3 meer as die van die vorige drie jaar maar aansienlik minder as die vir die jare 1928-1930 wat op £1257.14.8 gestaan het.

(21) Sinodale Hulpbehoewende Jongelinge Fonds:

(a) Hierdie fonds is deur die Sinode van 1925 gestig met die balans voorhande van die ou Normaalskoolfonds en is later in 1931 versterk deur die byvoeging van die Woltemade Fonds, wat aan hierdie Kerk oorgemaak is as 'n onvoorwaardelike skenking.

(b) Van die jongmanne, wat ondersteuning ontvang het, staan 20 alreeds in een of ander gemeente as predikant of hulpprediker, terwyl 6 verlede jaar klaar gemaak het.

(c) Aan twaalf jongmanne is studielenings vir hierdie jaar toegeken.

(22) Spesiale Evangelieprediking Fonds:

(a) Die uitgawes en inkomste oor die drie jaar was as volg:

Jaar.	Uitgawes.	Inkomstes.
1934	£19 13 3	£220 15 4
1935	1 15 0	67 17 2
1936	265 9 9	296 12 9
	£286 18 0	£585 5 3

(b) Hierdie fonds toon 'n voordelige balans van £326.13.8.

(23) Noodhulpfonds:

(a) Die totale opbringings is as volg:

Bydraes van Gemeentes	£7526 16 3
Bydraes van Persone	103 15 0
Rente	104 15 6
	£7735 6 9
Koste...	122 6 9
	£7613 0 0

(b) Volgens die verhouding deur die Sinodale Kommissie bepaal is die volgende verdeling gemaak:

Sinodale Sending Fonds £4187	2	11
Hulpbehoewende Gemeentefonds	1662	18	6
Armesorgfonds	1282	5
Sondagskoolsendeling salarisfds.	480	13	5
		£7613	0

(24) **Nedersettingsfonds:** Aan kollektes het in die drie jaar ingekom £3004.10.7.

(25) **Kweekskoolfonds:** Die opbrings aan kollektes vir die drie jaar was £632.5.9; dit is £11.12.4 meer as vir die vorige drie jaar.

(26) **Sending Instituut Fonds:** Aan kollektes het vir die drie jaar £575.12.11 ingekom; £45.0.11 meer as in die vorige drie jaar.

(27) **Bybelver spreiding Fonds:** Die kollektes en bydraes vir die drie jaar het 'n bedrag van £1141.3.8 opgebring.

(28) **Saakgelastigde Rekening:**

(a) Gedurende die drie jaar het daar 'n bedrag van £14439.8.11 op hierdie rekening deur die boeke gegaan.

(b) Op die beroep wat die Sinodale Kommissie op die gemeentes gedoen het, het daar £402.15.10 vir Ds. M. P. Loubser ingekom.

(29) **Nedersetting Spesiale Rekening:** Hierdie rekening toon nog 'n nadelige balans van £273.4.4 aan.

(30) **Noodlenigingsfonds:** Aan geld het vir die noodleniging in die Noordelike Transvaal ingekom £1580.3.1.

(31) **Sending Basaarfonds:**

(a) Van gemeentes het aan bydraes ingekom £874.12.9. Hierdie bedrag min die koste verbonde aan die aankoop van curios en organisasie van die uitstalling op die rykskou £86.1.2 is in die Sinodale Sendingfonds gestort.

(b) Die opbrings van die verkoping van curios ens. op die Rykskou was £72.11.6, wat na die afsluiting van die boeke inbetaal was.

(32) Naturelle Normaalskool Fonds:

(a) Aan die oprigting van 'n skoolgebou en ander geboue deur die Onderwys Departement geëis en vir watervoorsiening is sover £3473.0.10 uitgegee.

(b) Die Inrigting is verantwoordelik vir die rente en vir die delging van die skuld in ongeveer 25 jaar.

(33) Welvaartfonds:

(a) Die 5% van die opbetaalde premies wat die Assuransiemaatskappy in verband met die Amptenare Pensioenfonds, waaronder die Saakgelastigde en die Sendelinge asook predikante, as 'n ekstra voorsiening vir die ou dag verassureer is, jaarliks terugbetaal, word op hierdie rekening te boek gestel.

(b) Die pro rata deel op die premies, wat uit die Sinodale-, Sinodale Sending-, en Sending onder Israel Fonds betaal word, word aan die genoemde fondse toegeken.

(c) Die voordeelige balans van £44.10.4, wat die fonds aantoon, is die 5% op die premies wat die ondergetekende van verskillende predikante ingevorder het sedert die ontstaan van die skema in 1932.

(34) Teologiese Fakulteit Fonds: Daar het 'n bedrag van £109.9.2 ingekom.

(35) Die Boeke:

(a) Die boeke is jaarliks geouditeer en vir korrek verklaar. Die geouditeerde finansiële state is gereeld deur die Kerkkantoorkommissie behandel en aan die Sinodale Kommissie voorgelê. Die state vir die jaar 1936 word hiermee as bylae „C” voorgelê.

(b) Daar het in die drie jaar 'n bedrag van £84673 5s. 5d. deur die boeke gegaan.

Met toebidding van die seën van die Heer op al die verrigtinge van die HoogEerw. Sinode, het ek die eer my te noem,

U dienswillige dienaar,
S. MARTIN,
Saakgelastigde.

Kerkkantoor,
Pretoria, 2 Maart 1937.

Bylae „A”

KOMMISSIE I/S. KERKGESKIEDENIS.

Verslag van die Scriba—Durban 17 Mei, 1935.

1. Dit het geblyk onmoontlik te wees om 'n uitgewer te vind.

In oorleg met die voorsitter en in ooreenstemming met die opdrag van die laaste vergadering is besluit om die boek namens die Kerk uit te gee.

2. As drukkers is gekies die Nasionale Pers, Kaapstad.

3. Die boek het uitgekom op 5 Desember, 1934.

4. Die boek, volgens eksemplare op die tafel, bevat 375 bladsye met 37 illustrasies en 'n kaart, 'n volledige register en 'n Inhoudsopgawe, met 'n voorwoord deur Dr. J. D. Kestell. 'n Linneband is gekies met 'n swart letter in opskrif en 'n papier omslag. 3000 eksemplare is gedruk. Die voorraad het tot sover by die Nasionale Pers bly lê en hulle het kosteloos alle versendinge gepak. Vrag word teen ons bereken.

5. Die koste van die oplaag was £452.15.0, en die vraggeld op die verkoop eksemplare omtrent £31. Ons het tyd om dit te betaal tot 5 Junie 1937. Die prys is vasgestel teen 5/- posvry vir Kerkrade wat onmiddellik 'n dosyn of meer bestel. Vir minder hoeveelhede is die prys 5/- met vrag.

6. Vir die S.A.B.V. en K.S.V. is aangebied die prys van 5/- min 20% met vrag. Die S.A.B.V. is ook gereed om sonder verder vergoeding die balans van die voorraad te bewaar.

7. Aan Dr. Gerdener is uitbetaal die beloofde honorarium van £200 met £7 vir gemaakte koste, gelyk verdeel tussen die Kerke van die O.V.S. en Transvaal. Dr. Gerdener het tot die einde toe gehelp om die boek deur die pers te sit.

8. Tot sover is versprei: Deur die Transvaalse Kerk 1,213, deur die O.V.S., 179, deur Natal, 144, deur die boekhandel, 71, en gratis 4, totaal 1,611. Die bestellings het meestal deur die Saakgelastigde gekom wat ook ingewillig het om vir invordering van die geld te sorg.

9. Vir betaling van die rekening van £483.15.0 teen 5 Junie a.s. maak ek die volgende voorstel:

Van Boekhandelaars word ingevorder	£14 4 0	en gestort	£14 4 0
Van Natal word ingevorder	36 0 0	en gestort	36 0 0
Van O.V.S. word ingevorder	44 15 0	en gestort	100 0 0
Van Transvaal word ingevorder	303 5 0	en gestort	333 11 0
			£483 15 0

10. Vir verdeling van die Balans van die voorraad stel ek voor as volg: Die balans van die voorraad t.w. 1388 eksemplare, word verdeel tussen Tvl en O.V.S. in verhouding tot die bedrae wat hulle sal betaal het vir die skryf en verspreiding van die boek, n.l. Tvl. £103.10.0 plus £333.11.0 — £437.1.0 en O.V.S. — £103.10.0 plus £100—£203.10.0 Die berekening is dan as volg:—

Totalle oplaag was	3000
min Natal, Handelaars en Gratis	220
Vir Transvaal en O.V.S.	2780

437 van 2780 = 1895 vir Tvl. min 1213 reeds ontvang
641 = balans van 682 vir Transvaal.

204 van 2780 = 885 vir O.V.S. min 179 reeds ontvang
641 = balans van 706 vir O.V.S.
682 plus 706 = 1388 dit is die balans voorhande.

11. (a) Solank as die voorraad duur kan Natal teen 5/- per eks. plus vrag bestellings laat uitvoer deur die ander kerke.

(b) Die ander twee kerke kan teen kosprys eksemplare van mekaar oorneem as een se voorraad eerste opdraak.

(c) Tot by die Sinodes van April 1937 bly die prys vir die publiek 5/- plus vrag.

(d) Die Scriba kry die reg om by die uitvoering van hierdie opdragte klein aanpassings te maak.

(e) Elke Kerk maak verder sy eie reelings omtrent bewaring en verkoop van die eksemplare wat aan hom behoort.

Bylae „B”.

Besonderhede van (a) Agterstallige Heffinge; (b) Temingestorte Sinodale Kollektes en Bydraes; (c) Agterstallige Sinodale Kollektes en Bydraes.

(a) AGTERSTALLIGE HEFFINGE.**(1) Ring van Rustenburg:**

Waterberg: 1936.

Louis Trichardt: 1936.

Pietpotgietersrust: 1933, 1934, 1935—£131.11.3
en 1936.

Warmbad: gedeelte 1936.

Dalunie: 1931 en 1932—£91.12.3.

Waterberg Noord: gedeelte 1934, 1935 —£40.0.3
en 1936.

(2) Ring van Lydenburg:

Belfast: 1936.

Meru: 1936.

(3) Ring van Pretoria.

Erasmus: 1933—£25.4.7; 1935—£7.11.0 en 1936.
Daspoort: 1936.

(4) Ring van Zeerust:

Ottosdal: 1936.

(b) TEMINGESTORTE SINODALE KOLLEKTES EN BYDRAES.**(1) Ring van Rustenburg:**

Rustenburg:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£9	0	0
Spoorwegpred.	Sal. vir 1936	...	£9	0	0
Nedersettingsfonds	vir 1936	...	£3	0	0

Pietersburg:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£28	2	2
Spoorwegpred.	Sal. vir 1936	...	£7	0	0
Nedersettingsfonds	tot 1935	...	£24	0	0
Nedersettingsfonds	tot 1936	...	£6	0	0

Waterberg:

Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£19	19	5
Spoorwegpred. Sal. vir 1936 ...	£2	8	5
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£37	15	1
Nedersettingsfonds vir 1936 ...	£5	0	0

Louis Trichardt:

Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£10	5	5
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£18	6	2

Krokodilrivier:

Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£6	0	0
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£16	0	0
Nedersettingsfonds vir 1936 ...	£2	0	0

Pietpotgietersrust:

Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£5	3	8
Spoorwegpred. Sal vir 1936 ...	£2	14	5
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£14	2	6
Nedersettingsfonds vir 1936 ...	£6	17	0

Warmbad:

Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£5	0	0
Spoorwegpred. Sal vir 1936 ...	£1	6	0
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£8	15	2
Nedersettingsfonds vir 1936 ...	£3	16	0

Dalunie:

Spoorwegpred. Sal, tot 1935 ...	£2	0	0
Spoorwegpred. Sal vir 1936 ...	£1	10	0
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£4	0	0
Nedersettingsfonds vir 1936 ...	£3	0	0

Waterberg Noord:

Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£4	0	0
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£8	0	0

(Hier dien gemeld te word dat die Kerkrade van Rustenburg, Louis Trichardt, Pietersburg en Kroko-dilrivier beswaar gemaak het teen die verdeling in verband met hierdie fondse, maar omdat die Ring nog geen herverdeling genaak het nie, is nog volgens die ou verdeling gehandel).

(2) **Ring van Lydenburg:**

Barberton:

Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£17	0	0
Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£29	19	0

(3) **Ring van Pretoria:**

Erasmus:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£9	2	6
Spoorwegpred.	Sal. vir 1936	...	£2	16	0
Nedersettingsfonds	vir 1936	...	£5	0	0

Premier Myn:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£8	15	0
Spoorwegpred.	Sal. vir 1936	...	£4	15	0
Nedersettingsfonds	tot 1935	...	£8	15	0
Nedersettingsfonds	tot 1936	...	£4	14	0

(4) **Ring van Utrecht:**

Utrecht:

Spoorwegpred.	Sal. vir 1936	...	£5	16	1
---------------	---------------	-----	----	----	---

Wakkerstroom:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£8	17	2
Nedersettingsfonds	tot 1935	...	£24	9	6

(5) **Ring van Zeerust:**

Zwartruggens:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£16	0	0
Spoorwegpred.	Sal vir 1936	...	£1	0	0
Nedersettingsfonds	tot 1935	...	£28	0	0

Ottosdal:

Spoorwegpredikant	Sal. vir 1936	...	£6	0	0
-------------------	---------------	-----	----	---	---

(6) **Ring van Ermelo:**

Mogenzon:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£14	16	2
Nedersettingsfonds	tot 1935	...	£32	16	0

Piet Retief:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£0	5	0
Nedersettingsfonds	tot 1935	...	£2	0	0

(7) **Ring van Johannesburg:**

Langlaagte:

Spoorwegpred.	Sal. vir 1936	...	£1	7	11
Nedersettingsfonds	vir 1936	...	£5	0	0

Melville:

Spoorwegpred.	Sal. tot 1935	...	£5	9	11
Spoorwegpred.	Sal. vir 1936	...	£0	11	8
Nedersettingsfonds	tot 1935	...	£7	15	5
Nedersettingsfonds	vir 1936	...	£7	0	0

Vrededorp:

Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£2 16	8
Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£2 10	2
Spoorwegpred. Sal. vir 1936 ...	£0 13	6

(8) **Ring van Boksburg:**

Boksburg:

Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£1 18	7
Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£2 0	0

Alberton:

Nedersettingsfonds vir 1936 ...	£3 16	6
Spoorwegpred. Sal. vir 1936 ...	£1 0	0

Springs:

Nedersettingsfonds tot 1935 ...	£8 6	8
Spoorwegpred. Sal. tot 1935 ...	£2 13	8

(c) **ACTERSTALLICE SINODALE KOLLEKTES EN BYDRAES.**(1) **Ring van Rustenburg:**

Krokodilrivier:

Hulpbehoewende Gemeente 1933.
 Bestryding Maat. Euwels 1933.
 Sondagskoolsend. Sal. 1933.
 Armesorgfonds 1933.

Waterberg:

Armesorgfonds 1936.

Warmbad:

Sending onder Israel 1934.
 Sondagskoolsendeling Sal. 1935.
 Armesorgfonds 1935.

Waterberg Noord:

Almal vir 1933 behalwe Bybelverspreiding.
 Armesorg 1936.

(2) **Ring van Lydenburg:**

Meru: Almal vir 1936.

Vergenoeg: Almal vir 1936.

(3) **Ring van Pretoria:**

Erasmus: Sending Instituut 1935.

(4) **Ring van Utrecht:**

Wakkerstroom:

Sinodale Sending 1934.

Bybelverspreiding 1936.

Sending onder Israel 1935.

(5) **Ring van Johannesburg:**

Langlaagte:

Sondagskoolsend. Sal. 1936.

Bylae C.

FINANSIELESTATE OOR DIE JAAR 1936.
(1) SINODALE FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Salarisse	£	830	0	0
Drukwerk		60	13	0
Kommissies		389	6	1
Ringskoste		60	17	6
Hef. Armesorg		250	0	0
Hef. Stud. Arbeider		212	10	0
Assuransie Saakgel.		146	1	9
Scriba Synodi koste		5	11	0
Telefoon		17	2	4
Reiskoste		43	3	4
Seëls		67	0	0
Benodighede		58	18	3
P. Wed. Fonds		579	18	4
Ds. M. L. Fick		250	0	0
Roneo masjien		47	10	0
Actuariaatkoste		2	19	3
Ouditeur		37	1	0
Reiskoste Oos-Afrika		40	0	0
Assuransie Werksmense		1	11	0
Bankkoste		0	5	0
Tydelike hulp		2	15	0
Honoraria		161	13	4
Boeke (Kerkgeskiedenis)		29	4	7
Posbus		1	1	8
Diwerse		2	18	10
Balans		8,804	8	0
	£	12,102	9	3

Balans	£	6,416	1	10
Drukwerk		105	19	5
Rente		254	0	0
Heffinge		3,237	6	10
Rente op heffinge		0	15	9
Hef. Saakgel. Sal.		410	0	0
Kerkbodewinste		466	13	4
Restitusie Kom. koste		9	11	3
Verspreiding Voog		6	18	6

Doopseëls	0	12	6
Assuransie Saakgel.	81	11	0
Telefoon	1	6	3
Reg. Veranderings	43	0	0
Belegginge	1,050	0	0
Boeke verkoop	1	3	4
Restitusie reiskoste	4	0	9
Koste Appèl	6	0	0
Diwerse	7	8	6
	<hr/>		
	£12,102	9	3

Balansstaat.

Balans voorhande	£11,656	18	0
	<hr/>		
Verband Roossenekal	£1,900	0	0
Vegkop	952	10	0
Bankbalans	8,804	8	0
	£11,656	18	0
	<hr/>		

(2) SINODALE SENDING FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Balans	£1,832	19	4
Salarisse	2,394	15	0
Evangeliste	420	1	0
Assuransie	806	11	7
Kommissies	61	18	2
Sekoekoensland	1,073	6	3
Heffing	90	0	0
Huistoelae	180	0	0
Rente	121	8	6
Belasting	1	15	0
Kranspoort Watersaak	21	0	0
Motorfiets Eerw. T.	78	19	6
Stofberg Gedenkskool	100	0	0
Petroltoelae Eerw. T.	41	0	0
Petroltoelae Eerw. S.	36	0	0
Motor Eerw. S.	50	0	0
Motor Eerw. K.	25	0	0

Eerw. Mare Pensioen	100	0	0
Gemeentes Erasmus	100	0	0
Gemeente Paulpietersburg	100	0	0
Klerikalewerk	35	0	0
Seleka reparasies	6	10	0
Kontr. P.P. Fonds	22	10	0
Huistoelae Barberton	72	0	0
Sal. Similane	56	0	0
Telefoon	15	8	8
Reiskoste	83	18	5
Administrasie	19	7	5
Vervoerkoste Eerw. v. C.	39	8	10
Reiskoste Eerw. v. C.	35	1	0
Benodighede	4	3	0
Konsulent Kranspoort	16	2	6
Reparasie Bethesda	164	19	5
Onderwysers	30	0	0
Sending Ring	7	2	0
P.S.K. Piet Retief	24	0	0
Drukwerk	17	14	0
Diwerse	16	8	6
Tjek deur Bank teruggestuur	18	0	0

£8,318 8 1

Kollektes	£1,104	5	5
Aandele	879	19	11
Sekoekoensland	1,083	6	3
Assuransie	442	13	1
Hef. Sending Israel	60	0	0
Noodhulpfonds	236	3	9
Basaarfonds	788	11	7
Legate	555	14	2
Noodleniging	6	15	0
Telefoon	3	6	10
Restitusie reiskoste	6	7	11
Kom. Koste	4	1	6
Motorfiets Eerw. T.	24	0	0
Diwerse	3	2	0
Bydrae Sendingkerk	28	1	10
T.V.S.V. Sal. Eerw. T.	250	0	0
do. Sal. Sendg. Sekr.	150	0	0
do. bydrae	50	0	0
M.S.B. Sal. Sendg. Sekr.	72	10	0
do. Huishuur	12	0	0

Bydrae Kom. Dank	37	0	0
do. Lichtenburg	42	0	0
do. Greylingsstad	50	0	0
do. Gewoon	516	0	7
Balans	1,912	8	3
	<u>£8,318</u>	8	1

Balansstaat.

Nadelige balans	£1,912	8	3
Balans voorhande	13,329	16	10
	<u>£15,242</u>	5	1

Klipdrif No. 553	£63	1	2
Huis Soeloeland	£500		
Afskrywing	£100		
	—	400	0 0
Huis Seleka	£400		
Afskrywing	£100		
	—	300	0 0
Mooiplaas No. 568	2,024	19	11
Pastorie Louwsburg	312	0	0
Mission	70	4	0
Bethesda	8,360	0	0
Kranspoort	3,712	0	0
	<u>£15,242</u>	5	1

(3) SINODALE SENDING HUISREKENING.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Koopskat	£1,850	0	0
Transportkoste	66	10	2
Reparasies	224	11	10
Riolering	160	0	0
Belasting	7	5	6
	<u>£2,308</u>	7	6

Aflossing	£28	0	0
Belasting	7	5	6
Balans	2,273	2	0
	£2,308	7	6

Balansstaat.

Afbetaling	£28	0	0
Verskuldig	2,273	2	0
	£2,301	2	0
Eiendom Murraystr.	£2,301	2	0
	£2,301	2	0

(4) SENDING ONDER ISRAEL.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Balans	£522	15	7
Salaris	500	0	0
Assuransie	41	15	3
Kommisjies	0	16	10
Heffing	80	0	0
Rente	33	12	1
Drukwerk	2	2	6
Reiskoste	2	1	0
	£1,183	3	3
Kollektes	£470	18	5
Bydraes	7	0	0
Assuransie	21	4	0
Balans	684	0	10
	£1,183	3	3

Nadelige Balans £684 0 10

(5) SPOORWEGPREDIKANTSALARIS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Hef. Armesorg	£270	0	0
,, Sinodale Fonds	20	0	0

Pensioen Kontr.	12	10	0
Lichtenburg	300	0	0
Balans	395	17	4

£998 7 4

Balans	£506	0	5
Kollektes	483	9	11
Rente	8	17	0

£998 7 4

Balanstaat.

Balans voorhande	£395	17	4
------------------	------	----	---

Bankbalans	£395	17	4
------------	------	----	---

(6) VOORTREKKER GEDENKFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Ligte en water	£66	6	8
Belasting	129	3	9
Hef. Sinodale Fonds	60	0	0
Oppas van Saal	60	0	0
Kafferlone	89	2	0
Brandassuransie	13	6	8
Reparasie	81	11	6
Ontsmetting	8	12	6
Meubels	46	13	6
Bènодighede	8	12	10
Diwerse	2	2	6
Balans	4,533	1	10

£5,098 13 9

Balans	£2,677	8	10
Donasies	III	0	0
Huur	541	11	6
Heffinge	1,618	13	5
Rente	150	0	0

£5,098 13 9

Balansstaat.

Balans voorhande ...	£28,023	I	10
	<u>£28,023</u>	<u>I</u>	<u>10</u>
Saal ...	£21,750		
Afskrywing ...	250		
	<u>£21,500</u>	0	0
Meubelment ...	£1,916		
Afskrywing ...	96		
	<u>£1,820</u>	0	0
Klavier ...	£170		
Afskrywing ...	10		
	<u>160</u>	0	0
Deposito ...	10	0	0
Bankbalans ...	4,533	I	10
	<u>£28,023</u>	<u>I</u>	<u>10</u>

(7) ARMESORGFONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Salarisse ...	£527	I	8
Reiskoste ...	50	I8	10
Kommissies ...	77	3	7
T.V.S.V. ...	191	I9	6
Heffing ...	25	0	0
Huistoelae ...	172	I0	0
Klerikalewerk ...	35	0	0
Diakonale Konf. ...	85	4	9
Telefoon ...	15	8	7
Loskop ...	359	8	0
Hulptoelae ...	1,831	I5	3
Vervoer Ds. A. ...	32	I5	2
Administrasie ...	14	I7	5
Vaalharts ...	160	0	0
Bonus Ag. Scriba ...	7	I0	0
P.A.K. ...	33	3	0
Benodigdhede ...	1	I7	6
Drukwerk ...	14	7	0
Armesorggraad ...	2	I2	2
Kontr. P.P. Fonds ...	12	I0	0

Diwerse	0	10	0
Balans	451	6	6
<hr/>			£4,103 8 11

Balans	£108	6	0
Gemeentes	810	11	1
T.V.S.V.	191	18	6
Hulptoelae	1,831	15	3
Bydraes	48	3	0
Heffinge	620	0	0
Noodhulpfonds	85	17	7
Rente	7	12	0
Loskop	176	11	1
Teeskakels	140	9	0
Diakonale Konf.	54	6	7
Vaalharts	20	17	0
Telefoon	0	12	1
Registrasiekaarte	6	9	3
<hr/>			£4,103 8 11

Balansstaat.

Balans voorhande	£12,141	16	6
<hr/>			£12,141 16 6

Brandkas	£25		
Afskrywing	5		
<hr/>			£20 0 0
Grond en Geboue	£11,250		
Afskrywing	150		
<hr/>			11,100 0 0
Meubels	£600		
Afskrywing	30		
<hr/>			570 0 0
Bankbalans	451	16	6
<hr/>			£12,141 16 6

(8) ARMESORG HUISREKENING.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Koopskat	£2,000	0	0
Transportkoste	54	4	0
Reparasies	69	1	6
Belasting	6	11	6

£2,129 17 0

Aflossing	£16	1	0
Belasting	6	11	6
Balans	2,107	4	6

£2,129 17 0

Balansstaat.

Afbetaling	£16	1	0
Balans verskuldig	2,107	4	6

£2,123 5 6

Eiendom Muckleneuk	£2,123	5	6
--------------------	--------	---	---

£2,123 5 6

(9) HULPBENOEWENDE JONGELINGE FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Oorbetalings	£354	14	3
--------------	------	----	---

£354 14 3

Potchefstroom	£56	4	9
Rustenburg	24	6	3
Lydenburg	32	15	10
Pretoria	25	17	2
Utrecht	24	0	11
Heidelberg	35	11	10
Zeerust	43	6	11
Ermelo	38	0	7
Johannesburg	48	7	11
Boksburg	26	2	1

£354 14 3

(10) HULPBEOEWENDE GEMEENTE FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Balans	£786	11	4
Sabie	125	0	0
Goedgegun	120	0	0
do. Nd. Swasiland	15	0	0
do. Koshuis	90	0	0
Malopo	50	0	0
Barberton	25	0	0
Vorentoe	200	0	0
Warmbad	100	0	0
Vrededorp	32	5	0
Waterberg Noord	50	0	0
Heffing	20	0	0
Rente	49	19	5
Diverse	18	4	0
	£1,681	19	9
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kollektes	£770	19	8
Noodhulpfonds	107	7	5
Balans	803	12	8
	£1,681	19	9
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Nadelige balans	£803	12	8
	£1,681	19	9

(11) BESTRYDING MAATSKAPLIKE EUWELS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Kommissies	£43	17	5
Heffinge	20	0	0
Diverse	6	12	6
Balans	599	18	9
	£670	8	8
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Balans	£493	19	11
Kollektes	158	15	9
Rente	17	13	0
	£670	8	8
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Balansstaat.

Balans voorhande	£599 18 9
Bankbalans	£599 18 9

(12) BEARBEIDING STUDERENDE JEUG FONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Salaris	£431 5 0
Kommissies	2 1 0
Heffing	5 0 0
Diverse	7 17 1
Balans	11 9 10
	£457 12 11
Balans	£74 12 6
Bydraes gemeentes	147 6 1
do. K.S.V.	22 18 4
Hef. uit Sin. Fds.	212 10 0
Rente	0 6 0
	£457 12 11

Balansstaat.

Balans voorhande	£11 9 10
Bankbalans	£11 9 10

(13) SONDAGSKOOLSENDELINGSALARIS FONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Balans	£224 1 10
Salarisse	360 0 0
Evangeliste	48 0 0
Kindertoelae	10 0 0
Assuransie	10 0 0
Kontr. P.P. Fonds	5 0 0
Mediese toelae	10 0 0

Heffing	10	0	0
Rente	14	10	5
Diwerse	1	0	0

£692 12 3

Bydraes	£423	0	8
Aandele	14	10	6
Werkster	17	10	0
Skool	2	0	0
Balans	235	11	1

£692 12 3

Balansstaat.

Balans	£235	11	1
	£235	11	1

Skool	£2	0	0
Werkster	17	10	0
Balans	216	1	1
	£235	11	1

(14) SINODALE HULPBHEOEWENDE JONGELINCE FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Studieleningen	£306	0	0
Heffing	40	0	0
Balans	900	12	5
	£1,246	12	5

Balans	£979	2	5
Afbetalings	138	4	6
Rente	126	7	6
Bydrae	2	18	0
	£1,246	12	5

Balansstaat.

Balans voorhande	£5,362	7	8
	£5,362	7	8
Verband C. Hofmeyr	£600	0	0
Bewys C. D. Murray	500	0	0
Bewys D. J. Smal	500	0	0
Studieskulde	2,861	15	3
Bankbalans	900	12	5
	£5,362	7	8

(15) SPESIALE EVANGELIE PREDIKING FONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Kommissies	£5	1	9
Vervoerkoste	10	8	0
Salaris	250	0	0
Balans	326	13	8
	£592	3	5
Balans	£295	10	8
Eydraes	296	12	9
	£592	3	5

Balansstaat.

Balans voorhande	£326	13	8
	£326	13	8

(16) NOODHULPFONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Sinodale Send. Fonds	£236	3	9
Hulp. Gemeente Fonds	107	7	5
Armesorgfonds	85	17	7
	£429	8	9

Bydraes	£429	8	9
	£429	8	9

(17) NEDERSETTINGSFONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Hef. Armesorgfonds	£100	0	0
„ Spesiale Rek.	100	0	0
Nedersetting	796	16	7
Kontra	164	0	0
Hef. Sin. Fond	20	0	0
	£1,180	16	7
Kollektes	£1,016	16	7
Kontra	164	0	0
	£1,180	16	7

(18) BELEGGINGE REKENING.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Balans	£760	0	0
Verband P. J. v. Gass	1,000	0	0
	£1,760	0	0
Balans	£1,760	0	0
	£1,760	0	0

Balansstaat.

J.H.B. Ring S.K.	£575	0	0
T. van Niekerk	185	0	0
P. J. van Gass	1,000	0	0
	£1,760	0	0
Balans	£1,760	0	0
	£1,760	0	0

(19) SPAARBANK REKENING.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Balans	£1,531 2 6
Rente	46 12 10

	£1,577 15 4
--	-------------

Balans	£1,577 15 4
------------------------	-------------

Balansstaat.

United Building Scty.	£787 19 10
S.A. Per. Mutual Scty.	789 15 6

	£1,577 15 4
--	-------------

Balans	£1,577 15 4
------------------------	-------------

	£1,577 15 4
--	-------------

(20) SENDING ONDER ISRAEL BOUFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Balans	£1,159 18 10
------------------------	--------------

	£1,159 18 10
--	--------------

Balans	£1,115 6 7
Rente	44 12 3

	£1,159 18 10
--	--------------

Balansstaat.

Balans voorhande	£1,159 18 10
----------------------------------	--------------

Bankbalans	£1,159 18 10
----------------------------	--------------

(21) KWEEKSKOOL FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Hef. Sin. Fonds	£	10	0	0
Oorbetaling		209	II	1
<hr/>				
	£	219	II	I
<hr/>				
Kollektes		£219	II	I
<hr/>				
	£	219	II	I
<hr/>				

(22) SENDING INSTITUUT FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Hef. Sin. Fonds	£	10	0	0
Oorbetaling		179	16	7
<hr/>				
	£	189	16	7
<hr/>				
Kollektes		£189	16	7
<hr/>				
	£	189	16	7
<hr/>				

(23) BYBELVERSPREIDING FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Kommissies	£	20	0	I
Drukwerk		7	0	0
Hef. Sin. Fonds		20	0	0
B. en B.B. genootskap		355	13	II
<hr/>				
	£	402	13	II
<hr/>				
Kollektes en Bydraes		£402	13	II
<hr/>				
	£	402	13	II
<hr/>				

(24) SAAKCELASTICDE REKENING.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Uitbetalingen	£5,258	13	11
Balans	355	18	7
<hr/>			
	£5,614	12	6
Inkomste	£5,614	12	6
<hr/>			
	£5,614	12	6

Balansstaat.

Balans voorhanden	£3,55	18	7
<hr/>			
Bankbalans	£355	18	7
<hr/>			

(25) JAARBOEK REKENING.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Oorbetalingen	£256	5	0
Balans	26	14	2
<hr/>			
	£282	19	2
Balans	£165	13	5
Inkomste	117	5	9
<hr/>			
	£282	19	2

Balansstaat.

Balans voorhanden	£26	14	2
<hr/>			
Bankbalans	£26	14	2
<hr/>			

(26) NEDERSETTINGS SPESIALE REKENING.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Balans	£373	4	4
<hr/>			
	£373	4	4

Afbetaling	£100	0	0
Balans	273	4	4
	<hr/>		
	£373	4	4
	<hr/>		
Nadelige Balans	£273	4	4
	<hr/>		

(27) RENTE REKENING.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Oorbetalings	£552	0	3
	<hr/>		
Inkomste	£552	0	3
	<hr/>		

(28) LAZARETTE REKENING.**Balansstaat.**

Balans voorhande	£300	0	0
	<hr/>		
Bankbalans	£300	0	0
	<hr/>		

(29) WELVAARTS FONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Oorbetalings	£47	0	7
Balans	44	10	4
	<hr/>		
	£91	10	11
	<hr/>		
Balans	£37	10	4
Inkomste	54	0	7
	<hr/>		
	£91	10	11
	<hr/>		

Balansstaat.

Balans voorhande	£44	10	4
	<hr/>		
Bankbalans	£44	10	4
	<hr/>		

(30) NOODLENIGING FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Uitgawes	£553	2	3
Balans	1,027	0	10
<hr/>			
	£1,580	3	1

Inkomste	£1,580	3	1
<hr/>			
	£1,580	3	1

Balansstaat.

Balans voorhande	£1,027	0	10
<hr/>			
Bankbalans	£1,027	0	10

(31) SENDING BASAARFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Onkoste	£86	1	2
Sin. Send. Fonds	788	II	7
<hr/>			
	£874	12	9
<hr/>			
Bydraes Gemeentes	£874	12	9
<hr/>			
	£874	12	9

(32) NORMAALSKOOL FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Balans	£1,849	5	5
Kommissies	53	I	5
Geboue	1,422	I	0
Windmeul	118	16	6
Feeslikheid	14	16	6
Diwerse	15	0	0
<hr/>			
	£3,473	0	10

Bydraes	£28	0	6
Balans	3,445	0	4
	£3,473	0	10
Nadelige Balans	£3,445	0	4
	£3,445	0	4

(33) LENINGS REKENING.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Balans	£2,000	0	0
	£2,000	0	0
Balans	£1,000	0	0
Ring van Johannesburg	£1,000	0	0
	£2,000	0	0

Balansstaat.

Balans voorhande	£2,000	0	0
Bankbalans	£2,000	0	0

(34) TEOLOGIESE FAKULTEIT FONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Balans	£109	9	2
Bydraes	£109	9	2
	£109	9	2
Balans voorhande	£109	9	2
Bankbalans	£109	9	2

OPSUMMING.

Sinodale Fonds	£8,804	8	0
Sinodale Sending Fonds	£1,912	8	3
Sending onder Israel Fonds	684	0	10
Spoorwegpredikantsalaris	395	17	4
Voortrekker-Gedenkfonds	4,533	1	10
Armesorgfonds	451	16	6
Hulpbehoewende Gemeente Fonds ...	803	12	8
Bestryding Maatskaplike Euwels ...	599	18	9
Bearbeiding Studerende Jeug Fonds		11	9 10
Sondagskoolsendelingsalaris Fonds ...	235	11	1
Sinodale Hulpb. Jongelinge Fonds ...	900	12	5
Spesiale Evangelieprediking Fonds ...	326	13	8
Belegginge	1,760	0	0
Spaarbank Rekening	1,577	15	4
Sending Onder Israel Boufonds	1,159	18	10
Saakgelastigde Rekening	355	18	7
Jaarboek Rekening		26	14 2
Nedersetting Spesiale Rekening	273	4	4
Lazarette Rekening	300	0	0
Welvaartsfonds		44	10 4
Noodlenigingfonds	1,027	0	10
Normaalskoolfonds	3,445	0	4
Lenings	2,000	0	0
Theologiese Fakulteit Fonds		109	9 2
Sinodale Sending Huisrekening	2,273	2	0
Armesorg Huisrekening	2,107	4	6
Afwagting	0	10	0
Bankbalans	£5,962	11	6
Balans in hande	12	9	5
	5,975	0	11
	£21,047	10	3
	£21,047	10	3

No. II.—REKENING.
RINGS HULPBEHOEWENDE JONGELINCE FONDSE

(1) RING VAN POTCHEFSTROOM.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Studielenings	£90	0	0
Heffing	5	0	0
Diwerse	0	1	1
Balans	135	2	5
	<hr/>		
	£230	3	6

Balans	£160	12	7
Kollektes	49	18	5
Studieskulde	17	5	0
Rente	2	7	6
	<hr/>		
	£230	3	6

Balansstaat.

Balans voorhande	£1,173	1	5
	<hr/>		
	£1,173	1	5
	<hr/>		
Studieskulde	£1,037	19	0
Bankbalans	135	2	5
	<hr/>		
	£1,173	1	5

(2) RING VAN RUSTENBURG.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Studielenings	60	10	0
Heffing	5	0	0
Rente	0	15	0
	<hr/>		
	£66	5	0

Balans	£22	17	9
Studieskulde	5	10	0
Kollektes	24	11	3
Balans	13	6	0
	£66	5	0

Balansstaat.

Nadelige balans	£13	6	0
Balans voorhande	649	3	11
	£662	9	11
Studieskulde	£622	9	11
	£662	9	11

(3) RING VAN LYDENBURG.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Studieleningen	£125	0	0
Heffing	5	0	0
Balans	84	11	4
	£214	11	4
Balans	£159	6	2
Kollektes	32	7	8
Studieskulde	21	10	0
Rente	1	7	6
	£214	11	4

Balansstaat.

Balans voorhande	£1,158	4	1
	£1,158	4	1
Studieskulde	£1,073	12	9
Bankbalans	84	11	4
	£1,158	4	1

(4) RING VAN PRETORIA.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Studielenings	£	50	0	0
Heffing		5	0	0
Balans		27	6	7
	£	82	6	7

Balans	£	40	16	3
Kollektes		26	18	8
Studieskulde		14	11	8
	£	82	6	7

Balansstaat.

Balans voorhande	£	493	9	11
	£	493	9	11
Studieskulde	£	466	3	4
Bankbalans		27	6	7
	£	493	9	11

(5) RING VAN HEIDELBERG.

Staat van Inkomste en Uitgawes.

Heffing	£	5	0	0
Reiskoste		0	15	6
Balans		286	8	9
	£	274	4	3

Balans	£	204	15	2
Kollektes		35	11	10
Rente		5	8	3
Studieskulde		28	9	0
	£	274	4	3

Balansstaat.

Balans voorhande	£1,050	3	9
	£1,050	3	9
Studieskulde	£781	15	0
Bankbalans	268	8	9
	£1,050	3	9

(6) RING VAN ZEERUST.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Studielenings	£30	0	0
Heffing	5	0	0
Balans	17	17	0
	£52	17	0
Balans	£10	4	7
Kollektes	42	12	5
	£52	17	0

Balansstaat.

Balans voorhande	£127	17	0
	£127	17	0
Studieskulde	£110	0	0
Bankbalans	17	17	0
	£127	17	0

(7) RING VAN JOHANNESBURG.**Staat van Inkomste en Uitgawes.**

Studielenings	£145	0	0
Reiskoste	1	5	4
Belegginge	1,150	0	0
Heffing	5	0	0
Balans	235	19	2
	£1,537	4	6

Balans	£266	2	9
Kollektes	48	7	11
Rente	108	0	0
Studieskulde	114	13	10
Belegginge	1,000	0	0
	<hr/>		
	£1,537	4	6

Balansstaat.

Bankbalans	£5,127	0	4
	<hr/>		
Verband	£1,881	0	0
Skuld v. d. Brock	314	15	0
Vaste Depositos	1,450	0	0
Studieskulde	1,245	6	2
Bankbalans	235	19	2
	<hr/>		
	£5,127	0	4

OPSUMMING.

Ring van Potchefstroom ...	£135	2	5
do Rustenburg ...	£13	6	0
do Lydenburg ...	84	11	4
do Pretoria ...	27	6	7
do Heidelberg ...	268	8	9
do Zeerust ...	17	17	0
do Johannesburg ...	235	19	2
Spaarbank Rekening ...	555	14	7
Bankbalans ...	200	4	8
	<hr/>		
	£769	5	3
	<hr/>		
	£769	5	3

S. MARTIN,
Saakgelastigde.

Kerkkantoor,
Pretoria, 23 Jan. 1937.

Die bestaande state van Inkomste en Uitgawes en Balansstate, sowel as die boeke en bewysstukke het ek

noukeurig nagegaan en ek sertifiseer hiermee dat ek dit behoorlik opgetrek en uiteengesit vind en dat dit 'n juiste en korrekte toestand van die fondse, wat onder die beheer van die Saakgelastigde was op 31 Desember, 1936, weergee.

PEARSE en RYAN,
Ouditeurs.

Pretoria,
25 Februarie, 1937.

BYLAE XXXI.**VERSLAG VAN DIE ARCHIVARIS.**

HoogEerw. Moderator,

Die ondergetekende het die eer om die volgende verslag oor die afgelope drie jaar voor te lê:—

(1) **Veranderinge in Registers:** Die veranderinge wat gedurende die afgelope drie jaar deur die Sinodale Kommissie geoutorisear is, is in die registers aangebring.

(2) **Kerkorgaan:** Die jaargange van die Kerkbode vir die afgelope drie jaar is behoorlik ingebind en aan die argief toegevoeg.

(3) **Ontvange stukke:** Die stukke wat deur die Scriba Synodi en Ringsscribas opgestuur is, is behoorlik ingebind en by die argief gelê.

(4) **Ontbrekende Stukke:** Die volgende stukke ontbreek nog :

Ring van Potchefstroom:

Schweizer Reneke:

Doopregister 1935.

Lidmaatregister 1935.

Ring van Rustenburg:

Vorentoe:

Lidmaatregister 1935.

Ring van Lydenburg:

Barberton:

Lidmaatregister 1933 en 1935.

Middelburg:

Doopregister 1935.

Lidmaatregister 1935.

Roossenekal:

Doopregister 1935.

Lidmaatregister 1935.

Meru:

Doopregister 1935.

Lidmaatregister 1935.

Finansiëlestate 1935.

Vergenoeg:

Finansiëlestate 1934 en 1935.

Ring van Pretoria:

Magaliesberg:
Finansiëlestate 1933.

Pretoria Wes:
Doopregister 1935.

Ring van Heidelberg:

Vereeniging:
Doopregister 1935.

Ring van Zeerust

Zwartruggens:
Finansiëlestate 1927.

Koster Derby:
Finansiëlestate 1925, 1927, 1928.

Ring van Ermelo:

Piet Retief:
Finansiëlestate 1935.

(5) **Algemeen.**—Die HoogEerw. Sinode word gevra om met nadruk die volgende onder die aandag van Predikante, Kommissies van die Sinode en Ringscribas te bring:—

(a) dat verslae en beskrywingspunte in duplikaat op foliopapier ingedien en 'n rand van minstens $1\frac{1}{4}$ duim gelaat sal word.

(b) dat slegs op een kant van die papier geskrywe sal word.

(c) dat Art. 90(5) bepaal dat nie later dan twee maande nadat die Ringsvergadering gehou is nie, die oorspronklike handelinge van die vergadering, tesame met al die bylae wat daarby behoort, aan die Argivaris gestuur sal word;

(d) dat die Registers in die Argief maar dateer vanaf die instelling van die Ringe in 1894.

U dienswillige dienaar,

S. MARTIN,
Argivaris.

Kerkkantoor,
Pretoria, 1 Maart, 1937.

BYLAE XXXII.

VERSLAG VAN DIE KERKKANTOORKOMMISIE.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer om die volgende verslag van sy werkzaamhede oor die afgelope drie jaar voor te lê:

(1) **Vergaderings:** U kommissie het gedurende die drie jaar 19 maal vergader.

(2) **Rings Hulpbehoewende Jongelingefondse:** Die fondse van sewe van die Ringe t.w. Potchefstroom, Rustenburg, Lydenburg, Pretoria, Heidelberg, Zeerust en Johannesburg word nou deur die Kerkkantoor geadministreer.

(3) **Museum:** Neteenstaande herhaalde oproepe aan Kerkrade per omsendbriewe en ook in die pers is daar bykans nog geen kerklike en sending-oudhede ontvang nie. Daar is dus nog niks verder in hierdie saak gedoen nie.

(4) **Ruskamer:** Omdat hierdie vertrek in die reses feitlik nooit deur die Kerk gebruik word nie het U Kommissie dit aan die Publieke Werke Departement verhuur teen £9 per maand. Die teenwoordige huurtermyn sal loop tot 30 Sept. 1937.

(5) **Kantoorstaf:** Die werk van die Kerkkantoor het sodanig uitgebrei dat U Kommissie 'n tikster met kennis van snelskrif aangestel het as 'n addisionele werkkrag op die staf van die Kerkkantoor, wat in die eerste instansie tot die beskikking van die Armesorg- en Sendingssekretaris sal wees.

(6) **Klavier:** Uit die daggelde wat die lede van Sinodes van 1931 en 1934 vrywillig afgestaan het, het U Kommissie 'n klavier aangekoop.

(7) **Persele Nedersetting:** In opdrag van die Sino-dale Kommissie het U Kommissie aan Mn. P. J. Verster, die Superintendent van die Lagersdrift Nedersetting volmag gegee om namens die Kerk die nodige koopbriewe in verband met die verkoop van persele aan nedersetters te teken. So ver is daar nog net transport gegee van een perseel.

(8) **Verband Roossenekal:** Gedurende die laaste twee jaar het die Kerkraad van die gemeente Roossenekal gereeld elke jaar £50 van die verband afbetaal.

(9) **Huur van Kantore:** Aangesien die skuld, wat op die Voortrekker-Gedenksaal gerus het, afbetaal is en die fonds nou 'n aansienlike voordeelige balans aantoon, het U Kommissie besluit om die Sinodale, Sinodale Sending en Armesorgfondse nie meer te debiteer met die huur van die kantore nie.

(10) **Naturelle Normaalskool Bethesda:** Om die Sinodale Sendingkommissie instaat te stel om die noodsaaklike geboue, wat deur die Onderwys Departement geëis word, op te rig, het U Kommissie 'n bedrag van £4000 op sekuriteit van die plaas Bethesda tot beskikking van die Sinodale Sendingkommissie gestel. Die Inrigting is verantwoordelik nie alleen vir die rente nie maar ook vir die delging van die skuld in ongeveer 25 jaar.

(11) **Skuld Stofberg Gedenkskool:** In opdrag van die Sinodale Kommissie is die gemeentes wat in gebreke gebly het om die volle bedrae, wat van hulle gevra was, te stort, weer gevra om die ontbrekende bedrae aan te suiwer. Slegs 'n paar gemeentes het hieraan gehoor gegee.

Op aangehegte lys gemerk „A“ verskyn volle besonderhede van die ontbrekende bedrae.

(12) **Koshuis Goedgegun:** Op 'n versoek van die Sinodale Armesorgkommissie het U Kommissie geantwoord dat, alhoewel hy graag alles in sy vermoë wil doen om beter onderwysfasiliteite in Swasiland te verkry, kan nie die aankoop van die Koshuis deur die Kerk aanbeveel word nie.

(13) **Noodhulpfonds:** Op die aangehegte staat (gemerk B.) word die volle besonderhede van die opbrengs van hierdie fonds gegee, waarop die bedrae, wat die verskillende fondse volgens die verhouding wat deur die Sinodale Kommissie vasgestel, ontvang het, ook aangegeven word.

(14) **Werksmense Skadeloosstelling Wet:** Met die oog op die mondelinge mededeling van die Ongevallekommissaris en die skriftelike mededeling van die Sekretaris van Arbeid en Volkswelsyn, het U Kommissie, nienteenstaande wat daar in die Kerkbode verskyn het en wat deur die assuransie-naatskappye beweer word, Kerkrade geadviseer dat predikante, sendelinge, kosters, orreliste, scribas en kassiers, omdat hulle volgens

die mening van die Departement van Arbeid nie beskou word as werksmense in terme van die Wet nie, nie behoef verassureer te word nie.

(15) Woning vir Amtsenare:

(a) In opdrag van die Sinodale Kommissie het U Kommissie twee wonings aangekoop. Die Saakgelastigde het afsonderlike rekeninge in sy boeke geopen en die £180 huistoelae word in die vervolg gebruik, na afdruk van die rente, belastings en reparasies, om die skuld te delg.

(b) Die woning van die Armesorgsekretaris, wat geleë is in Johnstraat, Muckleneuk, kos insluitende transportkoste en reparasies £2123.8.6.

(c) Die woning van die Sendingsekretaris met 'n volle leë erf langers aan, wat geleë is in Murraystraat, Brooklyn, kos insluitende transportkoste, reparasies en riolering £2301.2.0.

(16) Begrotingstate:

(a) Ooreenkomstig die besluit van die laaste Sinode, het al die Kommissies, wat beheer het oor fondse, behalwe die Sinodale Sondagskoolkommissie, jaarliks hulle begrotingstate aan U Kommissie besorg.

(b) Omdat die besluit van die Sinode beoog die vermindering van oortrekkings en uiteindelike uitwisseling daarvan en aangesien die begrotingstaat vir die jaar 1937 i.v.m. die Sinodale Sendingfonds 'n groter tekort by die einde van die jaar as by die begin aantoon en die Sinodale Sendingkommissie nie sy weg tot enige besnoeiing oopsien nie, het U Kommissie dit voorlopig goedgekeur en heg dit nou hieraan (gemerk „C“) vir behandeling deur die Sinode.

(c) Verskeie Ringe maak beswaar teen die jaarlikse verdeling onder die gemeentes en gee aan die hand dat die verdeling oor 'n tydperk van drie jaar sal loop. Hierdie wenk wil U Kommissie by die Sinode aanbeveel.

(17) Verdeling i.v.m. sekere Fondse:

(a) Alhoewel al die Ringe nie die volle bedrae volgens die verdeling van U Kommissie onder die gemeentes verdeel het nie, het hulle tog almal nou die beginsel goedgekeur.

(b) Met die oog op 'n meer regverdigte verdeling het U Kommissie 'n klassifikasie van die gemeentes ge-

maak, wat hy nou aan die Sinode wens voor te lê vir goedkeuring (gemerk D.). Volgens hierdie klassifikasie is die verdeling vir die lopende jaar in die volgende verhouding onder die Ringe gemaak.

Potchefstroom	8
Rustenburg	6
Lydenburg	7
Pretoria	6
Utrecht	6
Heidelberg	7
Zeerust	7
Ermelo	6
Johannesburg	10
Boksburg	7
						<hr/>
						70

(18) **Ander Sake:** Daar was heelwat ander sake wat die aandag van U Kommissie geniet het, maar omdat die gewone administrasie betref word daaroor nie gerapporteer nie.

Met toebidding van die seën van die Heer op al die verrigtinge van die HoogEerw. Sinode, noem ons ons,

U dienswillige dienaars en Brs. in Christus,

A. C. VLOK.

W. NICOL.

J. M. LOUW.

D. F. DU T. MALHERBE.

S. J. BEZUIDENHOUT.

Kerkkantoor,

Posbus 433,

Pretoria,

26 Februarie 1937.

Bylae „A”.

STOFBERG GEDENKSCHOOL.

Storting vir die skuld wat op hierdie Inrigting rus.
In sommige gevalle is bedrae direk aan die Inrigting gestuur.

(1) Gemeentes wat die volle bedrae, wat van hulle verwag was, gestort het:

	Verwag.	Gestort.
Amsterdam	£15 0 0	£15 0 0
Babanango	15 0 0	15 0 0
Belfast...	30 0 0	30 0 0
Boksburg	30 0 0	30 0 0
Cachet	10 0 0	10 0 0
Delarey	30 0 0	30 0 0
Delmas	20 0 0	20 0 0
Ermelo	30 0 0	30 0 0
Germiston	25 0 0	25 0 0
Heidelberg...	30 0 0	30 0 0
Hendrina	30 0 0	30 0 0
Klerksdorp	25 0 0	25 0 0
Leeuwdoornsstad...	15 0 0	15 0 0
Lichtenburg	30 0 0	30 0 0
Lydenburg	30 0 0	30 0 0
Machadodorp...	20 0 0	20 0 0
Makwassie (Wolmaransstad)	30 0 0	30 0 0
Middelburg	30 0 0	30 0 0
Pietersburg...	30 0 0	30 0 0
Roodepoort	25 0 0	25 0 0
Vrederus	25 0 0	30 0 0
Vryheid	30 0 0	30 0 0
La Rochelle	30 0 0	30 0 0
Langlaagte	25 0 0	25 0 0
Rustenburg	30 0 0	30 0 0
Schweizer Reneke	30 0 0	30 0 0
Ventersdorp	25 0 0	25 0 0
Volksrust	30 0 0	30 0 0
Standerton	30 0 0	30 0 0
Pretoria...	30 0 0	30 0 0
Waterval	30 0 0	30 0 0
Pretoria Oos	30 0 0	30 0 0
Johannesburg	30 0 0	30 0 0
Ottosdal	30 0 0	30 0 0
Zeerust	30 0 0	30 0 0
<hr/>		
	£935 0 0	£935 0 0

(2) Gemeentes wat gedeeltelik gestort het:

	Verwag.	Gestort.	Tekort.
Amersfoort	£30 0 0	£11 19 0	£18 1 0
Alberton	25 0 0	5 0 0	20 0 0
Bethal	30 0 0	19 5 0	10 15 0
Benoni	30 0 0	14 15 6	15 4 6
Bloemhof	25 0 0	2 6 9	22 13 3
Brakpan	20 0 0	2 19 3	17 0 9
Burgershoop ...	20 0 0	11 0 0	9 0 0
Carolina... ...	30 0 0	20 0 0	10 0 0
Charl Cilliers ...	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Christiana	25 0 0	24 5 6	0 14 6
Coligny	30 0 0	23 18 7	6 1 5
Eloffsdal	25 0 0	7 16 7	17 3 5
Erasmus	25 0 0	0 5 7	24 14 5
Greylingsstad ...	30 0 0	6 10 4	23 9 8
Hartebeestfontein	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Jeppestown	30 0 0	12 9 2	17 10 10
Joh'burg Oos ...	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Koster-Derby ...	20 0 0	7 0 0	13 0 0
Krokodilrivier. ...	20 0 0	2 0 0	28 0 0
Magaliesberg ...	15 0 0	6 0 0	9 0 0
Moorrivier	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Morgenzon	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Louis Trichardt..	25 0 0	12 10 0	12 10 0
Potchefstroom ...	30 0 0	4 12 0	25 8 0
Pretoria Wes ...	25 0 0	10 0 0	15 0 0
Roossenekal.. ...	10 0 0	1 1 0	8 19 0
Springs... ...	20 0 0	8 9 7	11 10 5
Zoekmekaar... ...	10 0 0	7 10 0	2 10 0
Paulpietersburg .	25 0 0	7 6 11	17 13 1
Wakkerstroom ...	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Zwartruggens ...	30 0 0	2 18 0	27 2 0
Waterberg	25 0 0	7 1 3	17 18 9
	£820 0 0	£299 0 0	£521 0 0

(3) Gemeentes wat niks gestort het nie:

Barberton	£10 0 0
Daspoort	15 0 0
Dullstroom	25 0 0
Eendracht	25 0 0
Fordsburg	25 0 0
Goedgegun	10 0 0
Krugersdorp	30 0 0

Malopo	10	0	0
Paardekop...	30	0	0
Piet Retief	25	0	0
Pietpotgietersrust ...	20	0	0
Premier Myn	25	0	0
Randpoort	25	0	0
Utrecht	30	0	0
Vereeniging	25	0	0
Warmbad	10	0	0
Witbank	20	0	0
<hr/>			
	£360	0	0

Bylae „B”.

NOODHULPFONDS.**Volledige Verslag tot 31 Desember 1936.**

Gemeente	Oorspronklike Bedrag verwag.	Gewysigde Bedrag verwag.	Gestort.
----------	------------------------------------	--------------------------------	----------

Ring van Potchefstroom

Potchefstroom	£150 0 0	£150 0 0	£150 0 0
Hartbeestfontein	160 0 0	120 0 0	132 19 0
Bloemhof	80 0 0	60 0 0	61 8 3
Wolmaransstad	140 0 0	140 0 0	150 0 0
Schweizer Reneke... ...	120 0 0	120 0 0	119 18 3
Klerksdorp...	100 0 0	100 0 0	60 0 0
Christiana	90 0 0	60 0 0	24 0 10
Moorivier	130 0 0	130 0 0	40 6 1
Leeuwdoornsstad	60 0 0	60 0 0	44 9 6
Amalia	60 0 0	60 0 0	70 0 0
<hr/>			
	£1,100 0 0	£1,000 0 0	£853 1 11

Ring van Rustenburg

Rustenburg...	£120 0 0	£120 0 0	£120 2 0
Pietersburg	130 0 0	130 0 0	10 2 9
Waterberg	90 0 0	90 0 0	17 14 4
Louis Trichardt	100 0 0	70 0 0	24 10 0
Krokodilrivier	45 0 0	45 0 0	19 10 3
Pietpotgietersrust	75 0 0	50 0 0	12 0 4
Zoekmekaar	40 0 0	40 0 0	11 17 0
Warmbad	35 0 0	10 0 0	—

Gemeente

Oorspronklike
Bedrag
verwag.

Gewysigde
Bedrag
verwag.

Gestort.

Dalunie	45 0 0	45 0 0	16 13 8
Laeveld	30 0 0	30 0 0	6 12 0
Waterberg Noord ...	40 0 0	10 0 0	7 10 0

£750 0 0 £640 0 0 £246 12 4

Ring van Lydenburg

Lydenburg	£130 0 0	£130 0 0	£74 6 3
Middelburg	160 0 0	160 0 0	148 1 6
Roossenekal	50 0 0	25 0 0	24 14 4
Barberton	80 0 0	80 0 0	107 0 0
Belfast...	150 0 0	150 0 0	113 19 7
Machadodorp	140 0 0	140 0 0	42 15 6
Meru	—	—	1 17 0
Vergenoeg	—	—	—
Dullstroom	70 0 0	45 0 0	43 18 5
Witbank	60 0 0	50 0 0	48 3 11
Sabie	30 0 0	30 0 0	30 0 0
Ohrigstad	30 0 0	20 0 0	18 16 9

£850 0 0 £735 0 0 £433 9 11

Ring van Pretoria

Pretoria	£150 0 0	£150 0 0	£27 16 8
Erasmus	40 0 0	20 0 0	14 9 11
Eloffsdal	110 0 0	110 0 0	102 0 8
Magaliesberg	40 0 0	20 0 0	—
Premier Myn	30 0 0	—	—
Pretoria Oos	200 0 0	200 0 0	220 19 3
Daspoort	90 0 0	80 0 0	10 3 0
Pretoria Wes	120 0 0	120 0 0	50 4 0
Pretoria Noord...	70 0 0	35 0 0	7 16 5

£850 0 0 £735 0 0 £433 9 11

Ring van Utrecht

Utrecht	£90 0 0	£90 0 0	£64 5 9
Wakkerstroom...	108 0 0	108 0 0	115 8 6
Vryheid	142 0 0	142 0 0	53 3 5
Amersfoort	102 0 0	102 0 0	104 19 0
Volksrust	103 0 0	103 0 0	52 6 8

Gemeente

Oorspronklike

Gewysigde

Gestort.

	Bedrag verwag.	Bedrag verwag.	
	£650 0 0	£650 0 0	£502 17 7
Paulpietersburg	45 0 0	45 0 0	46 10 6
Babanango...	30 0 0	30 0 0	33 3 9
Louwsburg	30 0 0	30 0 0	33 0 0
	£650 0 0	£650 0 0	£502 17 7

Ring van Heidelberg

Heidelberg	£190 0 0	£190 0 0	£190 0 0
Standerton	190 0 0	190 0 0	190 0 0
Bethal	170 0 0	170 0 0	183 14 6
Greylingsstad	180 0 0	180 0 0	206 0 0
Vereeniging	150 0 0	150 0 0	133 10 0
Eendracht	140 0 0	140 0 0	113 5 0
Charl Cilliers	130 0 0	130 0 0	130 0 0
Paardekop	50 0 0	40 0 0	115 4 4
	£1,200 0 0	£1,200 0 0	£1,261 13 10

Ring van Zeerust

Zeerust	£130 0 0	£130 0 0	£160 14 3
Lichtenburg	140 0 0	140 0 0	140 6 1
Ventersdorp	120 0 0	120 0 0	71 1 10
Zwartruggens	110 0 0	110 0 0	17 5 0
Delarey...	100 0 0	100 0 0	100 4 5
Ottosdal	120 0 0	120 0 0	133 16 11
Coligny	100 0 0	100 0 0	111 15 2
Koster-Derby	60 0 0	60 0 0	73 14 5
Malopo	20 0 0	20 0 0	7 18 1
Hartsrivier	100 0 0	75 0 0	20 0 7
	£1,000 0 0	£975 0 0	£836 16 9

Ring van Ermelo

Ermelo	£190 0 0	£190 0 0	£173 3 8
Piet Retief	120 0 0	75 0 0	18 4 4
Carolina	170 0 0	100 0 0	63 5 0
Amsterdam	90 0 0	90 0 0	94 11 10
Morgenzon	160 0 0	160 0 0	51 6 7
Hendrina	160 0 0	160 0 0	187 13 9
Goedgegun	30 0 0	10 0 0	6 2 9
Chrissiesmeer	60 0 0	50 0 0	8 18 5
	£980 0 0	£835 0 0	£603 6 4

Ring van Johannesburg

Johannesburg	£200	0	0	£200	0	0	£160	0	0
Krugersdorp	140	0	0	140	0	0	11	0	4
Langlaagte	100	0	0	100	0	0	73	4	0
Fordsburg	120	0	0	120	0	0	100	0	0
Johannesburg Oos	200	0	0	200	0	0	200	0	0
Jeppestown	175	0	0	175	0	0	153	10	0
Roodepoort	100	0	0	100	0	0	64	3	5
La Rochelle	200	0	0	200	0	0	154	18	0
Randpoort	100	0	0	100	0	0	210	0	0
Burgershoop	75	0	0	50	0	0	6	5	7
Melville	175	0	0	175	0	0	39	14	3
Waterval	120	0	0	120	0	0	135	0	0
Vrededorp	25	0	0	25	0	0	24	13	6
	£1,730	0	0	£1,705	0	0	£1,332	9	1

Ring van Boksburg

Boksburg	£140	0	0	£140	0	0	£153	14	6
Germiston	120	0	0	120	0	0	60	0	0
Benoni	130	0	0	130	0	0	140	0	0
Alberton	50	0	0	50	0	0	50	18	11
Brakpan	130	0	0	130	0	0	122	0	11
Delmas	90	0	0	90	0	0	127	0	0
Cachet	80	0	0	80	0	0	80	0	9
Springs	80	0	0	80	0	0	69	0	2
	£820	0	0	£820	0	0	£802	15	3

Ringe

Potchefstroom	...	£1,100	0	0	£1,000	0	0	£853	1	11
Krustenburg	...	750	0	0	640	0	0	246	12	4
Lydenburg	...	900	0	0	830	0	0	653	13	3
Pretoria	...	850	0	0	735	0	0	433	9	11
Utrecht	...	650	0	0	650	0	0	502	17	7
Heidelberg	...	1,200	0	0	1,200	0	0	1,261	13	10
Zeerust	...	1,000	0	0	975	0	0	836	16	9
Ermelo	...	980	0	0	835	0	0	603	6	4
Johannesburg	...	1,730	0	0	1,705	0	0	1,332	9	1
Boksburg	...	820	0	0	820	0	0	802	15	3
Mev. de Jager	...	9,980	0	0	9,390	0	0	7,526	16	3
No. 20	...							100	5	0
Mnr. C. B. Solomon	...							2	10	0
Rente	...							1	0	0
								104	15	6
		£9,980	0	0	£9,390	0	0	£7,735	6	9

VERDERE BESONDERHEDE.

Bydraes van Gemeentes	£7,526	16	3
do. Persone	103	15	0
Rente	104	15	6
	<u>£7,735</u>	6	9
Koste	122	6	9
	<u>£7,613</u>	0	0

VERDELING.

Sinodale Sending	£4,187	2	11
Hulpbehoewende Gemeentes	1,662	18	6
Armesorg	1,282	5	2
Sondagskoolsendelingsalaris	480	13	5
	<u>£7,613</u>	0	0

Bylae „C”.

SINODALE SENDING FONDS.**Begroting 1937.****UITGAWES.**

Beraamde oortrekking 31.12.36	£2,000	0	0
Salarisse	2,650	0	0
Delgingsfonds (Woonhuis)	180	0	0
Evangeliste	450	0	0
Assuransie	735	0	0
Kommissievergaderinge	70	0	0
Sekoekoensland	1,000	0	0
Heffinge Sin. Fonds	90	0	0
Rente	180	0	0
Toelae: Erasmus	100	0	0
Paulpietersburg	100	0	0
Vryheid	100	0	0
Pensioen Eerw. Mare	100	0	0
Stofberg Gedenkskool	100	0	0
Huishuur Barberton	72	0	0
Reiskoste	50	0	0

Administrasie en belasting	90	0	0
P.P. Fonds	12	10	0
Onderwysers	30	0	0
Motortoelae	72	0	0
Onvoorsiene	100	0	0
			£8,281 10 0

INKOMSTE.

Assuransiepremie	£465	0	0
T.V.S.V. Sekoekoensland	1,000	0	0
T.V.S.V. Sal. Sendingsekr.	100	0	0
T.V.S.V. Bydrae	250	0	0
M.S.B. Sal. Send. Sekr.	50	0	0
Sending Israel	60	0	0
Gem. Lichtenburg	100	0	0
Kommando Dank Sendg. Verg.	50	0	0
Onderwysers	30	0	0
Huurgelde	200	0	0
Bydraes	500	0	0
Aandele	1,500	0	0
Sinodale Kollektes	1,000	0	0
			£5,555 0 0
Beraamde oortrekking 31/12/37	2,726	10	0
			£8,281 10 0

Bylae „D”.**VERDELING I.V.M. SEKERE FONDSE.****Klassifikasies van Gemeentes.****I. (10 punte).**

Heidelberg.	Johannesburg Oos.
Middelburg.	Jeppestown.
Hartebeestfontein.	Germiston.
Ermelo.	La Rochelle.
Standerton.	Greylingstad.
Lichtenburg.	Brakpan.
Johannesburg.	Pretoria Oos.

2. (9 punte).

Potchefstroom.	Volksrust.
Rustenburg.	Zwartruggens.
Lydenburg.	Vereeniging.
Pietersburg.	Benoni.
Pretoria.	Mooirivier.
Schweizer Reneke.	Randpoort.
Amersfoort.	Melville.
Klerksdorp.	Waterval.
Bethal.	Pretoria Wes.
Belfast.	Vryheid.
Zeerust.	Wakkerstroom.

(22)

3. (8 punte).

Utrecht.	Eloffsdal.
Waterberg.	Eendracht.
Wolmaransstad.	Morgenzon.
Boksburg.	Delarey.
Ventersdorp.	Machadodorp.
Carolina.	Ottosdal.
Krugersdorp.	Hendrina.
Fordsburg.	Cachet.
Roodepoort.	Springs.
Louis Trichardt.	Charl Cilliers.

(20)

4. (5 punte).

Bloenhof.	Alberton.
Piet Retief.	Delmas.
Barberton.	Koster-Derby.
Langlaagte.	Burgershoop.
Christiana.	Hartsrivier.
Amsterdam.	Boksburg Noord.
Palpietersburg.	
Coligny.	
Krokodilrivier.	

(15)

5. (4 punte).

Roossenekal.	Dalunie.
Erasmus.	Pretoria Noord.
Magaliesberg.	Laeveld.
Dullstroom.	Ohrigstad.
Pietpotgietersrust.	Sabie.
Zoekmekaar.	Makwassie.
Babanango.	Losberg.
Witbank.	Piet Renier.

Malopo.	Biesjesvlei.
Paardekop.	Waterval Boven.
Daspoort.	Nigel.
Leeuwdoornstad.	Linden.
Amalia.	Chrissiesmeer.

(26)

6. (2 punte).

Vergenoeg.	Louwsburg.
Meru.	Warmbad.
Premier Myn.	Vorentoe.
Goedgegun.	Waterberg Noord.
Messina.	Vrededorp.

(10)

BYLAE XXXIII.

RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE VAN REWISIE.

1. Art. 6 word as Art. 8 geplaas na die huidige Art. 8 en Art. 3-6 word word Art. 9, met verandering van die woorde „gekleurdes” in „nie-blankes”.

2. Die woorde „of drie” in Art. 24 word geskrap.

3. Die volgende veranderings in spelling en leestekens sal gemaak word:

(a) 'n Groot aantal kommas sal, volgens teenswoordige gebruik moet weggelaat word.

(b) Die „K” in „Kristelik” ens. sal in „Ch” verander word.

4. 'n Nuwe Art. sal volg op Art. 341 wat sal lees: „By die behandeling van Kerksake wat in verband staan met Kerklike geskille en ook met die administrasie van Kerklike goedere en fondse sal, in so ver dit van toepassing is, geskied volgens dieselfde prosedure soos voorgeskryf in die geval van Tugsake, met die uitsondering egter dat 'n volstrekte meerderheid bevoeg sal wees om sulke sake te behandel (vgl. Art. 298), en dat lede van 'n mindere vergadering in geval van 'n appèl teen hulle uitspraak reg van sitting en stemming sal hè in die meerderde vergadering (vgl. Art. 300).

5. In Art. 34-21 sal die woorde „geskied..... vergadering” vervang word deur: „geskied deur die vergadering, desverkiesend op voordrag van die voorsteller”.

6. In Art. 34-24 sal aan die end bygevoeg word die woorde: „in die meerderde vergaderings.”

7. In Art. 34-25 word die woorde „wat nie..... tug te doen het nie” geroojeer (vgl. Art. 300).

8. Art. 34-37 sal lees as volg: „Die notule van alle Kerkvergaderings sal geteken word as volg:

(a) Die van Kerkraadsvergaderings sal deur al die aanwesige op die volgende vergadering geteken word.

(b) Die van Gekombineerde Kerkraadsvergaderings sal deur die gewone Kerkraad onderteken word.

(c) By Ringsvergaderings sal die notule van elke dagsitting deur die Voorsitter en Scriba daeliks geteken word, en die van die laaste Sitting deur al die lede van die Vergadering.

(d) By Sinodale Vergaderings sal die Notule van elke dagsitting deur die Moderatuur daeliks geteken

word; en die van die laaste Sitting deur al die lede van die Vergadering."

9. Art. 45-2 word geskraap uit ons wetboek.

10. Art. 61.

11. Art. 63 sal lees: „Die Kerkraad sal jaarliks en wel betyds vir behandeling op die Ringsvergadering, 'n oorsig van die skulde, vaste goed en uitstaande gelde van die Gemeente by die Rings-scriba indien. Hierdie jaarlikse oorsig genoem Staat C, sal volgens die onderstaande vorm moet gespesifiseer en deur die Kerkraad gesertifiseer word. Die Ringsscriba sal dit na behandeling deur die Ring aan die Saakgelastigde opgestuur.”

12. Art. 65 sal lees: „Die Kerkraad sal verder by die Ringsscriba na voorlegging daarvan aan die Gemeente, by die begin van elke jaar 'n Begrotingstaat, genoem Staat D, indien, wat in ooreenstemming met Art. 349 volgens die onderstaande voorbeeld sal opgemaak word.”

13. Art. 66 sal lees as volg: „Verder sal die Kerkraad jaarliks by geleenheid van 'n Awendmaalsviering of op ander gesikte tyd wat aan die gemeente bekend sal gemaak word aan Hom voorlê die Kassabook en die Grootboek, behoorlik geouditeer tesame met afskrifte van twee Algemene Rekenings B en C, en wel onder toeliting van die Kassier of 'n lid van die Kerkraad.”

14. Art. 69. Hier word na die woorde „huwelike op die gewone tyd” ingevoeg vgl. Art. 350-e en na die woorde „huwelike op buitegewone tyd” vgl. Art. 350-f.

15. Art. 70 sal lees: Lidmate wat nie onder Kerklike tug staan nie, sal, wanneer hulle na elders verhuis en binne ses maande na hulle vertrek daarom versoek, van die volgende Attes voorsien word.

16. Art. 78. In Art. 78 sal die volgende name van nuwe Gemeentes bygevoeg word:

1. Die Ring van Potchefstroom: Makwassie, Losberg en Piet-Renier.
2. Die Ring van Rustenburg: Messina, Vorentoe.
3. Die Ring van Lydenburg: Waterval-Boven.
4. Die Ring van Heidelberg: Nigel.
5. Die Ring van Zeerust: Biesjesvlei.
6. Die Ring van Johannesburg: Linden.
7. Die Ring van Boksburg: Boksburg Noord.

17. Art. 83 en 112-3. In die Artt. word die woord „Foolscap” geskrap.

18. Art. 132 sal as volg lees: Daar sal 'n permanente Kommissie van orde wees. Dit sal die plig van die Kommissie wees om al die sake wat deur die Sinode sal moet behandel word, te rangskik en 'n skema van werksaamhede betyds aan die Scriba Synodi te oorhandig om tesame met die agenda vir die Sinode gepubliseer te word. Die Kommissie van Rewisie (Art. 133) sal egter eers uit die sake wat moet behandel word sy deel uithaal en daarvan aan die Kommissie van Orde kennis gee.

19. Art. 133-1 sal lees as volg: „Daar sal 'n Permanente Kommissie van Rewisie van die Kerkwette wees wat sal bestaan uit drie lede, en waarvan die Actuarius „ex officio” lid sal wees. Dit sal die plig van hierdie Kommissie wees om alle voorstelle wat te doen het met verandering, toevoeging en verklaring van die Kerkwette in behandeling te neem en die Sinode daaromtrent met advies te dien en sal sorg dat hulle rapport die Scriba Synodi betyds bereik om met die agenda vir die Sinode gepubliseer te word.”

20. In Art. 137-2c skraap die woorde „En vir meer veiligheid Kerklokaal.”

21. Art. 154 sal as volg lees:

„Die arbeid van die Kerk bestaan in:

1. Die hou van Openbare Erediens, die herderlike bearbeiding van die gemeente wat insluit opsig en tug, godsdiensonderwys en die waak daarvoor dat die burgerlike onderwys Christelik sal wees.

2. Die sorg vir die geestelike belangte en die maatskaplike opheffing van die sinkende deel van die Gemeente en die planting van die Christelike Kerk onder die heidene.”

22. Art. 160c sal lees: „Die Abraham Kriel-Kinderhuis op Langlaagte.”

23. Art. 18 tweede paragraaf re koste verval en word 350-5 en sal as volg lees: Vir Colloquim Document; Restitusa van Koste.

24. Art. 34-17 sal aan die einde lees: „Maar voorstel en amendemente No. 1, 2, 3 ens.”

25. Art. 352 sal so lees: „Daar sal 'n Sinodale Fonds wees wat onder opdrag van die Sinode deur die

Kerkkantoor-Kommissie geadministreer sal word om te voorsien in die uitgawes moet gedra word.”

26. Art. 356 sal lees: „Daar sal 'n Sinodale hulpbehoewende Gemeentefonds wees wat onder die administrasie van die KerkkantoorKommissie staan (Art. 138) en waarvan die Quaestoraat aan die Saakgelastigde opgedra is. (Art. 137). Die gelde van die Fonds sal gevind word deur 'n jaarlikse kollekte wat in elke gemeente gehou word, asook deur vrye gifte en legate. Toekennings uit die Fonds sal op advies van die Sinodale Armsorg Kommissie gemaak word.”

27. In Art. 168 word ingevoeg na die woorde „onder baie buitegewone omstandighede” volgens oordeel van die Kerkraad.

Art. 169 roep om hersiening.

Art. 177 roep om hersiening.

28. Art. 188-194. Die Sinode oorweeg of dit nie moet geskraap word nie. (vide 247b).

29. Art. 199 sal begin as volg: „In verband met Die Spesiale Evangelieprediking sal die pligte van die Sinodale Kommissie wees om” :—

30. Artt. 232, 233, 234 en 237.

31. In Art. 285 word die volgende woorde geskraap: „Die Kommissie sal Israel uitmaak.”

32. Art. 286 sal lees: „Die Kommissie vir die Sending onder Israel sal bestaan ens.”

33. Art. 287 sal lees: „Dit is aan hierdie Kommissie opgedra :

1. Om die Fonds vir die Sending onder Israel, waarvan quaestoraat aan die Saakgelastigde opgedra is (Art. 137), te beheer.
2. Om te sorg vir die beroeping en bevestiging van Sendelinge en aanstelling van Arbeiders vir die Sending onder Israel.
3. Om alle sake wat die Sending onder Israel betref te bestuur.
4. Om die stukke van Sendelinge en Arbeiders wat beroep of aangestel word te ondersoek, en om toe te sien dat hulle die plegtige verklaring en belofte in Art. 13 vervat aflê, en met hulle naamtekening bekrachtig. Wanneer nodig sal die Kommissie aan Sendelinge en Arbeiders hulle ontslag gee.

5. Hierdie Kommissie bly in aanraking met die Ringe deur jaarliks voor die Ringsitting 'n verslag van sy werksaamhede aan hulle te stuur.
6. Hierdie Kommissie sal 'n skriftelike verslag by die Scriba van die Sinode indien.

34. Art. 288. Dit word 'n nuwe Art. en sal lees: „Daar sal 'n Fonds vir die Sending onder Israel wees wat gevind sal word deur vrye gifte en deur 'n Sinodale Kollekte wat jaarliks in elke gemeente sal opgeneem word.”

35. Art. 289. Dan volg die Art. en bly onveranderd.

36. Art. 290 verval.

37. 'n Nuwe Art. 290 sal dan lees: „Met betrekking tot Kerklike opsig en tug staan die Sendelinge en Arbeiders onder die Kommissie vir die Sending onder Israel. Hulle het die reg om na die Sinodale Kommissie te appelleer.

38. In Art. 300 sal die woorde „en ook nie oor enige sake” vervang word deur „en ook nie oor sake wat in verband staan met opsig en tug.”

39. In Art. 310-2 vyf Sjielings word verander in ses sjielings (vergelyk Art. 354).

40. In Art. 339 word ingevoeg na die woord belê die volgende woorde:

„tensy dat hy oordeel dat die behandeling van die saak kan bly oorstaan vir die gewone vergadering en die appellerende persoon of liggaam daarmee instem.

41. In Art. 346 word die woorde „behalwe die wat nie onder sy beheer is nie” vervang deur „waarvan die Quaestoraat aan hom opgedra is.”

42. In Art. 248 word die woorde „in baie besondere gevalle en well” geskrap.

43. In Art. 255 val die woorde „Blanke Sendeling” weg en word ingevoeg „Sending Leeraar of Inboorling Leraars.”

44. In Art. 256 word „Sendeling na die Buiteland” vervang deur „Sending Leraar of Inboorling Leraar na werksaamhede of werkkringe wat onder die toesig van die Sinodale Sendingkommissie staan.”

45. In Art. 74 : 21 word die laaste vraag geskrap en in die plek daarvan die vraag: „Hoeveel kinders van U Gemeente is nie in die Sondagskool nie?”

46. In Art. 11 word die woorde „die Aktuarius van die Sinode van” geskrap en sal dan lees „dan die wat by een van die Gefedereerde Kerke..... geleigitimeer is”.

47. In Art. 74 : 23 en 24 sal die woord „gekollekteer” vervang word deur die woorde „bygedra”.

48. In Art. 25 word na „Predikante” ingevoeg „en permanente hulppredikers”.

49. Art. 248 word met die oog op hulppredikers as volg uitgebrei:—

(1) Na punt 4 word ingevoeg punt 5 wat sal lees: „Aan geordende hulppredikers word 'n akte van bevestiging uitgereik gewysig na gelang van omstandighede.”

(2) Punt 5 word punt 6 en sal lees: „Word 'n hulpprediker na elders beroep dan sal hy, voor sy bevestiging, aan die Konsulent of leraar wat hom bevestig, 'n Akte van demissie, verleen deur die Kerkraad, moet vertoon. Hierdie Akte van demissie sal wees in die vorm vermeld in Art. 221 gewysig na die omstandighede.”

(3) 'n Nuwe punt 7 sal lees: „Geordende hulppredikers wat in 'n gemeente staan, sal die Sakramente mag bedien dog nie bevoeg wees om dade van kerkregering uit te oefen nie: Soos die bevestiging van lidmate of die voorstelling van kerkraadslede, en sal in kerkraadsvergaderinge alleen sitting hê met adviserende stem.

(4) Punt 5 in die ou Art. word nou punt 8.

50. In Art. 10 word die woorde „'n duidelike verklaring af te lê” vervang deur „duidelik te verklaar.”

51. Art. 24 sal lees: „Geen leraar sal in 'n ander Gemeente as sy eie preek nie, tensy dat hy daartoe van die kerkraad, deur middel van sy leraar, of in afwesigheid van die leraar, van minstens twee kerkraadslede daartoe verlof gekry het.”

52. In Art. 27 : 3 word die woorde „vir die” vervang met die woorde „met die oog op.”

53. In Art. 34 : 6 word bygevoeg die woorde: „As die stemme staak, gee die voorsitter sy beslissende stem,” en punt 11 val heeltemal weg.

54. Art. 64 sal begin „Ook sal die kerkraad jaarliks by die Ringsscriba indien 'n afskrif van”

55. Art. 74 : 12 die woord „dienende” word geskrap.

56. Art. 74 : 25 die woorde „bestee aan” word vervang deur „bygedra vir.”

57. In Art. 83 word „predikante en afgevaardigdes” vervang deur „afgevaardigde predikante en ouderlinge.”

58. In Art. 92 sal die laaste paragraaf as volg lees: „Die Ringskommissie kies sy eie voorsitter (Artt. 328 en 331) voer opdragte van die Ring uit, en neem verder slegs in behandeling sodanige spoedeisende sake wat geen uitstel kan gedoen nie. In alles wat die kerklike tug betref handel die Ringskommissie soos in Art. 327 bepaal.

59. In Art. 111 : 2 word „afgevaardigdes” vervang deur „afgevaardigde ouderlinge”.

60. Art. 123 : 1 begin as volg: „Vir die afgevaardigde predikante en ouderlinge wat

61. Art. 123 : 2 lees as volg: „By ontstentenis van 'n primarius tree die secundus in sy plek. Val die Primarius weg dan neem die secundus sy plek in, en die Sinodale Kommissie benoem 'n ander secundus. Hierdie reël sal geld vir alle permanente kommissies van die sinode.”

62. In Art. 169 sal die laaste sin as volg lees: „Die afneem van belydenis van die geloof by 'n ander geleentheid (uitegewone aanneming) kan ook geskied indien die kerkraad dit noodsaaklik ag (vgl. Art. 161 en 351).

63. Art. 125 sal lees as volg: „Die voorsitter en scriba van die Sinode sal ook voorsitter en scriba van die Sinodale Kommissie wees.”

64. Groot C pagina 63 sal lees: „Die Godsdiens-onderwys”.

65. Art. 177 sal lees: „Persone wat wens om belydenis van die geloof te doen met die oog op die aanname tot die volle lidmaatskap van die kerk sal, waar doenlik, vir 'n tyd lank daagliks by die predikant onderwys ontvang, en hulle sal moet bekend staan as onbesproke van wandel”.

66. Art. 195 : b sal lees: „Hierdie Kommissie sal bestaan uit vyf lede.”

67. Art. 195 : c „Gefedereerde” val weg en daar word geskrap „wat by hierdie kerk gelegitimeer is.”

68. Art. 195 : d „Gefedereerde” val weg en die woorde „die drie genoemde kerke tot respektiewelik” word vervang deur „die kerk gedra.”

69. Art. 195 : e „Gefedereerde” val weg en „Sinodale Kommissies van die drie kerke” word „Sinodale Kommissie”.

70. Art. 195 : g en i „Gefedereerde” val weg.

71. Art. 195 : j die woorde „in hierdie geval” en „van die gefedereerde kommissie en” word geskrap.

72. Art. 199 word ingevoeg na Kommissie „vir Spesiale Evangelieprediking.”

73. Art. 206 lees aan die begin: „Lede wat woon of later kom te woon op plase

Vervolgens word die woorde: „na die Stigting” en „Lede wat later intrek, en op sulke lynphase kom woon sorteer vanself onder die Jonger Gemeente” geskrap en daar word van i.p.v. die woorde „Lede wat gekies het Kerkrade” die volgende woorde geplaas „Bewoners van lynphase wat later wens om onder die naburige Gemeente te sorteer te word kan dit doen alleenlik met verlof van beide Kerkrade.”

74. Art. 227. Die woord „nalaat” word na minderjarige kinders ingevoeg en „onbeswaar” word „onbeswaard”.

75. Art. 231 begin „Tot die Gemeente” word „na die Gemeente” en voor die woorde „deur leer en voorbeeld” word ingevoeg die volgende woorde „om hom uitsluitlik te wy aan die geestelike bearbeiding van die Gemeente, en wat tot bevordering van die geestelike welsyn van die Gemeente mag strek en om ...”

76. Art. 256 dieselfde woorde hier ingevoeg as in die geval van Art. 231.

77. Art. 245, Na die woord „Bevestiging” word ingevoeg „van 'n Kandidaat tot die Heilige Dienst.”

78. Art. 286 die woord „Provinsiale” word geskrap en na „Kommissie” word ingevoeg „vir die Sending onder Israel.”

79. Art. 288 „Provinsiale” word geskrap en na Kommissie ingevoeg „vir die Sending onder Israel”.

Vervolgens word geskrap alles van „Die uitsprake..... Sinode te verwys.”

80. Art. 92. Die volgende sal Art. 290 vervang.

Die volgende Reglement sal geld vir die Kommissie vir Die Sending onder Israel vanweé die Ned. Herv. of Geref. Kerk van S.A.:

(1) Die Kommissie onderneem die werk van die Sending onder Israel, en soek om Sendingwerk onder Israel te doen op soveel plekke as nodig en moontlik bevind sal word.

(2) Die Kommissie reël en bestuur al die werkzaamhede in verband met die Sending onder Israel, en hou toesig, sover moontlik, oor die werk wat op die verskillende Sentrums gedoen word.

(3) Die Kommissie sal bestaan uit vyf lede en sal sendelinge en arbeiders vir die afsonderlike werkkringe aanstel. Dit sal verder die plig van hierdie Kommissie wees om Sendelinge en Arbeiders, wat hulle self aangebied of wat beroep word, te ondersoek en om te sien dat hulle die plegtige verklaring en belofte wat in Art. 13 vervat is, aflê, en met hulle naamtekening bekräftig sodat hulle tot die werk toegelaat en deur die Kommissie daarin bevestig kan word. Wanneer nodig sal die Kommissie aan Sendelinge en Arbeiders hulle ontslag gee. Indien nodig kan die ontslag deur 'n predikant wat daarom versoek word afgegee word.

(4) Die eiendomme, wat in verband met die werk verkry word sal op die naam van die Kerk getransporteer word.

(5) Alle gelde wat vir die Sending onder Israel bygedra word sal by die Saakgelastigde gedeponeer word.

(6) Met betrekking tot die Kerklike tug staan die Sendelinge of Arbeiders onder toesig van die Ring waar hulle mag sorteer. Hulle het reg om na die Sinodale Kommissie of die Sinode te appelleer.

81. Art. 300 „nie” na „oordeel” word geskrap en ingevoeg na „betrokke is” en „laer” word vervang deur „minder”.

BESKRYWINGSPUNTE.

1. Bylae I. Grondslae van die Kerkvereniging, paragraaf 2 oor --- Die Legitimasié (vgl. p. 130, Kerkwet

1934) lees: „Dit is aangegee in Art. 10” en laat weg uit die grondslae Arts. 11-18 en 20-22.

— *Predikant van Johannesburg Oos.*

2. Bylae I. Grondslae van die Kerkvereniging 4. „Die Sending” (III) Geleentheid word gegee vir die wysiging van hierdie paragraaf in verband met spesiale arbeid deur die Kerk as geheel onderneem.

— *Predikant van Johannesburg Oos.*

3. Die H.E. Sinode besluit om die naam van die Kerk te verander sodat die naam van „Nederduits-Hervormde of Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika,” sal wees „die Nederduits-Gereformeerde Kerk van Transvaal.”

— *Predikant van Piet Retief.*

4. Die HoogEerwaarde Sinode dra aan die Regskommissie op om ’n model waarborglys op te trek, wat in die wetboek opgeneem sal word, om by die stigting van nuwe gemeentes gebruik te word.

— *Ring van Potchefstroom.*

5. Waar dit ’n onjuiste waardering in die hand werk word die HoogEerw. Sinode versoek om „Kerkgebou” op die Jaarlikse Oorsig (Staat C) in vervolg weg te laat.

— *Ring van Potchefstroom.*

7. Die HoogEerw. Sinode word versoek om baie duidelik te omskrywe (a) hoedanig die „oorleg” waarvan in Art. 186 gewag gemaak word met die beroeping van ’n Algemene Armsorgsekretaris sal wees, en (b) dat dieselfde prosedure ook sal toegepas word by die beroep van ’n Algemene Sendingsekretaris. Art. 258 (3a).

— *Ring van Potchefstroom.*

9. Met die oog op die uitgestrektheid van die Ring van Rustenburg en die groot aantal gemeentes tans in die Ring, word die HoogEerw. Sinode versoek om ’n nuwe indeling van die Ringe te maak.

— *Ring van Rustenburg.*

11. Die Ring versoek die H.E. Sinode om te bepaal dat by geleentheid van Doopregistrasie, doopseels gratis aan doopouers uitgereik word.

— *Ring van Pretoria.*

15. Die Ring versoek die H.E. Sinode om die laaste gedeelte van Art. 74 (21) nl., „Hoeveel kinders van ons Kerk kry na skatting in die dagskole in u gemeente onderwys” te skrap.

— *Ring van Johannesburg.*

16. Insake Art. 25(b) versoek die Ring die Sinode om die naam van die fonds so te verander dat dit duidelik sal aantoon waarvoor dit gebruik word.

— *Ring van Johannesburg.*

19. Die Ring versoek die Sinode om 'n herverdeling onder die Ringe te maak van die Nedersettingsfonds en die Spoorwegpredikantsalaris.

— *Ring van Ermelo.*

24. Die H.E. Sinode word dringend versoek om hom duideliker uit te spreek oor die noodsaaklikheid dat die bedoelde kleredrag sal bestaan uit 'n manelpak en wit das, en dat die kerkraadslede hulle aangewese sitplekke in die plek van aanbidding sodanig gekleed, sal inneem.

— *Predikante van Pretoria-Wes.*

29. Artikel 42: word ingevoeg voor die woorde: „Geen vader en seun” moet ingesluit word die woorde: „So ver moontlik.”

— *Kerkraad van Delmas.*

30. 'n Nuwe wetsartikel moet opgeneem word waarin duidelik verklaar word dat alle geordende permanente-hulppredikante, met volle stemreg sitting sal hê op alle kerklike vergaderings. Terwyl hulle dieselfde status as enige predikant in ons Kerk besit en vervolgens dan katkisante mag aanneem en voorstel.

— *Kerkraad van Delmas.*

31. Art. 175 word geskrap en 'n nuwe artikel 175 word ingevoeg wat as volg lui:

(1) Godsdiensonderwys is een van die vernaamste pligte van die Kerkraad.

(2) Die Sondagskoolwerksaamheid in die gemeente waarvoor die kerkraad verantwoordelik is en staan onder direkte beheer van die kerkraad.

(3) Die kerkraad sal sondagskole oprig en in stand hou sowel op die dorp(e) as in die buitewyke.

(4) Die plaaslike Leraar is hoof van die dorp- sowel as wyksondagsskole. Die finale goed- of afkeuring van die aanstelling van 'n onderhoof en sondagskoolonderwysers berus by die kerkraad.

(5) Die kerkraad sal jaarliks 'n verslag van die sondagskoolwerksaamhede in sy gemeente opeis en behandel.

(6) Die Kerkraad sal die nodige fondse voorsien vir die behoorlike instandhouding van die sondagskole.

(7) Die kerkraad sal alle gevraagde inligting omtrent sy Sondagskole aan die Rings-Sondagskoolkommissie verskaf.

— *Sinodale Sondagskoolkommissie.*

32. Art. 97 word genommer 97 : 1, en 97 : 2 word bygevoeg:

„In verband met die Sondagskool sal die werk van die Kommissie wees:

(a) Die aanmoediging van Sondagskoolwerk in die Ringsressort.

(b) Die organiseer en hou van konferensies en, in oorleg met die Gereformeerde Sondagskoolkommissie, studiekursusse vir die Sondagskool onderwysers van die Ring.

(c) Die inlewering van 'n verslag by elke gewone ringsvergadering oor die werk van die Kommissie en die toestand van die Sondagskole in die Ringsgemeentes.”

— *Sinodale Sondagskoolkommissie.*

33. Art. 143 word as volg verander:

„Art. 143 : 1. Daar sal 'n Sinodale Sondagskoolkommissie wees wat sal bestaan uit soveel lede met hulle secundi as daar Ringe is. II. Die werksaamhede van die Sinodale Sondagskoolkommissie sal wees.

(a) Die behartiging en bevordering van Sondagskoolsake wat die Kerk as geheel raak.

(b) Die hou van provinsiale Sondagskoolkonferensies en in oorleg met die Gefedereerde Sondagskoolkommissie, studiekursusse vir Sondagskoolonderwysers van die Provinsie.

(c) Die inlewering van verslag by elke gewone Sinodale vergadering oor die werk van die Kommissie

asook oor die werksaamhede van die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.

(d) Die kiesing uit sy midde van lede om te dien op die Gefedereerde Sondagskoolkommissie.

(e) Die toesig hou oor bestaande christelike vereniginge en daaroor te rapporteer en, waar nodig die te help organiseer."

— *Sinodale Sondagskoolkommissie.*

34. 'n Nuwe artikel word ingevoeg waar dit pas en as volg lui:

,,1. Daar bestaan 'n Gefedereerde Sondagskoolkommissie om die noodsaaklike samewerking tussen die Sondagskoolkommissies te bewerkstellig.

2. Die Gefedereerde Kommissie word aangestel uit vyf lede van die Kaapse Kerk, drie van Transvaal, twee van die Vrystaat en een van Natal. Die lede van elke Kerk moet gekies word uit die lede van die Sinodale Sondagskoolkommissie. Die Algemene Sondagskoolsekretaris sal exofficio lede wees van die Kommissie.

3. Die werksaamhede en pligte van die Gefedereerde Kommissie sluit in:

(a) Die behartiging van die algemene belangte van die Sondagskool in oorleg met die bestaande Kerklike besture en Sondagskoolkommissies.

(b) Die aanstelling en toesig hou oor die werk van die Algemene Sondagskoolsekretaris en amptenare.

(c) Die bestuur van en toesig hou oor die Sondagskooldepôt.

(d) Die uitgee van sekere publikasies soos „Die Kindervriend,” „Morelig,” ens.

(e) Die opstel en uitgee van die Sondagskoollesse en roosters.

(f) Die hou van konferensie en studiekursusse vir Sondagskoolonderwysers en die afneem van eksamens in verband daarmee.

(g) Die afneem van die jaarlikse Bybelkenniseksamen vir kinders.

(h) Die insameling van gegewens en bevordering van die werksaamhede van die Sondagskole in die gemeentes.

(i) In naam van die Sinodes te doen wat sy hand vind om te doen om die Sondagskool die plek in ons Kerk

te laat inneem wat hy verdien en wat hy sal laat word,
'n kweekplek van die gemeente."

— *Sinodale Sondagskoolkommissie.*

35. Art. 4. Ons stel voor Skrapping van woorde vanaf „Volgens oordeel” tot „afskei nie” (Art. 292), sodat Art. 4 as volg lui: „Al die bogenoemde persone bly behoort aan die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika so lank as hulle nie van hulle betrekking tot die Kerk vervalle verklaar word nie. (Art. 320 : 5).

— *Predikante van Pretoria Wes.*

36. Art. 10. Na die woorde „van Gods genade” in te voeg „en die gehegtheid van die leer van ons Kerk” (sien Art. 14)

— *Predikante van Pretoria Wes.*

37. Art. 40. Tussen die woorde „by” en „tug-sake” in te voeg die woorde „uitspraak van.”

— *Predikante van Pretoria Wes.*

38. Art. 50. Na die woorde „onder sensuur staan nie” in te voeg „of wat self nie reeds aangekla is nie” (Arts. 232, 294).

— *Predikante van Pretoria Wes.*

39. Art. 240. Skrapping van die woorde „of in-geval van onvermydelike afwesigheid.”

— *Predikante van Pretoria Wes.*

40. Art. 305. Vervanging van die woorde „be-swaar” met die woorde „aanklag” en van die woorde „klag.”

— *Predikante van Pretoria Wes.*

41. Art. 315. Voor die woorde „ouderlinge en diakens” in te voeg die woorde „dienende.”

— *Predikante van Pretoria Wes.*

42. Art. 316. Deur „kerkraad” hier te verstaan „volstrekte meerderheid van die kerkraad.”

— *Predikante van Pretoria Wes.*

44. In Art 19 word die volgende sin geskrap: „As hy verlang om kandidaat te wees . . . moet bedank.”

— *Predikant van Louis Trichardt.*

45. Die Sinode oordink en beveel aan by die gemeentes dat die Heilige Awendmaal, soos die Heilige Doop een maal per maand gevier sal word."

— *Predikant van Louis Trichardt.*

46. Die bewoording en vorm van 'n waarborglys (art. 204) word in die wetboek opgeneem vir gebruik van lidmate wat versoek om die stigting van 'n nuwe gemeente.

— *Ring van Potchefstroom.*

48. Die HoogEerw. Sinode, verwys die kwessie van die verandering van die naam van die Kerk van Ned. Herv. of Geref. na die oorspronklike naam „Nederduits-Gereformeerde“ na die kerkrade vir 'n hoofdelike stemming oor die saak.

— *Predikant van Potchefstroom.*

49. Art. 204, word so omskrywe dat dit ook duidelik sal bepaal dat die minimum-salaris van 'n permanente beroepe leraar £300 per jaar sal wees.

— *Predikant van Potchefstroom.*

57. Die Hoogeerw. Sinode word beleefdelik versoek om 'n herindeling van die Ring van Utrecht.

— *Kerkraad van Amersfoort.*

64. Dat kerkraadslede wat twee jaar gedien het nie herkiesbaar sal wees nie.

— *Kerkraad van Ermelo.*

65. Die Sinode word gevra om twee huweliksdae vas te stel.

— *Ring van Heidelberg.*

74. Aangesien die kerkraad van die Sendinggemeente die opdrag van Art. 265 nie kan vervul nie, word die hele opdrag van hierdie Artikel alleen tot die plaaslike Sendingkommissie beperk, met die bepaling dat 'n kopie van die verslag aan die sendingkerkraad gestuur word om hom op hoogte hou.

— *Ring van Heidelberg.*

75. Dat die laaste vraag in Art. 74 (21) i.p.v. die bestaande sal lui: „Hoeveel kinders van u Kerk is nie in die Sondagskool nie?”

— *Ring van Heidelberg.*

76. Dat Art. 45 (2) geskrap word.

— *Ring van Heidelberg.*

77. Dat die H E. Sinode alle buitengewone leges vir Doop, Aanneming en Huwelike sal afskaf.

— *Ring van Heidelberg.*

88. Art. 64, word so gewysig dat na die woord „afskrif” sal staan „van 'n sertifikaat van 'n geoktrooierde rekenmeester of gelisensieerde ouditeur.

— *Ring van Johannesburg.*

VERSLAG VAN KOMMISSIE VAN REVISIE.

(Bylae I Punt VI)

Beskrywingspunte.

62. Nie aanbeveel nie.

63. Aanbeveel.

71. Aanbeveel.

79. Aanbeveel.

100 Nie aanbeveel nie: Art. 331, 338, wys genoegsaam aan hoe 'n appèl moet ingedien word.

103. Aanbeveel.

106. Aanbeveel.

119. Vgl. Aanbeveling Perm. Kom. van Revisie (Bylae XXXIII) Nuwe Art. 226.

112. Vgl. Aanbeveling Perm. Kom. van Revisie (Bylae XXXIII) Nuwe Art. 226.

120. Verwys na Regskommissie.

4 en 6 (5??) reeds verwys na die Regskommissie.

BESKRYWINSPUNTE.

1.—Nie aanbeveel nie.

2.—Aanbeveel.

3.—Aanbeveel.

4.—Aanbeveel.

6.—Nie aanbeveel nie.

7.—(a) aanbeveel en dit word voorgestel dat „in ooreleg met” sal beteken die reg om een of meer name op die groslyst te plaas en desverkiesend deur deputate die redes vir hulle benoeming laat bepleit”.

(b) Aanbeveel.

9.—Aanbeveel.

11.—Aanbeveel.

- 15.—Aanbeveel.
- 19.—Aanbeveel.
- 24.—Nie aanbeveel nie. (Sien Bylae XXXVIII).
- 29.—Nie aanbeveel nie maar wel die woorde „Geen Vader en Seun..... inbegryp nie” sal geskrap word.
- 30.—Nie aanbeveel nie.
- 31.—Aanbeveel.
- 32.—Aanbeveel.
- 33.—Aanbeveel.
- 34.—Aanbeveel met invoeging by:—
- 3(d) na publikasies van woorde „in belang van die Sondagskool-wese”.
 - 3 (i) die vervanging van „laat word 'n kweekplek van die Gemeente” deur „laat wees 'n doeltreffende instrument van die vorming van die Gemeente”.
- 35.—Nie aanbeveel nie.
- 36.—Nie aanbeveel nie. Hierdie eis o.a. in Art. 13 gestel.
- 37.—Nie aanbeveel nie.
- 38.—Nie aanbeveel nie.
- 39.—Nie aanbeveel nie.
- 40.—Aanbeveel met rangskikking van die eerste woorde as volg: „U aanklag teenkom wat”.
- 41.—Nie aanbeveel nie.
- 42.—Nie aanbeveel nie.
- 44.—Nie aanbeveel nie.
- 45.—Nie aanbeveel nie.
- 46.—Aanbeveel.
- 48.—Nie aanbeveel nie.
- 49.—Nie aanbeveel nie.
- 57.—Aanbeveel v.g.l. pt. 9.
- 64.—Nie aanbeveel nie.
- 65.—Nie aanbeveel nie.
- 74.—Nie aanbeveel nie (Art. 265).
- 75.—Aanbeveel.
- 76.—Aanbeveel. Voorts word aanbeveel dat dispensasie sal gegee word in die geval van lede van 'n gekombineerde Kerkraad wie se lidmaatskap reeds op grond van hierdie Art. verval het, sodat hulle lidmaatskap deur hierdie besluit herstel word.
- 77.—Nie aanbeveel nie.
- 80.—Nie aanbeveel nie.
- 88.—Nie aanbeveel nie.

BYLAE XXXIII.**KOMMISSIE VAN REWISIE.****Voorgestelde wetgewing vir Vermeerdering van Gemeentes.****DIE VERMEERDERING VAN GEMEENTES.**

Art. 200.—Wanneer die behoefte vir die stigting van 'n nuwe gemeente deur lede van 'n gemeente gevoel word, sal hulle die saak aan hulle Kerkraad voorlê. Al die verder stappe sal in oorleg met die Kerkraad geskied met inagneming van Art. 201—230 (nuwe).

Art. 201.—As die Kerkraad oordeel dat daar skynbaar genoeg rede bestaan om met voorbereidende maatreëls aan te gaan vir die stigting van 'n nuwe gemeente, sal hulle óf verlof gee aan die belanghebbendes, óf self stappe neem om die nodige memories en waarborg-lyste te laat teken deur lede van hulle gemeente.

Art. 202.—As dit blyk dat die nuwe voorgestelde gemeente sal moet bestaan uit gedeeltes van meer as een gemeente, terwyl die saak slegs deur die lede van een gemeente aangeroer word, sal die Kerkraad by wie die saak aanhangig gemaak is die reg hê om die Kerkrade van die ander gemeentes wat skynbaar betrokke sal wees in die nuwe stigting regstreeks te nader en om hulle medewerking te versoek.

Art. 203.—As die Kerkraad die versoek van sy gemeentelede of van 'n aangrensende Kerkraad weier om voorbereidende stappe te neem vir die stigting van 'n nuwe gemeente, sal sodanige lidmate of Kerkraad die reg hê om hulle na die Ring te wend met hulle versoek.

Art. 204.—Die Ring of Ringskommissie sal die reg hê om te besluit dat maatreëls met die oog op die moontlike stigting van 'n nuwe gemeente geneem sal word in die betrokke wyke van die gemeente of gemeentes.

Art. 205.—Wanneer opdrag van die Ring ontvang word, sal die Kerkraad onverwyld 'n poging aanwend om memories en waarborglyste vir die stigting van 'n nuwe gemeente te laat teken in die wyke deur die Ring aangewys, of aan die lede wat hulle oorspronklik genader het verlof verleen om sodanige stappe te doen.

Art. 206.—Die Ring sal ook die reg hê om op eie inisiatief as hy dit nodig ag opdrag te gee dat die moontlikheid van die stigting van 'n nuwe gemeente ondersoek moet word deur een of meer Kerkrade en dat 'n poging aangewend moet word om daarvoor memories en waarborglyste te laat teken. Dit is ook binne die bevoegdheid van die Ring om aan Ringskom. opdrag te gee om Kerkrade te ontmoet en aan te spoor met die oog op die stigting van 'n nuwe gemeente.

Art. 207.—Die memories en waarborglyste wat volgens Artt. 201, 205, of 206 ontvang word, sal in die eerste instansie aan die betrokke Kerkrade voorgelê word wat also geleentheid sal kry en dan ook geroepe sal wees om hulle konsiderasies daaroor uit te spreek.

Art. 208.—Die memories en waarborglyste sal deur die Kerkraad van elke gemeente wat deel sal hê aan die nuwe stigting voorgelê word aan die Ring tesame met die konsiderasies van die Kerkraad daaroor.

Art. 209.—As die Ring vir die stigting van 'n nuwe gemeente verlof gee, sal hy aan die Ringskommissie opdrag gee om dit uit te voer.

Art. 210.—Die Ring het die reg, wanneer hy nog nie instaat is om die voorgestelde memories goed te keur nie om sy pligte in sake die stigting van 'n bepaalde nuwe gemeente oor te dra aan die Ringskom.

Art. 211.—Die stigting van 'n nuwe gemeente geskied deur die Ringskom. op las van die Ring op 'n vergadering waarvan vier weke van tevore kennis gegee is in die Offisiële Orgaan en waarheen die belanghebbendes uit die verskillende gemeentes opgeroep is.

Art. 212.—Die Ringskom. bepaal en stel die lyne van die nuwe gemeente vas op die wyse wat vir hulle die billikste voorkom, onderworpe egter aan die bepalinge wat in Art. 213 vervat is.

Art. 213.—Wanneer die Ringskommissie die lyn van 'n nuwe gemeente vasstel, sal hulle nie die reg hê om 'n deel van die aangrensende gemeente aan die nuwe gemeente toe te voeg nie wanneer:—

- (a) Daar geen memorie uit daardie gemeente ontvang is nie; of
- (b) die betrokke Kerkraad wel 'n memorie instuur maar in hulle konsiderasies

- (1) verklaar dat die meerderheid van die lede in die betrokke deel van hulle gemeentes beslis teen aansluiting by die nuwe gemeente is en
- (2) dieselfde Kerkraad die insluiting van daardie deel by die nuwe gemeente afkeur.

Art. 214.—Lees hier die woorde „By die vasstelling van lyne ens., van Art. (200(2).

Art. 215.—Die Ringskommissie benoem die konsulent, verklaar wat die naam van die nuwe gemeente sal wees en onder watter Ring die gemeente sal sorteer.

Art. 216.—Die Ringsscriba gee aan die Scriba van die Synode kennis van die stigting van die nuwe gemeente met vermelding van die grenslyne en die name van die eerste Kerkraadslede met die oog op die publikasie in die Offisiële Orgaan. Die Scriba van die Sinode gee ook aan die Registrateur van Aktes kennis van die Stigting van die gemeente.

Art. 217.—Lees hier Art. 202 maar, i.p.v. die woorde: „sal elke deel van die nuwe gemeente..... sorteer moet aansoek doen „kom die volgende: „by hulle eie Kerkraad hulle memorie en waarborglyste moet indien wat dit met sy konsiderasies aan die betrokke Ring sal voorlê.” Al die ander woorde van Art. 202 bly staan.

Art. 218.—Verskille tussen gemeentes of ook tussen Kerkrade en die Ringskommissie by die stigting van nuwe gemeentes word voor die Ringsvergadering gebring vir beslissing. Verder appél kan na die Sinode geskied.

Art. 219.—Art. 203 word nuwe Art. 219.

Art. 220.—Art. 204 word nuwe Art. 220 verander £300 na £400.

Art. 221.—„Die kiesing van die eerste Kerkraadslede Lees hier Art. 210 tot by „gehou word” en voeg toe: „Hierdie vergadering kan gelyktydig met die stigtingsvergadering (Art. 211) gehou word.”

Art. 222.—Art. 211 word Art. 222.

Art. 223.—Art. 212 word nuwe Art. 223. „deur hom” word „deur die konsulent.”

Art. 224.—Art. 213 word nuwe Art. 224.

Art. 225.—Art. 205 word nuwe Art. 225.

Art. 226.—Art. 206 word nuwe Art. 226. Lede wat woon of later kom te woon op plase waarvan die name as lynplase by die stigting van die nuwe gemeentes genoem word, kan kies om onder die ou gemeente te bly sorteer, mits dat hulle daarvan binne ses maande aan beide Kerkrade skriftelik kennis gee. Bewoners van lynplase wat later wens om onder die naburige Gem. te sorteer, kan dit alleenlik doen met verlof van beide Kerkrade.

Art. 227.—Art. 207 word nuwe Art. 227.

Art. 228.—Art. 215 word nuwe Art. 228.

Art. 229.—Art. 208 word nuwe Art. 229 (vgl. Art. 227).

Art. 230.—Art. 209 word nuwe Art. 230.

In die plek van 232, 233, 234 en 237 wat nou verval, lees:

ART. 232.

Omtrent die inbring van beswaar teen 'n beroep word as volg bepaal:—

1. Beswaar kan alleen ingebring word deur 'n lidmaat van die beroepende gemeente wat nie onder sensuur staan nie;

2. Die beswaar moet skriftelik en deur die klaer onderteken aan die Kerkraad oorhandig word nie later as die tweede dag na die derde afkondiging nie.

3. Die beswaar moet bevat: of, (a) bepaalde beskuldigings met betrekking tot die Leer of die wandel van die beroepe persoon, of (b) 'n klagte dat daar onreelmatigheid was in verband met die uitbring van die beroep.

4. Die beswaar moet in elke geval voorsien wees van duidlike en deugdelike bewyse.

ART. 233.

Omtrent die behandeling van 'n beswaar teen 'n beroep word as volg bepaal:

1. Die akte van Beskuldiging of die beswaar van die gemeentelid word deur die Kerkraad tesame met die stukke wat in verband daarmee oorhandig is sonder versuim opgestuur na die Voorsitter van die Ringskommissie.

2. Die besware wat deur die Voorsitter of Scriba van die Ring ingebring word weens onreelmatigheid in die beroep wat hulle verhinder om kerklike goedkeuring daaraan te heg, word ewe-eens aan die Voorsitter van die Ringskommissie oorhandig.

3. Die Voorsitter van die Ringskommissie belê ten spoedigste 'n vergadering van die Ringskommissie om die Beskuldiging of Beswaar in behandeling te neem.

4. As dit 'n beswaar is omtrent onreelmatigheid wat in verband met die beroep plaasgevind het, sal die Ringskommissie daaroor beslis en uitspraak gee.

5. As die Beskuldiging oor die leer en wandel van die beroepene gaan, en hy is nie uit dieselfde Ring as die beroepende Gem. nie, sal die Ringskommissie die hulp inroep van die betrokke Ring of ander kerklike liggaam onder wie se opsig en tug die beroepene staan. Nadat berig ontvang is van die genoemde Ring of ander kerklike liggaam, sal die Ringskommissie verder die beskuldiging oorweeg.

6. As dit blyk dat die beskuldiging ongegrond is, sal die Ringskommissie so beslis en aan die Kerkraad kennis gee dat daar met die uitvoering van die Beroep kan voortgegaan word.

7. As die Ringskommissie oordeel dat die Beskuldiging gegrond is sal die Ring ten spoedigste opgeroep word om te beslis of die Beroep as vervalle beskou moet word of nie.

8. As die Ring beslis dat die beroep as vervalle beskou moet word, sal daarvan omiddellik aan die Kerkraad kennis gegee word.

9. Die Kerkraad sal aan die beroepene kennis gee dat die beroep as vervalle beskou moet word.

10. Die Gekombineerde Kerkraad word daarna opgeroep om 'n nuwe beroep uit te bring.

Hier volg Artt. 235, 236, 238 ens.

VOORGESTELDE KONSEP WET VERANDERINGS IN MOEDER KERK WETBOEK.

Die volgende wetsveranderinge is gebasbeer groteliks op die volgende gronde:—

(a) Dat die H.E.Sinode van die Moederkerk sal voldoen aan die versoek van die Sinode van die Sendingkerk om die wette en bepalings van laasgenoemde Kerk te laat druk agter in die wetboek van die Moederkerk, aangesien die ook nodig sal wees vir insage deur die verskillende Sending Kommissies van die Moederkerk, en die Moederkerk gedurig op hoogte gehou sal word van die werkzaamhede van die dogterkerk.

(b) Dat, op grond van Artikel 252, Sendingwerk in die eerste instansie van die afsonderlike Gemeentes (van die Moederkerk) uitgaan, en dat, waar die omvang en ander omstandighede van die werk dit noodsaaklik maak, dit ook deur die Ringe en deur (die Sinodale Sending Kommissie) namens die Sinode verrig word (net soos deur die P.S.K's namens die Gemeentes, en deur die Rings Sending Kommissies, (namens die Ringe).

(c) Omdat sekere wette en bepalings alreeds deur die Sendingkerk gemaak is, is dit nodig teenstrydighede te elimineer, en die Sendingwette wat bestaan te koordineer.

(d) Dat op grond van die stigting van die Sendingkerk, waaraan deur die Grondwet reg gegee word eie wette en bepalings vir sy bestuur neer te lê, alle **gestigte gemeentes** val binne die jurisdiksie van genoemde Sendingkerk; en dat alle **Sendingwerksaamhede, Sendingwerkkringe** val onder die toesig en bestuur van die verskillende Sendingkommissies, Kerkrade, Ringe en Sinode van die Moederkerk.

(e) Dat voorstanders, en selfs helpers, aangehou sal word in gestigte gemeentes waar Kerkrade bestaan. Langs hierdie weg word gebruik gemaak van al die werkkragte in die Gemeente en arbeiders word lang-samerhand gekweek en geoefen vir evangeliesasierwerk in die Gemeente.

(f) Dat die benaming Sendingleraar sal gesig word vir blanke leraars wat bevestig is in Sendinggemeentes of Sendingwerkkringe.

(Lees ook eers die Missiewe van die Sinodale Sending Kommissie). Op grond hiervan dan word die volgende wetsveranderinge voorgestel:—

A. In die Wetboek van die Moederkerk, beginnende op bladsy 86:—

1. DIE SENDING.

Nota: Die Sinode het dit in sy vergadering van 1931 aan sy Sinodale Sending Kommissie opgedra om so spoedig moontlik oor te gaan tot die stigting van 'n Sendingkerk, wat die naam sal dra van die Nederduits Gereformeerde Sendingkerk van **Transvaal**. Met die oog hierop is die Grondwet vasgestel. (Bylaë 6).

As gevolg van die stigting van die Ned. Geref. Sendingkerk van Transvaal op 2 Maart 1932, is die Sinode van genoemde Kerk gemagtig om Wette en Bepalings vir sy bestuur te maak, te wysig, en te vernietig in ooreenkoms met hierdie Grondwet (sien Artikel 3), en word die volgende artikels wat betrekking het op die Sending as volg gewysig, verander, en ko-ordineer met die Sending Kerkwet, wat, op versoek van die Sinode van die Sendingkerk, en vir die informasie ook van Kerkrade en Sending Kommissies van die Moederkerk gedruk staan agter in hierdie Wetboek.

Artikels 250—254 bly dieselfde.

Artikel 255.

Die word met Artikel 257 saamgesmelt as volg:—

Dit is aan die Sinodale Sendingkommissie opgedra:

1. **Om, in samewerking met die Rings of Plaaslike Sendingkommissies te reël en te bestuur** al die sake wat te doen het met die Sendingwerk van die Kerk as 'n geheel, en wat nie deur die Sinode aan ander liggame toevertrou is nie, t.w.: die Buitelandse Sendingwerksaamhede, Sendingwerksaamhede wat in die Binneland, onder buitengewone omstandighede, gedoen word, en as Buitelandse Sendingwerksaamhede beskou en behandel moet word. (Sien onderdeel 8 van hierdie Artikel).

2. Om oor al die vrye gifte, en kollekties, wat jaarliks in die verskillende gemeentes tot nut van die **Sinodale Sendingfonds** gehou word, te beskik.

3. Om **Sendingleraars of Inboorlingleraars na hierdie werksaamhede of werkkringe** te beroep, en in

oorleg met die betrokke Sending Kommissie vir hulle bevestiging te sorg; en, in gevalle waar beroepe uitgebring word op Sendingleraars of Inboorlingleraars na Gemeentes van die Sendingkerk, en die hele salaris of die grootste gedeelte daarvan betaal word uit die Sinodale Sendingfonds seggenskap te hê in die uitbring van die beroep, deur 'n dubbeltal te stel waaruit beroep sal word deur die Kies Kollege. (Sinodale Sending Kommissie).

4. Om die stukke van **Sendingleraars en Inboorlingleraars** wat na die **Sendingwerksaamhede onder toesig van die Kommissie** beroep word, voorlopig te ondersoek sodat die beroepene deur die Skriba van die Sinode van die Moederkerk, kerklik kan goedgekeur word. (Artikels 236, 255(4).)

(Die ou punt 5 van hierdie Artikel val weg).

5. Om alle eiendomme van die Kerk **onder toesig en bestuur van die Kommissie**, ens.

6. Om aan **Sendingleraars** wat onder hulle toesig staan demissie te gee.

7. Om die tug uit te oefen oor die Sendingleraars en Evangeliste wat onder hulle toesig staan.

8. Om Evangeliste aan te stel in die werksaamhede of werkkringe wat onder hulle toesig staan.

9. Om in behandeling te neem alle sake wat in die eerste instansie, of in hoër beroep voor hom gebring word. (Sien Artikel 257 (3).) Die uitsprake van die Kommissie in appélsake (Artikel 296) is finaal, en nie vir hoër beroep vatbaar nie, (Artikel 257 (1),) **behalwe in die geval genoem in Artikel 3 van die Grondwet van die Sendingkerk.** Die Kommissie het egter self die reg om belangrike uitsprake na die Sinode te verwys vir eindbeslissing. (Sien Artikel 257 (1)).

10. Om 'n skriftelike verslag van sy verrigtings by die Skriba van die Sinode in te dien vir behandeling deur die Sinode. (Artikel 257 (2)).

Artikel 256.

Wanneer 'n Sendingleraar of Inboorlingleraar na Sendingwerksaamhede of Werkkringe wat onder die

toesig van die Sinodale Sending Kommissie staan, beroop word, ens.

(Artikel 257 is opgeneem onder Artikel 255.)

(Artikel 258 bly diesalfde.)

Artikel 259.

Dit is aan die Rings Sending Kommissie (Artikel 96) opgedra:—

1. Om **Sendingleraars of Inboorlingleraars** te beroop vir Sendingwerksaamhede wat deur die Ring aan die Kommissie opgedra word. (Art. 34:29) ens.

2. Om die stukke van **Sendingleraars**, wat deur hulle, ens.

3. Om Evangeliste vir die Sendingwerksaamhede, ens. (Sien Punt 7).

4. Om toesig te hou, in oorleg met die betrokke Plaaslike Sending Kommissies, oor alle sake in die Rings-ressort, wat met die Sending te doen het, en wat nog nie onder die jurisdiksie van die Sending Ring val nie.

5. Om te sien dat die tug uitgeoefen word op Sendingarbeiders beroep na of aangestel in Werksaamhede of Werkkringe onder toesig van die Kommissie:

(a) Sendingleraars deur die Ring van die Moederkerk (Sien Art. 8(a) Grondwet).

(b) Inboorlingleraars deur die betrokke Ring of die Sinodale Sendingkommissie.

6. Om by die gemeentes van die Kerk, deur prediking, ens. (Die ou Punt 4).

7. Om in oorleg met die betrokke P.S.K's en Kerkrade van die Moedergemeentes Sendingwerkkringe aan te lê; en, wanneer die tyd daarvoor ryp is, te onderhandel met die betrokke Ring van die Sendingkerk, om Sendinggemeentes gestig te kry, en te laat inlyf by die Sendingkerk.

8. Om by die Rings Scriba, vir behandeling by elke gewone Ringsvergadering, 'n jaarverslag in te dien, ens. (Die hele ou Punt 8).

9. Punt 9 nes dit daar staan.

10. Om aan **Sendingleraars of Inboorling-leraars onder hulle toesig berceep, demissie, en aan Evangeliste, eervol ontslag te gee.**

11. Punt 12 soos dit daar staan.

Artikel 260.

Op die jaarlikse Sending-Ringsvergadering sal daar drie verslae, wat deur die Plaaslike Sendingkommissie, met behulp van die **Sending Kerkraad** opgetrek is, en deur die **Plaaslike Sendingkommissie, minstens drie lede van die Sendingkerkraad** onderteken is, in behandeling geneem word:—

(a) 'n Verslag volgens Artikel 267, vergesel van 'n Heffingstaat; albei geteken deur die Voorsitter en Penningmeester; of, waar die twee poste deur dieselfde persoon beklee word, deur die Voorsitter (wat ook Kassier is) en 'n ander lid van die Plaaslike Sendingkommissie.

(b) 'n Verslag volgens Artikel 76.

(c) 'n Verslag van die toestand van die Gemeente, wat op die volgende vrae sal antwoord.

Punte 1 tot 5 bly onveranderd.

Punt 6:

- (a) **Vaste jaarlikse** bydrae.
- (b) (e), (f) dieselfde.
- (c) **Dankoffers.** (S.O. Ring.)
- (d) **Basaars.** (S.O. Ring.)

Punt 7:

- (d) **Sinodale Fonds.**

(e) **Wat is die bedrag van die Heffinge? Is hierdie bedrag verantwoord by die Saakgelastigde?**

Punt 8:

(1) Hoeveel heidene is daar binne die grense van u Gemeente? Hoeveel word deur die Kerk bereik?

(2) Hoeveel persone is in u Gemeente? (Volgens Art. 3 van die Moederkerkwet).

(3) Hoeveel daarvan is belydende lidmate?

Punt 9, Reël 5, Moederkerkwet: Hoeveel katkisanse in plaas van doopklaslede.

(a) Hoeveel lidmate is gedurende die jaar gesensureerd?

(b) Hoeveel gesensureerde is weer opgeneem?

Punte 10 en 11 dieselfde.

Punt 12 word ingevoeg as volg:

Is daar van die handelinge van die Kerkraad noutle gehou?

Is die notule behoorlik onderteken?

Punt 13 word ingevoeg as volg:

Is sake al sover ontwikkel dat 'n gereelde aftreding van Ouderlinge en Diakens kon plaasvind? Uit hoeveel dienende lede bestaan u Kerkrade?

Punt 14. (Die teenwoordige Punt 12).

Punt 15. Is daar 'n Sending- of Inboorling-leraar in u—ens. (Teenswoordige 13).

Punte 16, 17, 18, 19 dieselfde as punte 14, 15, 16, 17.

Op die Sendingringe moet die afgevaardigdes van die Plaaslike Sendingkommissies en Sending Kerkrade voorsien wees van 'n Geloofsbrief, volgens Artikel 80. Die Jaarlikse Ring reël die Konsulentkappe. Wat die quorum betref, sien Artikel 10 (2) van die Sending Kerkwet.

Art. 264 word hier ingewag.

Artikel 261.

1. Dit is wenslik dat daar Sendinggemeentes in verband met die Ned. Geref. Sendingkerk van S.A. (in Transvaal), gestig word. (Sien Artikel 10 (a) Sendingkerkwet).

2. **Sendingwerksaamhede, binne die grense van die Moedergemeente** word onderneem deur plaaslike Kerkraad en deur hulle bearbei. Wanneer die Kommisie meen dat die tyd daarvoor ryp is, kan die betrokke Rings Sendingkommissie ingeroep word om 'n Sendingwerkkring aan te lê. Wanneer dit geskied het sal afskrifte van Doop- en Lidm. Registers jaarliks opgestuur word na die Sending Ring en Heffinge aan die Saak-gelastigde vir die Sinodale Sending Fonds.

3. **In Sendingwerksaamheid sowel as 'n Werkkring** sal onberispelike manslidmate gekies mag word tot voorstanders in hulle eie kring, en hulle mag aan lidmate plegtig voorgestel word met 'n gepaste toespraak.

4. As 'n Sendingwerkkring meer as 100 lede tel, en daarom verlang, **en as hulle gemiddeld £25 per 100 lede opbring, en as die P.S.K.** oordeel dat die tyd daarvoor ryp is, kan die Rings Sendingkommissie ingeroep word om te **onderhandel met die betrokke Sending Ring** om die werkkring tot 'n gemeente te stig, **en die te laat inlyf by die Sendingkerk.**

5. **Die Sending Ringskommissie** benoem die Konsulent van die pasgestigte Gemeente, en gee aan die

Scriba Synodi van die Sendingkerk kennis van die stigting, met die oog op publikasie in die Offisiële Kerkblad.

N.B.—Punte 5, 6, 7 en 8 van Artikel 261 word ingelyf by latere Artikels.

Artikel 262 bly onveranderd.

Artikel 263.

1. Met betrekking tot die Kerklike Opsig en Tugsal:—

(a) Blanke Sendelinge bly onder toesig en tug van die Moederkerk. (Sien Artikel 8 van die Grondwet).

(b) Alle Inboorlingwers staan onder toesig van die Sendingkerk, **behalwe die wat staan onder toesig van die Moederkerk.** (Sien Arts. 255 (7), 259 (5) en Art. 265).

(1) Lede van die Sendinggemeente onder die Sending Kerkraad (Art. 265 (1)), en lede van Sendingwerkzaamhede of werkkringe onder die Plaaslike Sendingkommissie. (Art. 265 (1)).

(2) Voorstanders in werkkringe onder die Kerkraad, en in Sendinggemeentes onder die Sendingkerkraad en die P.S.K. verteenwoordigende die Kerkraad.

(3) Inboorlingleraars, Evangeliste en Kerkraadslede in diens van die Sendingkerk onder die Ring en Sinode van genoemde Kerk. **Die wat staan onder toesig van die Moederkerk coreenkombig die volgende Artikels: 255 (7), 259 (5), 235 (5).**

(4) Vir die orige word die bepalings in verband met Kerklike Opsig en Tug toegepas en gehandel volgens Artt. 291 - 319, na eis van omstandhede gewysig. (Artikel 263 (1)).

(5) Met betrekking tot sake wat in appèl gebring word, handel die verskillende Kerklike liggeme volgens Artt. 31, 32, 33, 331, 338—341.

In sake wat volgens die grondwet aan die toesig van die Sending Kerk toevertrou is, sal die uitspraak van die Sending Sinode finaal wees.

Artikel 264 bly onveranderd.

Artikel 265.

Dit word aan die Plaaslike Sendingkommissie opgedra:

1. Om die Sendingwerksaamhede binne die grense van die Moedergemeente te onderneem, en te behartig. Waar daar geen geordende Sendingleraar gevestig is om die predikdiens en die ander herderlike werk in die Sendingwerksaamheid waar te neem nie, en ook geen Evangelis nie, berus die sorg vir die waarneming van die werk by die Kommissie. (Sien Artikel 261 (8)).
2. Om te sorg vir die kiesing en plegtige voorstelling van onberispelike manslidmate tot Voorstanders (of Helpers) in hulle eie kring. (Sien Artikel 261 (3)).
3. Om in oorleg met die Kerkraad Rings Sendingkommissie te nader werkkringe aan te lê, wanneer die tyd daarvoor aangebreek het en die Sending Ring in te roep om Sendinggemeentes te stig. (Sien Art. 261 (4)).
4. Om die ontvangs en beheer van al die fondse en bydrae wat aan die plaaslike Sendingwerksaamhede, werkkring of Sendinggemeente toekom, te behartig, en jaarliks verslag te doen van die inkomste en uitgawes aan die werkkring of Gemeente. (Artikel 261 (6)). In verband met die Sendinggemeentes bly hierdie administrasie van die finansies in hande van die P.S.K. met gradiueel groeiende seggenskap aan die kant van die Sendingkerkraad, totdat die gemeente self-onderhoudend is. (Sien Artikel 6 (d) van die Grondwet).
5. Om die Tug uit te oefen oor die lede van die Sendingwerksaamheid of werkkring, en ook oor die Voorstanders en Helpers daarin gekies.
6. Om Evangeliste aan te stel vir sodanige werksaamheid of werkkring, en te sorg vir hulle besoldiging en huisvesting.
7. Om in oorleg met die Kerkraad van die Moedergemeente 'n Sendingleraar of Inboorlingleraar te beroep vir die werksaamheid of werkkring, en te sorg vir sy salaris en huisvesting en vervoermiddel.
8. Om die stukke in verband met die beroep voorlopig te ondersoek, en te stel in die hande van die Voorsteller van die Ring van die Moederkerk vir die nodige kerklike goedkeuring.
9. Om die eiendomme verwerf vir die Sending, te laat oormaak en transporteer op naam van die Kerkraad van die Moedergemeente.

10. Om 'n Jaarverslag in te dien by die Kerkraad van die Moedergemeente wat handel oor:—

- (a) Sy werksaamhede.
- (b) Sy Inkomste en Uitgawes.
- (c) Sy Personeel.
- (d) Opgawe en Toestand van die Eiendomme.
- (e) Wat verder van belang is, of wat vereis mag word in verband met die plaaslike werk. (Sien Artikels 261(7) en 265(6)).

11. Om 'n Jaarverslag (1 Januarie tot 31 Desember) in te dien by die Rings Sending Kommissie, minstens 8 dae voor die sitting van die Ring, oor die volgende punte:—

(Hier volg dan die punte (a) tot (f) van Artikel 265(7)).

12. Om 'n afgevaardigde te stuur na die Sending Ring, voorsien van 'n Geloofsbrief (Artikel 80), of daar plaaslik 'n Sendinggemeente gestig is of nie. (Sien Artikel 4, Ringe (c) van die Grondwet, en ook Sendingkerkwet Artikel 7 (d)).

13. In geval van Sendingwerkkringe moet die P.S.K. jaarliks, behalwe sy verslag volgens punt 11 ook by die Rings Sending Kommissie indien oor die toestand van die Werkkring so na as moontlik ooreenkomsdig Artikel 260.

Artikel 265 (b).

Aan die Kerkraad van die Sendinggemeente word dit opgedra:—

1. Om so ver as moontlik te voldoen aan die pligte voorgeskrewe in Artikel 58.
2. Om testry teen die anti-Christelike invloede van die Heidendom.
3. Om afgevaardigdes te kies vir Rings en Sindale vergaderings, voorsien van die nodige geloofsbrief.
4. Om Voorstanders en Helpers aan te stel in die Gemeente.
5. In die vergadering van die Kerkraad het die lede van die P.S.K. en die Evangeliste, in diens van die Gemeente, reg om te sit en te stem.
6. Wat die quorum van die Kerkraadsvergadering betref, word verwys na Artikel 10(1) van die Sendingkerkwet.

7. Die vergaderings van die Kerkraad word gehou onder die Voorsitterskap van die Plaaslike Sendingleraar of Inboorlingleraar. As daar nie 'n plaaslike Leraar is nie, geskied dit onder Voorsitterskap van die Konsulent of 'n diensdoende Leraar van die Moederkerk of Sendingkerk deur hom gevra, met inagneming van Artikel 216-218.

8. Van die verrigtinge van die Kerkraad sal behoorlik notule gehou, en die sal deur al die lede van die vergadering onderteken word. Die wat nie kan skrywe nie, sal hulle merk aanteken teenoor hulle name.

Artikel 265 (c).

Dit word aan die Plaaslike Sending Kommissie en Kerkraad van die Sending Gemeente gesamentlik opgedra:—

1. Om in oorleg met die Kerkraad van die Blanke Gemeente, Sendingleraars te beroep vir die Plaaslike Sending Gemeente. Waar die salaris van die beroepeleraar of die grootste deel daarvan, bygedra word deur die Sinodale of Rings Sending Kommissie, sal hierdie liggame seggenskap hê in die uitbring van die beroep, deur 'n groslyk van minstens twee name te stel waaruit beroep sal word deur die Kieskollege.

2. Om voorlopig die stukke in verband met die beroep te ondersoek, sodat die in hande van die Voorsitter van die Sending Ring gestel kan word vir die nodige kerklike goedkeuring.

3. Om Evangeliste vir die Plaaslike Sendinggemeente aan te stel.

4. Om Sendingleraars en Evangeliste te salarieer, en te sorg vir behoorlike huisvesting.

5. Om te sorg vir die Ringsverslae. (Artikel 260).

6. Om aan Sendingleraars weer demissie, en aan Evangeliste eervol ontslag te gee, behalwe in die gevalle gegee in Art. 222 waar die prosedure van die Moederkerk gevolg sal word.

7. Om al die eiendomme van die Sendinggemeente op naam van die Plaaslike Kerkraad van die Blanke Gemeente te laat oormaak of transporteer, met inagneming van die Grondwet van die Sendingkerk, Artikel 6.

8. Om te sorg dat die eiendomme in behoorlike orde gehou word.

9. Hierdie gesamentlike vergadering sal sy eie Voorsitter kies uit sy lede.

Artikel 266.

Reël 1 — **Sendingleraar** i.p.v. Sendeling.

Reël 4 — P.S.K. „en **Sending Kerkraad,**” (en so deur die Beroepsbrief). Ook die naam van die Sendingkerk vervang die naam van die Moederkerk waar dit nie Sendingskerkraad betref.

Artikel 267.

Aanhef. Reël 5 — **Herv.** of word mee weg gedoen.

Onder Ontvangste 3 (d). **Sinodalefonds** ingevoeg, ook onder Uitgawes.

Onder Uitgawes 4 (e). **Heffinge** ingevoeg.

Onder Uitgawes 7. **Munisipale belastings** i.p.v. Sanitaire fooie.

Artikel 269.

Artikel 270 en 271.

Sendingleraar vervang die woord **Sendeling** en lees dan Sendingleraar of Inboorlingleraar.

Artikel 272.

Reël 9 — tydens die „**Sending Sinode**” i.p.v. „Alg. Send. Konf.” en in die geval van Sendingleraars onder toesig of in diens van een van die Sending Kommissies, tydens die sitting van die Sinodale Sending Kommissie. (Artikel 242).

Reël 11 — **Sendingleraar** i.p.v. Sendeling.

Artikel 273.

(Onveranderd). Sendingkerkwet 2 (b).

Artikel 274.

Met die oog op die noodsaaklikheid dat Sendingleraars die Inboorlingtaal sal ken, van die stam waaronder hulle werk en Inboorlingleraars en Evangeliste in diens van die Kerk, die Afrikaans taal, word as volg bepaal:—

(a) Daar sal 'n Kommissie wees, om Sendelinge, wat na die Binnelandse Sendingwerk beroep word, in die Inboorlingtale, en die **Inboorlingleraars en Evangeliste, waar nodig, in die Afrikaans taal te eksamineer.**

(b) Die Kommissie sal die werk so voorskryf dat die eksamen in twee dele afgeneem word; die eerste deel aan die einde van die eerste diensjaar, en die tweede deel aan die einde van die tweede diensjaar.

(c) Ook die eksamen in Inboorlingtale vir Sendingleraars en in Afrikaans vir Inboorlingleraars in diens van die Sending Kerk sal deur hierdie kommissie afgeneem word.

Artikel 275.

1. Die ordening van **Sendingleraars, Inboorlingleraars** geskied wanneer die beroep uitgaan van die Sinodale Sending Kommissie (Art. 255(3)), of die Rings Sending Kommissie (Art. 259(1)), of die Plaaslike Sending Kommissie (Art. 265(7)), namens en deur die Moederkerk.

2. Die Actuarius verleen, nadat hy berig ontvang het van die Skriba (Sien Art. 246), aan die **Sendingleraar of Inboorlingleraar** wat georden is, namens die Sinode, 'n soortgelyke Akte van Bevestiging as die wat vermeld is in Artikel 246 met wysiging na eis van omstandighede.

3. Die persoon wat die bevestiging waarneem gee sonder versuim daarvan kennis aan die betrokke Rings Scriba ooreenkomsdig Art. 245 en 246, en hy sal die persoon wat bevestig is, in die offisieel Orgaan tot Sendingleraar of Inboorlingleraar van die Kerk verklaar.

Artikel 276 onveranderd.

Reël 4 — as **Sendelingleraar** i.p.v. arbeiders.

Artikel 277.

Reël 3.1. Na die Sendingkommissie en Sendingkerkraad waaronder hy, ens.

Reël 5 — die beroepende **Liggaam** i.p.v. Kommissie.

Artikel 278.

Die ordening van Inboorlingleraars geskied in die geval van Sendingwerkringe of Buitelandse Sendingwerksaamhede deur of namens die Rings Sending Kommissie of die Sinodale Sending Kommissie en in die geval van Sendinggemeentes van die Sendingkerk) deur of namens die Ring of Sinode van die Sending Kerk na gelang van omstandighede. Hulle sal voor die ordening hulle Akte van Toelating moet vertoon, en die

Formulier volgens Artikel 13 na die eis van omstandighede gewysig (279) voorlopig moet onderteken. Dan sal hulle in 'n boek daarvoor aangelê sal hulle by geleenheid van die vergadering van die Sinodale Sending Kommissie, of die Sending Sinode soos die geval mag wees, in teenwoordigheid van die Sending Sekretaris of van die Actuarius van die Sendingkerk, die Formulier onderteken. Verder word volgens Art. 275 (2) en (3) gehandel.

P. S. Z. COETZEE.
J. H. EYBERS.

2de RAPPORT VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE VAN REVISIE

(Bylae XXXIII)

HoogEerw. Heer,

Aan u Kommissie is opgedra om:

A. Beskrywingspunte 31, 32, 33, en 34 (Bylae I pt. II) korter te formuleer.

U Kommissie het alles nagegaan en het die eer om aan te beveel dat dit onveranderd sal bly en wel om die volgende redes:

(1) Dis die wens van die Alg. Sondagskool Sekretaris.

(2) Dis die wens van die Sinodale Sondagskool Kommissie.

(3) Dis, volgens informasie, so besluit deur die ander Sinodes.

(4) Daar is gevrees om sake in ons wetboek so kort te stel dat dit baie moeilikheid baar.

B. Om in te gaan op die vraag wat die funksie van die Sinodale Kom. is en om te adviseer of die Sin. Kom. die reg het om 'n appél saak te behandel onmiddellik voor die sitting van die Sinode, en duideliker formulering te gee aangaande hierdie werksaamhede van die Sin. Kom.

U Kommissie beveel aan dat, aangesien meerder wetspunte met hierdie saak gemoeid is, dit aan die Kom. van Revisie opgedra word om in die reses deeglik op die saak in te gaan en aan die volgende Sinode te rapporteer. Intussen adviseer u kommissie dat die Sinodale Kom. wel die reg het om sake van kerklike tug en kerklike geskille te behandel volgens Art. 339, selfs al is dit onmiddellik voor die sitting van die Sinode.

C. **Mosie van orde:** Die Kommissie beveel aan dat die reeling van die Moderator besluit word van die vergadering.

D. **Art. re reiskoste** (Art. 354 — Word aanbeveel dat reiskoste sal bereken word eerste klas tarief per spoor behalwe wanneer die betrokke Kommissie van oordeel is dat daar gegronde redes bestaan waarom daar nie geheel of gedeeltelik van die trein gebruik kan gemaak word nie.

In hierdie geval sal volgens motor tarief vergoeding gedaan word.

E. Verandering van Lidmaatregister (Sien Bylae V, pt. 5(4)). Dit word aanbeveel.

F Herstel van Lidmaatskap van Gekombineerde Kerkraad — Beveel aan:

(1) Dispensasie aan Art. 45.

(2) Afkondiging van die kansel by geleentheid van Avondmaal dat alle oudkerkraadslede voortaan weer lede van die Gekombineerde Kerkraad sal wees.

G. U Kommissie beveel aan dat die nuwe Art. 290 (Bylae XXXIII, pt. 37, sal lees:—

„Met betrekking tot kerklike opsig en tug staan die Sendelinge en Arbeiders onder die Kerkraad en Ring waaronder hulle sorteer.”

P. S. Z. COETZEE.

J. H. EYBERS.

A. B. DU PREEZ.

BYLAE XXXIV.

**VERSLAG VAN DIE LEDE VAN DIE KIESKOLLEGE
VAN DIE TEOLOGIESE KWEEKSKOOL.**

HoogEerw. Heer en Broeder,

Ondergetekendes het die eer hiermee te rapporteer, dat, aangesien daar geen noodsaklikheid daarvoor bestaan het nie, hulle, sedert die laaste Sinodale sitting nie tot enige vergadering van die Kieskollege van die Teologiese Kweekskool opgeroep werd.

Verder mag vermeld word, dat berig ontvang is dat die Kieskollege binnekort te Kaapstad bymekaar sal moet kom, en wel, op Woensdag die 26ste Mei, e.k., ten einde die vakature, wat deur die heengaan van wyle Prof. D. G. Malan ontstaan is, aan te vul.

U Dw. Dienaars en Broeders in die Here,

J. M. LOUW.
D. J. KEET.

Pretoria,
7 April 1937.

BYLAE XXXV.**VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR DIE BEARBEIDING VAN DIE STUDERENDE JEUG.**

HoogEerw. Heer,

Die Kommissie vir die bearbeiding van die Studerende Jeug het die eer die volgende verslag van sy werkzaamhede oor die afgelope drie jaar aan die HoogSerw. Vergadering voor te lê:—

1. **Vergaderings.**—Die kommissie het in die afgelope termyn drie vergaderings gehou.

2. **Personeel.**—Waar Prof. A. J. Louw uit die diens getree het en buite die Transvaal gaan woon het, het die HoogEerw. Sinodale Kommissie Br. C. A. Winter, Prinsipaal van die Normaal Kollege van Heidelberg, op die Kommissie benoem.

3. **Benoeming van 'n nuwe Arbeider.**—Dadelik nadat die vorige Arbeider (Ds. H. D. A. du Toit) op 28 Februarie 1935 bekend gemaak het, dat hy die beroep na die Gemeente Carolina aangeneem het, het u Kommissie pogings aangewend om die vakature aangevul te kry. Hy het daarin geslaag om die Eerw. Proponent André McDonald, wat destyds vir verdere studie in Amerika was te kry. Ds. du Toit het reeds in Maart 1935 eervolle ontslag ontvang en Prop. McDonald kon eers in Augustus 1935 met die werk begin, gevvolglik moes die arbeidsveld intussen braak lê.

4. **Herbenoeming.**—Na verloop van die eerste jaar het Br. McDonald toegestem om die herbenoeming vir nog 'n jaar te aanvaar.

5. **Permanente Aanstelling.**—Van die HoogEerw. Sinodale Kommissie het U Kommissie 'n aanbeveling ontvang om die teenwoordige Arbeider te benoem. Dit wou die Kommissie baie graag doen, omdat hy oortuig is, dat die broeder deur aanleg, geaardheid en ondervinding besonder geskik is vir die werk, maar die onsekerheid van die inkomste vir die saak het hom laat besluit om uit te stel totdat die H.E. Sinode die nodige stappe geneem het om die inkomstes te verseker.

6. **Finansies.**—Reeds is melding gemaak van die onsekerheid van die inkomstes; sommige gemeentes het

nie eers gereeld die geringe bedrag van £2 p.a. getrou gestort nie en gevolglik het u Kommissie dit soms moeilik gevind om sy verpligtinge na te kom.

7. Bydrae van die Studente.—U Kommissie is nog steeds besig om pogings aan te wend om vaste jaarlikse bydraes van die Studente te kry. Dit sal nie alleen die saak stoflik steun nie maar ook geestelik waarde hê. Die studente sal die Arbeider beskou as hulle predikant en ook in hulle studie tyd leer om gereeld vir hulle Kerk by te dra, wat nou veelal in gebreke bly.

8. Verslag van die Arbeider.—Hierby gaan 'n resumé van die jongste verslag van die Arbeider.

9. Aanbevelings.—Die Kommissie beveel aan dat die HoogEerw. Vergadering die nodige stappe sal neem om die inkomstes te verseker, sodat hy 'n permanente Studente-Predikant kan beroep, wat behoorlik in sy amp sal bevestig word.

Om hierdie doel te bereik beveel die Kommissie aan dat:—

- (a) Elke Ring sal gevra word om 'n jaarlikse bedrag onder die gemeentes in sy ressort vir die saak te verdeel.
- (b) Stappe sal geneem word om die studente te beweeg om 'n vaste bedrag jaarliks vir hulle predikant by te dra.
- (c) Met een van die gemeentes, waarin daar 'n groot aantal studente woonagtig is, sal onderhandel word met die oog op die verskaffing van 'n vrye woning vir die studente-predikant.

Vertrouende, dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het en die HoogEerw. Vergadering die seen van die Here toebiddende,

Die lede van die Kommissie,

D. J. KEET (Voorsitter).
 J. C. PAUW.
 C. A. WINTER.
 G. D. WORST (Scriba).

RAPPORT VAN STUDENTEARBEIDER

(24 April—7 Des. 1937)

(Byvoegsel Bylae XXXV)

Die Kommissie vir Bearbeiding van die Std. Jeug,
Ned. Herv. of Geref. Kerk,
Transvaal.

Weleerwaarde Here,

Waar die akademiese jaar afgesluit het, wil ek verslag doen van die werkzaamhede gedurende die laaste drie kwartale. Studente is in 'n periode van hul lewe wanneer feitlik alles wat voorheen op gesag of voorbeeld van ouers of intieme vriende aangeneem is moet omgewerk word tot hul eie. Hul plaas gevvolglik 'n waarom agter haas elke saak en stelling. In verband met godsdiens is dit ook die geval en gevvolglik het ek probeer om 'n paar van die waarom's te beantwoord. In verband met die Sektes het ek Spiritisme gekies en aan al die inrigtings 'n oorsig gegee van die ontstaan, die bevlakte geskiedenis, die afwykendeleerstellings daarvan en die verbod (Jes. 8 : 19) en so probeer aantoon waarom ons godsdiens nie daarvoor te verruil is nie. Die belangstelling hierin was bemoedigend en studente het selfs boeke by my geleent oor die Sektes. In die vergelyking wat ek getref het tussen die Christelike en Mohammedaanse godsdiens was die belangstelling ewe goed. In Pretoria en Potchefstroom (Universiteit) kon ek ook gedurende die laaste kwartaal aantoon waarom die Buddhisisme nie in die plek van die Christelike godsdiens kan gestel word nie. Om seker te maak dat ek byna al die studente bereik, het ek na die verskillende koshuise gaan en elk oor die onderwerpe toegespreek. Dit verklaar waarom nie meer dergelike onderwerpe behandel is nie.

Naas preekbeurte wat ek op die verskillende plekke kon waarneem, het ek ook by geleenthede van bidure, C.S.V.-vergaderings, die opening van die Normaalkollege op Heidelberg en huisgodsdienst in die koshuise onderwerpe van meer geestelike aard behandel soos: selfverloëning, selfbeheersing, getrouheid, die versorgende liefde van God, hoe Christus 'n werklikheid in ons lewes kan bly, geloof en geestelike selfstandigheid. Hierby het ek altyd probeer om na Christus heen te wys.

Uit die ondervinding van hierdie jaar is dit vir my duidelik dat die studente hunker na belangstelling en aanmoediging, nie alleen in hul godsdiens nie maar ook in hul werk. Die dankbaarheid wat deur baie openbaar is oor 'n besoek wat ek by hul afgelê het, het my soms diep in die hart gegryp. Die jeug het 'n felle stryd te stry in 'n wêreld met nuwe rigtings en strome, en dit sal eenvoudig nie help om hul sleg te maak nie. Pogings moet aangewend word om die oorsake vir bestaande toestande op te spoor en dit weg te ruim. Ook deur te waardeer wat edel en mooi is in die jeug, vind 'n mens 'n vrugbare aanknopingspunt om hul verder te lei, en daar is veel wat kan waardeer word. Daar is 'n groot kern onder die studente wat gesond is. Dit is aangenaam en bemoedigend om met hul in aanraking te kom. Meer as eens het dit gebeur dat na 'n gebed saam met 'n student gedoen het dat hy (sy) ook in gebed voorgegaan het. Daar is natuurlik ook die wat met godsdiens nikste doen wil hê nie en losraak van die Kerk. Die besware wat soms geopper word is net 'n masker om te bedek wat met die wil en eise van God bots.

'n Metode wat m.i. uitstekend slaag is om die studente in groepe te ontmoet en saam met hul sake te bespreek wat hul moeilikheid gee. Hul gretigheid om oplossings te vind en hul vrymoedigheid by die besprekings was verblydend. Met waardering wil ek meld dat hul toeganklik is en my op geen enkele plek laat voel dat ek ongewens is by hulle nie.

Een saak wat ek graag in rooi letters sou wou skryf is die verantwoordelikheid van ouers, teenoor hul kinders. Dit vervul 'n mens met ware dankbaarheid dat daar nog so veel ouers is wat trag om hul kinders van kleinsaf met Christus in gemeenskap te bring, maar dit is verontrustend om te ontdek dat baie ouers deur eie voorbeeld hul kinders op 'n pad bring, teen die gevare waarvan hulself moontlik bestand is maar nie die jong lewens nie. Die karaktervorming waartoe ouers instaat is kan nooit vervang word deur die gunstige omstandighede aan die inrigtings oor hoër onderwys nie.

Met die oog op die geestelike vorming van die jeug om die oplossing van sommige van hul probleme wou ek aan elke inrigting 'n klein boekery daarstel. In antwoord op my versoek in Die Kerkbode om sekere soorte boeke het ek tot nogtoe net 25 preke oor sedelikheid en

10 ander boeke ontvang. En waar ek geen fonds tot my beskikking het nie is die idee nog geen werklikheid nie. Skynbaar was my metode verkeerd sodat ek nou wil kyk om geld in te samel vir die doel.

Twee sake wat ook vermelding verdien is: (a) die aanstelling van ouderlinge en diakens uitsluitlik vir die studente. Dit is reeds gedoen deur die Kerkraad van Potchefstroom en as dit ook op die ander drie plekke gedoen word sal daar stellig 'n groter kontinuïteit in die bearbeiding kom as wat nou moontlik is waar ek elke inrigting net eenmaal per kwartaal kan besoek en die lengte van my besoeke reel volgens die hoeveelheid studente. (b) Die bydrae wat studente kan lewer in gemeentewerksaamhede moet ontgin word. Heidelberg het hiermee begin. Met die dankfees het die studente 'n tiekieaand gereel en £10 ingesamel. 'n Groot getal help op die dorp, by die Verbeterings-gestig en by die Industriële Skool met die Sondagskool. In 'n behoeftige wyk van die gemeente doen die studente sosiale werk onder leiding van Dr. A. du Preez.

By wyse van afsluiting wil ek my dank uitspreek teenoor die betrokke Kerkrade wat my die gebruik van die kansel toegestaan het, teenoor almal wat my bygestaan het in reelings vir gesellighede, teenoor die hoofde van inrigtings vir hul vriendelike steun, en teenoor u, geagte lede van die Kommissie, vir u belangstelling en geredelike hulp asook vir die verhoging van my salaris. Dit was welkom. Waar ek nou 'n jaar se ondervinding van hierdie belangrike werk opgedoen het, is my bede dat ek hierdie jaar beter werk sal kan lewer vir ons Meester.

Hoogagtend,

U br. in Christus,

J. A. J. McDONALD.

Totaal studente: plus minus 800.

BYLAE XXXVI.

VERSLAG VAN DIE BLOEDRIVIER-EEUFEESKOMMISSIE AAN DIE HOOGEERW. SINODE, VERGADER TE PRETORIA, 7 APRIL, 1937 EN VOLGENDE DAE.

HoogEerw. Heer,

Die Kommissie deur die H.E. Sinode benoem op sy vorige vergadering het die eer die volgende verslag voor te lê:

1. Die Kommissie word op sy eerste vergadering, net na die sluiting van die Sinode, as volg gekonstitueer: Ds. L. M. Kriel, Utrecht, Voorsitter; Ds. J. I. de Wet, Volksrust — Scriba. Verder is besluit om 'n skrywe te rig aan die Trustees van die Fonds van die Bloedrivier-Herdenkings-dorpogenootskap, vragende om ondersteuning uit die Fonds. Die antwoorde was meer of min gunstig, dog nie beslis nie.

2. Die tweede maal het die Kommissie op Volksrust vergader en wel op 15 Mei 1935. Op die vergadering was die Ed. Heer E. G. Jansen, Voorsitter van die **Voor-trekker-Eeufeesmonumentkommissie**, teenwoordig, om die doel van sy Kommissie te verduidelik, hy het ook die Kommissie verseker van die begeerte van sy kommissie om met die Kerk saam te werk.

3. Aan Ds. Paul Nel Sr., word opgedra om die saak van ondersteuning uit die Fonds van die Bloedrivier-Herdenkingsdorpogenootskap met die Trustees te bespreek. Geen verslag is nog ontvang nie.

4. Die Kommissie het 'n versoek aan alle Dingaansdag-feeskommisies gerig, vragende om geldelike ondersteuning vir die werk van die Kommissie. Die bedrag so ingesamel is £?

Met verskuldigde hoogagting en seenbede,
U dienswillige dienaars en broeders,

L. M. KRIEL (Voorsitter).
J. I. DE WET (Scriba).

Volksrust,
9 Maart 1937.

BYLAE XXXVII.

**VERSLAG OOR DIE GESANGBOEK IN AFRIKAANS
AAN DIE HOOGEERW. SINODE VAN DIE N. H. OF G.
KERK, PRETORIA, 7 APRIL, 1937 e.v.d.**

Die HoogEerw. Scriba van genoemde Sinode,
HoogEerw. Heer en Broer,

Ondergetekende het die eer om as volg te rappor-
teer:

(1) Die Psalms in Afrikaans is in die pers en sal
eersdaags die lig sien. Van die bundel se Voorwoord,
waaronder ook ondergetekende sy naam gevoeg het,
word hierby 'n proef ingesluit. Ons vertrou dat dit u
goedkeuring sal wegdra. Daaruit blyk'dat die rewiseurs
hulde gebring het veral aan Totius, aan wie hoofsakelik
hierdie berymde Psalms te danke is.

(2) Die rewisie van die Gesange is nou aan die orde.
Vereers word die 101 nommers, wat in die Nuwe Halle-
luja gedruk staan, afgewerk, met die oog op 'n nuwe
uitgaaf van hierdie bundel nog voor die end van hierdie
jaar. Die gesamentlike rewiseurs het die bewerking van
'n eind-redaksie van hierdie nommers aan drie van sy
lede opgedra, n.l. Ds. P. B. Ackermann, Dr. E. C. Pie-
naar en die ondergetekende. Hulle is vir enige maande
vrygemaak van hulle gewone pligte en die S.A. Bybel-
vereniging het goedgunstig plaasvervangers vir hulle
verskaf. Nadat hulle die eind-redaksie bereik het, sal
die gesamentlike rewiseurs in Julie saamkom om die 101
finaal af te werk.

(3) 'n Belangryke stadium is bereik deur die feit dat
sowel die Kaapse Sinode asook die Hervormde Kerk te
kenne gegee het dat daar sekere van die Gesange en in
ander gevalle sekere verse van bruikbare Gesange is wat
kan wegval. Die **keuring** van ons Gesange is derhalwe
voorlopig onderneem en ondergetekende vra van die
HoogEerw. Vergadering 'n duidelike opdrag hieroor:

- (a) Keur die Vergadering in beginsel goed dat
verse en selfs enkele hele Gesange vanweë
dogmatiese of aestetiese swakheid of ook van-
weë onnodige herhaling sal weggelaat word?
- (b) Dat leemtes gevul word sonder verstoring van

die nommers deur nommers uit die Vervolg-bundel of ander erkende bronne?

- (c) Dat ons gesangbundel uitgebrei word deur die byvoeging van gesikte nommers veral met die oog op rubrieke wat op die oomblik swak voor-sien is?
- (d) Dat die Kommissie vir die Gesangbundel, moontlik in oorleg met die Moderatuur, in hier-die saak volmag kry om voort te werk, sodat die saak so min moontlik vertraag word?

Met verskuldigde hoogagting, U Br. in die Heer,

G. B. A. GERDENER.

Wellington,
11 Maart 1937.

BYLAE XXXVIII.**EERSTE RAPPORT VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE
VIR ALCEMENE SAKE.**

Aan die H.Eerw. Sinode van die N.H. of Ger. Kerk in sitting, Pretoria 1937.

WelEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie wens as volg te rapporteer oor die verskillende sake wat na hom verwys is.

A. Beskrywingspunte:

(5) Word later behandel.

(7) Verwys na Kom. van Revisie.

(8) U Kommissie beveel aan dat, met die oog op ophoping van onnodige Ringspapiere, met uitsondering van die wat vir die argief bestem is, aan die Rings Scribas verlof verleen word om na verloop van drie jaar sulke papiere te vernietig.

(9) Hierdie punt word ook later behandel.

(13) Hierdie punt word deur u Kommissie aanbeveel.

(15) Hierdie punt is reeds afgehandel.

(24) U Kom. beveel aan dat die besluit soos in Bylae 8 in ons Wetboek (Bls. 154) gehandhaaf word.

(28) U Kom. kan hierdie punt nie aanbeveel nie.

(43) Dit word aanbeveel dat hierdie saak aan die diskressie van Kerkrade oorgelaat word met die veronderstelling dat die Awendmaal alleen na aansoek en in baie verdienstelike gevalle sal geskied.

(45) Hierdie punt word nie aanbeveel nie.

(47) Aangesien punt 57 op dieselfde saak slaan en duideliker geformuleer is, word aanbeveel dat hierdie punt tesaam met 57 gehandel word.

57) Hierdie punt word deur die Kommissie aanbeveel met die versoek dat alle beskikbare informasie deur die insender van die beskrywingspunt aan die H.Eerw. vergadering meegegee sal word.

(65) Word tesaam met punt 9 behandel.

(78) U Kom. beveel hierdie punt aan vir toekomstige drukke van Doopseëlvorms.

(5) U Kommissie beveel aan die Kerkraad van P. Maritzburg vrygelaat word om hom na die Kerkrade van die Transvalse Kerk te rig in verband met hierdie saak.

(9) Na aanleiding van 9 stel u kommissie die volgende herindeling van Ringe voor:

Voorgestelde Herverdeling van Ringe.

I Ring van Pietersburg (Nuwe Ring)

1.	Pietersburg 1852	(Ex R. v. Rustenburg)
2.	Waterberg 1860	do.
3.	Louis Trichardt 1906	do.
4.	Pietpotgietersrust 1917	do.
5.	Zoekmekaar 1917	do.
6.	Warmbad 1922	do.
7.	Laeveld 1929	do.
8.	Waterberg Noord	do
9.	Messina 1934	do.

II. Ring van Rustenburg

1.	Rustenburg 1850 (Ex R. v. Rustenburg).
2.	Zeerust 1866 (Ex R. v. Zeerust).
3.	Magaliesberg 1910 (Ex R. v. Pretoria).
4.	Zwartruggens 1911 (Ex R. v. Zeerust).
5.	Krokodilrivier 1914 (Ex R. v. Rustenburg).
6.	Koster-Derby 1919 (Ex R. v. Zeerust).
7.	Malopo 1920 " do.
8.	Dalunie 1928 (Ex R. v. Rustenburg)
9.	Vorentoe 1935 do.

III. Ring van Lichtenburg.

1.	Lichtenburg 1885 (Ex R. v. Zeerust).
2.	Schweizer Reneke 1888 (Ex R. v. Potchefst'm)
3.	Ventersdorp 1889 (Ex R. v. Zeerust).
4.	Delarey 1912 do.
5.	Ottosdal 1913 do.
6.	Coligny 1914 do.
7.	Amalia 1927 (Ex R. v. Potchefstroom)
8.	Hartsrivier 1929 (Ex R. v. Zeerust).
9.	Biesjiesvlei 1935 do.
10.	Piet Renier 1935 (Ex R. v. Potchefstroom).

Al die ander Ringe bly dieselfde behalwe dat Potchefstroom 3 en Pretoria een gemeente afgee.

Pt. 65. Herverdeling van Ring van Utrecht word nie aanbeveel nie.

(79) Nie aanbeveel nie.

(80) Aanbeveel.

(99) U Kommissie beveel aan dat die Ringskommissie van Potchefstroom opgedra word om die nodige ondersoek in te stel en te rapporteer aan die Sinodale Kommissie.

(102) Afgehandel onder Rapport van Kommissie van Revisie (Bylae XXXIII).

(104) Nie aanbeveel nie omdat dit volgens die oordeel van U Kommissie prakties onuitvoerbaar is.

(111) Aanbeveel.

(121) U Kom. kan dit nie aanbeveel nie omdat dit klaarblyklik rus op 'n misverstand.

(122) Nie aanbeveel nie.

Ringsvergadering in Maart (Bylae V) Punt 5(2)
Nie aanbeveel nie.

A. W. ECKARD (Voorsitter).
A. J. V. BURGER (Scriba).
P. A. ROUX.
J. D. ROOS.
L. P. SNYMAN.
P. L. LOURENS.
H. A. DE WET.
J. P. JOUBERT.
Oudl. O. A. OOSTHUIZEN.
Oudl. J. L. MALAN.
J. de V. BOSMAN.

BYLAE XXXVIII.**SUPPLEMENTÆRE RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE
VIR ALGEMENE SAKE.**

1. Brief van Babanango Eeufeeskommisie.

Nie aanbeveel nie omdat dit die deur sal oopmaak vir baie ander feeskommisies om vir geldelike ondersteuning aan te klop.

2. Die Jaarboek van die Ned. Geref. Kerke in Suid-Afrika.

- (a) U Kommissie beveel aan dat die Sinode elke Kerkraad versoek om jaarliks tenminste drie Jaarboeke vir elke Kerkraadslid, vir verspreiding, te bestel.
- (b) Verder word aanbeveel dat in die Herderlike Brief gunstige melding gemaak word van die Jaarboek.

Namens die Kom.

A. W. ECKARD, Voors.

A. J. V. BURGER, Scriba.

BYLAE XXXIX.
HERVERDELING VAN RINGE.

Met betrekking tot die herverdeling van enige Ringe, en die skepping daardeur van 'n elfde Ring, waar toe op die 13de deser oorgegaan is, word tans verder as volg besluit:

1. Dat Art. 78 dien ooreenkomsdig gewysig sal word;
2. Dat hierdie nuwe verdeling dadelik in werking sal tree;
3. Dat al die afgevaardigdes uit die Ringe van Pietersburg, Rustenburg, en Lichtenburg opgeroep sal word, om, staande hierdie vergadering, onder voorsitterskap van die Predikant van die oudste gemeente van die drie genoemde respektiewe Ringe, te konstitueer, amptenare en permanente kommissies te kies, en voorts al wat nodig bevind mag word af te handel en aan die Sinode te rapporteer;
4. Dat, i.v.m. voorgaande paragraaf, alle betrokke wetsartikels tans gesuspendeer sal word;
5. Dat, met betrekking tot fondse, bogenoemde Ringe deur middel van hul Ringskommissies, waar dit nodig mag wees, tot 'n billike skikking sal kom;
6. Dat pasgenoemde skikking vanaf die volgende gewone Ringsittinge in werking sal tree;
7. (a) Dat opdragte deur die ou Ringe aan hul Kommissies gegee, uitgevoer sal word deur die kommissies van die Ringe binne wie se ressort die uitvoering daarvan sal val, en
 (b) Dat die Scribas van die Ringe hiervan aan die Scribas van die betrokke Ringe kennis sal gee; en
8. Dat die Ringe van Potchefstroom en Pretoria, wat drie gemeentes en een gemeente respektiewelik afgegee het, deur middel van hul Ringskommissies, enige moontlike vakatures op permanente Kommissies, daar deur ontstaan, sal aanvul, en hieroor aan die Sinode rapporteer.

J. M. LOUW, Assessor Synodi.

Pretoria,

15/4/37.

BYLAE XL.

KOMMISSIE VIR 'N MAANDBLAAD VIR DIE TRANS-VAALSE KERK.

Gemeente.....

Die bogenoemde Kommissie sien sy weg ope om by die Sinodale Kommissie die oprigting van die Blad aan te beveel as u Kerkraad vir minstens eksemplare per maand wil inteken vir verspreiding in al u huisgesinne teen 'n totale jaarlikse bydrae van £.....

Dit word geheel aan U Kerkraad oorgelaat om te besluit hoe hierdie geringe bedrag in u gemeente gevind kan word. Dit werk uit op ongeveer 3d. per blad vir die hele jaar.

Alleen as almal saamwerk is hierdie skema moontlik. Dis in belang van ons Kerk.

U voorlopige goedkeuring onderhewig aan die besluit van u kerkraad, deur u handtekening hieronder te plaas, sal gewaardeer word.

.....
Handtekening.

Die berekening geskied op die volgende basis:

Vir die eerste 100 per maand:	£3. 0.0	per jaar.
do. 150 do.	£4.10.0	do.
do. 200 do.	£5.10.0	do.
do. 250 do.	£6.10.0	do.

en daarna vir elke 100 per maand £1 ekstra do.

As u meer eksemplare wil ontvang teen bogenoemde tarief kan u net hieronder 'n aantekening maak:

Ons wil graag nog.....ekstra per maand ontvang.

J. R. ALBERTYN.
C. A. v. d. MERWE.
J. REYNEKE.
J. L. v. WIELLIGH.
A. J. V. BURGER.

BYLAE XLI.

**VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE VIR
DIE SENDING.**

Aan die HoogEerwaarde Sinode.

WelEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie het in behandeling gehad:

- A. Die Verslag van die Sinodale Sendingkommissie,
- B. Die Verslag van die Sinodale Kommissie vir Sending onder Israel,
- C. Die Verslag van die Verteenwoordigers op die Stofberg-Gedenkskool Bestuur,
- D. Beskrywingspunt van die Ring van Heidelberg,
- E. Van die Kommissie vir die Eksamens vir Inboorlingtale, en die Verteenwoordiger op die Bestuur van die Sendinginstituut is geen verslae ontvang nie.

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer oor:

A. Verslag van die Sinodale Sendingkommissie:

I. **DIE VELD.—Inleiding:** Aanbeveel dat met dank kennis geneem word van gestadige uitbreiding van ons Sendingwerk wat vandag 26 Sendelinge, 10 Naturellerare en 108 Evangeliste tel.

- (a) **Plaaslike Sendingwerksaamhede:** Aanbeveel dat met dank kennis geneem word van die merkbare vooruitgang.
- (b) **Werk op die Kompounds:** Aanbeveel dat met dankbaarheid kennis geneem word van die hoognoedsaaklike uitbreiding, sodat daar nou 3 blanke Sendelinge in die Randse Kompounds arbei.

Verder word aanbeveel dat hier, sowel as by verdere belangrike punte, die Sendingsekretaris of betrokke Sendelinge wat teenwoordig is, korte toelichtings sal gee.

- (c) **Sinodale Sendingwerk:** Aanbeveel dat vir kennisgewing aangeneem word.

(1) **Nuwe Sendingstasie in Soeloeland.** Baie sterk word aanbeveel, dat aan die Sinodale Sendingkommissie opgedra word om sodra moontlik, oor te gaan tot die stig van 'n stasie met 'n blanke Sending daarop.

(2) **In die Laeveld.—** Word vir kennisgewing aangeneem.

(3) **Die Paledistreek.**—Aanbeveel word, dat die Sinode 'n beroep doen op die Ring van Pretoria om die streek as hulle besondere werkkring te aanvaar.

(4) **Nuwe Naturellegebiede.**—Word vir kennis aangeem.

II. UITBREIDING:

(a) **Belangstelling in Plaaslike Sendingwerk.**—Word met dank van kennis geneem.

(b) **Bydrae van Moedergemeentes.**—Met dank word kennis geneem dat £50,185 in die afgelope 3 jaar kon bygedra word, d.w.s. £10,000 meer as die vorige drie jaar.

(c) **Uitbreiding in Sendingkerk.** Met innige dankbaarheid word kennisgeneem van die aanwas in ledetal van 17,943 tot 21,194, ook van die ongeveer £10,000 deur die Sendingkerk self bygedra, en van die algemene vooruitgang sinds die stigting van die Dogterkerk.

III. WETSVERANDERING:

Dit kom ook voor onder die verslag van die Kommissie van Revisie, en word hier dus slegs van kennis geneem.

IV. OPVOEDING EN ONDERWYS:

(a) **Laer Onderwys.**—Aanbeveel word dat die Sinode die beginsel in 1934 uitgespreek weer sal beklemtoon, n.l. „waar die staat die koste dra van sekondêre onderwys, daar moet die kerk sover moontlik meewerk om daardie onderwys in godsdienstige rigting te stuur,” en verder, dat hierdie beleid so geïnterpreteer moet word, dat die Kerk moet trag nie alleen om bestaande naturelle-onderwys — aangeleendhede in godsdienstige rigting te stuur nie, maar om daadwerklik belang in naturelle-opvoeding en onderwys te stel, deur hom te beywer vir die stigting en registrasie van naturelleskole in Transvaal onder toesig van ons Kerk.

Verder word met leedwese kennis geneem van die feit dat van die 651 Goewerments-ondersteunde Sendingskole in Tvl. slegs 83 onder toesig van ons Kerk staan.

(b) **Bethesda Normaalskool.**—Aanbeveling: (1) Met dankbaarheid neem die Sinode kennis van die stigting van hierdie Opleidingskool, soos deur die laaste Sinode, aan die Sinodale Sendingkommissie opgedra;

(II) Die Verslag van die Eestuur word in geheel voorgelees, aangesien dit die eerste van sy soort is (Bylae A. bl. 139); (III) Punt 5 van die Verslag, aangaande die beleid wat gevolg word, word met instemming van kennis geneem.

(c) **Sekondêre Onderwys.**—U kommissie wens aan te beveel dat aangesien daar reeds op Warmbad so'n skool is, aangesien die Onderwys Dept. die personeel salarieer, aangesien die M.S. Bond, Vr. Send. Ver. en Sendingkerk Sinode daarvoor is, en aangesien veel misverstand veroorsaak is deurdat in die verlede naturelleliers nie hulle opvoeding onder toesig van ons Kerk ontvang het nie — so keur die Sinode hierdie stap goed en dra dit aan die Sinodale Sendingkommissie op om daar mee voort te gaan, o.a. om die geld vir die daarstel van die geboue te probeer vind.

(d) **Interdepartemente Kommissie van Ondersoek Insake Naturelle-Onderwys.** Word vir kennis aangeneem.

(e) **Registrasie van Naturelleskole.** Aanbeveel word dat aan die Sinodale Sendingkommissie opgedra word om per deputasie die Hoofinspekteur van Naturelleskole e.a. betrokke amptenare te nader insake 'n regeringsbeleid dat, in 'n Protestantse land soos Suid-Afrika, Protestantse Kerke voorkeur behoort te kry by die registrasie van Sendingskole.

V. (a) **DIE CHRISTENRAAD VAN SUID-AFRIKA.**—

U Kommissie wens aan te beveel dat ons Kerk by die Christenraad aansluit, en derhalwe die handelinge van die Sinodale Kommissie sal goedgekeur en die verteenwoordiging bekragtig.

(b) **Rassestudiebond van Afrikaners.**—Aanbeveel dat van die handelwyse van die Send. Kom. kennis geneem word.

(c) **Naturelle Jeugbewegings.**—Aanbeveel dat die handelwyse goedgekeur word.

VI. **PUBLIKASIES:**

(a) Wat die boekie „Teen die Sending” betref word aanbeveel, dat die Sinode met hartelike dank kennis neem van die nut wat dit gestig het, en dra dit verder op aan die Sinodale Sendingkom. om 'n tweede oplaag te oorweeg, nadat Kerkrade omtrent die aanvraag gevraadpleeg is.

Wat betref die tweede boekie word met blydschap van kennis geneem.

- (b) **Sendingblad vir Transvaal.**—Aanbeveling:
 - (i) Met hartelike dankbaarheid teenoor die M.S. Bond word kennis geneem van die bestaan van **Die Voog** en die seën wat dit afwerp.
 - (ii) Aan die Sin. Send. Kom. word opgedra met die Vrystaatse Kerk te onderhandel rè die totstandbring van 'n gesamentlike **Sendingblad** vir die drie Noordelike Provincies.

VII. HULP SENDINGVERENIGINGS:

(a) **Tvl. Vroue-Sendingvereniging.** — Aanbeveel word dat deur die Scriba Sinodi 'n brief gerig sal word aan die T.V.S.V. Hoofbestuur waarin die dank en waardering van die Sinode uitgespreek word vir die vereniging se voorbeeldige sendingywer.

(b) **Mannesendingbond.**—Aanbeveling: dat 'n be-roep op die Kerkrade gemaak word, b.v. deur middel van die Herderlike Brief, om die manslidmate tot groter sendingywer te organiseer.

VIII. FINANSIES:

(a) **Finansiële Subkommissie.**—Met instemming van kennis geneem.

(b) **Aandeelhouers.**—Met dank word kennis geneem van die re-organisasie-planne en aan Kerkrade word opgedra hulle te beywer vir die invordering van die aandele.

(c) **Sinodale Sendingkollektes.**—Aanbeveling: Die Sinode doen die dringende en billike beroep op alle gemeentes om tog hulle „pro-rata” bydraes te lewer.

(d) **Sendingbasaar.**—Aanbeveling: Die Sinode neem met dank kennis van die bedrag van ongeveer £1,000 so bereik, maar spreek sy teleurstelling uit dat alle Kerkrade nie saamgewerk het nie.

(e) **Miljoen-pennie-fonds.**—Aanbeveel word dat met dank van die skema kennis geneem en alle sukses toegegewens word.

B. VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR SENDING ONDER ISRAEL (Bylae XXIII).

U Kommissie beveel aan, dat wat betref hierdie verslag:

- I. **Vergaderinge.**—Vir kennisgewing aangeneem word.
- II. **Die Arbeider en sy werk.**—Eerw. Kohl 'n korte melding sal doen.
- III. **Ligpunte**—met dank van kennis geneem word.
- IV. **Besoek van Gemeentes.**—Dit sterk aanbeveel word dat Eerw. Kohl Gemeentes sal besoek op uitnodiging van die Kerkrade.
- V. **Fondse.**—U Kommissie beveel aan dat:
 - (a) Die Heffing deur die Sinodale Fonds met £15 verminder sal word, en
 - (b) £60 minder sal bygedra word vir die salaris van die Sendingsekretaris, en
 - (c) Elke Gemeente sy begroting sal nakom, al is dit deur 'n tweede of derde kollekte te neem.

C. **VERSLAG VAN DIE VERTEENWOORDIGER OP DIE STOFBERG-GEDENKSCHOOL BESTUUR.**
(Bylae XXIV).

- I. **Aftree van Direkteur.**—Daar die Sinode hom reeds uitgespreek het, word hierdie punt vir kennisgewing aangeneem.
- II. **Nuwe Direkteur.**—Met dank van kennis geneem.
- III. **Werksaamhede.**—Met dank van kennis geneem.
- IV. **Finansies.**—Die handelwyse van die Sinodale Sendingkommissie om jaarliks £500 by te dra word goedgekeur.

D. **BESKRYWINGSPUNT DEUR HEIDELBERG RING.**

Hierdie punt is reeds deur die Kommissie van Revisie in behandeling geneem (Bylae XXXIII) en verval dus hier.

U dienswillige dienaars,

G. W. S. HOFMEYR (Voors.)
H. R. BARRISH.
W. R. JOYCE.
J. P. W. DE VRIES.
H. F. PRINSLOO.
H. J. POTGIETER.
S. W. VAN NIEKERK.
A. H. STANDER.
J. REYNEKE.
D. J. RETIEF.
M. W. J. ODENDAAL
P. L. POTGIETER.
C. P. v. d. MERWE (Scriba).

BYLAE XLI.**RAPPORT I.S. NAAM VAN BETESDA GEDENKSKOOL**

Aan die Hoogeerwaarde Sinode,
Pretoria.

Hoogeerwaarde Voorsitter en Vergadering,

U Kommissie het besluit om aan te beveel dat die naam van die Normaal Skool te Betesda sal wees:

DIE STEPHANUS HOFMEYR GEDENKSKOOL,
en wel om die volgende redes o.m.:—

1. Dit is reg en waardig dat die naam van die groot man, Sending Pionier, Christen Held, Stephanus Hofmeyr in herinnering sal gehou word deur die jare,

2 Omdat hy vir jare te Betesda gewoon het toe hy Kranspoort nie kon bewoon nie en daar in sy leeftyd begin het Onderwysers en Evangeliste vir die werk op te lei.

In die hoop dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het noem ons vir ons,

U Dnw. Dnrs.

J. H. R. BARTLETT.
J. REYNEKE.
CHARLES D. MURRAY.

Pretoria,
20/4/37.

BYLAE XLII.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR FONDSE.

HoogEerw Heer,

Die Tydelike Kommissie vir Fondse het die eer die volgende verslag u voor te lê oor die verskillende sake, wat onder sy aandag was.

I. BYLAE I. Onderafdeling V(A) Verslae van:—

Punt 2. Verslag van die **KerkkantoorKommissie** (Bylæe XXXII).

(1)	Vergadering	word vir kennisgewing aanbeveel.
(2)	Rings Hulpbehoewende Jongelinge Fonds , word vir kennisgewing aanbeveel.	
(3)	Museum	word vir kennisgewing aanbeveel.
(4)	Ruskamer	word vir goedkeuring aanbeveel.
(5)	Kantoorstaf	word vir goedkeuring aanbeveel.
(6)	Klavier	word vir kennisgewing aanbeveel.
(7)	Persele Nedersetting	word vir kennisgewing aanbeveel. Die saak word behandel onder die Rapport van die Armesorgkommissie.
(8)	Verband Roos-Senekal	met dank word hiervan kennisgeneem.
(9)	Huur van Kantore	word vir goedkeuring aanbeveel.
(10)	Naturelle Normaalskool Bethesda.	Hierdie punt word vir goedkeuring aanbeveel op grond van die volgende ingewonne informasie:—
(a)	£4000 geleen @ 4½%	£180 0 0
(b)	Ontvang v. Onderwys Dept.	
(1)	Vir 80 leerlinge £12 p.j. ...	£960 0 0
(2)	80 leerlinge betaal 30/- p.j.	£120 0 0
		—————
		1080 0 0
(3)	Uitbetaal vir uitrustings ...	60 0 0
		—————
		1020 0 0
(4)	Rente en aflossing	220 0 0
		—————
		800 0 0
(5)	Koste vir losies p l. p.j. £9	720 0 0
		—————
		£80 0 0

Dit laat dus 'n balans van £80 vir moontlike slegte skulde. Rente en jaarlikse delging word dus gevind. Dan is daar nog die verdere inkomste van:

(1) Huur Prinspaa's woning ...	£60	0	0
(2) Huur Skoolgebou	32	10	0
(3) Huur Damesvertrekke	20	0	0
(4) Huur Onderwyserswoning .	48	0	0
(5) Losiesgelde, Skoolfooie en Hoofdelike toelae	220	0	0
			£380 10 0
Rente	£180	0	0
Aflossing	150	0	0
Reparasie	50	10	0
			£380 10 0

(11) **Skuld Stofberg Gedenskool.**—U Kommissie wens sy diepste teleurstelling uit te spreek oor die versium van gemeentes om hulle pligte na te kom, en wens aan te beveel, dat die Sinode sedelike dwang sal uitoefen op die gemeentes, wat nog nie die gevraagde bedrag gestort het nie.

Volgens Bylae XXXII A, (1), (2), blyk dit dat 36 gemeentes die gevraagde bedraes gestort het, terwyl 32 nog agterstallig is. En daaronder sulke belangrike gemeentes as: Johannesburg Oos, Jeppe, Potchefstroom, Bethal, Wakkerstroom, Swartruggens en Eloffsdal. Terwyl Bylae A (3) aantoon dat 17 gemeentes niks gestort het nie, waaronder groot gemeentes soos b.v. Krugersdorp, Fordsburg, Vereeniging en Utrecht is.

(12) **Koshuis Goedgegun** word aanbeveel vir goedkeuring.

(13) **Noodhulpsfonds.** Hierby wil u Kommissie, Bylae I, Onderafdeling V.B. Beskrywingspunte: No. 98 van die Ring van Potchefstroom neem. Hierdie beskrywingspunt beveel u Kommissie ten sterkste aan, en wil die Sinode adviseer om die Ringe te vra om, as hulle dit nodig ag, nuwe Kollektante aan te stel met die oog op die insameling van die nog ontbrekende bydraes.

In verband met hierdie saak wil u Kommissie verwys na Bylae XXX : B) en die volgende opmerkings maak:

(a) **Die Ring van Potchefstroom.** Daar is nog 'n tekort van £146 18s. 1d. Het die Gemeentes Klerks-

dorp en Mooirivier hulle plig gedoen sou dit nie nodig gewees het om oor die tekort te rapporteer nie. Die jongste gemeente Amelia het meer as die verwagte bedrag gestort. Mooi so!

(b) **Die Ring van Rustenburg.** Die Ring het maar net 'n bedrag van £246 12s. 4d. inbetaal daar is 'n tekort van £393 7s. 8d. Alleen die gemeente Rustenburg het sy volle verpligtings nagekom. Van die verwagte bedrag van £130 het die gemeente van Pietersburg slegs £10 2s. 9d. gestort. Die gemeente van Krokodilrivier was aangeslaan met die klein bedrag van £45 en dit het die gemeente nie eers betaal nie. Net £19 10s. 3d. het die Saakgelastigde bereik. Die gemeente Waterberg was aangeslaan vir £90 en slegs 'n klein bedrag van £17 14s. 4d. het teregekom in die kas.

(c) **Die Ring van Lydenburg.** Die verwagte bedrag was £735. Die som van £653 13s. 3d en nie £633 9s. 11d. soos aangegee in Bylae B. 'n Tekort dus van £81 6s. 9d. Het maar net Machadodorp nie so groteliks versuum nie, dan het die Ring nie 'n tekort gehad nie.

(d) **Ring van Pretoria.** Hier vind u 'n tekort van £301.10.1. Die gemeente van Pretoria het van die verwagte bedrag £150 net £27.16.8 gestort. Eloffsdal is nog £7.19.4 kort. Alleen die gemeente Pretoria Oos het sy volle bedrag en meer gestort.

(e) **Ring van Utrecht.** Daar rus nog 'n skuld van £147 2.5 op die Ring. Utrecht, Vryheid en Volksrust het nie hulle plig nagekom nie.

(f) **Ring van Heidelberg.** Dit is die enigste Ring, wat meer as die verwagte bedrag gestort het.

(g) **Ring van Zeerust.** Hier vind ons 'n tekort van £138.3.3. Ventersdorp, Zwartruggens, Hartsrivier het nie hulle verpligting nagekom nie.

(h) **Ring van Ermelo.** £231.13.8 moet nog in die Ring gevind word. As 'n klein en minder gegoede gemeente as Amsterdam meer as sy bedrag kan vind, dan begryp u Kommissie nie, waarom Ermelo, Carolina en Morgenson, sulke belangrike gemeentes nie hulle plig nagekom het nie.

(i) **Ring van Johannesburg.** 'n Bedrag van £372.10.11 is te min ingekom. Die gemeente van Randpoort het meer as dubbel van sy verwagte bedrag ingebring, en as

dié gemeente dit kan doen, dan verstaan u Kommissie nie waarom Krugersdorp, Melville so ver tekort skiet nie. Krugersdorp het slegs £11.0.4 van die verwagte som van £140 gestort. Melville £39 14.3 van die verwagte £175. Burgershoop £6.5.7. i.p.v. £50.

(j) **Ring van Boksburg.** 'n Klein bedrag van £17.4.9 is tekort. Die gemeente van Germiston is die enigste wat sy plig versuim het — net £60 is gestort i.p.v. £120. Delmas het pragtig bygedra. £90 was verwag en £127 het ingekom.

(k) **Ringe:** 'n Totale bedrag van £9,309 was verwag en £7,735 6.9, ingekom, dus moet nog £1,654.13.3 inkom.

(l) **Verdere Besonderhede** word vir kennisgewing aanbeveel.

(m) **Verdeling.** Hierdie punt word aanbeveel vir goedkeuring.

(14) **Werksmense Skadeloosstelling Wet.** U Kommissie beveel hierdie punt aan vir kennisname met dank.

(15) a, b, c, — word vir goedkeuring aanbeveel.

(16) **Begrotingstate:**

(a) Word vir kennisgewing aanbeveel.

(b) Hierdie punt bly oorstaan vir latere behandeling.

(c) Die aanbeveling van die Kerke-Kantoor kommissie word nie aanbeveel nie.

Die aanbeveling van u Kommissie is:—die verdeling geskied jaarliks soos die geval tot hiertoe was. Ook word die Nedersettingsfonds, Spoorweg-Predikant Fonds en Sondagskool Sendeling-Salaris Fonds jaarliks verdeel onder die gemeentes.

(17) **Verdeling i.v.m. sekere Fondse.**

(a) U Kommissie beveel hierdie punt aan vir kennisgewing met dank.

(b) Die punt wil u Kommissie aanbeveel om oor te staan vir latere behandeling.

(18) **Ander Sake.** Word vir kennisname aanbeveel

II. Bylae I Onderafdeling V-A. Verslae van:—

Punt 1. Verslag van die Argivaris (Bylae XXXI).

(1) **Verandering in Registers** word vir kennisgewing aanbeveel.

(2) **Kerk-orgaan** word vir kennisname aanbeveel.

(3) **Ontvange Stukke** word vir kennisgewing aanbeveel.

(4) **Ontbrekende Stukke.** Met dankbaarheid het u Kommissie verneem van die groot verbetering op vorige jare. En wil, wat betref die nog uitstaande stukke aanbeveel dat die Rings-scribas opgedra sal word om genoemde stukke so spoedig moontlik na die sitting van hierdie Sinode van die gemeentes te kry en op te stuur na die Argivaris.

Dit het u Kommissie verbaas om te sien:

(a) Dat selfs die Hoog Eerw. Aktuarius een van die skuldiges is,

(b) Dat die Finansiëlestade van Swartruggens vir die jaar 1927 nou al vir die vierde keer ontbreek. So ook met die stukke van Koster-Derby vir die jare 1925, 1927 en 1928.

(5) **Algemeen.** Hierdie punt met sy onderafdelings a, b, c, d, wil u Kommissie sterk aanbeveel, en ook dat dit in die vergadering gelees sal word.

III. Bylae I Onderafdeling V-A.

Punt 1.—Verslag van die Saakgelastigde (Bylae XXX).

(1) **Reglement vir Beheer vir Kerklike Goedere.** U Kommissie beveel aan dat die Afgevaardigdes van Barberton sonder versuim hulle aandag aan die saak sal gee. Verder word die punt vir kennisname aanbeveel.

(2) **Predikante Pensioen Fonds.**

(a) Aanbeveel dat met leedwese hiervan kennis geneem word. En dat die Hoog Eerw. Sinode alle pogings in die werk sal stel om die nognie deelhebbende gemeentes daartoe te beweeg om in te skrywe op die Predikante Pensioen Fonds. 'n Verdere aanbeveling wens u Kommissie te maak, n.l. dat dit aan die saakgelastigde opgedra word om in oorleg met die verskillende Kerkrade, die gemeentes te besoek en dat hy op die wyse sal probeer om hulle te beweeg om in te gaan vir die P.P. Fonds.

(b) U Kommissie hoop dat Piet Retief en Potgietersrust die goeie voorbeeld van Erasmus ten spoedigste sal volg.

(c) Van hierdie punt word met dank kennis geneem.

(d) (1) en (2). **Beskrywingspunte 210 vgl. 267.**

Ré hierdie punte beveel U Kommissie aan: Die

Sinode neem kennis en dra dit aan die Kerkekantoor Kommissie op om, indien die Sinodale Kommissie van die Kaapse Kerk in die reses daartoe mag oorgaan, om dan uitvoering aan punt (e) te gee. En gee verder opdrag aan die Sinodale Kommissie om in oorleg met die Kerkekantoor Kommissie toe te sien, dat die fonds so ver as moontlik beveilig word tot die Sinode die saak weer in behandeling geneem het.

(3) **Kerklike Jaarboek.** Word aanbevel vir kennissname met leedwese.

(4) **Transgariepiese Kerkgeskiedenis.** (a), (b), (c), (d) word aanbevel vir kennisgewing.

(e) U Kommissie beveel aan dat die prys van die boek sal bly op 5/-.

(5) **Boustowwe vir Kerkgeskiedenis.** Die hele punt met al sy onderdele (a), (b), (1), (2), (3) word vir goedkeuring aanbevel.

(6) **Biblioteek.** U Kommissie beveel aan dat die besluit aan die permanente Regskommissie opgedra sal word om in die reses uitvoering daaraan te gee.

(7) **Heffinge.** Word aanbevel vir kennisgewing met leedwese. **Bylae B—XXX.**

(a) **Agterstallige Heffinge.**

(1) **Ring van Rustenburg.**

Waterberg en Louis Trichardt het intussen betaal. Potgietersrust, Warmbad, Dalunie, en Waterberg Noord bly nog agterstallig: Die gemeente Potgietersrust vir die jare 1933, 1934, 1935 tot 'n bedrag van £131 11s. 3d. en dan moet nog hierby kom 1936 se bedrag.

(2) **Ring van Lydenburg.**

Belfast het intussen gestort. Weens die afstand en vakature van Meru is die bedrag nog nie ingekom nie.

(3) **Ring van Pretoria.**

Erasmus is agter vir die jare 1933, gedeelte 1935 en 1936. Daspoort vir 1936.

(4) **Ring van Zeerust.**

Ottosdal het intussen vereffen.

U Kommissie het met dankbaarheid gelet op die groot verbetering wat betref die storting van die Heffinge, as ons die vorige (1934) se rapport vergelyk. Hier het ons feitlik net 2 uit die 10 Ringe wat agterstallig is, n.l. Rustenburg en Pretoria.

'n Laat ingekome beskrywingspunt gemerk 7 van die Ring van Rustenburg wat vra dat alle agterstallige Heffinge afgeskryf sal word, kan u Kommissie nie aanbeveel nie.

Aanbeveling. Alle agterstallige Heffinge moet gestort word vóór die einde van September. U Kommissie beskou die Heffinge as Trustgelde en derhalwe nie die eiendom van die gemeentes nie.

(8) **Sinodale Kollektes en Bydraes.**

Word vir kennisgewing aanbeveel. U Kommissie verwys na Bydrae B (b) (XXX). **Te min gestorte Sinodale Kollektes en Bydraes.**

(1) **Ring van Rustenburg.** Nie minder as 9 uit die 13 gemeentes het hier oortree. Pietersburg met 'n bedrag van nie minder as £65 2s. 2d. en Waterberg met £65 2s. 11d.

(2) **Ring van Lydenburg.** Uit die Ring is slegs Barberton agterstallig met 'n bedrag van £46 19s. od.

(3) **Ring van Pretoria.** Erasmus en Premier Myn is in die Ring die skuldiges.

(4) **Ring van Utrecht.** Utrecht en Wakkerstroom, laasgenoemde met 'n bedrag van £33 6s. 8d., is nog agterstallig.

(5) **Ring van Zeerust.** Na die opstel van die Rapport het ook dié twee gemeentes wat agterstallig was hulle bedrae aangesuiwer.

(6) **Ring van Ermelo.** Morgenson en Piet Retief het versuim en eersgenoemde tot 'n bedrag van £47 12s. 2d.

(7) **Ring van Johannesburg.** Langlaagte, Melville, Vrededorp moet nog inbetaal.

(8) **Ring van Boksburg.** Hierdie drie gemeentes Boksburg, Alberton en Springs agterstallig.

Dit blyk dus dat alleen die Ringe Potchefstroom, Zeerust en Heidelberg alle bedrae gestort het.

(C) **Agterstallige Sinodale Kollektes en Bydraes.**

(1) **Ring van Rustenburg.** Krokodilrivier, Waterberg, Warmbad en Waterberg Noord is met 'n paar fondse agterstallig.

(2) **Ring van Lydenburg.** Vergenoeg het intussen betaal. Meru is vir 1936 agterstallig met al die kollektes.

(3) **Ring van Pretoria.** Alleen Erasmus is agter met Sending Instituut vir 1935.

(4) **Ring van Utrecht.** Die belangrike gemeente van Wakkerstroom is die enigste wat sy plig versuim het.

(5) **Ring van Johannesburg.** Langlaagte is agter met die Sondagskool Sendeling Salaris vir 1936.

Aanbeveling.—U Kommissie beveel aan, dat alle agterstallige en temingestorte kollektes vóór die einde van September 1937 gestort sal word. Behalwe in die geval van Premier Myn, word aanbeveel vir afskrywing omdat: (1) Die gemeente al baie jare vakant is,

(2) Die ledetal só klein is, dat dit nie die voortbestaan van die gemeente regverdig nie.

(9) (a) **Verdeling i.v.m. Sekere Fondse.**

Van die gemeentes is gevra die som van £4,665 en 'n bedrag van slegs £3,734 12s. 4d. het ingekom. 'n Tekort dus van byna £3,000 oor die drie jaar. Hieruit blyk duidelik, dat met die werksaamhede van die Kerk nie sal kan voortgegaan word nie, tensy die gemeentes hulle pligte nakom. U Kommissie is dankbaar om te merk dat die Ringe van Potchefstroom, Lydenburg, Heidelberg en Johannesburg volgens verdeling van die Ringe, hulle verwagte bedrae opgebring het, maar betreur die versuim van die Ring van Rustenburg wat £226 gs. od. gestort het i.p.v. £466 10s. od.; van die Ring van Ermelo, wat 'n tekort het van £166 7s od. en van die Ring van Boksburg met £78 4s. 2d. temin gestort.

U Kommissie beveel aan, dat die afgevaardigdes aangemaan sal word tot getrouer nakoming van hulle pligte.

(b) Word vir kennisgewing aanbeveel.

(10) **Sinodale Fonds.**

(a), (b), (c), (d), word vir kennisgewing aanbeveel.

(e) Ré hierdie punt beveel U Kommissie aan dat die bedrag gevorder sal word van die Kerkraad Melville en dat tensy die bedrag dadelik gestort word, die beskrywingspunt No. 58 Bylae I Onder-Afdeling VII A nie behandel sal word nie.

(11) **Sinodale Sendingfonds.**

Hierdie punt bly oorstaan vir latere behandeling.

(12) **Sending onder Israel.**

(a), (b) Die Hoog Eerw. Sinode dien ernstig te let op die dalende posisie van hierdie fonds en doen 'n berroep op die afgevaardigdes om by hulle verskillende gemeentes dringend te pleit vir die steun en opbou van hierdie fonds, deur die verdeling gemaak deur die Kommissie van Sending onder Israel stiptelik na te kom. As die kerk hom nie aangord nie, dan sal hierdie werk weldra gestaak moet word vanweë gebrek aan die nodige fondse.

(c) Die boufonds staan sekuriteit vir die oortrekking van £684 os. 10d. As hierdie trustfonds uitgewis is, sal die Sending-onder-Israel Fonds geen sekuriteit meer hê nie.

(13) **Spoorweg-Predikantsalaris Fonds.**

(a), (b) U Kommissie beveel aan met leedwese hiervan kennis te neem. Daar is 'n gestadige agteruitgang van die Fonds en in geval 'n werker aangestel word en die bydraes nie met 'n paar honderd pond vermeerder word nie, sal die fonds ook op 'n skuld gaan uitloop.

(c) As daar nie 'n werker aangestel word nie en die fonds moet bly vir die doel waarvoor dit vandaag gebruik word, beveel U Kommissie aan: „Dat die Arme-Sorg Kommissie nie langer £300 van die fonds mag gebruik nie, maar alleen soveel as wat die fonds kan dra.”

(11) **Sinodale Sending Fonds.**

Hierdie punt wat bly oorstaan het word nou behandel.

(a), (b). Aanbeveel vir kennisgewing met verwysing na Bylae XXX C(2). In verband met die punt wil U Kommissie die volgende voorstel ter tafel lê:—

(1) Dat die aandele bly bestaan, maar dat dit aan Kerkrade oorgelaat word om dit in stand te hou en daaroor te beskik.

(2) Dat aan die Sinodale Sending Kommissie opgedra word om in sy begroting die bedrag wat verwag word van aandele en Sinodale kollekties onder een bedrag as 'n Sinodale Kollekte saam te vat.

(3) Dat die Kerkkantoor Kommissie hierdie bedrag, d.w.s. Sinodale Kollekte en aandeelgelde na die Ringe

sal verwys vir verdeling met inagneming van die bedrag wat gedurende die laaste drie jare uit elke gemeente aan aandeelgelde ontvang is.

(c) Vir kennisgewing aanbeveel en ook die Sinodale Sending Kommissie ernstig vra om te voorkom dat daar weer 'n tekort sal wees.

'n Verdere aanbeveling is om die lede van die T.V.S.V., M.S.B. en Kommando Dank hartelik te bedank vir troue steun en 'n beroep op die verenigings te maak vir verdere hulp en steun.

(d) Word vir kennisname aanbeveel.

(14) Voortrekker-Gedenkfonds.

U Kommissie beveel aan:—

(1) Die naam van die fonds bly „Voortrekker-Gedenkfonds.”

(2) Die Fonds sal gebruik word:

- (a) Om swak gemeentes te help,
- (b) Om nuwe gemeentes te help stig.

(3) Die Fonds mag nie gebruik word voordat dit 'n sekere bedrag bereik het nie. Die rente sal by die Kapitaal bygevoeg word. Die volgende Sinode sal verder oor die Fonds besluit.

(4) Die mikpunt sal wees nie £30,000 soos verskeie beskrywingspunte wil nie, maar £50,000.

(a) Word vir kennisname aanbeveel.

(b) Word aanbeveel dat met die 25% registrasie gelde sal voortgegaan word na 31 Desember, 1938. Die beskrywingspunt van die Kerkraad Springs is skriftelik teruggetrek.

(c) Swartruggens het na die opstel van die rapport sy £10 gestort. Piet Retief word vriendelik gevra om „desgelyks” te doen.

(d) Bloemhof het betaal. Daspoort en Langlaagte word beleefd versoek om die goeie voorbeeld te volg.

(e) Die 28 gemeentes hier genoem word baie vriendlik gevra of hulle die goeie saak nie hulle welwillende aandag en gunstige oorweging wil skenk nie. By voorbaat dank!

(15) Armesorg Fonds.

(a), (b) Vir kennisgewing aanbeveel met dank aan die Noodhulpfonds.

(16) **Hulpbehoewende Jongelinge Fonds.**

- (a) Word vir kennisname aanbeveel.
- (b) U Kommissie beveel aan, dat die advies nie aangeneem sal word nie, maar dat die Ringe vrygelaat sal word om hulle fondse te bestuur en te bestee na hulle eie goeddunke.

(17) **Hulpbehoewende Gemeentefonds.**

- (a) Word aanbeveel vir kennisgewing.
- (b) Word aanbeveel vir kennisname met dank aan die Noodhulpfonds

(18) **Bestryding van Maatskaplike Euwels Fonds.**

- (a) Vir kennisgewing aanbeveel.

(19) **Bearbeiding van Studerende Jeug Fonds.**

- (a) Aanbeveel met dank kennis geneem.
- (b) Met leedwese kennisgeneem. 'n Ernstige be-roep word op gemeentes gedoen om hierdie so belangrike fonds te steun, sodat 'n vaste werker kan aangestel word.

U Kommissie beveel aan: Dat die Kommissie van Studerende Jeug by die studente sal aanklop vir 'n by-drae vir hulle geestelike bearbeiding deur die Studente Prediker.

- (c) Word vir kennisgewing aanbeveel.

(20) **Sondagskoolsendelingsalaris Fonds:**

- (a) Met behulp van die Noodhulpfonds is die oor-trekking nie uitgewis nie, maar tog verminder. Die Hoog Eerw. Vergadering dien met erns hierop te let.
- (b) Word aanbeveel vir kennisgewing.

(21) **Sinodale Hulpbehoewende Jongelinge Fonds.**

- (a), (b), (c) word vir kennisgewing aanbeveel.

Die Saakgelastigde het u Kommissie informeer, dat 'n bedrag van £125.3.3 ontvang is van 'n Polis van wyle Ds. J. P. Struwig, in afbetaling van sy skuld aan hierdie fonds. U Kommissie beveel aan dat hierdie bedrag terugbetaal sal word aan die weduwee van wyle die Broeder.

(22) **Spesiale Evangelieprediking Fonds.**

- (a) Word vir kennisgewing aanbeveel.
- (b) Met dank vir kennisgewing.

(23) **Noodhulpfonds.**

- (a) en (b) — Hierdie punte is reeds afgehandel.

- (24) **Nedersettingsfonds.**
Word vir kennisgewing aanbeveel.
- (25) **Kweekskoolfonds.**
Vir kennisgewing aanbeveel.
- (26) **Sending Instituut Fonds.**
Vir kennisgewing aanbeveel.
- (27) **Bybelverspreidingfonds.**
Vir kennisgewing aanbeveel.
- (28) **Saakgelastigde Rekening.**
(a) Word vir kennisgewing en
(b) Met dank vir kennisgewing aanbeveel.
- (29) **Nedersetting Spesiale Rekening.**
Word vir kennisname aanbeveel.
- (30) **Noodlenigingsfonds.**
Word met groot dank aan die milde gewers vir kennisgewing aanbeveel.
- (31) **Sending Basaarfonds.**
(a), (b), Word vir kennisgewing aanbeveel.
- (32) **Naturelle Normaalskool.**
(a), (b) word vir kennisname aanbeveel.
- (33) **Welvaartsfonds.**
(a), (b), (c) — Aanbevel vir kennisgewing.
- (34) **Theologiese Fakulteitfonds.**
Word vir kennisname aanbeveel.
- (35) **Die Boeke.**
(a), (b) — Word vir kennisgewing aanbeveel.
Die Sinode is gelukkig om so'n getroue, bekwame, hulpwaardige en vriendelike amptenaar te besit as die geagte br. Saakgelastigde. U Kommissie wens aan te beveel dat die hartelike dank van die Sinode aan hom gebring sal word.

IV. BYLAE I. ONDERAF. V.(B) BESKRYWINGS-PUNTE.

- (5) Nie aanbeveel nie.
(6) Afgehandel.
(11) Afgehandel.
(12) Nie aanbeveel nie.
(18) Nie aanbeveel nie.
(19) U Kommissie beveel aan, die aanbeveling van die Armsorgkommissie (Bylae XXV (13). Wat die

Spoorwegpred. betref bly die verdeling soos vroeër, met inagneming van die nuwe gemeentes.

- (20) Nie aanbeveel nie.
- (21) Aanbeveel.
- (22) Nie aanbeveel nie.
- (46), (51), (83), (85), (91) — Reeds afgehandel.
- (64) en (85-b) — Reeds afgehandel.
- (66) Hierdie punt is skriftelik deur die Kerkraad teruggetrek.
- (75) Nie aanbeveel nie.
- (77) Afgehandel.
- (94) Word nie goedgekeur nie.
- (95) Word ten sterkste aanbeveel.
- (98), (101) — Reeds afgehandel.

V. VERSLAG VAN DIE AFGEVAARDIGDES VAN DIE RAAD VAN DIE KERKE (Bylae VIII).

Punt (3) — Aanbevelinge.

- (a) 1 en 2 — Word goedgekeur.

VI. VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE.

(Bylae IV) — Punt 18 op p. 38.

Sonop Tehuis — Aanbeveling: Die Sinode dra aan die Sinodale Kom. op om met die Kerkraad van Pretoria Oos te onderhandel met die oog op die oornname van die beheer oor die Inrigting mits daar geen finansiële verpligte daardeur op die Sinode gelê word nie.

VII. BRIEF LAGERSDRIFT KERKRAAD

re Skenkning van geleende bedrag £2,000, U Kommissie kan dit nie aanbeveel nie.

Ons meen hiermee aan ons opdrag voldaan te hê en noem ons ons,

Hoogagtend,
U Dw. Dns. en Brs. in Christus,

R. J. B. FEENSTRA (Voorsitter).
P. v. d. HOVEN.
J. H. BARTLETT.
C. NAUDE.
J. H. NEETHLING.
H. C. BORCHERDS.
N. E. DE KOCK.
C. B. BRINK.
S. T. POTGIETER.
C. A. v. d. MERWE.
J. L. v. WIELLIGH.

BYLAE XLII.**TWEEDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR FONDSE**

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor die stukke wat terugverwys is vir heroorweging.

I. Sinodale Sending Fonds (Bylae XXX).

Punt II. Dit spyt u Kom. dat hy nie iets anders aan die hand kan gee nie dan die aanbeveling gemaak in sy eerste verslag. Nadat die Sendingssekretaris geraadpleeg is en die saak andermaal deeglik bespreek en oorweeg is, kon ons tot geen ander gevolgtrekking kom, dan die eerste aanbeveling nie. Ons wil derhalwe verwys na punt II in die eerste verslag (Bylae XXII).

II. Brief Lagersdrift Kerkraad.

Ré Skenking van geleende bedrag van £2,000. U Kommissie wil aanbeveel:

(1) Aangesien daar 'n groot deel van die gemeente afgesny is, deurdat grond vir Kaffir Reserwe geneem is,

(2) Aangesien daar 'n dringende noodsaaklikheid bestaan vir die stigting van 'n nuwe gemeente met die Nedersetting Loskop, as middelpunt,

(3) Aangesien die stigting van so 'n gemeente nog 'n deel van die lidmate van Roos-Senekal sal insluit:

Dat die nog verskuldigde bedrag van £1,900 verminder sal word tot £500. Op die volgende voorwaardes:

(1) Die Kerkraad dadelik sy toestemming sal verleen tot die stigting van die nuwe gemeente.

(2) Die £500 afbetaal sal word met 10 jaarlikse paaiemente van £50 elk sonder rente.

III. Beskrywingspunt 16 i/s. Art 25 (b).

Met die oog op die aanbeveling van die A. Armesorg Kommissie No. 15 op (Bylae XXV), wat nog onder behandeling is, beveel u Kommissie hierdie punt aan vir kennisname.

Met verskuldigde hoogagting,

U Dw. Dnr. en Brs. in Christus,

R. J. B. FEENSTRA, Voors.
C. A. v. d. MERWE.
C. B. BRINK.
H. C. BORCHERDS.
S. S. POTGIETER.
P. v. d. HOVEN.
J. L. VON WIELLIGH.
C. F. NAUDÉ.
J. H. P. BARTLETT.
N. E. DE KOCK.
J. H. NEETHLING.
P. J. SWART, Scriba.

BYLAE XLIII.

VERSLAG VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE
AAN DIE H.E. VERGADERING.

WelEerw. Heer en Broeders,

U Kommissie het die eer die volgende verslag in te dien in verband met sake na hom verwys.

A. **Beskrywingspunte** — (Bylae I, pt. VII).

(10, 50, 119). Die aanname van 10 en 50 word aanbeveel, dog die van 119 nie.

(14) Aanbeveel word dat dispensasie van Art. 166 verleen word, dog dat die H.E. Sinode teen die verbreking van Art. 166 ernstig sal waarsku.

(17) Aangesien Art. 45(2) volgens besluit van die Sinode gerooier is verval hierdie versoek. (23, 55 en bladsy 48(1): Aanbeveel word dat dispensasie van Art. 166 in hierdie gevalle nie verleen word nie.

(25) Die besluit van die Sinode van 1934 i/s. A.E.B. (Besluite — Register bladsy 154 Kerkwet 1934) word as volg gewysig: „in die algemeen” en „Terwyl ... wil lê nie” word geskraap en na „indiensneming” „of toelating” ingevoeg.

(26) I/s. OXFORD GROEP word die besluit van die Sinode van 1934 bekratig (Besluit-Register — Bladsy 162) Kerkwet 1934).

(52 en verslag van die Actuarius (Bylae VI), Art. 248).

Aangesien hierdie versoek en aanbeveling van so 'n ingrypende aard is en wetsveranderinge vereis, word dit na die Permanente Regskommissie verwys met die opdrag om op die volgende sitting van die Sinode verslag te doen.

(58) Aanbeveel word dat die H.E. Sinode dit onwenslik ag; dat 'n appélsaak, waaromtrent die Sinode reeds 'n besluit geneem het, by wyse van 'n beskrywingspunt weer voor die Sinode gebring word.

(67) Aanbeveel word die versoek van die Kerkraad van Mooirivier toe te staan ingeval van die lede, wat die versoekskrif onderteken en nog nie hulle lidmaatsertifikate by Losberg ingedien het nie en wel

(a) Omdat die lede van Mooirivier kragtens die opheffing van die lyn tussen Potchefstroom en Mooirivier

deur die Sinode van 1919 met die afstigting van Losberg onder die misverstand verkeer het dat daar nie 'n lyn tussen Mooirivier en Losberg mag getrek word nie;

(b) Omdat die lede beslis is en van harte begeer om volle lidmaatsregte in die Gemeente van Mooirivier te geniet.

(81) Aanbeveel goed te keur.

(89) Aanbeveel versoek toe te staan.

(105) Afgehandel.

(107) Word verwys na Art. 165

B. **Ander Stukke.** (Bylae I VII. B.)

1. Aanbeveel versoek van Ds. W. C. Malan toe te staan.

2. Appél teruggetrek.

3. Appél van die Ringskommissie van Potchefstroomb word gehandhaaf.

A. Omdat Art. 204 nie so verstaan moet word dat daaronder aan 'n Gemeente die verpligting absoluut opgelê word om, by die uitbring van 'n beroep, 'n salaris van minstens £300 aan te bied nie:

(a) Aangesien Art. 204 voorkom onder die hoof: „Die Vermeerdering van Gemeentes” en nie val onder die rubriek van voorskrifte aan Kerkrade wat deur hulle moet gevolg word by die uitbring van 'n beroep nie, maar bedoel is om:—

(1) 'n Maatstaf by benadering te stel van wat menslik geag word as minimum salaris van 'n Predikant, en

(2) Om die gewilligheid om te gee sowel as die draagkrag van die Gemeente te toets.

(b) Omdat Art. 60, wat van toepassing is in verband met die vasstelling van die salaris, opsetlik die vasstel van 'n minimum salaris vermy.

B. Omdat kragtens Arts. 236 en 237 die Voorsitter van 'n Ring geen reg het om te weier om 'n beroep goed te keur nie behalwe op grond van onreëlmataigheid in die prosedure wat gevolg is by die uitbring van 'n beroep.

C. **Andere sake na die Kommissie verwys.**

1. (Bylae I-VI, 120). Aanbeveel word dat die versoek nie toegestaan word nie, omdat dit

(a) 'n gevaaarlike presedent sal skep;

(b) in stryd met Art. 7 is.

2. (Bylae I-VI (4) Verslag van die Kommissie van Eksaminatore.

(Bylae VII).—Aanbeveel word.

(a) Dat voortaan ten opsigte van Colloquium documentum streng gehandel sal word volgens Art. 12.

(b) Besit iemand nie die bevoeghede in Art. 12 vereis nie, sal hy hom moet onderwerp aan die Proponents-eksamen, wat onder teenwoordige omstandighede beteken, dat hy verwys sal moet word na die Kaapse Kerk.

(c) By die ewentuele daarstelling van fasiliteite vir opleiding van Predikante van ons Kerk aan die Universiteit van Pretoria sal 'n Proponents-eksamen Kommissie in die lewe geroep moet word.

3. (Bylae I : VI (6). Die versoek word met leedwese van die hand gewys.

4. **Verslag van die Scriba van die Sinode.** (Bylae V (3)).

(a) J. H. Lourens het versoek teruggetrek.

(b) Versoek van J. J. Fourie nie toegestaan nie.

(c) I/s. versoek van J. J. Struwig word aanbeveel dat dit van die hand gewys word met die aanbeveling dat daar representasies by die Proponents-eksamen Kommissie van die Kaapse Kerk gemaak word met die oog op toelating tot die afle van die Colloquium Doctum.

5. Versoekskrif van P. S. Naudé i.v.m. om die suspendering van Art 273 (1) (a).

Hierdie versoek word nie toegestaan nie maar aan die hand gegee dat hy in verbinding tree met die Opleidingskool op Wellington, waar hy waarskynlik in sekere mate dispensasie sal verkry.

6. Appél van Ds. W. C. Malan teen besluit van die Ring van Pretoria.

Appél word van die hand gewys, omdat die grond waarop dit rus, ontoelaatbaar is aangesien dit 'n verkeerde interpretasie van Art. 24 is.

Hoogagtend,

U Dienwillige Dienaars,

J. I. DE WET, Voorsitter.

(Met Voorbehoud Punt C.4(c)).

G. M. PELLISIER.

D. J. KEET.

(Met Voorbehoud Punt B.3)

S. HUGO

J. S. JOUBERT.

P. A. THERON, Scriba.

BYLAE XLIII.**TWEEDE VERSLAG VAN TYDELIKE REGSKOMMISSIE**

HoogEerw. Heer,

Ons het die eer as volg te rapporteer oor:—

I. Uitspraak van die Sinodale Kommissie i/s. appél van Johannesburg-Oos teen uitspraak van die Ring van Johannesburg i.v.m. grenslyn tussen Johannesburg Oos en Linden.

(Notule Tweede Sitting).

A. I/s. die prosedure, wat op die Sinodale Vergadering gevolg moet word in verband met die saak, beveel u Kommissie aan, dat alle lede, wat op die vergadering van die Ring van Johannesburg met die behandeling van die saak sitting gehad het, kragtens Art. 300 slegs 'n adviserende stem sal hê.

B. Wat die interpretasie van Art. 338 i.v.m. die appél van Johannesburg Oos betref dien die volgende as advies:

1. Daar is in gewone reg 'n onderskeid tussen gebiedende en regulerende reg. Die laaste word minder streng geïnterpreteer.

2. Dis duidelik dat daar kennisgewing geskied is en dat die voor die verstryking van die termyn van 14 dae van krag gemaak is deur 'n kerkraads besluit.

3. As daar enige twyfel mag bestaan, dan gee die gewone hof gewoonlik die voordeel van die twyfel aan die een wat gegriefd is.

4. Die 14 dae in die artikel genoem beteken by 'n aardse hof sleg 12 dae, want die twee Sondae is in die oog van die siviele wet vir die doel nie bruikbaar nie.

5. 'n Kerklike hof behoort nie minder ruim in sy interpretasie van 'n regulerende bepaling te wees as die gewone hof nie.

II. 'n Beroep op die Sinode deur die Kerkraad van Linden i.v.m. die uitspraak van die Ring van Johannesburg i.v.m. die lyn tussen Johannesburg Oos en Linden.

A. Aangesien deur die handhaaf van die appél van Johannesburg Oos die Kerkraad van Linden vir die eerste maal beswaard word en dit op 'n ernstige wyse; besluit die Sinode hierdie beroep as 'n appél toe te laat.

B. Wat die gronde van die appél aangaan bevind U Kommissie as volg:

(a) Gronde 2 en 3 mag waar wees en al is dit waar, hierdie wyk Emmarentia is vir 16 jaar lank deur Johannesburg Oos bearbeï en daar is selfs 'n saal gebou.

In al die tyd het Waterval nooit deur versoek of protes van hom laat hoor nie.

Die kwessie moet dus billikerwys as verjaard beskou word.

(b) Grond 4 kan nie deurslag gee in die laaste instansie nie, maar wel die onwilligheid van die groot aantal lidmate om onder Linden te wil sorteer.

Die vrywillige beginsel veral in hierdie geval van so groot 'n aantal lede moet en kan alleen deurslag gee.

(c) Grond 1 is ernstig en mag nie tersy gesit word nie. U Kommissie beveel dus aan:

(1) Hierdie beswaar word terugverwys na die Ring van Johannesburg om te oorweeg wat gedaan kan word om Linden tegemoet te kom.

(2) en verder desnoods by die Hulpbehoewende Gemeente Fonds aansoek te doen vir ondersteuning vir die gemeente Linden; wat die Kommissie van genoemde Fonds as opdrag van die Sinode ernstig moet oorweeg.

III. **Beskrywingspunte** (Bylae I, pt. VII).

(1) Word nie aanbeveel nie; omdat Art. 10 eintlik niets te doen het met legitimasie nie; terwyl Arts. 11-18 en 20-22 handel oor legitimasie en dus volgens pt. 2 bylae I, pag. 130 Kerkwet 193 een van die grondslae is.

(2) Aanbeveel word; dat daar aan Bylae p. 130 Kerkwet 1934 pt. 4 (III) bygevoeg word: „en met goedkeuring van die Sinode belydenis van geloof mag afneem.”

(4) Die volgende model waarborglys word aanbeveel:—

AKTE VAN WAARBORG

Kragtens die bepaling vervat in Artikel 204 van die Wette en bepalinge van die NEDERDUITS HERVORMDE OF GEREFORMEerde KERK VAN SUID-AFRIKA)

Aangesien deur ons ondergetekendes 'n versoekskrif gerig geword is aan die Ring van....., vir die stigting van 'n nuwe Gemeente vir die wyk.....;

En aangesien die Artikel van die Kerkwet voormeld van ons 'n waarborg vereis aangaande die salaris en woning van die leraar van bedoelde nuwe gemeentes;

So getuig hierdie akte dat ons ondergetekendes ons verantwoordelik stel vir die bedrag agter ons naam ten

behoewe van die salaris van die predikant behalwe die genot van 'n vrye woning.

ALDUS GEDOEEN EN GETEKEN op die datums hieronder vermeld.

Datum Handtekening van Gemeente lid Adres Bedrag

(67) Aanbeveel word; dat die versoek van Moorivier verwys word na die Ringskommissie met die opdrag om plaaslik ondersoek in te stel en indien nodig aan die persone alleen; wat die ontvange versoekskrif onderteken en nog nie hulle lidmaatsertifikate by Losberg ingedien het nie met suspendering van Art. 207 verlof te gee om onder Moorivier te sorteer; omdat die lede van Moorivier kragtens die opheffing van die grenslyn tussen Potchefstroom en Moorivier deur die Sinode van 1919 met die afstigting van Losberg onder die misverstand verkeer het, dat daar nie 'n lyn tussen Moorivier en Losberg mag getrek word nie.

Met hoogagting,

U broeders in Christus,
 J. I. DE WET (Voorsitter).
 G. M. PELLISSIER.
 S. HUGO.
 J. S. JOUBERT.
 J. H. R. BARTLETT (I en II).
 J. F. DU TOIT (pt. I en II).
 P. A. THERON (p. III) (Scriba).

BYLAE XLIII.

DIE DERDE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE REGSKOMMISSIE.

HoogEerw. Heer,

Ons het die eer as volg verslag te doen oor:—

1. Leerlinge van Ds. C. F. Scheepers.

Aanbeveel word dat die besluit i/s. A E.B. workers ook op die leerlinge van toepassing sal wees.

2. Die verantwoording deur Ds. W. C. Malan, wat op advies van die Tydelike Regskommissie op die H.E. Vergadering plaas gevind het op 22ste April, 1937.

(1) Na die verklaring van Ds. W. C. Malan i/s. sy optreding, beskou die H.E. Vergadering dat die woorde in die Handelinge van die 17de Sinode 1934: pag. 159 „prinsipieël onreëlmagtig, in sy geval nie van toepassing was nie.

(2) Wat aangaan handoplegging en salwing van krankes verklaar die Regskommissie: (a) dat dit nooit usansie was in die Ned. Herv of Geref. Kerk van Suid-Afrika nie; (b) dat blykens die Besluite-Register, p. 158 i/s. gebed met handoplegging ernstig gewaarsku word teen „voordie handliggende misbruiken,” wat ten opsigte van salwing in 'n nog sterker mate kon voorkom; (c) daar salwing sedert die Reformasie nie in gebruik is by die Protestantse Kerke nie en die betragsing daarvan deur Ds. W. C. Malan dus beteken die invoering van 'n nuwe praktyk; staan dit dus nie by Ds. Malan maar wel by die Sinode om oor die invoering daarvan al dan nie te besluit; (d) en dit te meer omdat salwing i.v.m. krankheid kragtens misbruik by die Sektes in slechte reuk is by ons kerklike publiek; (e) dat Ds. W. C. Malan kragtens sy verklaring hom behoort te skik na die wense en bepalinge van sy Kerk. (3) Wat verskaffing van werk betref weet Ds. Malan dat dit nie die roeping van die Kerk in sy geheel is om werkkringe te verskaf nie. Waar die Sinode besondere werkkringe skep (en daar is slegs één sedert die vorige Sinode geskep) berus dit in die diskressie van die betrokke Kommissie om 'n persoon die beste daartoe toegerus aan te stel.

Verder, daar is deur beroeping tweemaal aan Ds. Malan die geleentheid gegee om vas in 'n gemeente werksaam te wees.

Dit bly vir die kerklike publiek onverklaarbaar, dat iemand wat van die kant van sy Kerk op werk wag, hierdie beroepings, wat tog ook op die weg van Gods wil kan wees, van die hand gewys het.

(4) Indien Ds. W. C. Malan tot bevrediging van die Sinode blyke gee, dat hy bereid is om hom te onderwerp aan die wens van die Sinode en die bepalinge en praktyke van die Kerk, dan het ons vrymoedighed om hom aan te beveel by die Kerk vir 'n vaste werkkring.

Hoogagtend,

U Dienwillige Dienaars,

J. J. DE WET, (Voorsitter).

J. S. JOUBERT.

P. A. THERON (Scriba).

BYLAE XLIV.**EERSTE RAPPORT VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE
VIR OPVOEDING EN ONDERWYS.**

Aan die HoogEerw. Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk, in sitting te Pretoria in April 1937.

HoogEerw. Heer,

Die Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys het die eer as volg te rapporteer:

I. Verslag van die Sinodale Sondagskoolkommissie.

(Bylae XVIII)

(1) Kennisgewing.

(2) (a) en (b) Kennisgewing.

(3) U Kommissie beveel aan dat die Sinodale Sondagskoolkommissie 'n hoek onder in die koffiekamer tot hulle beskikking sal hê, met die reg om tydens die Sinodale Vergaderings die uitstalling te verplaas na die Russkamer.

(4) U Kommissie beveel aan dat die Saakgelastigde namens die Sinode 'n ernstige skrywe aan die twintig sloerende gemeentes rig in verband met hierdie saak.

(5) U Kommissie beveel aan dat die Sinode die Ringe sal aanspoor om strenger toesig te hou oor hierdie saak en dat die S. Kommissie sal toesien dat die vorms minstens 3 maande voor die tyd in hande van die verskillende gemeentes sal wees.

(6) U Kommissie beveel aan dat:

(i) Die Sinode 'n spesiale oproep sal doen aan die Sondagskole oor hierdie saak, en dat daardie oproep deur die Sendingsekretaris by wyse van 'n kragtige sirkulêre aan die verskillende Sondagskole sal huisgebring word.

(ii) Dat die Sendingsekretaris namens die Sinode die Hoofbestuur van die C.S.V. sal versoek om die Transvaalse C.S.V. takke te onthef van hulle verpligting teenoor die Sending in Namaqualand, sodat hulle bydraes vir hierdie doel aangewend kan word.

(7) Kennisgewing met dank.

(8) Kennisgewing.

(9) U Kommissie beveel aan dat die Sinode die noodsaklikheid sal beklemtoon van vaste Kindersondae in die verskillende gemeentes.

(10) U Kommissie beveel aan dat hierdie saak na die Moderatuur sal verwys word.

(11) Kennisgewing.

(12) Kennisgewing.

(13) (i) (a) Aanbevel.

(b) Aanbevel.

(ii) Aanbevel.

(iii) Aanbevel.

(iv) U Kommissie beveel aan dat die Moderator in die vergadering die waardering van die Kerk sal uitspreek.

(v) Aanbeveel.

BYLAAG I.

(1) (2) (3) Kennisgewing.

(4) Kennisgewing met dank.

(5) Kennisgewing met dank.

(6) 1—4. Aanbevel dat hierdie publikasies onder aandag van die Sinode gebring sal word.

(7) Kennisgewing.

(8) Kennisgewing met dank.

(9) Kennisgewing.

(10) Kennisgewing met belangstelling.

(11) Kennisgewing.

(12) Kennisgewing met dank.

(13) Kennisgewing met dank.

(14) Kennisgewing.

(15) Afgehandel.

(16) Kennisgewing.

(17) Kennisgewing.

Aanbevelings:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. U Kommissie stel voor dat al hierdie aanbevelings goedgekeur sal word.

II. Verslag van die Sinodale Kommissie vir Bybelver-spreiding en Kolportasie (Bylae XX).

(1) Kennisgewing.

(2) a. Kennisgewing.

b. U Kommissie beveel aan dat kollektes vir Bybelverspreiding tydens Hervormingsfees sal geskied.

(3) U Kommissie beveel aan dat die nuwe Kommissie vir Bybelverspreiding en kolportasie opdrag sal kry om sonder versuim weer 'n kolporteur aan te stel.

III. Rapport van die Nuwe Sangwysieskommissie.

(Bylae XXI)

(1) (a), (b), (c) Kennisgewing.

(2) 1, 2, 3, 4 (a), (b), (c), (d), 5. Kennisgewing.

U Kommissie beveel aan dat die hele rapport met besondere dank aan die Kommissie van die Nuwe Sangwysies aangeneem sal word.

B. **Beskrywingspunte** (Bylae I, pt. II). Nie aanbeveel nie.

(27) Nie aanbeveel nie.

31, 32, 33, 34. U Kommissie keur die beginsel goed en beveel aan dat dit aan die Kommissie van Revisie opgedra word om die nuwe artikels te formuleer.

53. U Kommissie is van oordeel dat die stap nou ongerade is, en beveel aan dat 'n Kommissie benoem word om gedurende die reses op die saak in te gaan.

54. Behandel onder 108.

56. Aanbeveel.

60, 93, 118. Aanbeveel.

68. Nie aanbeveel nie. U Kommissie beveel aan dat die Kerkkantoorkommissie sal onderhandel met reeds bestaande depots met die oog op die stigting van 'n tak in Pretoria.

73. Kom reeds voor onder Revisie.

88, 90, 92, 116 word later behandel.

96. Ten sterkste aanbeveel. U Kommissie beveel aan dat die Moderatuur die saak sal opneem by die Administrateur.

108. Aanbeveel.

110. Word behandel onder rapport van die Kommissie van Studerende Jeug.

113. Staan oor.

114. Aanbeveel.

115. Aanbeveel.

116, 117. Aanbeveel.

V. **Verslag van Kommissie vir Opvoeding** (Bylae XIX).

1. Kennisgewing.

2. Kennisgewing.

3. Kennisgewing.

4. (A) Die Kommissie beveel aan dat die Permanente Opvoedingskommissie samewerking sal soek met die ander Hollandse Kerke om 'n handleiding op te trek wat die voorgeskrewe skema van godsdiensonderwys sal dek.

Verder beveel die Kommissie aan dat alle pogings sal aangewend word om te verkry dat die tyd vir godsdiensonderwys wat op die rooster van werksaamhede van die dagskool aangegee is werklik vir die doel sal gebruik word.

(B) Die manifes word as gelese beskou en die vergadering neem daarvan kennis.

(C) Bly oorstaan.

(D) Kennisgewing.

(E) Kennisgewing.

(F) Dit word aan die nuwe Sinodale Onderwyskommissie opgedra om toe te sien dat die administrasie hierdie onderneming prakties sal uitvoer.

(G) Die nuwe sinodale onderwyskommissie moet waak dat hierdie gebeurde sig nie weer herhaal nie.

(H) Kennisgewing.

(J) (i) Met dank hiervan kennisgeneem.

(ii) In 'n ander verband behandel.

(iii) ditto.

(K) Die nuwe kommissie moet in hierdie verband verder op die ingeslae weg voortwerk.

(L) Kennisgewing.

(M) (i) en (ii) Met dank kennisgeneem.

(iii) **Opdragte:**

(a) Aanbeveel.

(b) Aanbeveel.

(c) **Bybelonderwys op Normaalkolleges.**

(i) Die Sinode dring aan by die Dept. van Onderwys om 'n gekwalifiseerde dosent vir Bybelonderwys op die staf van die Normaalkolleges aan te stel.

(ii) Kennisgewing. Die Sinodale Onderwyskommissie hou 'n oog in die seil.

(iii) Die Sinode dring andermaal by die Dept. hierop aan en indien die Dept. weier word dit aan die Onderwyskommissie opgedra om samewerking met die ander twee kerke te soek teneinde 'n Kommissie in te stel om 'n eksamen in Bybelkennis af te neem.

(d) Met groot dank kennisgeneem.

(e) Staan oor.

(f) Afgehandel.

(g) Kennisgeneem.

(h) Die Sinode dring aan vir parallele skoolrade op die Rand.

(N) Afgehandel.

(O) Die Sinode neem met dank kennis dat ons Moderator voorsitter van die Kommissie is.

(P)

1. Kennisname.
2. Reeds afgehandel.
3. Afgehandel.
4. Afgehandel.
5. Staan oor.
6. Afgehandel.

(Q)

- i. Kennisgewing.
- ii. Aanbeveel.
- iii. Aanbeveel.
- vi. Aanbeveel.

Di. P. J. VILJOEN (Voors.)

S. F. WEICH.

J. P. LIEBENBERG.

L. M. KRIEL.

D. F. MARAIS.

J. A. KOCH.

J. J. ODENDAL.

J. P. STRUMPFER.

G. D. WORST.

Oudl. A. W. de WAAL.

J. H. PIENAAR.

P. J. DERWIG.

Ds. P. V. PISTORIUS (Scriba).

BYLAE XLIV.

TWEEDE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOM- MISSIE VIR OPVOEDING EN ONDERWYS.

Aan die HoogEerw. Sinode in sitting te Pretoria op 7 April 1937, en volgende dae.

Beskrywingspunte:

88. (Met inbegrip van 116 en 117 (Bylae I, pt. II) (En verslag van die Sinodale Kommissie vir Opvoeding. 4C. Bylae XIX).

1. Die HoogEerw. Sinode het met ontsteltenis kennis geneem van die nuwe beleid op Onderwys gebied wat as gevolg moet hê die vermindering van fasiliteite op die platteland, veral wat betref middelbare onderwys.

Hoewel die HoogEerw. Sinode die goeie bedoeling met die stigting van skoolphase in die Transvaal erken en die hoē waarde daarvan vir 'n sekere klas kind insien, is hy oortuig daarvan dat die metode soos tans toegepas asook die sentralisasie van hōr skole die moontlikhede vir opleiding in middelbare onderwys vir die plattelandse kind aansienlik sal verminder en so 'n groot deel van ons plattelandse kinders die reg sal ontnem om middelbare en hōr onderwys te kan geniet.

As gevolg daarvan besluit die Sinode baie sterke vertoe by die Administrasie en Onderwys Departement aan te wend om te verkry dat:—

(a) Skoolphase sal aangewend word alleen ten behoeve van kinders wat geen verlange het om die middelbare skool- of hōr skolkursus te deurloop nie, of geen aanleg daarvoor het nie, of van wie die ouers nie instaat is om met behulp van die gewone beurse die kinders te laat leer nie, of wat 'n aanleg het vir een of ander vak waarin hulle op so'n skoolplaas opleiding kan ontvang.

(b) dat middelbare en hōr skole op die platteland nie sal verminder word om plek te maak vir skoolphase nie.

(c) dat middelbare skole wat hulle bestaan geregverdig het en meer as 200 leerlinge tel in staat gestel sal word om suiwer hōr skole te word.

(d) dat hōrskoolbeurse gehou sal word by die naaste middelbare of hōr skool.

(e) dat die eise vir 'n meriete beurs vir vorms I en III verminder sal word vanaf 60% na 55% met die oog op die wegname van leningsbeurse.

2. Ook het die HoogEerw. Sinode met ontsteltenis kennis geneem van die inkrimping en wegname van die magte van Skoolkommissies, beherende liggame en skoolrade soos die Onderwys Departement dit tans voorstaan en besluit om sterk aan te dring by die Onderwys Departement.

(a) dat ouer regte gehandhaaf sal word op skoolkommissies en beherende liggame by alle skole en op alle koshuise.

(b) dat aanbevelings deur skoolrade, beherende liggame en skoolkommissies nie sonder gegrondte redes verontagsaam sal word nie.

(c) dat die toekenning van beurse sal geskied op aanbeveling van beherende liggame en skoolrade wat met al die plaaslike omstandighede op hoogte is.

(d) dat geen aanstelling op enige skool regstreeks deur die Departement van Onderwys of die Administrasie gemaak sal word nie, maar deur middel van die gewone weg sal geskied.

1. In 'n tydperk toe die Regering onmagtig was om die saak aan te pak, het die Kerk ingespring en koshuise gebou met groot inspanning, self opoffering en die aanvaarding van geweldige finansiële laste. Op baie plekke pryk die koshuise vandag as monumente vir die ywer van die Kerk vir opvoeding.

2. Vir baie jare het die verskillende gemeentes die also geboude koshuise met liefde maar ook met moeitevolle arbeid aan die gang gehou.

3. Die koshuise is bestier op die grondslag van christelike-nasionale Onderwys, en meer as een skool het hierdeur die vertroue van die ouers van die Provincie gewin en behou.

4. In plaas dat die Kerk erkenning ontvang het vir hierdie groot werk, het die Dept. die wantoestande wat in die jongste tyd ontdek is in sommige koshuise, wat nie onder beheer van die Kerk staan nie, aangegegryp om 'n aanslag te maak op die koshuisstelsel van die Kerk en is die indruk in die land verwek dat dit op 'n hopeloze mislukking uitgeloop het.

5. Ook het die Dept. hiervan en van die feit dat sommige kerklike koshuise gedreig het om onder sware finansiële laste onder te gaan, gebruik gemaak om 'n besliste poging aan te wend om alle koshuise uit die hande van die kerk te kry.

6. In hierdie poginge is die Kerk nie billik behandel nie. In die meeste gevalle was die Dept. net bereid om die koshuise oor te neem vir die bedrag wat nog deur die Kerkrade verskuldig is op die verskillende Koshuise, alhoewel daar gevalle is waar die Dept. nie eers sover wou gaan nie. Deur hierdie handelwyse ontken die Dept. dat die Kerk enige reg het op vergoeding vir die arbeid en sorg wat hy vir soveel jare aan die Koshuise bestee het. Hierdeur word ook die Koshuise wat swak beheer was in 'n baie gunstiger toestand geplaas as die wat goed beheer was. Maar daar is ook gevalle waar Kerkrade en Dept. nie ooreen kon kom oor die koopsom nie, waar die Dept. eenvoudig ingestap het in 'n gebou wat nie aan hom behoort het nie en die bestier oorgeneem het. Dit het gebeur op Wolmaransstad en Belfast.

Op grond hiervan besluit die Sinode om (1) Die Dept. te versoek om duidelik aan die Kerk te verklaar wat die motief en oogmerk van hierdie gedragslyn is, daar die Kerk vas oortuig is dat dit op die grondslag van christelike nasionale onderwys nie verdedigbaar is nie en dat die stelsel wat die Dept. nou voorstaan hierdie saak veel minder tot sy reg sal laat kom; (2) By die Dept. aan te dring om die Koshuise wat hulle bestaan geregtig het bestaansreg te gun en hulle alle fasilitete te verleen om te ontwikkel; (3) By die Dept. aan te dring om die Kerkrade van wie Koshuise oorgeneem is billiker te behandel en om te protesteer teen die handelwyse van die Dept. op Belfast en Wolmaransstad; (4) Vir die Koshuise wat oorgeneem word nie Kommissies van Advies maar Kommissies van Beheer aan te stel, en dat Kerkrade wat die inisiatief geneem het in die oprigting van die Koshuise en vir jare die finansiële las gedra en vir die bestier gesorg het, 'n billike getal verteenwoordigers op sodanige Kommissies van Beheer sal benoem.

113 U Kommissie beveel die goedkeuring aan van die konsepwet voor die Onderwys konferensie gelê was, met inagneming van die aanbeveling onder 96.

Verslag van die S. Kommissie vir Bearbeiding van Studerende Jeug (Bylae XXXV).

1—8. Kennisgewing. U Kommissie wil ook aanbeveel dat die Arbeider 'n geleentheid sal kry om die Sinode korteliks toe te spreek.

Aanbevelings.

(a) Goedgekeur, met die aanbeveling dat die Kerkkantoor Kommissie die verdeling vir hierdie jaar sal doen.

(b) Goedgekeur.

(c) Aanbeveel dat dit aan die volgende Kommissie sal opgedra word.

U Kommissie wil verder aanbeveel dat

(a) Owers gevra sal word om jaarliks £1 tot die Fonds by te dra.

(b) daar dadelik oorgegaan word tot 'n vaste aanstelling van 'n arbeider onder die Studerende Jeug.

Addendum:—

Na ingewonne tegniese advies wil U Kommissie die volgende aanbeveel:—

(1) Dat die sielkundige oomblik aangebreek het dat daar meer fasiliteite vir handelonderwys vir Afrikaanssprekende kinders daargestel sal word;

(2) Dat handelonderwys onder provinsiale kontrole sal val;

(3) Dat sekere sentra op die platteland aangewys sal word waar handelonderwys fasiliteite aangebied sal word tot die matrikulasiestandaard;

(4) Dat handels Hoërskole geskei sal word van tegniese Skole.

Di. P. J. VILJOEN.

S. F. WEICH.

J. P. LIEBENBERG.

L. M. KRIEL.

D. F. MARAIS.

J. A. KOCH.

J. J. ODENDAAL.

J. P. STRUMPFER.

G. D. WORST.

Oudl. A. W. DE WAAL.

J. H. PIENAAR.

P. J. DERWIG.

Ds. P. V. PISTORIUS (Scriba).

BYLAE XLV.**EERSTE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE
VIR INWENDIGE SENDING.**

Aan die HoogEerw. Voorsitter van die Sinode.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor die sake na hom verwys vir behandeling.

A.1. Verslag van die Sinodale Kommissie vir Algemene Armesorg (Bylae XXV).

Oor hierdie verslag rapporteer U Kommissie nie, daar die H.E. Vergadering reeds besluit het om genoemde Verslag direk voor die Vergadering te laat dien.

2. Rapport van die Kommissie vir Spesiale Evangelie Prediking (Bylae XLVII).

(1) Vergaderings — Vir kennisname aanbevel.

(2) Ds. J. C. Cronje — Vir kennisname aanbeveel.

(3) Gemeente Roossenekal — Dit word goedgekeur met 'n woord van dank aan Ds. J. H. M. Stofberg vir geseende werk gedoen.

(4) Konferensie — Aanbeveel om goed te keur.

(5) Aanstelling Spesiale Evangelie Prediker — U Kommissie beveel aan, dat die H.E. Sinode neem met leedwese kennis dat die Sin. Kom. nie daarin geslaag het om 'n permanente Spesiale Evangelie Prediker aan te stel nie en neem met dank kennis van die werk van die tydelike Spes. Evang. Prediker, Ds. J. F. Botha.

(6) Metode van werk — U Kommissie beveel aan goedkeuring.

(7) Finansies — Eerste paragraaf, £12.10.0 by gemeentes aanbeveel, word goedgekeur.

Tweede paragraaf, word vir kennisname aanbeveel.

(8) Rapport Arbeider — U Kommissie adviseer dat die rapport voor die H.E. Vergadering gelees word

(9) Aanbevelings:—

Aanbeveling (a) word sterk aanbeveel by die H.E. Sinode en sy aandag gevestig op die aanbeveling van die vorige Tydelike Kommissie

vir Inwendige Sending wat as volg lees, en besluit geword het van die H.E. Sinode (Sien Acta 1934 bls. 283 vgl. ook bls. 46).

„Die Sinode besluit dat 'n permanente Spesiale Evangelieprediker namens ons kerk sal aangestel word deur die Sinodale Kommissie in oorleg met die Sinodale Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking, so spoedig moontlik nog in hierdie jaar, en wel om o.a. die volgende redes:

(a) Daar bestaan 'n diepgevoelde behoefte vir so'n arbeid in die gees van ons Kerk en offisieël namens ons Kerk;

(b) omdat U Kommissie oortuig is dat die fondse vir die saak, as gevolg van die bearbeiding, geredelik gevind sal word;

(c) en omdat die gevaar en geestelike verwarring wat dikwels veroorsaak word deur die sektes, asook soms deur die indiensneming van persone en bewegings wat nie geheel en al die steun van ons kerk geniet nie, also afgewend sal word.

Ook wil u Kommissie in hierdie verband wys op 'n ander besluit van die Sinode en opgedra aan die Sinodale Kommissie „om 'n reglement vir genoemde amptenaar (Spes. Ev. pred.) op te stel op grond waarvan hy benoem en bevestig kan word. Hierdie reglement sal onderworpe wees aan goedkeuring of wysiging van die volgende Sinode, met die oog op uiteindelike opname in die Kerkwet.”

9. Aanbeveling (b) dat werk in die toekoms nie Ringsgewys sal geskied nie, word goedgekeur.

Die verslag in sy geheel word met dank aan die Kommissie vir gedane werk, aangeneem.

(3) Verslag van die Sinodale Kommissie vir die Opvoeding van Christelik-Sosiale Werkers(sters) Agenda (Bylae XXIX).

- I. (a) Vergaderings en samesprekings — word vir kennisse name aanbeveel.
(b) Personeel — word goedgekeur.
- II. **Medewerking** (a) Medewerking met die Universiteit: met dank van kennisgeneem.
(b) Medewerking met die S.A.V. Federasie: ook met dank van kennisgeneem.

III. Die Kursus.

(a) Inhoud van die Kursus.

1. Bybelstudie, — goedgekeur.
2. Die Christelike Armsorg in die geskiedenis.
 - (a) Sy skriftuurlike grondslag, en
 - (b) Sy geskiedkundige ontwikkeling — word goedgekeur.
3. Die Christelike Armsorg in werking —
 - (a) en (b) word goedgekeur.

III. (b) **Duur van Kursus.** U Kommissie adviseer om goed te keur.

IV. **Leerkragte** — Dit word met dank van kennisneem.

V. **Studente** — aanbeveel vir kennisname.

VI. **Geldelik** — Wat die Alg. Armsorg betref, goedgekeur. Wat die S.A. Vroue Federasie betref, met dank van kennisgeneem.

VII. **Bylaes** — U Kommissie beveel aan dat van Bylae A (Bylae XXIX) met dank aan die Universiteit vir samewerking kennis geneem word; so ook Bylae B word vir kennisname aanbeveel.

VIII. Aanbevelings:—

Aanbeveling (a) word nie aanbeveel nie, maar u Kommissie beveel aan dat aanbeveling VI(4) van die Algem. Armsorgrapport besluit van die Vergadering word. (Bylae XXV).

Aanbeveling (b) word goedgekeur met die wyssing: „Algemene Armsorgkommissie i.p.v. Kuratorium”

Aanbeveling (c) word goedgekeur.

Aanbeveling (d) word goedgekeur.

Aanbeveling (e) word nie aanbeveel nie, maar u Kommissie adviseer dat aanbeveling VI(6) van die Algem. Armsorg Rapport deur die H.E. Vergadering aanvaar word (Bylae XXV).

Aanbeveling (f) word goedgekeur.

Die Verslag in sy geheel word met dank aan die

Kommissie vir die opleiding van Christelik-Sosiale Werkers(sters) aangeneem.

Di. T. D. POTGIETER (Voorsitter).
N. J. VELTMAN.
R. M. DE VILLIERS.
N. NEL.
J. R. ALBERTYN.
H. C. J. FLEMMING.
S. DE VILLIERS.
H. F. GERRYTS.
H. J. MOOLMAN.
S. J. STANDER.
F. H. J. KRIEL.

en ouderlinge

Ds. E. J. J. v. d. HORST, I. H.
VERMOOTEN en J. N.
HAMMAN.
THOS. F. CRONJÉ (Scriba).

BYLAE XLV.**TWEEDE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE
VIR INWENDICE SENDING.**

Aan die H.E. Sinode in Sitting te Pretoria op 7 April en volgende dae.

A.2. Verslag van die Kommissie vir Bestryding van Openbare Euwels (Bylae XXVI).

Inleiding: Vir kennisgewing aanbeveel.

Personnel: Vir kennisgewing aanbeveel.

I. Dobbetary:

(a) Toestand.—Wat betref die standpunt wat die Regering teen staatslotery inneem word met dank van kennigeneem, en wat betref die laksheid waarmee teen Buitelandse Lotery opgetree word, word betreur, en van die gedeelte oor dobbelmasjiene en hondewedrenne, word met ontsteltenis kennigeneem. En eindelik word aan die nuwe Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike Euwels opgedra om op die ingeslae weg voort te gaan.

(b) Sirkuläre oor Staatslotery.—Vir goedkeuring aanbeveel.

(c) Mn. J. de Villiers Roos.—Vir kennisgewing aanbeveel.

(d) Speldetafels.—Met leedwese vir kennisgewing aanbeveel.

(e) Deputasie na Administrateur.—Vir kennisgewing aanbeveel.

(f) Korreseppondensie met Minister van Justisie.—Hier word dit net vir kennisgewing aanbeveel.

(g) Medewerking van die Kaapse Kerk.—Vir goedkeuring aanbeveel.

(h) Protes teen Doppeltoestelle op Rykskou.—Met dank vir goedkeuring aanbeveel.

(i) Provinsiale Verkiesing.—Vir kennisgewing aanbeveel.

(j) Standpunt van ons Kerk ten opsigte van Dobbetary.—Hierdie hele punt (j) word aanbeveel om in pamphletvorm gedruk te word vir verspreiding onder die gemeentes van ons Kerk

VII. Aanbevelings oor Dobbetary (Bylae XXVI).

Aanbevelings (1), (2) en (3) word goedgekeur.

II. Drankbestryding (pag. 173).

- (a) Wetgewing.—Van die eerste helfte van die paragraaf nl. die afwering van die gevare van die uitbreiding van die Dopstelsel na die Transvaal — word met dank van kennisgeneem. Die tweede helfte van die paragraaf word hier net vir kennisgewing aanbeveel.
- (b) Onderwys.—Met dank van kennisgeneem.
- (c) Kafferkantiene.—Met dank word hiervan kennisgeneem.
- (d) Strewersvereniging.—Kennisname.
- (e) Druiwesap.—Kennisname.
- (f) Nagmaalwyn.—Kennisname.
- (g) Vraelys (a) tot (f) Kennisname.

VIII. Aanbevelings oor Drankmisbruik (Bylae XXVI).

Aanbevelings 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, en 11 vir goedkeuring aanbeveel.

III. Rolprente.

Hierdie hele punt III word vir kennisgewing aanbeveel met dank.

IV. SABBATSONTHEILIGING.

- (a) Regerings-bouwerk op Sondag.—Die afkeuring van die Kommissie vir Bestryd. van Maatskapl. Euwels word goedgekeur.
- (b) Sport op Sondae.—Met leedwese vir kennisgewing aanbeveel.
- (c) Aanbevel word dat ook hierdie punt nl. die standpunt van ons Kerk ten opsigte van Sabbatsheiligung tesame met dié ten opsigte van Dobbelaary in pamphletvorm versprei word.

VII. Aanbevelings oor Sabbatsontheiligung (Bylae XXVI).

Aanbeveling 12, opvoeding en prediking.—Vir goedkeuring aanbeveel.

V. Sekse Verhouding.

- (a) Strafbaarheid van oorspel, (a), (b), en (c) vir kennisname aanbeveel.
- (b) Vroue in Mansklere.—Die versoek dat die wette teen onbehoorlike kleredrag beter gehandhaaf sal word, word vir goedkeuring aanbeveel.
- (c) Vraelys.—Vir kennisgewing aanbeveel.

VI. Geboortebeperking.

Hierdie hele punt VI tesame met die Aanbevelings 13 tot 20 (Bylae XXVI) word na die Raad der Kerke verwys met die versoek om gelykluidende advies vir al die Gefedereerde Kerke op te stel.

Die Verslag in sy geheel word met dank aan die Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike Euwels, aangeneem.

B. Beskrywingspunte (Bylae I, pt. IV).

Beskrywingspunt 59. Word aanbeveel.

Beskrywingspunt 60. Word nie aanbeveel nie.

Beskrywingspunt 61. Word aanbeveel.

Beskrywingspunt 69. Word aanbeveel. H.E. Sinode verwys die saak na die Nuwe Kom. Vir Bestryding van Maatskaplike Euwels vir uitvoering volgens versoek van Ring van Pretoria.

Beskrywingspunt 70. Word aanbeveel.

Beskrywingspunt 76. Word nie aanbeveel nie.

Beskrywingspunt 82. U Kommissie beveel aan dat die H.E. Sinode die volgende besluit neem: Die H.E. Sinode verklaar onomwonne (a) dat dit die plig en roeping van die Kerk is en bly om volgens opdrag van die Heiland (Mat. 28 : 19, en Mrk. 16 : 15, Hand. 1 : 8) die Evangelie aan alle nasies, wat dit nog nie aangeneem het nie blywend te bring totdat dit bekwaamlik genoeg deur bekeerlinge uit hulle midde self kan behartig en aan hulle oorgedra word. Op hierdie reël mag die Joodse Nasie nie 'n uitsondering vorm nie ten gevolge van enige agitasie wat teen hulle in swang mag wees of op tou gesit mag word.

Voorts (b) dat vervolging van enige afdeling van die Samelewing nie sy goedkeuring wegdra nie. Waar anti-Joodse beweginge op tou gesit word om ekonomiese en ander redes wil die H.E. Sinode dit aan die Christelike gemoed van sy lidmate oorlaat om te oordeel in hoe-verre dergelike beweginge geregtig is of nie met inagneming van die algemene Volksbelange.

Beskrywingspunt 84. Word nie aanbeveel nie, maar die geestelike bearbeiding van die Hospitaalwerk word ernstig onder die aandag van die verskillende Kerkrade gebring.

C. Laat ingekome stukke (Notule Eerste Sitting).

No. 3. Brief van die Sekretaris van die A.T.K.V. (S.A.S. en H.) oor die aanlê van 'n Kultuurdorf te Hartenbos.

U Kommissie adviseer, die H.E. Sinode spreek sy waardering uit oor en verwelkom die aangebode same-werking op kultureel, sedelike en godsdienstige gebied.

No. 6. Versoekskrif van die Kerkraad van Melville om die Sinode te vra om teen die Kommunistiese gevaar te waarsku.

U Kommissie adviseer dat hierdie versoek verwys word na die Nuwe Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike Euwels met die opdrag om 'n brosjure uit te gee oor die saak daar genoem.

No 11. Brief Dr. P. J. S. de Klerk oor begin van skole op Maandag en met verwysing na beskrywings-punte 60, 93, en 118.

U Kommissie beveel aan die aanname van punt 6 in Bylae XIX, en dra dit aan die Nuwe Kommissie vir Opvoeding en Onderwys op om hierin handelend op te tree in oorelog met die Gereformeerde Kerk ooreenkomsdig die skrywe van Dr. de Klerk.

Ongenummerde laatingekome Brief van Ds. P. F. Greyling, Sekretaris van S.A. Matighedsbond.

U Kommissie adviseer, aangesien die H.E. Sinode hom reeds ten gunste van die beginsel van Plaaslike Keuse uitgespreek het, dat die gevraagde steun heelhartig toegesê word en vir behartiging aan die Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike Euwels opgedra word.

Hiermee vertrou ons dat ons aan ons opdrag voldoen het en het ons die eer om te teken,

U HoogEerw. dw. dnrs. en br. in die Here,

T. D POTGIETER.

S. G. STANDER.

R. M. DE VILLIERS.

N. J. VELTMAN.

H. J. J. KRIEL.

H. C. J. FLEMMING.

H. J. MOOLMAN

E. J. J. VAN DER HORST.

H. F. GERRYTS.

PAUL NEL.

J. W. HAMMAN.

I. H. VERMOOTEN.

THOS. F. CRONJÉ (Scriba).

Met voorbehoud van punt B Beskryw. pt. 59.

BYLAE XLVI.

VERSLAG VAN TYDELIKE KOMMISSIE VIR MEER INTENSIEWE BEARBEIDING VAN GEMEENTES.

Aan die HoogEerw. Moderator.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer insake die meer intensiewe bearbeiding van Gemeentes van ons Kerk.

A. Hy het in oorweging geneem en behandel die volgende verslae wat op hierdie vraagstuk sinspeel, t.w.

(a) **Die Verslag van die Sinodale Kommissie** (Bylæ IV).

Daar word gerapporteer dat die Sinodale Kommissie die besluit van die Sinode van 1934 uitgevoer het om hierdie saak voor die aandag van al die Kerkrade te bring.

(b) **Die Verslag van die Scriba Synodi** (Bylæ V).

Daar word gerapporteer dat daar 10 nuwe gemeentes gestig is gedurende die afgelope drie jaar.

(c) **Die Verslag van die Actuarius Synodi** (Bylæ VI).

Daar word gerapporteer—

(i) dat die getal gemeentes in ons kerk tans op 107 staan waarvan 7 vakant is.

(ii) dat 33 gemeentes 'n ledetal van 1000 tot 1500 het.

(iii) dat 14 gemeentes 'n ledetal van 1500 tot 2000 het.

(iv) dat 9 gemeentes 'n ledetal van meer as 2000 het.

(v) dat die gemiddelde getalsterkte van belydende lidmate in 'n gemeente in ons kerk in 1936 nie minder as 1130 was nie.

(vi) dat daar 120,910 lede in ons kerk is.

Daar is dus 1 Predikant vir elke 1070 lede. In die Kaap is dit een vir 896 en in die O.V.S. een vir elke 900.

(vii) Daar het 28 Predikante in diens van die Kerk getree gedurende die reses.

(d) **Die Verslag van die Verteenwoordiger van die Transvaalse Kerk op die Kommissie vir Proponents-eksamen** (Bylæ X).

Hieruit blyk (1) dat gedurende die afgelope drie jaar daar 96 Proponente gelegitimeer is. (2) Daar is nog 48 Proponente wat geen vaste werkkring het nie.

(e) **Die Verslag van die Verteenwoordiger op die Admissie Eksamens (Bylae XI).**

Hieruit blyk dat—

In 1937 (Des.) daar 26 proponente sal klaar kom.

In 1938 daar 21 Ditto.

In 1939 daar 20 Ditto.

Tesame dus 67 plus die 48 wat wagtende is op 'n beroep, makende 'n groot totaal van 115 vir die volgende drie jaar, vir wie daar werkkringe in die Gefedereerde kerk sal moet gevind word voor die volgende Sinodale Vergadering in 1940.

B. U Kommissie het die volgende vrae aan die Ringskommissies gedoen om die nodige informasie te kry:

(a) Watter gemeente in U Ring het meer as 1000 lidmate?

(b) Deur hoeveel predikante en hulppredikers word elk van die Gemeentes bo 1000 lidmate bearbeï?

(c) Watter gemeente bo 1000 lidmate in U Ringsressort is na die oordeel van U as Ringskommissie finansiël nie instaat om 'n tweede werkkring te kry nie?

(d) Watter moeilikhede is daar vir afstigting van nuwe gemeentes in u Ring?

(e) Watter besware word vir die afstigting ingebring?

(f) Is daar gedurende die reses nuwe gemeentes in u Ring gestig? Noem hulle.

(g) Wat word deur u Ring gedoen om uitvoering te gee aan die besluit van die Sinode van 1931 i.v.m. „te groot Gemeentes?”

C. Uit die informasie ingewin blyk die volgende:—

I. **Ring van Potchefstroom.**

(a) Potchefstroom, Hartebeestfontein, Bloemhof, Klerksdorp en Christiana het elk meer as 1000 lidmate.

(b) Daar is tans net een predikant in elkeen van hierdie groot gemeentes.

(c) Die Ringskommissie meen dat Potchefstroom, Bloemhof en Christiana nie finansiël sterk genoeg is om 'n tweede leraar te kry nie.

(d) Daar bestaan die moontlikheid vir die stigting van twee gemeentes: Een in die Klerksdorpse distrik en een in die Potchefstroomse distrik na die kant van Randfontein.

(e) Gebrek aan fondse en geskikte sentra is die hindernis waarom daar nie nuwe gemeentes gestig kan word nie.

(f) Daar is drie nuwe gemeentes in die reses gestig n.l. Makwassie, Losberg en Piet Renier.

(g) Die aandag van Kerkrade word by elke Ringsvergadering op die besluit van 1931 bepaal.

2. Ring van Rustenburg.

(a) Rustenburg, Pietersburg, Waterberg, Krokodilrivier, Louis-Trichardt, Potgietersrust, Dalumie het elk meer as 1000 lede

(b) Rustenburg het twee predikante, die ander ses gemeentes elk net een predikant.

(c) Waterberg, Louis-Trichardt, Pietpotgietersrus en Dalumie is finansieel te swak om meer werkers aan te stel.

(d) Geen een sien die moontlikheid vir afstigting nie.

(e) Besware is finansies, gebrek aan geskikte sentra.

(f) Daar is twee nuwe gemeentes in die reses gestig, t.w. Messina en Vorentoe.

(g) Op Ringsvergaderings word gewys op die besluit van 1931.

3. Ring van Lydenburg.

(a) Lydenburg, Middelburg, Roossenekal, Barberton, Belfast en Witbank het elk meer as 1000 lede.

(b) Slegs Roossenekal het twee predikante. Lydenburg, Middelburg en Belfast het af en toe tydelike hulppredikers.

(c) Roossenekal (afgesien van die Loskop-skema) en Witbank is finansieel te swak om 'n tweede arbeider te kry.

(d) Daar bestaan die moontlikheid om **drie** gemeentes te stig. By Barberton deur Nelspruit af te stig, by Middelburg deur in twee gedeel te word en by Roossenekal deur die afstigting van Loskop.

(e) Besware vir nie-stigting Middelburg: Kerkraad en Gemeente vereers nog daarteen; Roossenekal: finan-

siële toestand en Naturelle Reserwe; Barberton: Naam van nuwe gemeente.

(f) Gedurende die reses is een gemeente n.l. Watervalboven gestig.

(g) Die Ringskommissie het al die besware van die bogenoemde gemeentes gaan ontmoet en hulle probeer beweeg tot beter bearbeiding.

4. Ring van Pretoria.

(a) Die volgende gemeentes tel meer as 1000 lidmate, t.w. Pretoria, Pretoria-Wes, Pretoria-Oos en Eloffsdal.

(b) Twee word deur twee predikante elk en twee word deur een predikant en 'n Hulpprediker elk bearbeï.

(c) Geen gemeente bo 1000 lede in hierdie Ringsressort is nie instaat om 'n tweede arbeider te kry nie.

(d) In Pretoria-Wes bestaan daar 'n moontlikheid om 'n nuwe gemeente te stig.

(e) Daar bestaan geen besware waarom nie gestig kan word nie.

(f) Daar is nie nuwe gemeentes gestig nie, maar wel is daar in drie gemeentes 'n tweede predikant gekry.

(g) Die Ring het die besluit van die Sinode van 1931 onder die aandag van die betrokke Kerkrade gebring.

5. Ring van Utrecht.

(a) Twee gemeentes, Vryheid en Volksrust tel elk meer as 1000 lidmate.

(b) Geen een van hulle het 'n tweede werkskrag nie.

(c) Geen een is finansieel te swak om 'n tweede arbeider te kry.

(d) Die moontlikheid bestaan om by Vryheid 'n nuwe gemeente te stig.

(e) Besware: Skuld wat op die gemeente rus.

(f) Geen nuwe gemeente in die Ring gestig nie.

(g) Op die laaste Ringsvergadering is die saak van Vryheid se afstigting bespreek. Belofte is gedaan om 'n hulpprediker te beroep.

6. Ring van Heidelberg.

(a) Die volgende Gemeentes het meer as 1000 lidmate, t.w. Heidelberg, Standerton, Bethal, Vereeniging en Greylingstad.

(b) Elk van genoemde gemeentes word deur twee predikante of deur 'n predikant en hulpprediker bearbei behalwe Bethal het net een predikant.

(c) Al die gemeentes bo 1000 lidmate is instaat om 'n tweede arbeider te kry.

(d) Op die oomblik weinig kans vir afstigting.

(e) Die afgelope drie jaar is een gemeente gestig te Nigel.

(f) Heidelberg se Ring gee mooi uitvoering aan die Sinodale besluit van 1931, i.v.m. „groot gemeentes.” Nog net Bethal se bearbeiding is onbevredigend.

7. Ring van Zeerust.

(a) Die gemeentes Zeerust, Swartruggens, Lichtenburg, Ventersdorp en Ottosdal tel elk meer as 1000 lede.

(b) Zeerust, Ottosdal, Ventersdorp het geen tweede werkskrag nie. Lichtenburg en Swartruggens is goed beman.

(c) Al die gemeentes bo 1000 lede is in staat om twee arbeiders te hê.

(d) Geen moontlikheid tans vir afstigting van nuwe gemeentes nie.

(e) Besware: Geografies en finansieël.

(f) Twee gemeentes is gestig, t.w. Biesiesvlei en Pietrenier.

(g) Alle gemeentes is genader, i.v.m. met die besluit van die Sinode i/s. „Groot Gemeentes.”

8. Ring van Ermelo.

(a) Slegs Ermelo het meer as 1000 lede en het dan ook 'n hulpprediker.

(b) Daar bestaan die moontlikheid om Breyten tot 'n nuwe gemeente te stig.

(c) Geen nuwe gemeente is gedurende die reses gestig nie.

9. Ring van Johannesburg.

(a) Johannesburg, Krugersdorp, Langlaagte, Fordsburg, Johannesburg-Oos, Jeppestown, La Rochelle, Randpoort, Melville, Waterval en Vrededorp, het elk meer as 1000 lede.

(b) Slegs Johannesburg, Johannesburg-Oos, Jeppestown, La Rochelle en Melville het 'n tweede Werkskrag.

(c) Slegs Langlaagte en Vrededorp wat oor die 1000 lidmate het, is finansieel te swak om 'n tweede predikant of hulpprediker te kry.

(d) Daar bestaan die moontlikheid dat drie nuwe gemeentes gestig kan word, t.w. by Fordsburg, Waterval en La Rochelle.

(e) Daar bestaan geen besware waarom nie tot stigting kan oorgegaan word nie.

(f) Gedurende die reses is een gemeente gestig, n.l. Linden.

(g) Die Ringskommissie por aan om die besluit van 1931 uit te voer.

10. Ring van Boksburg.

(a) Boksburg, Germiston, Benoni, Alberton, Brakpan, Cachet, Springs en Boksburg-Noord het elk meer as 1000 lidmate.

(b) Boksburg, Boksburg-Noord, Alberton, Cachet en Brakpan het elk slegs een werkrag. Brakpan het selfs oor 3000 lede.

(c) Die Ringskommissie verklaar dat Boksburg, Boksburg-Noord, Alberton, Cachet en Springs nie finansieel instaat is om 'n tweede werkrag te kry nie.

(d) Daar bestaan die moontlikheid om 5 nuwe gemeentes te kan stig, t.w. Germiston, Benoni, Brakpan, Cachet en Springs.

(e) Die besware teen stigting is deels finansieel en geografiese moeilikhede. Die Kerkraad van Germiston is besig om planne te beraam vir afstigting. Dit geld ook vir Brakpan. Benoni dink ook aan ewentuele afstigting. Die Kerkraad van Cachet het ook die saak van afstigting herhaalde male reeds behandel, maar kom steeds voor die finansiële moeilikheid te staan. By Springs is ook die moeilikheid finansieel en die feit dat op hierdie stadium van uitbreiding nog nie die middelpunt vir 'n nuwe gemeente aangewys kan word nie.

(f) Een nuwe gemeente is gestig gedurende die reses, t.w. Boksburg-Noord.

(g) Die Ring het die besluit van die Sinode van 1931 herhaalde male aan die Ringskommissie opgedra.

D. Opsomming.

(a) Vakante gemeentes: 9.

(b) Moontlike afstigtings: 16.

(c) Tweede leraar of hulpprediker: 28.

(d) Hindernisse teen stigting: Gesikte sentra, en Fondse.

E. Aanbevelings.

U Kommissie wil die volgende aanbevelings doen:—

(a) Dat die vaktures so spoedig moontlik aangevul word.

(b) Dat waar daar die moontlikheid tot stigting van nuwe gemeentes bestaan, die Ringskommissies in oorleg met die betrokke Kerkrade so spoedig moontlik sal handel.

(c) Dat die afgevaardigdes aan hulle Kerkrade sal duidelik maak die besluit van die Sinode van 1931, i.v.m. „Groot Gemeentes,” en dat geen Gemeente meer as 1000 lede behoort te hê nie, sonder vermeerdering van werkkragte, en dat hierdie aanbeveling in die Herderlike Brief sal opgeneem word.

Hiermee mean ons aan ons opdrag voldoen te hê.

U HoogEerws. Dw. Dnrs. in Christus,

H. R. BARRISH (Voorsitter).
 P. S. VAN DER WESTHUIZEN.
 J. J. G. LOOTS.
 THOS. F. CRONJÉ (Scriba).

BYLAE XLVII.**VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE RE DIE
AANSTELLING VAN 'N SPOORWEGPREDIKANT.****Verslag van die Sinodale Armsorgkommissie:****Aanbevelings 13 en 15 (Bylae XXV).**

HoogEerw. Heer,

U Kommissie wens as volg te rapporteer:—

A. Bevindings:—

1. Weëns die aard van hulle werk en die gedurige verskuiwing van die lidmate van ons Kerk in diens van die Spoorweë, bestaan daar 'n dringende noodsaklikheid dat die Sinode voorsiening sal maak vir meer effektiewe spoorwegbearbeiding.

2. Die toestroming, egter, van soveel duisende van die lidmate van ons Kerk na die Rand, waar plaaslike Kerkrade en Predikante nie langer aan al die eise kan voldoen, wat die geestelike bearbeiding van die gemeentes aan hulle stel, laat 'n ernstige noodgeroep vandaar ook na die Kerk kom.

3. Die Fondse waaroer die Sinode tans beskik regverdig nie die aanstelling van 'n amptenaar vir elkeen van bogenoemde terreine van arbeid nie.

B. Derhalwe wens u Kommissie aan te bevest:—

1. Dat as oorgangsmaatreël, die Sinode opdrag gee aan die Sinodale Kommissie om in oorleg met die Sinodale Armsorgkommissie 'n Spoorwegpredikant aan te stel, wat ook as spesiale Arbeider op die Rand sal optree.

2. Dat hy sy werk sal doen onder toesig van die Armsorgkommissie van wie hy 'n gespesifiseerde opdrag sal ontvang in verband met sy pligte en verantwoordelikhede.

3. Dat die fondse hiervoor as volg gevind sal word:

I. Die Spoorwegpredikant-salarisfonds bly bestaan en word vir die doel aangewend.

- II. Aanbeveling 13 van die Sinodale Armsorgkommissie word nie aangeneem nie, maar die £1000 van die Nedersettingsfonds word so verdeel dat die Armsorgfonds jaarliks daaruit £500 ontvang.
- III. Die Armsorgkommissie kry opdrag om wat nog mag kortkom te vind op enige wyse wat die Kommissie van tyd tot tyd mag goedvind.

Vertrouende dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het.

U dienswillige dienaars en broeders,

T. D. POTGIETER.
H. J. DE VOS.
P. J. SWART.
C. B. BRINK.

BYLAE XLVIII.**DIE HERDERLIKE BRIEF.**

Van die HoogEerw. Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika, 1937, aan die Gemeentes van ons Kerk.

Genade, barmhartigheid en vrede word aan u geskenk van God, onse Vader, en Jesus Christus, onse Here, deur die Heilige Gees.

Geliefde Broeders en Susters in die Here,

Nadat ons, leraars en ouderlinge, u afgevaardigdes na die HoogEerw. Sinode van 7 April 1937, vir byna drie weke lank beraadslaag het oor die stoflike en geestelike belang van die Koninkryk van die Meester, is dit die verlange van ons hart om die volgende sake onder u ernstige aandag te bring. Mag dit dien tot prikkeling van 'n nuwe belangstelling in die heil van ons dierbare Kerk en tot opwekking van 'n vurige liefde vir die Hoof van die Kerk, Jesus Christus, onse Here.

I. DANKBAARHEID.

In Deut. 8 : 2 lees ons hierdie woorde: „en jy moet dink aan die hele pad waarlangs die Here, jou God, jou . . . geleei het.” As ons nou ook terugdink aan die afgelope drie jare en die sitting van ons HoogEerw. Sinode, dan is daar groot rede vir dankbaarheid. Die tyd van ekonomiese swaarkry het verbygegaan en orals bemerk ons bewyse van tydelike welvaart en vooruitgang. Hierdie verbetering van toestande het ongetwyfeld sy goeie uitwerking op die Kerklike lewe, want die kerkrade en gemeentes het andermaal nuwe moed geskep en ook die nodige middele gevind om die werk van die Here aan te pak en voort te sit. Daar het 'n gees van blymoedigheid en durf ontstaan, wat ook duidelik in die Sinodale Vergadering weerspieël was. Daarvoor is ons die Here innig dankbaar! Die Transvaalse Kerk beleef 'n tydperk van groei en voorspoed, wat seker ongeëwenaard is. Groteliks hang dit ook saam met die reuseontwikkeling van die mynbedryf aan die Witwatersrand, wat duisende van ons mense uit alle dele van die land in die laaste jare getrek het. Daardeur is terselfdertyd groot en moeilike vraagstukke vir die Kerk ge-

skep. Maar Gode sy dank vir die profetiese uitkyk van die Transvaalse Kerk, wat ook met hierdie Sinode getoon het dat hy met vergesigte in die toekoms sien en dat hy verlang om sy tentlyne lank te maak en sy tentpenne styf in te slaan, sodat die veelsydige belangte van die ewige Koninkryk behartig mag word.

Ons dank Hom van ganser harte vir die gees van eenheid en broederlike liefde, wat in die HoogEerw. Sinode geheers het. Waar die stroom van die Kerklike lewe tans so breed vloei, brs. en srs. sou dit tog noodlottig wees, as daar nie ook diepte gevind word nie. Dog daarin kan ons ons verbly, dat die Gees van die Here ons geleei het en kragtig in ons harte gewerk het. Selfs met die skerpste meningsverskille onder die broeders, was daar nog altyd die gesindheid van verdraagsaamheid en hartelikheid die een teenoor die ander. En waar die Kerklike leiers die voorbeeld gestel het, mag daardie gees van één te wees in Christus ook in elke kerkraad en gemeente gevind word!

II. KERKLIKE WERKSAAMHEDE

Verheugend is dit om te meld dat gedurende die afgelope 3 jaar die bedrywighede van ons Kerk rustig hulle gang gegaan het. Ons noem net 3 terreine van werkzaamheid: die jeug, die armes en die sending

I. JEUGARBEID: In die gesegde „gee my die kind en ek het die volk“ skuil daar 'n diepe waarheid. En hoe besef ons Kerk vandag nie hierdie stelling nie! Van alle kante word daar werk gemaak om die kinders, die studente en ander jongmense degelik en wetenskaplik te bearbei. Met dankbaarheid dink ons aan die 11,500 Sondagskoolonderwysers in ons land, wat kosteloos hul tyd en kragte gebruik om 155,000 kinders die Bybel te leer ken, vir die Grote Kindervriend te wen en tot nuttige lede van die Kerk op te voed. Dan is daar die Christelike Strewers, wat onder die beskerming van, en die Christen Studente Vereniging, wat in samewerking met die Kerk ernstig probeer om die jeug te bewaar van die vele kwade invloede, wat hul omring. En waar ons Kerk in die verlede ook 'n groot aandeel in die onderwys van die Kind gehad het, probeer hy vandag nog om daardie vat te bly behou. Opnuut het hierdie H.E. Sinode die beginsel van Christelike nasionale onderwys goedgekeur, waardeur bedoel word om die bestaande

regeringskole te verchristelik en te nasionaliseer. Deur die predikante op skoolraad en skoolkommissie te kry, deur kerkkoshuise en deur vertoë na die departement van Onderwys word hierdie beginsels stelselmatig ge-propageer.

Met die arbeid onder die studerende jeug gaan dit ook fluks. Die Kerk voel dat die toekomstige leiers van die volk in hul voorbereidende jare reeds gewen moet word vir Christus en is bly dat 'n goeie toegeruste arbeider gevind is vir hierdie belangrike werk. Laat ons baie bid vir Prop. André McDonald.

2. VERSORGING VAN ARMES.—Deur die jare van depressie en droogte heen het 'n groot deel van ons volk op die platteland uitgeboer en verarm. Die Kerk het sy sosiale roeping nie versuum nie maar plaaslik aan die armes aalmoese uitgedeel en uit die algemene kas hulpbehoewende gemeentes gehelp om op die been te bly. Die Hooged. Regering het ook sy bes gedoen om deur besproeiingswerke, bosaanplantings en andersins voorsiening te maak vir die werkloosheid. Daar is vandag die Loskop-, Pongola- en Vaalhartzkemas, die bosbou-nedersettings van Sabie, Ohrigstad en Barberton, waar honderde lidmate van ons Kerk saamgetrek is. Hierdie arbeiders saam met die diamantdelwerye en die de Lagersdriftnedersetting roep om geestelike bearbeiding en ons is bly om te getuig dat daar flinke kragte is, wat besig is om daardie minderbevoorregtes en andere op te bou en geestelik aan te moedig.

Maar nie alleen op die platteland nie, in die stede is daar ook armoede. Ons dink byname aan die Witwatersrand, waarheen omtrent 3000 Afrikaners per maand toestroom, waar sommige hul so maklik veragter en die prooi van die sektes word. Hierdie dierbare volksgenote moet gehelp en gered word vir die nasie en die Kerk. Tot dusver het ons Kerk nog nie genoeg in die stede uitgerig nie. Arinversorging is in die eerste plek die taak van die Kerkraad. Die ouderling kan veel doen as hy wil opoffer en sy wyk getrou persoonlik wil besoek om op te wek tot die instandhouding van die huisaltaar en die bywoning van die eredienste in Gods Huis. Veral kan die diaken met sy aalmoes, sy liefde en christelike gesindheid ook baie in hierdie verband bydra. Verder kan die Kerkraad ook miskien 'n sosiale werkster vind vir die werk, waar hul tans aan die Universiteit van

Pretoria degelik opgelei word. Brs. en Susters, laat ons ook bid vir die armes en veral vir Ds. J. R. Albertyn, ons Armsorgsekretaris.

3. DIE SENDING.—Ons Kerklike Sendingwerk het verbasend uitgebrei, sodat daar tans 26 Sendelinge, 10 Naturellelaraars en 108 Evangeliste binne die grense van Transvaal en Zoeloeland werkzaam is. Die gestigte Sendingkerk word al sterker en selfstandiger. Op die ou stasies soos Kranspoort, Seleka, Bethesda en Saulspoort gaan die werk sy gereelde gang, terwyl die plaaslike werkzaamhede binne die grense van die moedergemeentes merkbare vooruitgang toon. Maar veral lê die roeping van die Kerk in die kerstening van die 360,000 heidene, wat in die „Komounds” op die Rand woon en eersdaags na die binnelande van Afrika vertrek. Drie blanke sendelinge, 3 inboorlinglaraars en 16 evangeliste werk nou onder hulle. En tog is daar nog groot gebrek aan belangstelling in die sendingssaak! Brs. U kan help deur aan te sluit by die Manne Sending Bond, Susters, die Vroue Sending Vereniging wag op u ondersteuning. Lieve Kinders, waarom is u nog nie lid van die Kinderkrans nie? Graag wil ons ook dat u sal bid vir Ds. Johan Reyneke, ons Sendingsekretaris.

Die werk onder die Jode word baie bemoeilik deur anti-Joodse propaganda in die land, maar nogtans word daar getrou gearbei onder hulle. Eerw. P. Kohl verdien ons simpatie, ondersteuning en voorbidding.

III. UITBREIDING.

’n Groeiende Kerk sal noodwendig na alle kante uitbrei en so is dit in hierdie geval.

1. SENDINGBELEID.—Ons Kerk het nou ’n uitgebreider Sendingbeleid neergelê, sodat daar volgens ’n definitiewe plan gewerk sal word. Daarin staan baie duidelik dat ons geen sosiale gelykstelling tussen wit en swart wil nie. Verder, die Kerk wil nie so seer finansieel bydra vir die geleerdheid van die naturel nie, maar waar die Hooged. Regering dit doen, wil die Kerk alleen die bestier van die skole in die hande kry om sodoende rigting te gee aan die onderwys.

2. BETHESDA NORMAALSKOOL.—Die leiers van die Bantoerasse is meesal ontwikkelde onderwysers van hul eie nasie. Hierdie leiers is die Afrikaner nie

altyd goedgesind nie, omdat hul hul opleiding in inrigtinge van ander kerke gehad het, wat sosiale gelykstelling voorstaan en ons standpunt nie goedgesind is nie. Daarom om die nodige vat op die naturel te kry is daar op Bethesda 'n opleidingskool gestig vir onderwysers. Die Hooged. Regering salarieer die leerkragte en betaal huur vir die geboue. Geen geld gaan uit die sendingkas vir daardie doel nie.

3. SEKONDÈRE ONDERWYS.—Die vraag het ontstaan wat van die naturel, wat sy std. VI gemaak het en later na Bethesda of 'n ander opleidingskool wil gaan? Moet hy sy middelbare onderwys by 'n vreemde kerkirrigting gaan soek? Hy kan orals die nodige geleerdheid kry as hy daarna verlang. Met 'n helder besef van die saak het die Hoogeerw. Sinode sy goedkeuring geheg aan die middelbare skool op Warmbad, wat deur Eerw. van Rensburg gestig is en daar mee beslis 'n voorwaartse stap gedoen.

4. DIE CHRISTENRAAD —Om 'n gemeenskaplike front op sendinggebied te toon teen die Roomse gevaar, die ongeloof en die heidendom, het die H.E. Sinode besluit om aan te sluit by die Christenraad van Suid-Afrika, waaraan ook ander vername Protestantse Kerke behoort. Sonder om ons identiteit as kerk te verloor wil ons saamwerk met andere om die moeilike probleme van die Sending aan te pak.

IV. EIE OPLEIDING VAN PREDIKANTE.

Een van die treffendste tekens van uitbreiding van ons Kerk in Transvaal is die besluit om 'n eie Teologiese Fakulteit aan die Universiteit van Pretoria te begin. Reeds vir die laaste 15 jaar is daar die behoefte gevoel om waar die Transvaal so snel uitbrei en geindustrialiseer word, jongmanne in die Noorde op te lei, wat kennis sal dra van die ekonomiese, sosiale en kerklike probleme, waarmee ons kerk hier te kampe het. Nou is die ideaal werklikheid geword! In die groot Gefedereerde Ned. Geref. Kerke van ons land sal daar nou twee opleidingsplekke wees vir ons jong predikante, 'n Kweekskool op Stellenbosch en 'n Teologiese Fakulteit in Pretoria. Aan die Universiteit van Pretoria kom veel dank toe, waar hul hul geboue, biblioteek en die res van die finansies aangebied het, mits ons Kerk jaarliks £1600

hydra. Brs. en Srs. 'n oproep word op u almal gemaak om hierdie grootse onderneming te ondersteun en tot 'n groot sukses te maak!

V. DIE MIDDELS VIR UITBREIDING.

Om hierdie uitbreiding, egter, moontlik te maak moet die middele gevind word.

1 MAANDBLAAD.—Een middel is ongetwyfeld om ons lidmate in kennis te stel van wat in ons kerklike lewe gebeur. 'n Lewende Kerk moet sy stem laat hoor. Hoof en hart wil praat. Daarom is dit gel. brs. en srs. dat deur die Hoogeerw. Sinode besluit is om die moontlikhede te ondersoek van 'n maandblad op te rig, wat in elke huis van elke gemeente behoort te kom. Daarin moet al die werksaamhede van ons Kerk soos die Kinderbearbeiding, die bestryding van sosiale euwels, die armsorg en die Sending bespreek word. Hierdie blad mag, egter, nie die plek van ons offisiële orgaan, „Die Kerkbode“ inneem nie, maar slegs as propagandamiddel vir die Transvaalse Kerke dien.

2. DIE TIENDES.—Een saak wat die Here baie duidelik aan ons gemaak het is dat Hy veel aan ons toevertrou het, maar ook veel van ons eis. Van Sy ou volk het Hy die tiendes van hul inkomste gevra. „Julle beroof My en julle sê: hoe het ons U dan beroof? In die tiendes en offergawe.“ (Mal. 3: 8). En van ons wat onder die verbond van die genade leef verwag Hy nog ongetwyfeld meer as die tiendes. Laat ons die Here dus nie beroof van wat Hom volgens Gods Woord toekom nie, maar laat ons ons besittings, ons tyd en ons lewe op die altaar lê. Dan sal die groeiende Kerk ook oor groeiende middele beskik.

VI. DREIGENDE GEVARE.

Ten spyte van al die krag, uitbreidung en lewe, waarvan melding gemaak is, is daar sekere dinge, wat alle christene tot ernstige nadenke stem. Vir ons volk is daar in ons tyd sovele gevare en versoekings dat alleen met die hulp van God ons kan voortbestaan as 'n rein, edel en christelik-doelbewuste volk. Ons noem met angstig hart en innige gebed enige gevare.

1. Daar is die sielodende dobbelgees, wat ontsettend toeneem en tot alle stande van die samelewing deurdring. Uitlandse lotery, dobbelmasjiene, speldetafels, perde- en hondewedrenne suig huisende ponde uit die sakke van ons Afrikaners, dikwels geld wat vir voedsel en klere moes gebruik gewees het. Dink daarvan dat op een Vrydag tussen £20,000 en £26,000 verspil word by die hondewedrenne! Daarby kom nog dat die lus om te werk, ywer en volharding al meer by die mense wat dobbel verdwyn. Broeders en Susters, dobbelary is 'n karaktervernielende euwel, wat in ons land almeer veld win! En die HoogEerw. Sinode wil waarsku teen sulke gebruiks soos loterye, hasardspelle vir wins, skattinge en toetse op Kerkbasaars. Dit word ten strengste afgekeur.

2. 'n Tweede dreigende gevaaar is die misbruik van STERK DRANK. Uit informasie sorgvuldig ingewin blyk dit dat sterk drank die vernaamste faktor is wat verwoesting aanrig onder ons volk. Ag, hoe word kosbare lewens tog verwoes! Sal die dag nooit aanbreek dat ons volk kragtig teen die euwel sal optree nie? Dat ons b.v. by huwelike geen wyn of ander alkoholiese drank sal toelaat nie? Laat ons tog ook die heilige gebeurtenis van die Kersdag sonder sulke dranke herdenk!

3. Ernstig word gewaarsku teen die seer gevaaarlike sonde, die gedurige uitdagende en geweteloze **ontheiligung van die Sabbatdag**, waardeur ons die welbehae van die God van ons vaders kan verloor. Voltaire, die groot Godloënaar, het raak gesê: „Geen Sondag, geen kerkdag; geen kerkdag, geen Kerk“ en goedskiks kan ons byvoeg: „geen Kerk, geen God.“ Laat ons God nie bespot nie. „Toe het God al hierdie woorde gespreek: dink aan die Sabbatdag dat jy dit heilig.“

4. Nog 'n kwaad, wat soos 'n sweer, aan ons volkslewe voortvreet is die gruwel van **onseidelikheid, oorspel en onreinheid**. Daar was 'n tyd toe egskeiding by ons volk 'n skande was, en nou? Daar was 'n tyd toe die geboorte van 'n onegte kindjie 'n hele familie in sak en as en trane gedompel het. En nou? Halfnaakte gemengde baaiery, meisies en vrouens in mansklere en dan ook losbandige danspartye is almal gebruik wat die onseidelikheid al meer aanhelp. O, tot hoe 'n lae peil sak vele, vele van ons dierbaar volk!

En wat omtrent **geboortebeperking?** Met onrusbarenhed verneem ons die afneem van die geboorte-syfer in ons land. Watter toekoms het die Afrikaanse volk as daar geen kinders meer is nie? Ernstig waarsku ons teen hierdie euwel.

Geliefde Broeders en Susters, jonge dogters en seuns, neem bostaande in ernstige oorweging. Kyk die gevare in die oë en bid die Here God om hulp, krag en genade.

Ons Sinode het besluit om hierdie jaar, 1937 te maak 'n Bybeljaar, waarin alles wat moontlik is gedoen sal word om die vrome gebruik en die ywerige verspreiding van die Woord van God te bevorder. Laat die invloed van die Bybeljaar gevoel word in ons Binnekamer, by ons Huisaltaar en deur ons hele lewe.

„En aan Hom nou, wat mag het om te doen ver bo alles wat ons bid of dink volgens die krag, wat in ons werk, aan Hom die heerlikheid in die Gemeente in Christus Jesus deur alle geslagte in der ewigheid!— Amen.” (Ef. 3 : 20,21).

Ons noem ons in die Liefde van die Here Jesus
en namens die HoogEerw. Sinode,

U dienswillige dienaars,

WM. NICOL, Moderator.

J. M. LOUW, Assessor.

J. H. EYBERS, Actuaris.

B. H. SWART, Scriba.

Die lede van die Moderatuur.

Pretoria,

27 April, 1937.

**SUPPLEMENTÈRE VERSLAG VAN DIE SINODALE
KOMMISSIE (Bylae IV).**

HoogEerw. Heer en Br.,

Graag wil ondergetekende hiermee rapporteer dat daar op 5—6 April, j.l., 'n buitegewone vergadering van die Sinodale Kommissie alhier gehou is, en wel om sekere appélsake te behandel:—

(1) Die eerste is 'n appél van die Kerkraad van Johannesburg Oos teen die uitspraak van die Ring van Johannesburg met betrekking tot die vasstelling van die grenslyn tussen Johannesburg Oos en die nuwe gestigte gemeente Linden. Na lange bespreking word as volg besluit:—

,,(1) Aangesien by die stigting van die Gemeente Linden die beginsel van die wilsverklaring of die bewililing van die gemeente wat sal gestig word, of van die tot verskillende gemeentes behorende dele van die gemeente (Arts. 200, 201, en 202) ten opsigte van die gemeente Johannesburg Oos, nie in ag geneem is nie, en (2) die uitspraak van die Ring oor die appél van die kerkraad van hierdie gemeente teen die reëling van die Ringskommissie nie gaan oor die gronde vir die appél aangegee nie; so besluit die Sinodale Kommissie om die appél te handhaaf en die reëling bogenoem ten opsigte van die betrokke lede opsy te sit.”

Na aanleiding van hierdie besluit gee die Predikant van Johannesburg kennis van die volgende mosie:—

,,Die Ringskommissie van die Ring van Johannesburg gee kennis om aan die Sinode uitleg te vra van Art. 338 in verband met die appél van Johannesburg Oos.”

(2) Is 'n appél van Ds. H. W. Ziervogel teen die uitspraak van die Ring van Zeerust waarin hulle hom skuldig gevind het aan sedelike wangedrag. Na die behandeling van die sewe gronde vir appél, word as volg besluit:—

,,Dat daar wel volgens die notule van die Ring en die ander ingelewerde stukke genoegsame bewys is van direkte getuienis wat voor die Ring gedien het wat die appellant sensurabel stel. Daarbenewens is daar genoeg getuienis rustende op omstandighede om die uitspraak van die Ring te regverdig. So word die appél op die

eerste ses punte van die hand gewys. Ré punt 7:(1) „Is die Sinodale Kommissie van oordeel dat die Ring nie genoegsame uitvoering gegee het aan art. 299 by die formulering van sy uitspraak nie. (2) Dit word aan die Ring opgedra om ten spoedigste te vergader en sy uitspraak aan te vul volgens gemelde artikel. (3) Intussen sal die uitspraak van die Ring bly staan.”

(3) Na aanleiding van die appéI van Ds. W. C. Malan van 2 Maart, 1937, teen uitspraak van die Ring van Pretoria i.v.m. die vermaning wat die Ring hom toegedien het vir die oortreding van art. 24; word besluit: „Aangesien Ds. W. C. Malan nie voor die vergadering kon verskyn nie word die stukke na die Sinode verwys met aanbeveling dat dit in die hande van die Tydelike Regskommissie gestel word om tydens die sitting van die Sinode advies uit te bring.”

Hoogagtend,

U Dw. Broeder in die Here,

B. H. SWART,

Scriba v/d. Sinode.

Pretoria,

8 April 1937.

BYVOEGSEL.**Handelinge van die Raad van die Kerke te Durban,
1935 (Bylae VIII)****Oor Egskeiding, Hertrou en Tug.**

A. Met betrekking tot egskeiding op grond van Owerspel en Kwaadwillige verlating

- (i) dat die onskuldige vry is om 'n nuwe huwelik aan te gaan.
 - (ii) dat die skuldige, d.w.s., in die geval van ower-spel, die egbreker, en in die geval van kwaad-willige verlating, die een wat met 'n onchristelike en boos opset weier om die heilige ver-pligtinge van die huwelik na te kom,—nie vry is om 'n nuwe huwelik aan te gaan gedurende die leeftyd van die onskuldige nie.
 - (iii) dat as die skuldige wel so'n huwelik sou aan-gaan gedurende die leeftyd van die onskuldige, daardie huwelik beskou moet word as 'n ower-spelige verbintenis wat deur geen leraar van ons Kerk mag bevestig of erken word nie.
 - (iv) dat die só gehudes wel in die genot van die Kerklike voorregte kan hersetel word as hulle, na berou en skuldbelydenis, hulle samelewe staak, maar dat hulle na die dood van die on-skuldiges, as wettig gehuud sal kan beskou word.
- B. Met betrekking tot die skuldigbevinding
- (i) dat in die geval van 'n egskeiding op grond van owerspel, die Kerk, as 'n reël, die skuldigbe-vinding aan die Owerheid sal oorlaat.
 - (ii) dat in die geval van 'n egskeiding op grond van kwaadwillige verlating, die Kerk sy reg sal handhaaf om die gronde self te beoordeel, en, waar hy die gronde nie sodanig bevind as om 'n gewone egskeiding te regverdig nie, die geskeidenis te beskou as, hoogstens, geskeidenes tussen tafel en bed.
- C. Met betrekking tot egskeiding op gronde wat die Kerk nie kan erken nie

dat geeneen van die geskeidenes 'n nuwe huwelik mag aangaan nie omdat in die oog van die Kerk hul oorspronklike huwelik bly bestaan. Gaan hulle 'n nuwe huwelik aan, dan kan daar die huwelik onder geen omstandighede erken word nie, en maak dit vir hulle die voorwerpe van kerklike tug. Ons aanbevelinge is verder dat die Raad sal adviseer

D. Dat die Kerke by hulle Leraars en Kerkrade sal aandring

- (i) om hulle te beywer om ons volk die heiligeid van die huwelik reg te laat besef.
- (ii) om groot nadruk te lê op die Skriftuurlike gedagte dat die huwelik behoort aangegaan te word „net in die Here“ (1 Kor. 7:30), m.a.w., dat as daar ooit 'n tyd is wanneer Gods besondere leiding en raad moet gesoek word, dit dan is wanneer iemand daaraan dink om in die huwelik te tree.
- (iii) om hulle daarop toe te lê om waar dit nog enigsins moontlik is, onregmatig-geskeidene persone te beweeg om hulle met mekaar te versoen (1 Kor. 7:11), en waar 'n ongeoorloofde egskeiding dreig, die vrede herstel te kry, en die dreigende egskeiding af te weer.

E. Dat as bogenoemde tug-bepalinge aangeneem word, hulle nie terugwerkende krag sal hê nie op geskeie persone wat alreeds Kerklik in die huwelik bevestig is.

F. Dat met die erkenning dat 'n bepaling soos hierbo voorgestel, 'n awyking van bestaande bepalinge in Kerk en Staat is, die aanname daarvan aan die Owerheid formeel sal meegedeel, en ruime publisiteit daaraan sal gegee word. Die strenge bepalinge insake egskeiding wat reeds in die tweede-grootste Kerk van ons land (nl. die Anglikaanse Kerk) van krag is, sal die voorgestelde bepalinge nie so 'n drastiese vir ons land maak as anders die geval sou gewees het nie.

Oor Gronde vir Egskeiding.

„Uitgaande van die standpunt dat volgens Gods Woord en die oortuiging van die Geref. Kerke daar slegs

twee gewettigde gronde vir egskeiding bestaan, spreek die Raad sy besliste afkeuring uit van die uitbreiding van die gronde vir egskeiding soos vervat in die Egskeidingswysigingswette (Wysigingswet van 1935). Voorts besluit die Raad:

(a) Dat die owerheid van hierdie afkeuring in kennis gestel sal word, asook van die feit dat die Kerk op haar terrein hierdie addisionele gronde vir egskeiding nie erken nie.

(b) Dat die Kerk die nodige voorsiening maak dat haar lidmate weet dat sy egskeiding op hierdie gronde as ongeoorloofd en as 'n sensurabele oortreding beskou, en dat sy haar die reg voorbehou om die kerklike huweliksbevestiging in sulke gevalle te weier."

Huweliksformulier.

„Met die oog op die heiligkeit en erns van die huwelik, en die noodaakklikheid om die inhoud van die Huweliksformulier op 'n doeltreffende wyse te bring onder die aandag van toekomstige egliese, voor die plegtige huweliksbevestiging, en aangesien genoemde Formulier eersdaags in Afrikaans sal verskyn, versoek die Raad van die Kerke die Suid-Afrikaanse Bybelvereniging vriendelik om genoemde Formulier ook as 'n aparte brosjure te laat druk, voorafgegaan deur 'n gepaste voorwoord oor die heiligkeit van die huwelik (opgestel deur 'n kommissie uit hierdie Raad benoem) en vra die verskillende Sinodes om die kerkrade te versoek om sodanige brosjure gratis te gee aan toekomstige egliese by die opgee van gebooie.”

Kerklike Inseëning van Huwelike.

„Die Raad van die Kerke betreur die toename van huwelike, van die lede van die Ned. Geref. Kerke, wat nie kerklik ingeseen is nie, en beveel aan dat die Sinodes die verskillende kerkrade sal versoek om steeds nadruk te lê op die roeping van belydende Christene om hulle huwelik kerklik en Christelik te laat inseén, en om veral, wanneer aansoek om Doopsbediening geskied, daarop sal aandring om die huwelik van die betrokke egliese (wat nog nie kerklik ingeseen is nie) wel kerklik te laat inseén, alvorens die heilige Doopsbediening geskied.”

Konsep Sendingbeleid.

KONSEP-SENDINGBELEID vir die Gefedereerde Nederduits Gereformeerde Kerke van Suid-Afrika, opgestel deur die Naturellesake-kommissie van die „Raad der Kerken.”

Die Ned. Geref. Kerk baseer sy Sendingbeleid op die woorde van die Here Jesus aan sy Apostels: „Gaan dan heen, maak dissipels van al die nasies en doop hulle in die naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees; en leer hulle om alles te onderhou wat Ek julle beveel het” (Matt. 28 vs. 19) en „Gaan die hele wêreld in, en verkondig die Evangelie aan die ganse mensdom” (Mark. 16 : 15).

Die Kerk is daar diep oortuig van dat God in Sy Wyse raad dit so beskik het dat die eerste blanke inwoners van hierdie Suid-hoek van Donker Afrika manne en vroue sou wees van diepe godsdienstige oortuiging, sodat hulle en hul nageslagte die draers van die lig van die Evangelie na die heidense nasies van hierdie vasteland kon word, en beskou derhalwe dat dit die besondere voorreg en verantwoordelikheid van die Ned. Geref. Kerk van Suid-Afrika is—by uitnemendheid—om die Evangelie tot die Heidene van hierdie land te bring.

En waar die Kerk erken dat daar onder die volkere van die wêreld verskillende kleur, kultuur-, en taalgroepe bestaan, erken hy ook dat God „al die nasies van die mensdom uit een bloed gemaak het om oor die hele aarde te woon” (Hand. 17 : 26), en dat alle siele waarvoor die Heiland sy bloed gestort het, in die oog van God ewe veel waarde het.

Om die rede beskou die Kerk dat daar op hom 'n dure verpligting rus om Sendingwerk onder die heidense nasies van Afrika in die geheel, en van Suid-Afrika in die besonder, te doen en wel deur die aanwending van die volgende metodes, en daar meeegaande implikasies.

(1) Evangelisasie:

- Die N.G. Kerk het in die verlede die verkondiging van die Evangelie, met die oog op die insameling van siele vir Gods Koninkryk steeds op die voorgrond gestel. Die Kerk spreek dit as sy oortuiging uit dat hierdie uitgangspunt

die enigste gesonde, vir doeltreffende sendingarbeid is.

- (b) Die insameling van siele is egter maar 'n eerste stap. Die ondervinding leer dat die bekering van siele gevolg moet word deur die stigting van gemeentes, en uiteindelik, van georganiseerde Kerke. Insameling van siele sonder opbouing van 'n sigbare Kerk, voldoen nie aan die bevel van Christus nie.
- (c) Dit is nog nie genoeg as die gemeentes uit die Heidendom tot 'n Kerk georganiseer is nie. Daardie Kerk moet ontwikkel om mettertyd selfonderhouwend te word. Waar die moederkerk in die begin die hele finansiële verantwoordelikheid gedra het, moet die las geleidelik deur die inheemse Kerk op die skouers geneem word, totdat hy eindelik geheel selfonderhouwend en selfregerend is. Waar die geestelike arbeiders in die begin deur die moederkerk verskaf was, moet hul langsaamerhand uit die dogterkerke self gevind en doeltreffend opgeleid word, totdat die dogterkerke later volkome selfstandig is.
- (d) Die Kerk gevoel dat daar veral by die beginstadium geoorloofde en beproefde hulpmiddels is om die harte van die Heidene vir die Evangelie oop te maak. Sodanige middels het die Kerk in die verlede gevind in opvoeding en onderwys en in mediese, landboukundige en ander werksaamhede. Die Kerk sal van hierdie middels in die toekoms meer gebruik moet maak.
- (e) Waar die Evangelie, as noodwendig gevolg, die begeerte by sy bekeerlinge tot verbetering van sy omstandighede opwek daar is dit die plig van die Kerk om sulke aspirasies nie teë te gaan nie, maar inteendeel met raad en daad te help, en in die regte rigting te lei.
- (f) In die oog moet egter gehou word dat Evangelisasie nie denasionalisasie veronderstel nie. Die Kristendom moet die naturel nie van sy taal en kultuur beroof nie, maar uiteindelik sy hele nasionalisme deurtrek en deursuiwer. Om

dié rede moet volksgewoontes wat nie bepaald indruis teen christelike beginsels nie, nie veroordeel nie, maar liewer bewaar en veredel word, deur die invloed van die Christendom. In verband met hierdie moeilike saak is veel wysheid en omsigtigheid nodig.

(2) **Arbeidsvelde:**

Die Arbeidsvelde deur die Heiland vir sy Apostels aangewys was: „In Jerusalem, sowel as in die hele Judea en Samaria, en tot aan die uiterste van die aarde” (Hand. 1 vs. 8). Vir ons beteken dit in die eerste plek in ons onmiddellike omgewing. Dan binne die grense van die Provincie waar die Kerk gevestig is, verder dieper in Afrika en tot in ander wereldd dele waar die Gees mag lei. Voordat werk in die onmiddellike omgewing op doeltreffende wyse gedoen word, en vóór bestaande werk behoorlik behartig word, behoort daar egter nie gedink te word aan nuwe velde verder weg nie tensy onder die duidelike leiding van Gods Heilige Gees.

(3) **Verhouding tot Ander Kerke en Regerings:**

Waar sy uitgebreide arbeid die Kerk in aanraking met ander Kerke en genootskappe asook met die regerings van ander lande bring, moet met omsigtigheid gehandel word.

Sommige kerke en genootskappe het min of meer dieselfde beskouinge as die N.G. Kerke, terwyl andere groot verskil in metode van werk, verhouding tot die inboorlinge, en in die beoogde doeleinades openbaar. Regeringe van Afrika het vaste beleide vir die opheffing van die Naturelle onder hul bestuur, en in verband met hierdie saak kom die sendeling en staatsamptenaar in noue aanraking met mekaar.

Die Kerk lê neer dat:—

- Wat die Gefedereerde Kerke onderling betref: daar hartlike samewerking en eenheid van opname sal wees.
- Wat ander erkende Protestantse kerke en genootskappe betref: hartlike samewerking maar sonder die prysgee van beginsels, en met ingneming van erkende beskouinge, wat in die

N.G. Kerk heers,—altyd met die belang van die uitbreiding van Gods Koninkryk op die voorgrond gestel.

- (c) Wat betref nie-erkende Protestantse en ander Liggeme; daar opgetree sal word in die gees van Christus, ooreenkomstig die besondere omstandighede van tyd en plek.
- (d) Wat betref Regerings en Regeringsamptenare: daar samewerking waar moontlik sal gesoek word tot bevordering van die saak van Christus met besliste optrede, indien vereis in samewerking met ander simpatieke liggeme, waar dit sake van morele godsdienstige beginsel geld.

(4) Opvoeding en Onderwys:

- (a) Die Opvoeding van die Naturel en Kleurling moet geskied in die eerste plek en bo-al, in die waarhede en volgens die beginsels van Gods Woord, die beste middel tot en die enige maatstaf van ware opvoeding.
Waar die Staat die koste dra van sekulêre onderwys daar moet die Kerk in soverre moontlik meewerk om daardie onderwys in godsdienstige rigting te stuur.
- (b) Deur sekulêre onderwys moet beoog word:—
 - (1) Die ontwikkeling van die verstand van die naturel (of kleurling) op 'n wyse wat hom instaat sal stel om nie alleen vir homself te dink nie, maar ook en veral om vir homself te sorg en in sy behoeftes te voorseen.
 - (2) Sy voorbereiding vir aanpassing beide by die eise van die christelike beskawing en van sy eie natuurlike omgewing.
- (c) By die opvoeding van die Naturel (een Kleurling) hou ons verder die volgende feite in die oog:—
 - (1) Dat hy sy aangewese plek sal moet inneem in sy land en onder sy volk, wat hy nie sal kan doen as hy 'n blote na-afer van die Blanke geword het nie.

- (2) Die volle geleentheid verskaf moet word om hom voor te berei om dit op die beste manier te kan doen.
- (3) Dat alle opvoeding en onderwys gebaseer moet wees op sy volkskultuur en dat sy taal, geskiedenis en (tensy hulle indruis teen die beginsels van die christendom) gewoontes, tot hul reg moet kom. Onderwys moet nie denasionaliseer nie.
- (4) Dat om in ons land die Naturel ten volle toe te rus vir sy ekonomiese stryd hy die offisiële landstaal of tale, benewens sy eie, sal moet ken.

(5) Maatskaplik:

Die tradisionele vrees by die Afrikaner vir „Gelykstelling” tussen swart en wit is gebore uit sy afkeer van die idee van rassevermenging. Die Kerk verklaar hom onomwonde teen hierdie vermenging en teen alles wat dit in die hand sal werk, maar misgun aan die ander kant die naturel en kleurling ewe min 'n sosiale status so eerbaar as hy kan bereik. Elke nasie het die reg om homself te wees en te trag homself te ontwikkel en op te hef. Waar die Kerk hom dus teen sosiale gelykstelling in die sin van die verontagsaming van ras- en kleurverskille tussen wit en swart in die daelikse omgang verklaar, wil hy sosiale differensiasie en geestes- of kulturele segregasie aanmoedig en bevorder, tot voordeel van beide seksies.

(6) Ekonomies:

Die Naturel en Kleurling moet gehelp word om te ontwikkel tot selfrespekteerde Christenvolke. Deur hulself te help, en veral deur die beoefening van selfbeheer, eie inisiatief en volharding moet hulle 'n eie ekonomiese saamhorigheid opbou sover moontlik apart van die blanke. Waar die blanke ras egter in die posisie van voog teenoor die swarte staan, moet die sterke die swakkere help en aanmoedig ook deur werk- en ontwikkelingsgeleentheid aan hom te verskaf, redelike vergoeding aan hom gee, vir dienste verrig.

Christen Raad.**AMENDASIES.**

1. Naam. Dat die woord „Missionary” voor „Council” ingevoeg sal word.

2. Dat die woord „Protestant” voor „Christian” ingevoeg sal word en „Missionary” voor „Forces.”

Dat die volgende aan die einde van (2) ingevoeg sal word: “The two official languages of the Union shall have equal rights and natives shall be permitted to use their own language at the meetings.

3. (a) Dat in plaas van „other Christian Agencies” ingeyul sal word „other Protestant Missionary Agencies.”

(d) Dat die woord „Agricultural” sal wegval en dat „Evangelistic” vóór „Educational” genoem sal word.

(e) Dat „all Christian” vervang word deur „Christian Missionary” en dat die gedeelte „Such as the Institute of Race Relations, etc.” wegelaat word.

(f) i.p.v. „the Churches” lees „recognised Churches.”

(g) Voeg by „in so far as instructed by its several constituent bodies.”

(h) Na „bodies” voeg by: „and approved by the Executive.”

5. Voeg in na „admitted by” (4de lyn) „a three-quarter majority.”

6. (a) Skrap die hele paragraaf.

(b) Skrap „three” na „average income for” en stel in plaas daarvan „the last three consecutive.”

Verander „the Province” in lyn 6 in „each Province” en voeg in na „Province” „to be reckoned as a unit.”

Voeg by na „as distinct bodies,” „Similarly the D.R. Mission Churches of the different Provinces to be reckoned as distinct bodies from the European Churches.”

Skrap alles na „£4,000 shall be entitled to one representative for every additional

£6,000 income for Missionary purposes," en verder „When income is exclusively for Mission work, the proportional expenditure for Mission work to be calculated. When the total membership of the Council shall exceed a certain number (of say 100) this basis of representation to be reconsidered."

- (c) Skrap alles na „other bodies" tot „organisations, etc." en stel i.p. daarvan „of Missionary nature and with Missionary aims, such as Students' Volunteer Movements, British and Foreign Bible Society, Laymen's and Women's Missionary Movements, etc."

7. Voeg by aan die einde „In the election of officers the requirements of Art. 2 shall be observed."

8. In plaas van „The Executive (lyne 3 en 4) . . . of action" (lyn 11) voeg in: „The Executive shall consist of fifteen persons and shall be elected by the representatives of the various Churches on the Council whose membership is based on Art. 5 (b). These Churches shall have permanent representation on the Executive in proportion to the number of their representatives on the Council.

Smaller affiliated bodies (Art. 6 (c) are jointly represented on the Executive in rotation in proportion to their joint contribution. The Council elect its own officers.

A Sub-Committee of three persons shall be appointed by the Council to act in urgent matters."

9. In plaas van „£1,500" stel „£750" of op sy mees „£1,000."

10. Skrap alles na „matters of common interest" (lyn 3).

12. Skrap „adequate" (lyn 2). Skrap alles na „membership" (lyn 3).

13. In plaas van „The official organ . . . Outlook" stel „official items for publication shall be sent to the following English and Afrikaans organs: . . ." In plaas van „three weeks" (lyn 2 en 3) sit „three months."

„South African Outlook” word vervang deur die vasgestelde blaaie.

¹⁵ „The elected members . . . session” word vervang deur „the total membership of the Council.”

Jeugbeweging by Kleurlinge en Naturelle.

„Na aanleiding van die Beskrywingspunt van die Sinodale Kommissie van die Transvaalse Kerk, wil die Raad der Kerken hom ten sterkste ten gunste verklaar van die stigting van 'n eie gesonde kristelike sosiale organisasie vir die jeug van die kleurlinge en naturelle wat onder die bearbeiding van die Ned. Geref. Kerke van Suid-Afrika staan, 'n organisasie wat nie alleen vir die geestelike en verstandelike ontwikkeling van genoemde jeug sal sorg nie, maar ook vir sy sosiale behoeftes.

Die Raad der Kerken wil dan ook die stigting van sodanige organisasie deur middel van die verskillende Sinodale Sendingkommissies wat in oorleg met mekaar sal handel by ons Sinodes aanbeveel.”

INHOUD.

Admissie-eksamenkommissie, verslag van verteenwoordiger	
op	192, 27
Afgevaardigdes na ander Kerke	138, 15, 26, 194, 27
Afrikaanse Bybel, Gedenkplaat	144, 16, 18
Afrikaanse Gesangbundel, Verslag van Kommissie vir	445, 49
Afrikaanse Formulierboek	183, 83
Afrikaanse Evangeliese Bond	474, 62
Afrikaanse Taal en K.V.	146, 17
Actuarius, Kiesing van	8
Actuarius, Verslag van	158, 22
Algemene Sondagskoolkommissie	483, 247, 65, 66
Algemene Sake, Verslag van Kommissie	447, 39, 40, 42
Algemene Sake, Supplementêre Verslag	450, 43
Amptenare, Kiesing van	8
Amptenare, wonings vir	145, 17
Appél Sake	516, 149, 19, 475, 63
Appél Kerkraad Johannesburg Oos	516, 477, 34, 86
Argentinië, Volksgenote in	183, 83
Argief	462, 286, 58
Argivaris, Verslag van	462, 385, 58
Armesorg, Verslag van Kommissie vir	491, 283, 71
Armesorgraad	295, 73
Armesorgdag	491, 285, 71
Armesorgfonds	468, 346, 59
Armesorg Kommissies, Gemeentelike	285
Armesorgsekretaris	147, 17
Artikel 388, Interpretasie	477, 84
Assessor, Kiesing van	8
Assistent Scriba	9
Attestate Art. 70	144, 16
A.T.K.V. (S.A.S. en H.) Brief	497, 95
Awendmaal, gevier, Die Heilige	40, 81
Awendmaal, bediening by huise	447, 40, 42
Berlynse Sending	147, 17
Beskrywingspunte	156, 22
Besoekers	34, 44
Beurskwessie	485, 253, 68
Bestryding Maatskaplike Euwels Fonds	469, 347, 59
Bethesda Normaalskool	454, 467, 45, 458
Biddae	137, 15
Bloedrivier Eeufeeskommissie	444, 96
Boekkas Sondagskool, ens.	148, 17

- Bosbou Nedersetting 291, 73
 Boustowwe Kerkgeskiedenis 464, 340, 58
 Briewo 157, 22
 Broederlike onderhoud 13, 51, 63
 Broedergroete, Kaapse en O.V.S. Kerke 52
 Bybelkenniseksamen 486, 248, 69
 Bybel-onderwys 485, 256, 68
 Bybelverspreiding en Kolportasie, Verslag van Kommis-
 sie 483, 259, 66
 Bybelvertaling in Afrikaans, Gedenkplaat 144, 16
 C.N.O. Skole 485, 254, 68
 Christenraad 526, 179, 455, 269, 47, 79
 Christelike Bockwinkel 484, 67
 Christelike Maatskaplike Werksters 285, 72, 73
 Christelike Sosiale Werkers (Opleiding) 492, 321, 87
 Christelike Strewers Beweging 74
 Christen Studente Vereniging 75
 Curator Theol. Kweekskool, Verslag 188, 27
 Dankdag, 2 Mei 1937 184
 Dankbetsuigings 102
 Deelneming 142, 16
 De Lagersdrift, Koshuis 293, 73, 85
 De Lagersdrift, Koshuis (Hulptoelae) 293, 297
 Deputasie Universiteitsraad 82
 Diakonale Konferensie 284, 71
 Diamantdelwerye 291
 Dingaanfees 89
 Directeur van Onderwys 69
 Dobbetary 495, 301, 87
 Doopouers, Inskryf van name 179
 Doopseels, as Bewys van Ouderdom 143, 16
 Doopseelvorms Geadopteerde Kinders 150, 20
 Drank op Bruilofte 496, 308, 88
 Drankmisbruik 496, 308, 88
 Dreyer, Eerw. Dr. A. 39, 41
 Du Toit, Ds. P. 19
 Eggskeiding, Hertrou, ens. 518, 168, 25, 32
 Eksaminateure, Verslag van die Kommissie van 165, 23
 Ekstrakte-vorms 448, 43
 Fondse, verdeling van 466, 341, 59
 Fleming, Ds. H. C. J. 147, 17, 163
 Fondse, Verslag van Tydelike Kommissie van 459, 57, 472, 61
 Gekose Komitee 151, 20
 Gedenkplaat, Bybel in Afrikaans 144, 16, 18
 Geestelike Werkers(sters) 484, 66, 87

- Geloofsgenote in Rusland 151, 20
 Gekombineerde Kerkraad (Herstel) 437, 100
 Gewetensklousule 75
 Greylings, Ds. P. J., Brief 498, 95
 Groete Herv. Kerk en Fraternal 78
 Gronde vir Eggskeiding 519
 Handboek by Katkisasies 484, 66
 Handwerkvakke 485, 253, 68
 Heffinge, Agterstallige van 464, 341, 353, 58
 Heiligeheid van die Huwelik, Brosjyre 179, 83
 Herverdeling van Ringe 448, 76
 Herderlike Brief 508, 102
 Huldebetoon Totius 152, 20
 Hulpbehoewende Gemeentes 289, 73
 Hulpbehoewende Gemeente Fonds 469, 346, 59
 Huisbesoek Ouderlinge 449, 43
 Hulpbehoewende Jongelinge 469, 346, 59
 Hulpkapelaan 151, 20
 Hulppredikers, Permanent 162
 Huwelike 169, 25
 Huwelike, Kerklike inseëning van 520
 Huweliksbevestigers 156, 22
 Huweliksgebed 520, 182, 83
 Huweliksgeboorie (Afkondiging) 144, 16
 Indeling van Ringe 447, 451, 40
 Indeling van Tyd 105, 9
 Inkomstebelasting 449, 43
 In Memoriam 129, 15, 499, 93
 Intensiewe Bearbeiding van Gemeentes 144, 17
 Interdepartementele Kommissie 455, 268, 45
 Interkerklike Kommissie 186, 83
 Inwendige Sending, Verslag van Kommissie vir 491, 86, 90, 95
 Jaarboek 450, 43
 Jaarboek, Opstel van Statistieke 187
 Jeugarbeid 483, 245, 65
 Jubileum, Uniedag 140, 16
 Kapelaan, Eerw. Coertse se aanstelling 139, 16
 Kategismus Laerskole 485, 252, 68
 Kerkgebou in Staat C. 101
 Kerkbou Kommissie 196, 27
 KerkkantoorKommissie, Verslag van 459, 387, 57
 Kerkkoshuise 485, 254, 68
 Kerklik Onderwys-kongres 485, 255, 68
 Kerk en Staat 295, 87
 Keuring van Gesange 455, 49

- Kinderdienste en Kinderfeeste 483, 245, 65
 Kleredrag Kerkraad 100
 Klassifikasie van Gemeentes 143, 154, 16, 88
 Klavier 459, 287, 57
 Kollektes agterstallig 465, 341, 58
 Kolporteur 484, 249, 66
 Kruistog 205, 28
 Kommissie van Eksaminateure Teol. Fakulteit 235, 82
 Kommissies, Permanente 90—93
 Kommissies (tydelike) 10
 Kompounds 453, 263, 45
 Konferensie i/s. Mildadigheid 203, 28
 Laat Ingekome Stukke 13, 14, 15
 Laeveld Sending 453, 264, 45, 46
 Leerkommissie, Persverslag 138, 15
 Leerlinge, Ds. C. F. Scheepers 480, 96
 Legitimasié 170, 478, 78
 Lektuur i/s. Christelike Mildadigheid 203, 28
 Lidmate Register, verandering 437, 100
 Lidmaatskap Gekombineerde Kerkraad 437, 100
 Linden, Kommissie i/s. 96
 Los Predikante 150, 20
 Los Predikante, Kommissie verslag 207, 97
 Losberg, Kommissie i/s. 101
 Lotery op Basaars 318, 87
 Loubsen, Ds. M. P. 150, 20, 77, 95
 Maandblad 452, 42, 44
 Magte Skoolkommissies 486, 257, 70
 Malan, Ds. W. C. 517, 145, 17, 475, 63, 76, 79, 85
 Manne Sending Bond 447, 271, 56
 Mediese Fakulteit 84
 Melville, Appél van Kerkraad 474, 72, 498, 95, 100
 Mildadigheid, Verslag van Kommissie 203, 28
 Moderator, Kiesing van 8
 Moderator, Verslag van die 128, 15
 Moderatuur, Verslag van die 137, 15
 Mooirivier (versoekskrif) 479, 95
 Mosies 9, 30, 33, 34, 36, 38, 41, 59, 62, 75, 78, 79
 Mosies van Orde 20, 436, 100
 Mott, Dr. J. R., Konferensie 139, 15
 Museum 459, 387, 57
 Mynwerkersbond 37, 40, 42
 Nagmaal tydens die Sinode 101
 Naturelle Jeugbewegings 455, 270, 47
 Naude, P. S. 476, 85

- Naude, S. W., Status 145, 17, 37
 Naams-verandering van die Kerk 200, 77
 Ned. Herv. Kerk re subsidies 140, 16
 Ned. Herv. Kerk, Basis van samewerking 143, 16
 Nedersettingsfonds 470, 349, 60
 Nel, Ds. Paul, Sr. 102
 Nel, Ds. Paul, Jr. 148, 19
 Nommers in Notule 100
 Noodhulpfonds 460, 388, 58
 Noodleniging Noord Transvaal 294, 74
 Normaalskool Bethesda 459, 388, 57
 Notule 13
 Notule, Kommissie vir nasien van 18
 Nuwe Gemeentes 156, 22
 Onderhoud met Administrateur 138, 15
 Onderhoud met Direkteur van Onderwys 138, 15
 Onderwys, Laer (Sending) 454, 266, 45
 Onderwys en Opvoeding, Verslag van Kommissie 485, 252, 68
 Onegte Kinders Doop 475, 63
 Oorlog en Vrede 184
 Opening, Plegtige 17
 Opvoeding (Addendum) 490, 75
 Orde, Verslag van Kommissie 105, 9
 Oxford-Groepbeweging 474, 62
 Paledi-streek 454, 264, 45
 Parallelle Skoolrade 152, 20
 Persele Nedersetters 459, 287, 57
 Pellissier, Prof. G. M. 145, 17
 Permanente Kommissies 91—94
 Petisie Nedersetters 392, 84
 Pietermaritzburg, Voortrekkerkerk 448, 39
 Portrette Teologiese Professore 88
 Predikante Oorlede 128, 15
 Predikante Pensioenfonds 143, 16, 463, 339, 58
 Predikante, Toelating van 476, 63
 Promosie-skema 485, 255, 68
 Proponenteksamen, Verslag van Verteenwoordiger 189, 27
 Publikasies (Handelinge en Kerkwette) 97
 Publikasie i/s. Christelike Mildadigheid 203, 28
 Raad van die Kerke (lede) 96
 Raad van die Kerke, Verslag van die afgevaardigdes
 na 168, 23, 518
 Raad van die Kerke, Supplementêre verslag 170, 77, 518, 97
 Rasneverhoudingsbond 140, 16
 Rassestudente-bond 455, 269, 47

- Registers, Gemeentelike 142, 16
 Registrasie Naturelle-skole 455, 268, 45
 Regskommissie, Verslag van Permanente Kommissie 197, 27
 Regskommissie, Tweede Verslag 200
 Regskommissie, Supplementêre verslag 202, 28
 Regskommissie, Verslag van die Tydelike Kommissie 474, 62
 Reise van kinders op Sondae 140, 16
 Reiskoste, Ringskommissie-lede 151, 20, 436, 100
 Revisie, versoek om 86, 498, 95
 Revisie, Verslag van Kommissie van 401, 29, 31, 35, 38, 55
 Rings-Armsorgkommissie 284, 71
 Ringskommissie van Potchefstroom Appél 475, 63, 83
 Ringsvergaderinge in Maart 449, 43
 Rolprente 493, 310, 88
 Roossenekal, Lening 472, 61, 77
 Saakgelastigde, Verslag van 463, 389, 58
 Sabbats-ontheiligung 496, 312, 88
 Sabie, Kerkraad van 145, 17
 Salarisskaal van Predikante 162, 23
 Sangwysie, Verslag van Kommissie vir 484, 261, 66
 Samewerking Ander Kerke 485, 252, 68
 Scriba, Kiesing van 8
 Scriba van Sinode, Verslag van 156, 22
 Sekondêre Onderwys 455, 267, 45
 Sekse-verhouding 496, 313, 89
 Sendingbeleid 521, 169, 97
 Sendingblad en Publikasies 455, 270, 47
 Sendingdag 48
 Sendingfondse 466, 344, 59
 Sendingkerk, Artikels oor 424, 435, 97, 99
 Sending Kommissie, Verslag van 263, 45
 Sending onder Israel Fonds 467, 344, 59
 Sending Kommissie, Verslag van Tydelike 453, 44
 Sendingkerk 454, 465, 45
 Sending onder Israel, Verslag van Kommissie vir 456, 277, 56
 Sending-wetsveranderinge 454, 265, 45
 Sinodale Fonds 466, 342, 59
 Sinodale Kommissie, lede van 90
 Sinodale Kommissie, (Funksie) 100
 Sinodale Kommissie, Verslag van 142, 16
 Sinodale Kommissie, Supplementêre Verslag 516, 34
 Sinodale Kollektes, Verdeling 466, 462, 341, 59
 Sinodale Sendingfonds 467, 76
 Sinodale Toesprake 138, 15
 Sittingsure 9

- Skoolkalender 485, 253, 68
 Skoolplase 487, 257, 70
 Skoolrade, Kiesing van 484, 67, 485, 256, 68
 Sluiting, Plegtige 140, 16, 101
 Soeloeland 453, 234, 45
 Sondagskoolkommissie, Verslag van 482, 243, 64
 Sondagskole Biddag 483, 245, 65
 Sondagskoldag 483, 248, 66
 Sondagskoolsekretaris, Algemene 482, 243, 64
 Sondagskoolsendelingsalaris 482, 244, 64
 Sondagontheililing 496, 312, 88
 Sondagswette 90
 Sosiale Euwels 495, 301, 87
 Sonop Tehuis 148, 19, 471, 60, 101
 Spesiale Evangelie Prediking Fonds 469, 348, 60
 Spesiale Evangelie Prediker, Aanstelling 491, 324, 87, 88
 Spesiale Evangelie Prediker, Verslag van Kommissie vir 491, 324, 87
 Spesiale Evangelie Prediker, Rapport 491, 325, 87
 Spoerwegpredikant, Kommissie verslag aanstelling 506, 97
 Spoerwegpredikant 294, 74
 Spoerwegpredikant Fonds 467, 345, 59
 Standbeelde 449, 43
 Statistiek 160, 22, 164
 Status, Kapelaan Robertshoogte 144, 16
 Stedelike Agterbuurtes 286, 73
 Stigtingsdatum, Potchefstroom 449, 43
 Stigting Nuwe Gemeentes 289, 73
 Stofberg-Gedenkskool 148, 17, 168, 24
 Stofberg-Gedenkskool ondersteuning 471, 60
 Stofberg-Gedenkskool, Verslag oor 457, 281, 61
 Struwig, Eerw. J. J. 475, 63
 Studente Probleme 75
 Studerende Jeug Fonds 469, 347, 59, 77
 Studerende Jeug, Verslag Arbeider 490, 441, 74
 Studerende Jeug, Verslag van Kommissie vir 490, 439, 74
 Subsidie Sektoriese Skole 152, 20, 486, 257, 68
 Susterkerke, Groete 52
 Tanganjika 485, 254, 68
 Telegramme 18, 24, 29, 41, 76
 Teologiese Kweekskool Fonds 470, 349, 60
 Teologiese Fakulteit, Verslag van 209, 50, 51, 53—55
 Teologiese Fakulteit Fonds 470, 349, 60
 Teologiese Fakulteit Pretoria Universiteit 147, 17, 238, 80, 82
 Teologiese Fakulteit, Personeel 81

Transgariepse Kerkgeschiedenis	139, 15, 464, 340, 58
T.V.S.V.	456, 271, 56
Transvaalse Medewerker Kerkbode	447, 40
Uitnodiging, Robertshoogte	51
Uitnodiging, Universiteit Pretoria	14
Uniformiteit Spelling van Doopname	449, 43
Van der Berg, L.V., Brief	97
Verklaring tot Predikant	156, 22
Veld	453, 45
Verkoping van Koshuise	254, 98
Vermeerdering van Gemeentes (Artikels)	418, 36
Volkswelsyn	294, 98
Voortrekker-Gedenkfonds	468, 345, 61
Vrouelidmate	143, 16
Vroue in Mansklere	496, 314, 89
Vrystaatse Sinode	18, 97
Waarborglys	478, 95
Wedrenne op Dingaansfees	89
Welkomgeheet	9
Wêreldsondagsskool Konferensie	483, 248, 65
Werksmense Skadeloosstelling Wet	462, 388, 58
Ziervogel, Ds. H. W.	516, 32, 34

BYLAES.

i.	Verslag van die Kommissie van Orde	105, 9
ii.	„ Moderator	128
iii.	„ Moderatuur	137
iv.	„ Sinodale Kommissie	142
	„ Sinodale Kommissie (Supplementêr)	516
v.	„ Scriba van die Sinode	156
vi.	„ Actuarius	158
vii.	„ Kommissie van die Eksaminateure	165
viii.	„ Afgevaardigdes van die Raad van die Kerke	168
	„ Supplementêre verslag van die Raad van die Kerke	170
ix.	„ Kurator vir die Teologiese Kweek- skool	188
x.	„ Verteenwoordiger Proponenteksa- men	189
xi.	„ Verteenwoordiger op Admissie-ek- samen	192
xii.	Rapport Afgevaardigde na Kaapse Kerk	194
xiii.	„ Verslag Kerkbou-kommisie	196

xiv.	Verslag van die Eerste en Tweede Verslag van die Permanente Regskommissie	197, 200	
xv.	„	Kommissie i/s Christelike Mildadigheid	203
xvi.	„	Kommissie oor Lospredikante	207
xvii.	„	Kommissie vir Teologiese Fakulteit	209
	„	Aanvullende Verslag, Teol. Fakulteit	238
xviii.	„	Sinodale Sondagskoolkommissie	243
xix.	„	Algemene Sondagskoolkommissie	247
xx.	„	Kommissie vir Onderwys en Opvoeding	252
xxi.	„	Kommissie vir Bybelverspreiding en Kolportasie	259
xxii.	„	Kommissie vir Nuwe Sangwyses	261
xxiii.	„	Sinodale Sendingkommissie	263
xxiv.	„	Kommissie vir Sending onder Israel	277
	„	Verteenwoordiger op Stofberg-Gedenkskool Bestuur	281
xxv.	„	Armsorgkommissie	283
xxvi.	„	Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike Euwels	301
xxvii.	„	Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking	324
xxviii.	„	Spesiale Evangelie Prediker	326
xxix.	„	Sosiale Werkers	331
xxx.	„	Saakgelastigde	339
xxxi.	„	Argivaris	385
xxxii.	„	Kerkkantoorkommissie	459, 387, 57
xxxiii.	„	Kommissie vir Revisie	401
	„	Tydelike Kommissie vir Revisie	436
xxxiv.	„	Kieskollege	438
xxxv.	„	Studerende Jeug Kommissie vir	439
xxxvi.	„	Bloedrivier	444
xxxvii.	„	Gesangboek in Afrikaans	445
xxxviii.	„	Kommissie vir Algemene Sake	447
xxxix.	„	Konstituering van die Ringe	451
xl.	„	Maandblad Kommissie	452
xli.	„	Tydelike Kommissie vir die Sending	453
xlii.	„	Tydelike Kommissie vir Fondse (I & II)	459
vlii.	„	Tydelike Regskommissie (1, 2 & 3)	474
xliv.	„	Tydelike Kommissie vir Opvoeding (1, 2 & 3)	482

xlv.	Versla van die	Tydelike Kommissie Inwendige Sending (1, 2 & 3)	491
xlvi.	„	Kommissie i/s. Intensiewe Bear- beiding van Gemeentes	499
xlvii.	„	Kommissie re aanstelling Spoorweg- predikant	506
xlviii.	„	Herderlike Brief	508